

శ్రీ
శ్రీ కూరగాజు వాసరలిస్సెయిత పన్నెండు
నానావతు స్తోత్రమాకేయ
శ్రీ వరదరాజస్తవమ్.

పెరుమాళ్ కోయిల్ ప్రసివాదిభయక్కమ్
అణ్ణజరాచార్గిర్ న్వామి అరుచిచ్చన్త
తత్త్వార్క చినామరయ్యమ్ వ్యాఖ్యానల్లోడు,

సభా పండితరావ
(మేల్ నడి) ప్ర అణ్ణజరాచార్గిర్ న్వామియార్
పరి శోధిక్క ప్పట్టు,

శ్రీ వైష్ణవగ్రంథ ముద్రాపక సభా మూలమాయ్

చెన్నై
శ్రీనికేతన ముద్రాక్షరశాలైయిల్
అచ్చిట్టు వెళియిప్పట్టతు.
దుష్టభి వా మ సంపత్తిరమ్.

1922

శ్రీ 1.

పేరుకుభావం పెరుషేవత్తయార్ తిరువడిక శేకరణమ్.

అథ్ వార్ ఎమ్మెరుమావార్ తీయర్ తిరువడిక శేకరణమ్.

కూరత్తాథ్ వార్ తిరువడిక శేకరణమ్

శ్రీ వ ర ద రా జ స్త వ మ్.

[ప్రస్తావనా]

కూరత్తాథ్ వా నరుళిచ్చెయ్ త పళ్ళురత్తు మెన్టు ప్రసిద్ధమాన పళ్ళు స్తవ త్తిరీ నాన్దావతు స్తోత్రమ్ - ఇతు. ముతలతు - శ్రీనైక్కుణ్డ స్తవమ్ ; ఇరణ్డావతు - అతిమానుష స్తవమ్ , మూన్టావతు - సుందర బాహు స్తవమ్ , ఇన్దావతు - శ్రీస్తవమ్.

శ్రీవైష్ణవ ద్వేషియుమ్ వీరవైవనుమాన శోభరాజనుడైయ కొడుమైయినాల్ తిరుక్కణ్ గళై యిల్లున్దు కోయిల్ వానత్తైయు మిల్లున్దు తిరుమాలిరుమ్ శోలైక్కు ఎల్లున్దురుళిరు అథ్ వార్ శ్రీ వైక్కుణ్డ స్తవమ్ ముతలియ మూన్టుస్తోత్రగళై అరుళిచ్చెయ్ తరుళి, పిఱకు శోభరాజన్ మాన్ణొళిన్దమైయైక్కేట్టు మక్కిల్ ద్దు అజ్గు నిన్టుమ్ తిరువరగ్గమ్ పెరియకోయిలేఱ విన్డొల్లున్దురుళినవళివలే, - తిరునారాయణపుర త్తిరీ ఎల్లున్దురుళి యిరున్ద ఎమ్మెరుమావార్

కోయిల్ నిన్దుమ్ వంద ఒరు శ్రీ నైచ్చన రాలే శోభరాజనదస్సిల్ ఆథ్ వా
 నుక్కుమ్ పెరియవమ్మిక్కుమ్ నేర్ న్ద ఆవతైక్కేళ్ వప్పట్టు వరమ
 నుఃఖపర్యాకులరాయ్ “ఆథ్ వానాకిలుమ్ ఉయిర్ వాన్ ద్దిగుక్క
 పెల్లల్, నోమే” ఎన్దు తిరువుళ్ళమ్ తేటి, అప్పొతు తమ్మిడత్తిల్ కిజ్జ
 రరాయిగున్ద మాన్జొల్లామాగుతిచ్చిటియాన్డానై “నీర్ మికవుమ్
 విచైవాక కోయిలుక్కెల్లున్దరుళి ఆథ్ వానైయమ్ ఆరాయ్ న్దు
 అజ్జళ్ళ విశేషజ్గలైయమ్ అటిన్దువారుమ్” ఎన్దు నియమిత్తరుళి,
 అవరుమ్ అతిత్వరేయాకకోయిలుక్కెల్లున్దరుళి శోభన్ పుట్టుత్తు
 మాణ్డవృత్తాన్దుముట్టడ ఎల్లావన్ శ్చైయమ్ ఆథ్ వాన్ నన్నిధియిలే
 అటిన్దుక్కొణ్ణ మిణ్ణ తిరునాగాయణపురమ్ పోయ్ ఎమ్మెరుమానార్
 తిరువడికిళిలే ఇరన్ శ్చై విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అతుకేట్టు అవర్ పె
 మక్కిళ్ చ్చియుడన్ ఉడనే అజ్గనిన్దుమ్ పుటప్పట్టు మికవిరైన్దు కోయి
 లేట ఎమ్మన్దరుళి ముతలికళుమ్ తాముచూక ఆథ్ వాన్ తిరుమాళి
 కైక్కు ఎమ్మన్దరుళి, ఆథ్ వానుమ్ ఎళిరేయెమ్మన్దరుళి ఉడైయవర్
 తిరువడికిళిలే విమ్మన్దునేవిత్తు తిరువడికలై శిక్కనప్పిడిత్తుక్కొణ్ణ
 కిడక్క, ఉడైయవరుమ్ ఆథ్ వానై వారియెడుత్తు అణైత్తుక్కొణ్ణ
 దుఃఖాతిశయత్తాలే ఒగువాత్తెయ్య మరుళిచ్చెయ్యమాట్టామల్
 “ఉళ్ళేలమురుకి క్కురిల్ తమ్మత్తు విన్సుల్ పొరుమలాయ్, “ఆథ్
 వాన్ ! ఇద్దశకనత్తుక్కు దృష్టిభూతరాన ఉమక్కు ఇప్పడికన్
 పోవతే! ఇతు ఎన్నుడైయ దుమ్మర్మిఫలమన్తో?” ఎన్దిప్పడి ఎలవా
 తాకక్కతటి వాత్తెకాయుడైవిలే ఆథ్ వానై త్రేన్ శ్చైయరుళి అనరై
 యుమ్ కూడ అణైత్తుక్కొణ్ణ మరమే ఎమ్మన్దరుళి;

అశోకమన్ శ్చై నాళి, ఆథ్ వాన్ తిరుమాలిరుమ్ శోలైయా
 త్రైయిలే అరుళిచ్చెయ్ త మూన్దున్దజ్గలైయమ్ ఎమ్మెరుమానార్

తిరుచ్చెవిశాత్తి మికవుమ్ తిరువుళ్ళముకన్దు ఆత్మవానై నోక్కి
 “ఉమ్ముడైయ ఇవ్వరుళిచ్చెయల్కళాళేయన్దో నమ్ముడైయ తిరువ
 రజచ్చెల్వమ్ నిమ్మణ్ణకమాకప్పెత్తు నాముమ్ ఇల్లు వాత్తొద్దిరుక్క-
 పెయ్దోమ్! ఇని, పేరుళాళర్ అధికతాధకపరిదానదీక్షిత
 రాక ప్రసిద్ధరాయరానిన్దార్, సీర్ అవర్విషయమాక ‘అడియే
 నుక్కు క్కణ్ తన్దురుళ వేణు’మెన్దు ఒరుస్తోత్రమ్ విజ్ఞాప్తుమ్ శెయ్యుమ్”
 ఎన్దురుళిచ్చెయ్య, ఆత్మవాన్ “అడియేనుక్కు ఇక్కణ్ వేణ్డా” ఎన్న,
 ఎప్పెరుమానార్ “అప్పడియన్దు; వరదరాజవిషయమాక ఒరు
 స్తోత్రమ్ శొల్లియేమాక వేణుమ్” ఎన్దు పలకాలుమ్ నిబంధిక్కు,
 ఆత్మవానుమ్ ఆచార్యనియమనత్తై శిరనావహిత్తు వరదరాజ స్తవ
 మరుళిచ్చెయ్యత్తోడజ్జి.

“నీలమేఘునిభమజ్జనపుష్పశ్యామకున్దులమన స్తశయం త్వామ్ |
 అబ్జపాణిపదహమ్ముజనేత్రం నేత్రనాత్మురు కరీశ! సదామే ||”

ఎన్దు శ్లోక త్తశ్చమరుళిచ్చెయ్తు “సదా దశకసమ్పణ్ణ
 కైక్కుయోగ్యమాన అప్రాకృతిదివ్యనేత్రమ్ అడియేనుక్కు తన్దు
 రుళ వేణుమ్” ఎన్దు విజ్ఞాపిక్కు, అస్తిరవే ఆత్మవానుక్కు ప్పేరురు
 థాళర్ కనవిలే కాట్టితన్దు “సీర్ వేణినవడియే తన్దోమ్” ఎన్దురుళి
 చ్చెయ్య, ఆత్మవానుమ్ ఉడనే మత్తోన్దు ఎఱున్దు నిత్యానుస్థానత్తై
 త్తలైక్కట్టి వరదరాజ స్తవమరుళిచ్చెయ్తవశైయిల్ † ఉడైయవర్
 నన్నిధియిల్ విజ్ఞాపిత్తు స్వప్నవృత్తాన్తజ్జెయ్యుమ్ శొల్ల; ఉడైయ
 వరుమ్ ‘అప్పడియన్దు; వరదరాజ స్తవత్తై ఇన్నుమ్ పంక్కప్పేళ
 వేణుమ్, పేరుళాళన్దైయ పెరుమైక్కు త్తక్క పడి పన్నియైరైక్కు

† అప్పోతె వరదరాజ స్తవత్తై పూజకమాక ఆరుళిచ్చెయ్తు తలైక్కట్టి
 నార్ ఎన్నాదుముళర్.

వేణుమ్, పెరుమాళ్ కోయిలుక్కుప్పొచ్చై వాఝమ్” ఎఱ్ఱు ఆఱ్ఱ్ వానై క్కైయైప్పిడి త్తైత్తుక్కొణ్ణు పయణగతియిలే పెరు మాళ్ కోయిలేఱు ఎఱ్ఱునరుళ, ఆఱ్ఱ్ వాఱ్ వరదరాజ స్తవ త్తై పేరరు శాళాతిరుమున్నే విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు తలైక్కట్టుకిఱపోతు ఉఱ్ఱైయ వర్ అన్యపరరాయిరుక్క, పేరరుశాళా స్తవమ్ తిరుచ్చెవిశాత్తి ప్రసన్ననాయ్ “ఉమ్ముడైయ అపేక్షితత్తై వేణ్ణిక్కొళ్ళుమ్” ఎఱ్ఱు ఆఱ్ఱ్ వానుక్కు అరుళిప్పొడిట్టు నియమిక్క, ఆఱ్ఱ్ వాఱ్ ఉఱ్ఱైయవర్, తిరువుళ్ళప్పడియే కణ్ వేణ్ణిక్కొళ్ళామర్ “నాఱ్ పెఱ్ఱు పేణు † నాలూరానుమ్ పెఱ వేణుమ్” ఎఱ్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, “అప్పియే పెఱక్కడవర్” ఎఱ్ఱు పేరరుశాళా వరముళి త్తవళవిలే, ఇఱ్ఱై ఉఱ్ఱైయ వర్ కేట్టు పుతటి ఓడినన్దు తిరువుళ్ళమ్ ఉఱ్ఱైదు పెరుమాళై నోక్కే “సవణ్ణరాన దేవర్ కి ఇప్పోతు ఎఱ్ఱిన్దైవై త్తలై క్కట్టవితైయే” ఎఱ్ఱుమ్; ఆఱ్ఱ్ వానై నోక్కే, “నీర్ న్నతన్ద్రాయ్ ఎఱ్ఱిన్దైవై త్తలై క్కట్టాతే అతిలంఘిత్తు ఎన్దైవఱ్ఱైత్తు ఇప్పడిశెయ్తీరే!” ఎఱ్ఱుమ్ ఇరువరైయిమ్ వెఱుత్తురైత్తు ‘ఇవి ఎఱ్ఱ!’ ఎఱ్ఱు తిక్కైత్తునిఱ్ఱు, పేరరుశాళా “ఇరాయానుశా! ఆఱ్ఱ్ వాఱ్ నమ్మైయుమ్ ఉమ్మైయుమ్ కాణుడుత్తు కట్కణ్ణాలే కాణక్కడవర్” ఎఱ్ఱు వరప్రదానిమ్ పణ్ణియరుళ; ఆఱ్ఱ్ వానుమ్ పేరరుశాళనై త్తమతు కట్కణ్ణాలే

† నాలూరానప్పిఱ్ ఒరువైన్దైవ్, ఇఱ్ఱై శోభిరాజనిడత్తిర్ వాల్లభ్యమ్ పెఱ్ఱైరున్దవన్. పెరియనమ్మిక్కుమ్ ఆఱ్ఱ్ వానుక్కుమ్ నేరన్ద మహావిపత్తుక్కు ఇన్ద నాలూరానే నిమిత్తమ్. ఇవనుడైయ ప్రేరణైయాల్ తాఱ్ ఆఱ్ఱ్ వాఱ్ శోభిరాజ సదసుక్కు ఎఱ్ఱునరుళ నేరన్దతు. ఇప్పొక్కైయాలే మహాపరాధియాయ్ పొన్ద ఇవ నుక్కు నరక మేఘలిక్కుమ్ మెత్తు నిశ్చయిత్తు ఆఱ్ఱ్ వాఱ్ అన్ద మహాపాపియైయుమ్ కై విడిమాట్టాత అన్యశంస్యతాలే అవనుక్కుమ్ నన్దైవిరుమ్మివార్ ఇన్దనుఱుమ్ ఆఱ్ఱ్ వానుక్కు అసాధారణమెత్తు ప్రసిద్ధమిఱ్.

కణ్డసేవిత్తు, శా త్రినతిరువాభరణజ్జలై యుమ్ దివ్యవిగ్రహావయవాది
కణ్డైయుమ్ ఇవైయైయెన్దు కుటిత్తుక్కాట్టియరు? ఉడైయవర్
తిరుమేనియైయుమ్ సేవిత్తుక్కాట్టియరుళ, ఎమ్మెరుమానార్ కృతా
ధారాయ్ ఆఢ్ వానుడకమిణ్ణు కోయిలేఱి ఎఱ్ఱునరుళి వరదరాజ
స్తవజై సమ్రాజ్యమాక అడియార్ కళుక్కు ప్రవచనమ్ శెయ్వి
త్తరుళినార్ ఎన్దు ఇళిహాసన్ ఇణ్ణు అనుసన్ధేయమ్

“నీలమేఘనిభమ్” ఎన్దు శ్లోక త్తిక సుస్కృత వ్యాఖ్యా
సత్తిల్ -

“భాష్యకార విశ్లేషకాచే విలోచనవికలైః శ్రీవత్సచిహ్నా
మిత్రైః నిమిత్తమిమం వరదరాజస్తవం పునరాగత్య శృణ్వన్తో
భాష్యకారాః ఏతన్లోకశ్రవణసమయే శ్రీవత్సచిహ్నమిత్రచక్షుః
ప్రేత్య కిమితి వరదరాజో దయానిధిః సేత్రం నగత్తవానితి శక్కిత
వన్తః తదాసీం సదాదశనమేవ మయా ప్రాథితమితి పరి
హృతం చేత్తైతిహ్యమస్తి.”

ఎన్దు ఎఱ్ఱుతప్పట్టిరుక్మిణ్ణు అతు ఎమ్మెరుమానార్ పిరిన్దిరున్దు
కాలత్తియే ఆఢ్ వాన్ ఇన్దు వరదరాజస్తవజై అరుళిచ్చెయ్తు
విట్టారెన్దుమ్, పిఱకు ఎమ్మెరుమానార్ మేల్ నాట్టిల్ నిన్దు మ్మెన్దునరుళి
ఇన్దు స్తోత్రజై త్తిరుచ్చెవిశాత్తుమ్మోతు “నీలమేఘనిభమ్..... సేత్ర
నాత్తుగు కరీశ! సగామే” ఎన్దు శ్లోక జై క్కెట్టవాణే ఆఢ్ వా
నుడైయ తిరుక్కణ్డలై ఉఢ్ దునోక్కి “పేరుళాళన్ ఇన్దు శ్లోకత్తు
క్కుమ్ కూడ ఇరజ్జవిలైయా? అన్దో! ఉమక్కు త్తిరుక్కణ్ తనరుళ
వలైయే!” ఎన్దు వరున్దియరుళ, అప్పోతు ఆఢ్ వాన్ ‘అడియేన్
ఇన్దుమాంసచత్తుస్సై విరుమ్బువలై, “తద్విష్ణోః పరమంపదం సదా
శక్యన్తి సూరియః” ఎన్నప్పట్ట సదాదశనజైయే విరుమ్బునే

సత్తనై ' ఎన్ఱు విడై కూటియరుళినార్ ఎన్ఱుమ్ ఇతిహ్యమిరుప్పతాశ సంస్కృతవ్యాఖ్యాతా ఎఱుతుకితార్. ఇతనాల్ ఇన్ద్రస్తవమ్ ఎమ్మోరుమానారుడైయ నియమనత్తినాల్ తిరునవతరిత్తతు ఎన్ఱుతుమ్, ఇరువరుమ్ పేరరుళాళకా సన్నిధిక్కెఱున్దరుళినార్కి శెన్ఱు తొడజ్జిచ్చొల్ల పుట్ట వృత్తాన్తముమ్ ఇల్లై శెయ్యపుట్టతాకిఱుతు గురుపరమ్పరా ప్రభావమ్, ప్రపన్నామృతమ్ముతలియ గ్రన్థజ్ఞుక్కు ఇతు మురళి చట్టిరుక్కుమాతలాల్ అనాదరణీయమెన్ఱు పెరియోర్ పణిప్పర్.

నూఱుళ్ళోకిజ్జళ్ళొణ్ణ ఇన్ద్ర వరదరాజ స్తవమ్ - ఒవ్వోరు దశకముమ్ ఒవ్వోరు వత్తైయాన వృత్తత్తిల్ అమైన్దిరుక్కుమ్.

(౧) ప్రథమదశకమ్ - రథోద్ధతావృత్తమ్

(౨) ద్వితీయదశకమ్ - శిఖరిణీ

(౩) తృతీయదశకమ్ - స్వాగతా.

(౪) చతుర్థదశకమ్ - ఉపజాతి.

(౫) పంచమదశకమ్ - ప్రహషికణీ

(౬) షష్ఠదశకమ్ - మన్దాక్రాన్తా.

(౭) సప్తమదశకమ్ - స్రగరాదివృత్తకదమ్బమ్.

(౮) అష్టమదశకమ్ - వసన్తతిలకమ్.

(౯) నవమదశకమ్ - గౌరీ.

(౧౦) దశమదశకమ్ - వంశస్థమ్.

“రామానుజాంఘ్రి”=వసన్తతిలకమ్.

శ్రీవేదాన్తదేశిక సరుళిచ్చెయ్త దయాశతకమ్ ఇన్దరీతియైయేఱిడియోద్యోయతు; అతిలుమ్ ఒవ్వోరు దశకమ్ ఒవ్వోరువత్తై వృత్తత్తిలేయితే అమైన్దుళ్ళుతు నిఱ్ఱు.

అహో వాక్ కళుమ్ ఆచార్యర్ కళుమ్ అరుభిచ్చెయిత ప్రబంధజ్ఞ శెల్లామ్ రహస్యత్రయత్తుక్కుమ్ అథావంశ్చకత్తుక్కుమ్ వివరణమా యితేయిరుప్పతు. అస్తక్రమత్తిలే ఇప్పిచ్చుస్తవముమ్ ద్వయాథా వివరణత్తిలుమ్ అథావంశ్చకవిశదీకరణత్తిలుమ్ నోక్కుడైతాయగు క్కుమ్. అతిల్ వరదరాజ స్తవమ్ అథావంశ్చకవైశద్యత్తిలే విశిష్య ప్రవణమాయురుక్కుమ్ శ్రీమన్నారాయణనే పరతత్త్వమెనుమ్. అనన్తాహాశేషత్వమే ఆత్మన్వరూపమెనుమ్, గుణానుభవజనిత ప్రీతికారితకై జ్ఞార్థమే పురుషార్థమెనుమ్, అహంకారమమకార జ్ఞానోత్పిష్టోధియెనుమ్, తన్నిపుత్తిక్కుమ్ కై జ్ఞార్థసిద్ధిక్కుమ్ పవన సులభనాన సవేశ్వరకతిరువడిక శేషపాయమెనుమ్, జితేంద్రియ త్విమ్ తొడక్కుమాక కై జ్ఞార్థమీతాక ఉపాయఫలమెనుమ్ అరుభిచ్చెయ్యప్పట్టతిజే ఇతిల్.

“ఋచో యజాంషి సామాని తథై వాథవణానిచ | సవణ మష్టాక్ష రాస్తస్థని యచ్చాన్యదపి వాఙ్మయమ్ ||” ఎన్నిటి తిరువష్టా తుర త్తిత్తోలే సకలశాస్త్రార్థజ్ఞకుమ్ పొత్తినుకీడక్కు పెట్టెల్ ఇన్ద దివ్యస్తోత్రత్తుక్కు అనభిజ్ఞసావణ భౌమనాకియ అడియోక్ వ్యాఖ్యాన మిడతొడజ్ఞువతు పరిహాస్యమాయునుమ్, “నహి చకోర్యే కాఽఖిలాం చన్ద్రికాం నాలం పాతుమితి ప్రగృహ్య రసనామాసీత సత్యాం త్తపి ” ఎన్నఁకణక్కిలే నావై యడక్కి నిఱ్ఱమాటాత చాపలత్తాలే ప్రవర్తియానిష్టేనాకైయార్, “పిత్తర్ శొల్లిన్ద్రుమ్ పేత్తెయర్ శొల్లిన్ద్రుమ్, పత్తర్ శొల్లిన్ద్రుమ్ పన్న పె్పెఱుపవో?” ఎన్నకొణ్ణు అఱివిచ్చిన్ద ఆరియర్ కళి ఇక ధ్రాతోభియవేణుమ్.

ఇజ్జనమ్ :—శ్రీవైష్ణవదానక

పామూళ్ కోయిల్, ప్రతివాదిభయబ్బరమ్

అణ్ణజ్జరాచాన్యక.

(పచ్చిస్తవ్యాఖ్యాత)

కూరత్వాత్ వాక్ తిరుపడిక శేషరణమ్.

[భట్టరూఢిచ్చెయ్త ఆహ్వాతనియక్.]

శ్లో॥ ‡ శ్రీవత్సచిహ్నుమిత్రేభ్యో నమః క్తిమధీమహే ।
యదక్తయ స్త్రీయాకణ్యే యాన్తి వజ్రశసూత్రతామ్ ॥

‡ ఇంద్రకోక త్రిక వ్యాఖ్యానమ్-శ్రీస్తవవ్యాఖ్యానోపక్రమత్రిక కాణ్డ.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

కూరత్తావ్ వా తిరువాయ్మలర్ న్దరుళియ

వ ర ద రా జ స్త వ మ్.

— ౧౦౦౦ —

శ్లో॥ స్వస్తి హస్తిగిరిమస్తశేఖరః
 సస్తనోతు మయి సస్తతం హరిః ।
 నిస్సమాభ్యధికమభ్యధత్త యం
 దేవమాపనిషదీ సరిస్వతీ ॥

౧ ॥

పెరుమాళ్ కోయిల్ ప్రతివాదిభయజ్జరమ్

అణ్ణజ్జరాచార్యర్ ఇయన్ శ్రియ

తత్త్వాధికచింతామణివ్యాఖ్యానమ్.

శ్లో॥ శ్రీమల్లక్ష్మణయోగినో నియమనం మూర్ధ్నా దధత్సాదరం
 శ్రీవత్సాజ్గురుత్తమో గుణనిధిదేవాధిరాజస్తవమ్ ।
 దివ్యం యం విరచయ్య దృష్టిమతులాంలేఖే, సవీషస్తవ్రా
 జహ్వగ్రే మమ దోషగన్ధవిధురో నిత్యం సముజ్జృమ్భతామ్ ॥

శ్లో॥ హతావద్యా హృద్యా గుణగణసమృద్ధా సుమధురా
 గభీరా సాహదకం మనసి విదధానా విజయతే ।

యదీయా శ్రీనూక్తిః, సఖలు భగవాన్ భద్రచరిత్రో
గురుః శ్రీవత్సాజ్ఞో నివసతు మదీయే హృది సదా ॥

శ్లో॥ శ్రీకాశ్యపరవాదిభీకరగురు శ్రీవంశలభ్యోదయః ।
దాసశ్శీయుతవైష్ణవాంఘ్రి నిశినేష్వణ్ణజ్జరార్యాహ్వయః ।
వ్యాఖ్యాత్యద్య మణిప్రవాళసరణౌ హస్త్యద్రినాధస్తనం
దోషేష్యాన్యమిహావిరస్తు సుధియాం నిమత్సరాణాం సతామ్ ॥

శ్లో॥ ప్రతిపదమధఃనిరూపణమాదౌ విరచయ్య తదను తాత్పర్యమ్ ।
విశదీకరవాణి తథా యథా ను జిజ్ఞాసుహృదయమానస్తేత్ ॥

పదవృత్తే.

బౌపనిపదీ=ఉపనిషత్తుక్కుళితేయశ్శ	హస్తిగిరి మస్తశేఖరః } హస్తిగిరియిక్
సరస్వతీ=వాక్కానతు [వేదాస్త వాక్య	(స) హరిః } శిఖరత్తుక్కు
మానతు]	అభరణమాయశ్శ అస్త
యం దేవమ్=యాననౌరు ఎమ్మెరుమానై	ప్రణతార్తిహరవరదక్
నిస్సమాభ్యధికమ్=బిత్తారుమ్ మిక్కారు	మయి=అడియేక్ మితు
మిల్లాతనవాక	సస్తవమ్=ఎప్పొతుమ్
అభ్యధత్త=శొల్లిల్ నో;	స్వస్తి=మజ్జశ్శై
	సస్తనోతు=పరవచ్చెయ్య శేణుమ్.

[స్వస్తీత్యాది] వేదాస్తవాక్యజ్జళాలే ఒప్పుయర్వత్తవనాక
ప్రతిపాదిక్కుప్పట్టుశ్శ ఎమ్మెరుమాన్ హస్తిగిరిశిఖరత్తుక్కు శిరో
భూవణమాక విశిష్టకితాన్ ; అత్తేవపిరాన్ ఉభయవిభూతియిలున్
అడియేనుక్కు శ్రేయస్సై అరుళవేణుమ్. సర్వదేశసర్వకాల సర్వా
వస్తైకళిలుమ్ అడియేన్ “ ఉడనాయ్మన్ని వ్దువిలావడిమై శ్రేయ్య
పెప్పెరివేణుమ్మెనై.

ఉపక్రమత్తిల్ స్వస్తిశబ్దప్రయోగమ్ పణినతు-మజ్జశ్శపూవనాక
మాన ఆరమ్మమ్ శ్రేయస్కురిమ్మెన్ శాస్త్రాగ్రకత్తై అనుసరిత్యామ్

[హస్తీగీర్త్యాది.] “దిక్షాగైరచితస్తస్మిక్ పురా విష్ణుస్సనాతనః ।
తతో హస్తీగిరినామ ఖ్యాతిరాసీన్మహాగిరేః ॥” ఎన్ఱు హస్తీగిరి
మాహాత్మ్యప్రథమాధ్యాయత్తిలే శొల్లపట్టుళ్ళమై కాణ్ణ; పూవణ
త్తిల్ ఇన్ద పవణతత్తిల్ దిగ్గజ్జళ్ళ వన్దు ఎమ్మెరుమానై ఆరాధిత్తమై
యాల్ అతుపల్లది హస్తీగిరియెన్ఱు తిరునామమాయీల్లైత్తామ్.
[శేఖరః] “శిఖాస్వావీడ శేఖరా” ఎన్ఱు అమరకోశ త్రికపడి శేఖర
శబ్దమ్ శిరోధృతమాల్యవాచియాయ్ శిరోఽలజ్కారమెన్ఱు పారుళై
త్తన్దతు; మన్దశబ్దసమభివ్యాహారబలాత్ ఇజ్జు అలజ్కారమాత్ర
వాచి [సంతనోతు] సమ్యగ్విస్తారయతు ఎన్ఱు పడి. “తను-విస్తారే”
ఇతి ధాతుః. [హరిః] ప్రణతాతిహారక్ ఎన్ఱు తిరునామత్రిక్
అధానానన్దానమిరుక్కిఱుపడి [నిస్సమాభ్యధికమ్.] సమశ్చ అభ్యధి
కశ్చ సమాభ్యధికౌ; నిగతౌ సమాభ్యధికౌ యస్యసః, తమ్, ఇజ్జు
నిగతశబ్దమ్ అవిద్యమానపర్యాయమాతలాల్ పస్టీబహుప్రీహి
ఉపపన్నమ్. [బౌపనిపదీ] ఉపనిపత్సు భవా. “న తత్సమశ్చాన్
భ్యధికశ్చ దృశ్యతే” ఇత్యాద్యుపనిషద్వాక్యజ్ఞభుమ్, “ఒత్తార్
మిక్కార్లై యిలైయాయమామాయా” ఇత్యాది ద్రమిడోపనిష
త్సూక్తికభుమ్ ఇజ్జు విపక్షితమ్.

ఇతుముతల్ “సంనదేతకిల” ఎన్నుమశ్చసముళ్ళ పత్తు
శ్లోకజ్ఞభుమ్-రథోద్ధతావృత్తమ్. “రాన్నరావిహ రథోద్ధతాలగా”
ఇతి తల్లక్షణమ్.

(౧)

శ్లో॥ శ్రీనిధిం నిధిమపారమధిశాం

ఆధితాధికారిదానదీక్షితమ్ ।

సవణభూతసుహృదం దయానిధిం

దేవరాజమధిరాజమాశ్రయే ॥

౨ ॥

పదవురై.

శ్రీనిధిమ్=శ్రీయఃపతియయ్,	సంకర్మాతమహ్మదమ్=సమస్తపాణికళు
అధికానామ్=యాచిష్టవర్కళుక్కు	కుమ్ అన్పనాయ్,
ఆపారం నిధిమ్ = ఆళవన్ద నిధియా	దయానిధిమ్=కరుణానిధియాయ్,
యిరుప్పవనాయ్,	అధిరాజమ్ = అనైవర్కుమ్ మేట్టుట్ట
అధికాతాధక పరిదాన } వేణ్డిన పారుత్తై	తలైవనాయిరానిన్ద
దీక్షితమ్ } కొడుత్తరుళ్	దేవరాజమ్=తేవపిరాన్దై
వత్తెయ్ వ్రతమాక	ఆశ్రయే=అడిపణిక్కిన్దై.
కొణ్డవనాయ్,	

[శ్రీనిధిమిత్యాది.] తాత్పర్యమ్ సుస్పష్టమ్. ఇన్ద శ్లోకమ్ ద్వయత్తై పూర్వఖణ్డాధకత్తుక్కు సంగ్రహమాయురుక్కుమ్. “అధికానాం నిధిమ్” ఎన్నిటవిత్రాల్ పరమప్రాప్యత్వముమ్, “అధికాతాధకపరిదానదీక్షితమ్” ఎన్నిటవిత్రాల్ ప్రాపకత్వముమ్ శొల్లిన్ద్రా కిటత్తెన్ద్రుక. అధికశ్వాసా రాజాచ అధిరాజః. (౨)

శ్లో॥ నిత్యమిన్ద్రీయపథాంగం మహాః

యోగినామపి సుదూంగం ధియః ।

అవ్యనుశ్రవశిరస్సు దుగ్రహం

ప్రాదురస్తి కరిశైలమస్తకే ॥

3 ॥

పదవురై.

నిత్యమ్=వాశ్యతమానతాయ్,	దుగ్రహమ్=ఆళవిట్టు అటయక్కుడా
ఇన్ద్రీయ పథాలిగమ్ = చతురాదీన్ద్రీయజ్ఞ	తతాన
లిక మాగళత్తెక్కడన్దతాయ్,	మహాః=(తేవపిరానాకిట ఒరు) తేవనాన్
యోగిసాం ధియోఽపి = యోగికలిక	నత
బుద్ధిక్కుమ్	కరిశైల మస్తకే=మాన్దిరి కిఖరత్తిల్
సుదూరగమ్=అతిదూరత్తిలేయుళ్ళతాయ్,	ప్రాదురస్తి=విశిష్టానిన్ద్రు.
అనుశ్రవశిరస్యపి=వేదా న్ద్రులిలుమ్	

[నిత్యమిత్యాది] పేరరుభాళా ఒరు విలక్షణ తేజస్సు; ఇతు మర్త్య నూర్వీ అగ్నిముతలియ తేజస్సుకల్పై పోల్ ఒరుకాల విశేష త్తిలే నశిష్టతల్లామల్ శాశ్వతమాయుశ్శతు. నమతు మాంస చక్షుస్సాలే కాణక్కుడాతతు. ఇద్రియజ్జలై అడక్కి ఆళనల్ల యోగిభుడైయ బుద్ధిక్కుమ్ “ఇదమిత్థమ్” ఎన్దు ఎళితల్ ఎట్టాతతు. ఆనన్దగుణమొన్దై త్తులిక్కల్తోడణ్ణి “యతో వాచో నివర్తనే” ఎన్దు పిత్తాల్లిత డవనివత్తుక్కుమ్ ఎట్టాతతు అప్పడిప్పట్ట అత్యద్భుత మానతొరు తేజస్సానతు హస్తిగిరిమస్తకత్తిల్ సవకసులభమాక సేనై సాదిక్కిన్దైన్దవడి. తృతీయపాదత్తుక్కు ఇరణ్ణవిధమా క్కరు త్తురైక్కలామ్; (౧) వేదాన్తజ్గళాలుమ్ గ్రహిక్కముషియాతతు. (౨) వేదాన్తజ్గళైక్కొణ్ణుమ్ ఒరువరాలుమ్ గ్రహిక్కముషియా తతు - ఎన్దు. వేదాన్తజ్గళ తామునుటియమాట్టా; పిఱర్ క్కుమ్ అఱివిక్కమాట్టా ఎన్దై.

(3)

శ్లో॥ పల్లికా శ్రుతిమతిల్లి కామయీ

యేన పల్లవితవిశ్వశాఖయా ।

స్వశ్రియా కరిగిరేరనుక్రియాం

పప్లి ముప్తువరదం తమాశ్రయే ॥

౪ ॥

పదవురై.

శ్రుతిమతిల్లి కామయీ = శ్రేష్ఠమాన వేద

మాకిఱ

పల్లికా = కొడియానతు,

యేన పల్లవితవిశ్వ } యావనూరు తేమ

కాఖయా } పిరానాకిఱ తలిర్

యుడైత్తాన సకలకాభైకలై

యముడైయ; (కరిగిరిపత్

త్తిల్) యావనూరు తేవపిరా

నాలే తలిర్ పెబ్బి ఎల్లాక్కి

లైకలైయు ముడైయతాన

స్వశ్రియా = తినితు శోభైయనాలే

కరిగిరే = మా స్థిగిరియుడైయ

అనుక్రియామ్=అనుకారతై [సామ్యతై] | తం మృషభరదం } అన్త పూర్ణవరదస్తై
పస్తే=విరుమ్మిస్తైలో, | అశ్రయే } అశ్రయిక్కిఁజే

[వల్లికేత్యాది.] శ్రుతియై ఒరులతైయాక రూపణమ్పణ్ణి,
కరిగిరిక్కుమ్ శ్రుతిక్కుమ్ శ్లేప భజ్జీయాలే సామ్యప్రతిపాదనమ్
పణ్ణుకిఱతు. శ్రుతియాకిఱ లతైయుమ్ వరదేన పల్లవితవిశ్వశాఖైయా
ఁగురుక్కుమ్ ; హస్తిగిరియుమ్ వరదేన పల్లవితవిశ్వశాఖమాయరు
క్కుమ్మెన్టు శబ్దశ్లేషమ్. అతావతు - శ్రుతిలతాపక్షత్తిల్ 'యేన'
ఎన్గిఱ త్పిస్తీయైక్కు "ధాన్యేన ధననా" "ద్విరదశిఖరిసీమ్నా
సద్భవా" ఇత్యాదిస్థలజ్గళిఱ్ఱోల అభేదాధికత్వమ్కొళ్ళవేణుమ్
శాఖాశబ్దమ్ కాణ్యకాతక కాలాపాది భేదభిన్నమాన శాఖావిశేష
జ్గళైచ్చొల్లుకిఱతు. సామూన్యమాక లోకత్తిల్ శాఖైకళుక్కు
అత్తుకు పల్లవజ్గళినాలాకైయాలే ఇన్దవేదశాఖైకళుక్కుమ్ పల్లవ
త్తీనాలత్తుకు శి'ల్లవేణుమ్ ; ఇజ్జు పల్లవస్థానీయన్ ఎమ్మెరుమాన్ ;
వేదశాఖైకళో ఎమ్మెరుమానాలే తళిగుమ్ ముళిరునూక త్తికల్
కిన్తనవెన్టాల్ వేదజ్గళెల్లామ్ భగవత్పరజ్గళాయరున్దుకొణ్ణు ప్రకాశి
క్కిన్తనవెన్టపడి ఇని, కరిగిరిపక్షత్తిల్ శాఖాశబ్దమ్ వృక్షశాఖైకళై
చ్చొల్లుకిఱతు అనై పేరురళాళనాలే పల్లవితమాకైయావతు -
"వంశం రఘోరనుజిఘృతురిహావతీణో దినై వ్యవహారిక తథా
త్రభగద్గుణౌమైః । త్వత్సన్నిధిప్రభవశైత్యజహాయథాహి నృతూః"
[అతిమానుషస్తవమ్] ఎన్టాఱ్ఱోలే హస్తిగిరియిలుళ్ళ సకలవృక్ష
జ్గళుమ్ పేరురళాళనుజైయ నిత్యసన్నిధియాలే తదీయదివ్యకటా
క్షతైయే ధారకమాకకొణ్ణు శెట్టిప్పొల్లు విశజ్జుకిన్తనవెన్టపడి.
ఇవ్వకైయాలే హస్తిగిరియుమ్ శ్రుతిశిరిస్సుమ్ పరిస్పరసామ్యా
పన్నమాకిఱతు. భగవత్పరమ్యప్రకాశనత్తిల్ హస్తిగిరియానతు

వేదజ్ఞైః ఒత్తిరుక్మిః అతేన్నమిదమ్ ఇన్ద సామ్యోక్తియాల్ విశజ్ఞమ్.
ఇన్ద శ్లోకిత్తిఱ్ఱు సంస్కృతవ్యాఖ్యాతా ఎఱ్ఱుతియుళ్ళ తాత్పర్యమ్
అన్వరసమెన్ఱు పెరియోర్ కూఱువర్. వివేకభుమ్ ఇతన్ఱై ఆరాయ్.

వష్టి = 'వశ - కాన్తా, కాన్తిచ్చా' ఎన్ఱ ధాతువిత్
బ్రహ్మవమ్. ఇన్దధాతు చన్దస్పిత్ తవిర లోక త్తిల్ ప్రయోగిక్కు
లాకాతెన్ఱు అనుశాసనమిరున్దాలుమ్ కవిప్రయోగజ్ఞుల్ కలవుళ్ళ;
“వష్టి వాగురిగల్లోపమవాప్యోరువనగళయోః” ఎన్ఱ నైయాకరణ
కారిజైయుమ్ నోక్కుక సామ్యజ్ఞై అజ్ఞైకిఱతెన్ఱు శొల్లవేణ్ఱుమిద
త్తిల్, సామ్యజ్ఞై విగుమ్ముకిఱతెన్ఱు శొల్లువతు కవిసరణియామ్.

మల్లికాశబ్దమ్ శ్రేష్ఠవాచకమ్; శ్రేష్ఠప్రమాణమాన శ్రుతి
ఎన్ఱు కర్మధానియనమానత్తాలే పొరుళాకక్కడవతు, నప్తమీ
తత్పురుషనమానమ్ ఒవ్వాతు [వృష్టవదమ్] “నిజైక్తంశోధితం
మృష్టంనిశ్శోధ్యమనవస్కరమ్” ఎన్ఱ అచురకోశ త్తిక్పడి - పరిశుద్ధ
నాన వరదన్ఱై ఎన్ఱుమామ్. (౪)

శ్లో॥ యం పరోతుముపదేశేతస్త్రియా

నేతి నేతి పరివర్త్యదాసతిః ।

వక్తి యస్తమకరోతుమీతుయతి

ఏష తం కరిగిరిం సమాశ్రయే ॥

౫ ॥

అగవున్ఱై.

[త్రయా-వేదమానతుబ్రహ్మచారణ్యకమ్.]

ఇతి, ఇతి (ఇతి) “ఇన్దోవనల్లక్, పరపయ్యదాసతిః } ఇన్దోవనల్లక్”
ఉపదేశతః } ఎన్ఱు మేన్ఱేలుమ్
మఱుతుక్కున్ఱు పోని
తాకిఱ ఉపదేశత్తాలే

యమ్=యావశౌరువరదన్ఱై

పరోతుమ్ = ఇన్ద్రియజ్ఞకుమ్ వెలిష్టట్టవ
శాయ్ [అపరిచ్ఛిన్నశాయ్]

వక్తి=శొల్లానిష్ఠలో,

తమ్=అన్ద వరదన్ఱై

య ఏషః = యాతొరు ఇన్ద హస్తిగిరి
యానతు

అపరోక్షమిత్యుతి = సాక్షాత్తాక సేవై తం (ఏతం) కరిరిమ్ = ఆనంద ఇంద్రహాస్ సీగిరియై
సాదిప్తిక్కిస్తతో, సమాశ్రయే = ఆశ్రయిక్కిఁజేత్.

[యంపరోక్షమిత్యాది.] కీర్తీశ్లోక త్తిల్ వేదత్తుక్కుమ్ హస్తి
గిరిక్కుమ్ ఒరువాటు సామ్యమ్ వణిక్కప్పట్టతు, ఇతిల్ వేదత్తి
త్కాట్టిల్ హస్తిగిరిక్కు ఉత్కపణమ్ ప్రతిపాదిక్కుప్పడుకిఱితు.
బృహదారణ్యకోపనిషత్తిల్ [౪ - ౩ - ౧] “ద్వేవావ బ్రహ్మణో
రూపే మూతఁంచైవాఽమూతఁశ్చ” ఎన్ఱుతోడజ్జి ఘాలనూత్సు
రూపమాన సమస్తప్రపశ్చుత్తైయుమ్ బ్రహ్మత్వగూఢమాక పురా
మశేఁత్తు, [౬] “తస్యహ వా ఏతస్య పురుషస్యరూపం యథా
మహోరజనం వానః” ఇత్యాదియాలే ఆకారివిశేషత్తైయుమ్ శొల్లి,
“అధాత ఆదేశో నేతినేతి న హ్యేతస్మాదితి నేత్యనృత్పంమస్తి” ఎన్ఱు.
కీర్తీక్కుఱియ రూపాకారవిశిష్టమాన బ్రహ్మమ్ ఇవ్వళవేయన్ఱు,
ఇవ్వళవేయన్ఱు, స్వరూపత్తాలుమ్ గుణత్తాలుమ్ అన్ద బ్రహ్మత్తి
త్కాట్టిల్ పరమాన [ఉత్క్రిష్టమాన] వన్ఱు వేటాన్ఱు కిజ్జియాఱు
ఎన్ఱు సర్వాత్క్రిష్టమాకచ్చిల్లివైత్తుమ్ అన్దబ్రహ్మత్తై పురోక్ష
మెన్ఱు తేయొట్టియ ప్రత్యక్షమాకక్కాట్టిత్తరవిత్తై ఇన్ద హస్తిగిరియో
వెన్ఱాల్, అప్పడిప్పట్ట సర్వాతిశాయియాన పరబ్రహ్మత్తై సర్వజన
సాక్షాత్కారాహా మాక క్కాట్టిత్తరానిన్దపడియాలే అన్దవేదత్తిల్
అన్దెన్ఱు వరున్దవత్తై విట్టు ఇన్దహస్తిగిరితన్దై యే పఠ్ఠియుజ్జీవిప్ప
మెన్ద పడి.

“పరపర్యదానతః ఉపదేశతః” ఎన్ఱుతు - పరపర్యదాన
రూపేణ ఉపదేశేన ఎన్ఱుపడి ఉదాహృతత్రుతివాక్యత్తిల్ “అధాత
ఆదేశః” ఎన్ఱువిడత్తిల్ “ఆదేశః - ఉపదేశః క్రియత ఇత్యధః”
ఎన్ఱు భాష్యమాకై యాలే అవ్వధఁత్తుక్కు వ్యజ్ఞకమాక “ఉపదేశతః”

ఎన్టార్ “ప్రకృతైతావత్త్వంహి ప్రతిషేధతి తతో బ్రవీతిచ
భూయః” [3 - ౨ - ౨౧] ఎన్నిటి బ్రహ్మనూత్రశ్రీభావ్యత్తిర్ ఇన్ద
శ్రుతివాక్యాధికమ్ శిక్షిక్కుప్పట్టిరుక్మిన్దమై కాణ్ణ (గి)

శ్లో॥ ఏష ఈశ ఇతి నిణాయం త్రయీ
భాగధేయరహితేషు నో దిశేత్ |
హస్తిధామని న నిణాయేత కః
దేవరాజమయమీశ్వర స్త్వితీ ||

౬ ||

పదవురై.

త్రయీ=వేదమానకు

ఏషః ఈశః ఇతి నిణాయమ్ = “ఇత్యేవ
పిరానే సవేశ్వరక”

ఎన్నిటినిణాయత్తై

భాగధేయ రహితేషు = (వేదాధికై
నష్టాక ఆరాయన్ద ఆటేయ
మాటాత) దౌభాగ్యకాలి
కలిడత్తిర్

నో దిశేత్ = ఉన్దుపణ్ణామల్ పోనాల్

పోకట్టుమ్ ;

హస్తిధామని తుహస్తిగిరియాకీట స్థాన

త్తిలేయోవెన్దాల్

దేవరాజమ్=తేవపిరానై (సేవిత్తు) [ఎన్ద

ఆయం ఈశ్వర ఇతి=ఇవనే సవేశ్వరక

కః న నిణాయేత = ఎవన్ నిశ్చయిక్కు

మాటాన్.

[ఏష ఈశ ఇత్యాది.] తేవపిరానే సవేశ్వరక ఎన్నిటి
అధికమ్ వేదవేదాన్దజ్జిల్ నిశ్చయిక్కుప్పట్ట విషయమ్ ఎన్బుత్తై
ముతల్ శ్లోకత్తిలేయే కుటిప్పిట్టే ; ఆనాల్ ఇన్దధకమానకు
వేదాన్దజ్జిల్ అనై వరాలుమ్ సులభమాక తైరిన్దకొళ్ళముడియాతు ;
జాయమానకాలకటాతుమ్, ఆచార్యకటాతుమ్ ముతలియ భాగ్య
ముళ్ళవర్కళుక్కే ఇప్పారుల్ విశ్శుమ్. అప్పడిప్పట్ట భాగ్యమిల్లాత
బాహ్యకుదృష్ట్యాదికళుక్కు ఇప్పరమాధికమ్ తోన్దాతు శిలర్
ఈశ్వరనే ఇత్తైయ్దు పితర్ మువర్ ; శిలర్ భన్దధారియై త్తలైవ

నన్దుకొండు తడుమాటువర్. వేదమానతు అనై వడిడత్తిలుమ్ వాత్తు
 ల్యముడైయతాకైయార్, భాగ్యశాలికల్ చాభాగ్యశాలికల్
 ఎన్నుమ్ వాళియిన్ది ఎల్లార్కుమ్ ఇప్పరమాభాతై త్తోన్దుమిక్క
 వేణ్ణియతు అతఱ్కుక్కడమైయాక ఏఱ్ఱుట్టిరున్దుమ్, అన్దవేదమానతు
 పతు పాతమ్ పారాట్టి ఇరామానుశనడియార్కళాన శిల భాగ్యశాలి
 కళుక్కే 'ఏష ఈశః' ఎఱ్ఱ సిద్ధాన్తతై త్తెళివిత్తేయియ
 మన్దుళ్య పల గభాదుభాగర్కళుక్క- ఇత్తై త్తెళివియాత్తోన్దుతు
 ఒట్టిక; అతుపన్దులీ నామ్ వరున్దవేణ్ణియత్తి. అక్కుఱైతీర ఇన్ద
 హా స్తిగిరియానతు అన్దసిద్ధాన్తతై సవజనసులభమాకచ్చెయిన్దతు
 ఎన్దితార్. ఎనవే, వేదత్తిల్ కుతకామ్ కూఱున్దవర్కళుమ్ హా స్తి
 గిరియిలే 'పేరరుళాళనై నేవిక్కప్పెన్దునాతే "పేరరుళాళనల్లతు
 పరదైవమిత్తై" ఎన్దు తామే పరవశమాక క్కైయెఱ్ఱుత్తిడున్దుడి
 ఆయ్విడుకిఱతు - ఎన్దు పడి

'హాస్తిగిరా' ఎన్దాశల్, 'హాస్తిగిరిధామని' ఎన్దాశల్
 శొల్లాతే 'హాస్తిధామని' ఎన్దుతు - ఏక దేశగ్రహణమ్. 'హాస్తిశ,
 కరీశ' ఇత్యాదిస్థలభిలుమ్ ఇజ్జనమే కొళ్ళ. "హాస్తి ధామ -
 హాస్తిధామ; తస్మిక్" ఇతి విగ్రహః; హాస్తిగిరిధామని ఎన్దుపని
 చతుర్థపాదత్తిల్ 'దేవరాజమ్' ఎన్దు పద త్తిఱ్ఱు అడుత్తిపడియాక
 'దృష్ట్యా' ఎన్దో 'సంసేవ్య' ఎన్దో ఒరు ల్యబన్దపదమ్ అధ్యాహ
 రిత్తుకొండ్లాల్ నన్దు పొరుదుమ్. (౬)

శ్లో॥ హై కుదృప్త్యభినివిష్టచేతసాం
 నివిశేషసవిశేషతాత్రయమ్ ।
 స, శయం కిరిగిరినుకత్యసౌ
 తుజ్జనుజ్జగగురాన్నదే హరా ॥

పదవురై.

<p>తుబ్బుతుబ్బళిగుణాస్పదే } కల్యాణ కల్యాణ హారా } గుణభక్తుక్కు</p>	<p>నిర్విణ్ణేష సవిశేషతాత్రయం సంశయమ్</p>	<p>‘ ఇవన్ గుణముడై యెవనా? గుణ మిల్లాతెవనా? ’</p>
<p>ఇరుప్పిడిమాన ఎమ్మెరుమా నిడత్తిల్</p>		<p>ఎన్నిట ఇరణ్ణుకోటికల్ పున్ద్రీయ ససేహత్తై</p>
<p>కుద్యప్పి } కుత్తితమాన యోచనైకళితే ఆటినివిప్పి } పారుదైన మనస్సెయుడై చెరిసామ్ } య దువాఁదికకుక్కు (ఉణ్ణాయరుక్కిణ)</p>	<p>అసౌ కరిగిరిః=ఇంద హ స్తిగిరియానతు నుదతి=పోక్కడిక్కిన్దతు హై=ఇతు ప్రసిద్ధమ్.</p>	

[హైకుద్యప్పి త్యాది] వేద త్రిత్వాట్టిలుమ్ హ స్తిగిరియే శిట
న్దతెన్నతై నన్దు వివరిక్కిఱార్ ఎమ్మెరుమాన్ అనన్తకల్యాణగుణజ్జ
భుక్కు ఆన్దదమాయరుప్పనన్ అప్పడిప్పట్ట ఎమ్మెరుమానై వేద
నూనతు శిలవిడగ్గళిల్ గుణశాలియాకవుమ్ శిలవిడగ్గళిల్ గుణశూ
న్యనాకివుమ్ శొలిన్దై త్తతు. ఇప్పడి విరుద్ధాధామాక త్తోన్ముమిడగ్గ
ళిల్ న్యాయనఱ్ఱురమ్ తెయ్తు అవిరుద్ధాధానిణాయమ్ షణ్ణవే
ణుమ్ నిమ్మల్గమమాన జ్ఞానత్తెయుడై యవర్కళి న్యాయనఱ్ఱురమ్
ఞ్ఞానాల్ - “ ఎమ్మెరుమాన్ గుణశాలితాఁ, ఆనాల్ శిలవేద
వాక్యజ్జళి అవనై నిగుణానాక చ్చొల్లుక్కిన్దనవే, అవన్ద్రుక్కు గతి
ఎన్న? ఎన్ద్రాల్, అన్ద నిగుణశ్రుతికళి హేయగుణశూన్యనెన్నతై
చ్చొల్లుక్కిన్దనవేయ్యెయ గుణమాత్రశూన్యతైయె చ్చొల్లుక్కిన్దనవల్ల”
ఎన్దు నిణాయప్పర్కళి కుద్యప్పికళి వేన్ద్రాల్ ఇప్పడి న్యాయనఱ్ఱు
రమ్ షణ్ణత్తెళియమాట్టామల్ ఈశ్వరనై నిగుణానాకవే నిమ్మపిణ
త్తోళిన్దనర్. మన్ద్రుమ్ శిల మృదుషజ్జర్కళి శాయమ్ భీరుక్కళా
యుముళ్ళవర్కళి కీర్తించున్న ఇరణ్ణువకై నిమ్మపణ్ణళిల్ ఒన్దై
యుమవలమ్మిక్క మాట్టామల్, “ ఐయో! శ్రుతికళి ఇరణ్ణువకై

యాకపుమ్ శొల్లుకిన్తనవే; ఎత్తైయుమ్ నామ్ నిధాన్గణమ్ శెయ్యు
క్కుండవిల్లైయే! ఉణ్డైయిల్ అవణ్ గుణశాలియో? గుణశూన్యనో?
తేరియిల్లైయే!" ఎన్ఱు మయన్కి త్తమమాటినిప్పర్ కళ్

అప్పడిప్పట్ట సంశయాత్మాక్కల్ హస్తిగిరియిల్ వన్ఱు తేవ
పిరానై సేవిత్రవాతే అవనుడైయ సకలకల్యాణగుణగణజ్జలైయుమ్
సన్తాక అనుభవిక్కుప్పెన్ఱు, "ఐయో! ఇన్ఱ ఎమ్మరుమానైయో
నామ్ గుణవిషయత్తిల్ సంశయిత్తతు! హఃహః! నమ్ బుద్ధియిన్
కొడుమై ఎణ్కొల్!" ఎన్ఱు కలఱుమ్బడియావతాల్, సంశయజ్జలై
వితైక్కవల్ల వేదజ్గలిత్కాట్టిలుమ్ సంశయత్తై అడియఱుక్కవల్ల ఇన్ఱ
హస్తిగిరియే పరమప్రాప్యమెన్ఱ వాఱు. కుత్సతాశ్చ తాః దృష్ట
యశ్చ కుదృష్టయః; తాసు అభినివిష్టం చేతః యేహం తే, తేహమ్
[నివిన్ శేషేత్యాది] నిగతః విశేషః యస్మిన్ - నివిన్ శేషః;
విశేషేణ సహితః సవిశేషః; నివిన్ శేషశ్చ సవిశేషశ్చ తియో
భావః - నివిన్ శేషసవిశేషతా; నా ఆశ్రయః యన్యసః, తమ్.
నివిన్ శేషత్వ సవిశేషత్వజ్జలైప్పెన్ఱు సంశయమెన్ఱ వడి. (2)

శ్లో॥ న్యాయతకమునిముఖ్యభాషితైః

శోధితైస్సహ కథంబున త్రయీ!

జోషయేద్ధరిమనంహసో జనాన్

హస్తిధామ సకలం జనం స్వయమ్ ||

౮ ||

పదవురై.

[త్రయీ = వేదమానకు

శోధితైః = పాఠాక శోధిక్కుప్పట్ట

న్యాయతకముని) విచారంహ న్యా

ముఖ్యభాషితైః } యజ్జలైన్ఱు, తకన్

స్సహ } మెన్ఱు, (వ్యాసప

రశరాది) మునివర్కకళ్లుడై

య శొల్లుకొకియ పురా

ణజ్జలైన్ఱు, అకియ ఇనిన్ఱో

డు కూడిక్కొన్ఱు,

కథంబున = కప్పప్పట్టు

అనంహః జనాః = పుణ్యశాలికళాన
శిలపేర్కళుక్కు-
హరిం జోషయేత్ = ఎమ్మెరుమానై (పర
తత్త్వమాక) ఉణర్త్తుమ్;
హస్తీధాను(తు) = హస్తీగిరియోవెన్టాల్
స్వయమ్ = తావాకవే

సకలం జనమ్ = (పాపికల్ పుణ్యశాలి
కల్ ఎన్నుమ్ వాళియల)
అనైవర్క్కుమ్
[హరిం జోషయతి] = ఎమ్మెరుమానై సేవై
సాదిప్పిక్కిదత్తు

[న్యాయతకేత్యాది] “సవే వేదా యత్పదమామ
నన్తి” “వేదేశ్చ నవైరహమేన వేద్యః” “వేదాన్తవిఘ్నస్పిరు
ళిక్ మేలిరున్దవిశక్తు” ఎన్తిత్యాదికళాతే ‘వేదత్తిల్ పరతత్త్వమాక
ప్రతిపన్నా శ్రీమన్నారాయణనే’ ఎన్తు ఓతప్పట్టిరున్దాటుమ్, నామ్
ఒప్పైరు వేదవాక్యజ్ఞైయుమ్ తనిత్తనియాకప్పార్త్తు అధత్తె నిశ్చ
యిప్పోమెన్తు పుక్కునాల్ కార్యమాకిఱితిలై; వేదమానతు సహ
యాన్తరమిల్లామల్ నమక్కు యధాధత్తై వెళియిడువతిలై; ‘మీ
మాంసాన్యాయజ్ఞైయుమ్ తకత్తైయుమ్ సాత్వికపురాణజ్ఞైయుమ్
సహాయమాకక్కొణ్ణు ప్రవతిత్తాల్ తా వేదాధమ్ విశ్శమ్.
ఇన్నుమ్ శిఱితు యోచిత్తాల్ అన్దసహాయజ్ఞభుక్కుమ్ వేటారు
సహాయమ్ తేవైయెన్నవేణుమ్ - [శోధితైః] ఎన్ద న్యాయతకే
పురాణజ్ఞై నామ్ అనుకూలమాకక్కొళ్ళుకిఱోమో, అన్ద న్యాయ
తకేపురాణజ్ఞైక్కొణ్ణై ప్రతిపక్షీకళుమ్ తమతు అపాదాజ్ఞై సాని
ప్పతనాల్, వేదాధానశ్చయత్తుక్కు సహాయమాకక్కొళ్ళవేఱ్ఱియ
న్యాయతకేపురాణజ్ఞభుక్కుమ్ ‘శోధనమ్’ ఎన్గిఱ ఒరుసహాయమ్
ఆవశ్యక్మ; అతానతు. అన్దన్యాయతకాదికల్ ఆపాతతః నమక్కు
విపరీతాధాజ్ఞై త్తోత్తవిక్కువొణ్ణాతపడి ఆత్వారాచార్యర్క
భుడైయ శ్రీమాక్కికళైక్కొణ్ణు అవత్తై శోధిక్కువేణుమ్ ఆక ఇవ్వ
ళపు పరిశ్రమత్తై నహిక్కున్దవర్కల్ యార్? యారో శిల పరమై

కాన్తిక శ్రేయావర్. అప్పటిప్పట్లవర్క భుక్తు వేద త్రిక్ ఉణ్ మైప్పొరుల్
మహతా ప్రయాసేన విశిష్టమేయన్తి నవజనజ్ఞభుక్తుమ్ నాధారణ
మాక విశిష్టాతు. హస్తిగిరియోవెన్ట్రాల్ అజ్ఞనన్తి అనైవర్కమ్
అనాయానమాక వే పర మ్మెరులై ప్రకాశిప్పిక్కిన్తతు. ఎనవే, మహా
ప్రయాసస్సపత్తి చ్చిలర్కమ్మాత్తిరమ్ ఎమ్మెగుమానై త్తెగివి
క్కిఱ వేద త్రిత్కాట్టిల్ అవనై ఇలైవళమాక అనైవర్కమ్
సేనై సాదిప్పిక్కిఱ తిరువత్తిమామలైయే శిఱన్దత్తెన్.

శ్రీవైకుంఠస్తవ త్రిల్, “న్యాయస్సృణి ప్రభృతిభిర్భవతా
నిస్పృహైః వేదోపబృంహణ విధావుచితైరుపాయైః । శ్రుత్యధర్మా
ధర్మమన భానుకరైర్విభేదః ” ఎన్తు - వేదోపబృంహణాధర్మాక
ఎమ్మెరుమానాల్ అగుళప్పట్ట న్యాయస్సృతిసాధనజ్ఞళాలే వేదాధర్
త్తై అఱుతియిడక్కడవతాక అరుళిచ్చెయ్తు, ‘గోతు త్వదంఘ్రి
సరిసిగుహభక్తిహనాః శేషానుమిభిగిపి నైవ యథాధర్మాగోధః ।
పిత్తఘ్న మజ్జనమనానృషి జాతు నేత్రేనైవ ప్రభాభిపిశంఖసింహస్వి
బుద్ధిః ॥ ” ఎన్తు - భగవద్భక్తి యిల్లాగివర్కళుక్కు అన్ద ఉపబృ
హణజ్ఞళాలుమ్ వేద త్రిక్ ఉణ్ మైప్పొరుల్ శెరియనూట్టా శెన్తు
అరుళిచ్చెయ్తమైయాలుమ్, “జన్మాన్తరసహస్రేషు తపోజ్ఞానసమా
ధిభిః । నరాణాం క్షీణపాపానాం కృష్ణేభక్తిః ప్రజాయతే ” ఎన్తు
అన్దభక్తి ఎగితాకప్పిక్కిఱ క్కుడియత్తల్ల వైన్దెయాలుమ్ ఇన్ద అరు
మైయై త్తిరువుళ్ళన్బుల్లోలి ‘కథాస్తవ ” ఎన్తితార్.

న్యాయాశ్చ తకాశ్చ మునిముఖ్యభాసితానిచక్షైః. అనా
హసః=నవిద్యతే అంహః యేషాం, తాన్. ‘జన్మాన్తరసహస్రేషు
విల్ శొల్లప్పట్ట అధికారికల్. ‘అనగహస హరిం జోషయేత్ ’ =

ద్వికర్మకర్తరిప్రయోగమ్ ; “ గతిబుద్ధిప్రత్యవసానాధా శబ్దకర్మా
కర్మకాణామణి కర్తా న శౌ ” ఎన్నిట పాణినినూత్రముమ్, “ వేదా
ధాం స్వానవేదయత్ ” ఎన్ను ముదాహరణముమ్ అతియత్తక్కన.
చతుర్థపాదత్తిల్ [జోవయతి] ఎన్ఱు క్రియై వరువిత్తుక్తోశ్యవేణమ్.
‘జుషీ - ప్రీతిసేవనయోః’ ఇతి ధాతోణిజస్తరూపమ్. (౮)

శ్లో॥ అదృశ్యతం మహదసేచుభూసుః

కిచ్చిదస్తి కిల వస్తు నిస్తులమ్ ।

ఇత్యఘోషి యదిదం తదగ్రతః

తద్యమేవ కరిధామ్ని దృశ్యతే ॥

౯ ॥

పదపూర్వ

అదృశ్యతమ్=అదృశ్యకరిమాయమ్

మహత్=అపరిచ్ఛిన్న స్వరూపతైయుడై
యతాయమ్

అసేచుభూసుకమ్=ఎల్లెయిల్లాత వైభవతై
యడైయతాయమ్

(అత ఏవ)=ఇప్పడి యిరుప్పతనాలేయే

నిస్తులమ్=ఒప్పుద్రుతాయమ్

కిచ్చిద్యస్తు అస్తి } ఒగువస్తు ఇరుక్కిన్ఱ
ఇతి } లెన్ఱు

యతోకిల అఘోషి = యతోయ వస్తువా
నతు (వేదాదికలిల్) ప్రసిద్ధ
మాక చొచ్చిల్ల పుట్టియక్కిలతో

తదిదమ్=అన్ఱ ఇన్ఱ వస్తువానతు

కరిధామ్ని=హస్తిగిరియిల్

అగ్రతః=ఇతో

తద్యమేవ=వాస్తవమాకవే

దృశ్యతే=సేవిక-పుడుకింతు.

[అదృశ్యతమిత్యాది.] “ యతోవా ఇమాని భూతాని జాయ
న్తే ” “ యస్సవజ్జస్సవవిత్ ” “ ఏవసవభూతాన్తరాత్మా ”
“ ఎప్పాల్ యవర్క్కుమ్ నలత్తాలుయర్న్దయర్న్ద అప్పాలవ ”
ఇత్యాదిశ్రుతిశతజ్ఞళాలే ఒప్పుయర్ వద్ద్రుతాక కూటపుట్టుళ్ళ
శ్రీమన్నారాయణనాకిల ఓర్ షరమ్మెరుళ్ ఇప్పోతు హస్తిగిరి
యిల్ యథాధామాకవే అన్ఱెవరాలుమ్ సేవిక-పుడుకిన్ఱతు

[తథ్యమేవ.] ప్రమాణజ్ఞుల్ ఎమ్మెరుమానుక్కు చొల్లప్పట్టిరుక్మితి
వైభవజ్ఞులై వాళి త్రవర్కళ్ “ఇప్పడిప్పట్ట వైభవత్తైయుడైతాయ్
లోకవిలక్షణమాన ఒరువస్తు ఉడైయాయరుక్కుమా? వేదజ్ఞళ్
కవికట్టుకితాప్పిల్ ఒస్తువత్తా? వణిఁప్పతా యరుక్కుమేయొట్టియ
ఉడైయిల్ ఇవ్వళవువైభవముడైయ ఒరువస్తు ఇరుక్కుక్కుడు
మెస్తు ఎమ్ నెజ్జిల్ తోర్నివిత్తై” ఎస్తు అతిశక్తిత్తుక్కుణ్డిరుద్దార్
కళ్, అవర్కళ్ హస్తిగిరియిల్ వస్తు సేవిత్రవాతే “వేదమ్ శోన్న
తు ఒక్కుమ్! ఒక్కుమ్!! ఒక్కుమ్!!” ఎస్తు వియక్కుమ్బడి
యాక అత్తాశ్చర్యమాన వైభవత్తుడనే పేరుళాళిక్ సేనై సాదిక్కి
తానెన్టపడి. కరిధామ్ని = “హస్తిధామని” పోలే నామైక దేశగ్రహ
ణమిరుక్కిటపడి

(F)

శ్లో॥ సంవదేతకిల యత్ప్రమాన్తరైః

తత్ప్రమాణమితి యేహి మేనిరే ।

తస్మతేపి బత! మానతాం గతా

హస్తినాఽద్య పరవస్తుని త్రయీ ॥

౧౦ ॥

పదప్రరై.

యత్ = (ప్రమాణమాక ఆభిమానిక్కు
పుడుకిఱ) యాతొన్ఱానతు

పమాన్తరైః = వేఱు ప్రమాణజ్ఞులొడు

సంవదేత = ఇణజ్ఞుమో,

తత్కిల ప్రమాణమ్ = అతువెన్ఱో ప్రమాణ
మాకుమ్

ఇతి యే హి మేనిరే = ఎన్నిప్పడి ఎన్ఱ
బాహ్యర్కళ్ నిన్ఱెత్తార్కళ్,

తస్మతేపి = అవర్కళ్ కుడైయ మత త్రిబుష్

అద్య = ఇప్పోతు

హస్తికా = హస్తిగిరియికారే

త్రయీ = వేదమానతు

పరవస్తుని = పరమ్మెరుళాకియ ఎమ్మెరు

మాక్ విషయత్తిల్

మానతాం గతా = సామాన్యత్తై ఆడై

బత! = (సన్తోషకుటిప్ప.)

[స్తతు,

[సంవదేతేత్యాది.] “అదా వేదాః ప్రమాణమ్” ఎన్లు శ్రీ ల్లుకీట వైదికర్కళి ఎన్దప్రమాణజ్ఞైక్కొణ్ణు వేదత్తుక్కుప్రమాణ్యజ్ఞై ఉపపాదిక్కిన్దనరెన్టాల్, బరు ప్రమాణజ్ఞైక్కొణ్ణుమల్ల; వేదను స్వతఃప్రమాణమాకైయల్ అతనుజ్ఞైయ ప్రమాణ్యమ్ మన్ద్రొరుప్రమాణజ్ఞైక్కొణ్ణు ఉపపాదిక్కుత్తక్కతల్ల ఎన్జితార్ కళి. వేదబాహ్యార్కళి ఇన్ద వైదికవాదజ్ఞై అజ్జీకరిప్పతిల్లై. అవర్ కళి శొల్లువతెన్న వెన్టాల్, ‘స్వతః ప్రమాణమెన్టు ఒన్టుమ్ కిజ్జై యాతు; ఎన్దవన్తువానాలుమ్ సరి; ఒన్జై నామ్ ప్రమాణమాకక్కొళ్ళవేణుమానాల్ అతత్కిణజ్జ మన్ద్రొరు ప్రమాణమ్ కాట్టప్పడ వేణుమ్. అప్పడి కాట్టముసియావిట్టాల్ అతు ప్రమాణమాకమాట్టాతు. ఏవళ్ళు శ్లో|| “ప్రమాణాన్తరసంవాదో యస్య సమ్యచితుం తుమః | తస్యైవ స్యాత్ప్రమాణత్వం నాస్యస్య స్యాత్ప్రమాణతా||” ఎన్జితార్కళి. అన్ద బాహ్యవాదికళై నామ్ ఖణ్ణిక్కవేణుమానాల్ అవర్కళిశొల్లుమ్ వాదజ్ఞై అజ్జీకరిజ్జై అవర్కళై ఖణ్ణిప్పతు ఆఘకు; అజ్జై శెయ్యుమ్పొతు ‘వేదమ్ స్వతః ప్రమాణమ్’ ఎన్జిట వాదజ్ఞై విట్టువిట్టు అతఱ్కు సంవాదమాక బరుప్రత్యక్ష ప్రమాణజ్ఞైక్కాట్టి నాల్ ఉడనే అన్దవాదికళి “ప్రమాణాన్తర సంవాదసత్త్వాత్ వేదాః ప్రమాణమేవ” ఎన్టు కైయెట్టుత్తిట్టుప్పొవర్కళి. అప్పడి వేదత్తుక్కు ప్రమాణ్యజ్ఞై ఫాపిక్కూడియ ప్రమాణాన్తరమెతు వెన్టాల్ హస్తిగిరియేయామ్. వేదత్తిల్ శొల్లప్పడుకిట అధజ్జళి [అతావతు - ఈశ్వరమెరువనుణ్ణు; శ్రీమన్నారాయణనే తత్త్వమ్; అవనుక్కు గుణజ్గళుణ్ణు; విగ్రహముణ్ణు; విభూతియుణ్ణు ఇత్యాది కళి] హస్తిగిరియిల్ కైయిలజ్గునల్లిక్కనిపోల్ కాణప్పడుకిటపడి యాల్ వేదప్రమాణ్యజ్ఞై ఒప్పక్కొళ్ళాత్ బాహ్యార్కళైయమ్

హస్తీగిరియానతు ఒప్పుకొన్నచెప్పయకటతు ఎన్నపడి ఇతనాల్, ఎమ్మెరుమానుక్కు వేదజ్ఞలిల్ కూటప్పట్టుళ్ళ విశేషజ్ఞళెల్లామ్ ఒన్లు తవతామల్ పేరరుళాళకక్కల్ సేవిక్కలాయిరుక్కుమ్మెన్లు తాకిటతు

[సంవదేత.] “వ్యక్తవాచాం సముచ్చారణే” ఎన్నుమ్ పాణినిసూత్రతాల్ వదధాతు ఆత్మసేపదియాయ్తు. ఒరుప్రమాణ త్తుక్కు ఉపపాదకమాక మన్ద్రురుప్రమాణత్తై ఉదాహరితాల్ అతల్కు సంవాదప్రమాణమెన్లు పెయర్. ఇవ్విడత్తిల్ హస్తీగిరి యానతు సంవాదప్రమాణమాకి ఆయిన్దు. [ప్రమాన్తరై:] అన్యః ప్రమాః - ప్రమాన్తరాణి, తైః. “ఆతశ్చోషనగే - 3 | 3 | ౧౦౬” ఎన్లుసూత్రతాల్ అజప్రత్యయాన్తమాక నిష్పన్నమాన ప్రమాశబ్దమ్ “ప్రమితో ప్రమా” ఎన్లు అమరకోశ త్తికపడి యధా ధణ్జానవాచియేయైయ ‘ప్రమాకరిణం ప్రమాణమ్’ ఎన్నప్పట్ట ప్రమాణపర్యాయుల్ల వెన్లుమ్, ‘ప్రమాణాన్తరైః’ ఎన్నువేడ్డియరు క్కు ప్రమాన్తరైః ఎన్లు వితుశేగుమో? ఎన్లుమ్ శిలర్మయజ్ఞువర్, ప్రమాశబ్దమ్ ప్రమాణవాచియుమాయుళ్ళెన్లు శబ్దరత్నావళికా రణ శొల్లివైత్తా, అజ్జనే ప్రయోగజ్ఞభుమున్లు; యధా - ప్రబోధచంద్రిదయనాటకే, ద్వితీయాజ్ఞే, శ్లో|| ౪||

“ప్రత్యక్షాదిప్రమాసిద్ధ విరుద్ధాధాభిధాయినః ।

వేదాంతాయది శాస్త్రాణి బాహ్యః సమపరాధ్యతే ॥”

ఇతి. ఇల్లు ప్రమాశబ్దమ్ ప్రమాణపర్యాయమాక వ్యాఖ్యాతమ్. భట్టగుమ్ శ్రీరంగరాజన్తవ ఉత్తరశతక త్తిల్ శ్లో|| ౫|| “తచ్చావాక మతేసి రజ్గమణ! ప్రత్యక్షవత్సా ప్రమా” ఎన్లు - ప్రమాశబ్దత్తై

ప్రమాణపర్యాయమాక అరుళిచ్చెయ్ తార్. జౌపచారికనివాహా
మెనుకొణ్ణు అజ్జనమే ఇజ్జుమ్ కొళ్ళక. [తన్నతేపి] తేమాంమతమ్ -
తస్మిన్. “ తన్నతేపి కిల ” ఎత్తమ్ పారముణ్ణు. [హస్తినా.]
హస్తిగిరిణ్యధణః; ఏకదేశగ్రహణమ్. (౧౦)

౨౨౨ ఇతి రథోద్ధతాదశకం సమాప్తమ్. ౨౨౩

శ్లో॥ గుణాయ త్తం లోకే గుణిషుహి మతం మజ్జళపదం
విపర్యస్తం హస్తిక్షితిధరపతే! తత్త్వయి పునః ।
గుణాస్సత్యజ్ఞానప్రభృతయ ఉత త్వద్గతతయా
శుభీభూయూ యాతా ఇతిహి నిరజైష్మ శ్రుతివశాత్ ॥ ౧౧॥

పదపురై.

లోకే=ఉలక త్రితే
గుణిషు=గుణకాలికలిడ త్రిత్
మజ్జళపదమ్=ఇవర్కళో నల్లవర్కళో,
ఎన్నిట కొల్లానతు
గుణాయ త్తంహి మతమ్=గుణజ్జలైపుబీబీ
యతాకవన్తో ఎణ్ణప్పట్టి
యక్కిణతు.
హస్తిక్షితిధరపతే!=హస్తిగిరిసాధనే!
తత్=అస్స మజ్జళపదమానతు
త్వయి పునః=ఉన్నిడత్రితో వెత్తార్
విపర్యస్తమ్ = మాటుపాడా యియక్కి
స్తతు; [గుణజైష్మబీబీనత్తల్ల,]

హి=(ఏనెవార్,)
సత్యజ్ఞానప్రభృతయః = సత్యమ్ జ్ఞానమ్
మతలియ
గుణాః=గుణజ్జళానవై
త్వద్గతతయా = ఉన్నె యడైనియప్పత
నాతే
శుభీభూయం యాతాః } మజ్జళత్తన్నె
ఇతి యై ఆడైస్తన
వెత్త
శ్రుతివశాత్=వేదజ్జలైక్కొణ్ణు
నిరజైష్మ=నిరణాయితోమ్
[అతో విపర్యస్తమితి యోజనా.]

[గుణాయ త్తమిత్యాది.] ఉలక త్రిత్ నామ్ పలపేర్కలైచ్చా
ర్త్తు ‘ఇవక్ నల్లవక్, ఇవక్ నల్లవక్’ ఎన్నితోమ్. అస్స నన్జెయై
నామ్ ఎతుకొణ్ణు శొల్లకితోమెత్తార్ అవనిడత్తిలుళ్ళ నల్లగుణజ్జలై

కొణ్డేయామ్. ఇరక్కమ్, ఒర్కుమ్, వణక్కమ్, సొఱుమై ముత
లియ నఱుణజ్జళై కొణ్ణుతాన్ నామ్ బరువనై నల్లవనెన్బేమ్.
ఇతు ఉలకవియత్తై. తేవపిరానిడత్తిలో ఇతు నేర్విరితమాయి
రానిష్టతు. ఏనెన్టాల్, మజ్జళపదమానతు ఎమ్మెరుమానిడత్తిలుమ్
ప్రయోగిక్కప్పడుకిష్టతు, గుణజ్జళిడత్తిలుమ్ ప్రయోగిక్కప్పడు
కిష్టతు, - “మజ్జళం భగవాన్ విష్ణుః” - “భావత్త మజ్జళగుణః”
ఇత్యైది. ఎమ్మెరుమాన్ స్వతివన మజ్జళమయనాకై యాల్ అతు
కారణమాక అవనై మజ్జళమెన్బుతేయైభీయ, మజ్జళగుణజ్జళి అవ
నిడత్తిల్ ఇరుప్పతు కారణమాకవల్ల. ఇని గుణజ్జళై మజ్జళమెన్బుతు
ఎతుకొణ్ణు? ఎన్టాల్, మజ్జళమయనాన ఎమ్మెరుమానోడు ఇవై
నమ్మన్దమ్ పెర్మియైయాల్తాన్. ఎన్దగుణజ్జళి ఎమ్మెరుమానోడు
నమ్మన్దమ్ పెర్మియననో, అవైయే మజ్జళమెన్బుమ్, ఎవై పెఱవిల్లె
యోఅవై హేయమెన్బుమ్ వేదమూలప్రమాణత్తాల్ నామ్ అఱుతి
యిట్టిరుప్పతాల్ ఉలకరీతియై నామ్ ఎమ్మెరుమానిడత్తిల్ భానిక్క
లాకాతు ఎన్దై.

“సవన్య చైవ గుణతోహి విలక్షణత్వమ్” ఎన్ద శ్రీవైకుంఠ
స్తవనూక్తియుమ్, “గుణజం గుణినోహి మజ్జళత్వం ప్రమితమ్”
ఎన్దిఱ నుస్తరబాహుస్తవనూక్తియుమ్ అనుసంధేయజ్జామ్. [త్వద్గత
తయా.] త్వం గతః - త్వద్గతాః, తేషాంభావః - త్వద్గతాః,
తయా. [శుభీభూయమ్.] శుభస్య భావః - శుభీభూయమ్, తిత్.
“భువ్రాభావే” ఎన్నుమ్ పాణినిసూత్రత్తాల్ కృప్. [నిరణ్డెప్ప.]
నిరుపస్మప్తాత్ ణీర్ణోధాతోః పరిస్తైపదిసః లుజి ఉత్తమపురుష
బహువచనరూపమ్.

ఇద్ద శ్లోకములతో “అనన్యాధీనత్వమ్” ఎన్నుమళ్లవాకపుళ్ళ
దశకమ్ - శిఖరిణీవృత్తమ్; “రసైరుదైశ్చిన్నా యమనసభలాగ
శిఖరిణీ” ఇతి తల్లక్షణమ్. (౧౧)

శ్లో॥ నిరాబాధం నిత్యం నిరవధి నిరంఘో నిరుపమం
సదా శాస్త్రం శుద్ధం ప్రతిభటమవద్యస్య సతతమ్ ।
పరం బ్రహ్మమాతం శ్రుతిశిరసి యత్తద్వరద ! శే
పరం రూపం సాక్షాత్తదమపదం వాఙ్మనసయోః॥ ౧౨॥

పదవృత్తె.

నిరాబాధమ్ = నికారమర్థమతాయమ్
నిత్యమ్ = కాలపరిచ్ఛేదమర్థమతాయమ్
నిరవధి = దేశపరిచ్ఛేదమర్థమతాయమ్
నిరుపమమ్ = వస్తుపరిచ్ఛేదమర్థమతాయమ్
నిరంఘా = హేయగుణమర్థమతాయమ్
సదా శాస్త్రమ్ = నిత్యానుకూలమాయమ్
[నిత్యభోగ్యమాయమ్]
శుద్ధమ్ = రజస్తమస్కుక్కో కలకాత
శుద్ధసత్యమాయమ్
సతతం అవద్యస్య } ఎవ్విడుమ్ దోష
ప్రతిభటమ్ } తుక్కు ఎరిర్
తల్లాయమ్

యత్ పరం బ్రహ్మ = యాతొరు పర
బ్రహ్మమాతం
శ్రుతిశిరసి = శాస్త్రతిలే
అన్నాత్మమ్ = ఓతప్పట్టిరుక్మి-అతో,
హే వరద ! = ఓ పేరరుళాళనే!
శే = ఉన్నదైయ
తదీదం సాక్షాత్ శివస్త్ నిజస్వరూప
పరం రూపమ్ } మాకియ అన్ద ఇన్ద
స్వరూపమానతు
వాఙ్మనసయోః అపదమ్ = (వాయాల్
వణికాపుత్రుక్కుమ్ సెల్లాల్
నిస్తేపుత్రుక్కుమ్ మొణ్ణాతపశి)
మనమొణ్ణిక్కుత్తు ఎట్టాతతు.

[నిరాబాధమిత్యాది.] వేద త్తిల్ కూటప్పట్టుళ్ళ పరబ్రహ్మస్వ
రూపత్తై పూర్వాధాతాలరుళిచ్చెయ్తు ఉత్తరాధాత్తిల్, - అన్ద
స్వరూపమ్ సాక్షాత్ నీతా; ఇప్పడిప్పట్ట ఉన్దై వ యొక్కొణ్ణు
తుతిప్పతుమ్ నెల్లొక్కొణ్ణు శినిప్పతుమ్ ముడియాతకారియ మెన్గితార్

[నిరాపాదమ్.] ఉలక త్రిత్ ఒవ్వైరు కార్యవ స్తుపుక్కుమ్ మూన్తువత్తై క్కార్ణణభుణ్డు - ఉపాదానమ్, సహకారి, నిమిత్తమే న్నవై. ఒరుఘటత్తై ఉణ్ణుపణ్ణవేణుమానాల్ అతఱ్ఱు మణ్ ఉపాదానకారణమాకవుమ్, దణ్ణచక్రాదికల్ సహకారికారణమాకవుమ్, కులాల, కాలాదృష్టాదికల్ నిమిత్తకారణమాకవుమ్ ఏఱ్ఱుట్టిరుక్కిన్తన. ఇవ్వాతాక వే ఒవ్వారు కార్యవస్తుపుక్కుమ్ పార్తుక్కిల్ వతు. ఉలకజ్జక్కుల్లామ్ ఎమ్పెరుమాల్ కారణమెన్నుమ్మోతు, అవ్ ఎవ్వకై క్కార్ణణమాక నిఱ్ఱితానెన్టాల్ మూవత్తై క్కార్ణణముమ్ అవనారువనేయెప్పతు వేదవైదికసిద్ధాన్తమ్ ఇతఱ్ఱమేల్ ఒరు పూవణపత్తుమ్ కిళర్ కిన్తతు; అతావతు - ఉలక త్రిత్ ఎన్దవస్తునై నామ్ ఉపాదానకారణమాక క్కార్ణణితోమెన్టాల్, ఎతువానతు తానే కార్యవస్తువాక వికారప్పగకిఱితో, అత్తైత్తాల్ నామ్ ఉపాదానకారణమెన్ఱితోమ్ ఘటత్తుక్కు మన్తై ఉపాదానకారణమెన్పుతుమ్, వత్తుత్తుక్కు నూలై ఉపాదానకారణమెన్పుతుమ్ అక్కారణవస్తుక్కులే కార్యవస్తువాక వికారప్పడుకిన్తమైయాలన్తో. అతు పోల, ఈశ్వరజగత్తుక్కు ఉపాదానకారణమానాల్ ఈశ్వరనే జగత్తాక వికారమడైకిఱానెన్టు కొళ్ళవేణుమ్. ఆనపిన్పు-స్వరూపతో వికారమడైకిఱ ప్రకృతియెన్న, స్వభావతో వికారమడైకిఱ జీవాత్మావెన్న ఇన్విరణ్డైయుమ్పోలవే ఈశ్వరనుమ్ వికారియెన్టు ఒప్పు కొళ్ళవేణుమెన్పుతాక పూర్వపత్తుమ్ కిళరుమ్. అతఱ్ఱు ప్రత్యాఖ్యానమ్ కూఱుమ్మోతు - “ఇవన్తానే జగత్తాయ్ పురిగిమిక్కై యాలే ఉపాదానముమాయిరుక్కుమ్, ఆనాల్ నివికార నెన్నుమ్మడి ఎన్నెన్నిల్, స్వరూపత్తుక్కు వికారమిల్లామైయాలే. ఆనాల్

అత్యంతం ఊద్రః - ఖోదీయాన్. [అసీహః] 'ఈహ - చేష్టాయామ్' ఎన్నిది ధాతువడియాక ప్రియస్థ ఈహశబ్దమ్ చేష్టావాచియామ్, ఇబ్బు కైజ్కర్వతై చ్చొల్లుణితు. అన్తికే. "ఇచ్చాకాజ్తూ స్పృహేహ తృడ్వాళ్ళా లిప్పా మనోరథః" ఎన్త నామ లిజ్జానుశాసన త్తికపడి ఈహశబ్దమ్ ఇచ్చావాచియుమాకై యాలే 'అసీహః' ఎన్బతఱ్కు రుచియిల్లాతన నెన్తుమ్ పొరుళామ్ .. (౧)

శ్లో॥ ఐశ్వర్యం మహదేవవాల్పమథవా దృశ్యేత పుంసాంహి యత్
తల్లత్స్యైస్సముదీక్షణా త్తన యశస్సావత్రకం వతతే ।
తేనై తేన విస్మయేమహి. జగన్నాథోపి నారాయణః
ధన్యం మన్యత ఈక్షణాత్తన యతః స్వాత్మాసమాత్మేశ్వరః॥౬॥

పదవురే.

(హే దేవి! —) = నారాయణ పితామహే!
పుంసామ్ = మనుష్యులకు
సావత్రకమ్ = (ఇత్యులకమ్ మేలులకమ్ ముతలియ) ఎల్లవిడదగిల
ముడ్డాకక్కడవతాన
యత్ ఐశ్వర్యమ్ = యాతొరు విధవమానతు
మహదేవవా = పెరితాకవో
అథవా అల్పమ్ = అల్లతు స్వల్పమాకవో
దృశ్యేత = కాగప్పడుమా,
తత్ = అన్దవిధవమానతు
అత్స్యై తన = అత్మీయాకియ ఉన్నడైయ
యతిః సముదీక్షణాత్ = యాతొరుకటా
క్షణాత్తాలే
వతతే = విత్తేకన్తతో,
తేనై తేన = అన్దఇన్ద కటాక్ష త్తిశార
[కటాక్షవిషయ త్తరే ఎన్దపడి.]

న విస్మయేమహి = అశ్చర్యపడమాట్టోమః
యతః = ఏనెన్దాల్ ;
జగన్నాథః = ఉలకజ్జట్కెల్లామ్ తలైవ
నాయమ్
అశ్రేష్ఠరః = తనక్కుమ్ తానే ఈళ నాయు
ముళ్ళ
నారాయణోపి = క్రిమన్నారాయణుమ్
మాడ
తన = ఉన్నడైయ
ఈక్షణాత్ = కటాక్షమ్ పెలువతనాల్
స్వాత్మాసమ్ = తనై
ధన్యమ్ = కృతాధానాక
మన్యతే = నిన్దెక్కితానతే.
[అన్తయాలే అశ్చర్యపడ
కార్కరగిల్లెయైన్దై]

[ఐశ్వర్యం మహాదిత్యాది] ఆక ఇవ్వశపుష్ కీర్తి ఐదు శ్లోక జ్యేష్ఠస్త్రితోహోద్ధాతమాయ్ ఇనిమేల్ స్తోత్రారమ్భమాయ్ చెల్లు కిటు.

ఐశ్వర్యచూనతు ఐహికముమ్ ఆముష్మికముమాయ్ ఇరణ్ణు పడి పుట్టిరుక్కుమ్ ఇహలోక త్తిల్ ధనధాన్యవస్తుత్సమృద్ధరా యి రుక్కుమిరుప్పు ఐహికైశ్వర్యమామ్; స్వగాఢ పరమపదాస్తచూన ఉపరితనలోకజ్యేష్ఠ వీణుపేథ్ శ్రిరుక్కుమిరుప్పు ఆముష్మికైశ్వర్య మామ్. ఇవిరువచై పుట్ట ఐశ్వర్యముమ్ గురులఘుభేదేన పునదిన్వి విధమామ్. ఇహలోక త్తిల్ గ్రామాధికారియా యిరుక్కుమిరుప్పు లఘువాన ఐశ్వర్యమామ్, చక్రవర్తియా యిరుక్కుమిరుప్పు గురు వాన ఐశ్వర్యమామ్. ఊర్ధ్వలోకజ్యేష్ఠ ఇన్ద్రనాయిరుక్కు మిరుప్పు లఘువాన ఐశ్వర్యమామ్; 'శెన్తాల్ కుడైయామ్' ఇత్యాదిప్పిః * అశేషదాస్యైకరఃయా యిరుక్కుమిరుప్పు గురువాన ఐశ్వర్య మామ్. ఇప్పిపట్ట నకలవిధైశ్వర్యజ్యేష్ఠమ్, మహాలక్ష్మీయే! ఉన్న డైయ కటాక్షుక్తివయనాక విశ్లేక్షిస్తన ఎన్నిట ఇవ్వీషయత్తై క్కే శ్వి పుట్టు పులర్ ఆశ్వర్యప్పడువర్ కళి; ఆనాల్ నాన్ ఇవ్వీషయత్తిల్ స్వల్పముమ్ ఆశ్వర్యప్పడువేనల్లే ఏనెన్తాల్, "పతిం విశ్వస్యాత్మై శ్వరమ్" ఇత్యాది శ్రుతిశతజ్గళాలే సిన్సమాభ్యధికనాక ఓత్పిల్బుళ్ళ సాత్తుత్సవేశ్వరనుమ్, "నామ్ లక్ష్మీకటాక్షత్తుక్కు ప్పాలమాక పెన్ద్రుపడియార్ తాన్ ధన్యరానోమ్." ఎత్తు నిన్దైప్పిడానిన్దైక్ర యాలే, ఒన్తాన సవేశ్వరనైయే ధన్యనాక్కవల్ల ఉన్నుడైయకటా ట్టుమ్ ఇవ్వరుకుళ్ళ చేతనవగజ్గళుక్కు ఐశ్వర్యహేతువాకిట వితు ఆశ్వర్యపదమస్తి తే ఎన్గెత్తార్. ఇతనాల్ లక్ష్మీకటాక్షమ్ ఎమ్మెరుమా న్ననక్కుమ్ ప్రాధికనీయమెన్ద తాయ్తు.

[విన్యాయేమహి] విధిలిజుత్తమపురుష బహువచనరూపమ్.
 “స్వాత్మానమ్” ఎత్తతు - తన్నుడై య దివ్యాత్మస్వరూప తైర్యాక
 పుమామ్, దివ్యమజ్జళవిగ్రహ తై యాకపుమామ్. ... (౬)

శ్లో॥ ఐశ్వర్యం యదశేషపుంసి యదిదం సౌందర్యలావణ్యయోః
 రూపం యచ్ఛహి మజ్జళం కిమపి యల్లోకే నదిత్యుచ్యతే ।
 తత్సవం త్వదధీనమేవ యదతః శ్రీరిత్యభేదేనవా
 యద్వా శ్రీమదితీదృశేన వచసా దేవి! ప్రధామశ్చుతే ॥ ౭॥

పదవురై.

హి దేవి! = నారాయణ పరాత్మీ!
 ఆశేషపుంసి = సమ సుచితసర్వకలిడ త్రిలుమ్
 యత్ విశ్వరూప్యం } యాతౌరు విశ్వరూప్య
 (ఆత్మి) } ముశ్యతో,
 సౌందర్యలావణ్యయోః } ఆవయవ శోభై
 యదిదం రూపమ్ } యాకితసౌందర్య
 మెన్న, సమదాయశోభాయాకిత
 లావణ్యమెన్న ఇవద్భోక్త ఉరు
 వమ్ యాతౌష్ట ఉళతో,
 లోకే = లోక త్రిత్
 యచ్ఛహి మజ్జళమ్ = మజ్జళకరమెత్త శేర్
 పెద్దీరుకు యాతౌష్ట ఉజ్జో,
 యత్ కిమపి } యాతౌష్ట ‘నల్లతు’
 సత్ ఇత్యుచ్యతే } ఎత్తు శొల్లపుడు
 కిమతో,

తత్సవం = అన్త విశ్వరూప్యముతలియన్తై
 యెల్లామ్
 యత్ = యాతౌరు కారణత్వైతే
 త్వదధీనమేవ = ఉక్ అదైత్తు అదజ్జయ
 తాకతే యరుక్కింతో,
 అతః = ఇక్కారణ త్రినాల్,
 (తత్సవం) = అతెల్లామ్
 క్రిం ఇతి } క్రి ఎత్తు అభేదమాకనో
 అభేదేనవా } [-క్రి ఎన్నమ్ శొల్లాశేయో]
 యద్వా = అల్లతు
 క్రిమతో ఇతి } క్రియె యుడైయతు
 ఈదృశేన వచసా } ఎన్తి శొల్లాశేయో
 ప్రధామ్ = ప్రసిద్ధియై
 అశ్చుతే = అదైజ్జతు.

[ఐశ్వర్యం యదిత్యాది.] ఉలక త్రిల్ అవోవస్తుక్కల్ మేన్తై
 పెద్దీరుపుతుమ్ అలికు పెద్దీరుపుతున్ నన్తై పెద్దీరుపుతు
 మెల్లామ్ లక్ష్మీనమ్బున్ నిబన్ధనమెన్దితార్. ఐశ్వర్యమావతు - ‘ఈశ్వ

రస్యభాషః' ఎన్టాయ్, ఒన్టుక్కు క్కడవనాయిరుక్కై. ఇప్పడిప్పట్ట
 ఐశ్వర్యమ్ ట్టుద్రపివీలికాప్రభృతి బ్రహ్మపర్యంతమాక అనైవరిడ
 త్తిలుమ్ ఉణ్ణు. శిర్ శైలుమ్బుక్కు మేట్టుట్టతు మక్షికై ; మక్షికై
 క్కు మేట్టుట్టతు మధుకరమ్ - ఎన్టిప్పడి ఒన్టుక్కున్టు మేట్టుట్ట ఉయిర్
 కళ ఉణ్ణాకై యాలే ఒవ్వైగు ఆత్మపుక్కుమ్ ఒవ్వారువకై యాన
 ఐశ్వర్యముణ్ణితే. [సాన్దర్యలావణ్యయోః] శిలవస్తుక్కుల్ అవయవ
 న్దోటుమ్ అమృతైత్తాయరుక్కుమ్ ; అజ్జనన్టియే శిలవస్తుక్కుల్
 ప్రత్యేకావయవశోభైయర్ శ్శిరుద్దాలుమ్ అవయవసముదాయత్తిలే
 ఒరు విలక్షణమాన శోభైయైయైత్తాయరుక్కుమ్. ఆక ఇప్పడిశిల
 వస్తుక్కుల్ సాన్దర్యశాలికళాయుమ్ శిలవస్తుక్కుల్ లావణ్యశాలికళా
 యుమ్ పుతుమ్ [యచ్చహిమగ్గళమ్] మజ్జల్, పుష్పమ్, దీపమ్
 ముతలియ శిలవస్తుక్కుల్ మజ్జళకర్ణగళాక ప్రసిద్ధిపెర్ శ్శిరుక్కుమ్ ,
 ఇతువుమ్. [యత్కిమసి సదిత్యచ్యతే] అమృతయ వస్తుక్కుళాయుమ్
 మజ్జళవస్తుక్కుళాయుమ్ ఇల్లాతోట్టిద్దాలుమ్ శిలవస్తుక్కుల్ 'నల్ల
 పొరుళకళ' ఎన్టు శొల్లప్పడానియుమ్ ; తిరుమణికతిర్ ముతలా
 నవై. 'ఆకవిప్పడి అవ్వోవస్తుక్కుల్ శీర్ మైపెర్ శ్శిరుప్ప తెల్లామ్ లక్ష్మీ
 సమ్మన్ద నిబన్దనమానపడియాల్ తా' శిలవస్తుక్కుల్ నాత్తొల్లక్ష్మీవాచ
 కశబ్దతాలుమ్, శిలవస్తుక్కుల్ లక్ష్మీ విశిష్టవాచకశబ్దతాలుమ్ వ్యవ
 హరక్కుప్పడుకిన్టన. తిరువిళ్ళక్కు, తిరుమాళికై, తిరుమలై, తిరుమేని
 ముతలియ వ్యవహారగళల్ "శ్రీరిత్యభేదేన ప్రధామశ్చుతే" ఎన్బత
 ట్టు ఉదాహరణమాకపుమ్ ; శ్రీమదనన్తసరన్, శ్రీమద్వనాద్రి,
 ఇత్యాదివ్యవహారగళల్ "శ్రీమదితీదృశేనవచసా ప్రధామశ్చుతే"
 ఎన్బతట్టు ఉదాహరణమాకపుమ్ కొళ్ళత్తక్కుమ్. "తాకిక సకలచేత
 నగత - ఐశ్వర్యసాన్దర్య లావణ్యమజ్జళసదాది శబ్దవాచ్యానాం

శ్రీశద్దేన శ్రీమచ్ఛద్దేనవా వాచ్యత్వం త్వత్కటాక్షాయ తత్త్వనిబధన
మితి నిష్కర్షప్రాధికాః. ” ఎత్త సగన్వృతవ్యాఖ్యాన వాక్యమ్ ఇజ్జ
అనుసంధేయమ్. (2)

శ్లో॥ దేవి! త్వన్మహిమామావధినః హరిణా సాపి త్వయా జ్ఞాయశే
యద్యప్యేవసాధాపి నైవ యవయోస్సవః జ్ఞతా హీయతే ।
యన్నాస్త్రేవ తదజ్ఞతామనుగుణాం సవజ్ఞతాయా విదుః
వ్యోమామౌభజమిదస్తయాకిల విదక భ్రాన్తోయమిత్సుచ్యతే॥౮

పదపురై.

హీ దేవి! = వారాయ పిరాట్టి!
త్వన్మహిమాపధిః = ఉనకు పెరుమెయిన్
ఎత్తయోనకు
హరిణాపి = ఎమ్మెరుమా నాలుమ్
యద్యపిసజ్ఞాయతే = అతీయప్పదుకిఱిల్లై;
త్వయాపి = ఉన్నాలుమ్
సజ్ఞాయతే = అతీయప్పదుకిఱిల్లై;
ఏవసాధాపి = ఎప్పడి ఒరువరాలు మతీయ
ప్పదాతిరుద్దపూతిలమ్
యవయోః = ఉగ్గళిరువర్కళుడైయ
సవజ్ఞతా = సర్వజ్ఞత్వవిరుదానకు
నైవ హీయతే = ముత్తెవుపదుకిఱి తేయిల్లై;
[ఏన్జవ్వాల్];
యత్ = యాలోరువస్తువానకు

నాస్త్రేః = (ఉలక త్రిల్) అడియోడు
కిడైయాలో,
తదజ్ఞతామ్ = అన్ద ఆనద్వస్తువై ఆటిన్దు
కొళ్ళామలిరుప్పత్తే
సవజ్ఞతాయాః = సవజ్ఞత్వత్తుక్కు
అనుగుణామ్ = ఒత్తతాక
విదుః = (వివేకికళ్) అటికిన్దార్కళ్;
వ్యోమామౌభజమ్ = అకాశత్రామరైయై
ఇదస్తయా } ఉళ్ళతాక [ఇతు అకాశ
విదక } త్రామరై ప్పూ ఎన్దు]
అటికిఱిన్ద
'అయిం భ్రాన్దః' 'ఇన్దక పెత్తక్కా
ఇతి ఉచ్యతే' రకా ఎన్దు (ఉలక
కిల) త్రారాల్ కొల్లప
దుకిఱానన్దో.

[దేవిత్వన్మహిమేత్యాది.] “యస్యాస్త్రేమహిమానమాత్మన
ఇవ త్వద్వల్లభోపి ప్రభునాకలమ్నాతుమియత్తయా నిరవధిం నిత్యా

నుకూలం స్వతః” ఎన్టు చతుశ్లోకీయిల్ పాదద్వయత్రాలే అశవ
ద్వార్ అరుళిచ్చెయ్త అధఃమ్ ఇజ్జు క్రధమపాదత్రిల్ సజ్జహేతమ్.

పిరాట్టి! ఉక్ వైభవమానతు ఉన్నాల్ము ఉన్నుడై యభర్తా
వాన ఎమ్మెరుమానాలుమ్ ఇవ్వళవెన్టు పరిచ్చేదిత్తు అఱియప్పగు
కిఱితిల్లె. ఆనాల్ ఇతుకొణ్ణు ఉజ్జళుడై య సవజ్జత్వత్తుక్కు కొత్తై
శొల్లముడియాతు. సవజ్జదాధఃత్తుక్కుళ్ళే ఉన్నుడై యమహిమా
వధియుమ్ శేర్దిరుక్కు, అతనై సిజ్జళ్ అఱియవిల్లెయెన్టాల్ సవజ్
పదాధఃత్రిల్ ఏకదేశత్తై అఱియవిల్లెయెన్టు ఏప్పడుకిఱిపడియాల్
సవజ్జత్వత్తుక్కు ఏక భజ్జమ్వారాతెన్నిల్ ,

ఉలకత్రిల్ ఉళ్ళి ఎదాధఃజ్జళిల్ ఒన్టై అఱియాతోట్రిన్టాల్
అతు సవజ్జత్వభజ్జకమాకుమేయన్టి అడియోడు ఇల్లాత పదాధః
జ్జళై అఱియాతోట్రినతు సవజ్జత్వ భజ్జకమాకాతు ఇల్లాతవన్టు
క్కళై ఇల్లాతవైయాకవే అఱిన్డుకొళ్ళతు సవజ్జత్వత్తుక్కు ప్పొరు
న్దియతేయామ్. ఇల్లాత వన్తుక్కళైయుమ్ తెరిన్డుకొణ్ణాల్తా సవజ్
జ్జత్వమ్ సజ్జతమాకుమెన్టు కొళ్ళార్ అఱివిలికళేయావర్. మలడి
మకన్. ముయత్కొమ్ము, కానల్సీర్, ఆకాశమలర్ ఇవై పోన్న్
ఇల్లాతవన్తుక్కళై ఒరువక్ ఉళ్ళసవాక నిన్టెత్తుకొణ్ణు,

“ఏవ వద్ధ్యాసుతో యాతి శశశృజ్గధనుధఃరః ।

మరీచికాఽమృసి స్నాతః ఖపుష్పకృత శేఖరః ॥”

ఎన్టు శొన్నాల్, అవక్ భ్రాన్తర్కళిల్ అగ్రేసరనాక ఎణ్ణప్పడువనే
యన్టి, “ఇవక్ ఇల్లాతవన్తుక్కళైయుమ్ తెరిన్డుకొణ్ణిరుప్పతనాల్
విశేషజ్ఞాతా” ఎన్టు ఒరువరాలుమ్ పుకఱుప్పడాన్.

అతుపోల, పిరాట్టి! ఉన్నడైయ మహిమైక్కు అవధియె
 న్నతు ఉలవత్తిల్ సత్తాక్కాణపుడున్న్త ఘటపటాదికల్లై పోర్
 వన్తుతః ఉళ్ళతానాల్ అతనై నీజల్ అటియారతు ఉజ్జళుక్కు
 సవజ్జశ్వభజ్జకమాకుమ్. వాన్తవత్తిల్ ఉన్నడైయ మహిమైక్కు
 ఎల్లైయిల్లామైయాల్ 'స్వస్థహిమానధి' ఎన్ఱిట పదాధమ్ శశశృ
 జ్గాదికల్లై పోర్లీ అనత్తు. అప్పడి అనత్తానపదాధమ్ తై నీజల్ శెరిన్దు
 కొళ్ళామైయానతు - ఉళ్ళతాక అటియై ఇతు యాధాత్మ్య
 జ్ఞానపర్యాయమాన అజ్ఞానమేయైయ సవజ్జశ్వభజ్జకమాన అజ్ఞా
 నమన్దు, ఇతు అడిక్కుఱ్ఱుంబెఱుమ్. ఇన్ద అజ్ఞానత్తైయుమ్ నీజల్
 బాధకమాకొక్కొణ్ణు ఇతనై పోర్క్కిక్కొళ్ళు నిన్దై త్తీర్కళాకి - ,
 [అతావతు - త్వస్థహిమానధి ఉణ్డెన్దు నిన్దై త్తీర్కళాకిర] ఉజ్జళు
 డైయ సవజ్జశ్వమ్ కున్దై 'భాన్తశిఖామణికల్' ఎన్ఱిట కట్టమే
 ఫలిక్కు మేకిడిర్! ఎన్ఱతార్

ఆక ఇన్ద శ్లోకత్తుక్కు ప్రధానప్రమేయమ్ - పిరాట్టి ఎల్లైయి
 ల్లాత మహిమైయుడైయవల్ - ఎన్నును తనై యాయ్త్తు.

సజానాతీత్యజ్ఞః, తస్య అజ్ఞః - తదజ్ఞః ; తస్యభావః, తామ్,
 తదజ్ఞతామ్. విదుః= 'విద - జ్ఞానే' ఎన్ఱిట భాతువిక లబ్ధప్రథమ
 పురుషబహువచనమ్. ఇన్దక్రియైక్కు - 'అటికితార్కల్' ఎన్ఱు శబ్దా
 ధకమాయినుమ్, 'పెరియార్కళికొళ్ళై' ఎన్ఱు తాత్పర్యా
 ధకమామ్. వోమ్మి, ప్పొమ్మోవా అమ్మోజమ్ - ప్పొమ్మా
 మ్మోజమ్. [ఇదన్తయా.] 'ఇదమో భావః, ఇదన్తా' ఎన్ఱుమ్, 'అస్య
 భావః, ఇదన్తా' ఎన్ఱుమ్ ఇరణ్ణుపడియాక పున్దైత్తివణ్ణలామ్. వోమ్మ
 మామ్మోజత్తై ఇదన్తయా అటివతావతు - 'ఇదం వోమ్మామ్మో

జమ్' - ఇతు ఆకాశతామరై ఎస్తు అతివతామ్. " ఇదమః ప్రత్యక్షగతం సమీపతరవర్తి చైతదో రూపమ్ | అదసస్తు విప్రకృప్తం తదితి పరోక్షే విజానీయాత్ " ఎన్నిట శాస్త్రీక కారికై ఇజ్గు అతీయ త్తక్కుతు. ౮.

శ్లో॥ లోకే వనస్పతిబృహస్పతి తారతమ్యం
యస్యాః ప్రసాదపరిణామముదాహరన్తి |
సా భారతీ భగవతీ తు యదీయదాసీ
తాం దేవదేవమహిషీం శ్రియమాశ్రయామః || ౯॥

పదవృత్తే.

లోకే=ఉత్తర త్రిలో	ఉదాహరన్తి = (జ్ఞానికళా) శోణ్ణికతార్ కళా;
వనస్పతి బృహస్పతి } ఒరుపన్ మరమ్	భగవతీ=పూజ్యైయాన
తారతమ్యమ్ } పోల్ జడనాకప్పి	సా భారతీ=అన్తసరస్వతియానవళి
అపృతుమ్, ఒరుపన్ బృహస్పతి	యదీయదాసీ=యావళిరుపి రాట్టియినడి
పోల్ మహావిద్యానాక ప్పిట	యవర్ కళుక్కు అడియ
ప్పతుమాన ఏబ్బత్తాభి వై	వశాయురుక్కితాళో,
యస్యాః = యావళిరు సరస్వతీదేవియి	దేవదేవమహిషీమ్ = తేవతేవపిరాసుడైయ
సుడైయ	దేవియాన
ప్రసాదపరిణామమ్=అనుగ్రహ త్రిక్ పరి	తాం శ్రియమ్=అన్తప్పిరాట్టియై
పాక ఫలమాక	ఆశ్రమామః=ఆశ్రయిక్కితోమ్.

[లోక ఇత్యాది] లక్ష్మీకటాక్షమ్ పెబ్బెరువర్ కళి వక్కుల్ వా గ్దేవియానసరిస్వతియుమ్ దాసానుదాసియాక క్కాత్తిరుప్ప శ్చెన్నితార్.

“ కవైయాకి కొమ్మాకి క్కాట్టక త్రే నిఱ్ఱు, మవైయల్ల నల్లమరణ్ణళి - శవై న్నఱువే, నీట్టోలై వాళియానిన్టాన్ ముటిప్పటియ, మాట్టాతవళి నన్గరమ్ ” ఎన్తపడి-మర మెన్తు ఇక్కులామ్మడి శిలర్

శ్లో॥ నవక్తుం నశ్రోతుం నమనితుమధోపాసిసిషితుం
 నచ, ద్రష్టుం శీస్పిష్టుం తదను నచ భోక్తుంహి సుశకమ్ ।
 పరం యదవస్తాక్తం ననువరద! సాక్షాత్తదసి భోః! ॥
 కథం విశ్వస్యై త్వం కరిగిరిపుర స్తిప్తస ఇహ ॥ ౧౪ ॥

పదవురై.

హే వరద=వరదనే!	తదను=అతఁడు మేర
యత్ పరం వస్తు = యాతారు పరతత్త్వ	భోక్తుంచ ననుశకమ్=అనుభవింపఁజేయు
మానతు	క్తుడాతతాకవుమ్
విక్తుం ననుశకమ్ = ఉపదేశక్కు క్తు	ఉక్తమ్ = (శ్రుతికలిత) శొల్లపపట్టియక్కు
డాతతాకవుమ్	అలో,
శ్రోతుం ననుశకమ్ = కేటక్కుడాతి	తత్=అన్త పరతత్త్విమానతు
తాకవుమ్	సాక్షాత్ త్వం ఆసి నను = సాక్షాత్
మనితుం ననుశకమ్ = మననమ్ పణ్ణక్కు	నీయేయన్తో అకితాయ్,
డాతతాకవుమ్	త్వమ్=(ఇప్పడి సహకారాదలకభవాన) నీ
అథ=అతిఁజ్ఞు మేర	ఇహ=ఇప్పులక త్రితే
ఉపాసిసిషితుం ననుశకమ్=ఉపాసిక్కు	కరిగిరిపురం=హస్తీగిరియిక్ మున్నే
విగుమ్మక్కుడాతతాకవుమ్	కథమ్=ఎప్పుడి
ద్రష్టుంచ ననుశకమ్ = కాణక్కుడాత	విశ్వస్యై త్విప్తసే = సహజనజ్జకుక్కుమ్
తాకవుమ్	తక్ కరుత్తై వెలియిట్టు
స్పిష్టుంచ ననుశకమ్=తొడక్కుడాత	క్కుట్టు నిట్టితాయ్?
తాకవుమ్	

[నవక్తుమిత్యాది.] వేదాన్తత్తిల్ “శ్రోతవ్రాత మస్తవ్యో
 నిదిధ్యాసిశిష్యః” ఇత్యాది వాక్యజ్ఞానవై, పరమైర్బురై శ్రవ
 ణమ్ వణ్ణవేణుమ్ మననమ్ వణ్ణవేణుమ్ ఉపాసనై వణ్ణవేణుమెన్తిప్పడి
 ఓత్తివైత్తు, మన్త్రోరీడత్తిల్ అన్త ఉపనిషత్తుక్కులే “నచక్షుషా

ద్రి “స్పిష్టుమ్” ఎన్తి ధానత్తిలే “ప్రేక్షా” ఎన్త పత్త్ ఓతున్
 కశేపమ్ ఆత్మ ప్రాచీనపారమహెన్తర్

గృహ్యతే నాపి వాచా " ఇత్యాదివాక్యభాగ్ - అప్పురమృరుల్ ఒరు ఇద్రియత్తుక్కుమ్ విషయమాకమాట్టాతెన్టు ఓత్తివైత్తన. అజ్జి ఓతప్పట్టవరమృరుల్ ఎతువెన్టాల్ సాత్తుత్ పేరరుభాళనా కియ నీయేకాణ్. అప్పడి ఒరుఇద్రియత్తుక్కుమ్ విషయమాక మాట్టాతనాక ఓతప్పట్టశ్శనీ, ఇచ్చిలవులక త్తిలే నవకనులభనాయ్ అవతరిత్తు హస్తీగిరియ్మున్నే తకకరుత్తే వెళియిట్టక్కొణ్ణ నిట్టుతు ఎన్నో? ఎన్ఱిత్తార్.

[వత్తమ్] వచనమావతు - ఎమ్మెరుమాన్ ఇప్పడిప్పట్టన నెన్టు ఉపదేశిత్తల్. శ్రవణమావతు - ఒరువన్ ఉపదేశిక్క అతనై చ్చెవిశాత్తుతల్. మననమావతు - కేట్టలధక్కల్ నెన్జిలేనన్గ పతి యుమ్మడి చిన్తనై పణ్ణతల్. ఉపాసిసిమైయావతు - తైలధారై పాలే అవిచ్చిన్న స్మృతిసన్తతియాకిఱ ఉపాసనెన్తు చ్చెయ్యవిరుమ్మ తల్. ఉపాసిక్క విరుమ్మనతత్తే ముడియాన్జెన్టాల్ ఉపాసిక్క సుత రామ్ముడియా తెన్బతు కిమ్మననాన్యాయసిన్ధమ్. నన్నన్తమాక ప్ర యోగిత్తవితు - 'విచిదిషన్తి' ఎన్ఱిఱ శ్రుతిచ్చాయెయాలే ఎన్న లామ్. దశకనమావతు - అన్దస్మృతిసన్తాన్తాలే విళైయక్కూడియ ప్రత్యక్షనమానాకారిమాన విలక్షణ సాత్తుత్కార్మ్. స్పశకమా వతు - సాత్తుత్కార్ త్తిఱ్ఱుప్పిఱకు "పెరునిలమకడన్ద న్లడిప్పో తు.....తమ్మవున్ " ఎన్ఱాత్తోలే ఆళైకిళిర్న్దు తొడుకై. ఇచ్చి, భోక్తుమ్ ఎన్ఱతు-శొల్లిచ్చొల్లాత ఇద్రియజ్గభుక్కువిషయమాక క్కూడియ అనుభవత్తెయెనక్కొల్క. ఆక, ఒరువిధ అనుభవత్తు క్కుమ్ ముడియాతతు భగవత్స్వరూపమెన్ఱే

తిన్ఱనే = పరస్పై పదియాకియ స్థాధాతువై ఇఱ్ఱు ఆత్మనేపది యాక ప్రయోగిత్తిరువుతు - "ప్రకాశనన్ధేయాభ్యయోశ్చ" ఎన్ఱిఱ

నూత్రత్తై అవలమ్బితామ్. 'విశ్వస్యై' ఎన్త చతుర్థి. "స్థానుహ్నుజ్
సాశపాం జ్యేష్ఠ్యమానః" ఎన్త నూత్రత్తై అడియెల్ బీయామ్.
స్థిత్యా స్వాభిప్రాయం విశ్వం బోధయతీత్యధః నిఱ్ఱతనాలే తక్
కరుత్తై ఉలకత్తార్ కుక్కు ఉణర్ త్తుకితానన్త పడి ఇజ్జు, లక్ కరుత్తా
వతు - 'నాక్ ఉజ్జల్లై వారిప్పిడియాక ప్పిడిత్తుక్కొణ్ణు పోక వన్ది
రుక్కిజ్జే' ఎన్బతామ్

వేదవేదాన్తజ్జభుక్కుమ్ దుగ్రహనానసీ సకళసులభనాక
ఇజ్జనే అవతరిత్తు నిఱ్ఱిఱవితు ఎన్న సాలభ్యసాశీల్య పరమకాస్త్మే!
ఎన్తు ఈశుపదపరిఱపడి.
(౧౪)

శ్లో॥ ప్రకృప్తం విజ్ఞానం బలమతులమైశ్వర్యమఖిలం
విమర్యాదం వీర్యం వరద ! వరమా శక్తిరపిచ ।
పరం తేజశ్చేతి ప్రవరగుణపట్కం ప్రథమజం
గుణానాం నిస్సీమ్నాం గణనవిగుణానాం ప్రసవభూః ॥ ౧౫॥

పదప్రరే.

హే వరద=వరదనే!

ప్రకృప్తం విజ్ఞానమ్=శిఱన్త జ్ఞానమెన్న

అతులం ఒలమ్=ఒప్పులో బలమెన్న

అఖిలమ్ విశ్వర్యమ్=అనన్ధికమాన విశ్వ
ర్యమెన్న

విమర్యాదంవీర్యమ్ = ఎన్తైయిల్లాత వీర్య
మెన్న

పరమా శక్తిరపిచ=శ్రేష్ఠమాన శక్తియెన్న

పరం తేజశ్చ=శిఱన్త తేజస్సెన్న

ఇతి=అకియ [ఇన్తైయాకిఱ]

ప్రథమజం ప్రవరగుణ } ముతల్ మాన్ది
పట్కమ్ } యాన పరవా

ముజేవమాన్దియిలెయ్య

శిఱన్త అఱుగుణజ్జ్ఞానన్తై

నిస్సీమ్నామ్=ఎన్తైయిల్ బతుక కొయిమ్

గణనవిగుణానామ్ = ఎన్ణక్కూడాతతు

కళుమాన

గుణానామ్=కల్యాణగుణజ్జభుక్కు

ప్రసవభూకి=పిఱప్పిడమ్.

వ్యాపినోఽవ్యాహతాత్మికా.” ఇత్యాదిప్పడియే - ఏటిట్టుక్కొట్టె తొరు కార్యమ్ ముట్టుప్పడాతపడి శేయ్తు తలైక్కట్టవన్ద్రొన సామధ్యమ్. ౬. శేజస్సావతు - “రకారాదీని నామాని రామ త్రస్తస్య రావణ! రత్నాని చ రథాశ్చైవ త్రాసం సంజనయన్తి మే.” (మారీచవాక్యమ్.) ఎన్టపడి ఎదిరికల్ కుల్లైకుల్లమ్ముప్పడియాన మదిప్ప. అట్టయే, బహుప్రయత్న సాధ్యమానవన్ద్రొన సహకార్య స్తరనిరపేక్షమాక అల్పప్రయత్న త్తాలే తలైక్కట్టవల్ల నాకై యాక వ్రమామ్.—“సంఖ్యాతుం వైవ శక్యస్తే గుణా దోషాశ్చ శాఙ్గేణః । ఆనన్త్యాత్పృథమో రాశి రభావాదేవ షష్ఠిమః.” ఇత్యాది ప్పడియే అసంఖ్యేయజ్గళాయుళ్ళ గుణగణజ్గళుక్కు ఇన్ద్ర ఆఱుగుణ జ్గళుమ్ ఊర్దువాయ్ ఎన్పు మిడమ్ “తవానన్తగుణస్యాపి షడేవ ప్రథమే గుణాః” ఇత్యాది ప్రమాణసిద్ధమ్.

[ప్రథమజమ్] = గుణజ్గళుక్కుళ్ళే ముతన్తైయాయుళ్ళతు ఎన్టమ్ పారుళాకలామాయినుమ్ అతు అచారు. “గణానవిగుణానామ్” ఎన్పుతనాల్ తని త్తనియాక ఎన్టముడియాతవై ఎన్పుతుమ్, “నిస్సీ మ్నామ్” ఎన్పుతనాల్ ఒరుపేరియ రాశియాకవుమ్ ఎన్టముడి యాతవై ఎన్పుతుమ్ పోతరుమ్. మణ్మణల్ ముతలియన్ద్రొనై త్తని త్తనియాక ఎన్టక్కుడాతాయినుమ్ “ఒరుకూడైమణ్, ఒరు పణ్ణిమణల్” ఎన్ట ఒరురాశియాక ఎన్టక్కుడుమే; భగవద్గుణజ్గళి అప్పడియుమ్ ఎన్టముడియాతవైయెన్దై ప్రసవభూః=ఆకరిమ్ ఎన్టపడి.

శ్లో॥ గుణైష్వద్భిన్నైస్తైః ప్రథమతరమూర్తిస్తవ బభౌ
తతస్త్రినస్తేషాం త్రియుగ! యుగైహి త్రిభిరభుః ।
వ్యవస్థా యాచైషా నను వరద సాఽఽవిష్కృతివశాత్
భవా నవత్తైవ త్వగణితమహామజ్గళగుణః ॥ ౧౬ ॥

పదవురై.

త్రియగః=మూవిరణ్ణగుణజ్జలై యుడై ను
వరద ! వరద నే !

తవ=ఉన్నుడైయ
ప్రథమతరిమూర్తిః=ఎల్లామూర్తికట్టుమ్
ముతస్మైయాన పరవాసు
దేవమూర్తియానతు

ఏలేః=ఇంద్ర క్షీణ్చోన్న
పద్భిః గుణైః=అటుగుణజ్జలై
బభౌ=విశిష్టబిందు,
రితఃతిస్రః [మూర్తయః]=అతట్టుమేల్
మున్దుమూర్తికల్
తేహమ్=అంద గుణజ్జలినడైయ

త్రివిః యుగలైః=మూవిరణ్ణకళాలే
అభుః=ప్రకాశితన,
ఏహ వ్యవస్థా యా=ఇప్పటిపట్ట వ్యవస్థ
యాలోనుట్టా,
సా=అంద వ్యవస్థయానతు
అవిష్కృతివకాత్=(గుణజ్జలై) వెలియిదు
తల్ పద్ధియామ్.
భవంశు=నీయోవెన్దూర్
సవత్తై=ఎల్లామూర్తికలిలుమే
అగణితమహామజ్జగళగుణ ! = ఎణ్ణిటన్ద కిటన్ద
కల్యాణగుణజ్జలైయుడైయై
యాయిరానిష్టాయే.

[గుణైరిత్యాది] అతిమానుషస్తనత్తిల్ “జ్ఞానంబలం విప్రు
లమ్” ఎన్ద జ్ఞోకత్తిల్ శురుజ్జచొన్నతై ఇజ్జు విరిత్తు అరుళిచ్చెయ్
కితార్. పరవాసుదేవమూర్తి, సజ్కషణమూర్తి, ప్రద్యుమ్న
మూర్తి, అనిరుద్ధమూర్తి ఎన్దు చతువిధమానమూర్తికళిల్ ప్రథమ
మాన వాసుదేవమూర్తియిల్ క్షీణ్జోకత్తిట్టొన్నుట్ట జ్ఞానబలై
శ్వర్యవీర్యశక్తితేజస్సుకల్లెనిట అటుగుణజ్జలమ్ ప్రకాశిక్కిన్దన.
మహీధ్ర సజ్కషణాదిమూన్దుమూర్తికళిల్ ఒవ్వొన్దిలుమ్ ఇరిణ్ణి
రణ్ణగుణమ్ విఘ్నక్కాసు [అతావతు - సజ్కషణమూర్తియిల్
జ్ఞానముమ్ బలమును, ప్రద్యుమ్నమూర్తియిల్ ఐశ్వర్యముమ్ వీర్య
ముమ్, అనిరుద్ధమూర్తియిల్ శక్తియుమ్ తేజస్సుమాక] ప్రకాశిక్కి
న్దనవెప్పతు పూర్వాధికైక కరుత్తు.

[తత్తత్తిస్రః.] “ప్రూహజ్గళీ నాలెన్దుమ్ మూన్దెన్దుచె శాస్త్ర
జ్గళీ శొల్లున్; నాలుప్రూహముణ్ణాయురుక్క ప్రూహవాసుదేవ

రూపత్వము పరమావత్తిత్కాట్టిల్ అనునధేయ గుణభేదముల్లామై యాలే త్రివ్యూహమెనిజతు. ఇప్పుడువై 'గుణైష్వగ్భిస్తేవైతైః.....' ఎన్నిజిల్లొకత్తిలే సంగ్రహితార్కతో " ఎత్త రహస్యత్రయసార-తత్వ త్రయ చిస్తనాధికారనూక్తి ఇక్లే అనునధేయమ్.

ఇజ్జనే శొన్నాల్ భగవన్నూత్తికళితేయే గుణవైకల్యమ్ కొళ్వతు కుత్తెయాకుమేయెన్దు శజ్జిత్తు ఉత్తరాధికత్తాలే పరిహారి క్కిత్తార్ (న్యవస్థేత్యాది.) ఒవ్వొరుమూర్తియిలే ఇరణ్డిరణ్ణుగుణజ్జో ఎత్తు నకుక్కుప్పట్ట వ్యవస్థేయానతు గుణజ్జళిక్ సత్తాప్రయుక్తనక్షుః ఆవిష్కారప్రయుక్తమ్. అతావతు - ఒవ్వొరుమూర్తియిలే ఈరిరణ్ణు గుణజ్జళెత్తాక్ కార్యవశాత్ ప్రకాశప్పడుత్తుక్కితాయ్ ఎప్పత్తై ప్పద్ర్మిచ్చొల్లిల్ న్దేయన్ది, ఇరణ్ణుగుణజ్జో తవిర మద్ర్మగుణజ్జో అన్దమూర్తికళిల్ ఇత్తెయెప్పత్తై ప్పద్ర్మిచ్చొల్లిల్ న్దొల్లి ఎన్దె ఎల్లా మూర్తి కళిలుమ్ ఉన్నుజ్జేయ సకలగుణజ్జళుమ్ పుష్కలమా యిరు క్కిన్దమైయై అలూపమ్ వణ్ణముడియాతు; ఇరణ్డిరణ్ణు గుణజ్జళోత్తాక్ ఆవిష్కరిక్కుప్పకన్దన, మద్ర్మనై అనుద్భూతిజ్జళాయ్ ప్పతిన్ది రుక్మిస్తన ఎన్దవాలు.

“షాఙ్గణ్యాద్వాసుదేవః పరితతి సభవాక్ ముక్తభోగ్యో బలాధ్యాద్యోధాత్మజ్ఞుః పరాన్త్యం హరసి వితనుషే శాస్త్రమై శ్వర్యవీర్యాత్ । ప్రద్యున్నుస్సగణధర్మా నయసిచ భగవన్ ! శక్తి తేజోఽనిరుద్ధో విభ్రాణః పాసి తత్త్వంగమయసిచ తథా పూర్వహ్య రక్తాధిరాజ ! ” [శ్రీరజ్జరాజస్తవమ్, ఉత్తరశతకమ్ - ౩౮.] ఎన్నిజ భట్టర్ శ్రీనూక్తియుమ్ ; “పరిత్వత్తిల్ జ్ఞానాదికళాణుమ్ పూణా మాయరుక్కుమ్; పూర్వహత్తిల్ ఇవ్విరణ్ణుగుణమ్ ప్రకటమాయరు

క్కుమ్ ; అతిల్ సజ్జుషణర్ జ్ఞానబలజ్జళిరణ్ణోడుమ్కూడి జీవ
తత్వత్తై అధిష్టిత్తు అత్తై ప్రకృతియిల్లన్దుమ్ వివేకిత్తు ప్రద్యుమ్నా
సస్థైస్థైయుమ్భిజత్తు శాస్త్రప్రవతనన్దైయుమ్ జగత్సంహారత్తై
యుమ్ ఘణ్ణక్కడవరాయరుప్పర్. ప్రద్యుమ్నర్ ఐశ్వర్యవీర్యజ్జళిర
ణోడుమ్క- డి మన సత్వత్తైయధిష్టిత్తు ధర్మోపదేశత్తైయుమ్ మను
చతుష్టయమ్మోడక్కమాన శుద్ధవగన్సృష్టియైయుమ్, ఘణ్ణక్కడవరా
యిగుప్పర్. అనిరుద్ధర్ శక్తితేజస్సుక్కళిరణ్ణోడుమ్కూడి, రక్షణ
త్తుక్కుమ్ తత్వజ్ఞానప్రదానత్తుక్కుమ్ కాలసృష్టిక్కుమ్ మిశ్రసృష్టి
క్కుమ్ కడవరాయరుప్పర్ ” [తత్వత్రయమ్ - ఈశ్వరప్రసిరణమ్.]
ఎన్ద్ర ప్పిల్లైహోకాచార్యర్ శ్రీనూక్తియుమ్, “ ఇగ్గణజ్జల్లామ్ ననక
కాలత్తిలుమ్ స్వరూప్పాశ్రితజ్జళాయరుక్కున్ పరవ్యూహోదివిభాగ
జ్జళిల్ గుణనియమమ్ శొల్లుకిఱతెల్లామ్ అన్యాయాపజ్జళై అనునన్ది
ప్పార్క్కు నవే శ్వరణ్ ఆవిష్కరిక్కుమ్ గుణవిశేషజ్జళో శొల్లుకై
క్కాకవత్తనై.” ఎన్ద్ర రహస్యత్రయసారనూక్తియుమ్ ఇజ్జే అను
సన్దేయజ్జళో.

[త్రియగ '] త్రిణియుగాని యస్యసః ; ఇరణ్డిరణ్ణాక వకుక్కు
ప్పట్ట మూన్దుగుణసముదాయజ్జల్లైయుడైయవక్ ఎన్ద్రవడి. పూర్వాక
ధణముడివిల్ [అభుః] ఎన్ద్రపారత్తై అఱియామల్ పలర్ ‘అభూత్’
ఎన్ద్ర ఓతునతున్, సంస్కృత వ్యాఖ్యాతాపుమ్ అప్పారత్తైయే
ఆదరిత్తు రసాభాసస్పడుత్తియతుమ్ విన్మయనీయమ్ అభుః=‘భా -
దీప్తా’ ఎన్దిఱభాతువిలే లజ్ప్రధనుపురుషబహువచనమ్ రహస్య
త్రయసారత్తిల్ ఇన్ద్రశ్లోకమ్ ఉదాహరిక్కప్పట్టుళ్ళవిడతు “త్రిభిభుః”
ఎన్ద్ర ఉదాహృతమ్. [అభూత్, అభూతామ్, అభుః.] వ్యవస్థా=
వత్సాను

శ్లో॥ ఇయం వై యూహీ వై స్థితిరథకిలేచ్ఛావిహృతయే

విభూతీనాం మధ్యే సురనరః శామవతరన్ ।

సజాతీయస్తేషామితితు విభవాఖ్యామపి భజన్

కరీశ ! త్వం పూణోఽవరగుణగణైస్తాన్ సగయసి ॥ ౧౭ ॥

పద్యాలై

హేకరీశ ! = హ స్థితిరథాధనే !

అవతరన్ = అవతరితవనాయ్

ఇయం స్థితిః = ఇంద్ర [శ్రీష్ట] కూ॥ తీయ] వ్యవస్థ
యానతు

విభవాఖ్యాం భజన్ = విభవావతారమెన్ను
మ తిల నామతై అదైస్తవనాయ్

వై యూహీ వై = పూహతైపురీయతే
యామ్.

వరగుణగణైః = గుణజ్ఞైః సమాహ
జ్ఞశాశీ

అథ కిల = అతఃకుమేలే

పూణోఽపి = నిత్యైస్తవనాయ్ నిత్యై

ఇచ్ఛావిహృతయే = ఇంద్రపుడి విశ్రేయాదు
వతన్ పాదుట్టు

తేషామ్ = ఆంద్ర దేవమనుష్య తిర్యక్కు
క్కుశుక్కు

విభూతీనాం మ = (ఉన్నదైయ) విభూతి
యాకియ

సజాతీయః ఇతి = సజాతీయసన్నిల కార
ణితాశే

సురనరః శామవతరన్ = దేవమనుష్య తిర్య
క్కుక్కుశికోనదునే

తాన్ = ఆంద్రగుణ సమాహజ్ఞతై
సగయసి = మతైత్తుక్కుజ్ఞైర్ముక్కుతాయ్

[ఇయమిత్యాది.] “గుణైష్ఠద్భిః” ఎన్నిట కీర్త్యోక్తిత్తిల్

శొల్లప్పట్ట వ్యవస్థయానతు పూహతైపురీయతు ; - సజ్జ-మన్

ణాదిమూలీత్రయ త్థిలుమ్ ఈరణ్ణగుణజ్ఞభీ విశ్లేజుకిన్త్రు నవెన్ను శొన్న

ఏత్పాడ పూహః పయమెనై అతఃకుమేలే విభవావతారిత్తి

సడి శొల్లప్పగుణితు. ఉన్నదైయ విభూతియాన దేవజాతీయిల్

ఒరుననాకవున్ మనుష్యజాతియిల్ ఒరుననాకవుమ్ తిర్యగ్జాతియిల్

ఒరుననాకవుమ్ ఇప్పడి పలపలయోనికలిల్ పిటవానిన్త్రునీ విభవావ

తారమెన్నుమ్ పెయనైయదైస్తవనాయ్, అవ్వవతారజ్ఞలిలుమ్ సకల

కల్యాణగుణగణ పరిపూర్ణనాయకునిను “ఆత్మాసమ్మానుషం మన్యే రామం దశరథాత్మజమ్” “అహం ప్రా బాధనై జాతః” ఇత్యాదిప్పడియే అవర్కళోడు ఒరుకోర్వైయాకప్పి అన్ద కారణత్తి నాల్ వేఱుపాడుతోన్ట్రామైక్కాక అక్కుణజ్జళై మత్తైత్తుక్కొణ్ణిగు క్కిఱాయెన్ట్ర పడి. గోవధన్వోద్ధరణమ్, సేతుబద్ధమ్, అమృతమధనమ్ ముతలియ శిలనమయవిశేషజ్గలిల్ తన్నుడైయ అపారశక్తివిశేష జై ఆవిష్కరిత్తరుళినపడియాల్ మన్ద్రుకాలజ్గలిల్ అన్దశక్తివిశేష త్తుక్కుఱుప్పాన గుణజ్గళో అన్తహితజ్గళా యిరుక్కిన్ట్రనవెన్బతు అఱియలాయ్ద్రైన్ద్ర

విభవమెన్బతు విభూతివాచకమాయ్, తనతు విభూతియాన మనుష్యాదిజాతికళిల్ ఒరువనాక అవతిరిత్తమైయాల్ అన్ద అనతార త్తుక్కు విభవావతారమెన్ట్ర పేరాయిద్రైయ. అన్బిక్కే, త్కవిభవ జ్గళోడుగూడియే అవతిరిక్కైయెన్ట్ర పారుళాయ్ నకలకల్యాణగుణ గణ విశిష్టవేషలై ఉట్కొణ్ణపడియుమామ్.

[ఇచ్చావిహృతయే] అన్యదాదిజన్మజ్గళుక్కు హేతు కర్మ మాకితాప్పోలే భగవదవతారిజ్గళుక్కుమ్ కర్మమే హేతువామో? ఎన్నుమ్ శక్తైయై నిరిసిక్కితార్. “అజాయనూనో బహుధా విజాయతే” “మనిశరుమ్ మన్ద్రుమ్ మున్ద్రుమాయ్ మాయప్పి అవివిన్ద” ఎన్ట్ర బహువిధమాకన్బిల్లప్పడుకిఱ భగవదవతారిజ్గళుక్కు హేతు ‘ఇప్పడియవతిరిప్పోమ్’ ఎన్నుమ్ స్వేచ్ఛైయైబ్బిసు హేత్వన్దరమిలైయితే “సమృవామ్యాత్మమాయయా” ఎన్ట్ర తానేయరుళిచ్చెయ్తానితే [“ఆత్మమాయయా”] - ఆత్మేచ్చయా ఎన్దపడి. ‘మాయా వయునంజ్ఞానమ్’ ఎన్ట్ర మాయాశబ్దమ్ జ్ఞాన వాచియాకైయాలే ఇచ్చారూపజ్ఞానజై చ్చిల్లకిఱతు. “ఇచ్చా

గృహీతాభిమతోరుదేహః ” ఎఱ్ఱ పరాశరభగవానుమ్ అరులి చ్చెయ్ తా.

“ సతు ప్రియావరహితశ్చిరకాలం భవిష్యతి. ” (ఉత్తర శ్రీ రామాయణే.) ఎఱ్ఱాప్పిలేయణ్ణాన భృగుశాపమ్ ముతలానవన్ త్రాలే పిఱన్దానాకన్సొల్లుకై యాలే అవతారహేతు ఇచ్చెయ్న్తికై కర్మమాక వేణ్ణావోవెన్నిలే; “ తపసారాధితో దేవో హ్యబ్రవిద్భక్త వత్సలః । లోకానాం సమ్ప్రియాదంతు శాపం తం గృహ్య ముక్షవాక్ ” ఎఱ్ఱ ఉత్తర శ్రీరామాయణత్తిలుమ్, “ సవావతేఽఘవై విష్ణోజః ససం స్వేచ్ఛయైవతు । జరకాస్త్రుచ్ఛలేనైవ స్వేచ్ఛ యాగమసం హరేః ॥ ద్విజశాపచ్ఛలేనైవ మవతేణోఽపి లీలయా ” ఎఱ్ఱ లైజ్గపురాణాదికళిలుమ్ శొల్లుకైయాలే, భృగుశాపాదికళాలే పిఱన్దానెన్దిఱ అవైతన్నిలే ‘ శాపమ్ వ్యాజమాత్రమ్ ; అవతారమ్ ఇచ్చాగృహీతమ్ ’ ఎఱ్ఱ పరిహరితతాకై యాలే ఒరుకుఱైయిలై.

[సురసరతిరిశ్చాం మధ్యే అవతరన్.] షట్త్రింశద్భేదభిన్న మాన పద్మనాభాదివిభవముమ్, ఉపేంద్ర త్రివిక్రమదధిభక్త హయ గ్రీవ సరనారాయణ హరికృష్ణ మత్స్యకూర్మనరాహాద్యవతార విశేష జగభుమ్, దణ్డకాంఠ్యత్తిఱ్ఱణ్ణిన కుజ్జామ్రావతారముమ్ ఇనైపోల్వన అసంఖ్యాతజ్గళాన అవతారజ్గల్ ఇజ్జు అనుసన్ధానవిషయమ్.

[వ్రూహస్య ఇయం - వైయాహీ.] [ఇచ్చయావిహృతిః.] [సమానాచనా జాతిశ్చ - సజాతిః, తస్యాం భవస్సజాతీయః.] స్థగ యసి = “ స్థగ - ఆచ్ఛాదనే ” ఇతి ధాతుః. (౧౭)

శ్లో॥ పరోవా పూహోవా విభవ ఉతవాఽచావతరణః
భవన్ వాఽస్తర్యామీ వరవరద ! యోయో భవసిన్దై ।
స స త్వం సన్దైశాన్ వరగుణగణాన్ బిభ్రదఖిలాన్
భజదోభ్య భాస్యేవం సతత మితరేభ్యస్తీతరథా ॥ ౧౮॥

పదపూర్తి

వరవరద = శిష్యుడు	వికాన్ = సహాధ్యాయుడు
పేరయభావే !	అఖిలాన్ = వరగుణగణాన్ = శిష్యులు
త్విమ్ = నీ	సమూహాద్భక్త్యావభోక్తేయమ్
పరోవా = పరవానుదేవవాచో	విభ్రతో = భరియైనట్లు వచాయ్ [తన్ని డిద్ది
వ్యోహోవా = పూహమాత్రియాకవో	లుడైయవచాయ్]
విభవో భవన్ చా = విభవావతారమాక	ఏవమ్ = ఇప్పుడి సకలగుణ విష్ణు వేదమాక
పిష్యంతపవాకవో	సతతమ్ = ఎల్ల ఆవస్థకలిలుమ్
ఉత = అట్లు	భజదోభ్య భాసి = అత్రితరకళుక్కు త్రోన్
అచావావతరణో } అవైయాక ఆవత	ముక్తితాయ్
భవన్ చా } రిత్తపవాకవో	ఇతరేభ్యస్తు = అనాత్రితరకళుక్కు నె
అస్తర్యామీవా = అస్తర్యామియాకవో	ప్తాన్
యోయో భవసిన్దై = ఎవ్వెవవాక ఇరుక్కి	ఇతరథా = వేరువిధమాక [గుణకూన్య
తాయో	వాః]
స స సక = అన్నివచాయ్ క్కొట్టె	భాసి = త్రోన్ ముక్తితాయ్.

[పరోవేత్యాది.] కల్యాణగుణజ్ఞభక్త ఆవిభావనత్తుక్కుమ్ తిరోభావత్తుక్కుమ్ విషయవిభాగమ్ కూటుకితార్ ఇతి. వరదనే ! ' ఇన్న అవతార స్థితాన్ ఉగ్రగుణజ్ఞభక్త పూణజ్ఞభక్త, ఇన్న అవతారత్తిర్ ఇతై' ఎన్నతుక్కిడై యాతు సరపూహవిభవాస్తర్యామ్యుచావతారజ్ఞభక్త ఎవ్వెవనాక నీ ఇరుక్కితాయో అన్వవిరుప్పకళిత సవే = శ్వంత్య న్వయాపానుబద్ధకళాన సకల కల్యాణగుణజ్ఞభక్తుమ్ పరిపూణజ్ఞభక్త వే యిరుక్కిన్తన. ఆనాత్ అక్కుణజ్ఞభక్త ఆత్రితరక్కు త్రోన్ ముక్తి, అనాత్రితరకళుక్కు త్రోన్ తాయ్. " శక్తోడుశక్తర

మేన్దుమ్ తడక్కైయక్ ” (తిరుప్పావై-౧౪) ఎన్టవిడత్తు వ్యాఖ్యానమ్ సేవిక్క

[పరోవా] భగవత్స్వరూపమానతు-పరత్వమ్, పూహమ్, విభవమ్, అస్తర్యామిత్వమ్, అచానతారమెన్ట్రు అజ్ఞప్రకారశ్లోడే కూడియిరుక్కుమ్ అతిత్ పరత్వమావతు - “యాయై న జాతు పరిణామపదాస్పదం సా కాలాతిగా తవ పరా మహతీ విభూతిః ” “యత్కాలాదపచేళినుమ్ ” ఎన్ఱిఱపడియే కాలకృతపరిణామమన్ద్రోరుక్కైయాలే అకాలకాల్యమాయ్, “నలమన్దుమిల్లనోర్ నాడు ” ఎన్నుమ్మడి ఆనన్దమ్ అళవిఱన్దు అద్వితీయమాయిరుక్కిఱ శ్రీవైకుంఠ్తిలే నిశ్యోర్క్కుమ్ ముక్తర్క్కుమ్ అనుభవవిషయనాయ్కోన్ఱు పాన్ద్యణ్యపరిపూణానాయ్ ఎన్ఱున్దగుళియిరుక్కుమిరుప్ప శిఃకిమాత్తికైమా భగవతో వ్యక్తిః? యదాత్మకో భగవాన్ తదాత్మికాన్యక్తిః. కిమాత్మకో భగవాన్? జ్ఞానాత్మకో భగవాన్, జ్ఞానాత్మికాన్యక్తిః. ” ఇత్యాదికమత్రాఽనుసంధేయమ్. విగ్రహమ్ భగవత్స్వరూపత్తిత్కాట్టిలుమ్ వేఱుపట్టతెన్నుమిడమ్ తత్త్వముక్తాకలాపత్తిల్ [నాయకసరే. శ్లో॥ ౬౧.] “నిడిఱప్పం పోష్కరాదా” ఎన్ఱు శ్లోకత్తిక్ సవాణ్డెసిద్దియిలే నిరూపిక్కప్పట్టళ్ళతు. స్తోత్రభాష్యత్తిలుమ్ ఇతు విశదమ్ “విశ్వాతిశాయి సుఖరూప ” ఎన్నుమ్ నరదరాజపఞ్చశతే స్తోత్రశ్లోకత్తిక్ వ్యాఖ్యానత్తిలే శ్రీచైల శ్రీనివాసాచార్య - “ఏతేన, పుకాలయోగినాం భగవద్విగ్రహే స్వరూపతాదాత్మ్యవాదో జడత్వాద్విభ్రాంతిమాత్ర నిరాకరణార్థః; సత్త్వభేదే తాత్పర్యమితి నూచితమ్. అనో భగవద్విగ్రహస్సపూజపి జ్ఞానానన్దైకలక్షణః, స్వరూపాద్భిన్నశ్చ. ” ఎన్ఱేఱ్ఱుతి యిరుప్పతుమ్ నోక్కత్తెక్కతు.

[పూర్వహావా.] పూర్వహాతుక్కు వినియోగమ్ లీలావిభూతియి లేయాకైయా లే ఇవిభూతియి నుడైయ సృష్టిస్థితిసంహారజ్జలై నివహిక్కైక్కుకవుమ్, బుభుక్షుక్కుళాన సంసారికలై అనిష్టనిష్టత్యాదికలై పుణ్ణి రక్షిక్కైక్కుకవుమ్, ముముక్షుక్కుళాయ్ ఉపాసిక్కునువర్కభుక్కు సంసారినిష్టత్తిపూర్వకమాక తన్నై వస్తుప్రాపిక్కైక్కుడలాన అనుగ్రహత్తై పుణ్ణుక్కైక్కు ఉడలాక్కైక్కుకవుమ్, సజ్జుషణ ప్రద్యుమ్నానిరుద్ధర్కళాయ్ కొణ్ణు నిఱుమ్ నిలై - పూర్వహ మెనప్పదుమ్. ఇతిల్ ఇన్న పూర్వహత్తాలే ఇన్నతు శెయ్యుమెన్నుమిడమ్ “గుణైష్వద్భిస్తేయైః” ఎన్నుమ్ శ్లోక త్రిన్ వ్యాఖ్యానత్తిలే సంగ్రహీతమ్ ఇన్ద్రపూర్వహత్తిలే వాసుదేవరైయుమ్ కూట్టి చతుర్విధమాక చ్చొల్వతుముణ్ణు. “చతుర్విధసృభగవాముముక్షునాం హి తాయవై” ఇత్యాది వాసుదేవ, సజ్జుషణ, ప్రద్యుమ్న, అనిరుద్ధర్కశెన్గిఱ ఇన్ద్ర పూర్వహచతుష్టయ మూర్తిక భుక్కై వైఖానసశాస్త్రజ్గళిల్ పురుష, సత్య, అచ్యుత, అనిరుద్ధపదజ్గళాలే వ్యపదేశమామ్ ఇనర్మిల్ సధమపూర్వహమామాయ వాసుదేవరూపమ్ పరరూపత్తిత్కాట్టిల్ గుణాదికళాలే ఎళళవుమ్ భేదియాతు ఆకవేతా పరవాసుదేవనెన్దుమ్ పూర్వహవాసుదేవనెన్దుమ్ వ్యపహమ్ పరవాసుదేవనుక్కు నిశ్శోదితనెన్దుమ్ పూర్వహవాసుదేవనుక్కు శాన్శోదితనెన్దుమ్ నామ్నదాయికవ్యపదేశమామ్ పరవాసుదేవనుడైయ సజ్జుల్పమ్ నిత్యవిభూతి నివాహకమెన్దుమ్, పూర్వహవాసుదేవనుడైయ సజ్జుల్పమ్ లీలావిభూతి నివాహకమెన్దుమ్ శొల్లువర్కళల్. “పూర్వహజ్గళల్ నాలెన్దుమ్ మూన్దెన్దుమ్ శాస్త్రజ్గళిలేశొల్లుమ్. నానుముణ్ణాయరుక్కు మూన్దెన్గితు పూర్వహవాసుదేవరూపత్తుక్కు పరరూపత్తిత్కాట్టిల్ అనునన్దైయ గుణభేద

విల్లామైయాలే' ఎన్ఱు అభియుక్తర్ శ్శొల్లుకైయాలే, ఇవర్ కీర్త్ పూహత్రయ మెన్ఱు రుళిచ్చెయ్తతుక్కుమ్ ఇజు పూహవాసుడేన రుణ్ణాక అరుళిచ్చెయ్తతుక్కుమ్ విరోధమై " ఎన్ఱ తత్వత్రయ వ్యాఖ్యాననూక్తియై నోక్కుక.

[విభవ ఉత వా] విభవమావతు - ఇతరసజాతీయమాయ్ కొణ్ణు ఆవిభవక్కై. ఇతుతాక్ ఎణ్ణిముడిక్కప్పొకాతపడి అన స్తమాయ్ గాణముఖ్యభేదత్తాలే ఇరణ్ణువక్తెయ్యాక ప్పిన్ఱిరుక్కుమ్. ఇతిల్ గాణమెన్ఱు అవరమెన్ఱు పడి. ముఖ్యమెన్ఱు త్రేన్ఱు మెన్ఱు పడి. ఆవేశావతారమ్ గాణమ్; సామోదవతారమ్ ముఖ్యమ్. ఆవేశన్దాక్ స్వరూపావేశమెన్ఱుమ్ శక్త్యావేశమెన్ఱుమ్ ద్వివిధమాయురుక్కుమ్. అతిల్ స్వరూపావేశమావతు. స్వేనరూపేణ ఆవేశక్కై. అతావతు. పరిశురామాదికళాన చేతనరుడైయ శరీరజ్జలిలే తన్నుడైయ అనా ధారణవిగ్రహత్తోడ ఆవేశితునిత్తై శక్త్యావేశమావతు - కార్య కాలత్తిలే విధిశివాదికళాన చేతనర్ పక్కులిలే శక్తిమాత్రత్తాలే స్ఫురితునిత్తై.

" విభవజ్గళావన - పద్మనాభాదికళాన ముప్పత్తుచ్చిన్నరూప జ్గళ్ ఇవర్బీర్ మత్స్యకూర్మాదికళాన అనతారజ్గళ్ ఒరుప్రయో జనవశత్తాలే విశేషిత్తు చ్చొల్లపప్పట్టన. ఇవ్విభవజ్గళిల్ ఈశ్వర్ అప్పొకార్య విశేషజ్గళుక్కిడాక త్తాక్ వేణ్ణి నగుణజ్గళై వేణ్ణినపోతు ముత్తైత్తుమ్ వేణ్ణినపోతు ప్రకాశిప్పిత్తుమ్ నడత్తుమ్. ఇవర్బీర్ అన స్తభేదజ్గళ్ " కృష్ణరూపాణ్యనంభానీ " త్యాదికళిట్టుడియే అన స్తజ్గళ్. ఇప్పడియే విభవాస్తరజ్గళుమ్ కణ్ణుకొళ్వతు. శిలజీవర్కళై విగ్రహ విశేషత్తాలుమ్ శక్తివిశేషత్తాలుమ్ అధిష్ఠిత్తు అతిశయిత

కార్యజ్ఞులై నడత్తుకొనుచు విభవభేదమ్. ” ఎన్న రహస్యత్రయ సార- తత్వత్రయచింతనాధికార సూక్తికళమ్ ఇట్లు అనుసంధేయజ్ఞులై.

ముఖ్యకారణభేదేన ఉభయవిధమాన విభవత్రినుభ్యమ్ * అతి యజ్ఞోతియుగువై యజ్ఞువైత్తిజ్ఞు ప్పిఱన్దతాకైయాలే అపాకృతి విగ్రహజ్ఞుమాయ్, అజత్వ అవ్యయత్వ సవేశ్వరత్వాదియన స్వభావవిశేషజ్ఞులై విడాతేయిరుప్పవాయ్ దీపాదుత్పన్న ప్రదీప మ్పాలే యిరుక్కక్క డనతాన ముఖ్యప్రాగుభావనజ్ఞులైల్లామ్ ముముక్షుఃకుళుక్కు ఉపాస్యజ్ఞభామ్. సృష్టికర్తాచాన బ్రహ్మపుమ్, సంహారకర్తాకళాన శివపావకర్కళుమ్, వేదజ్ఞులై వ్యసిత వ్యాసనుమ్, దుష్టక్షత్రియ నిరసంపదజ్ఞిన పరశురామనుమ్, అజ్ఞాననుమ్, కుబేరినుమ్ కకుత్స్థముచుకున్ద ప్రభృతికళుచూకొట కారప్రాగుభావనజ్ఞులైల్లామ్ స్వాతంత్ర్యరూపమాన అహంకారయు క్కరాన జీవరకకై కార్యార్థమాక ఆవేశముభేన అధిస్తిత్తునిత్తైయాలే బుభుక్షుఃకుళాయిరుప్పార్కొట్టియ ముముక్షుకుళుక్కు ఉపాస్యజ్ఞులై.

[అస్తర్వామీ ధనకవా.] అస్తర్వామిత్వమావతు-“అస్తః ప్రవిష్టశ్చాస్తా జనానాం సవాత్తా” ఇత్యాదిపృషిణో చేతనరుడై యన్యథే ప్రవేశిత్తు సకలప్రవృత్తికళుక్కుమ్ నియంతానాయిగుక్కై. ఇతుతాక ఆత్మావినుభే తకస్వరూపతాలే వ్యాపిత్తునిష్టు నియమి క్కుమతుమ్, సవిగ్రహనాయ్కొట్టు హృదయత్తిలే వ్యాపిత్తిరున్ద నియమిక్కుమతుమాయ్కొట్టు ద్వివిధమాయిరుక్కుమ్

“సనకగుడైయపుమ్ హృదయజ్ఞులై నూత్నమాయిరుప్ప తొ రురూపవిశేషతైక్కొట్టు నిట్కిఱనిలై అస్తర్వామ్యనతారమ్ ఇతు సవాస్తర్వామియాన దివ్యాత్మస్వరూపతై అనుసంధిక ఇభి వార్ కుత్తుత్తైయాక ‘అష్టాంగయోగసిద్ధానాం పౌద్యాగనిరతా

శ్చనామ్ । యోగినామధికారస్సా చేశ్చిక్ హృదయేశయే ”
 ఇత్యాదికళితే శోల్లుకైయా లే అన్తర్యామిరూపమెన్దు శోల్లప్పట్టతు.”
 ఎన్దు రహస్యత్రయసారత్తిలే అరుళిచ్చెయ్ కై యా లే ఔపనిషద
 మాయ్ సవాన్తర్యామియాన దివ్యాత్మ స్వరూపత్తిత్కాట్టిలుమ్
 అన్తర్యామ్యవతారమెన్పుతు వేఱుపట్టెన్దు విశ్శజుక్కిన్దుతు. దివ్యాత్మ
 స్వరూపద్వా సవగతమాకై యా లే హృత్పద్మకణికామధ్యగత
 ముమాకక్కుత్తైయ్తై, అన్ద దివ్యాత్మస్వరూపముమ్ అన్దుః ప్రవిశ్య
 నియామకమాకై యా లే అన్తర్యామియెన్నుమ్ వ్యవదేశత్తుక్కు
 అహమ్మేయాకిలుమ్ అవతార విశేషత్తిల్ తా అన్తర్యామియె
 న్నుమ్ సమాఖ్యై నిరూఢమాకిఱతు

[అచాన్వతరణోవా] అచాన్వతారమావతు - “తమరు
 క్షిప్తశైవ్యురున మవ్యురునమ్తానే” ఎన్దిఱపడియే ఆశ్రితరాన చేత
 నర్కక్కు అభినుతమాన స్వణారజతాది శిలాపర్యస్తమాన ఏతేను
 మొరు ద్రవ్యత్తిలే, అయోధ్యామధురాది దేశనియమమెన్న, పతి
 నోరాయిమ్ సంవత్సరమ్ నూఱుసంవత్సరమ్ ఎన్ద్రాప్సలేయ్తాన
 కాలనియమమెన్న, దశరథనసుదేవాదిక శైన్వాత్సలే శిల అధికారి
 నియమమెన్న ఇన్ద్రాత్తైయ్తైత్తాయ్కొన్దు సన్నిధిపణ్ణిన రామ
 కృష్ణాదివిభవ విశేషజ్ఞోహోలన్ది క్కే “భామనికేతనేష్వపి కుటీకు
 జ్ఞోషు” ఎన్దిఱపడియే ఒరుదేశనియమ మిల్లాతపడియాకవుమ్, అచాన్
 కనుడైయ్ అపేక్షాకాల మొఱ్ఱియ్ త్తనక్కెన్దురు కాలనియమమి
 ల్లాతపడియాకవుమ్, రుదియ్తైయా రెల్లార్ కుక్కు మాకై యా లే
 ఇన్నా రెన్పుతోరు అధికారినియమమిల్లాతపడియాకవుమ్ సన్నిధిపణ్ణి
 అవర్కళిశెయ్యుమపరాధజ్ఞై క్కాణాక్కణ్ణిట్టు, అచాన్వతరన్ద్ర
 మాన స్నానాశన శయనాదికళాన సమస్త వ్యాపారజ్ఞైయ్

క్కు ఇత్తనైయుమ్ తో ద్దొక్కుత్తైయిత్తై. “పార్ త్త త్తెల్లిన్దొత్తైన్
పైన్దుగ్రాయాన్ పెరుమై” “మార్క్కణ్డేయనుమ్ కణయే.” “భక్తా
నాం త్వం ప్రకాశనే” ఇతే [ఇతరేభ్యస్త్యితరథా.] పిల్వోప
హతక్ శంఖత్తై పీతమెన్దు గ్రహిక్కుమత్తాలే అతుతనక్కు పరువ
తొరు కుత్తైయిత్తైకాణ్. శిలర్ కుత్తోద్దో చ్చిలర్ కుత్తోద్దో
ద్రొత్తోద్దోపతు - ‘తుయక్కుఱుమతియిన్ కణ్ ఇనత్తుళమరరైత్తుయ
క్కుమ్ మయక్కున్డై మాయైకళో వానిలుమ్ పెరియనవల్లనాన పున
క్కు విస్సయనీయమో?

“భవాన్వాస్తర్యామీ” ఎస్తపారమ్ అపభ్రంశమేన్ద్రో
 ట్టిక. [ఈశవ్య ఇమే - విశాః.] (౧౮)

శ్లో॥ దయాఁక్షాన్త్యైదార్య మ్రదిమసమతాసాహృదధృతి
ప్రసాదప్రేమాజ్ఞాశ్రితసులభతాద్యా వరగుణాః ।
తథా సౌస్థర్యాద్యాస్తవ వరదరాజోత్తమగుణాః
విసీమానోఽసంఖ్యాః ప్రణతజనభోగం ప్రసవతే ॥ ౧౯ ॥

పదవృత్తం.

హే వరదరాజ్, వరదరాజనే!

తన=ఉన్న డేయ

విశీమానః = ఎలెయిలూతవః : శుమ్

అసంఖ్యాగి=ఎణ్ణిఱనవె కళుమాన

దయా మోక్షాద్యార్య
 మదిను సమతాసామ్యద
 ధ్యశిస్తాదప్రేమాజ్ఞా
 త్తే గుణభతాద్యాః

సమత్వమ్, సుహృత్త్వమ్,

ఉత్తము, తేవు, అన్నము,

అక్ష, అక్ష సాంధ్యం

మూతలియ

వరగుణాః = శీతన (అత్మ) గుణజ్ఞుః

తథా = అప్పుడిప్పుట్ట

సౌనర్యాద్యాః=సౌనర్యమ్ ముతలియ

ఉ తనుగుణా = బిన్న (దేహ) గుణభక్తుమ్

ప్రణతిజనభోగమ్ = ఆశ్రయ జనబృహత్కు

మక్కిన్-చిర్రా

పనుప లే = ఉడుపులున న

[దయాతా సీత్యాది.] ఉన్నడైయ ఆత్మగుణజ్ఞైయుమ్ దేహగుణజ్ఞైయుమ్ అవలమ్బమాకక్కొణ్ణు అడియార్ కళి మక్కిర్ క్కిన్దరెన్దితార్. పూర్వాధాత్తి లరుళిచ్చెయ్యప్పట్ట పతిమెరుగుణజ్ఞ ఘమ్ ఆత్మగుణజ్ఞళి. ఉత్తరాధాత్తి లరుళిచ్చెయ్యప్పట్ట సాన్దర్య ముమ్ ఆద్యశబ్దసంగ్రహీతజ్ఞాన సాగన్ద్యసాకుమార్య లావణ్య యకావనాదిగుణజ్ఞఘమ్ దివ్యసుజ్ఞళవిగ్రహగుణజ్ఞామ్ [మదిమా= అతావతు సాకుమార్యగుణమ్ ఉభయకోటిప్రవిష్టమ్, తిరువుళ్ళ త్తిల్ సాకుమార్యమావతు-ఆశిగపిళ్లేష్వజై ప్పొఱుక్కమాట్టామై. తిరువేనియిల్ సాకుమార్యమావతు మెత్తెనిరుక్కై.]

[దయా] పిఱర్ పఱుమ్ తున్నజ్జెక్కణ్ణు తానుమ్ వరున్దుకై పరకీయదుఃఖదశఁస ప్రయుక్తమాకవుణ్ణాసుమ్ దుఃఖమ్ కల్యాణ గుణకోటియిల్ శేరుమెయన్ది దోషాయవాకాతు ఇచ్చైక్కళిశి త్తిత్తే నహాననామత్తిలే 'వికర్తా' ఎన్దొరు తిరునామముణ్ణాయ్త్తు. "[వికర్తా] స్వాధాహమఁ శోకాద్యభావేపి పరాధఃతత్ప్రసక్తిః అదోషః అన్యథా పరదుఃఖదుఃఖత్వాదయో గుణాః కథమన్య న్యుః?" ఎన్దిత్తే భట్టరుళిచ్చెయ్త భాష్యమ్. "తుయరఱుగుడరడి" ఎన్దవిడత్తుక్కు 'తుయరఱుమ్ గుడరడి' ఎన్దిత్తే ఎమ్మెగుమానా రుళిచ్చెయ్యుమ్బడిః—“ ‘వ్యసనేషునునుష్యాణాం భృశంధవతి దుఃఖతః’ ఎన్దొల్ దుఃఖనిప్పత్తియుమ్ అవసతాయరుక్కురుత్తే. ఇవర్ తుయరఱ, తా తుయర్ తీర్ న్దానాయరుక్కై. ఇత్తాల్, ఇనర్ మయర్వఱ అవ తుయర్ శ్శుపడి. ”—ఇజ్జనేయరుక్కు, దేశిక గద్యభాష్యత్తిలే “పరదుఃఖదుఃఖత్వాదికం తు న లక్షణమ్; అవ్యాప్తేతివ్యాప్తేశ్చ.” ఎన్దరుళిచ్చెయ్ తిరుప్పఱుక్కై తిరువుళ్ళ మఱికిన్దిలోమ్ నిఱ్ఱు

[త్రైనిః] దణ్డనైక్కురియ దోషజ్జలైయుమ్ పొలుత్తరు
భుక్తై. [బ్రూదార్యమ్] ఆశ్రితరుడైయ అపేక్షితజ్జలై త్తానే ఇరన్దు
కొడుక్తై. అనర్కళ పేక్షితజ్జలై త్తాపేతాకకొడుక్తై. కొఱ్ఱు
కిఱననుడైయ ఇరప్పై త్తానుడైయ నాయ్కొసుక్తై; “ససవాన్
చధిన్వో దృష్ట్యా సమేత్య ప్రతిసన్ద్యచ ” ఎన్నిటపడియే. “ఉదారా
స్సవన్వైతే ” ఎన్దు అధిన్వైయుమ్ ఉదార రెన్నుమవనితే ఎమ్మై
రుమాన్ [నుదిమా] మాదన్వమ్, “అనిద్రస్సతతం రామః ”
“ఉణ్ణాతుఱ్ణాతు ” ఎన్నిటపడియే ఆశ్రితవిల్లైవత్తై ప్పొలుక్కుమా
ట్టత తిరువుళ్ళత్తిల్ మెన్దై. “సమే సానం బహుమతం వస్త్రాణ్య
భంగానిచ । తంవినా కైకయీపుత్రం భరతం ధర్మచారిణమ్ ”
ఎన్టానితే అన్తియే, అపరాధిన్వైపక్కలిలే శాసనోన్ముఖనామళ
విలుమ్ నామప్రధాననాయిరుక్తైయుమామ్; “సామోఽహితయా
వాచా రూక్షాణి పరినజన్యన్ ” ఎన్నక్కడవతితే.

[సనుతా] జాతిగుణవృత్తాది నిమ్నోన్నతత్వజ్జలై క్కణిశి
యానుల్ అవరన్కళభుక్కు ఆశ్రయణీయత్వత్తిల్ సమనాయి
రుక్తై. “శబర్యా పూజితస్సచ్యుక్ ” “ధన్యోహమచన్యాయ్యామీ
త్యాహ మాలోయపజీవనః. ” ఇత్యాది. “సమోహం సన్వభూతేషు”
ఎన్దు తానేశి న్నానితే. [సాహృదమ్] శోభనాశంసీ - సుహృత్.
ఆశ్రితర్కు సవన్వజ్జలై స్వేషణపరనాక్తై. “ఉరసా ప్రతిజగ్రా
హ) ధారయామాన పాదాం సఞ్చాద్య మాధవః ” ఎన్నిటపడియే -
భగద త్తావిట్ట శిక్తియై అశాననైత్తల్లి త్తన్న సఃపురత్తిలే యేద్ర
ద్రావోలే ఆశ్రితర్కు సేరుమ్తీజుకలై త్తానేటిట్టుక్కొణ్ణు అను
భవిక్కునువనితే. “విషయభేదాత్ క్వచిత్ ‘ఏష ఏవాన్సాధు
కర్మ కారయతి తమ్ ’ ఇత్యాద్యుక్తాన్ధోనిసిషయా సవిరుధ్యతే ”

(గద్యభాష్యే) ఎష్ట దేశికనూక్తి ఇజు స్మరణీయమ్. [శీ ధృతిః] “తన్న డియార్ కిట త్తకత్తు త్తామరై యాళాకిలుమ్ శితకురైక్కుమేల్, ఎన్నడియారతు శెయ్యార్ ” ఎన్నిటపడియే - పిరాట్టి శితకురైత్తా లుమ్ కై విడకిల్లానుల్ రక్షణత్తిల్ తిణ్ణియనాయిరుక్కై. ఇక్కుణిమ్ ‘ఉత్తైప్పు’ ఎనప్పగుమ్. “సత్యజేయంకధంచన ” ఎన్నుమవనితే. [ప్రసాదః] ఎప్పితుమ్ తెలిస్తముకమాయిరుక్కై. [ప్రేమా] ఇని యనాయిరుక్కై. అతాకిటతు - హింసిప్పతాక వరుమళవిలుమ్ రసా వహనాయిరుక్కై. భాంతనమర త్తిలే చక్రోధారణత్తిసస్త్తు అజ్ఞాన నిలైత్తు క్కైవాణ్ణీనవాతే కణ్ణపిరాళ పణ్ణపణ్ణియిరున్ద ప్రతజ్ఞయైయ ధీత్తు త్తిరువాధీయైక్కుణ్ణు భీష్మరైత్తుడన్దవళవిలుమ్, “ఏహ్యేహి పుల్లమ్ముజపత్రనేత్ర ” నమోస్తుతే దేవనరాప్రమేయ’ । స్రవ్యా మాం పాతయ లోకనాథ ! రథోత్తమాద్భుతశరణ్య’ సంఖ్యే ’’ ఎన్టానితే భీష్మ. [ఆజ్ఞా.] “సత్య వద, ధర్మంచర - పాపం వా కురు” ఎన్ట శెణ్ణోల్ శెలుత్తుకై. [ఆశీతసులభతా] ‘ నిత్యమిద్రియ వధాతిగమా యిరున్దువెత్తుమ్ * తనురుకన్ద తెవ్వరువనువ్వురువ నూయ్క్కుణ్ణు అడియార్ కళుక్కు ఎళియనాకై. ఆద్యశబ్దత్తాలే సాశీల్యమ్ములిలియ గుణజ్ఞైక్కుల్క.

[మ్రుదినూ.] మృదోభావః మ్రుదినూ “పృథ్వాదిభ్య ఇను నిజ్వా” ఎన్నుమ్ పాణినినూత్రత్తాలే మృదుశబ్దత్తిన్మేల్ ఇనునిచ్ ప్రత్యయమ్ ప్రాప్తమాక, పిటకు “ ర ఋతో హలాదేలఘాః ” “ఊ ” ఎష్ట నూత్రద్వయత్తాలే ‘మ్రుదినూ’ ఎన్టాయిన్దు సా కుమార్యమిత్యధః. [సాహృదమ్] శోభనం హృత్ యన్యసః సు హృత్ ; తిస్యభావ ఇత్యధే అణప్రత్యయః. [ప్రేమా] ప్రియన్య

భావః ఇత్యర్థే ఇమనిచ్. ప్రేమశబ్దం పున్న పుంసకమాక నిఘట్టు సిద్ధమెప్పడు, పుల్లిజమాక త్తాక్ ప్రయోగ ప్రాచుర్యముజ్ఞానము అతీయ త్కృతు.

[విసీమానః] ‘సీమా’ ఎన్ను మశబ్దమ్ “సీమసీమే స్త్రియా ముభే” ఎన్న అమగకోశ త్తిక్ పజ్జీ నకారా న్తమాక పుమ్ ఆకారా న్త మాక పుముణు. ఇజ్జు నకారా న్తమాక క్కొల్ క అతు ఆకారా న్త మాక విగ్రహవాక్యమటకమా యిరుందాల్ ‘విసీమాః’ ఎన్నామ్. విగ్రతా సీమా యేషాంతే - విసీమానః. ‘ఎల్లెయిల్లాతవై’ ఎన్ను శొన్న పోతే ఎణ్ణిఱన్దవై యెన్నతుమ్ సిద్ధమాకానిఱ్ఱు [అసంఖ్యాః] ఎన్ను తనిప్పడచ్చొల్లువానా? ఎన్ను శిలర్ శజ్జీపుర్ కల్; ఎల్లె యిల్లాపైశొన్న పోతే ఎణ్ణిఱన్దమై సిద్ధమాక మాట్టాతు. ఒరుగుణ న్దానే ఎల్లెయిల్లాతిరుక్కలామ్; అతు సంఖ్యేయమాకలామ్; ఐశ్వ ర్యమో, అల్లతు వాత్సల్యమో బౌద్ధార్యమో, ఏతేనుమ్ ఒరు గుణమే నిరవధికమాయురుక్కలామిశ్చ అజ్జనన్తియే, ఎల్లెయిల్లాత గుణమ్ ఎమ్మెగుమాన్ పక్కలిల్ ఒన్తి రణ్డల; ఎణ్ణిఱన్దవై యెణ్ణిఱతు ఇజ్జు “యథా రత్నాని జలధేరనంభ్యేయాని పుత్రః | తథా గుణా శ్చ దేవస్య త్వసంభ్యేయాహి చక్రిణః ||” ఎన్ను క్కడవతితే. ఆకవే ‘విసీమానః’ ఎన్నతు - అనవధికాతిశయాః ఎన్న పడి.

ఇంద్రతాత్పర్యమ్ - “ఏకస్య యేషుహి గుణస్య లవాయు తాంశః న్యాత్కస్యచిత్సఖిలు వాఙ్మనసాతిగత్రీః | తే తాదృశోఽత్య ఎధయస్సుమతీతసంఖ్యాః త్వత్సద్గుణా స్త్వమసి తన్ని రపేక్షులక్ష్మీః.” ఎన్న శ్రీవైకుంఠస్తవశ్లోక త్తిలుమ్, “యేష్వేకస్య గుణస్య విప్రదపివై లోకోత్తరం న్నాశ్రయంకుర్యాత్ తాదృశవై భవైర గణితైనిఱ్ఱి మభూమాన్వితైః | నిత్యైర్దివ్యగుణై స్తతోధికశుభత్యైకా స్సదా

తాత్రయైః ఇద్ధం సుందరబాహుమస్మి శరణంయాతో వనాద్రీశ్వ
రమ్.” ఎన్ఱ సుందరబాహుస్తవ శ్లోక త్రిలుమ్ సువ్యక్తమ్. * ఆయిర
వాయ్ నాక త్తణ్ణయాకియ ఎమ్మెరుమానాన్ అరుళిచ్చెయ్యప్పకు
న్దాలుమ్, “స్వాభావికానవధికాతిశయ జ్ఞానబలైశ్చిర్య వీర్యశక్తి
సేజస్సశీల్యవాత్సల్య మాదవవాజవ సౌహృదసామ్యకారుణ్య
మాధుర్యగామ్భిర్యాదార్య చాతుర్యస్థైర్య ధైర్యశౌర్య ఐరాక్రమ
సత్యకామ సత్యసంజ్ఞల్ప కృతిత్వకృతజ్ఞతాద్య సంఖ్యేయ కల్యాణ
గుణ గణౌఘమహాణవ !” ఎన్ఱ ఆదిశబ్దఘటితమాక అరుళిచ్చె
య్యువ త్తనైయొట్టియ ముగ్ధుఁబుప్పళియిడ ముడిన్దత్తిలైయితే.
“గింస్తవదేక్షైకగుణావధీప్సయా సదాస్థితా నోద్యమతోఽతిశే
రణే” ఎన్ఱ ఆశవనారుమ్, “ఉయర్వఱుపుయర్నలమ్” “ఎణ్ణిల్
తోత్తుకత్తు” ఎన్ఱ ఆత్తువారుమ్ అరుళిచ్చెయ్తవడికాణ్ణ “యతో
వాచో నివర్తనే అప్రాప్య మనసాసహ” ఎన్ఱ మీణ్ణువిట్టతేతే
ఆనన్దగుణమొన్దైయే ఎలైకాణప్పక్క వేదమ్ ఇతు ఆనన్దగుణమొన్ఱి
లుమన్ఱితే; గుణజ్ఞశైల్లామిప్పడియేయితే యిరుప్పఱు; “ఏవం తయా
చతురయా తవ యావనాద్యాస్సవే గుణాస్సహ సమస్త విభూతి
భిశ్చ । ప్రవ్యాహృతాః స్యురవధీనవధీరయన్తో వాచామగోచర
మహామహిమాన ఏవ.” ఎన్ఱ తితే శ్రీవైకుణ్ఠస్తవత్తిలే

[ప్రణతజనభోగం ప్రసువతే.] ఎల్లాగుణజ్ఞభుమ్ బరువ్యక్తి
కేల్ల భోగహేతువాకా తొట్టిన్దాలుమ్, “వాత్సల్యాదికభుక్కు విష
యమ్ అనుకూలర్ ; శౌర్యాదికభుక్కువిషయమ్ ప్రతీకూలర్ ;
ఇవగ్ధుక్కు క్కారణమాన జ్ఞానశక్త్యాదికభుక్కు ఎల్లారుమ్విష
యమ్ ; జ్ఞానమ్ అజ్ఞర్క్కు, శక్తి అశక్తర్క్కు ; తుమ్మై సాపరా

ధర్మకు; కృపై దుఃఖకళుక్కు; వాత్సల్యమ్ సదోషర్మకు; శీలమ్ మస్తర్మకు, ఆజ్ఞమ్ కుటిలర్మకు; సాహదామ్ దుష్ట హృదయర్మకు, మాదావమ్ విశ్లేషభీరుక్కుళుక్కు; సౌలభ్యమ్ కాణవాశైష్వర్యకళుక్కు” ఎన్నిట ఇవ్వజే విలే ప్రణతజనభోగ ప్రదమాకకుత్తైయిలై “ఆశ్రితవిరోధి నిసనాథతయా క్రోధా దేరపి కల్యాణగుణశబ్దేన సంగ్రహః” ఎన్ఱు రహస్యరత్నైయిలే (గద్యభాష్యత్రిత్) దేశికనదులిచ్చెయ్త కట్టలైయిలే శౌంభవీర్యాది కళుమ్ ప్రణతజనభోగ ప్రదజ్జభామెన్ఱుణర్క

[ప్రసువతే] “మాజ్ - ప్రాణిగభావిమోచనే” ఎన్ఱ భాతు విల్ లట్ ప్రథమపురుష బహువచనరూపమ్ (౧. ప్రసూతే, ౨. ప్రసువాతే, ౩ ప్రసువతే.) ఉణ్ఱుణ్ఱుణ్ఱునవెన్ఱ పడి. (౧౯)

శ్లో॥ అనన్యాధీనత్వం తచకిల జగువైదికగిరః
పరాధీనం త్వాంతు ప్రణతపరత స్త్రిం మనుమహే ।
ఉపాలంభోఽయం భోః! శ్రయతి బత ! సావజ్ఞ్యమపి తే
యతో దోషం భక్తేష్విహ వరద ! నైవాకలయసి ॥ ౨౦ ॥
పదపురై.

భో వరద ! వరదనే!
వైదికగిరః = వేదవాక్కుక్కళానవై
తవ = ఉనక్కు
అనన్యాధీనత్వమ్ = పిఱర్మక్కు నశప్పట్టి
రామైయాః స్యాత స్త్రీతై
జగుః = శొల్లిల్ ముక్కల్;
నయం తు = నాజ్గోవెన్ఱాల్

(ప్రణత పరత స్త్రీమ్ = అడియవర్కళుక్కు
పరవశనాన
త్వామ్ = ఉనై ౨
పరాధీనమ్ = పరత స్త్రీవాక
మనుమహే = ఎణ్ఱుకితోమ్;
అయముపాలంభః = ఇప్పడిప్పట్ట దూషణ
మానతు
తే = ఉన్నడైయ

సావజ్జ్యమపి=సవజ్జత్వత్తైయుమ్
[శయలి=పల్లీయకీటకు,
బత్=అశ్చర్యమ్
యతః=ఏనైవాత్
ఇహ=ఇవ్విభూతియిలశ్చ

భక్తేషాం=భక్తర్ కలిడత్తిల్
దోషమ్=కల్మషత్తై
నైవాకలయసి = శీటితుమ్ పార్కితా
యితైయి=ఓ.

[అనన్యాధీనత్వమిత్యాది.] వ్యాజస్తత్వలజ్కార మర్యాదై
యిలే పేరధుభావనడైయ ఆశ్రితపారతన్త్ర్యగుణత్తైయుమ్ వాత్సల్య
గుణత్తైయు మురుళిచ్చయికితార్

“తమీశ్వరాణాం పరిసుం మహేశ్వరమ్” “న తస్యేశే
కశ్చన తస్య నామ మహద్యతః” “యఃప్రాణతో నిమిషతో మహి
త్తై క ఇద్రాజా జగతో బభూవ । య ఈశే అస్య ద్విపదశ్చతు
ష్పదః కస్తై దేవాయ హవిషా విధేయః॥” “య ఆత్మదా బలదా
యస్య విశ్వ ఉపాసతే ప్రశిషం యస్య దేవాః । యస్య ఛాయా
ఽమృతం యస్య మృత్యుః కస్తై దేవాయ హవిషా విధేయః” ఇత్యా
దిశ్రుతికథానవై ఉన్నై సవనియన్దావాకవుమ్, నీ ఒరువర్క్కుమ్
నియామ్యనై యెన్న తాకవుమ్ శొల్లానిష్టన. [య ఏకఇత్] యావ
నెరు ఎమ్మెరుమానొరువనే. [ప్రాణతః నిమిషతః జగతః] శ్వాస
యుక్తమాయమ్ చక్షునిమేషయుక్తమాయ మిరుక్కిఆ సవజ్జగ
త్తుక్కుమ్. [మహిత్యా రాజా బభూవ.] తన్నుడైయ మహిమైయి
నాలేనియన్దావాక ఆనానో. [యః అస్య ద్విపదః చతుష్పదః ఈశే]
యావనొగు ఎమ్మెరుమాన్ మనుష్యాదివగత్తుక్కుమ్ పశ్వాది
వగత్తుక్కుమ్ నియామకనో. [యః ఆత్మదాః బలదాః] యావ
నొరు ఎమ్మెరుమాన్ అవ్యవశరీరజ్జళిలే జీవరూపేణనిష్టు తత్తత్ప్ర
వృత్తికైకభుక్కు బేపయికమాక బలప్రదనాకితానో [యస్య
ప్రశిషం విశ్వ ఉపాసతే] యావనొగు ఎమ్మెరుమారుడైయ కట్ట

తైయై దేవమనుష్యాది సకలజీవరాశికళుమ్ తలై మేత్తోళ్ళోన్న్టనవో.
[స తస్య ఈశే కశ్చన.] అవనై నియమిప్పారరుమ్మై. ఎన్ఱు ఇప్ప
డియితే ఎమ్మెరుమానున్దైయ అనన్యాధీనత్వమ్ శ్రుతిః శిలే ఓతప్ప
ట్టిరాన్న్ఱు.

ఇజ్జనేళ్ళొల్లుకిఱ శ్రుతికితై ఉదాసిత్తు “పారతిన్న్రైయై
వశివాకవుడైయవ్ నీ” ఎన్ఱు అఱుతియుడువేకెన్ఱితార్. “ప్రణత
కరితన్న్రమ్” ఎన్ఱు హేతుగభావిశేపణమ్; ‘ప్రణతపరితన్న్ర
త్వాత్ త్వం పరాధీనం మనుమహే’ ఎన్ఱుపడి “అచన్య ససన్
సహిష్ఠురచన్య పరాధీనాఖిలాత్మస్థితిః” ఎన్ఱుపడియే - అచన్యపరా
ధీనత్వమ్ అచాన్యతార సామాన్యత్తుక్కుమ్ సాధారణమాయరున్ద
తేయాకిలుమ్ పేరుళాళన్యపక్కలిలే ఆశ్రితపారతన్న్రమ్ నెడు
వాళి పెన్ద్రోరుక్కుమ్. అచాన్యతార సమాధియొక్కడన్ఱు తిరుక్కు
చ్చినమ్మిళ్ళోన్కలిలే సవన్యా పరితన్న్రనాయరున్దతుమ్, ఉయిర్
నిలైయాన ఎమ్మెరుమానారైయమ్ ధారైవార్త్తు దత్తమ్కణ్ణి
విసుమ్మడి తరువరిజ్జప్పెరుమాళరైయర్క్కు శ్లోన్ఱొన్ఱున్ఱుత్తుమ్
ముతిలియ వృత్తాన్దజ్జై ఇన్ఱే అనుసన్ఱిచ్చుతు అక ఇప్పడి నీ ఆశ్రిత
పరితన్న్రనాయరున్దతునలే న్వాతన్న్రమ్ ఉనక్కు సద్దేయెన్ఱుమ్
పారతన్న్రమ్ నై సగిన్య వేషమెన్ఱుమ్ నిలైయిడాన్ఱొన్ఱుమ్. “తామ్
తమ్ పెరుమైయటియార్, తూతువేన్దర్క్కాయ వేన్దరూర్పోల్”
ఎన్ఱు పాశురత్తిన్ వ్యాఖ్యాన్ఱి లరుళిచ్చెయ్యప్పట్టుళ్ళ అభావిశేష
జ్జల్ ఇన్ఱే అనుసన్దేయజ్జల్.

[ప్రణతపరితన్న్రమ్] అవర్కళుక్కు పాపజైప్పొక్కుతల్,
పుణ్యజైక్కొడుత్తల్, తన్నెక్కిట్టలామ్మడి యరుత్తల్ శెయ్కై
యన్ఱిక్కే తన్నె అవర్కళుక్కు ఇప్పవినియోగాహా మాక్కివై

క్రుమ్. “ఇమాన్య ముచిశాదూకల! కిజ్జురౌగనుముపస్థితే, అజ్ఞా
 వయః యథేష్టంవై శాసనంశరనాన కిమ్?” బద్ధితిడియ్యే - “నాన్
 ఉజ్జళడియాన్; ఎన్నై కేణ్ణినపుడి ఏవి క్కాన్యముకొళుజ్జోళి” ఎన్టు
 నిఱుక్కుమ్. [‘భక్త్యాత్వనన్యయా శత్యః అహమేనం విధోఽజ్ఞానః’]
 ‘సరంబ్రహ్మ పరింధాను’ ఎన్టు భీష్మాదికళి, కనక్కచొల్ల క్కేట్టిగున్ద
 పడియాలే ‘నీ ఒరువన్ భక్తిక్కు ఎలియననావతెన్?’ ఎన్టు అజ్ఞా
 నన్ కేట్కు. [‘అహమేనంవిధః’] ఒరువన్ శిష్యుత్తిరుక్క ఒరువన్
 శిష్యుద్రిక్కి అపడికణ్డాయే, అప్పడియే సనక్కుమెత్తు నిత్తెనిన్దన్యభా
 వమ్ ఎన్టానితె [“భక్తికో జనాదకానః.”] నావన్ భామనాన
 రాజపుత్రన్, థానుకాలత్తిలే, అల్పద్రవ్యత్తుక్కు తన్నై యెఱుఱి
 కొడుత్తువిట్టాల్ పిన్నై తన్ శెల్వక్కిడప్పకాట్టి మీట్కువైట్టా
 తాప్పాలే సవేశ్వరుడు భక్తినిన్దనుక్కుత్తన్నై అఱవిలై శెయ్
 తుకొనుత్తాల్ పిన్నై మేన్దైకాట్టి అకలమాట్టాన్; కఱుత్తిలే ఓల్లై
 యొక్కట్టి ‘తూతుపో’ ఎన్నులాచ్చుడి తన్నై కైయాళాక్కివైచ్చుమ్.

“ప్రణతస్కృత స్త్రీమ్” ఎన్నైయాలే ఎమ్మెరుమాన్తుడైయ
 గ్రుతిశతశిరిస్సిద్ధమాన స్వాగన్త్ర్యమానతు ‘అహం మే’ ‘ననమే
 యంతు కన్యచిత్’ ఎన్టు మాన్ పునటిత్తిరుక్కుమ్ ముట్టాణ్ కళి
 పక్కలిలే విన్దైచ్చెల్లుమెన్టు కాట్టినపడి యశోదాదికళుక్కు భన్య
 నానపిలై తన్ని లేయితే పూతనాశకట, యమభాజనాదికళుక్కు
 అనభిభవనీయనాయత్తు పల్కికొణ్డరుళానిఱుచ్చెయ్ తే అజ్ఞానముమ్
 దుర్బోధనన్దమకూడనర, ఇరువరుడైయ ఇరుప్పెయుమ్ అతుక్కసి
 యాన మనోవృత్తియైయుమ్ కటాక్షిత్తు అజ్ఞాననుక్కు తన్నై
 కొడుత్తు దుర్బోధననుక్కు అసానమానవగ్రుత్తై కొడుత్తున్దైట్టా

నితే నమ్మజ్ఞాయనర్కళో ఎమ్మెరుమానై యే ఉపాయమాకప్పన్
 థానిఅమ్ అల్లాతార్ అచేతనక్రియాకలాపజ్ఞశై ఎన్ శుకితాప్పోలే
 యితే దుర్యోధనన్ నిలై.

[“యల్లత్తుణ స్వదనుజో రిపుశక్తిముగః శీత్రోగురు
 హానుమత్తు ఆఘుబహువ.”] రావణశక్తియాలీడుకట్ట ఇల్లైయ
 పెరుమాళ్లై రావణన్ సహకరనాయ్ కొణ్ణ ఎముక్కుచ్చుకొడిత్తి
 లుమ్ ఎముక్కుమాట్టాతోట్టిన్దతుమ్, ‘తిరునడి తనియనాయరుక్కు
 చ్చెయ్ తేయమ్ కరుముకై మాలైపోలే’ యెడుత్తు ఏటిట్టుకొణ్ణ
 పోనతుమ్ నెళ్లిల్ శాత్రవత్తాలుమ్ శెవ్వెయాలుమితే ఆకైయాలే
 నెళ్ళునిన్దిరుప్పొర్ కుత్తాన్ కనిన్దుమ్, నెళ్ళుకన తిరుప్పొర్ క్కు తాన్
 కనత్తుమిరుక్కు ఎమ్మెగుమానుడైయ ఇయల్వు ఎన్ద తాయ్త్తు.
 “వత్తుడై యడియవర్ కైళియనన్ పిఆర్ కళుక్కుయవి త్తకన్” ఎన్ద
 పాగుమ్ ఇప్పు రావధణత్తాలే అనుసగహితమాయ్త్తు

ఇప్పుడి ఆశ్విత్ పక్కలిలే వరత స్త్రీనాయరుప్పతుమ్ అనా
 శ్విత్ పక్కలిలే స్త్రీ స్త్రీనాయరుప్పతుమ్ ఆక ఇగణ్ణుగుణజ్ఞుమ్
 ఎమ్మెరుమానుక్కు ప్రమాణసిద్ధమాయరుక్కు; ఇన్ శ్లోక త్తిలే స్వాత
 స్త్ర్యశై ఇల్లై కేయ్తు పారతస్త్ర్యశైయే పేళిండియెచ్చెన్నిల్,
 ఇరుట్టైయిల విళక్కుప్పోలే ఇజ్జే నన్దువిళజ్జువతు పారతస్త్ర్యమే
 యాకైయాలుమ్, ‘స్వాతస్త్ర్యమ్ కుడిపోయ్త్తు’ ఎన్నుప్పడి

పేరుళాళ పెరుమాళాయ్ నిత్తైయాలుమ్, ఆల్ వాన్ తావ్
 ఇన్దగుణత్తిలే ఈడుపట్టు విధరానమైయాలుమ్ శొల్లిన్ శు

“ప్రణతిపరతస్త్రి” మెన్దు సాభిప్రాయవిశేషణ మెట్టపడి
 యాలే పరికరాలజ్ఞానముమ్ అన్తగతమ్; “అలజ్ఞానః పరికర
 సాభిప్రాయే విశేషణే” ఎన్ద తితే

ఇది ఉత్తరాధికతా లే వాత్సల్యగుణజై అనుభవిక్కితార్
 [అయముపాలమ్మః తే సావజ్ఞ్యమపి శ్రయతి] వ్యాజస్తుశ్వలజ్ఞా
 మర్యాదైయిలే ఉన్నడైయ అసన్యాధీసత్వత్తుక్కు క్షణభీపు
 శోన్నా పోలే సవజ్ఞత్వత్తుక్కుమ్ క్షణభీపుశొల్ల ప్రాప్తియుడైన్.
 “వైదికగిరిః తవ సవజ్ఞత్వం జగుః; వయం తు త్వామ్ అజ్ఞం
 మనుమహే” ఎత్తు విరిత్తురైక్కువేడ్డియ స్థానత్తిలే “ఉపాలమ్మో
 యం భోః శ్రయతి ఐతే ! సావజ్ఞ్యమపి తే” ఎత్తురుళిచ్చెయ్యప్ప
 ట్లతు. సవజ్ఞత్వహనిక్కు హేతుశొల్లుకీతార్ [యతోదోషమత్యా
 దియాలే] ఉలకత్తిలుళ్ళ సవజ్ఞదాధికతలైయుమ్ అతియుమవ
 నన్తో సవజ్ఞతయా న్యసదేశ్వనానక్ “కున్తనైయ కున్త్రుమ్ శైశ్వ
 నమ్” ఎత్తుండి - అశ్రితర్కీల్ మలైమలైయాక చెయ్తుపోరమ్
 కున్త్రుజ్జలై “ఎకముడిప్రకాణాతే” శ్రి ఎగ్గిఱుడియే కాణాతిరుక్కి
 అప్రనై అజ్ఞనన్నప్పొరుదురు త్తనైపోక్కి సవజ్ఞనన్నప్పొమో?
 సవజ్ఞపదాధికత్తుక్కుళ్ళే అశ్రితిదోషముమ్ ఘటకమితే. బహిభూ
 తమాకిలాయత్తు ఉంక్కు సవజ్ఞత్వమ్ నిలైనిల్పుతు. “యన్నా
 స్త్యేవ తదజ్ఞతామనుగుణాం సవజ్ఞతాయా విదుః” ఎత్తుతత్తనై
 పోక్కిఉళ్ళనన్త్రులిమ్ శిలవన్త్రై అతియూతోడ్డినతు సవజ్ఞత్వ
 త్తుక్కు అనుగుణమాకుమెత్తుత్తియై భక్తిర్కళుడైయ దోషజ్ఞ
 తా అల్పస్వృంస్త్రియే మలైమలైయాయరుక్కు అవన్త్రై అతి
 యూతోడ్డినతు ఉంక్కు “అవిజ్ఞాతా” ఎగ్గిఱ తిరునామతుక్కు ఉప
 ప్పమ్మకమానుమెయ్యోయ సవజ్ఞత్వస్థాపకమాకాతుకాన్

ఆకవిత్తార్, శ్రీసహస్రనామత్తిలే “అవిజ్ఞాతా” ఎత్తు తిరు
 నానుమ్ వ్యాఖ్యాతమాయత్తు. “ప్రపన్నకృతపాపానాం కిచ్చిదవస్స

శ్రి తిరువాయ్ మొట్టి ౨-౫-౮. ఇవ్వరుళిచ్చెయ్లుక్కు ప్రకృతోపయోగి
 యాకవుమ్ ఒరు నివాహహమ్ ఈట్టిలేయ్లు.

విచారణాత్ | అవిజ్ఞాతేశి కథిణో బుద్ధై స్తద్గుణపారగైః || ” ఎన్నితే నిరుక్తి ఇత్తిరునామత్తి భాష్యత్తిలే - “ఉచ్యమానోపి పరుషా నోత్తరం ప్రతిపద్యతే” ఇతివత్ ప్రపన్నాపరాధాఽపరిగణనం గుణ ఏవ. అతోహి తాతపాదాః † ‘సవజ్ఞతామేవముపాలభామహే త్వంహ్యజ్ఞ ఏవాఽఽశ్రితదోషజోషణః’ ఇతి. యేపునః జ్ఞప్తిమా త్రత్వాత్ సవజ్ఞస్య సవజ్ఞా అజ్ఞత్వపరం వ్యాచక్షతే, తే శ్రు త్యాచార్యసేవాచిత్వ న్యాయబధిరాః శోచ్యాః, న నిరసనాహాః” ఎన్దు భట్టరరుళిచ్చెయ్తిరుక్కుమ్ పరమగమ్భిరమాన శ్రీనూక్తి కల్ ఇజ్జే అనుసన్ధేయజ్జల్.

సహస్రనామత్తిలే “సహస్రాంశుః” ఎన్దు అడు త్తపడియాక చ్చొల్లానిఱ్ఱుచ్చెయ్తేయితే మున్దఱ ‘అవిజ్ఞాతా’ ఎన్దిఱతు. “అంశ వో బుద్ధయః ప్రోక్తా సహస్రం సన్తి యస్య తే | సహస్రాంశురితి ఖ్యాతః” ఎన్దనిరుక్తియ్కపడి, సవజ్ఞ నన్తాయ్త్తు అత్తిరునామత్తి ట్టుప్పొరుల్. సవజ్ఞత్వత్తిత్కాట్టిల్ ఆశ్రితదోషానిభిజ్ఞత్వమ్ శిఱన్దగుణమామెన్దెక్కాకవితే ‘అవిజ్ఞాతా’ ఎన్దు ప్రధమశః పరికీర్తిత మాయ్త్తు అన్దగుణజై ఆహ్ వా ఇజ్జనుభవిక్కిఱార్. వాత్సల్య గుణమాయ్త్తు ఇజ్జే వివక్షితమ్.

ఇజ్జేశిలర్ ప్రత్యవస్థానమ్ వజ్జువర్ ; — ఇన్ద శ్రీనూక్తియాతే ‘దోషాదశిత్యమ్ వాత్సల్యమ్’ ఎన్దు విశజ్ఞానిఱ్ఱు, దోషభోగ్య త్వమ్ వాత్సల్యమ్’ ఎన్దు తెన్నాచార్యుకల్ ఒరుళిచ్చెయ్వతు పొరున్దమో? ఎన్దు అవర్కళుక్కు ఇజ్జే శుగుజ్జవ్సొల్లొకిఱోమ్ ; జిజ్ఞాసాధికరణశ్రుశప్రకాశితైయితే - “సమృద్ధ విశేషాన్వితేషు ప్రీతిః స్నేహః; యస్య విపాకాః ౧ అస్థానభయశఙ్కీత్వమ్, ౨ దో షానవభాసః, ౩ దోషేషిగుణత్వ బుద్ధిరిత్యాదయః.” ఎన్దు అరుళి

చైతన్యపట్టిరుక్మిణుడు. ఆశ్రితదోషజ్ఞులై కాణాకన్యజ్ఞిరైక్యై
యుమ్ అనై తన్నైయే గుణవత్ భోగ్యమాక కొంభుతలుమ్
పవభేదతైలే అవ్యాహతమెన్టు కొళిక శరణాగతిగద్యత్తిలే
“స్వాభావికాన వధికాతిశయజ్ఞానబలే” త్యాది గుణచూడైయిలే
వాత్సల్యశక్త్యాధా వివరణత్తిలే - “ [వాత్సల్యమ్] దోషేసి గుణత్వ
బుద్ధిః ; యథా సద్యఃప్రసూతాయా ధేనోవత్సే ” ఎన్టు శ్రుతప్ర
కాశికాభట్టర్ అరుళిచ్చెయ్తనై రిహస్యరత్నైయిలే దేశిక “దో
షాణామపి గుణత్వేన దశనమితి అతివాదః” ఎన్టు శరక్కణ
వురైత్తతఱ్ఱు త్తిరుపుశృనుటిన్వియ్మ.

[నైవ ఆకలయసి.] ‘కల’ ధాతువుక్కు అధానియతియిలై
యెన్టుమ్, కివికళుక్కు ఇప్తమాస అధజ్జలెల్లమ్ పెరుమ్బాలుమ్
ఇన్దధాతు ప్రయోగిక్కుప్పసుమెన్టుమ్, ఇతువర్జీయే “కలిః కామ
ధేనుః” [కలధాతుః సకలాధాప్రద ఇత్యధః.] ఎన్టారు ఆభాణః
ముమ్ పుగ్గినరుకిణశ్చెన్టుమ్ శొల్లువర్కళ్ ఇవ్విడత్తిల్ “నై సాకల
యసి” ఎప్పతఱ్ఱు ‘కణిశ్కితాయై’ ఎప్పతు వారుళామ్.

ఆక ఇన్దశ్లోకమ్ ఉపాలహ్నద్వయగభితిమా యిరున్దాలుమ్
తాత్పర్యవృత్త్యా ఎమ్మెరుమానుడైయ ఆశ్రితపారతన్యమ్, వాత్స
ల్యమెన్దిట ఇరణ్ణు కల్యాణగుణజ్ఞులై ప్రశంసిత్తవడియాక త్రేఱ్ఱుకై
యాలే వ్యాజస్తత్వలక్ష్మార్ నూకిటతు. “వ్యక్తివాన్యజస్తతిః సిద్ధా
స్తతిభ్యాం స్తుతినిన్దయోః” ఇన్దానితే ఆలక్ష్మారికః.

[జగుః] “గై - శబ్దే” ఎన్దధాతువిత్ లిట్ ప్రథమపురుష
బహువచనరూపమ్ [గాయతి = జగౌ, జగతుః, జగుః] వేదేషు
భవాః - వైదిక్యః, తాః గిరః - వైదికగిరః. (౨౧)

⇒⇒⇒ ఇతి శిఖరిణీదశకం సమాప్తమ్. ⇐⇐⇐

అధ్యక్షులు :- అధ్యక్షులు :-

శ్రీ : పాపములు వదలవలెనని ప్రార్థన.

అమ్మబాపశ్చ పదిశక్ వంద! త్వమ్! ॥

6. 3 బాంబులను విస్ఫోటం చేశారు.

అం. ౧౮ అక్షరాల చరిత్ర రేఖాచిత్రము || ౧౭ పు. ౪ ౧౬ , త్తెనాడు

శ్రీ మహావైష్ణవము

$\frac{1}{2} \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{2} \right) = \frac{1}{2}$

పాణివాదమును తిరువడి - తమాలోన్లు న జ్ఞానయోగము

[illegible]

శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమోధ్యాయః

అనుబంధము - ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

బాహుళ్యం = బహుళాక్షరము. బాహుళ్యము = బహుళము.

$F = \frac{1}{2} m v^2$

“ [వాణివాద తత్వవిశ్లేషణ] ఇంద్రుని ప్రపంచావస్థ ద్వారా

[illegible]

నామకము" పుస్తకము 3వ అధ్యాయము ప్రకారము దీని వివరములు, చూచి ప్రభుత్వము దాని

కామమధ్య 'నాదిపదార్థజ్ఞాన' తరుమతియక శిష్యులై అరళి

చైతన్యము; నారాయణుడై తల్లిగణాధిపత్యము వివక్షియ్యవలె తన

సకలజ్ఞానానందజ్యోతిర్వికాశయంతరీక్షితం లగుళి చైతన్యమతు, వివర్ణమజ్యోతిర్

విగ్రహ-యోగమున సారాయనాది బౌద్ధ-మూర్తి యూలుపై చరణ

శ్రీభాగవత త్రయా ఆక్షరతః ప్రాప్తమాకాయాల్పమ్, 'అత్తిరుమేనియై'

అనుభవక్త త్రిపుళ్ళపల్లెలో, పాణిపాద శాస్త్రు లోకజ్ఞు, ప్రియత్న

దానిని ప్రజాతాత్పరముగా అమలు చేస్తామని ప్రకటించాడు.

నణ = స తిలే డొనుకి తార్, అతుతన్ని లుమ్, ముతలిట్టు - న్నుకోక డ్దా.

యున్ పీరుమలై యాహ్నోర్ తామే తరువరెన్టార్ కీర్తిరణ్ణువ ట్టాలే; ఇప్పడి విరోధిపాపజ్గళై పోక్కి ప్రాప్యతై తరుకైక్కు త్తిరుమలై యాహ్నో వారెల్లాన్ వేణుమో? పీరుమలై యాహ్నో వారిల్ ఏకదేశ మమైయూతోవెన్తార్ ఇహిల్ ఏకదేశ మెన్దిటతు అప్పనై, 'వడమా మలై యుచ్చి' ఎన్నక్కడనతితే తిరువేడడముడై యానై." ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్ తిరుప్పతుమ్ ఇన్ఱు అనుసంధేయమ్. పూవాచార్యురొకిళ్ ఇజ్జనే నివహిప్పతిన్ఱు నిదానమ్ - తిరుమజ్జెయూహ్నోవార్ "ఎజ్జ భుక్కురుళ్ శెయ్ఁన్ఱు నీశనై" ఎన్ఱు పాటిలే "వడమా మలై యుచ్చియై" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్ తిరుప్పతాయ్త్తు అతనై అడియెన్ద్రుయే ఇన్ఱాహ్నో వారుమ్ ఇన్ద్రుళైఁ త్తిలే పేరుళాళనై శ్రీహస్తగిరియిక్ ఏక దేశ మాన శిఖిరుమాక అనున్ఱి త్తరుళుకితార్.

ఇజ్జనే పేరుళాళనై పవతిత్తిక్ ఏక దేశమాకచ్చిన్నాల్ అతన్ఱు ఏన్ద్రు అతుణ్ణుళ్ అమైన్దరుక్కు వేణుమేయెన్న, అవ్వమై పై రూపకచ్చామైయిలే అరుళిచ్చెయ్ కితార్ [పాణిపాదేత్యాది] తామరై క్కాడుమ్ తిమాల వృక్షజ్గభుమాయితే మలైముకడిరుప్పతు; "కై వణ్ణమ్ తామరై వాయ్కమలమ్ పోలుమ్ కణ్ణిన్ఱైయు మరవిన్ద మడియునుం తే" ఎన్ను మ్మడియూన పేరుళాళనుమ్ తిరుక్కైకళ్, తిరువడికళ్, తిరుముకమ్, తిరుక్కణ్ణళ్ ఎన్నుమ్ అవయ వాసదేశత్తాలే తామరై మలరొకిళ్ తికమిన్ఱుతాలుమ్, భుజదణ్ణజ్గ త్తెన్నుమ్ వ్యాజత్తాలే తమాలవృక్షజ్గళ్ విశ్శనిన్ఱుతాలున్, ఆక ఇన్ద్రోర్ త్తియై య్ఱు ఇన్ఱు నైయే కరిగిరిశృంగమెన్దిటతాయ్త్తు.

మలైముకడుతాక్ మేఘసమూహజ్గభుక్కు ఇరుప్పడమాయ్ కొణ్ణుమ్ స్వభావనూకవుమ్ కణ్ఱు త్తిరుక్కుమితే; * సీఁ మేఘనిధ

నాన పేరరుభాళనుక్కు అవ్వ కార త్రిలుమ్ ఒరుకుజైయి టైయే. ఇతుతోస్త వాయ్ త్తు [ఆజ్జగమ్] ఎస్త తు. “కార్ వణ్ణమ్ తిరుమేని కణ్ణుమ్ వాయుమ్ కై తలముమడి ముడైయుమ్ కమలవణ్ణమ్” ఎస్త పాశుర తై ఇన్ద్రోక త్రిక్ ప్రధమద్వితీయ తురీయపాదజ్గళుక్కు చ్చునై యాక అనుసన్నికలామ్.

[పాణీత్యాది.] అల్లిపోలే ఉళ్ళజ్జెయుమ్, ఇతర్ పోలే విరళకళుమ్, తాతుపోలే రేళైకళుమ్, విలక్షణమాన గన్ధముమ్, మృదువాన స్పృశముమ్, పుటవిరిత్ పోలే శ్యామమాన పుటజ్జెయిల్ శశుమైయుమ్ ఏవమాదియాన లక్షణజ్జెయిడై త్తాయరు క్కైయా లే పాణియానతు అమృజమెన్నలామ్బడి యిగుక్కు మాయ్ త్తు ఇప్పడియే మేలుమ్ కణ్ణుకొళ్ళతు.

[బాహుభిరిత్యాది.] కీర్త్ పాణియెస్త తు “శిశుశాఖశ్చయః పాణిః” ఎస్త కోశ త్రిక పడి - విరిల్ కిల్లోడేకూడి మణిక్కట్టళవాన భాగ జైచ్చొల్లుమ్; బాహుశబ్దమ్ భుజవాచి. తోళుక్కుకీర్త్ ప్పట్ట దణ్ణాకారమాన భాగ జైచ్చొల్లుమ్ “బాహుచ్చాయా మవష్టభో యస్యలోకో మహాత్మనః” ఎన్నిటపడియే - ఇన్ద్రోళో నిర్మలితే ఒతుగ్గినవర్ కళుక్కు మతిళుక్కుళ్ళే యిరుప్పరై పోలే భయమ్ కెట్టిరుక్కులామ్బడి ఎలియుడై త్తాయ్, ఒతుగ్గినవర్ కిల్ శురుగ్గి నిర్మలితే విజ్జేయిరున్దుశ్రమహరమాయిరుక్కైయా లే అతివిశాలతమాలజ్గళాక బాహువై వణిక్కొక్కడనఁజే “కల్పకీర్తానన నల్లలభోళై” ఎస్త అత్త వార్ కిల్ వాయ్ వెరువునర్ కిల్. “బాహుభిః” ఎస్త బహు వచనమ్ చతుర్భుజతవ్వై ప్పత్తి “అధికతాధకవిదాన దీక్షి తనుక్కు ఇన్డొ కై పోరాతుకాణ్” ఎస్త జీయర్ అర్చిచ్చెయ్యు

మ్బడి ఎమ్మెరుమాస్తనక్కు సన్తోషమ్ విజ్ఞానాల్ “తోల్కళాయి రత్తాయ్ ముడికళాయిరత్తాయ్ తుణైమలర్క్కణ్ణళాయిరత్తాయ్ తాల్కళాయిరత్తాయ్” ఎన్నుమ్బడి అనయవగ్గల్ సహస్రశాఖమాక ప్పణైక్కుమితే “విశ్వతశ్చతురుత విశ్వతోముఖో విశ్వతోహస్త ఉత విశ్వతస్పాత్” ఎన్ఱు వేదపురుషనుమ్ ఓపివైత్తాసితే. “దశశ తపాణిపాదనదనాక్షి ముఖైరఖిలైరిపి నిజవైశ్వర్యాః విభవైరను రూపగుణైః | అనతిరక్తైరంజైశ్చ రసయోకమితా కమలే!” ఎన్ఱు శ్రీగుణర్త్నకోశత్తిలే భట్టరరుళిచ్చేయతతుమ్ నోక్కుక.

ఇన్ద్ర శ్లోకత్తుక్కు సంస్కృతవ్యాఖ్యాన మెఱుఱుతేయవర్, మున్ద్రీలుమ్ వేఱువకైయాక వ్యాఖ్యానిత్తిరుక్కితార్. “పాణి పాదపదనేక్షణశబ్దైః - కరచుణనయననాసుకైః; అవయవైరిత్యధ్యా హార్యమ్.....అపదిశన్ - నిరస్యన్. .. శృంగుని - సానురసి.” ఇత్యాది కాణ్ణ “అపదిశన్” ఎన్నుతెఱుమ్ ‘నిరస్యన్’ ఎన్ఱు పారు రురై త్తతు నిరాధారముమ్ ప్రకృతప్రత్యసీకముమామ్. ప్రథమపాద శ్చై బహుప్రహియాక్కి అధ్యాహారమ్విధిత్తతుమ్ అనతిప్రయోజ నమ్ శృంగుశబ్దత్తుక్కు సుప్రసిద్ధమాన శిఖరాధణ్ణైవిట్టు, తాల్ వరైయెన్ఱు ఉరైత్తతుమ్ అచారు. “అమ్బుజవిజయిపాణ్యాద్యవ యవః తిమాలవిజయిబాహుః” ఎన్ఱు కరుత్తురైత్తతుమ్ అన్వరనమ్. “అపదేశః - స్వరూపాచ్ఛాదనమ్” ఎన్ఱు నిఘణ్ణుక్కశెల్లామ్ ముత్తై యిసువతాల్ ఇఱ్ఱు అప్పారుళ్కోశ్వతే చారుతరమ్. “శబ్దో నామ్ని నినాదేచ” ఎన్ఱుకోశత్తిఃపడియుమ్ “తేనైవ సన్నిదమశబ్దమరూప మాహుః” [అతిమానుషస్తవే - 2.] “ఏవం భగో! ఇవా భవత్పు రతస్తనవ శబ్దోపి రూపవదముష్య చరాచరస్య” (శ్రీవైకుంఠస్తవమ్) ఇత్యాది ప్రయోగప్రాచుర్యత్తాలుమ్ శబ్దశబ్దమ్ నానావానియాకై

యాల్ అవ్వధామ్ ఇబ్బుప్పొరున్దుమ్. ఆకవే, పాణయశ్చ పాదాశ్చ
నదనానిచ ఈక్షణానిచ తేషాం సమాహారః - పాణిపాదవదనేక్ష
ణమ్ (ప్రాణ్యజ్ఞత్వాదేకవద్భావః ప్రత్యేకత్తిల్ బహువచనమ్
“సహస్రాక్షస్సహస్రపాత్” ఎన్త శ్రుతియైప్పర్థి.) పాణిపాదవద
నేక్షణమితి శబ్దాః, తైః ఇతి విగ్రహః పాణి + ఈక్షణస్య శబ్దాః
ఎన్న ప్రమామ్.

“ఆజ్ఞానః కరిగిరేరసి శృజః” ఎన్తు ఓతుమ్ పారముమ్ ఒక్కుమ్,
పాణినియ లిక్కాయశాసనత్తిల్ “పున్నపుంసకయోః” ఎన్న మధికా
రత్తిల్ “శృజ్జాఘ్నానిదాఘ్నాద్యు శల్యవృథాః” ఎన్తు సూత్ర
మిరుప్పతాల్ శృజశబ్దమ్ ఉభయలిక్కమ్. అమరకొశవ్యాఖ్యాన
త్తిలే ముకుటనుమ్ శొల్లివైత్తాల్. ఆ ఇవ్విరణ్ణవక్తయ్యాన పారజ్ఞ
కుమన్త్రిక్కే “ఆజ్ఞానః కరిగిరేరసి శృజమ్” ఎన్నతు ప్రాచీన
పారమెన్తు కేట్టిరుక్తయాయరుక్కుమ్ ఇన్ద పారత్తిల్ అధిక
స్వారస్యముఁజు; ‘ఆజ్ఞానః’ ఎన్నమితు - త్వమ్మదార్థమా
కియ వరదనుక్కు విశేషణమ్ [వరిద], పాణిపాదవదనేక్షణ
శబ్దైః అమ్ముజాని, బాహుభిః అతివిశాలతమాల కొలవదిశ్చ, ఆజ్ఞ
నః త్వం కరిగిరేః శృజమసి] ఎన్తు అన్వయమామ్. ఆజ్ఞానత్వవిశేష
ణమ్ శృజత్తిఱ్కు ఆవతిత్కాట్టిలుమ్ పేరుళాశనుక్కు ఆవతే రస
నత్తరమ్; అమ్ముజవత్త్వముమ్ తమాలవత్త్వముమ్ గిరిశృజత్తుక్కు
సిద్ధమెన్తుకొణ్ణీజే వరదకొపక్కల్ అవై సాధ్యమాయ్థ్థి; ఇన్వ
దైవిలాతానే ఆజ్ఞానత్వజ్ఞేయుమ్ శృజత్తుక్కు ఏఱ్ఱునవే సిద్ధమా
కొణ్ణు వరదకొపక్కలిలేయితే అతు నాధిక్వేణ్ణుమ్. అప్పొత్తై
క్కు [ఆజ్ఞానః] ఎన్తిరుక్కువితే అనువుతు “ఆజ్ఞానః కరిగిరేరసి శృజః”
ఎన్ద పారత్తిలుమ్ ఇన్ద అన్వయమ్ అవ్యాహతమ్. ఆక, “ఆజ్ఞానః కరి

గి రేరిసి శృంగమ్” ఎత్తో, అల్లతు “అజ్ఞానః కరిగిరేరిసి శృంగః” ఎత్తో
పారమేశ్వరుడు తాన్ అభివాన్ తిరుపుళ్ళత్తుక్కు ఇణ్ణియరుక్కుమ్;
“అజ్ఞానం కరిగిరేరిసి శృంగమ్” ఎత్త పారవై ఆదరిప్పతు కట్టుప్పా
ట్టుక్కు ఉడన్ పట్టేయామ్. ఉణ్ మైయై ఎఱుత్తురైతాలుమ్ ‘ఇతు
విశ్వామిత్రస్మి’ ఎత్తే ఇదానీ న్తనర్ శొల్లువతు. అవర్ కళై
యుమ్ ఉపచ్చన్ననమ్మణ్ణిక్కొడ్డా పోక వేణ్ణుమ్మడియితే నమ్మైవై ట్రిరు
క్కిఱతు “దిగమ్బురజనే గ్రామే హస్యః కౌపీనవాన్నరః.”

[అజ్ఞానః] అజ్ఞానమయః ఎత్త పడి వికారాధేః అణ్ ప్రత్య
యః “మైన్ణియై కరుముకిరీ పోల్ లిక్కన్ వణ్ణ మరతకత్తి నవ్వుణ్ణ
వణ్ణ” ఎన్నుమ్మడియితే పేరరుళాళకపడి.

ఇన్ద్రోకమ్ ముతల్ “అజ్ఞానక్షీతిభృతో యదినామ్” ఎన్నుమ్
శ్లోకి ముళవాకపుళ్ళ ఇన్ద దశకమ్ స్వాగతావృత్తమ్. “స్వాగతేతి
రసభా గురుయుగ్మమ్.” ఇతి తల్లక్షణమ్. (౨౦)

శ్లో॥ త్వాముదారభుజ మున్ననమాయత్ -

కణాపాశ పరికర్మనదంసమ్ ।

అయతాక్షమభిజాతక పోలం

పారణీయతి వరప్రద ! దృజ్జే ॥

౨౧॥

పదపురై.

పా పరప్రద ! = ఓ వరదనే !

మే దృక్ = అడియేనుడైయ కణ్ణానతు,

ఉ దారభుజమ్ = దౌ దార్యముళ్ళ బామువై
యడైయ నాయ్

ఉన్ననమ్ = ఉన్న తమాన తిరుమాక్కై -
యడైయ నాయ్

అయత్కణాపాశ

పరికర్మ

నదంసమ్

నీఱుకొన్ద శెవికళై

అలక్కరమాక

క్కొణ్ణ నల్లితిరు

వోళ్ళొక్కళై య్

డైయ నాయ్

అయతాక్షమ్ = (శెవియళేవుమ్) నీర్ది తిరు

క్కొణ్ణళై యడైయ నాయ్

[ఉన్ననమ్] “మాట్టయర్కట్టుకత్తిక వల్లియో కొట్టున్దో”
వెన్టు నిత్యసద్దేహజనకమాయితే * కోలసిల్కోడిమూక్కిగుప్పతు
“ఉన్నతా నాసికా యస్యసః - ఉన్నసః” ఎన్టు విగ్రహమాకక్కడ
వతు ; “ఉపసగాచ్చు ||” నూ|| ౫-౮-౧౧ ఇతిహి పాఠినిః.

[ఆయత్కణ పాశపరికర్మసదంసమ్] ప్రశస్తా కణ్ణా -
కణపాశౌ; ఆయన్తాచ తౌ కణపాశౌచ - ఆయత్కణపాశౌ;
తౌ పరికర్మణీ (పరికర్మ వా) యయోస్తా - ఆయత్కణ పాశపరి
కర్మాణౌ, తాదృశౌ సదంసౌ యస్య తమ్. తోళళవుమ్ తళతళెన్టు
తోజ్జుక్కిన్టు తిరుచ్చెవికల్లై యుడైయవన్దె “పరికర్మజ్ఞసంస్కా
రః” ఎన్టు అమరకోశ త్రికవిడి శరీరశోభాధాయక కర్మవాచియాన
పరికర్మశబ్దమ్ ఇజ్జు లక్షణయా శరీరశోభాధాయక వస్తువాచియా
కిఱతు “ఉయ్విడమేయైయర్క్కు మశురర్క్కు నురక్కర్కట్టుమ్,
ఎవ్విడమెన్టులజ్జి మకరమ్తత్తైక్కుమ్ తళిర్కోల్” ఎన్నలామ్బుడి
యాన తిరుచ్చెవికల్ తానే తిరుత్తోళికళుక్కు అలజ్జారమాక
అమైవడి. “సదంసన సజ్జిత కున్దలాన్తికాఽపతీణ కణాధర
గాఢ్యకన్ధరః” ఎన్టాఁటి సున్దర బాహుస్తవత్తిల్. “ఉదగ్రపీనాంసవిల
మ్బుకున్డలాఽలకావలీ బన్ధురకమ్బుకన్ధరమ్” ఎన్టాఁతే ఆళవన్దారుమ్.
ఇత్తాల్, తిరుచ్చెవిమడల్కళిల్ ఒడ్డుకునీట్టి కూఱుప్పట్టతాయ్త్తు.

ఇజ్జేశిల్ శొల్లువర్ ; -కణపాశయోః పరికర్మణీ - కణ
పాశపరికర్మణీ; (కున్డలజ్జల్) ఆయతి కర్ణపాశపరికర్మణీ యయో
స్తా - ఇతి సప్తమీబహువ్రీహిః శేషం పూర్వవత్; ఇతి ఇత్తాల్,
తోళళవుమ్తోజ్జుక్కిన్టు తిరుక్కున్డలజ్జలై యుడైయవన్ ఎన్టు తాకిఱతు
స్వాభావికదివ్యావయన సౌందర్యమాత్ర త్తిలే ఈడుపాడక చ్చెల్లుమిన్ద
శ్లోకత్తిల్ ఊడే ఒరుదివ్యభూషణతైయుమ్కూట్టి ప్పొరుల్కోళ్వతు

శిశువాడు. “కణ్ణికా తవ కరీశ! కిమేషా కణాభూషణముతాం సవిభూషా! అంసలమ్బ్యలకభూషణమాహా నూనసస్య మమవా పరికర్మ ” ఎన్ను - ‘తిరుక్కుణ్ణలగ్గల్ తరుచ్చెవిఃళుక్కు అలజ్కార మో? తిరుత్తోళకళుక్కు అలజ్కారమో? తోళకళిలే అలైయా నిన్దుళళ తిరుక్కుగ్గల్కళుక్కు అలజ్కారమో? అన్మియే, ఎన్ను డైయ నెజ్జుక్కుత్తానలజ్కారమో?’ ఎన్ను వితకెడోలారూథరా యితే ఆత్మవాసిరుప్పతు.

[ఆయుదిత్యాది.] ఆజ్ఞాపూర్వకమాన ఇణ్ ధాతువిక్ లక్షా షమ్ శత్రుప్రత్యయాస్తమానాల్ ఆయచ్చబ్దనిష్పత్తిః [కణికాపాశ] సంస్కృతవ్యాఖ్యానంతిలే కేశపాశశబ్దతై దృష్టానీకరిత్తు పాశశబ్దతై ప్రశస్తాధికమాక పురైత్తా ఇజ్జే “గచ్ఛతఃస్థలనం నదోషాయ” ఎన్నుమ్ న్యాయమ్ కొళ్ళవేణుమ్. “కేశపాశ” ఎన్నుమిడత్తుళ్ళ పాశశబ్దమ్ ప్రశస్తాధికముల్ల; “పాశః షత్తశ్చ మాస్తశ్చ కలా పాథాః కచాత్పరే” ఎన్ను అనురకోశత్తికపడి కలాపవాదియా గుత్తనే. కణికాశబ్దాశ్చరమాన పాశశబ్దమ్ ప్రశస్తాధికమ్ “...పాశస్తు మృగపశ్వాదిబద్ధనే | కణాన్తే శోభనాధకస్యాత్ కచాన్తే నికరాధకః | చాత్రాద్యన్తేచ నిదాధకః ” ఇతి హైమః. కాముదియిల్ “యాప్యే పాశప్” (౧-౩-౪౨) ఎన్నుమ్ నూత్రత్తిక్ వృత్తియిల్ “కున్జిహో భిషక్ - భిషక్వాశః” ఎన్ను ఉదాహరణమ్ కొగుత్తిరుప్పతాలున్, నూత్రముమ్ తదనుకూలమా యిరుప్పతాలుమ్ ఇతఱ్కు విరుద్ధమాక నైఘ్నుకర్ అధకభేదవ్యసన్తే వణ్ణియిరుప్పతు ఎజ్జనే? ఎన్ను శిలర్ శజ్జిప్పర్కళ్, పాణినిశొన్నతు ‘పాశప్’ ఎన్నుమ్ ప్రత్యయత్తైప్పల్లవామ్, కోశకారి ఎగుత్తిరుక్కుమ్ పాశశబ్దమ్ ప్రాశుపదికమామెన్దుణర్క అన్యత్రవిస్తరః.

[అభిజాతకపోలమ్] “అభిజాతస్తు కులజే బుధే” ఎస్త అను రకోశ త్తిక పడి - కులీనపర్యాయమాన అభిజాతశబ్దమ్ శ్రేష్ఠవాచక మాక త్తలైక్కట్టుమ్. ఎమ్మెరుమానుడైయ దివ్యకపోలగ్గళుక్కు చ్చిఱిప్పానతు - “యశోదాబ్జుల్యగ్రోన్న మిత చుబుకాఘ్రాణముది తో కపోలావద్యావిహ్యనుపరిత తద్ధవఙ్గమకా । విరాజేతే” (సుంద రబాహు స్తవమ్) ఎస్త పడి - కృష్ణావతార త్తిలే యశోదే ఉకన్దు ము త్తవ్వికొడు త్తశువడు ఇల్లైక్కచ్చి కాణలామ్మడియిరుక్కై - “పరి మణ్ణిశరాసమణలాభి వళరదాఘ్రాకమభీష్ట గోపికాభిః । అనువర్తిత దాతిసప్రహరాపాదిన పుల్లంహీ కపోలయోయుగంతే.” ఎస్తమ్ ఇతుతన్ని లే అరుళిచ్చెయ్యక్కడనలితే. స్ఫటిక మయగణ్ణలైల క్కొల్లగళాన ఇరణ్ణు ముకురమణ్ణలగ్గళై త్తులక్కి త్తుడైత్తు ఇణ్ణైత్తు వైత్తాఱ్ఱోల్ తళతళెన్ది తే దివ్యకపోలగ్గళిరుప్పతు; అన్ద అభి జాత్యముమామ్.

[పారిణీయతి] ‘పుత్రీమాతృన ఇచ్చతి - పుత్రీయతి’ ఎన్ను మాఱ్ఱోలే, పారణామాతృన ఇచ్చతి=పారిణీయతి ఎన్ఱుకిడ్కిఱతు. “సుప ఆత్మనః క్యచ్ ” “క్యచి చ ” ఇతి సూత్రద్వయమత్రాను న్ధేయమ్. ఉపోషితనాయిరున్దనక వయితారపుణ్ణులైయితే పార ణ్ణైయెన్బతు, “ఉణ్ణానాల్ శశియావతోన్దితై” ఎన్ఱిరుక్కుమాఱ్ఱో వా “కణ్ణుకొణ్ణై కణ్ణైయారక్కళిత్తు” ఎన్ఱిఱపడియే ఎమ్మెరు మానుడైయ తిరుపేనియై సేవిక్కప్పెఱుమ్నాళై ద్వాదశియాక వ్రమ్, అతుపెఱాతనాళై “అన్ఱెనక్కవై పట్టినినాళే” ఎన్ఱిఱపడియే ఏకాదశియాకవ్రమ్ తిరువుళ్ళమ్మల్లైయిరుక్కిఱాఱాకై యాలే నిత్య ద్వాదశియాక వేణుమెన్ఱు పారిక్కిఱాఱాయ్త్తు. “నిపేవితం త్వాం

సతతోత్కరాయాశ్రియా కరీశ ! పశ్యేమ పరశ్శశం సమాః" ఎన్జితే
ముడివిల్ ప్రాధానై యుమ్.

[మే దృక్.] : ఏహి వశ్య శరీరాశిష్పడియే - వట్టినికిడ
క్కుమ్ కణ్ణలోడే తువణ్ణుకిడక్కుమ్ తమనిలై మైయై క్కాట్టు
కితార్.

(౨౨)

శ్లో॥ నీలమేఘనిభమజ్జనపుజ్జ
శ్యామకున్తళమనన్తళయం త్యామ్ ।
అబ్జపాణిపదమమ్బుజనేత్రం
నేత్రసాత్కురు కరీశ ! సదా మే ॥

౨౩॥

పదవునై.

హే కరీశ ! = ప్రహస్తిరివాధనే!
నీలమేఘనిభమ్ = కరుముకిల్ పోస్త వివాయ్
అజ్జనపుజ్జ శ్యామ) * మైవణ్ణనఱుమ్బు
కున్తళమ్) ఇక్కుమ్మలై
యదైయనాయ్
అనన్తళయమ్ = తిరువనన్తాల్ వాక్ మితు
పల్లికొల్ పునాయ్
అబ్జపాణిపదమ్ = తామరై పోస్త తిరుక్కై
కలైయమ్ తిరువడికలై
యముడైయనాయ్

అమ్బుజనేత్రమ్ = తామరై పోస్త తిరుక్కై
దోకలై యుడైయనాన
త్యామ్ = ఉనై ౨
సదా = ఎప్పుడుమ్
మే = అడియేనుక్కు
నేత్రసాత్కురు = చతుర్వికాసయమాక్కి
యరుళ్
[నేనై సాది త్తరుళ్లెవడి]

[నీలమేఘనిభమిత్యాది.] “ త్యామ్ మే దృక్ పారణీయతి ”
ఎన్జితే కీర్తీ అరుళిచ్చెయ్ తత్తైయే విశదతమమాక అరుళిచ్చెయ్ క
తార్ * కార్ కాలత్తైఱుకిన్త కార్ ముకిల్ పోల్ వణ్ణనాయ్, * మై
వణ్ణనఱుమ్ కుజ్జిక్కుమ్మల్ పిక్ తామ్మై క్కమ్మనువనాయ్, * వివాయు

రవణై మేలాతి ప్పెరుమానాయ్, * విట్టిలజ్జ శెమ్మోళిత్తామై పాతమ్
కై కళోకణ్ణో విశ్శుమవనాయ్ ప్పేరరుళాళప్పెరుమాళాయ్ క్కు అ
వునై ' ఎనతావియణ్ మితాడి యుగుక్కాట్టాతే ఒళియానిన్ట
నీ * అల్లునక పకలుమిడై వీడిన్ట నల్ కియెనై విడాతే “ కావిపోల్
నణ్ణర్ నన్ట ఎకొకణ్ణో శోన్టినారే ” ఎన్నుమ్మడి : కణ్ణోనిన్ట కలా
తరుళ వేణుమెనితార్.

[నీలమేఘనిభమ్] “ ముకిలురువ మెన్ముడిక భురువన్దానే. ’
తాపత్రయాతురీర్ కుక్కు తాపహరిమాయ్, విరహతాపాతురీర్ కుక్కు
అన్దతాప త్తెయుమాల్ మ్మక్కడవశా యిరుక్కుమ్ వడివితే. “ ఏష
సవకన్వభూతన్ట పరిష్కజ్జో హనూమతః ” ఎన్ట - అడిమై శెయ్ తా
రీర్ కుక్కు పరిశిలాకొక్కడుక్కుమ్ వడిపలేయాయ్ త్తు ముతిలిలే ఇవర్
వాయ్ వైప్పతు

నీలమేఘమపోన్ట న్నభావన్టై యుడై యనకొ ఎన్టమామ్.
౧. పెయ్యువేణుమిడమళవుమ్ శెన్ట పెయ్యుమ్ మేఘమ్, * వన్టరు
ళియెన్టెన్జొడమ్ కొణ్ణ వానవర్ కొమ్మన్దాయ్ త్తు ఇవక. “ పద్భ్యా
మభిగమాచ్చైవ ”

౨. మిన్నులుళకాలమ్ జలమ్ నిరమ్మియిగుక్కుమ్ మేఘమ్ :-
పిరాట్టియిల్లాతకాలత్తిర్ కప్పై కున్టమితే ఎమ్మెరుమానుక్కు.
“ సకచ్చిన్నా పరాధ్యతి ” ఎన్ట ఆత్మవేణ్డీన్డ్రోతే తత్సమ్బన్ధియై
యమ్

౩. మొణ్ణ ఇడత్తిలుమ్ పెయ్యుమ్ మేఘమ్ :- వసిస్థాదిక
భుక్కుమ్ జ్ఞానప్రదనితే, చిత్రకూటత్తిలే వసిస్థకొ పెరుమాళ్ పాడే
శిల ధర్మనూమ్మణ్ణో కేట్రప్పెన్డ్రోనానతే. “ సోహంతే పితరా
చార్యస్తవై వచ పరస్తవ ! మమ త్వం వచనం కువక నాతి

వతేన్సతాం గతిమ్. " ఎన్ఱు తెరుక్కిక్కోళర్ద వస్కిన్ఱెయుఱ్ఱు
హయ్మూడువిత్రానితే శిలధర్మమర్నజ్జళై చొచ్చి

౪. పెయ్యుప్పెతార కాలత్తిలే ఎఱక్కమ్ మేఘమ్ ;—
“ఋణా ప్రవృద్ధిమివమే హృదయాన్నాపనవతి” ఎన్ఱు నెళ్ళులర్ద
పేళినానితే.

౫. ఇన్న కాలత్తిలే మఱై పెయ్యుమెన్ఱు అఱుశియిడవల్లార్
ఆరుమిలై, పెయ్యువేణ్ణియ కాలత్తిలే పెయ్యుతోఱ్ఱియపుమ్, పెయ్
నతఱ్ఱు సమ్భవనైయిల్లాత కాలత్తిలే అచిన్ఱితమాక వన్ఱుపెయ్య
పుమ్ కడవతు మేఘమ్ ;—“నాసా పురుషకారేణ సచాన్యన్యేన
హేతునా । కేవలం స్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్షే కజ్జిక్కదాచన.”
ద్రౌపదిక్కు ఆపత్తిలే నన్ఱు ముఱమ్ కాట్టాతోఱ్ఱిన్దా ; అపేతానిర
పేక్షమాక * తావియన్ఱులకపెల్లామ్ తలైవిభాక్కాన్దా.

౬. ‘ వనత్తిడరై ఏరియాక వెట్టియాయ్ఱు ; నీ ణుఱ్ఱై పెయ్
తాకవేణమ్ ? ఎన్ఱు వల్లైక్కవొణ్ణాతు మేఘమ్ ;—ఎన్ఱురుమాక్
పడియుమిజ్జనేయితే ; “వనత్తిడరై ఏరియామ్ వణ్ణమియన్ఱ్ఱు మితు
వల్లల్ మారియార్ పెయ్కిత్పార్ మన్ఱు ” । పెణ్ణులామ్ శఙ్గై
యినానుమ్ పిరసునుమునైక్కాణ్బా నెణ్ణిలాఱ్ఱాయ్ఱి తనమ్
తెయ్తార్ వెళోకిన్ఱు విణ్ణుళార్ వియప్పవన్ఱు అనైక్కన్ఱులై
యిన్దననితే.

౭. జలస్థలవిభాగమిన్ఱియే పెయ్యుమ్ మేఘమ్ ;—

“దాశాయకీశాయచ రాక్షసాయ ” వేడక్ వేషువిచ్చి పఱి
కురిజ్గళరాశరమ్ ఇడైచ్చి ఇన్ఱైయర్ తయిర్ త్తాఱ్ఱి కూని మాలా
కారర్ పిణవిరున్ఱువేణ్ణడిశిల్పవర్ అవకమకక్ అవకతమ్మి అనై

అరవమ్ చుత్తైయాళక్ పెన్ద్ర మైన్దన్ ” (ఆచార్యహృదయమ్.)

ఎన్నుమ్మడియితే భగవద్విషయికారమ్ పెన్ద్రవర్కళిరుప్పతు

౧. “సమకతి వమోరు నిస్సన్వో మేఘః” ఎన్ను-పెయ్యమ్ కాలత్తిలే ఆడమ్మగనుట పెయ్యమ్ మేఘమ్;—కుచేలనుక్కు అరుళ్ శెయ్తపడి ఇజ్జనేయితే

౨. విరాటపవక కాలత్తేపత్తుక్కు వరుమ్ మేఘమ్;— భగవద్విషయ కాలత్తేపజ్గళిలే వద్దనిఱ్ఱుమ్ ఎమ్మెరుమాన్, *శ్రీ శైలేశదయాపాత్రమెన్దు వద్దానితే జీయర్ గోస్తియిలే; “సమాప్తా గ్రన్థస్య ప్రధితవివిధోపాయనచయే పరంసజ్జీభూతే వరవరమునేరం ధ్రిసవిధే । హరాద్బాలః కశ్చిత్కుతః ఇతి నిరస్తోవ్యుపగతో జగౌ రజ్జేశాఖ్యః సరిశచతుహాయవధదన్ ॥ ”

౩. శుక్తికళిల్ పెయ్తు ముత్తాక్కుమ్ మేఘమ్;— అడి యార్ క్కు ఇప్పమాలియాకియ ఎమ్మెరుమానుడైయ కలాత్త ధార్తై యుమ్ ఆల్ వారాచార్యర్కళిడత్తే ఫలవత్తరమావతితే

౪. తూతువిడప్పడుమ్ మేఘమ్; “విణ్ణీలమేలాప్ప విరిత్తా ప్పోల్ మేకజ్గాల్”, “జీమూతేన స్వకుశలమయాం హారియి వ్యక్ ప్రవృత్తిమ్”—ఎమ్మెరుమాన్తానుమ్ ఇన్నార్ తూతసెన నిన్దానితే *కోత్తైవేలైవర్ క్కాయ్ ముణ్ణకలమ్ కూటిసువాక్ తూ శనాయ్ మన్న వనాల్ శొల్లణ్ణానితే.

౫. “చాతికః స్వానుమానేన జలంప్రాధయతేఽమ్బు దాత్ । సమపశాదార్యవాక్ సనాం ప్రావయత్వమ్బునా మహీ మ్.” బరుచాతక్ మ్ ఇరిక్కు ఉలకెల్లామ్ సీర్ నిరప్పమ్ మేఘమ్;— దశరథాదికల్ అల్పప్రాధన్యైశ్చ శ్రీరామాదికల్ సప్రాప్తకారమ్ శెయ్యక్కాణ్ణితోపితే.

౧౩ త్వయివషణ్తి పజ్జన్యే సవేపల్లవితా ద్రుమాః ।
అస్థాకమకణసృతౌణాం పూవకపత్రేషు సగళయః ॥” మత్తై శిలర్
క్కు త్తీజు, శిలర్ క్కు న న్నై;—“కజ్జణానాళకవర్ కరుముకిర -
ఎన్దాయ్ ॥” “తాయర్ మక్కిల్ల బన్నార్ తళర ” ఇత్యాది

౧౪. “ఎత్తనైయుమ్ వాణ్ మఱిస్తకాలత్తుమ్ పైజ్జుమ్
కళే మైత్తైత్తున్దమాముకిలే పార్ త్తిగుక్కుమ్. ”—“కళై వాయ్ తు
న్బమ్ కళైయాతొమ్మివాయ్ కళైకణ్ మర్మిల్లైలే ” అనన్యగతిక
ళాల్ ప్రతీక్షిక్కుప్పడుక్తై ఒక్కుమితే

౧౫. “ప్రావృషేణ్యస్య మాలిన్యం కిం దోషోఽభీష్టనపిణ్
ణః? । శారదాభ్రస్య శుభ్రత్వం వద కుత్రోపయుజ్యతే? ॥” —
* అథిణ్ తాథకపరిదాన దీక్షితన్దైయ మూర్తి కరియతిగుమేని
యాకిలుమ్ ఆకషణ్ మూయిరుక్కుమ్; కాశిలుమురుప్పాలార్
శైవిక్కినాళక్కిరియార్, పేశిలుమ్ పరమ్తర మిశక్కిలాత తేవరా
య ముక్కుణ్ణా భస్మాధూళన ధనశితనాయిరుద్దాలుమ్ అస్తశుభ్ర
త్వమ్ శ్వభ్రపాతహేతువాను త్తనై యితే.

౧౬. “తుప్పార్ క్కుత్తుప్పాయ తుప్పక్కి త్తుప్పార్ క్కు
త్తుప్పాయతూడిమ్ మత్తై.” (కుఱి) అన్న వధక త్వేన భోగసాధన
మాయమ్, పిపాసాశామక త్వేన స్వయంభోగ్యమాయుమిరుక్కుమ్
మేళుమ్;—“ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తన త త్త్వమ్.” ప్రాపక
నాయమ్ ప్రాప్యనాయుమితే ఎమ్మెరుమానిరుప్పతు

౧౭ “అనన్ యావన్తి యాచ్ఛాసు చాతకాశ్మాశి తో
యద! । తావన్తోపి త్వయా హస్త నముక్తా వారిభిన్నః.” ఎత్తనై
కణ్ణసిర్ వియ్రిట్టాలుమ్ విరుప్పమిల్లాతనన్దు వాళా కిడక్కుమ్

మేఘమ్ :- భరతాహ్ వా “ఏభిశ్చ సచివైస్సాధకం శిరసా యాచి తోమయా । భ్రాతృశ్చిష్యస్య దానస్య ప్రసాదం కతుమహాసి ” ఎన్టు పలరుడనే కణ్ణసీరై విట్టవిట్టు వేణ్ణివిడత్తుమ్ “ సకామమన వాప్తైన ” అత్తనై యితే

౧౮ వెయ్యిల్ ఎత్తనై తీక్షణమాక క్కాయినమ్ ఆద్ర్మ క్కుడియతామ్, మేఘమ్ శిఱితుపెయ్ తాలుమ్ తాణ్ణవొణ్ణతా యిరుక్కుమ్, — భగవద్విశ్లేషముళ్ళకాలమ్ నెడితాయిరున్దాలుమ్ ప్రాకృతపదాధాదళనత్తాలే ఆద్ర్మలామ్ ఒరువడి; భగవత్సంశ్లేషమ్ శిఱితుపొట్టుతు వాయ్ తాలుమ్ కిణ్ణకత్తిలకప్పట్టు నళిప్పవ్ పోల ఆద్ర్మపైణ్ణతాయిరుక్కుమ్. “ ఏరార్ కోలమ్ తిక్కక్కిడ న్దాయ్ కణ్ణేనెమ్మానే ” ఎన్నా, “ ఒరుక్కుడనైయమ్మామలర్ క్కణ్ణ సళర్ కిన్టానే ఎన్నా కెయ్ కేనే ” ఎన్టు తుడిక్కవేణ్ణిద్ర్మితే. “ పొన్నార్ శార్ జముడైయవడికలై ఇన్నా రెన్టటియోక్ ” ఎన్టు మరుళ ప్పణ్ణయ్ విషయమితే

[అజ్ఞానశ్రుజ్ఞ శ్యామకున్తలమ్] * నీలమేఘనిభమెన్దిఱ వడి క్కొనిఱమ్ స్ఫటికమెన్ను మృడియాయ్ త్తు తిరుక్కులై ఇరుట్టి యిరున్దవడి. “ తేజసాం రాశిమూజితమ్ ” “ ఒణ్ శుడర్ క్కద్ర్మై ” ఎన్టు శొల్లకిఱ తేజోరూపమాన తిరుమెనియిల్ నిన్టమ్ కిళమ్మినతొరు మైపోలేయరుక్కై. ఇత్తిరుక్కులై నేవిక్కప్పెద్ర్మవర్ కళుక్కు నవణముమ్ ప్రకాశిక్కున్నుడి సిద్ధాజ్ఞాన సముదాయమాయిరుక్కై. “ పిఞళజటోదేవః ” ఎన్టు “ ఓరువమ్ పొన్నురువ మొన్టు శెన్డి ” ఎన్టు శొల్లకిఱ బ్రహ్మరుద్రర్ కళి మయిర్ పోలే కణ్ణకొణ్ణ కాణపైణ్ణతాయిరుక్కైయన్టిక్కే “ నీలకుళ్ళితిమూధణజమ్ ” ఎన్టుమ్ “ శురియుమ్ పల్కరుక్కుళ్ళి యెజ్జల్ శుడర్ ముడియన్ణల్ తోద్ర్మ

మే ” ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱవడియే కణ్ణనర్ శోకణ్ణలిలే అజ్జనమెఱుఱినా
 తోప్పిలే కుళిర్న్దు వ్యామళమానురుక్కై. “నరకే పచ్యమానస్తు
 యమేన పరిభాషితః । కిం త్వయా నాచిత్తో దేవః కేశనః క్లేశ
 నాశనః ” ఎన్ను - ఎమ్మెరుమానుడైయ తిరుక్కుమలన్ శైయి
 లీఱుపడామై కారిణమూ నరకపచనమ్ నేరిడుకిన్ తెన్టాల్ వేఱోరతి
 శయమ్ కూఱవేణ్ణియతుణ్ణో ఇత్తిరుక్కుమలత్ కన్ శైయిక్కు? [“కేశ
 నః క్లేశనాశనః”] ప్రశస్తకేశనాయ్, అత్తాతే నకలక్లేశజ్జఘమ్
 * వానో మఱిడఱో మారుతమో తీయకమో కానో వైరుగ్గిన్
 యమ్ కణ్ణిలమాల్ ఎన్నుమ్మశ్శియుళ్ళవనితే ఎమ్మెగుమాన్ ఆఱ్
 వార్ తాముమ్ “కొళోకన్ణ కోళియైచ్చుకిర్న్దిట్ట కొఱుమ్ శురుళిన్
 ఉట్టాణ్ణ నీలనన్నూల్ తఱైకొల్?” ఎన్నుతు, “అన్ఱు మాయన్
 కుమల్” ఎన్నుతాకానిన్ఱాగితే ప్రళయకాలత్తిల్ దివారాత్రవిభాగ
 మిన్ఱిక్కే జగజ్జైయన్ఱైయ వ్యాపియానిన్ఱ మిక్కిఱ్ఱుళై ప్పఱవా
 యిల్ వెళితాన అంశజైక్కఱ్ఱిత్తు అతనుళేయుణ్ణాన ఇరుణ్ణ శురుళి
 నుడైయ సారమాన కఱుత్త నూల్ తిరిళో? ఎన్ను ఇజ్జనే అభూత
 పూవనమానతొరు ఉఱమాన తై శిక్షిత్తుచ్చొల్ల ప్పార్ త్రవళవిలుమ్
 అతుతానుమ్ పాత్తమ్ పోరామైయాలే [“అన్ఱు మాయన్ కు
 మల్—”] అజ్జనమ్ శొల్లప్పొకాతు, ఎమ్మెరుమానుడైయ తిరు
 క్కుమలెన్ను మిత్తనైయేయాయ్త్తు చ్చొల్లవడువుతు ఎన్ఱారితే
 ఇప్పాశుర తై అడియొన్ ఱ్ఱియే ఇన్వాఱ్ వానుమ్ అఱుకర్ తిరుక్కు
 మలిలే ఈడుపడుమ్మొతు “అన్ఱం తమ స్తిమిరనిమిత్తమేవ య
 త్స్యోత్ తత్సానిసాధితసుతస్త్వతివృత్తవారితమ్ । ఈశస్య కేశవ
 హరేరిలకాలిజాలం తత్తుల్యకుల్యమధుపాథ్య మహావనస్య ” ఎన్ఱరు
 లిచ్చెయ్ తార్

[అనస్తతయమ్] ఇవిడత్తుక్కు స్పృరుల్ శొల్లుపాక్ “అనస్తతః శయో యస్యసః” ఎన్తు న్యధికరణబహువ్రీహియైక్కొల్లు, తిరుక్కైయిలే తిరువనన్దాల్ వాన్ యుడైయనక్ ఎన్తు శొల్లిప్పొగునతొన్లుణు, ఇవ్వధమ్ ఆల్ వాక్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు ఇన్దైన్దతునున్దు, సజ్జతమునున్దు, పెరియోక్ ఆదరిప్పతుమన్దు, సాస్పృతవ్యాఖ్యాతా ఎమ్మిశ్శొమ్మనున్దు. “అనస్తే శేషే ఇత్యనస్తతయః” ఎన్దే వ్యతిప్తియాయ్, “అనవదైమేల్ పళ్ళిక్కొన్డ ముకిల్ వణ్ణనెన్దు మివ్వధమ్ శాలప్పొగున్దు. పేరగుళాళక్ : స్తపిగుక్కొలమాకై యాలే అనస్తతాయిత్యమ్ ప్రత్యక్షవిగుగ్ధ మెన్దుమ్, పెరియపెరుమాల్ తిరుముళ్ళైయరుకిలే తిరువనన్దాల్ వాక్ శిశ్ముప్పొయై ప్రత్యక్షత్తిలే నేవియానిన్దోమాకై యాలే బహువ్రీహ్యధమ్ ఉపపన్న మెన్దుమ్ పల్లవీ సతువిడాశొట్టియుగునర్కలై త్తెలివిక్కున్నుడియెన్దెన్దిల్ ; పేరగుళాళక్ నిన్ద తిరుక్కొలమెన్నుమిడ తై ఇలై శెయ్ ప్పొగున్లొమ్ “అత్తియూరాక్ పుల్లైయూర్ నాక్, అణినుణ్ణి తుత్తిశేర్ నాకత్తిమేల్ తుయిల్ వాక్” ఎన్దు పూదత్తాల్ వారుమ్, “ఘశిపతి శయనీయాగుణిశ స్త్వం ప్రభాతే నరద! సతిశమ నమాననం సన్నిధేయాః” ఎన్దు వేదాన్తదేశికనుమ్ అగుళిచ్చెయ్ తుళ్ళ విడజ్గురుక్కు ఉరియ నివాహమ్ ఇవిడత్తిఱ్కుమొక్కుమ్ నాణ్ణొమ్ తిరువారాధనసమాప్తియిలే సర్వజ్ఞానమ్ సనుపిక్కుమొత్తు “సన్నగాధీశ పర్యజ్ఞే రమాహస్తోపధానకే । సుఖం శేష్య గజాద్రీశ సర్వా జగ్గుతజగ్గుత.” ఎన్దు అనుసన్నిత్తు తిరువరనదైయిలే కణ్ వళర్ త్తునతుమ్, మీణ్ణుమ్ సుప్రభాతత్తిలే “పన్నగాధీశ పర్యజ్ఞాద్రమాహస్తోపధానకాత్ । ఉత్తిస్తోత్తిన్ద భద్రం తే హస్తైలలిఖామణే!” ఎన్దు అన్ద శేషపర్యజ్ఞత్తిల్ నిన్దు తిరుప్పళ్ళియుణర్ త్తున

తుమ్ శాస్త్రానుసాసనముతో. ఇంద్రుడు తైత్తిరువులకు ముగ్ధుడై యీ యుద్ధమున జేరికొక “ఘోరపరిణామమును దుష్ఫలమునకు నేర్పించెను” అనియు చెప్పెను. తిరుప్పళ్ళియును మోక్షమును లభింపజేయును అనియు చెప్పెను.

అనియు, “నలుమందల తోర్నాటిలుమ్ తిరుప్పాక్కడలి లుమ్ తిరువనన్దాల్ వాస్తే లేవళ్ళికొణ్ణగుళుమ్బడియై “అనంతముమ్” ఎన్ను అనునన్ని తరుళుకొక రాకవుమామ్. అచావతార త్రిలే ఆడు క్కాల్ పదువార్ పరవ్యూహవిభవాదికళి అప్పడికలైయుమ్ శేరవను నన్నిక్క కాణానిన్మోముతో.

ఇది బహువ్రహీసనూనత్తాల్ కొళ్ళునుధత్తుక్కు ఇగ్గే అనుపపత్తియై న్నెన్నిల్ ;—అతుళి ‘లుకితోమ్ ;— ‘పశ్చిమశాఖశ్చ యః పాశః” ఎన్న అమరకోశ త్రికపడి శయశబ్దమ్ ముగ్ధులై యు తల్ విరల్ కళిదుకూడిన హస్తభాగ శైయో శొల్లక్కడనతామ్ ఆకపే అనంతశయత్వమ్ అనంతపుటితనూకుమ్. పెరియ పెరుమాళుడై య ముగ్ధుడై పపత్తిలన్మో తిరువనన్దాల్ వా తికల్ పతు. ఆకియమ్ ఇట్లు లక్షణయా శయశబ్దమ్ దణ్ణాకారహస్తవాది యాకలామెన్న శిల్పశొల్లువర్, అజ్జనమే కొణ్ణాలుమ్ బహువ్రహ్యధత్తుమ్ అనంత సమయామ్. వస్తుతః పెరియ పెరుమాళుడై య తిరుక్కైయల్ [తిరు మేనియోడు ఇన్ద్రావోల్] తిరువనన్దాల్ వానుక్కు యాతొరు సమృద్ధముమిల్లె. తిరుక్కవచత్తిన్నేల్ ఆరోపితాకారమాకొక్కడక్కు మిత్తనై యితే. ఇదై యిలే సందేహియాన ఇతుతనై పారమాధిక మాక కొళ్ళులాకాతు. మేలుమ్, పేరుళాళ తిరుక్కైయిలే తిరువనన్దాల్ వా తికల్ వేణ్ణియతఱ్ఱుక్కారణముమ్ కణ్ణిలోమ్.

సపాభరణసల్లసే; “అచ్యామాద్యయుగే మమ త్వమకృధాహస్తీ
ద్వితీయే యుగే జీవో ద్వాపరకే కతా భుజగరాడిత్యచః” నిశ్చి
తాః” (వరదాభ్యుదయే) ఎన్నపడి ఇంద్రకలియుగ త్రిల్ తిరువనన్దాల్
వా తిరువారాధనమ్ కల్లుగుళప్పణ్ణనతాక విజయ్యామాకైయార్
ఇశుతోస్తవాయుర్మయ తిరువనన్దాల్ వా తిరుక్కైయిలే తిక్కల్ వ
జెన్దు శిలర్ శొల్లువతుమ్ త్తోడిక్షమమాన పేచ్చల్ల. కింబహునా?
పెయిపెరునూళ్ళయ తిరుమేనియిలేయో తిరువనన్దాల్ వా అవ్య
వభాసేన అన్వితనాయరున్దాల్ బహుప్రహ్యధమ్ కిధచ్చిదభ్యుపగ
గమాకలామ్, అజ్జనితైయే. ఆనపిన్బు, కృత్యమానమ్ఁణ్ణి అనస్త
శాయయెన్దు పొరుళొక్కొళ్ళి తే యు క్తమ్. ఆక ఇవ్వశవుమ్ పెరియార్
చాడే కేట్టిరునత్తై వరైన్దోమత్తనై [“అనస్తశయమ్ - శేషశయ
నమ్”] ఎన్న సంస్కృతివ్యాఖ్యాతా ఉరై త్తిరుప్పతుమ్ ఉణరత్తక్తు.

[అబ్జపాణిపదమ్ అమ్బుజనేత్రమ్.] పాణిపాదనేత్రమెన్నుమ్
మూన్దు దివ్యావయనగ్గుళుక్కుమ్ బరుతామరైయైయే ఒప్పుచ్చొల్లు
కితారాకిర్ బరుసనుస్తపదమాక వే ప్రయు క్తమాకలామే; ఉప
మానవ్యక్తి భిన్నభిన్నమాయరున్దాలన్తో పదభేదమ్ వణ్ణవేణుమ్;
†“అబ్జపాణిపదలోచనరమ్యమ్” ఎన్టాత్పిలే శొల్లవదుక్కుమే, బరు
అధఁజైయే ‘అబ్జ’ ఎన్దుమ్ ‘అమ్బుజ’ ఎన్దుమ్ భిన్నపదగ్గళాలే
శొల్లునకల్ గుణపిశేషమో? ఎన్దు శిలర్ కేట్టర్; “ఆధాన్వా
దనవేళాయాం శిబ్దశితౌవిమశ్చైకాః | నీనీవిప్రసంవేళాయాం వత్త్ర
మూల్యవిచారకాః” ఎన్నుమ్ సుభాషితమే అవర్కళుక్కు ప్రత్యు
త్తరణీయమ్ (౧) “కణుమ్ వాయుమ్ కై తలముమడియిన్దైయమ్
కమలసంకమ్” ఎన్దు శేర అనుభవిత్తవర్తామేయితే ఒగుభోగ్యతాను
సనానకాపైయిలే నిన్దవాతే (౧) “కై వణ్ణమ్ తామరై, వాయ్ కమ

† “కమలపదకరాక్షమ్” ఎన్టార్ భట్టర్, (౧) తిరువందువాణ్ణకమ్

ఇన్ద్రోక త్తిక్ సంస్కృతవ్యాఖ్యాన త్తిర్—

“భావ్యకారవిశ్లేషకావే విలోచనవికలైః శ్రీవత్సచిహ్నా మితైః నిమిత్తమిమం వరదరాజ స్తవం పునరాగత్య శృణ్వంతో భావ్యకారాః ఏతన్మోక్షశ్రవణసమయే శ్రీవత్సచిహ్నమిత్రచతుః ప్రేక్ష్య కిమితి వరదరాజో దయానిధిః సేత్రం నదత్తవానితి శక్యీతవస్తవః; తదాసిం ‘సదాదశకవేదన మయా ప్రాధికత’ మితి పరిహృతం చేత్యైతిహ్యమస్తి.”

ఎన్దు ఎన్దుతప్పట్టిరానిన్దుతు ఎమ్మెరుమానారై ప్పిరిన్దికున్దు కాలత్తిలేయే ఆర్థ్ వాక్ ఇన్దు వరదరాజ స్తవన్దై అరుళిచ్చెయ్ తరుళి నారెన్దుమ్, పిఱకు ఎమ్మెరుమానార్ మేన్ నాట్టిత్ నిన్దు మ్మెన్దురుళి ఇన్దున్ద్రై త్తిరుచ్చెవిశాత్తుచ్చెత్తు, “నీలమేఘనిధమ్ .. సేత్ర సాత్కురు కరిశి! సదామే” ఎన్దు క్కేట్టవాణ్ ఆర్థ్ వారున్దైయ తిరుక్కణ్ణలై ఉన్దు మ్మెన్దొక్కి “పేరరుళాశక్ ఇన్దున్ద్రై త్తుక్కుమ్ కూడ ఇర్గవిన్దైయో? అన్దో! ఉనుక్కుత్తిరుక్కణ్ తన్దురుళవిన్దైయే!” ఎన్దు వరున్దియరుళ, అప్పేతు ఆర్థ్ వాక్ ‘అడియేన్ ఇన్దు మాంస చతుస్సై విరున్బున్దై; “తద్విష్ణోః పరమంపదం సదావశ్యన్ది నూ గయః” ఎన్దుప్పట్ట సదాదశకవేదనన్దైయే విరుమ్మి నేన్ద్రై” ఎన్దు విన్దై కూటియరుళినార్ ఎన్దుమ్ ఐతిహ్యమిరుప్పతాక సంస్కృతవ్యాఖ్యాతా ఎన్దుతుకితార్. ఇతనాల్-ఇన్దు స్తవమ్ ఎమ్మెరుమానారున్దైయ నియమన త్తినాల్ తిరువవతిరిత్త తేన్బతుమ్, ఇరువరుమ్ పేరరుళా శక్ సన్నిధిక్కెన్దురుళినార్ కళెన్దు తొడన్దొచ్చొన్దు ప్పట్ట వృత్తాన్దు ముమ్ ఇన్దు శైయ్యప్పట్టతాకిఱతు గురువరమ్మరాప్రభాసమ్, ప్రపన్నా మృతమ్ ముతలియ గ్రన్ధజ్ఞుక్కు ఇతు మురణ్ పట్టిరుక్కునూ తలాల్ అనాదరణీయమెన్దు పెరియోర్ పణిప్పర్

తిరునాయ్ మొழ్ఱియిల్ “శీలమిల్లాచ్చిటియనేలుమ్” ఎన్ఱిఱ
తిరునాయ్ మొழ్ఱియిల్ “అప్పనేలడలామ్మీయానే” ఎన్ఱ పాటిక్ కట్టిలే.

“అథ్ నాన్ పణిన్ నరదరాజన్ నవత్తిలే ఒరుళ్ళోఁ జెక్కేట్టు
ఎమ్మెరుమానార్ ‘ఇప్పశురమ్ కేట్టాల్ పెరుమాల్ ఇర
క్కామైయై; అథ్ నాన్! ఉక్ముక్ జెక్కాట్టిక్కాణాయ్’
ఎన్ఱ పార్ తరుళినార్ ”

ఎన్ఱ అరుళిచ్చెయ్ తుళ్ళుశ్రీనూక్తి ఇన్ఱే అనుసచ్చేరుమ్. ఇవి
డత్తు అడైయవలైన్దా నరుమ్బదవురైయిలే ఇన్ఱ సంవాదత్తిక్ విసర
ణమ్ “అయనువరః కారకనియమః” ఎన్ఱాత్తోలే * తృప్తీయః
వన్ఱాః ఎన్నుమ్బడి యగుక్కిఱతు. గురుపరిన్నురాప్రభావ, ప్రప
న్నామృతాదికళి అరుళిచ్చెయ్ తుళ్ళురీతి వేతాయ్, సాస్కృతవ్యా
ఖ్యాతా ఎఱుతుక్కిఱితి వేతాయ్, అడైయవలైన్దా నరుమ్బదవురై
కారర్ ఎఱుతుమ్రీతి ఇవిండ్డినుమ్ వేతాయ్, ఆక మూవకై భేదజ్ఞుల్
తెఱిన్ఱన. ‘తత్త్వం సవేత్తి భగవానిహ సవకవేత్తా.* (౨౩)

శ్లో॥ త్వక్చ దృక్చ నిపిపాసతి జిహ్వ

విహ్వలా శ్రిచణవత్సరవృత్తై ।

నాసికా త్వయి కరీశ' తథేతి

ప్రాప్నుయాం కథమిమాంస్విదగస్థామ్ ? ॥ ౨౪॥

పదపురై.

శీ కరీశ ! = శ్రిహస్తిగిరిశాధనే!

త్వక్-చ = త్వగ్నియముమ్

దృక్-చ = చక్షురిన్ఱియముమ్

నిపిపాసతి = మికవుమ్ పానమ్ పల్లవిరుమ్మ

కిన్ఱతు,

జిహ్వారసవేన్ఱియమానతు

శ్రవణత్ = శ్రోత్రేంద్రియలోదౌష్ట్య
పరవృత్త = ఇంద్రియావరణభిక్ వ్యాపా
రత్తిత్

విహ్వలా = చాపల్యముడైయత్తాయ్
(భవతి) = ఆకానినతు ;

నాసికా = స్రూణేంద్రియముమ్

తిథా = అప్పటియే ఇంద్రియావరణత్తియై
విగుమ్మినిట్కొనుచు”

ఇతి ఇమాం | ఎఱ్ఱ శొల్లక్కుడియతాన
ఆవస్థామ్ | (ముక్తిదశైయిత్ విశ్లే
యక్కడన) ఇంద్ర ఆవస్థయై

(అహమ్) = ఆదియే

(ఇంద్ర విభూతియితయే)

త్యయి = ఉత్తమీయత్తితే

కథంస్విత్ సాప్తయ్యామ్ = ఎఱ్ఱనేయో
అదైదిదువేత్ ?

[త్వచ్చదృశ్యేత్యాది.] నమ్మాళ్వార్ “ శైయ్యతామరై
క్కణ్ణనిలే “ తేకడవియపెరుమాన్ కనైకళుల్ కాణ్ణాణ్డెన్ఱుకొల్
కణ్ణల్ ” ఎఱ్ఱ తిమ్ముడైయ కణ్ణల్ అవనైక్కాణవేణుమెఱ్ఱ విడా
య్ త్తపడియై వెళిలుట్టగుళ, అనగుడైయ విడాగుమ్మికుత్తియైక్కణ్ణ
ఎప్పెరుమాన్ నిమ్మలునుడితాటుమాన శ్రీవైష్ణవర్కశైక్కాట్టి
కొడుక్క, అనన్తమ్ ప్రవృత్తమాన భావతనంశ్లేవమ్ మీళ
వుమ్ భగవద్విషయన్మరణత్తుక్కు ఉత్తమ్మకమాయ్ అత్తాలే అభిని
వేశమ్కరైపుండ్ల “ ఎఱ్ఱుకొల్ కణ్ణల్ కాణ్ణతువే ” ఎఱ్ఱ కణ్ణవిడాయ్
మాత్తిమేఱ్ఱు కేనున్ద్రైయిద్రియజ్ఞుమ్ విడాయ్త్తు, ఓరిన్ద్ర
యత్తినుడైయ వృత్తియై మున్ద్రైయిద్రియమాశైప్పట్టుమ్, మున్ద్రై
యిద్రియజ్ఞునుడైయ వృత్తియై మున్ద్రైయిద్రియమాశైప్పట్టుమ్,
అవైయెల్లావన్ద్రునుడైయ వృత్తియైయుమ్ తామాశైప్పట్టుమ్,
తిమ్మిలుమ్ విడాయ్త్త కరణజ్ఞుమ్, కరణజ్ఞులుమ్ విడాయ్త్తి
తాముమాయ్ ; తామకాలత్తిలే బహుకుటుమ్మియాననన్ తే
పశిక్కు ఆన్ద్రమాట్టాతే ప్రజైకళ్ పశిక్కు ఆన్ద్రమాట్టాతే అవ
న్ద్రశ్రీవాయిల్ శోన్ద్రై త్తాన్కఁజిత్తు జీవిప్పతు, తన్వాయిల్ శో
న్ద్రై అవై పజిత్తు జీవిప్పతాయ్ ‘ ఎన్కళిక్కు ఎన్ శైయ్ వే ?

మిల్లతోర్ నాట్రిలే భగవదనుభవమ్ పణ్ణవార్ కెల్లామ్ * పర
మంసామ్యముపైతిక్కిణ్కిలే విలైన్దు కెల్లానిఱ్ఱుమాయ్త్తు; తమ్మె
యేనాళుమ్ నణ్ణిత్తోఱ్ఱువార్ కుక్కు, తమ్మెయేయొక్క అరుళ్ శెయ్య
క్కడననితే ఎమ్మెరుమాన్. ఇతు ఎమ్మెరుమానుక్కు ఉణ్ణోవె
న్నిల్ ;—“తూతు శెయ్ కణ్ణళ్ కొణ్ణొన్దుపేళి త్తా మొట్టియిళైకళ్
కొణ్ణొన్దునోక్కి’ ఎన్టార్ ఆఱ్ వార్, (౧) “యుగవదనిశమత్తైః
స్వైస్వస్వతోనాఽక్షకార్యే నియమమనియమంవా ప్రాప్య రజ్ఞాధి
రాజ్యైశ్చ కరతలనద శేషం పశ్యసి స్వప్రకాశం తదవరణమమోఘం
జ్ఞానమాన్నాసిషాస్తే” ఎన్టుమ్, (౨) నయనశ్రవణో దృశాశృణో
వ్యసతే రక్తపతే! నుహేశితుః । కరిణైరిపి కామకారిణో ఘటతే
సావకపథీనమీతుణమ్.” ఎన్టుమ్ భట్టరుళిచ్చయ్ తార్. “శ్రవనశ్చ
దృశశ్చ శబ్దరూపగ్రహణే తే సహి జీవవద్యవస్థా । ఉభయోరఘ
లేక్షణక్షమత్వాద్వందాతః । శ్రవణశ్రయే దృశౌతే” ఎన్టు ఆఱ్
వాన్ త ముమ్ ఇన్దిస్తనన్ది లే అరుళిచ్చయ్ వర్ “సహస్రశీపాః
పుగుషస్సహ స్రాతుస్సహస్రపాత్ ” “విశ్వతత్త్వతురుత విశ్వతో
ముఖో విశ్వతోహస్త ఉతి విశ్వతస్పాత్ ” “పరాఽస్య శక్తివివి
ధైః శూయతే” ఎన్ను మీశ్వరనుక్కు అఘటితమానతొన్దిలైయే.
“పశ్యత్యచతుస్స శృణోత్యకణః” ఎన్టునుతే ఓఱిక్కిడక్కిఱతు.

ఇప్పడి ఒగుఇన్దియమ్ మన్ శ్లోరిన్దియత్తి వృత్తియిలే
ఉన్ద్రు విహ్వలమామ్బుడియాన అవస్థై విణ్ణుళార్ కుమ్ * విణ్ణు
ళారిలుమ్ శీరియరాన ఆఱ్ వార్ కుమ్ భగవదైచ్చయాలే కూడి
నాప్పోలే తమక్కుమ్ కూడువతు ఎజ్జనేయో? ఎన్టు - అవ్వవన్తి

యితే తమకుక్కళ్ళ అభినివేశాతిశయజై అరుణిచ్చెయ్ కి తారాయ్ తు
ఇంద్ శోక త్రిల్.

“నీలమేఘనిభం త్వం నేత్రసాత్కురు కరీశ ! సదా మే”
ఎన్ట కీర్తీశోక త్రిల్ ప్రాధి త సదాదశశ్చ సమాసతు ఇంద్ శోక త్రిల్
శోల్లప్పడుకిట అవసైపిటవాతవన్ట ఘటిక్కమాట్టా తాకై యాలుమ్,
ఘటిత్తాలుమ్ రసిక్కమాట్టా తాకై యాలుమ్ అన్ద అనస్థైతనై
యుమ్ ఉద్దేశ్యమాన కై జ్జుర్యత్తోపాతి భగవత్సన్నిధియితే క్షై ధి=
క్కితారాయ్ తు.

కై జ్జుర్యన్దా వురుషాధమాకైక్కాక “ఒట్టివీల్ కాల
మెల్లముడనాయ్ చున్ని వ్దువిలావడిమై శైయ్య వేణ్ణునామ్” “సవళ
త్ర సకలాన్దవస్థాస్వావిస్సృమమ సహజ కై జ్జుర్యవిధయః”
ఇత్యాదిప్పడియే ప్రాధిక్క వేణ్ణియతాకిటతు; ఇన్ద అనస్థైయుమ్
కూడ ప్రాధిక్క ప్పడ వేణుమోవెన్నిల్, నామ్ ట్టుద్రభోగ్యజ్జలిలే
కనత్త పళియున్డాక వేణుమెన్టు జౌషధనేవై పణ్ణానిన్టాల్, భగవద్విష
యత్తిలే కైవైత్తార్ కు ఇజ్జనేయరుప్పత్తోరు ప్రాధానై శిషధశి
తైరిపి అవజనీయమాయితేయటునతు. కై జ్జుర్య దశైయిత్తా
ట్టిల్ కై జ్జుర్యకుతూహలదశైయే శిఱన్దిరుక్కుమెన్టు కై కణ్ణిరుప్ప
రాకై యాలే ఇన్దొకళోతిరువుళ్ళత్తాలే ఇతుతన్ని లేయాయ్ తు పురు
షాధాత్వపూర్తియుళ్ళతు. ఆశైయితే కరై పురన్డకాతల్ కిళర్న్దిరు
క్కచ్చెయ్ తేయుమ్ అతుతనై ఇన్దైయాక్కి అపూవణవన్టువై
పోలే ప్రాధిక్పతుమ్ శైయ్యానిన్టార్ కళో. “ఇచ్చువై తివిర యా
పోయ్ ఇన్దిరలోకమాగు మచ్చువై పెఱినుమ్ వేణ్ణే అరజ్జమానక
రుళానే!” ఎన్నుమ్బడిక్కిడాన కాతల్ కనక్కపున్డాయరుక్కచ్చెయ్

తేయితే “కాతలాల్ నెజ్జుచున్నుకలస్థలేసతుతన్నా లే ఏళిలేసరజ్జు
తెల్లలే! ఎకశయవాణ్ ణ్ఱివేసే” ఎన్నరుళిచ్చెయ్తతు అప్సా
పాళి అభీవానుమ్ తమక్కు నూల్ వరమ్మిలడజ్జాతి పత్తిప్పెరుజ్జా
తల్ కరైపురణ్ణు కీళన్దిరుక్కచ్చెయ్తేయమ్ అణిల్లా తారైప్పోలే
ప్రాధిఁపుతాయ్ చెల్లుకీటవితు అభినివేశాతిశయ ప్రకాశన పరి
పాటికళిలే ఒరువిలతుణ వైఖరియాయరుక్కుమ్.

[త్వక్చ దృక్పేత్యాది] ఇంద్రశోకత్తిలే “ప్రాప్నుయామ్”
ఎన్నతు ప్రధానక్రియేయాయ్, “నిపిపాసతి” “విహ్వలా” ఎన్నుమ్
తిజస్త, కారకక్రియైకళి అవా న్దరక్రియేయాయరుక్కుమ్ “ఇప్పడి
ప్పట్టతొగు అవస్థయై అడియేక్ ఎజ్జనే అడైవిడువే?” ఎన్నిటవితు
ప్రధానవాక్యాధకమ్. ఎప్పడిప్పట్ట అవస్థయైన్ద్రాల్, అన్దఅవస్థయైన్
ఆకార శైవ్యొల్లుకీట ముతల్ మూన్దు పాదజ్గళిలుళ్ళక్రియైకళి అవా
న్దరవాక్యాధకమ్.

త్వగ్నియత్తుక్కు వృత్తి - తొడుకైయమ్ త్తువుతలుమ్.
చక్షుగ్నియత్తుక్కు వృత్తి - దశనమ్. రసనేన్ద్రియత్తుక్కు వృత్తి -
ఆస్వాదనమ్. శ్రవణేన్ద్రియత్తుక్కు వృత్తి - శబ్దసాక్షాత్కారమ్.
ఘ్రాణేన్ద్రియత్తుక్కు వృత్తి - ఆఘాణమ్; ఎన్నిప్పడైకళిలే ఓరో
ఇన్ద్రియత్తుక్కు ఓరోవృత్తికళి వ్యవస్థితమాయరుక్కుమ్మడియాన
నిల్లెమైకుల్లెన్దు ఒరుఇన్ద్రియమ్ మన్ బోరిన్ద్రియత్తిక్ వృత్తియై
అడైప్పడువతాయ్ అలమన్దు పెరుమిడలుకెయ్దు కూప్పిగుమ్మడి
యూన పత్తిప్పెరుజ్జాతలిక ఉన్న స్తకడైయై అడియేక్ అడైన్దేనామ్మడి
అరుళ్ళెయ్తిడాయ్నితార్

“హే కరీశ! త్వయి (మను) త్వక్చ దృక్చ నిపిపాసతి - ఇతి
ఇమామనన్ధాం కథంస్విత్ ప్రాప్నుయామ్? జహ్వ శ్రవణవత్ పర

వృత్తై విహ్వలా-ఇతి ఇమానుషస్థాం కథం ప్రాప్నుయామ్!; నాసికా
తథా (విహ్వలా)-ఇతి ఇమానుషస్థాం కథం ప్రాప్నుయామ్!'' ఎన్టు
ఇజ్జనే మూన్టు వాక్యాన్మాక అన్వయిత్తుక్కొల్ళొక్కడవతు.
[త్విక్ష్ణ దృక్ష్ణ నిపిపాసతి] స్పృశితే త్తజ్జితే క్కుక్కరువియానురు
క్కుమ్ త్వగ్నియముమ్, కాట్టిక్కుక్కరువియానురుక్కుమ్
కణ్ణమ్ - రిసానుధవత్తుక్కుక్కరువియానురుక్కుమ్ రిసన్ద్రీయ
త్తినుడైయ వృత్తియై విరుమ్బానిన్త తెన్నుమ్బడియాన అవస్థై పిఱ
క్కవేణుమ్ "ఎమ్మెరుమాన్తకశరితై శెవియాల్ కణ్ణాల్ పరుకువోమ్"
ఎన్టు పెరుమాళ్ తిరుమొట్టి ఒగుపుడై నిన్దెవుక్కు వాగానిన్తతీ!

[జిహ్వ శ్రవణవత్ పరవృత్తై విహ్వలా] శబ్దగ్రహణ
త్తుక్కుక్కరువియానురుక్కుమ్ శ్రోత్రేన్ద్రీయమానతు తన్నై
యొట్టిన్ద ఇన్ద్రీయాన్తరగళిక్ వృత్తియై విరుమ్బునూహోలే రిసాను
ధవత్తుక్కుక్కరువియాన రిసన్దైయమ్ ఇన్ద్రీయాన్తరవృత్తియై విరు
మ్బుకిన్త తెన్నుమ్బడియాన అవస్థై పిఱక్కవేణుమ్ [నాసికా తథా
విహ్వలా] గన్ధగ్రహణత్తుక్కుక్కరువియానురుక్కుమ్ ఘ్రాణేన్ద్రీ
యమానతు తన్నైయొట్టిన్ద ఇన్ద్రీయాన్తరగళిక్ వృత్తియై ఆత్తై
పుడానిన్త తెన్నుమ్బడియాన అవస్థై పిఱక్కవేణుమ్ [కథం ప్రాప్ను
యామ్?] అన్నాల్ నీ తన్ద ఆత్తైయిక్ వట్టియుమ్మల్వేనాకేయ
అడియేక్ "అత్తొకాన్సలదీ వ్దం తిత్థానమ్" ఎన్టు శొల్లప్పడుకిఱ
శ్రీనైకుణ్డతైవిళైయక్కడవతోరు దశావిశేషత్తైవిరుమ్బుహోన్దేక్;
ప్రకృతిప్రాకృతగళిలుణ్డార నమ్మన్దనుద్రీయ నెఱున్దూంమ్ వట్టివన్ద
అతుక్కునురూపమా యిరుప్పతోరు శరీరత్తై వృద్ధిగహిత్తు పరమ
పదప్రాప్తి పణ్ణినాల్ పిన్బు విళైయక్కడవతోన ఇన్ద దశావిశేషత్తై
నానోరు సాధనానుస్థానమ్ పణ్ణిప్పెఱుకై యెన్దోరు పొరుఁకుణ్డో?
ఎన్నుడైయ చాపలమే శెప్పేడాక నీయే ఉన్నుడైయ నిహేతుక
కప్పెయాలే విళైవిప్పతాక తిరుపుళ్ళున్నుద్రీయతవన్తు వేఱు ఎన్వ

కైయా లే నాక్ పెద్దబోడువేనెన్గిజార్. “ ఉన్నుడై చ్చోతివెళ్ళత్తక
మ్బులున్నై క్కణ్ణుకొణ్ణిట్టు, ఎన్నుడై యారుయిరార్ ఎజ్జనే కొల్
వనైయ్తునరే ” ఎన్ను మాపోలే యిరాసన తీ !.

[నిసిపానతి=నితరాం పాతుమిచ్చతి.] [విహ్వలా] ‘హ్వల -
చలనే’ ఎన్నిట ధాతువిలే విపూనకచూయ్ అచ్ ప్రత్యయాస్త
మాయ్ నిష్పన్నమాకు మిస్తశబ్దమ్ - స్వాక్షాన్యేవ ధారయితుమశ
క్తి నెన్ను సుధన్వై చ్చొల్లక్కడవతాన్; అలై పాయానిన్జు తెన్జ పడి.
[శవణవత్.] శ్రవణేన్ద్రియమానతు పరవృత్తియిలే విహ్వలమా
యిరానిన్జు తెన్ను మిడమ్ శొల్లియానపిన్చితే “శ్రవణవత్” ఎన్జు
దృష్టాన్తవిధయా తకుపాదానమ్ సజ్జతమాకుమ్; శ్రవణేన్ద్రియత్తిక్
విహ్వలత్వతై మున్దుటన్బరై యామల్ ‘శ్రవణవత్’ ఎన్నిటవితు శేరు
మ్మచ్చియెజ్జనే? ఎన్జు విచికిత్తై నవేణ్ణా, అనువాదముఖత్రాలే పురో
వాదమ్కాట్టి పోరుకీటపడియుమ్ బన్జు ఉణ్ణితే. (౨౨)

శ్లో॥ ఆధిరాజ్యమధికం భవనానాం

ఈశ ! తే పిశునయోకీల మాళిః ।

చూళికామణిసహస్రమరీచేః

హస్తీభూషణ ! భవత్పుదయాద్రుః ॥

౨౩॥

పదపూర్వై.

హస్తీభూషణ ! = హస్తీగిక్కు అలక్కు
రమాయళ్ళ

హే ఈశ ! = దేవాధిరాజనే !

భవనానామ్ = ఉలకబ్బట్టెల్లామ్

ఆధిరాజ్యమ్ = (సీ) ఆధిరాజశాయినక్కుమ్

ఆధికమ్ = మికపుమ్ [తన్వైయై

పిశునయోకీ = కొట్టొల్లానిన్జ

తే మాళిః = ఉన్నుడైయి తిరుపభిషేకమా
సతు

చూళికామణి (రిక్) శిఖరత్తిరేయి
సహ సమరీచేః) శృ రత్నమాణిః
నూర్యమక్కు

ఉదయాద్రుః = ఉదయపవనాచిమాక

భవతికీల = అకానిన్జ తీ !.

[ఆధిరాజ్యమిత్యాది] “గజ ఆకాశే తీరే గ్రాహ ఆకాశే జలే” ఎన్నుప్పడి పరిమాపదమాపన్న నాన శ్రీగజేస్తా) ధ్రీ వానుడైయ ఆతనాదమ్ శివిప్పట్టు “సగ్భూపాచ్యురమయధా యధం దధానో ధిజ్ఞామిత్యనుగజగజా మాజగన్ధ” ఎన్నిపడియే అరై కులైయ తలై కులైయవన్దు అవనుడైయ ఆరియెల్లామ్ తిరి ముకమ్ కాట్టి ఆశ్వసిప్పిత్తు అత్తాలే తాకావ్వాప్తనాయ్ పెణాప్పేఱు పెద్రానాయ్ నిన్దు ఎమ్మెగుమాన్, ‘పారణీయతి వరప్రద’ దృష్టే” ఎన్దుమ్ “నేత్రసాత్కురు కరిశ! సదా మే” ఎన్దుమ్ అల వన్దు కూప్పిడానిఱు-మాధ్రీవానుడైయ కూక్కురిల్ కేట్టు వాళా కిడప్పనల్లనే,

ఇనిత్రాన్, ఇవర్ “ప్రాప్నయాం కథమిమాం స్విదవ స్థామ్?” ఎన్దు - ఇన్నిలత్తుక్కు నిలమల్లాతతొరు అవస్థావి శేషశై విరుమ్బానిన్దార్; అప్పడియే నామ్ ఇవర్ కు ఆన్ద అవస్థైన్దై ఇజ్జే పిఱప్పత్తుత్తన్దోమాకిత్, అతుతాన్ ఇజ్జే ఇవర్ కు సాత్మి యాతు; (౧) “ఇదైయ నెఱిన్దమరిమే యొత్తిరామే అడైయనరుళాయ్ ఎవక్కు ఉన్దనరుళే” ఎన్దు కలవరిశిచ్చోఱున్దప్పారిక్కుమ్ కలియరైప్పోలే - పెరుక్కుప్పారిత్త కలియనుక్కు నామ్ అవర్ విరు విప్పనడియే ఒరు విలక్షణానుభవత్తై ఇజ్జే ఎయ్ తువిక్కి, అతు తాన్ అవర్ కు సాత్మియాతే (౨) “శిత్తయమ్ శెన్దైన్దియత్తు ఎన్ శెయ్ కేక్ తీవినైయేక్, పత్తిమైక్కు అన్నుడైయేనావతే పణి యాయెన్దాయ్” ఎన్దార్; [అతావతు - నిజ్జప్పక్కు వాయ్ కరై యితే శెప్పరుధిప్పారైప్పోలే, అనుసద్ధిక్కప్పుక్కాల్ ధరిత్తునిఱు మాట్టుకిఱితి నెఱ్ఱు; భక్తిపాగవశ్యత్తాలే అనుభవిక్కిప్పోకాత

ఁడి పాప తైప్పణ్ణినే! పావియే నా శెయ్ వేన్! ఎనక్కు నీతన్ద భక్తి
తాన్ ఓరళవిలేనిల్లాశే “ఎన్దనళవన్దాల్ యానుజ్జెయవన్బు” ఎన్ను
మ్బుడి పెరుకిచ్చెల్లానిన్దతు, ఇతు ఎన్నాల్ ఆన్ద్రుప్పోకిఱిత్తిలై;
పిరానే! భక్తియైయణ్ణాక్కిన నీయే అతుతన్నై ఓరళవుపడుత్త
వేఱుమ్; ఇత్తనై యుపకారమ్ శెయ్యమాట్టాయో నాయనే! ఎన్దా
రాయ్ - పెరుమ్బుళియెడుత్తు త్తుడిక్కుమ్ మిడియన్ శశికున్దైన్దిఱు
మాటు కూవుమాపోలే కూవినార్ తిరుమక్కెయాన్ద్రవార్.] అప్ప
డియే, ఇవ్వాన్ద్రవానుక్కుమ్ నామ్ అళవిఱున్ద కార్యమ్ శెయ్ఱో
మాకోర్ ఇవర్ ఆన్ద్రుమాట్టార్, “ఎన్నివైతాన్ వాళా ఎనక్కే
పొత్తైయాకి, మున్నిరుచ్చు మూక్కిన్ద మూవామైక్కాప్పళోర్,
మన్ను మరున్దఱిపిరిల్లయే!” ఎన్దాత్పోలే కిడన్దపడువర్, ఆన
పిన్ను నామ్ తరమఱిన్ద క్యామ్ శెయ్ఱోమాకవేఱుమ్; ఇప్పో
త్తైయ ఇవరున్దైయ ఆర్తనాదన్దై ఒరువాటు పరిహరిత్తోమామ్
విరకు ఏతో? ఎన్ద ఆరాయ్ఱుపార్ త్తరుళిన పేరురుళాళన్; “ఉరు
వెళిప్పొట్టలే ధరిత్తునిఱ్ఱుశెన్ద ఒన్దన్దే; అన్దైయిట్ట ఇవరై ధరిత్తి
రుక్కచ్చెయ్వోమ్ ” ఎన్దపార్త్తు; ఇవరైత్తు మఱిక్కుమ్బుడి
తన్నున్దైయ దివ్యావయవసాన్దర్యన్దైయమ్ దివ్యచేష్టితన్దైయమ్
దివ్యాభరణ దివ్యాయుధాదికన్దైయమ్ తోన్ద్రువిక్కి; అవ్పడి
వల్లికుతానే నెన్దలే ఊన్ద్రురున్ద అన్దైయే భావిత్తు అన్దభావనా
ప్రకవన్త్రాలే ప్రత్యక్షనమానాకారిమాయ్ త్తోన్ద, తిరుముకి
తోడన్దై త్తిరువడియీతాక అనుభవిత్తు ఇనియరాకితార్.

ఎమ్మెరుమానుజ్జైయ వడివల్లికిలే ఊన్ద్రువార్ తామ్ శిలర్
తిరువడితోడన్దై త్తిరుముడియళవాక ఊన్ద్రువారాయ్నిన్దార్కళీ;
శిలర్ తామ్ తిరుముడితోడన్దై త్తిరువడియళవాక ఊన్ద్రునిన్దార్కళీ;

ఇరణ్డుమ్ శేరవిల్లుమ్బుడి ఎజ్జనే? స్తనన్దయప్రజై ములైయిలేవాయ్ వైక్కుమాపోలే శేవభూతన్ ఇట్టియుమ్తుత్తై తిరువడియేయూశై యాలే అత్తిరువడితన్ని లే మున్దుఱమున్నమ్ వాయ్ వైప్పత్తన్తో స్వ రూపప్రాప్తమ్, మన్ద్రైప్పడి శేర్వతుఎజ్జనే? ఎన్దు కేట్టే, ఇర ట్టు జీయరరుళిచ్చెయ్తపడి; “మాణీ! ఇరణ్డుపడియుమ్ అమ్మ కితే; శేవభూతనుక్కు మున్దుడత్తోన్దువతు తన్నుడైయ శేవ త్వప్రతిసమ్బుద్ధియాన అవనుడైయ శేషిత్వమితే. అన్ద శేషిత్వత్తుక్కు ప్రకాశకమ్ తిరువభిషేకమాయ్తు; ‘మున్ద్రవిమ్బూపులకుమ్ విరికిన్ద శుడర్ముడిక్కే ఒన్దుమ్మైక్కొన్డతుళ్ళమ్’ ఎన్దు - మున్దు ఱమున్నమ్ అత్తిరువభిషేకన్దన్ని లే వాయ్ వైప్పతుమ్ వకుత్తతామ్ కిడాయ్; ‘మడిచ్చోతియాయునతు ముకచ్చోతి మలర్న్దతువ్రా?’ ఎన్దప్పిన్దుకాణ్ ‘అడిచ్చోతి నీనిన్ద తామరైయాయలర్న్దతువో?’ ఎన్దతు.” ఎన్దు పశీత్తరుళినార్.

ఇన్ద శ్లోక త్తిలే తిరువభిషేకత్తిన్ పెరుమైయై అనుభవిత్తు ప్పేశుకితార్ [ఆధిరాజ్యమిత్యాది.] ఆధిరాజ్యనూచకమాయ్ ఉభయవిభూతిక్కుమ్ కవిత్తముడియితే. అన్ శేషిత్వప్రకాశక మాన తిరువభిషేక త్తిలే మున్దుఱక్కణ్ వైక్కితార్ అల్లాతార్ ముడికల్లై ప్పొయ్ముడియాక్కుమ్బుడి తలైయానముడియితే ఉభ యవిభూతియుమ్ ఒరుముడియిలే కట్టుణ్ణుమ్బుడి కవిత్తముడియితే. (౧) “ముడియానే” ఎన్నా (౧) “మూపులకుమ్ తొమ్మితేత్తుమ్ శీరడియానే” ఎన్నుమ్బుడియాన ముడియితే. తిరువభిషేక త్తినమ్మై అనునన్దిత్తు త్తోన్దుపెన్నితే తిరువడికళిలే విల్లువతు.

[ఈశ!] తిరువభిషేక త్తిలే కణ్ వైత్తార్ శొల్లుమ్ పాశురమ్ ఇతువిత్తే. ఈశత్వమ్ తోగ్గియితే ముడితరిప్పతు. [భువనానామా ధిరాజ్యమ్ అధికం (యథాతథా) పిశునయన్ తే మాలిః.] “కణ్ణి వాగ్గ్హూల్ తన తేయులకెన నిన్టాన్.”—మూపులక జట్టు మురియా నివనెన్నుమిడమ్ ఒరుప్రమాణమ్ కొణ్ణు పేశ వేణమోతాన్? తిరు వభిషేకముమ్ తానుమాయ్ నిట్కిఱునిలైయై క్కణ్ణివాతే అనైత్తు లకుమనైత్తుయిరుమ్ ఇవనొరు త్తనుక్కే ఉరియ తెన్నున్బడియితే యిరుప్పతు

[చూళికామణీత్యాది.] ఇప్పుడి ఉభయవిభూతి సామాజ్య సూచకమాక విశజ్ఞుకిన్ట తిరువభిషేకత్తై ఒరుపవతమాక ఉల్లేఖి క్కితార్ “పొఱ్ఱుడర్ క్కున్టన్న పూన్దణ్ ముడియఱ్కు” ఎన్ఱు - తిరువభిషేకత్తై పవతమెన్నుక్కున్ట త్తవర్ ఆగ్గ్ వారాయ్త్తు. ఇన్ఱ కిరీటపవతమ్ ఎతుక్కు ఉఱుప్పాకిఱ తెన్న అరుళిచ్చెయ్ కితార్ [చూళికామణినహస్రమరీచేః ఉదయాద్రిభజవతి.] ‡ నునియిలే అఱ్ఱు త్తినరత్నమ్ యాతోన్ఱున్ఱు, అతు ఒరుసూర్యన్ పోలే యిరాని న్టతు. అన్దసూర్యనుక్కు ఉదయపవతమాయ్త్తు త్తిరువభిషేకమ్. కతిరాయరమిరివి కల నైరిత్తాలోత్త సీన్బడియ నెన్నుమిడమ్ శొల్లు కిఱతు.

అఱ్ఱుకియమణవాళనుడైయ తిరువభిషేకత్తై వణిక్కప్పు కున్ద భట్టరుమ్ అతుత్తన్నై ఒరుపవతమాక వాయ్త్తు ఉల్లేఖి త్తరుళిగ్గియి;—“శిఖారతోద్దీప్రం దిశిదిశిచ మాణిక్యమకరీలనచ్చుల జ్జం రజ్జప్రభుమణికిరీటం మనుమహే । నముత్తుజ్గస్థితం చిదచిదధి రాజశ్రియఇవ ప్రియాక్రీడం చూడామణిమపి నితమ్బం తమభితః ”—

శిశైక శైజుమ్విశజుమ్ దివ్యరత్నజ్జలోడుకూడిన పెరియపెరుమాళు
డైయ తిరువభిషేకమానతు సకలలోక ప్రామాజ్యలక్ష్మీకు
మికపుముకప్పానహోర్ క్రీడాపవతమెన్నలమ్మడి యిరానిన్ తెన్తు
అరుళిచ్చెయ్ తాడితే.

అధిరాజ్యమ్=అధికశ్చాసారాజుచ అధిరాజు, తస్యభావః,
తత్ “అధిష్” ఎన్నతై అధిరాజ్యత్తుక్కు విశేషణమాక్కి
యైత్రార్ సంస్కృతవ్యాఖ్యాతా [ఈశ! తే.] శ్రీగుణరత్నకోశ
త్తిల్ “ఆనందాత్మభిః” ఎన్నుమ్ శ్లోకత్తినుత్తరాధత్తిల్ “పద్మే!
శే ప్రతిబిద్దు.....” ఎన్తుశ్శునిడ త్తిల్, పద్మే! ఎన్తు సమోధనమాక
క్కుళ్ళానుల్ ‘పద్మేతే’ ఎన్నుమళపుమ్ ఏకపదమాకక్కుణ్ణు
“పద్మమ్ ఇతా-తస్యాస్సమ్ముద్భిః, హే పద్మవాసిని! ఇత్యధః.”
ఎన్తు కొళ్ళవేణుమెప్పర్శిలర్; ఇజ్జనే అవర్కళ్ శొల్లుక్కైడియె
న్నెన్నిల్; యుష్టదస్మచ్ఛబ్దజ్జిల్ ఆదేశరూపజ్జిల్ పాదాదియిల్
ప్రయోగిక్కిలాకాతెన్తుమ్, సమ్ముద్భ్యస్తమానపదమ్ పాదాదియిల్
కిడన్దాలుమ్ “ఆమన్రితం పూర్వనువిద్యమానవత్” ఎన్తు నూత్ర
త్తిల్కడి ఆతు అసత్కల్పమానలాల్ అన్దసమ్ముద్భ్యస్తపదజ్జుళుక్కు
అడుత్తపడియాకపుమ్ యుష్టదస్మచ్ఛబ్దజ్జిల్ ఆదేశరూపజ్జిల్ ప్ర
యోగిక్కిలాకాతెన్తుమ్ అనుశాసనమిరుప్పతాల్ తదనురోధా
ధమ్ “పద్మేతే” ఎన్తు సమస్తపదమాక కొళ్ళవేణుమెన్నితార్
కళ్ తత్వాధఃమితువాకిల్, ఇజ్జ “ఈశ! తే” ఎన్తు ప్రయోగి
రుప్పతు అసమ్ముద్భమానుమ్. ఇతుఇణజ్జుప్పడి ఎజ్జనేయెన్నిల్;—
శ్రీగుణరత్నకోశ త్తిలుమ్ “పద్మేతే!” ఎన్తు ఏకపదమాకక్కుళ్ళ
వేడ్డియ ఆసశ్యత్తైయై; అనుశాసనవిరోధమున్దై “ఆమన్రి

తం పూజామవిద్యమానవత్ ” ఎన్నప్పట్ట అవిద్యమానవద్యావమ్ అనిత్యమెన్నుమిడమ్ కాశికైయిల్ కూటప్పట్టుళ్ళుతు. “విద్యమాన వచ్చేతి వక్తవ్యమ్.” ఇతి వాత్సాకాత్ ఆక్తయితే “భిక్షో! తే దయితాఽస్తికిం? సహినహి ప్రాణప్రయా కుణ్డికా” ఎన్ని మహా కవిప్రయోగముమ్, “లక్ష్మీవతే! తేఽజ్ఞ్రియుగం స్మరామి” ఎన్ను వైదికిర్కళిక ప్రయోగముమ్ ఉపపన్నమానతు. “ఆమన్రితం పూర్వసువిద్యమానవత్” ఎన్న శాస్త్రోత్తుక్కు ప్రాధాన్యేన చారి తాధ్యమ్ వేదజ్గళితే వివక్షితమెన్నలామ్; ఇన్ద నియమమ్ వేదజ్గళితే వల్లువాతిరుప్పతుమ్ కాణ్ణ.

[పిశునయన్=] “పిశునో దుజ్జనఃఖలః” ఎన్న అమరకోశ త్రిన్పడి పిశునశబ్దమ్ దుజ్జనపర్యాయమాక క్కణ్ణాలున్, నూచక పర్యాయమాక వే పల నైఘ్నుకిర్కొళ్ళునర్ మేఱ్కొణ్ణ అమగ శ్లోకత్తిక్ వ్యాఖ్యానమాకియ సుధైయిల్ “స్వామీతు-నూచక పర్యాయ ఏవై తానాహ” ఎన్నరై త్తిరుప్పతుమ్ నోక్కుక. ఏవంచ, పిశునయన్=నూచయన్ ఇత్యధః [కిల] ఇతు ఉత్పేతౌవ్యజ్జ కలిజమ్ ఎన్నర్

[మూలిః] ‘మూలిః కిరీటధమ్మిల్లై చూడాయామనపుంసకమ్ ” ఇతిమేదినీ. [చూలికేత్యాది.] శిఖావాచియాన చూడాశబ్దమ్ స్వాధేః కప్రత్యయమ్పెర్దు ‘చూడికా’ ఎన్టాయ్, లడయోరథే దాత్ ‘చూలికా’ ఎన్ను కిడక్కిటతు “కణణమూలంతు చూలికా” ఎన్న అమరకోశముమ్, “చూలికా నాటకస్యాజ్ఞే కణణమూలేచ హస్తినామ్” ఎన్న మేదినీకోశముమ్ చూలికాశబ్దత్తై గజకణణ మూలపర్యాయమాక చ్చొల్లిల్దుముణ్ణ; “విహరతు మయి రజ్జే ణశ్చులికాభ్రమరక” ఇత్యాది [శ్రీరజ్గరాజ స్తవమ్. ౧-౯౩.]

శ్లోక త్రిలే భట్టర్ చూలికాశబ్దతై కేశపాశబద్ధ సన్నివేశవిశేష
పర్యాయమాక ప్రయోగిత్తతుముణ్ణు, ఇగ్నే చూడాపర్యాయమ్.
చూడాశబ్దనానుష్ లక్షణయా అగ్రభాగవాదియామ త్తనై. చూలి
కాయాం మణిః - చూలికామణిః; సహస్రం మరీచయో యస్య
సః చూలికామణి రేవ సహస్రమరీచిః, తస్య “హస్తిభూషణ!” =
హస్తిశబ్దమ్ నామైక దేశగ్రహణమాయ్ హస్తిగిరివాదియాకితతు;
హస్తిసో భూషణమ్; తస్య సమ్బుద్ధిః హస్తిసం భూషయతీతివా
భవతు.

[ఉదయాద్రిః] ఉద్యన్తి గ్రహ అస్తాదిత్యుదయః; సచాసౌ
అద్రిః “ఉదయాయ అద్రిః - ఉదయాద్రిః” ఎన్బారుముళర్;
సమానాధిరణసమాసమ్ శిఱక్కుమ్, “ఉదయః పూర్వపవన
తః” ఎన్బానితే అమరిసింహ౯

ఆక ఇన్ద్రశ్లోక త్తాలే శొల్లిన్ద్రాన్తాయ్ త్తతు;—పేరుభాళను
డైయ తిరువభిషేకమ్ “ఇవనే నవన్లోకైకనాథ౯” ఎన్నుమిడత్తై
విళగ్గచ్చెయ్యవన్ద్రాయ్ వీఱుపెన్ద్రబీరానిన్ద్ర తెన్బతుమ్, అతుతాన్
తేజఃపుణ్ణవిన్దారగ్గళాలే ఒరుపవన్తత్తో షొప్పచ్చొల్లప్పొరుమ
తాయ్, శిఖారత్నమ్ * ఉదయపరుప్పరత్తిన్దేల్ విరియుమ్ కతిరే
పోన్ద్రతాయ్ విళగ్గున్ద్ర తెన్బతుమ్. ౨౧.

శ్లో॥ ఉద్ధరత్యుపరి భక్తజనానితి

ఉధ్వతాశ్రయణనూచితశక్తిమ్ ।

ఉధ్వపుణ్ణగ్రితలకం బహుమానాత్

కిం విభషిక వరద! స్వలలాటే ॥

పదపురై.

హే వరద ! వరదనే !

(అయం ఊర్ధ్వః) “ఇన్ద్ర ఊర్ధ్వపుణ్డ్రీ
పుణ్డ్రీతితః” (తిలకమానతు

భక్తజనాన్ = భగవద్భక్తృకత్తై
ఉపరి ఉద్ధరతి = ఊర్ధ్వగతియై అడైవి
క్కిన్ద్రతు”

ఇతి = ఎఱు

ఊర్ధ్వతాశ్రయణః ఊర్ధ్వకార విశి
నూచితశక్తిమ్ } ప్రియాయుక్తై

యినా ర్ నూచిష్పిక్కుప్పట్ట

శక్తియైయుడైయ

ఊర్ధ్వపుణ్డ్రీతితః = ఊర్ధ్వపుణ్డ్రీ తిల

కత్తై

స్వలలాశే = తేక తిరునాల్ గియిలే

బహుమానా త్కిం (‘నమ్ అడియారు

విభషిక ? } కన్దతు’ ఎన్దిట)

ప్రితివిశేషతాదేయా

ధరియానిష్ఠాయ ?

[ఉద్ధరతీత్యాది.] భట్టర్ శ్రీరజరాజ స్తవ త్రిలే అమృతీయమణ
వాళనుడైయ వడివల్లికలే ఈడుపడతొడజుమళవిత్, “ఏక్తై కస్మిన్
పరమవయవేన నస్తసౌందర్యమగ్నం సవకాంద్రక్ష్యే కథమితి ముఖా
మామధా మన్దచతుః ! త్వాం సాభాత్రవ్యతికరకరం రజరాజా
జ్గకానాం తల్లావణ్యం పరిణమయితా విశ్వపారీణస్మత్తి.” ఎఱు -
తమ్మడైయ తిరుక్కణ్ణై నోక్కి “ఓ ! అతివిలియాన కణ్ణే ! అమృతీయ
మణవాళనుడైయ ఒవ్వొరు అవయవస్సన్నిలుమే అళవన్ద్రుసాన్ద
ర్యత్తిలే ఆమృజ్గాల్ పట్టుక్కిడన్ద అవయవాన్దరత్తిలే పుక నమ్మియిల్లా
మైయాలే సవావయవజ్గళైయుమ్ ఎజ్జనే అనుభవిక్కువల్లై నెఱు నీ
తడుమాతాతేకోళ్ ; అమృతీయమణవాళనుడైయ సవాజ్గవ్యాపి
యాన లావణ్యమానతు ఉన్దై క్రమేణ ఒవ్వొరు అవయవత్తి
లుమ్ కొడుపోయచ్చేర్తు పూణాపారణై ప్పణ్ణివైక్క క్కుడవతు
కాణ్” ఎఱు అరుళిచ్చెయ్తు, లావణ్యమానతు ఒరు అవయవ
త్తిల్ నిన్దుమ్ మన్ద్రోరవయవత్తిల్ పేరిక్క అవ్వభీయాలే సవా
వయవసాన్దర్యత్తైయుమ్ అనుభవిత్రాయనిష్ఠార్ అప్పొపాతి
ఆహ్వానమ్ అడై నే ఒవ్వెరు అవయవజ్గళిలుమ్ పుక్కు అనుభ
విక్కితార్.

కీర్తీ, తిరువభిషేక త్రినమికిలే ఈమపట్టు అతుతన్ని లే కాల్
తాత్తీన్దు అశనైవిట్టు ప్పేరమాట్టాతేనిట్టు, అత్తిరువభిషేక త్రి
ఒళియానతు ఉధవ్వుపుట్టాతిలక త్తళపుమ్పాం వీళిల్లు; వీళవే,
అత్తిలక త్రిలే కణ్ వైత్తు అనుభవిక్కితార్. పెరుమాళ్ళుగైయ తీరు
మేనియిలే ఓడుకిఱ లావణ్యమానతు అనుభవితాక్కళుక్కు క్కై
ప్పిడి కొడతాకిల్ ఓరో అవయవైకదేశత్తిలే అబ్బుచ్చిడక్కవేణ్ణు
మిత్తనైయితే, ఇవర్కళుడైయ భాగ్యత్తాలే లావణ్యమెట్టు ఒన్ఱు
ఉణ్ణాయ్త్తుప్పెరుమాళ్ళుక్కు.

“ఈన్ఱు అణిత్తాన నాకు, తక్కకన్ఱుక్కు ముతలిలే వాననై
యిల్లామైయా లే తానే తక్ములైయై అతివాయిలే కొడుక్కుమ్.
పిన్ఱు శువడఱిన్దవాతే నాకు కాల్కొడైక్కొళ్ళిలుమ్ కన్ఱుతానే
మేల్విల్లుమితే అప్పడియే, కీర్తీ పేరుళాళనుడైయ తిరువభిషే
కమ్ తానేవన్దు తక్ ఒళియైవీళి వలిక్కి, అతిలే వాయ్వైత్తార్ ;
పిన్ఱు శువడఱిన్దరాకైయా లే తిలక త్రిలే తామే పోకవల్లారానార్”
ఎన్ఱు ఇనప్పిరాళ్ పణిక్కుమ్బడి.

“కీర్తీ తిరువభిషేక త్రిలే హణ్ణిక్కడన్ద తిరువుళ్ళమ్ అత్తనై
విట్టు తిలక త్రిన్ఱేలే కేర్న్దపడియెజ్జనే? “తోళ్ళకణ్ణార్ తోళ్ళే
కణ్ణార్, తొడుకట్టునులమన్న తోళ్ళకణ్ణార్ తాళ్ళకణ్ణార్, తడ
క్కైక్కణ్ణారుమిత్తే, వాళ్ళకొణ్ణకణ్ణార్ యారే వడివిన్ఱై ముడియక్క
ణ్ణార్?” (కమ్పరామాయణమ్) ఎన్ఱు - ! నిన్ద వానిల్లాన్జ్జుతానుమ్
పిణి పుణ్ణుమ్బడియితే ఎమ్మెగుమానుడైయ దివ్యావయవజ్జళిరు
ప్పతు; ఓరవయవ వైవిట్టు న్దుగ్గోరవయవత్తుక్కు నెక్కిమ్బడి
ఎజ్జనేయెన్నిల్ ;— తానఱిన్దనెక్కిల్ విషయత్తిక్ భోగ్యత్తైక్కు
క్కుత్తైయామ్. ఇజ్జుత్తైయనుభవన్దాక్ స్వప్రయత్ని పూవణ్మల్ల ,

అకైయాల్ భోగ్యతై అశప్రపట్టతుమస్తు; ఆశై తలైమడిస్తతుమస్తు;
కడలోతమ్కిశర్దు అలైక్కప్పక్కాల్ ఉళ్ళేకిడన్దొరు తురుమ్బు
కడలై అశవిట్టలవే కరైయిలేయేలువతు , ఒరుత్తిరై ఒరుత్తిరైయిలే
యేఱ వీశ, అవ్వభియాలే కరైయేలునుత్తనైయితే; అజ్జనమాక
క్కొళ్ళాయ్ " ఎన్దు జీయర్ అరుళిచ్చెయ్యమ్మడి.

[ఉద్ధరణీశ్యాది] “ స్నానం దానం జపోహోమః స్వాధ్యాయః పితృరక్షణమ్ । భస్తీభవతి తత్సంపదామూర్ధ్వ పుణ్డ్రావిసాకృతమ్ ” ఎన్దు - ఊధ్వపుణ్డ్రాధారణమిన్దియిలే అనుష్ఠిక్కప్పడు కిట స్నానసద్ధ్యావద్దనాది నిత్యనైమిత్తిక కర్మజ్ఞల్ భస్తాహుతిపోలే విధలమాయెట్టియమెచ్చు శాస్త్రమ్ శొల్లుకైయాల్, కర్మవశ్యరాన చేతనవగజ్జకుక్కుత్తా కర్మాజ్ఞమాక ఊధ్వపుణ్డ్రాధారణమ్ విధితఃప్రాప్తమ్ ; కేవలమ్ కర్మనాక్షియాన ఎమ్మెరుమాక నిత్యనైమిత్తికాదికర్మమొస్తుమ్ శెయ్యక్కడవనల్లనే, అవనుక్కు ఊధ్వపుణ్డ్రాధారణ మావశ్యకమన్దితే ; ఆయిరుక్కుచ్చెయ్ తేయుమ్ ఊధ్వపుణ్డ్రాతిలకమ్ ధరిత్తుక్కొణ్డెరుప్పగలుగు ఒరుహేతుశొల్ల వేణుమే, తిరునెన్ద్రీక్కు అలజ్కారాధకమాక చ్చాత్తిక్కొణ్డెరా నిన్దానెన్దు శొల్లువతిత్కొట్టిలుమ్ స్వాదుతమమానతొరు హేతు అరుళిచ్చెయ్యమ్మడిక్కిడాయితే ఆహ్వానుడైయ నావీలుతానిరుప్పతు. అన్దహేతుత్తనైయుమ్ నేర్కొడునేరే శొల్లమాట్టాతే ప్రశ్నప్రక్రియైయాలే వెళియిడుకితారాయ్ చ్చెల్లుకిటతు.

పుణ్డ్రాతిలకమ్ ఊధ్వకారవిశిష్టమా యిరుక్కుమతు ఒరు అధావి శేషత్తుక్కు నూచకమాయిరానిన్దు తెన్దితార్ పూర్వాధకత్తాలే; “ ఊధ్వగతిప్రాపకం పుణ్డ్రమ్ - ఊధ్వపుణ్డ్రమ్ ” ఎన్దిజ్జనే శాకపాథివ సమానమ్పోల్ తిరువుళ్ళన్బున్ద్రీ అరుళిచ్చెయ్

కితార్ - [ఉద్ధరతీత్యా.] ఇజ్జేశీతితు క్షిప్తాస్వయమ్ సహ్యామ్ ;
 “ఉద్ధరత్యుపరి భక్తజనానితి” ఎన్నతఱ్ఱు, మేనపదత్తి ఏక దేశ
 త్తిలే అస్వయమ్కొళ్ళవేణుమ్. అతావతు - “ఉధక్వతాశ్రయ
 జేన, ‘భక్తజనా ఉపరి ఉద్ధరతీ’ తి శక్తిం నూచయన్తమ్” ఎన్తి
 జనే బోధమాకక్కడవతు ఇన్దబోధమ్ శబ్దతః స్వరసమార ప్రతిప
 న్నమాకా తొత్తినాటన్, శీతితు నలినాకిలుమ్ కొళ్ళక్కడవతు
 ఉధక్వతాశ్రయజేన నూచితా - ఉధక్వతా శ్రయణనూచితా ;
 తాదృశీ శక్తిః యేనసః=ఎన్నుమ్మోతు ఇన్ద విగ్రహవాక్యత్తిలుళ్ళ
 శక్తిశబ్దత్తుక్కు విశేషణతయా “ఉద్ధరత్యుపరిభక్తజనానితి” ఎన్తి
 అవతు అనుసన్ధేయమ్. శక్తియావతు - “ఏతత్పదజన్యబోధవిషయః
 అయమధికః” ఎన్నతాన ఈశ్వరేచ్చె; “వాచ్యంతి వాచకభాసః”
 ఎన్నపుమామ్ ఉధక్వపుణ్ణిమెన్తాల్ ఉధక్వగతియై అదైవిక్కవల్ల
 పుణ్ణిమ్ ఎన్తు అధికమ్-ఎన్నతుతా ఇక్కే శక్తియాకితు; ఇన్ద
 శక్తియై నామ్ ఎజ్జనే తెరిన్దుకొళ్ళుకోమెన్తాల్; ఇన్దపుణ్ణితిలకమ్
 ఉధక్వకారవిశిష్టమా యిరానిన్దమైకొణ్ణు అఱికితోమెన్తితార్

ఇప్పటిపుట్ట ఉధక్వపుణ్ణితిలకత్తై, [వరద! స్వలలాటే బిభ
 షి.] పేరరుళ్ళాళనే! ఉత్తిరున్ద్రేయిలుమ్ ఇత్తిక్కొణ్ణిరా
 నిన్తాయ్ ఇతు [బహుమానాత్కిమ్?] ఇన్ద ఉధక్వపుణ్ణిధారణ
 త్తాల్ ఉనక్కువగునతొరుఫలవ్వులయై ఇతుతా ఉనక్కు అక
 రణే ప్రత్యవాయానహముచున్తు; కైజ్జర్యరూపేణ కర్తవ్యము
 చున్తు, శబ్దశక్తియై వినుశిక్కుమిడత్తిల్ ఉనక్కితు ప్రాప్తము
 చున్తు, ఆయిరుక్కచ్చయ్ తేయమ్ ఇతనై నీధరిప్పతు - “అడియా
 రుకన్దతు ఏతాకిలుమామ్; అతువే నమక్కు ఉపాదేయమ్ - అభి
 నన్దనీయమ్”=ఎన్నుమ్ నీరుపుళ్ళిత్తాలేయో? ఎన్తితార్.

“నను - భగవదచావతారేషు దీపశిఖాకారోధ్వ పుణ్డ్రీ
స్య దశకనాత్ ‘యచ్ఛీలస్సామీ తచ్ఛీలో దానః’ ఇతి
న్యాయేన భాగవతైరపి తత్తైవానుషేయమితిచేన్న;
వచనవిరోధే న్యాయన్యాయనవతారాత్. అన్యథా భగవ
దనుష్ఠిత గోపకన్యోన్మాదన స్వకులవినాశన బుద్ధసమయ
ప్రవర్తనాదేరపి ప్రసక్తాత్. అతో న స్వామిక్మరిం సవం
భృత్యేనాప్యచరణీయమ్. లోకేచైతదేవం ద్రష్టవ్యమ్”

ఎన్నిరుక్ముమ్ శ్రీనూక్తియాల్, నామెల్లామ్ ధరిక్ముమ్ ఊధ్వ
పుణ్డ్రీత్రి ఆకారనన్ని వేశ త్రిష్టాట్రిల్ అచావతారత్తి లెమ్మెరు
మాణ శాత్రిక్కుళుక్కిఱ ఊధ్వపుణ్డ్రీత్రి నాకామ్ విజాతీయ
మెచ్చ విభజ్జుక్కిఱపడియాల్ “బహుమానాస్కిం బిభక్షి వరద!
స్వలలాట” ఎన్నిఱవితు శేరుమ్బడియెన్? ఆశ్రితరుడైయ పుణ్డ్రీ
కారముమ్ ఎమ్మెరుమానుడైయ పుణ్డ్రీకారముమ్ ఒత్తిరుద్దాలన్తో
“బహుమానాత్కిమ్?” ఎన్తు కేట్కవడుక్కుమ్ - ఎన్నిజ్జనే ఒగు
విచిత్రైస్సిఱక్కళ్ళాడుమ్, పుణ్డ్రీత్రి ఊధ్వతాకారత్తిల్ వైజా
త్యమిల్లామైయాల్ అతుక్కుణ్డ ఇజ్జనే అరుళిచ్చెయ్యప్పట్తెన్దుణ్క.
ఇవ్విషయమ్ బుద్ధియిల్ ఏఱువతత్తాక వాయ్త్తు పూవాధమ్

ఇన్నముమ్, భగవదచావతారజ్గళిల్ దీపశిఖాకారమాన
ఊధ్వపుణ్డ్రీమ్ శాత్రప్పరువతాక దేశికనరుచ్చెయ్తిరుప్పతు ఉత్ప
వమూర్తి విషయమత్తనై పోక్కి మూలమూర్తి విషయమల్లవెచ్చ
ఎణ్ణువారిడరైక్కరై వాన్బిల్లై పణిక్కుచ్చుడి. ఇతువుమ్ పొరున్దు
మాయ్త్తు. సచ్చరిత్రరత్తైయిల్ కీర్తెడుత్త ప్రకరణత్తిల్ తానే—

“నచ దీపశిఖాకారమేవాచావతారే ఘాధ్వపుణ్డ్రీం
కువీతేతి విధిరస్తి; యేన సంస్థానాస్తరాణి పరిత్యజ్యేరన్.

.....కిచ్చి అలజ్కరణరూపతయాహి భగవత స్తద్ధారణమ్ తత్ర శోభైవ ప్రధానభూతేతి యథా శోభాభిమానస్తతైవ కువశస్తీతి కిం విరుధ్యతే? ”

ఎవ్వరుభిచ్చయితిరుప్పతుమ్ అనునన్దేయమ్

అచాణవతార మూలమూర్తికళిల్ ఎజ్జుమ్ అస్మదాదికభుక్కుప్పొలవే ఊధవ్వుప్పుణ్ణిధారిణమ్ కాణానిష్ఠోమ్. ఇతిల్ శాస్త్రవిరోధమావతు యుక్తివిరోధమావతు బన్దుమ్ శజ్జీక్కులాకాతు; తిరునాన్దీక్కు శోభామాత్రఫలకమాక చ్చాత్తువతారలార అన్దభోగ్యతైయిల్ ఈసుపడుమిత్తనైయే అర్హుతిత్తు ఎన్దు దేశిక తిరువుళ్ళమ్

‘ఆశ్రితగుకన్దతు నమక్కు ఉకప్పమిత్తనై’ యెన్దు పేరరుళాళి తిరువుళ్ళమ్బున్దీయిరానిన్ఱ్ఱాపొలుమ్ - ఎన్దు ఒరుచమత్తారమాక ఆర్థవానరుభిచ్చయిఁజిపడి.

ఇప్పొతు ఒరునూన్ద్రాన్డాక అచాణవతారత్తిలుమ్ శిలదివ్యదేశజ్జళిల్ శూపాద్యాకారమాన ఊధవ్వుప్పుణ్ణిసన్నివేశమ్ వన్దువుకున్దాలుమ్ “కిం కిం సకల్పయతి హస్త! కలిః కరోరః!” ఎన్దురుప్పొర్క్కు విస్మయబీజమొన్టుమిన్దై. కాలదేశనైగుణ్యాధీనమాక నికల్లుమ్ వైకరీత్యజ్జల్ శాస్త్రాధజ్జళాకుజ్జోర్ ప్రమాతాక్కుళున్దైయ బుద్ధివిపర్యాసత్తాలే ప్రమాణజ్జళుక్కు స్వరూపవైవరీత్యమ్ సరుమడత్తు ప్రమేయన్దనక్కుమ్. అతు విళైవతు విస్మయనీయమల్లవే. అలమ్. అన్యత్ర విస్తరః.

“పౌదయం ప్రసాదయతి రజ్జవతే మధురోధవ్వుప్పుణ్ణి తిలకం లలితమ్ ” (శ్రీరజ్జరాజస్తవమ్.) ఇత్యాది శ్లోకజ్జళిర్ తిలకశబ్దతై నపుసకలిజ్జమాక క్కణ్ణవర్కళి శిలర్ తదేకలిజ్జమాక

భ్రమిస్తు “ఊర్ధ్వతాశ్రయణ సూచితశక్తి” వస్తు (పాదాన్త మకా
 త్తైర్ధృత్తిత్తు) ఇకారాన్తమోక పేరిక వేణమెస్తు తిరుత్తువర్కళి ;
 ఇతు “తమాలవత్ర తేరిక చిత్రకాణి విశేషకమ్ ద్వితీయం చ
 తురీయం చ సస్త్రియాణ్” ఎస్తు అమరకోశజై అణియూతారు
 శ్లోధమాత్తిరుత్తమాతలాల్ అనాదరణీయమ్. తిలక శబ్దమ్ పున్నపుం
 సకమ్

అమరకోశజై అణియూతారు శ్లోధమాత్తిరుత్తమాతలాల్ అనాదరణీయమ్. తిలక శబ్దమ్ పున్నపుం సకమ్ (౨౫)
 కణికా తవ కణిక! కిమేమ
 కణికభూషణముతానసభిమానా
 అంసలమృగళకభూషణమాహా
 మాన్యస్య మమవాప్యకర్మ ౨౬॥

పదపురై
 హే కణిక! = కిమేమిది వాదనే !
 తవ = అన్యుడెయ
 ఏమ = ఇన్ద
 కణికా = కణికభూషణముతానసభిమానా
 కణికభూషణం కిమ్ = తిరుచ్చెవికకుక్కు
 అంసలమృగళకభూషణమాహా = అంసలమృగళకభూషణమాహా
 మాన్యస్య మమవాప్యకర్మ = మాన్యస్య మమవాప్యకర్మ

[కణికాకీర్త్యాది.] తిరునాల్ గ్రీయల్. డివ్యభక్త్యప్రణాళితి
 కత్తిసముకు తిరుచ్చెవికళిల్ మకరకుక్కుడైకళిసముకోలే కొట్టుముహట్ట
 అతన్దై అనుభవెత్తు అశేమతుడైన్దు ముక్కోకితారాయ్ టెల్లుకిఅతు.

అట్ వార్ కిళరొలియళమేయిల్ “పారు శెన్ది వ్రొలకమ్ పట్టై
 త్తవళ పుక్కమ్ మేల్ మరుళిల్ పేళాకురుకూర్ పేళాశడకోళా” పున్ద

ఎవ్వరుమారుడైయ కల్యాణగుణవిషయమాక తమక్కు అజ్ఞాన మెచ్చుమిల్లామైయై సువ్యక్తమాక అరుళిచ్చెయ్తునైత్తుమ్, అదగుణాధికవిషయస్థిర ఓరజ్ఞాన మనువర్తిక్రిఱపడియై అడుత్త పాటిల్ అరుళిచ్చెయ్తార్, “ముడిచ్చోతియాయనతు ముకచ్చోతి మలర్దతువో? అడిచ్చోతి నీనిష్ట తామరైయా యలర్దతువో? నికపై మొట్టడిచ్చోతి కలదతువో?” ఎన్ఱు - తమక్కు శిలసంశయజ్ఞల్ నర్తిక్రిఱపడియై అరుళిచ్చెయ్తారితే సంశయ మాకిటతు అజ్ఞానమోమెన్నిల్, జ్ఞానత్తిక్ అత్యంతానుదయమెన్ను, “స్థాణవాన్ పురుషోవా?” ఎన్నిఱడియై గ్రాహ్యవస్తువై ఇన్న శెన్ఱు నిశ్చయిక్కుమాటాత సశయమెన్ను, రజ్జశుక్త్యాదివిషయ సవకరూప్యాదిబుద్ధిపోలే అతస్మిన్ స్తద్బుద్ధియాకిట విపర్యయమెన్ను, పూర్వాచుభూత విషయమాయ్ అనుభవసంగస్కాఱజ మాత్రమాన జ్ఞాన త్రినుడైయ అభావమాన విస్మృతియెన్ను - ఆకవిద చతుర్విధ సజ్జోచావస్థైకళుమ్ అజ్ఞానపర్యాయమానుత్తనైయితే. ఒరువస్తువై ఉళ్ళపడి అటియోతనళవిల్, అడియోగు అటియోమైయుమ్, సంశ యాత్తావాయ్నిఱ్పుతుమ్, విపర్యస్తమాక అటివతుమ్, మున్నోరు కాల్ అటినిరున్ఱ ఇన్ఱుమఱన్ఱు తికై ప్పతుమెల్లామ్ తుల్యయోగత్తేను మాయై యాలే అజ్ఞానమెన్నిటతు. ఇప్పడిప్పట్ల సంశయరూఱమాన అజ్ఞానమాయ్త్తు * మయర్వఱమతినల మరుళ ప్పెన్ఱ్ఱ అట్లోవార్ క్కు ‘ముడిచ్చోతియిల్ నికట్లోదతు ఇన్ఱ అజ్ఞానమ్ సవజ్ఞత్వ త్తోడు విరోధియాతోవెన్నిల్; విరోధియాతు. కర్నవిబద్ధనమాక నమ్మోల్వార్క్కు ప్పిఱక్కుమ్ అజ్ఞానశ్చై అట్లోవార్క్కు ఎమ్మోరు మాన్ అఱుత్తుత్తనరుళినా నత్తనైపోక్కి, విషయవైలక్షణ్యాధీన మాయ్పరుమ్ అజ్ఞానశ్చై అఱుత్తుక్కుడుక్కు అనన్ఱానుమ్ అశక్త

నిజే. నిత్యనూరికభుక్కుముశ్శులొరు సంశయమాయ్ త్రితు. స్వరూపానుబంధియాకై యాలే స్వరూపముశ్శుతనైయుమ్ నిజ్జులొన్జిజ్జే ఇతు తాన్.

ఇప్పడితానే, సవజ్జరాన ఆహ్ వానుక్కుమ్ ఒరు అజ్ఞానముణ్ణాయ్త్తు ప్పేరరుళాళనుడైయ కణాభరణవిషయత్తిలే. అన్దసంశయత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్కితార్ - * అయర్వలు మమరర్కళభిపతియాకై యాలే అటుత్తుక్కుడుప్పానెన్నుమ్ న్నైయాలే.

సంశయప్రకారందానేతెన్నిల్ ; [హే కరీశ! తవ ఏషా కణికా కా కిం కణభూషణమ్ ? ఉత అంసవిభూషా ? ఆచణో, అంసల మ్భ్యులకభూషణమ్ ? (అథవా) మమ మానసస్య పరికర్మ వా ?] ఎన్దు కోటిచతుష్టయావగాహియాన సంశయమ్ తమక్కు వర్తిక్కి-అపడియై అరుళిచ్చెయ్కితార్.

[కణికా కణభూషణం కిమ్ ?.] “కష్టావేధవ్యధా, కష్టో నిత్యముద్వహానక్లమః । శ్రవణానామ్, అలజ్కారః కపోలస్యతు కుణ్డలమ్.” ఎన్టా మురారి ; అతావతు - కుణ్డలత్తాల్ కాతుక్కు ఒరుశోభైయుమ్మిల్లై కుణ్డలధారణత్తుక్కుక త్తాల్ కుత్తప్పడుకితి దుఃఖముమ్, నిత్యమ్ అన్దకుణ్డలజ్జలై శుమన్దుకొణ్డలపడుమ్ దుఃఖము మేయాయ్త్తు కాతుక్కు మికువతు, ఇతు ఇత్తనైకప్తమ్పడువతు, ఇన్ద కుణ్డలత్తాల్ అభికుపెటువతు కపోలమాయ్త్తు ఎన్టా వస్తు సితి ఇతువేయిజే. ఆనాల్ ఇన్ద ఉలకత్తార్పడి పేరరుళాళపక్కలిలే ఒవ్వాతు. “పైవిడప్పామ్మణైయాన్ తిరుక్కుణ్డలక్కాతుకళే” ఎన్నుమ్మడి కుణ్డలమున్కాతుమాన శేర్ త్రియభికు అన్యాదృశ మాయిరుప్పతాల్, ఇన్ద * మిన్ను మణిమకరకుణ్డలజ్జలై తిరుచ్చెవిక భుక్కుత్తాల్ అలజ్కారమో ? ఎన్తితార్.

[ఉత అంసవిభూషా?] “ఆయత్కణా పాశపరికర్మసదం
సమ్” ఎన్ను మ్బడి తిరుచ్చెవికళ తిరుత్తోళళవుమ్ తళతళెన్దు త్తోజ్జా
నిన్దుమైయాల్ ఇన్దు మణిముకిరికుణ్డలజ్జళా లే తిరుత్తోళకళో వీఱు
పెయ్ మువిళజ్జువతనాల్ ఇన్దై తిరుత్తోళకళుక్కుత్తాల్ అలక్కా
రమో? ఎన్గిత్తార్. “ఉదగ్రపీనాంన విలప్పికుణ్డల” ఎన్దు తిరుక్కు
ణ్డలముమ్ తిరుత్తోళుమాన శేర్ త్తియ్యకై ఆళవన్దారుమ్ అనుధ
విత్రాఠి

[ఆహూ అంసలమ్బులకభూషణమ్?] “మొయ్యునీళ్
కుమ్మల్ తామ్మన్ద శోళకళుమ్” ఎన్దుమ్, “ఁళివణ్డెజ్జుమ్ కలన్దాఱ్ఱోల్
కమ్మన్ద పూజ్జుమ్మల్ కళ తడన్దోళ్ మేల్ మిళిరనిన్దు విళైయాడ ”
ఎన్దుమ్ “మైవణ్ణనఱుజ్జుమ్మల్ పిత్తామ్మ ” ఎన్దుమ్ శొల్లుకిఱ
పడియో తిరుత్తోళకళో మేలే ఉలావియలైయుమే తిరుక్కుమ్మల్ కళో;
“కుమ్మల్ పిత్తామ్మ మకరమ్ శేక్ కుమ్మై ఇరుపాడిలజ్జియాడ” ఎన్దుమ్,
“అంసవిలప్పికుణ్డలాంలకావలీబన్దర ” ఎన్దుమ్ - ఇత్తిరుమకర
కుమ్మై కళుక్కుమ్ తిరుక్కుమ్మల్ కళుక్కుమ్ ఒరు శేర్ త్తియ్యకు
అనుసన్దిత్తుప్పోరునత్తుణ్డే, అత్తై అనుసన్దిత్తు, ఇక్కుణ్డలజ్జో తిరు
త్తోళకళో అలైయానిన్దుళ్ళ కుమ్మల్ కళుక్కుత్తాల్ అలక్కారమో?
ఎన్గిత్తార్. మాన్నే లలాటపర్య న్దమాయ్, పిన్నే అంసావలప్పియా
యితే తిరుక్కుమ్మలిరుప్పత్తు. తిరుమకరకుమ్మై కళో తిరుక్కు మ్మలుక్కు
ఆభరణమాయరుక్కిఱతో? తిరుక్కుమ్మల్ తాల్ తిరుమకరకుమ్మై
కళుక్కు ఆభరణమాయరుక్కిఱతో? ఎన్దు తెరియాతపడియాన
పరభాగంసముణ్డే అలకావో మకరకుణ్డలజ్జుకుక్కు.

[మానసస్య మమవా పరికర్మ?] తిరుచ్చెవికళుమ్ తిరుక్కు
ణ్డలజ్జుళుమాన శేర్ త్తియ్యకై యుమ్, తిరుత్తోళకళుమ్ తిరుక్కుణ్డల

జగభూమాన శేర్ త్రియభుక్త యుమ్, తిరుక్కుళై కళుమ్ తిరుక్కుళై
లజగభూమాన శేర్ త్రియభుక్త యుమ్ అనుభవీక విరుచ్చిరురుక్కు-
మడియేనుడైయ మనస్సుక్కుత్తా ఇతు అలక్కాఁమో ?
ఎస్తితార్.

ఒరుకోడై తిరునాళిలే తిరుముద్రై వేళియిల్ జీయర్ ఇన్ద్ర
శ్లోక తై ఉపన్యసి తరుళానిఱ్ఱుచ్చెయ్ తే - “కీర్తే : సిలమేళునిభమె
స్తుమ్, అజ్జన పుజ్జశ్యామకు న్తళమెస్తుమ్ వాయ్ వెరువిప్పేంద్రారా
త్తై యాలే తదేక భావనాప్రకరణమాయ్ ” ఎజ్జనేయోవనై ఎమిర్
కాళెన్గిఱ తిరువాయ్ మొట్టియిఱ్ఱడియే “ఎన్నెళ్ళమ్ నిత్తెన్దనవే”
“నెళ్ళుళ్ళమ్ నీజ్గావే” “నిత్తెన్దెన్నుళ్ళే నిన్దొట్టిన్దాన్” “ఎన్నెళ్ళమ్
కట్టియానే” ఎన్దొట్టిలే ఆద్ర్ వానుడైయ శిన్దెయడగ్గలుమ్ మేళు
రాళియుమ్ అజ్జనపుజ్జముమాయ్ ఇరుణ్ణుకిడన్దతు ; అన్దెన్దొట్టియాలే
కణ్ణళిరుణ్ణు మున్నడితోన్ద్రాతే త్రిత్తెన్దెన్దొట్టిరుక్క, అన్దెన్దెయిలే ఇరణ్ణు
చన్ద్రనుదిత్తాత్తోలే తిరుమకరిక్కుళైకళో వీళివిల్లిట్టు విళగ్గిన్ద్రు ;
తిరునడి పిరాట్టియైత్తేకుకిఱదన్దెయిలే చన్ద్రోదయముతవినాత్తోలే
యాయ్త్తు. ఇప్పడి ఇరుళో పుక్కవిడమెళ్ళుమ్ ఇన్ద మశిమకరిక్కుణ్ణుల
ప్రకాశమేయాయ్ “పేర్క్కనుమ్ పేగావేయెన్నుమ్మడి హృద
యత్తై విళాక్కొలై కొణ్ణిరున్దమైయాలే ‘మానసస్య మగవా పరి
కర్మ’ ఎన్న వేణ్ణిన్ద్రు” ఎన్దరుళిచ్చెయ్తార్.

అగ్నే ఇతుతనై కేట్టిరున్దారొగువర్ - “ఇజ్జనే కోటిచళు
ప్రయావగాహియాన సంశయత్తై నవకజ్జనన్నిధియిలే ఆద్ర్ వాన్
విణ్ణప్పమ్ శెయ్తారే ; సంశయపరిహారమ్ పెన్ద్రైపడి తానుణ్ణో ?”
ఎన్ద్రు కేట్ట ;—

“అధుకితాకశ్కేట్టిర్; ఆధ్వాన్ ముడిచ్చియాయెన్టు
 తొడజ్జి ‘తిరుమాలే’ కట్టురెయే’ ఎన్టు - ‘ఏవముథాపి నైవ యువ
 యోస్సవజ్జతా హీయతే’ ఎన్నప్పట్ట నవజ్జర్కళాన దివ్యదన్సు
 తికల్ ఇరువరుమ్ శేరివిరున్డు శాల విచారిన్తు ఇన్దనంశయత్తుక్కు
 ఒరుపోక్కడి అరుళిచ్చెయ్యవేఱమ్’ ఎన్టు కేట్టార్, అవ్విరువరుమ్
 అతుతనక్కొరు ముఱుమాన్ద్రమ్ శొల్లమాట్టాతే వేటారు పరా
 కైక్కాట్టి మఱప్పిత్తార్కల్, ‘ఉపాలమ్భాయం భోః! శ్రయతి
 బత సావజ్జ్యమసి తే’ ఎన్టు సవజ్జత్వత్తిర్ కొన్డై పెన్ద్రీరుక్కుమ్
 ‘పేరుళాళనో పిన్నై ఉత్తమ్ శొల్లప్పొకితాః; † తోళధుకిలే
 తుప్పక్కి ముఱుక్కిప్పిట్టాకాణమ్ ‘తిన్దొక్కరన్దిఱుతొల్ పడై
 యాయ్! ఉనక్కొన్టు ఉణర్త్తువనాః’ ఎన్టు - ఇవర్కల్ పాడే
 కునిన్దుకేబు అఱిప్రపెఱునాః అవనాయిరుక్కు, ఇవర్కల్ సంశ
 యత్తై అవకతీర్తాన్దెక్కు ప్రసక్తియుల్లో? మేలమ్ ఇవరుడైయ
 ఇన్ద అజ్ఞానదాః పరిహరియోగ్యమునన్దుకాణమ్. ‡ ఇన్దు అనుభ
 విక్కిప్పక్కవర్ ‘ఎన్దుమోరియల్ వినరెన నినైవరియవర్’ ఎప్పర్;
 † నెడునాళనుభవమ్ పణ్డిప్పోరుచువర్ ‘పణ్డివరైక్కణ్డివతు ఎవ్వు
 రిరి యామ్’ ఎన్నే పయిలానిత్పర్; స్వతస్సవజ్జ నెన్దు పేర్ శుమప్పా
 నుమ్ “సోలజ్గ వేద యదివా నవేద” ఎన్నుమ్మడి ‘తనక్కుమ్
 తత్తన్దై అఱివరియానాయిరుక్కుమ్. ఆకవిప్పడి, ఇన్దనుభవిక్కి ప్పు

† “పారిజాతవిలపాః” ఎన్నిఱ మేల్కోకత్తిరనొక్కు.

‡ “ఎన్దు మోరియల్ వినరెన నినైవరియర్” ఎన్నిఱ పాశురమ్ తిరువాయ్
 మొదలై తొడక్కత్తిరుళ్ళతాన్దాయల్ “అనుభవిక్కి ప్పుక్కవర్” ఎన్దు చాటాత్తి.

† “పణ్డివరై” ఇత్యాది పాశురమ్ పెరియతిరుమొలైయిల్ ఎట్టామ్మత్తిరు
 శ్వుమై ఆఱిక.

కృపరోష చిరస్తనానుభవమ్ స్థూమసర్కళోడు అశస్త్రోడవాశి
యతి ఇంద్ర అజ్ఞానమ్ సుప్రసిద్ధివిగాయకృష్యం అడిగి ముష్టు పెట్టు
మాటు కట్టికే" ఎవరు విచ్చయతరుళినార్

ఇంద్ర శ్లోక త్తాత్ శోలిన్ ద్రాయ త్తెన్నేన్నిల్ ; ఇంద్రుకర
కుష్మధ్ కళానవై దేవరీరుడైయ శిరుచ్చేమీ భుక్కుమ్, తిరుత్తోళక
భుక్కుమ్, అవల్లోలే అలైయమ్ తిరుక్కుభుత్కళుక్కుమ్, ఇసగ్
త్తయెల్లమ్ ఉగ్గుత్తు ఉల్కుత్తైస్తరుకుమెన్నుడైయ హృదయత్తు
క్కుమ్ శోభావహమాయరానిష్టనవ్విత్తార్ - ఎన్ను శిరనివహి
త్తుప్పొరువర్కళే. పాదత్రయాధ్వైయమ్ పూవహవతుకోటియిలే
యాక్కి చరమచండాధ్వైయై సిద్ధాస్తమాక నివహిత్తుప్పొరువరామ్
పరస్తరుప్పొరుమాళే. అతాకిటతు - ఇంద్ర దివ్యకుణ్డలజ్జళార్ ఉన్న
డైయ నిరుపాధిభోగ్యజ్జళాన అవయవజ్జళిలే ఒప్తుక్కుమ్ అపూ
వశోడై ప్పిళైయవేణ్డిశ్ ద్దై, "కుమ్మరుత్తేవర్ కుమ్మరజ్జళై
తొయ్ చ్చోతివెళ్ళత్తినుళ్ళే, ఎమ్మనతోరురు ఎన్నెళ్ళుల్ ఎమ్మమ్ ఆర్
క్కుమటివరితే" ఎన్నుమాపాలే - మయల్ కొణ్డు ఇరుణ్డకిపక్కు
మెన్నెళ్ళుఒప్తుక్కుమ్ విళక్కిమ్ తరువతెన్దిత్తార్ ఎప్తనడి ఒప్తిలుమ్
నిభంమిన్దికేక్కి నాలుప్రశ్నిజ్జళుమ్ తుల్యమాయరుక్కు ఇజ్జనే
ఒరుతలైయాకి అటుతియిదుకైక్కు సియామక మేతెన్నిల్, మేల్
"భక్తానాం యద్యపుసి దహంమ్" ఎన్నుమ్ శ్లోక త్తిలే - భక్తర్
కళుడైయ హృదయపుణ్డరీక మెన్ను, అప్తదళవద్రానన మెన్ను, వేదా
స్తమెన్ను, స్వమ్మూర్థ్ వారుడైయ తిరుముడియెన్ను, హస్త్యద్రిశిఖర
మెన్ను ఆకియ ఇన్దైన్ద్రుక్కుళ్ళే ["కియితిసుఖదం తేమి పాభాబ్జ
యోస్తే?"] పేరుళాళనే! దేవరీరుడైయ తిరువడిత్తామరైకళుక్కు
అశ్వస్తసుభావహమాన అధికరణమ్ ఎతు? ఎన్ను అవిశేషే ప్రశ్న

మిరుద్దాలుమ్ “హస్తీగిరిశిఖరమేన అతిసుఖదరుతి భావోక్త అత్రైవ
యథామరోరధం సకలనిరూతయణ సౌకర్యం సకలఫలప్రదత్వ
సమ్భవాత్ ” ఎష్టాకశితే. అవిష్కట్యుక్తుశ్చ సయామకమ్ ఇట్లు
“మొక్కు-మాయత్తు.

శిఱుపులియూర్ చ్చల శయనత్తిలే ఈసుపట్ట తిరుమజ్జెయా
హ్మివార్, “శేయోజ్జుతేకో తిరుమాలిదమ్ శోలై మలై యుత్తైయమ్
మాయా! ఎక్కురై యాయ్ ఇతు, మత్తై సాన్నిరుళాయో? తీయో
మ్ముకై మత్తైయోర్ శిఱుపులియూర్ చ్చల శయనత్తాయో? ఉన్
తడియోర్ మనత్తాయో? అతియేనే ” ఎన్ఱు - ‘మాయనే’ నీ నాన్
వేదజ్జలిలుముళ్ళాయో? శిఱుపులియూర్ చ్చల శయనత్తిలుళ్ళాయో?
ఆశ్రితర్ శున్ఱైయ హృదయత్తిలేయుళ్ళాయో? అడియేన్ అఱికిఱి
లేన్ ; ఎనక్కిత్తు తోయ వరుళిచ్చెయ్యవేణమ్ ’ ఎన్ఱవిడత్తు -
“ ఇత్తాల్ శొల్లిన్ద్రాయత్తు - సాభరి పలవడిపుకొణ్ణాపప్పిలే ఇవోవ్వి
విడజ్జల్ శొఱుమ్ ఇని అన్వరుకిలై యెన్ను మ్మడి కుత్తైయఱ వర్తిక్కి
ఆపడియై క్కొట్టిక్కొడుత్తాన్ ” ఎన్ఱు పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై అరు
ళిచ్చెయ్ తిరుక్కుమ్ భావాధాన్ అడియోన్ద్రీనాల్ నివాహాన్దర
ముమ్ నిల్లై సెఱ్ఱమాయత్తు. ఇరణ్ణుసడియాన నివాహాముమ్ ఉరి
య తేయామ్.

[కణికా=] “కణికాబలాట్రాన్తన్ అలక్ష్మారే” ఇతి సూత్రాత్
కక్ ప్రత్యయః. [ఆహా=] “ఆహా ఉతాహా కిముత వికల్పేకి
కిమూతచ” శ్రితిచ్చురి. ... (౨౭)

శ్లో॥ పారిజాతవిటపానభితో యా

పుష్పసమ్మదుదియాత్కరినాథ! ।

తాం విడన్బయతి తావకబాహుషు

ఆతతా తు కటకాజ్జవలక్ష్మీః ॥

౨౮॥

పదవురై.

హే కరినాథ! = త్రిహస్యద్రినాథనే!

తావకబాహుషు = ఉనతుభుజంగులిల్

ఆతతా = పరమ్పర్యుత్పన్న

కటకాజ్జవలక్ష్మీన్దు = కైవల్యయన్దు, లోక

వల్యయన్దు ఇతి శ్లోక

శ్లోకయోగవైఖారి,

పారిజాత విటపాన్

అభితః

యా పుష్పసమ్మత్

ఉదియాత్

కల్పవృక్ష త్రిక

కల్పకల్పమ్మల్

యాతారు పుష్ప

శోభయన్తా

కుమార,

తామ్ = అన్దశోభయై

విడన్బయతి = అనుకరియనిష్టతు.

[పారిజాతవిటపానిత్యాది.] తిరుక్కుణ్డబజ్జలిక్ అభ్రుకు తిరుత్తో

ళణికళిక్ అభ్రుకిలే కొణ్డముంట, అతనై అనుభవితై ఇనియరా కితార్.

కీర్తిశ్లోక త్రిత్, కణికాకావిషయ త్రిలే తమక్కు నాన్దువకై యాన విచిక్తైకళిక్ విశ్లేస్తపడియై ప్పేరుళాళతిగుమున్నే విణ్ణ ప్పమ్ శెయ్ తార్ ; అవన్ద్రుక్కు సమాధానమ్ పెజువేణుమెన్దు శాలపుమ్ పారితార్. అతుతాన్ పెన్ద్రులిల్. సమ్మాన్ వార్ వణ్ణిన ప్రశ్నజ్జకుక్కుమ్ ఎమ్మెరుమాన్ ఒరుచుఱుమాన్ ద్రుమ్ శొల్లిద్రుమ్ లనే అద్రువార్ పెరియతిరునన్దాతియిలే మూన్దు ప్రశ్నజ్జళి వణ్ణినార్ —

౧. [“ నెటికాట్టి నీక్కుతియో? నిన్బార్ కరుమాముటి మేని కాట్టుతియో? మేనాళటియోమై ఎన్ శెయ్ వాన్ణెనాయ్ కణ్ణనే! ఈతురైయాయ్”] ఉపాయాన్తరజ్జైకాట్టి ఆకద్రుప్పార్

క్రితాయో. ఉన్నడైయ విలక్షణమాన తిరుమేనియై నీయేకాట్టి అనుభవిప్పిక్కితాయో? నెడునాళాక అజ్ఞనాయ్ పోరుకిటి ఎన్నై ఎకశెయ్ వతాక నిన్నెత్తాయ్? ఇన్నై అరుళిచ్చెయ్యవేణుమ్ - ఎన్ఱు కేట్టార్. ఉత్తర మొన్ఱుమురై త్తిలక్.

౨ [“అరుకుమ్ శువసుమ్ శెరిన్ఱణరోమ్, అన్నే పెరుకుమ్ మిక ఇతువ్? పెళిర్.”] ఉన్నడైయ అరుకువరులల్ ఉన్నడైయ శువడతిలల్ శెయ్యతిరుక్క, ఉన్నళవిలే న్నేహమానతు మికవుమ్ పెరుకివారానిన్ఱుతు; ఇతుక్కడి అరుళిచ్చెయ్యవేణుమ్ - ఎన్ఱు మద్ర్ గొరుకేళ్ళికేట్టార్ ఇతుతనక్కు ముత్తరమురై త్తిలక్.

౩ [“వుమియురువిశుమ్బుమ్ నిన్నకత్త, నీయెక్ శెవి యిక్ వట్టి పుకున్ఱెన్నుళ్ళాయ్, అవివిన్ఱి యాక్ పెరియక్ నీపెరియై యెన్ఱుత్తనై యారటివార్? ఊక్ పరుకు నేమియాయుళ్ళు.”] ఉభయవిభూతియుమ్ ఉక్ సజ్కల్పత్తిలే కిడక్కిన్ఱన; ఏవమ్బుతనాననీ ఎన్నడైయ శ్రోతేన్ఱ్రియద్వారా పుకున్ఱు విచ్చేదమిన్ఱిక్తే ఎక్ హృదయత్తిలే ప్రతిష్ఠితనాయరానిన్ఱాయ్; ఇప్పడియానపిన్ఱు, విభూతియైయుడైయ నీ పెరియవనో? విభూతిచూనైయుక్తైయనాక్ పెరియవనో? నాననో పెరియవనాక వేణుమ్; బ్రహ్మమెన్ఱు నీ పేర్ శుమప్పతఱ్ఱు హేతుశొల్లాయ్-ఎన్ఱు కేట్టార్. అతుతనక్కుమ్ ప్రత్యుత్తరమ్ పేళిర్ త్తిలక్.

౪. తిరువాయ్ మొట్టియిలే - [“ఇన్నెన్నై పొరుళాక్కిత్తన్నై మొన్నుళ్ళవైత్తాన్, అన్నెన్నై పుటమొక్క పుణర్ త్త శెక్ శెయ్ వాక్? ”] ఇన్ఱు ఇప్పడి నిహేతుకమాక విషయీకరిత్తినీ అనాదికాలమ్ ఎన్నై ఉపేక్షిత్తిరున్ఱుతుక్కు హేతుశొల్లాయ్ - ఎన్ఱు మడిపిడిత్తుకేట్టార్ ఇప్పడి ఆద్యోవార్ పలప్రశ్నజ్ఞానంబు, ఎమ్మెరు

మాన్ బస్టుకుమ్ ఉత్తరమేశ్ ల్లమాట్టాతే నిలవైక్కిటి క్కవిత్తే
తలైయిట్టనిట్టా, కల్యాణకాలజ్జళితే శడజ్జుకాట్టముపాధ్యాయర్
మస్త్రమ్ తోన్ద్రావిట్టాల్ కొట్టవొల్లి వాద్యఘోషత్తాలే అత్తై
మత్తైత్తువిడుమాపోలే, తాన్ నిరుత్తరనానమై తోన్ద్రాతపడి
మత్తైక్కైక్తాక “ శూన్య విశుమ్బళిముకిల్ తూరియముక్కిన ”
“ కీరజ్జళి పాడినర్ కిన్నరర్ కరుడర్ కళ ” “ కాశజ్జళి వలమ్మరి కల
నైజ్జుమిశై తనర్ ” “ వాళోణ్ కణ్ మడనైయర్ వాట్ తినర్ “ ణా
డర్ నైజ్జుమ్ తో త్తిరమ్ శొల్లినర్ ” ఎన్నుమ్మడి - మేళునముద్రభేరి
గీతకాహళ శంఖాఽఽశీస్తుతి కోలంహలజ్జళై చ్చెయ్ విత్తువాట్ న్దు
పోనవిత్తనైయితే.

“ మికుఞానచ్చిఱుక్కువి ” ఎన్నుమ్ “ కణక్కిల్ కీర్తి వెళ్ళక్కు
తిర్ ఞానమూర్తియినాయ్ ” ఎన్నుమ్ జ్ఞానపామ్మ-ల్యమ్ ఎమ్మెరు
మానుక్కు వొల్లపట్టతేయాకిలుమ్, “ పీతకవాడై ప్పిరానార్ పిర
మకురువాకినన్ ” ఎన్నిఱవడియే - ఆట్ వార్ కళుమ్ ఆచార్యర్ కళు
మనతరిత్తపిన్దు అవనుడై య జ్ఞానశక్త్యాదికళడై య ఇనర్ కళి పక్కు
లిలే కుడికొణ్ణతాకై యాలే అవన్ అజ్ఞప్రాయనాయే యిరుక్కు
మామ్. ఆకైయితే “ శొన్నార్ విరోధిమితు ఆకిలుమ్ శొల్లువన్ కే
ణ్డినో ” ఎన్ను అజ్ఞరాన సంసారికళుక్కు ఉపదేశిత్తాప్పాలవే “ తిణ్
శక్కర నిమ్మిఱుశొల్ పడై యాయ్ ! ఉనిక్కొన్టుణర్ త్తువన్ నాన్ ”
ఎన్ను అవన్తునక్కు ముపదేశిక్కువిట్టిన్దు తిరుమగ్గయాట్ వార్
తాముమ్ “ వెణ్ శజ్జ మొస్తేన్దియకణ్ణ ! నిన్తునక్కుమ్ కుటిప్పాకిల్ సీ
కజ్జులామ్ కవియిన్ పొరుళ్ తానే ” ఎన్ను శితితుమ్ కూశామల్
ఎమ్మెరుమానై నోక్కి “ ఎనక్కు సీ శివ్యనాక కైట్టినిన్దు ఎన్
పక్కులిలే ఓతియుణరవన్దైయో? ” ఎన్నైతే.

ఇప్పడిప్పట్ట ఎప్పురుమాన్ జ్ఞానినామగ్రేసరరాన ఆత్మవాను
డైయ కణికాకావిషయక సంశయజ్ఞులై పరిహరిక్క ఎజ్జనే ఎల్లన
నావాన్? లజ్జెయూలే, నిరుత్తరనాయ్ క్కవిత్తైతలైయిట్టునిట్కానుమ్
మాట్టాతే నీ తోవైత్తిరుప్పవతు, మార్పై నెటిప్పతు, వీతకవాడై
యై ఉతటువతు తిరుక్కుల్లైప్పేణువతాయ్ శిల శ్రీమద్గమ్భీర
చేస్తితజ్జలైప్పణ్ణినాన్; (౧) “వారిరుక్కుములై మలర్ మడన్దెయ్యై
మార్పిలే పెరియతోళిలే మయగ్గి ఇన్బుటముయగ్గి ఎన్నెయుమ
అన్దు తన్నెయుమఅన్దతే” ఎన్నుమ్మగి బుద్ధిభంశ్చై విత్తైక్కవల్ల
దివ్యావయనజ్జళాన్దాయాలే అనన్ద్రీలే కణ్ వైత్తు, కీత్ ప్పణ్ణిన
ప్రశ్నజ్జళుక్కు ప్రత్యుత్తరప్రతీక్షైయై మఅన్దు, “ఇతొరు తోళు
కిరున్దపడియెన్!” “ఇతొరు తోళన్ వైత్తుకిరున్దపడియెన్!”
ఎన్దు అనన్ద్రీలే ఉన్ది వశిఃకన్త్రొడజుకితాన్.

[పారిజాతేత్యాది.] “హేముః భేదో నదాహేవ చ్చేదేన
కషణేననా । ఏతదేవ మహద్దుఃఖం యగ్గుజ్ఞానమతోలనమ్. ”
ఎన్టాన్ పణ్ణితరాజన్;- స్వణాన్తై త్రీయిల్లిట్టుచ్చుకితోమ్, ఉళి
యైయిట్టు వెట్టుకితోమ్; ఉరైక్కలైయిట్టు క్కనక్కన్దురైక్కితోమ్;
ఇన్న మెత్తనై హింసైకళి శైయ్యునుమ్ అతు ఇతైయుమ్ వరున్దాతు,
ఒళి మికుతలుమ్ శైయ్యుమ్. ఆనాల్ అతల్కు ఒరుదుఃఖమ్మాత్తి
రమ్ శాలవుణ్డు, ‘శ్శుద్రతమమానతొరు కున్దుమణియోడొక్క
నన్దై నిలుప్పతే!’ ఎన్దు వరుత్తతాల్ మికవుమ్ కున్దిప్పొకాన్ద
తాయ్త్తు ఎన్టాన్ నిస్సమాభ్యధికమాన పారుళికళై శ్శుద్రజ్జళాన
లాకకపదార్థజ్జళోడొక్క చ్చొల్లువతుతాన్ మెయ్యై పెరుమ్పట్టి
ప్పామిత్తనైయిత్తే.

§ మేల్వొకజ్జలైన్దొక్క చ్చొల్లుకిటపడి (౧) తిరువరజ్జక్కలమ్మకిమ్.

[“ఒట్టురై త్తివ్వలకునై ప్పకట్టే వెల్లామ్ పెరుమ్బాలుమ్, పట్టురైయాయ్ పుట్టెన్దై కాట్టుమాల్ పరమ్ శోతి.”] ప్రాకృతపదా ధావైలక్షణ్యముమాడ అతీయమాట్టాత ఇన్ద మాన్దర్కళ్, శాస్త్రైకసమధిగమ్యనాయ్ అన్దశాస్త్రజ్ఞళ్ తానుమ్ పుకట్టప్పక్కా-లుమ్ “యతో వాచో నివర్తనే” ఎన్నుమ్బడియాన వునై ఒరునికప్పవన్దు పొడాప్పిట్టు స్తోత్రమ్మణ్ణుమ్ తెల్లామ్ - విషయవైలక్షణ్యజ్ఞైస్సారాతే నెళ్ళిల్ పట్టజ్ఞై చ్చొల్లును త్తనైయేయాయ్ పున్దెయై యేకాట్టానిన్దతు - ఎన్టరితే ఆర్థ్ వార్ తాముమ్.

“అబ్జపాణిపదమమ్బుజనేత్రమ్” ఎన్నిట ఇవ్వార్థ్ వానుమ్ శితితు ఆరాయ్న్దవాతే ‘ఎక శోన్న్ మానోమ్?’ ఎన్దు అనుశయిత్తు (౧) “అదీఘంనుప్రేమదుఘం త్తణోజ్జ్వలం నచోరమన్తఃకరణస్య పశ్యతామ్ | అనుబ్జమజ్జం ను కథం నిదశకానం ? వనాద్రినాధస్య విశాలయోదకృశోః.” ఎన్బర్. ఆనపిన్బు, తాకికమాన శిలవన్దు క్కలై భగవద్విషయత్తిలే దృష్టాస్తీకరిత్తు సుతిక్కైయెప్పతు పర్యాయతః దూపణమేయాన్ ఎన్దు అధ్యవసిత్తు, అపూర్వమానతొరు ఉపనూనై స్వబుద్ధియాలే ఉత్పేక్షిత్తు ఆత్మోద్ధాక్త వణిక్కితా రాయ్ చ్చెల్లుకీటతు అతాకిటతు అబూఱోపమై, ఇదుక్కు ఉదాహరణమ్—

“ఉభౌ యది వ్యోమిన్ పృథక్పతేతామ్

అకాశగజ్గావయనః ప్రవాహశా |

తేనోపమియేత తమాలసీలమ్

అముక్తముక్తాలతమస్య వక్షః” ఇతి.

[మాఘకావ్యే - ౩-౮.]

ఇప్పుడి అభూతోప యైయిట్టు వణికప్పతనాల్ విళైవతే న్నెన్నిల్ ; వణినీయవస్తు నిస్సమాభ్యధికమెన్ను మతిశయమే యాయ్త్తు విళజునతు.

“పారిజాతే” త్యాది ప్రకృతశ్లోకమ్ అభూతోపమైయాయ్ చ్చెల్లుకిఱ తెన్నుమిడమ్ పలరుడైయబుద్ధిక్కు స్థూలదృష్టియిలే గోచ రియాతాకిలుమ్ నుణమతియోర్క్కు స్వరసప్రళితమామితే “వ్యా ఖ్యాతావుమ్ ఇజ్జే స్థూలదృష్టియాకవే మేఱ్పుల్ మేయ్న్దొభిన్దొర్ కాణ్” ఎత్తు ఇానప్పిరాక పలకాలుమ్ పణిక్కేట్టిరుక్కై. భట్టర్ శ్రీరజరాజస్తవత్తిలే, అబ్బుకియ మణవాళనుడైయ తిరుత్తోళికలి లుమ్, తిరుత్తోళి వ్పళై ముతలియ అణికలగ్గళిలుమ్ అభినివేశిత్తు అరుళి చ్చెయ్త

“కుసుమధరాలసా స్ఫటికవేదిశయా విటపా

అమరతరోః పరం పరిహసత్పృథు శీ రజభుజః ।

బహుమణిముద్రికా కనకకంకణదోవలయైః

కిసలయి దోదన్వయం ఫణిని నిభకరసుప్తమమః.”

ఎన్నుమ్ శ్లోకమ్ ప్రాయేణ ఇంద్రశోకత్తుక్కు ప్రతిచ్ఛందమాక త్తోన్ది నాలుమ్, అతిత్కాట్టిర్ ఇంద్రశోక త్రినధమ్ విలక్షణవైఖరియాయి రుక్కు మెన్నుమిడమ్ శబ్దసంద్భవత్తిలే తెలియక్కడవతామ్. ఇతు తన్నై ఊన్ది ఉణర్క “కుసుమధరాలసా అమరతరోవిటపా” ఎన్టాయ్త్తు అగ్గేయుళ్ళతు ; “పారిజాతవిటపానభితోయా పుష్ప నప్పుదుదియాత్” ఎత్తు కిడక్కిఱతు ఇజ్జే. కల్పకతరువిన్ పళైక భుక్కు (సామాన్యతః) కుసుమధరాలసత్వమ్ [అతావతు ~ పుష్ప జ్జిల్ నిత్తొరుకిడక్కై] అభూతపూర్వముల్ల ; సహజధర్మమేయామ్.

శీ రజభుజః=రజం భువక్తి “ రక్షతీతి రజభుక్, తస్య, శ్రీరజ్జ వాధస్యేత్యధః.

అన్ద పక్షైకశ్చై చ్చుద్ధీ (అన్దక్కిశైకళితేయే) పుష్పజల్ అలర్ ద్విరు
 త్తైయెన్దతు అసమ్భావితమితే. కిశైకళితే శితితుశితితాకచ్చిల
 కొమ్ముకళ ఉణ్ణాకి, అన్దై క్రమేణ పల్లవితమాయ్ ముకుళితమాయ్
 పుష్పితమామ్బుడియై ఉలక త్తిలే కాణ్ణిఱోమ త్తనై పోక్కి, కిశైకశ్చై
 చ్చుద్ధీ, కిశైకళితేయే పుష్పసమ్మత్తు ఉణ్ణాక కాణ్ణిఱిఱోమితే.
 అప్పడి అపూర్వమాక ఉణ్ణాక ప్పెఱువతొరు సన్ని వేక శ్చై స్వబు
 ద్ధ్యా కల్పిత్తు దృష్టాన్తికరిక్కితా రాయ్ త్తు ఇశ్చే

పేరరు భాళనే! దేవరీరుడైయ గాహుక్కళిత కజ్జుణజ్జళి
 నుడైయపుమ్ కేయూరజ్జళినుడైయపుమ్ శోభై పరమ్మియిరుప్పతు
 ఎజ్జనే శొల్లలాయరుద్దత్తెన్నిల్ ; కల్పకతరువిల్ శాఖైకశ్చై చ్చుద్ధీ
 పుష్పసమ్మత్తు నిరమ్మియిరుద్దాల్ ఎజ్జనే అల్లకు పెద్దీరుక్కుమో,
 అజ్జనే శొల్లలాయరుద్దత్తు కాణ్ ఎన్గితార్. పారిజాతతరుస్థానీయన్
 పేరరు భాళన్ ; తదీయవిటవస్థానే బాహుక్కళి, విటపజ్జళై ముట్టా
 క్కిట్టుక్కిడక్కిఱ పుష్పజ్జళిస్థానే - కటక, అజ్గదజ్జళి. - అధికతా
 ధణపరిదానదీక్షితనై పారిజాతమెన్న కుత్తైయిలైయితే. కారా
 నైయిడర్ కడిన్ద కఱ్ఱుకమితే. “శ్రీహస్తిశైల శిఖరోజ్జ్వలపారిజా
 తమ్” ఎన్దు ముచ్చన్దియుమ్ ముత్తైయిడాతారిలైయితే.

ఇవ్వళవేయో? కల్పకతరువితాట్టిలుమ్ మిక్క వీఱుడైయ
 నాయితే ఎమ్మెగుమానిరుప్పతు [‘ఎన్దైయాక్కిక్కొణ్డ ఎరక్కే
 తన్దై తన్ద కఱ్ఱుకమ్”] ఎన్దు - బేదాశ్యత్తిల్ ప్రసిద్ధనూయరు
 పుతొరు కల్పకతరువిల్ వ్యావృత్తి అరుళిచ్చెయ్ తారిజే ఆఱ్ వార్.
 అతావతు - అన్దకల్పకమ్ అధికశ్చై ఉణ్ణాక్కి కొడుక్కమాట్టాతు ;
 ‘సాధనానుస్థానమ్ పణ్ణాతార్ పక్కల్ తా మేల్ విఱ్ఱునుత్తిలై ; ఒరు
 వనుక్కే పుష్పలమాక కొడుక్కమాట్టాతు; ఫలజ్జళై కొడుత్తువిడుమి

తనైపోక్కి తనైక్కొడుక్కుచుత్తిలై. ఇనైయి తనైక్కుమ్ విప్రతీప
కోటియాయితే * కలశజలధికన్యావల్లరీ కల్పశాఖయిరుప్పతు.

పేరరుభాళక కల్పశాఖయానాల్ అవనుడైయ బాహు
క్కల్ కల్పశాఖైయాకక్కుటైయిడైయే, కట్టుకక్తావన నట్టులతో
ళనితే. తిరుముక్తుజైక్కుక్కై కటకలక్ష్మీయుమ్, అతల్కుమేలేలజ్గద
లక్ష్మీయుమాక విరివి, బాహుదణ్డజ్గలై జ్యోతిశ్చక్రమ్ ఆవరిత్తుక్కిడ
క్కుమ్నితైమైక్కు ప్రసిద్ధోపమాన మొన్టుమిల్లామైయాలే అభూతోపమై
శొల్లవేణ్డిన్దు

ఇతనై అభూతోపమైయాకక్కొళ్ళాళే ప్రసిద్ధోపమైయాకవే
కొళ్ళనడుక్కుమెన్నార్ ఇజ్జే శొల్లక్కడవతోన్టుణ్డు, అతాకిటతు-కిళై
కళిలేయే పుష్పమ్ ఉదియామర్ కిళైకళిలే శిలకొమ్ముకభుణ్డాకి
అనన్ద్రీలే ఉదిత్తాయమ్, పరప్పమాటప్పుత్త పుష్పజ్గళానవై
ముక్కుక్క మిడైన్దిరుక్కుమ్బుడియై నోక్కుమిడత్తు అక్కిళైకళిలేయే
శున్ద్రీలుమ్ పుష్పజ్గళోపూత్తిరుప్పతుపోల్ తోన్టువతుణ్డాకైయాలే
అత్తైప్పన్దు “పారిజాతవిటపానభితః” ఎచ్చుకిడక్కిటతు; అన్బియుమ్,
అభూతోపమైక్కు వినిగమకజ్గళాన “యది, చేత్ ” ఇత్యాదిసన్ద
భాజ్గళుమ్ ఇన్ద్రోకత్తిలే కణ్డిలోమ్, ఆకైయాలే ఇతనై అభూతో
పమైయెప్పతు అస్వరసమెప్పర్.

* అత్రేదమవధేయమ్ ఇజ్జనమే ఆహ్వానుక్కు త్తిరు
పుళ్ళమాకిల్ అపోతు వచనవృక్తి ఇజ్జనమిరాతు; యచ్చబ్బ తచ్చబ్బ
జ్గలైచుడైత్తు శ్లోకత్తై పెరుక్కవేణ్డియ ఆవశ్యకతైయిరాతు. “కట
కాజ్గదలక్ష్మీయాలే విశజ్గకిన్ట బాహుక్కళానవై శున్ద్రీలుమ్పరన్ద
పుష్పసమృద్ధియాలే తికథ్రికిన్ట పారిజాతవిటపజ్గలై ఒత్తిరానిన్టన”

ఎస్టు పొరుల్ తరుమ్బడియాన శ్లోః సద్దభామ్ అమైద్దిరుక్కుమ్ అన్తి యుమ్, “ఉదియాత్” ఎస్టు లిజ్ రూపమ్ ప్రయుక్తమాయురుక్కుమ్బడియై ఉద్దున్దునోక్కుక. అభూతోపమైక్కు “యది, చేత్” ఇత్యాదికల్ తాక్ వినిగముక శ్లెప్పతుమ్ నిరవలమ్బొక్తియామ్ ; “సకాళ్చనే యత్ర మునేరనుజ్జయా నవామ్బుదశ్యామతనునన్య విత్తత । జగాయ జమ్బూజనితశ్రియః శ్రియం సుమేరుశ్చజన్య తదా తదాసనమ్.” [మాఘకావ్యే. ౧-౧౯.] ఇత్యాది పరిశ్చతస్థల జల్ కాణ్ణ.

తిరువాయ్ మొట్టియిల్ “శన్తమ్బులవలశెయ్తు” [౩-౧౦-౧] ఎస్టు పాట్టికళుట్టిలే “ఒల్ వాల్ తణ్ణుకొణ్ణు” ఎస్టు విడత్తిలే—

“ఒరుకల్పుక తరు పణైత్తు క్కణ్ణుత్తోలు మరుమ్మినాప్పోలే యాయిద్దు వడివుమ్ దివ్వాయుధజ్జళుమ్ శేర్న్ద శేర్త్తి యిరుప్పతు.”

ఎన్దిట శ్రీనూక్తి ఇన్ద్రశ్లోకవై అడియైద్దుయైన్దు జీయరరుళిచ్చె య్యుమ్బడి

“అభితఃపరితస్సమయా నికమాహప్రతియోగేసి” ఇత్యను శాసనాత్ “పారిజాతవిటపాక్” ఇతి ద్వితీయా. [విడమ్బుయసి.] విడమ్బునమావతు - తిరస్కరణముమ్, అనుకరణముమామ్ ; ఇక్లే అనుకరిణాధాకమ్. అతతా=తను - విస్తారే’ ఎన్దిటభాతు అజ్ పూవకమాయ్ కర్తరిక్తిప్రత్యయాన్తమాయ్ క్కిడక్కిటతు. “తతం వ్యాప్తే విస్తృతేచ” ఇతి మేరిసి. ... (౨౮)

శ్లో॥ మధ్యమానచలఘేనిలసిన్ధు
ప్రోద్ధితక్షణదశాం గమితౌ తే ।
నక్షసి స్ఫురితమాక్షికహారే
కొస్తుభశ్చ కమలాచ కరీశ ! ॥

౨౯॥

పదపూర్వై.

హే కరీశ ! = క్రిచా స్థిగిరి శాధనే !	మధ్యమానచల	{ కడైయప్పదానిష్టమ్ (అత ఏవ) ఆత్మయా నిష్ట మురైకలైయైడై త్రాయుమిరానిష్ట కడ లిల్ నిష్టమ్ ఉదిత్తన మయిత్తిక ఆవస్థయై
స్ఫురితమాక్షికహారే = తళితళిష్ట ముక్తాహారైయైడైయతాన	ఘేనిలసిన్ధు ప్రోద్ధితక్షణదశామ్	
తే నక్షసి = ఉగతు తిరుమార్ పిల్		
కొస్తుభశ్చ = శ్రీకొస్తుభమణియుమ్		
కమలాచ = పిరాట్టియుమ్,	గమితౌ = అడైవిక్కప్పట్టుళ్ళన.	

[మధ్యమానేత్యాది] తిరుత్తోళ్ కళినమ్మకు తిరుమార్ పిలే కొడ్లుమూట్ట, అతినమ్మకై అనుభవిక్కితార్.

నమ్ ఆత్మవార్ కళుక్కుమ్ ఆచార్యర్ కళుక్కుమ్ ఎమ్మెరు మానుడైయ దివ్యావయనజళిల్, అల్లాత అవయవజ్జళెల్లామ్ ఒరు తట్టుమ్ తిరుమార్ పు ఒరుతట్టుమాయిరుక్కుమ్. అతుక్కడి ఎన్ను నిల్ ; [“వేదానాన్త త్వచిన్తాం మురభిదురసి యత్యాదచిహ్నైస్త రన్తి ”] పరతత్వమ్ ఇన్న తెన్తు నిణకాయైక్కెయిలే ముయన్ద్రో శుమన్దెబ్బున్ద వేదాన్తజ్జల్ శ్రీమన్నా రాయణనుడైయ తిరుమార్ పిలే పిరాట్టియినుడైయ సాదలాఱ్ఱోరసాజ్కు తెక్కణ్ణ ‘ఇవనేయితే సరితత్వమాకక్కడనన్’ ఎన్తు నిణకాయైత్తు క్కవలై తిరుమాయ్త్తు. ఆకవే, పగత్వత్తుక్కు ప్రకాశకమాన అవయవమితే తిరుమార్ పు.

ఇన్నముమ్ పిరాట్టి మేల్ విమ్మిన్దు విరుమ్ముమ్మడియాన ఏన్ద్రమ్ తిరుమార్ పుక్కితే అసాధారణమ్. [“అకలకిల్లైనితైయుపెను

అలర్ మేల్ మజ్జెయ్యతై మార్ పా ! ”] “ తిరుమార్ పైవిట్టు అకల కిల్లే ; తిరుమార్ పైవిట్టు అకల కిల్లే ” ఎన్నిట ఇవ్వార్చైయేయాయ్ త్తు పిరాట్టివాయిల్ ఎప్పోతుమ్ వరువతు. ఇతు తాన్ అకన్దిరున్దు శొల్లుకిఱవార్చైయన్దు ; తనక్కు అకలుకైక్కు ప్రసక్తియిన్దు క్కేయిరుక్కుచ్చైయే తేయుమ్ తిరుమార్ పి భోగ్యతైయై అనుసన్దితు అప్రసక్త ప్రతిపేధమ్ పోలే శొల్లుకిఱవార్చైయితే. తిరుమార్ పి భోగ్యతై పడుత్తుకిఱపాడితే ఇతు

“ యద్భక్త్యా కల్పవియుతానుభవేష్యనాశ్శం తత్కిల్పిషం సృజతి జన్మరిహ క్షణాధే ” ఎన్నుమ్మడి తీరక్కట్టియ అపరాధమ్ వణ్ణిపొరుకిఱ నమక్కు ఇత్తిరుమార్ పితే ఆశ్వాసహేతువాకిఱతు

[మధ్యమానేత్యాది.] పేరరుళాశనుడైయ తిరుమార్ పిలే ముక్తాహారజ్జల్ తళతళెన్దు విళజువతుమ్, ఇడైయే శ్రీకాస్తుభముః యుమ్ నాయ్ చ్చియారుమ్ తిక్కల్ వతుమాన ఇన్దలైమై ఎజ్జనే వణ్ణిక్కలాయిరున్దు తెన్ద్రాల్ ; వణ్ణారుకాల్ దేవతైకళుక్కు జీవన మళిన్దుతత్కాక క్కుడల్ కడైన్దురుళిన కాలత్తిలే, అక్కడైతలా లే నురైకళికిళర్ న్దు ‘కరుజ్గడల్’ ఎన్నుమ్మడియాన కరునిఱమ్ మాటి వెణ్ణిఱమ్ పెగ్గోది అక్కడలిన్దు నిన్దుమ్ ఇన్ద శ్రీకాస్తుభముమ్ నాయ్ చ్చియారుమ్ శొన్ది ననుయత్తిల్ నిలైమైయాక తాదాత్మ్యమ్ శొల్లలాయిరున్దు తెన్దితార్.

సముద్రస్థానత్తిలే తిరుమార్ పుమ్, మధనకాల సముత్థిశ మాయ్ అతవివ చచ్చులమాయిరానిన్దు నురైకళిన్ద్రాన్దు త్తిలే - తళ తళెన్దు ముక్తాహారజ్జళుమ్, అన్ద నురైకళిన్ద్రై శ్రీకాస్తుభముమ్ కమలై యుమ్ ఉన్దిక్కుప్పెగ్గోది ననుయదైయిన్ద్రాన్దు త్తిలే ఇప్పోతు

తిరుమార్ పిలేవిళిగ్గుమ్ నిలైమైయుమ్ ఆకళిజ్జనే ఉరువకప్పసుత్తి
యిరుక్కుమితు మికవుమ్ పొరున్దుమాలుకాణ్.

చలాశ్చ తే ఘేనాశ్చ-చలఘేనాః, తే అస్మిన్ నస్తితి చలఘే
నిలః, మధ్యమానశ్చ సా చలఘేనిల శ్చేతి విశేషణోభయపదకర్మ
ధారయసమాసః “ఘేనాదిలచ్చ” [౧-౨-౯౯] ఇతి సూత్రాది
ణ్ ప్రత్యయే ఘేనిల ఇతిరూపసిద్ధిః. మధ్యమానచలఘేనిలాత్ సిద్ధోః
ప్రోక్షితిః - ఉత్థానమ్, ఉత్థితేః క్షణః - ఉత్పత్తికాలః తస్మిన్
యా దశా, తామ్ ఇతివ్యుత్పత్తిః. సిద్ధవుక్కు “మధ్యమాన” ఎష్ట
విశేషణమిట్టతు చలఘేనిలత్పత్తుక్కు ఉపన్తమ్మకమాక - ఎన్టుశొల్లు
వర్కళి; “ప్రోక్షితిక్షణదశామ్” ఎన్టు శొల్లుకైయాలే అన్దనమయమ్
మధననమయమెన్టుకాట్టుకైక్కాక - ఎన్టుమ్ శొల్లువర్కళి. “చల”
ఎన్దు మ్ విశేషణశ్చై ఘేనజగతుక్కుక్కొళ్ళామల్ సిద్ధవుక్కుక్కొళ్ళు
నారుముళర్; అతు స్వరిసమన్తు; దాప్తాన్తికత్తిర్ “స్ఫురితమా
క్తికహాకే” ఎన్టు స్ఫురితత్వవిశేషణమ్ ముక్తాహారత్తుక్కు ఇట్టిరుప్ప
తాల్ దృష్టాన్తిర్ చలత్వవిశేషణమ్ ఘేనత్తుక్కు ఆవతేఉచితమ్.
తిరుమార్ పిలే అత్తైకిన్దు ముక్తాహారజ్గళానవై కడలిలే చలియానిన్దు
నుగై కళోకే ఒత్తిరుక్కిన్దునవెన్దు శొల్లుకైయితే ఉచితమ్

ఇన్దుశ్లోకత్తిర్ తాత్పర్యశ్చైయే తిరువుళ్ళప్పదీర్, భట్టర్
శ్రీరంగరాజస్తవత్తిలే “హారస్ఫురితపేనమ్, అంశులహరీమూలద్ధిక్,
ముక్తాఫలశ్రేణీశీకరదుర్ధిణమ్, తతఇతో వ్యాకీణారత్నోత్కరమ్,
ఆవికాస్తుభలక్ష్మీ, రజనవతేనిస్సీమభూమాఽన్భుతమ్, వక్షో
మన్దరమధ్యమానజలధిన్లాఘం విలోకేమహి.” ఎన్దురుళిచ్చెయిత
శ్లోకమ్ ఇన్ద్ర అనుసన్ధేయమ్.

సముద్రమధనవృత్తాంత మిరుక్కుమ్మడి యెజ్జనేయెన్నిల్;—
మున్నోరుకాలత్తిల్, ఒరువిద్యాధరమకల్ ఇన్వణ్ణోళ త్తిఱ్ఱు అప్పు
అత్తిలుళ్ళ విష్టులోకత్తిల్ శెన్తు తిరుమకలై పుకట్టన్దువాడి అవ
ళాల్ ఒరుపుప్పనూలై సనాదిక్కప్పెల్లు మిక్కచుక్కిల్ చ్చిఱ్ఱోహ
దు అమ్మాలెయై త్తె కైవీడైయిల్ ధరిత్తుక్కొణ్ణు బ్రహ్మలోక
మాగమాక మీణ్ణువగుకైయిల్ దుర్వాసమహాషిఁ ఎఱిర్ప్పట్టు
అవతై వణిగిత్తుతిక్క, అన్దవిద్యాధరమకల్ అమ్మాలెయై అన్దమహా
మునిక్కు అళిత్తిట్టాల్. అతకపెరుమైయై ఉణర్న్దు అలినై శిరినా
వహితై అన్దమునివరిర్ అన్దభరితిరాయ్ దేవలోకత్తుక్కువన్దు,
అప్పొమ్మతు అఱ్ఱు ఉల్లాసమాక విరావతయూనైయి స్కేల్ ఊర్ వలమ్
వన్దుకొణ్ణిరున్ద దేవేన్ద్రనైక్కణ్ణు అవనుక్కు అన్దమాలెయై కైసీటి
క్కొమ్మక్క, అవక అలినై అఱ్ఱుశత్రాల్ వాగ్గి అన్దయూనైయి పిడ
రియిస్కేల్ వై త్తవళవిల్, అన్ద మిత్తమత్తజమ్ అప్పుమాలెయై త్తు
తిక్కెయూల్ పిడిత్తు ఇట్టుత్తు కీఱ్ఱెఱిన్దు కాలాల్ మిదిత్తుత్తువై త్తత్తు;
మహాషిఁ అత్తనైక్కణ్ణు కగుమ్కోఁమ్కొణ్ణు దేవేన్ద్రనైక్కొ
“ఇవ్వాఱు శెల్వచ్చెరుక్కుల్లి ఉన్నుడైయి ఐశ్వర్యమెల్లామ్ కడ
లిల్ ఒళిన్దువిడక్కడవన” ఎన్దు శపిక్క, ఉడనే దేవర్కళుడైయి
శెల్వమడగ్గలుమ్ ఒళిన్దన, ఒళియవే, అసురిర్ వన్దుపొరుతు అను
రైవెట్టర్. పిన్దు దేవేన్ద్రన్ దేవర్కళోడు తిరుమాలై చ్చురణ
నుడైన్దు, అవర్ అభయమళిత్తు క్కట్టళైయిటపడి, అసురిర్కలై
యుమ్ తుడైక్కొణ్ణు మన్దరమలైయై మత్తాకనాట్టి, వాసుకియెన్నుమ్
మహానాగతైక్కడైకయితాకప్పుట్టి క్కడలై క్కడైయలాయినర్.
అపొత్తు కడలిల్ నిన్దుమ్ పిరాట్టి, క్రీకొన్దుభమశి, చన్ద్రన్, కల్ప
కమ్, విరావతిమ్, ఉచ్చైశ్శ్రీవన్, అమృతమ్ ముతలియి పల
న్దొఱ్ఱునన్దుక్కల్ పిన్దన ఇఁసొడై.

ప్రోత్థితః “సా-గతినివృత్తౌ” ఎన్నుమధాతు, “సాగాపావ
చోభావే” ఎన్నుసూత్రతాల్ త్రికప్రత్యయా స్తమాయ్, ప్ర, ఉత్,
ఇత్యుపసగద్యయపూవకమాయ్ క్కిడక్కిఱతు. “ప్రోత్థితక్షణ”
ఎన్న శిలర్ ఓతువర్ ; అన్తపార త్తిత్, ప్రోత్థితశబ్దమ్ భావే క్తప్రత్య
యాన్తమెన్ను కొళ్ళక్తడవతు ప్రోత్థితమ్=ప్రోత్థానమిత్యధణః (౨౯)

శ్లో॥ అజ్ఞానక్షీతిభృతో యది నాను
ఉపత్యక్తా వరద ! హేనునుయీ స్యాత్ ।
తాదృశీ తవ విభాతి తు లక్ష్మీః
ఆమ్బరీ బత ! విడమ్బితవిద్యుత్ ॥

301

పదపూర్వై.

హే వరద ! = వరదరాజనే !	ఉపత్యక్తా = తాల్ వరై యానకు
విడమ్బితవిద్యుత్ = మిన్నల్ పోన్త తాన	హేనునుయీ = స్కూమయమాక
తిఎ ఆమ్బరీ } ఉనకు పీతామ్బర	స్యాద్యదితామ = ఇరుక్కుమేయాకిర్
లక్ష్మీమ్ } శోభయోగెష్టాల్,	తాదృశీ = అతుపోన్త తాక
అజ్ఞానక్షీతిభృతః = అజ్ఞానమయమాన తొరు	విలాతి = విళక్తాన్తిస్తు ;
పణత త్తినుడైయ	బత ! = అళ్ళర్చున్

[అజ్ఞానక్షీతిభృత ఇత్యాది.] తిరుమూర్ పనుకు పీతక నాడై
యిలేకొణ్ణుతళ్ళు, అతిన్దై అనుభవిక్కితార్. మేళుశ్యామనూన
తిరువరైక్కు పురభాగరసావహమాన తిరుప్పీతామ్బర ముమ్మెదిరు
క్కున్బుడియై అభూతోపమైయాలే పేళుకితార్ మైన్ణమానతొరు
మలైక్కు హిరణ్మయమానతొరు తాల్ వరైయన్డాకిర, తిరుప్పీ
తామ్బర త్రికశోభయై అతనోడు బప్పిడలామెన్దితార్. అజ్ఞానపవక
త త్రిక సాన త్తిలే పేరుళాళక ; హిరణ్మయసానుసాన త్తిలే తిరుప్పీ
తామ్బరమ్ “విడమ్బితవిద్యుత్” ఎన్న విశేషణమ్ - దృష్టాన్తకోటి

యిల్ “హేమమయీ” ఎష్టతత్కు అనుగుణమాకక్కిడక్కితతు.
 “అజ్ఞనక్షీతిభృతః” ఎష్టతత్కు అనుగుణమాక దాష్టాన్తిక త్తిర్
 వచనవ్యక్తియొస్తుమిల్లెయేయెన్న వేడ్డా; “వరద తే” ఎన్నుమ్మోతే
 ‘అస్త అంశమ్ ధర్మిగ్రాహకమానసిద్ధమ్’ ఎష్ట ఇవర్క్కు త్తిరువుళ్ళ
 మోలుమ్. పేరరుభాళనుడైయ తిరువురువవణ్ణమ్ కీర్తేశొల్లిన్ద్రా
 కైయాలుమ్ సుప్రసిద్ధమాకైయాలుమ్ దృష్టాన్తబలాదపి సువ్యక్త
 మాకక్కుడియతాకైయాలుమ్ ఇడ్డేశొల్లిన్ద్రా త్తియెస్తుకోళక.

భట్టర్ శ్రీరఙ్గరాజస్తవత్తిలే “కటీకాన్తిసంవాది చాతుర్య
 నీవీలసద్రత్తు కాళ్ళీ కలాపానులేపమ్ । మహాభ్రం లిహన్నేరుమాణి
 క్యసానూరివాభాతి పీతామ్బరం రఙ్గబన్ధోః ” ఎష్టగుళిచ్చెయ్తిరుప్పతు
 ఇన్ద శ్లోకాధికై ఒరువుడై తిరువుళ్ళత్తిత్కొణ్డు ఎన్నలామ్

అజ్ఞనమయశ్చసా క్షీతిభృచ్చు; తస్య. [శపత్యకా] “ఉప
 త్యకాఽద్రేరాసన్నా భూమిః” ఇత్యమరః. హెమ్నోవికారః - హే
 మమయీ. అమ్బరస్య ఇయమ్ - ఆమ్బరీ. విడమ్పితా విద్యుత్
 యయాసా - విడమ్పితవిద్యుత్; మిన్నల్పోన్త ఎష్టపడి.

శ్రీవైకుంఠస్తవత్తిలే “ఐన్దివరీ క్వచిదపి క్వచనారవిన్ది చాన్ద్రా
 తపీ క్వచనచ క్వచనాఽథ హైమి । కాన్తిస్తవోధపరభాగ ఎర
 స్పరశ్రీః పార్యేత పారణయితం కిము చక్షుషోమేః” ఎష్ట శ్లోక
 త్తాల్ దివ్యావయవజ్గభుక్కుమ్ దివ్యభూషణ పీతామ్బరాదికభుక్కు
 ముణ్ణాన పరభాగశోభైయై అనుభవిత్రగుళిన అల్లకు ఇడ్డే అనుసన్ధే
 యమ్.

(30)

❧❧❧ ఇతి స్వాగతాదశకం సమాప్తమ్ ❧❧❧

అథ వసంతమాలికా దశకమ్.

శ్లో॥ పరభాగమియాద్రవేస్తమిసా

వరదాద్య త్వయి తన్ని శామయామః ।

గమితా తవ వక్త్రచిత్రభానోః

పరభాగం నను కౌస్తభీ తమిసా ॥

3౧॥

పదపురై.

హే వరద ! = వరదరాజనే !

తమిసా = ఇరుళో తిరుళానతు

రవే = నూర్యనుక్కు

పరభాగమ్ = పరభాగమెన్ను మృడియై

ఇయాత్ = అడైయట్టుమ్ ;

[నూర్యనుక్కు రాత్రి పరభాగమా

యరుక్కిఱ తెన్దిఱ వ్యవహరమ్ ఉ

డైయడుక ఎస్తపశి.]

తత్ = అన్దనిరైమైయై

అద్య = ఇపోవతు

త్వయి = ఉక పక్కలిల్

నిశామయామః = కాదానిస్తోమ్ ;

[ఎజ్జవేయెన్నిల్ ;]

తవ = ఉన్నడైయ

కావరీ } తిరుక్కుట్రుఱుల్ శ్రైయిరే

తమిసా } యుళ్ళ ఇరుళానతు

వక్త్రచిత్రభానోః = తిరుముకమణ్డలమాః

ఱ నూర్యనుక్కు

పరభాగమ్ = పరభాగశోభయై

గమితానను = అడైవిక్ పట్టిరానిష్టతీతే.

[పరభాగమిత్యాది.] ఇని చతుర్థదశకమ్ పేరురుళాళను

డైయ తిరుముకమణ్డలవణకానపరమాయ్ చెయ్లకిఱతు తిరుముక
మణ్డలమాఃఱతు - తిరు నెల్లీల్, తిరుప్పరువమ్, తిరుక్కుణ్, తిరు
మూక్కు, తిరుక్కుణ్ణోక్కమ్, తిరుప్పవళిలవు, పున్నుఱువఱ్వురుళ్ళు,
దిన్యకపోలమ్ ములలియ నన్ని వేళణ్ణళమైయప్పెల్లీల్లే యిరుప్పతు;
అవై యెల్లవల్లీయమ్ వణికప్పతాయ్త్తు ఇందదశకమ్.

కతిరాయీరమిరవికలనైరిత్తాలొత్త నీమ్మడియోడు తోళ్

టేణ్ణియాన తిరుముకమణ్డలత్రిక్ వెళిచెటిప్పమ్, “కొళ్కిన్దొకొలి
రుత్తై చ్చుకిర్న్దిట్ట కొమ్మమ్ శురుళిక్ శిళ్ళొణ్ణ నీలనన్నుల్ తత్తై

మాయిరానిష్టతు' ఎన్టు శొల్లమాట్టా; నెజ్జిలుమ్ నిన్దాయాన్. ఇరణ్ణువణజ్జలై యుమ్ సమానకాలత్తిలే సన్నిహితజ్జళాక క్కాణు మవనే పరిభాగమెన్నక్కరుతువన్. ఇప్పడియానపిన్బు, “భాస్కర నుక్కు తమిసైగ్రయానతు పరభాగమ్” ఎన్నిట వ్యవహారముణ్ణాక ప్రసక్తియై నూర్యనుక్కుమ్ తమిసైక్కుమ్ సాహచర్యమ్ ఉప లభమాకిల్ అజ్జనేవ్యవహరిక్కూక్కుడుమ్. అతు కదావ్యనులభ్య మాకైయాలే తాదృశవ్యవహారమ్ ముటియాతు - ఎన్నతు సవన్ సహృదయ హృదయజ్జనుమాన విషయమ్. ఇప్పడి అసంఘటితమాన వ్యవహారమ్ సంఘటితమాముడుకవెన్టు అపత్తి పణ్ణుకిణార్ ఇన్ద శ్లోకత్తిలే

[౦వే:తమిసా పరభాగమియాత్.] ‘పకలుక్కు ఇరవానతు పరభాగమాయిగుక్కిన్టతు’ ఎన్నిట వ్యవహారమ్ ఉలకిల్ ఇల్లైయే యాకిలుమ్ అన్దవ్యవహారముణ్ణాకలామెన్టపడి ఇన్ద అపాదనత్తుక్కు నిమానుకమేతెన్నిల్; [తత్ అద్య త్వయి విశామయాను:] అన్ద పరభాగశోభైయై ఉన్నళవిలే కాణానిన్టోమితే. కాణిటపడి తానెజ్జ నేయెన్నిల్; [గమితేత్యాది.] [కౌస్తభీ తమిసా తన వక్రచిత్ర భానో: పరిభాగం గమితానను] ఆయిరమ్కతిరుక్కైయ ఆదిత్యనుది త్రాటోప్పిన్టళ్ళ తిరుముకమణ్ణలమున్, కాళరాత్రికళిలల తరణ్ణాటోప్పిన్టళ్ళ మున్నుచ్చిమయిర్క్కల్తైకిళుమ్ వ్రాప్తపరభాగపరస్పరశ్రీ యాయ్క్కొణ్ణు ఉన్పక్కలిలే విశజ్జక్కాణానిన్టోమాకైయాల ‘పకలుక్కు ఇరవు పరభాగమ్’ ఎన్నిట ప్రదై పరివక్కడనవెన్ టార్. ఇజ్జనే అరుళిచ్చెయ్కిటవివర్క్కు త్తిగుప్తళ్ళక్కరుత్తు ఎన్నెన్నిల్; పేరరుభాళనుజ్జణు కున్దళ్ళల్ కాళరాత్రిపాలే కణుత్తు విశజ్జకిన్టనవెన్బుతుమ్, తిరుముకమణ్ణలమ్ కతిరాయిరమిరవిపోలే

జ్వలియానిష్ట తెన్నతుమ్, ఇన్దముఖకు న్నశజ్జళుడై య పరభాగవరస్పర శ్రీ పరమభోగ్యమాయరానిష్ట తెన్నతుమ్ ఇతనాల్ సిద్ధిక్కుమ్.

“పరభాగమియాద్రవేస్తమిసా ” ఎన్నిట ఆపాదనమ్ కవినమ యసరణినజ్జతమెన్నుమ్ స్వాధ్యక్షిలే నోక్కుడైయతల్ల వెన్నుమ్ ఉణ ర్క. ఇన్ద ఆపాదనమ్ దాష్టాన్దికమాన ముఖకు న్నశజ్జళో సహ స్రాంశుతిమిసా సన్నిభజ్జళెన్నుమిడతై దృఢీకరిక్కుముళవిలే వి శ్రాస్తమ్.

పరభాగశబ్దమ్ ధర్మపరమా? ధర్మిపరమా? ఎన్ను శిలర్ విమళిన్పర్కళో, తత్త్వకరణానుగుణమాక ఉభయపరమాక న్నమ్ కొళ్ళత్తకుమ్. ఇతల్కు ఒరునిదశణమ్ కాట్టువోమ్:— వేదాన్తదేశికనరుళిచ్చెయ్త విరోధపరిహారహన్యత్తిల్ ద్వయా ధికారత్తితే “[౮౨] పురుషకారమెన్ను పురుషశైవ్యుమ్ లోభీ లాయరుక్క ఘటకచేతనవిశేషతై పురుషకారమెన్ను శొలుకిటపడి యెన్నిన్నిలో; రాజకులమెన్ను రాజావస్థమ్మత్తై కవికళోకూడచ్చొల్ల మాపోలే ఇతువుమ్ పురుషనొరువనైక్కిట్టుమ్మోతు తనక్కుము న్నిలైయాక్కుకిట చేతనవిశేష త్తివే లోకోక్తిచ్చాయైయాలే శొల్ల పుసుకిటతు.” ఎన్దరుళిచ్చెయ్తరుప్పతై ఇన్దేస్తరిత్తుక్కోళిక. ఇన్ద డైవిత్తానే పరభాగశబ్దత్తిక్కు ‘పరభాగమా యిరుక్కుమ్తనై’ ఎన్నిటపారుళుమ్ సజ్జతమాకక్కుత్తైయిల్లై “చేతనస్య లక్ష్మీ: పురు షకారోభవతి ” ఎన్దమ్, “చేతనస్య లక్ష్మీ: పురుషకారంకరోతి ” ఎన్ద మిరణ్ణవిధమాన ప్రయోగముమ్ ఉపపన్నమావతుపోల్, “సూర్య: తమిసాయా: పరభాగ: భవతు ” “సూర్య: తమిసాయా: పరభాగం ప్రాప్నోతు ” ఎన్ద ద్వివిధప్రయోగముమ్ ఉపపన్నమే యమ్ ఇతుతా లోకోక్తిచ్చాయైయాలే ఎన్దకొళిక

సంస్కృతవ్యాఖ్యానత్తిలే - “నహస్రభానుసన్నిభ భగవద్వ
దసశోభానన్నిధానాత్ తమిసాసదృశకుస్తలశోభా సుతరాం భాసత
ఇతి భావః.” ఎట్టెఱ్ఱుతియుళ్ళ తాత్పర్యమెట్టే సజ్గతమావతు.
“లోకేప్రసిద్ధా రాత్రేన్సూర్యపరభాగప్రాప్తిః - ప్రాప్తవక్త్రచిత్ర
భానుపరభాగాయాం త్వదీయకుస్తలతమిసానాయాం స్పష్టం దృష్టేతి
నిష్కృష్టోఽథః.” ఎట్టెఱ్ఱుతియుళ్ళతుమ్, “పశ్చాద్భాగం గమితా
..... పరభాగవీచ పరభాగఇతి శ్లిష్టయాపశమ్” ఎట్టెఱ్ఱుతియుళ్ళ
తుమ్ శ్లిష్టయాపమామత్తనై. పరభాగశబ్దత్తిఱ్ఱు శ్లేషభజ్జియాలే
పశ్చాద్భాగాధాకత్వముమ్ కొళ్ళక్కూపమాయినమ్ అతు ఇక్కి
అనుకయుక్తమ్; అనుభవధోరణీస్వారస్య భజ్జకముమామ్.

పరభాగశబ్దత్తుక్కు పశ్చాద్భాగమెగ్గిట అధఃత్తై ఇక్కికొణ్డొ
ఱ్ఱిందొల్ ముఖకుస్తలశబ్దకుళ్ళ పరభాగపరస్పరశ్రీయై అనుభవిక్కి
తారెన్నప్పొకాతు. పిఠాపుటత్తిలే తిరుక్కుఱ్ఱుఱ్ఱున్దైయెయుమ్
ముఠాపుటత్తిలే తిరుముకమణ్డలత్తైయు మనుభవిక్కితారెన్బివ్వళవే
యాయ్త్తు చ్చొల్లవడుప్పతు. ఆఱ్ఱ్ వానుడైయ తిరువుళ్ళమ్ ఇవ్వ
నుభవత్తిలే విశ్రాంతయల్ల. “కొన్దళీతమిసా” ఎన్దతు పశ్చాద్భాగ
వ్యాప్తమాన కుస్తలశోభైయై చ్చొల్లుకిఱత్తల్ల, “శెఱ్ఱులమలర్
శూఱ్ఱ్ వణ్డినమ్పొలే శురుణ్డిరుణ్ణ కుఱ్ఱుల్ తాఱ్ఱ్ న్ద ముకత్తా”
ఎన్దుమ్ “శెఱ్ఱులపుప్పొలి తేనుణ్ణమ్ వణ్డిప్పొల్ వణ్డికళ్ వన్దా పవళ
వాయ్ మెయ్ ప్పు” ఎన్దు మరుళి డ్చెయ్ లేఁడియే ముఖకమలత్తిఱ్ఱుడి
న్దళ్ళ కుస్తలశబ్దశోభైయై చ్చొల్లుకిఱతు. తిరునాఱ్ఱ్ బిళ్ళు అప్పమి
చప్పొనై ఉపమానమాకక్కొణ్డరై పులిక కరుత్తైయుమ్ ఆరాయ్క.

ఇయాత్=‘ఇన్ గతౌ’ ఎన్ద భాతువిల్ విధిలిక్ ప్రథమపురు
షైకవచనమ్. తమిసా=“తమిసా తామనీ రాత్రిః” ఎన్ద అమర

కోశత్రాల్ ఇరుళ్ మిక్కు ఇరవైచ్చొల్లుమ్. “తమిస్రం తిమిరే, కోపే
పుంసి, స్త్రీతు తమస్తతే । కృష్ణపక్షనిశాయాంచ” ఎన్ట కోశాస్త్ర
రత్రాల్ తమస్సమూహత్తైయమ్ శొల్లుమ్. [“తన్ని శాయయామః”=]
‘సామాన్యే సపుంసః’ వివక్షైయాలే తత్ ఎన్ట పదవిభాగశ్చైయ్య
లాయిల్లు. తమ్ ఎన్టమ్ పిరిక్కులామ్. [వక్త్రచిత్రభానః.] వక్త్ర
మేవ చిత్రభానుః, తస్య. “అగ్నివైశ్వానరో వహ్నిః.....చిత్ర
భానువిభావనుః” ఎన్ట అమరకోశత్రాల్ చిత్రభానుశబ్దమ్ అగ్నివా
చకమాయినమ్ “చిత్రభానుః పుమాన్ వైశ్వానరేచాహస్క
రేపిచ” ఎన్ట కోశత్రాల్ నూర్నివాచకముమామ్; “ద్యుమణిస్తరణి
మిత్ర శ్చిత్రభానువిరోచనః” ఎన్ట అమరనుమ్ శొన్నాన్.
[కౌస్తభీ] కుస్తభానా మియమితి తద్ధితవృత్తిః. ఇన్ద్రశ్లోకమ్ ముతల్
“ముఖమున్ననమ్” ఎన్టి శ్లోకమశపుముశ్చ వత్తుశ్లోకజ్జల్ - ౪ వస
స్తమాలికావృత్తమ్ వృత్తరత్నాకరత్తిల్ చతుర్ధాధ్యాయత్తిల్
అధానమవృత్తప్రకరణత్తిల్ “విషమే ససజా గురూ సమేచేత్సభరా
యశ్చ వసస్తమాలికాస్యాత్” ఇతి తల్లక్షణముక్తమ్. ముతల్
పాదముమ్ మాన్తామ్ పాదముమ్ పతినోరక్షరజ్జభుజైయనవాయ్,
ఇరణ్డామ్ పాదముమ్ నాగ్గామ్ పాదముమ్ పన్నిరణ్ణ అక్షరజ్జభుజైయ
నవా యిరుక్కైయాలే అధానమవృత్తకోటి ప్రవిప్లమాయ్త్తు. (3౧)

శ్లో॥ ఉభయోరపి పక్షయోస్తిధియాన్

విషమీభావనిరాసదాఽప్తమీతి ।

ఉపమానజనమ్పదే చ సేన్దోః

వరదాఽభూద్భవతో లలాటలక్ష్మ్యో ॥

3౨॥

శ్లో ప్రస్తావనైయిరే ఇన్ద దశకమ్ “ఉపహతి” ఎన్ట నిదేశకకృష్యట్టియ
శ్చకు ప్రామాదికమ్.

పదవ్యురే .

హీ షరద ! = షరద కాజినే !

ఉభయోః పక్షయోరపి=శుక్లముమ్ కృష్ణ
మునాకితి ఇరణుపక్షద్వలిలముశ్చ

అష్టమీ ఇతి } అష్టమియైస్థి యాతొరు
యా ిథిః } తిథియానతు

ఇహోః = చంద్రునిక

విషమిభావ } నైపవ్యుత్తైస్పృక్-డిక్-
నిరాసదా } వల్లతో,

సా = అన అన, విచిత్రయానతు

ఇచ్చోక = (అన) చన్రీనుక్కు

భవతః=ఉన్నదెయ

లలాటశ్చక్రే = తిరు నెల్ శ్రీయిక్ అమ్మ
 (సహ) కాడే

ఉపమానజసమ్మదేచ=ఒప్పిడువత నా లు

జ్ఞాపకీయ శైల్పత్రికాపారుట్టుమ్
కథూత్ = (కారణమాక) అయిల్లు.

[ఉభయారసీత్యాది] తిరునాళ్లలో ముల్లక్కై అనుభవిక్కి
తాల్. అప్పమీచన్ద్రునై అనుకరిత్తిరుక్కుమాయ్త్తు త్తిరునాళ్లలో.
వేదాన్తదేశిక నరుళిచ్చెయ్త పరమపదసోపానత్తిలే ఒప్పుతావతాన
పరాప్తిపవళత్తిలే

“తిరుక్కుళుల్ శేర్ త్తియాలే ఒరుభాగమిరుళోడే శేర్ న్ద
అప్పమాచన్ద్రనై అనుకరిక్కిఱ తిరునెన్ద్రుయై యనుభవిత్తు”
ఎన్నరుళిచ్చెయ్యప్పట్టరుప్పతు కాణ్డ.

[ఉభయోరపి పక్షయోః అప్తమీతి యా తిథిః] శుక్లపక్ష
త్రిలుమ్ కృష్ణపక్షత్రిలుమ్ అప్తమియెన్తు యాతీరు తిథియున్దు ;
అతు ఎప్పడిప్పట్టజేన్నిల్ , [ఇద్దోః విషమీభావనిరానదా] చంద్ర
నుక్కు విషమనిలైమైయెప్పొక్కి నమనిలైమైయెక్కుడుక్కవర్దు.
ఏర్దుత్తాల్ విల్లామల్ నమమాన అథాంశమా యిరుక్కుమ్తనై
మర్దుతిథికళిల్ ఇలైయితే చంద్రనుక్కు. విషమీభావనిరానద
త్వమ్ పాణమాసిక్కు ఉణ్డేయాకిలుమ్ అన్తతిథియిలే ఉదిక్కుమ్
చంద్రనుక్కు ఇరుళోడే శేర్ త్రియిల్లామైయాలే అన్తచంద్రొ లలాట
ఫలకద్బష్టాన్తత్తేన అవివక్షితః, ఇరుళోడే శేర్ త్రియై యుడైయన

నాయ్ సమసిలైమైయైయైయవనాన చన్ద్ర)నేయామ్త్తు తిరు నెన్ద్రో
క్కు ఒప్పకచ్చెల్ల త్తకుమవన్. అవన్ అష్టమీచన్ద్ర)నేయావన్.
పేరరుళాళనుడైయ తిరుముకమణ్ణల త్తిలే అల్లన్న కుల్లలై అధాన్
శమాకవుమ్ అల్లకియతిరునుతలై అధాన్ శమాకవుమ్ తిరువుళ్ళ
మ్మన్ద్రో - అరుళిచ్చెయ్ కిఱవడి [సా తిధిః భవతో లలాటలక్ష్మ్యై
ఉపమానజనమ్మదేచ అభూత్.] అన్ద అష్టమీతిధియానతు చన్ద్ర
నుక్కు విషమీభావనిరాన త్తై క్కొగుప్పతుమాత్తిరున్ద్ర క్కే దేవ
రీరుడైయ తిరు నెన్ద్రోయోడే అవనై ఉపమిక్క లామ్మడియాన సమ్మ
త్తైయుమ్ అవనుక్కు త్తన్దతాయ్త్తు ఎన్దితార్.

ఒరు నై కాళి త్తిరునాళిలే నాయ్చ్చియార్ తిరుక్కోల త్తిగన్డు
సమ్ముతలికళ్ ఇన్ద స్తవమనునన్దిత్తు వారానిఱ్చెయ్ తే ఇన్దశ్లోక
త్తళవిలేవన్దవాతే జీయర్ ఎల్లార్ వాయైయుమ్ నోక్కియరుళినా
రాయ్, అనైవరుమ్ “లలాటలక్ష్మ్యైః” ఎన్దు వినగాన్ స్తమాక
అనునన్దిక్క, తిరుమట్టికై ఉలకేత్తుమాట్టియాన్ పిల్లై యెరువర్
తామ్ “లలాటలక్ష్మ్యై” ఎన్దు తృతీయాన్దమాయ్ అనునన్దిక్క ;
జీయర్ అవరైక్కుళిరనోక్కి “శువడటిన్దు శొన్నడి శెవిక్కినితా
యిరున్దతీ!” ఎన్దు పోర ఉకన్దరుళినార్. ఆకైయాలే వన్ద్యన్దపార
త్తిత్తాట్టిలుమ్ తృతీయాన్దపార మే సామ్మదాయకముమ్ న్యారసి
కముమామ్.

విషమీభావన్య నిరానం దదాతీతి-విషమీభావనిరానదా.
[ఉపమానజనమ్మదే.] లోక క్తిల్ ఉపమేయపద త్తిఱ్కు ప్రతికోటి
యాక ఉపమానమెన్దొరుపదమ్ వ్యవహరిక్కుప్పడువత్తుణ్ణు; అతు
సాదృశ్యప్రతియోగియాన వ్యక్తియెచ్చెల్లుమ్ పదమాకైయాలే
ధర్మివాచకమ్. ఇట్లుళ్ళ ఉపమానపదమ్ - ‘సదృశీకరణమ్’ ఎన్దితి

అథ కృత్తిలే భావేల్కుడ న్తమాక నిప్పన్నమాకై యాల్ ధర్మవాచకమ్. (ఉపమానమ్ - ఒప్పిడుతల్.)

ఇన్ శ్లోక త్తిల్ అష్టమీచన్ద్రోఁ ఉపమేయమాకవుమ్, వరదలలాటమ్ ఉపమానమాకవుమ్ కొళ్ళత్తకుమ్, 'ప్రకృత త్తిల్ వణా సీయమ్ వరదలలాటమాకై యాల్ ఇతువన్తో ఉపమేయమాక ఇరుక్కవేణుమ్ ; ఇతై ఉపమానమాక్కి విట్టార్ ఇతుతనక్కు అప్రస్తుతత్వమ్ కొళ్ళవేణ్ణినారాతో? ' ఎన్ఱు శబ్దీక్కవేణ్ణా ; "ఉపమేయాచ్ఛతగుణముపమానమ్" ఎన్ఱు అలక్షానికి సమయమాకై యాలే ఉపమానత్వప్రయుక్తమాన ఉత్కిష్ణత్తై వివక్షీత్తు అరుళిచ్చెయ్ కిటవడి ... (39)

శ్లో॥ అలకాళిచికిషయా కిలాఽఽత్రా

సుపరీచిక్షీషయా లలాటపట్టే ।

సుమషీ నికషీకృతా భ్రువౌ తే

వరద ! స్వాదకృతత్వతస్తు నైవమ్ ॥

33॥

పదపురై.

హే వరద ! = వరదర జనే !

(విధాతా) = బ్రహ్మహతే

అలకాళిచికిషయా = తిరుక్కుళ్ళుల్కుల్

త్రైయే నిమిక్కవేణుమెనిట

ఇచ్చెయినారో

ఆత్మా = కైయిల్ ఎదుత్తుక్కొళ్ళప్పట్టతాయ్

సుపరీచిక్షీషయా = (అతనుడెయ కరుమెయై)

నన్దాక పరీక్షీత్తు

హార్క్కవేణుమెన్ఱు

మ్ విరుప్పత్తివారో

అలాటపట్టే = తిరునెల్లోనియాకిట

కణ్ణుకైయిలే

నికషీకృతా = ఉరైక్కప్పట్ట

సుమషీ = నల్ల మైయానతు

తే = ఉన్ఱుడైయ

భ్రువౌ = పురుషభృశాక

(అభూతో) = అయ్యత్తు ;

తు=ఇప్పటి ఉత్పేక్షిక్కులామాయనుమ్	[స్వయంవ్యక్తమాక్షాయాల్]
అకృతత్వః=(ఉన్నదైయ తిరుమేని)	ఏవం సన్యాత్=ఇజ్జనే ఉత్పేక్షిక్కు-
సృజ్యమహ్నైయాల్	లాకాతు.

[అలకాళిత్యాది.] తిరునెల్దీలియనల్లకై అనుభవితవనస్త
రమ్ తిరుప్పరువనట్టజ్జళినల్లకై అనుభవిక్కి-తార్. తిరునెల్దీలియ
నడియిలే ఇరణ్ణట్టత్తిలమ్ అజ్ఞానకృతమాయ్ ఘనతమమాన రేఖై
కళిపోన్త తిరుప్పరువజ్జళి అమైప్పై మున్దుఱమున్నమ్ ఒరువకై
యాక ఉల్లేఖత్తు, శితితువిమళిత్రవాతే అన్దఉల్లేఖమ్ ఘటియామై
యాలే అతుతన్నై ముఱుత్తురైక్కి-తార్.

ఇన్దశ్లోక త్రిల్ ముతలిలే “విధాత్రా” ఎన్దు ఒరుపదమధ్యా
హరిత్తుక్కుళ్ళక్కడవతు. సవనప్రస్తావాన చతుర్ముఖా పేరరుభా
ళనుడైయ తిరునెల్దీలిక్కుమేలే కరుఱ్ఱుల్లరీకళై సృష్టిక్కుప్పకున్దు
అన్దకు న్దళజ్జళుక్కు ఉపాదానకారణమాక చ్చిఱన్ద అజ్ఞనత్తై కై
యిలేయెడుత్తుక్కుణ్డు “ఇన్ద అజ్ఞన త్రికొనిఱమ్ శిఱన్దతుతానా? ”
ఎన్దు పరీక్షిత్తుప్పార్ పుతత్కాక తిరునెల్దీలియాకిఱ ఉరైకల్లిలే
ఇరణ్ణిడ త్రిల్ తీన్దీలిప్పార్ త్తా; అన్ద మైతా తిరుప్పరువజ్జళాక
విళజుకిన్ద - ఎన్దు ఉల్లేఖప్పతు ముతల్ మాన్దుపాదమ్.

ఇన్ద ఉల్లేఖ త్రిల్, అప్రాకృతమాయ్ స్వేచ్ఛాగ్రహీతమాన
పేరరుభాళనుడైయ దివ్యగుణశివగ్రహత్తుక్కు సృజ్యత్వమ్ తోన్దు
కైయాలే ఇన్ద అనుపవత్తియై తిరుపుళ్ళమ్మన్దీ [నైవంన్యాత్]
ఎన్దితార్. ఏవం సన్యాత్=ఇజ్జనే ఉల్లేఖక్కువొణ్ణాతు ఎన్దఁడి ఒణ్ణా
మైక్కు హేతు శొల్లుకేతార్ [అకృతత్వః] ఎన్దు. అకృతత్వాత్
ఎన్దపడి. పశ్చిమ్యథే తసిల్ ప్రత్యయః. తిరుమేని ఒరువరాలుమ్
సృష్టిక్కుప్పట్టతల్లామైయాలే ఇన్ద ఉత్పేక్షై ఒవ్వాతెన్దై.

ఇస్త ఉల్లేఖమ్ అనుపపన్న మెన్దు తెరిన్దువైత్తు అత్తనై మున్దు ఆమున్నమ్ వాయ్విడువానే ? ఎన్నిల్; శేరురుళాళన్దుజ్జెయ తిరు ప్పరువవట్టళ్ళ బప్పిల్లాతనై యెన్నుమిడత్తై స్థాపిక్క ఇజ్జనే పాశుర మిట్టవడి. ఒరువస్తువి అనుపమత్వత్తై వెళియిడవిరుమ్ముమవర్కళ్ చాతుర్యప్రభేదత్తాలే పలవలవకైయాక ప్పేశువర్కళ్; అవధ్దు యుల్ ఇజ్జనే ఒరువకైయిరుక్కుమ్బడి తిరుక్కుమలై వణిక్క ప్పకున్ద ఆత్మార్ “కొళ్ళిన్దుకోళిరులై చ్చుర్విన్దిల్ల కొమ్మ శురు లిక్, ఉట్టాన్డ నీలనన్నూల్ త్తయైకొల్” ఎన్దు మున్దు ఆ ఉత్పేక్షిత్తు, అహస్సే అత్తు అనుపపన్న మెన్దు తిరుప్రళ్యమ్బుద్దీ “అన్దు మాయా కుయిల్” ఎన్దురితే.

[అలకావిచీషయా.] అలకానామ్ ఆళి; తస్యాశ్చికిషా తయా. ఇజ్జవన్దిక్కే, “వణ్ణాత్తిరున్దుకుయిల్” ఎన్దు వదిక్కుచ్చేర, అళయిఇవ అలకాః - అలకాళయి; తేహంచీషా ఎన్దు వ్యుత్పత్తివణ్ణవారుముళర్. వణ్ణపాల్ ఇరున్దు కుయిల్కలై సృష్టిక్కవేణ మెన్ది ఆ ఇచ్చెయినాలేయెన్దై. కర్తుమిచ్చా - చికిషా. [ఆత్మా] ఆజ్ఞాపూర్వకాత్ ‘దుదాఞ్’ ధాతోః కర్మసిక్తప్రత్యయాన్తం రూపమ్. (అస్మిన్ధాతో యచ్చతీతి లఙ్కాపమ్.) ఆదానమ్; ఇన్దు పుట్ట ఎన్దు వడి.

[సుపరీచిషయా] సుతరాం పరీక్షితుమిచ్చా - సుపరీచి షీషా. [లలాటపట్టే] లలాటమేన పట్ట; తస్మిక్. “పట్ట; పేషణ పాపాణే ప్రణాదీనాంచ బధనే । చతుష్పథేన రాజాదిశాసనాన్తర వీరయోః ॥” ఇతి మేదిసి. శోభనా మషీ - సుమషీ. [నికషీకృతా] “శాన్తు నివః కవః” ఎన్దు అమరకోశ త్తిపడి ఉరైకల్లుక్కు నాచకమాక ఒరు నికషకబ్దమ్ ఉన్దు; అన్దు అర్థమ్ ఇజ్జే ఆవివక్షి.

తముమ్ అనమ్బద్ధముమాకై యాలే, సంస్కృతవ్యాఖ్యాతా “నికషీ
కృతా - నిఘృష్టా” ఎత్తు వ్యాఖ్యానితార్. ఇవ్వధకమ్ ఇన్ద పద
త్తిల్ ఎజ్జనే బోధితమాకిటతెన్నిల్ ; నికషశబ్దమ్ ఉరైక్కల్లుక్కు
వాచకమామ్మోతు ‘నికష్యతే అస్తిక్ స్వణాణ్దికమ్’ ఎన్నిట వ్య
త్పత్తియాకక్కడవతు , “గోచర సజ్జర వహవ్రజవ్యజాఽపణ
నిగమాచ్చ” [3 - 3 - ౧౧౮.] ఎత్త పాణినీయనూత్రకౌముది
యిల్ “చాత్కషః; నికషః” ఎత్తతు ఇగ్గే అనుసంధేయమ్. ఉరై
క్కప్పడుమ్ వస్తువుక్కు వాచకమామ్మోతు ‘నికష్యతే అయమితి
నికషః’ ఎత్తాకక్కడవతు ఆకవే, నికషీకృతా=ఉరైక్కప్పడుమ్
వస్తువాక చెయ్యప్పట్ట - ఎత్తాయ్, అథాత్ ‘ఉరైక్కప్పట్ట’
ఎత్త తాకిటతు.

‘బ్రహ్మ’ ఎత్తతఱ్ఱుప్పిక్ ‘అభూత్’ ఎత్తో ‘అభూతామ్’
ఎత్తో ఒరుక్రియై అధ్యాహరిత్తుక్కుళ్ళవేమమ్; విధేయప్రాధాన్య
వివత్తైయిల్ ‘అభూతామ్’ ఎత్తుతు; ఉద్దేశ్యప్రాధాన్యవివత్తైయిల్
‘అభూత్’ ఎత్తుతు. ... (33)

శ్లో॥ శ్రవసశ్చ దృశశ్చ శబ్దరూప
గ్రహణే తే న హి జీవవద్వ్యవస్థా ।
ఉభయోరఖిలేక్షణక్షమత్వాత్
వరదాతః । శ్రవణాశ్రయే దృశౌతే ॥ 3౪॥
పదవురై.

హి వరదాతః ! = వరదనే !
తే = ఉన్నదైయ
శ్రవసశ్చ = తిరుత్పెవిక్కుమ్
దృశశ్చ = తిరుక్కణ్ణాక్కుమ్

శబ్దరూపగ్రహణే = శబ్దతై యమ్ రూపతై
యమ్ గ్రహిక్కుమ్ వివ
యత్తిల్
జీవవత్ = జీవాత్మావుక్కుప్పొమ్

వ్యవస్థా స హి = ('ఇన్న ఇన్ప్రియమ్ ఇన్న గుణై తైర్ గుణైర్ హిక్కు వర్త్యు' ఎన్ఱి) వ్యవస్థై	యమ్ ప్రత్యక్షీకృతీ సమ భజ్యతా క్తయాతే
ఇత్యన్తో ;	తే=ఉన్నడైయ
ఉభయోః=(అన్త) ఇన్ద్రు ఇన్ప్రియజ్ఞకుమ్	దృశా=తిరుక్కణ్ణశాననై
అఖలేక్షణ ఉచత్వాత్ = ఎల్లావల్ దై	శ్రవణాశ్రయే=తిరుచ్చెవిశ శై అశ్రయమా కవుడైయనవాయిస.

[శ్రవనశ్చేత్వాత్.] పేరుగుణాళనుడైయ తిరుక్కణ్ కళిక
పెరుమైయై విచిత్రవైఖరియాలే వణిక్కితారాయ్ చెల్లుకిఱుతు.
(౧) "కామం కణాన్తవ్రాన్తే విశాలే తస్య లోచనే" ఎన్ఱు సామా
న్యపురుషర్ కళుక్కు ఇరుక్కుమతు పరమపురుషనుక్కు శతగుణిత
మాయితేయిరుప్పతు. తిరుక్కణ్ణల్ తిరుచ్చెవియళవుమ్ నీన్ఱువిళజ్ఞు
మ్బడియై వణిక్కప్పకున్దవర్ కళి బుద్ధివైచిత్ర్యానుగుణమాక ఓరో
వక్తాయాక వణిక్ప్పర్ కళి ; భట్టర్ శ్రీరజరాజ స్తవ త్తిలే - "కృప
యా పరియా కరిష్యమాణే సకలాజ్ఞం కిల సవతోఽఱి, నేత్రే ।
ప్రథమం శ్రవనీ సమాస్తృణాతే ఇతి దైఘేయ్యాణ విదన్తి రజ్ఞ
నేతుః." ఎన్ఱితార్ ; అతావతు:—పెరియ పెరుమాళ్ళుడైయ తిరు
క్కణ్ణశాననై తిరుచ్చెవియళవుమ్ శెల్ల నీన్ఱిరుక్కిఱవడిక్కు బరునినై
వుణ్ణెన్ఱితార్, మీనుక్కుత్తణ్ణిర్ వార్ ప్పారైప్పోలే నిత్యసూరిక
ళుక్కు ముకమ్కొడుత్తు కొన్ఱిరుక్కిఱ శ్రీవైకుణ్ఠనాధనుక్కుమ్
కణ్ణళిరణ్డాయ్, రామకృష్ణాద్యవతారమ్ వణ్ణి గుహవిదురప్రభృతిక
ళాన శిలర్ క్కు అల్పకాలమ్ ముకమ్కొడుత్తు విషయీకరిత్తు, వన్దా
త్పోలే వెఱుమ్మకై యోడే పోనవర్ కళుక్కుమ్ కణ్ణళిరణ్డాయ్, సం
సారమ్ క్కొడైదుత్తాలల్లతు ఎఱున్దిగుక్కుమాట్టేనన్ఱు కోయిలిలే
అచారూపియాయ్ అవ్వవర్ నిక మ్మణ్ణైప్పారాతే ముకమ్కొడు

త్తుక్కొడ్డు ఓడక్కిట పెరియపెరుమాళుక్కుమ్ కణ్ ఇరణ్ణాయరు
క్కవూ? ఇవరుడైయ కప్పైయైప్పార్ త్రాల్ ఉడప్పెల్లామ్ కణ్ణాక
వేణ్ణావూవెన్టు తిరుక్కణ్ణళానవై విమళేత్తు, పెరియపెరుమాళు
డైయ అవయనాస్తరజ్జళడైయ నామేయాక వేణుమెన్టు పారిత్తు,
ఎల్లమణ్డలజ్జళుమ్ తజ్జళుక్కే యాః వేణుమెన్టురుక్కుమ్ రాజాక్కల్
ముఱ్ఱడత్తజ్జళుక్కుప్రత్యాసన్నరాన వన్నియరై అభీయచ్చెయ్యుమా
పోలే, పాశ్చాత్యజ్జళాయుళ్యవై తిరుచ్చెవిళళాకైయాలే అవర్న్దై
వెన్టు అవ్వగుకేపోవతాక ముఱ్ఱడ అవర్న్ముడనే అలైయెఱికితా
ప్పాలేయాయ్త్తు తిరుక్కణ్ణల్ తెవియళపుమ్ నీణ్డరుక్కిటపడి -
ఎన్టార్.

అర్థవానుడైయ బుద్ధివైచిత్ర్యమ్ మర్న్దూరుపడియాక ప్పె
రుకుణ్డిత్తు ఇణ్ణే. [శ్రవసశ్చ దృశశ్చ] జీవాత్మాకళుడైయ ఇన్ద్రియ
జ్జళుక్కు విషయస్యవస్థైయుణ్ణు; చక్షురిన్ద్రియత్తుక్కు దశకానమొన్టిలే
సామధన్యముణ్ణు; శ్రోత్రేన్ద్రియత్తుక్కు శ్రవణమొన్టిలే సామధన్య
ముణ్ణు; ఘ్రాణేన్ద్రియత్తుక్కు ఆఘ్రాణమొన్టిలే సామధన్యముణ్ణు;
త్వగిన్ద్రియత్తుక్కు స్పృశమొన్టిలే సామధన్యముణ్ణు; రసనేన్ద్రియ
త్తుక్కు రసాస్వాదనమొన్టిలే సామధన్యముణ్ణు; ఇత్తనైయేయొట్టి
య ఒరు ఇన్ద్రియత్తికైక్కి మర్న్దూరిన్ద్రియత్తుక్కు కూడాతు.
అతుకూడువతు ముక్త్యవస్థైయిలే భగవదచ్చెయాలేయాయ్త్తు.
ఇజ్జనే జీవాత్మాకళుక్కు ఏఱ్ఱుట్టిరుక్కుమ్వ్యవస్థై పరిమాత్మాపుక్కు
ఇత్తై. “తూతుశెయ్ కణ్ణల్కొణ్ణొన్టుపేళి త్తూమొట్టియిళైకల్
కొణ్ణొన్టునోక్కి” ఎన్నుమ్బడియితే ఎమ్మెరుమాకపడియరుప్పతు.
“యగపదనిశమత్తై పైవ్: స్వతోవాఽతుకార్యే నియమమనియ

మంవా ప్రాప్య రక్షాధిరాజ । కరతలవదశేషం పశ్యసి స్వప్రకాశం
తదనరణమమోఘం జ్ఞానమామ్నాసిఘస్తే ” ఎన్టుమ్, “నయన
శ్రవణో దృశా శృణోవ్యధతే రజ్జవతే । మహేశితః । కరణైరపి
కామకారిణోఘటతే సావణః ధీనమీక్షణమ్. ” ఎన్టుమ్ భట్టరరులి
చ్చెయ్తార్. “సహస్రశీమాః పురుషస్సహస్రాక్ష స్సహస్రపాత్ ”
“విశ్వతశ్చక్షురుత విశ్వతోముఖో విశ్వతోహస్త ఉత విశ్వత
స్పాత్ ” “పరాఽస్య శక్తివివిధైః స్రూయతే ” ఎన్నుమిశ్వర
నుక్కు అఘటితమానతొన్తిలైయే. “పశ్యత్యచక్షుస్స శృణోత్య
కణః ” ఎన్టుమితే ఓతిక్కిడక్కిఱతు. ఆకైయాలే ‘శ్రోత్రమే తా
శబ్దతై గ్రహిక్కుక్కడనతు ; నయనమేతా రూపతై గ్రహిక్కు
క్కడనతు ’ ఎన్దిట నియమమిలైయాయ్తు ఎమ్మెరుమానుక్కు.

[ఉభయోః అఖలేక్షణక్షమత్వాత్] నయనశ్రవణజ్గళిరణ్ణమ్
సవణ్తైయుమ్ సాత్మాత్కరిక్కవత్ శ్రాకైయాలేయెన్తె. ఎమ్మెరు
మానుడైయ సకల్ద్రీయజ్గళుమ్ అఖలేక్షణక్షమమాయరుక్క,
“ఉభయారఖలేక్షణక్షమత్వాత్ ” ఎన్టు నయనశ్రవణజ్గళిరణ్ణేమా
త్తిరమ్ ఇజ్జే ఎవత్తురై తతు - ప్రకృతత్తిల్ ఇవ్విరణ్ణుక్కుమే వివత్తై
య్యళ్యతాకైయాలే. తరుక్కణ్ణో తిరుచ్చెవియళపుమ్ నీణ్డిరుక్కు
మ్మడిక్కు హేతూపపాదనమ్ పుణ్ణుకిఱవిత్తనైయేయితే ఇణ్ణు ప్రప
క్తమ్ ; ఆకవే “ఉభయోః ” ఎన్తు.

[తే దృశౌ శ్రవణాశ్రయే] ఉన్నుడైయ తిరుక్కణ్ణో తిరు
చ్చెవికలై పుల్లీక్కిడక్కిన్తనవెన్తపడి ఇన్దియజ్గళుక్కు విషయ
వ్యవస్థైయణ్ణాకిలన్తో అవ్వవ ఇన్దియజ్గళో తన్తయక్కుడైత ఫ్ఫానజ్గ
ళిలే యిరుక్కవేణుమ్ ; అప్పడిప్పట్ట వ్యవస్థైయ్యళతు జీవాత్మాక్కు

భుక్త్యాకైయాలుమ్ పరమాత్మావుక్కు ఇల్లామైయాలుమ్,
సాననియమవిన్దిక్కే ఒన్టైబన్టు ఆశ్రయిత్తిరుక్కు క్కుత్తైయిల్లైయితే,
నయనశ్రవణజ్ఞభుక్కు గ్రాహ్యవిషయవ్యవస్థైయిల్లామైయాలే తిరు
క్కణల్ తిరుచ్చెవికళిక్ సానత్తైయుమ్ విళాక్కులైక్కొణ్ణిరానిన్టన
వెన్టవడి

విషయవ్యవస్థైయిల్లైయెన్నా ఒన్టైబన్టు ఆశ్రయిత్తుక్కిడక్కే
కూడుమోవెన్నిల్ ; కూడుమ్ సహజాతిక్కు ‘చత్తుశ్రవః’
ఎన్టుమ్ ‘కచ్చెవి’ ఎన్టుమ్ పేయరాయిరుక్కిన్టతు. కణ్ణయే కాతా
కవుడైయైన్టితే ఇతుక్కుథమ్, ఇప్పుడి ఇరణ్ణిన్దియిగ్గుభుమ్ ఒన్టే
యానతు ఒన్టుక్కే ఇరణ్ణుశక్తియుముణ్ణానమైయాలితే, ఇతుతా
భగవత్సజ్జల్పత్తాలేయితే కూడానిన్టతు

నయనశ్రవణజ్ఞభుక్కు శబ్దరూపగ్రహణత్తిల్ వ్యవస్థైయిల్లై
యెన్నిఱకారణత్తినాలే నయనజ్ఞల్ శ్రవణాశ్రితజ్ఞాకిల్, ఇజ్జనమ్
అల్లాత ఇన్దియిగ్గుభుక్కుమ్ గన్ధరసాదిగ్రహణత్తిల్ వ్యవస్థైయిల్లామై
తుల్యమాకైయాలే ఘ్రాణరసనాదికభుక్కుమ్ సజ్గుమ్ కూఱవే
ణ్ణావోవెన్టు ఒరు మృదుప్రజ్ఞా కేట్టువన్దా ఉల్లేఖప్రకరణజ్ఞ
ళిలే ఉభృతుకొణ్ణు త్పిపెతాతే ప్రతిబద్ధిప్రకటనమ్ ప్పణ్ణవతు అర
సికత్వైత్తై కాట్టుమెన్టొళిక.

జీవానామివ=జీవవత్. [వరదాతః!] దదాతీతి - దాతా ;
వరాణాం దాతా=వరదాతా; తస్యసమ్బుద్ధిః. వరదాతృశబ్దమ్
సమ్బుద్ధ్యంతమాయ్క్కిడక్కిఱతు. శిలర్ “వరద! - అతః” ఎన్టు
పదవిభాగమ్ ప్పణ్ణవర్కళి. అప్పోతు, [అతః=శ్రవసశ్చ దృశశ్చ

విషయవ్యవస్థావిరహాత్] ఎన్టు పొరుళాక వేణుమ్. [శ్రవణాశ్రయే]
శ్రవణే అశ్రయః యయోస్తే. విగ్రహవాక్యే 'శ్రవణే' ఇతి ప్రథమా
ద్వివచనమ్. ... (3౪)

శ్లో॥ కరుణారసవాహి వీక్షణోర్యేః
వరద! ప్రేమమయప్రవాహభాజః ।
తతతీరవనావలీ భ్రువౌ, దృక్-
చలసిన్ధోస్తవ నాసికేవ సేతుః ॥

3౫॥

పదవురై.

హే వరద! = వరదనే!	తవ దృక్పథః } తనకు తిరుక్కణ్ణళాకిఱ
కరుణారసవాహి } కృపారసమై పెరు	సిన్ధోః } అలైయిమ్మకడలుక్కు
వీక్షణ ఊర్యేః } క్కాన్దిన్ద కటాక్ష	భ్రువౌ = తిరుప్పరువణ్ణళానలై
మాకిఱ అలైకలై	తత తీర వనా } పరమ్యియతాయ కరై
యదైత్రాయమ్	వలీచన } యిలైయళ్యతాన
ప్రేమమయప్రవాహ భాజః } ప్రణయ రూపమా	కోలైచోలుమ్ ;
న ప్రవాహమై	నాసికా = తిరుమూక్కొనరు
యదైత్రాయమిరుక్కిఱ	సేతురివ = అలైచోలుమ్.

[కరుణారసవాహిత్యాది] తిరుమూక్కినముకై అనుభవిక్కి-
తార్. సింహావలోకనన్యాయత్తాలే తిరుప్పరువవట్టణ్ణళిలుమ్ శెల్లు
కితార్.

[తవ దృక్పథసిన్ధోః భ్రువౌ తతతీరవనావలీచన ; నాసికా
సేతురివ] పేరురుళాళనుడైయ తిరుక్కణ్ణళాళ అశ్రితవార్యల్యాతి
శయత్తాలే ఎప్పోతుమ్ అలై పాయానిన్దకొణ్ణిరుప్పతాల్ 'అలై యెఱి
కిన్ద కడల్ తానో ఇతు!' ఎన్నుమ్మడియాయరుక్కిన్దన అత్తిరుక్కు-
ణ్ణళిమేలే తిరుప్పరువవట్టణ్ణళి - కడఱురైయిలే యిరుక్కుక్కడవ

శోలై చెప్పినో! ఎన్నుమ్మడియిరుక్కిన్టన. ఇరణ్ణుతిరుక్కణ్ణళుక్కుమ్ నడువే “మాట్టయర్ కట్టక త్తిక్ వల్లియో కొమ్మిన్దో?” ఎన్ను నిత్యసద్దేహజనకమాన కోలనీళ్ళొడిమూక్కు అమైదిరుప్ప తానతు - కడలిడైయే కట్టిన అడైతానో! ఎన్నుమ్మడియిరానిన్ట తెనిఱార్.

తిరుక్కణ్ణలై సముద్రమాక రూపణమ్ పణ్ణినపడిక్కు అమైయ ఇరణ్ణువి శేషణమిడుకిఱార్ పూవాధాత్తిలే [కరుణారసేత్యాది.] కరుణైవ రసః, తం వహ స్తీతి కరుణారసవాహినః; వీక్షణాన్యేవ ఊమయః (ఊమికళబ్దః స్త్రీయాంప్రసించ.) కరుణారసవాహినో వీక్షణోర్మయః యస్మిక్ సః. తస్య. అథవా, కరుణారసం వాహ యన్తి [ప్రవాహాయన్తి] ఇతి కరుణారసవాహినః ఎన్నపుమామ్; కరుణారసత్తై పెరుక్కానిన్ట కటాక్షవీక్షణజ్ఞభాకిఱ అలైకళైయు డైయ - ఎన్టపడి. కరుణైక్కు రస త్వేనరూపణమ్ భోగ్యతాతిశయ తైప్పర్దొ. వీక్షణజ్ఞళుక్కు ఊమిక త్వేనరూపణమ్ - ఒన్టిన్మేల్ ఒన్టాక అవిచ్చేడేన ప్పిళైయుమ్మడియైప్పర్దొ. కటాక్షధారైకళే ప్రసరిప్పతణ్కు క్కప్పైకారణమూకైయాల్ ‘కరుణారసవాహి’ ఎన్టతు. రసపూర్తియిల్లాతవళవిల్ ఊమికయుమున్టా కాతితే

[ప్రేమమయప్రవాహభాజః.] తిరుక్కణ్ణళాకిఱ సిన్ధువానతు ప్రీతిరూప్రవాహ పరిపూణమెన్ఱిఱతు పేరరుళాళనుడైయ తిరు క్కణ్ణళిలే ప్రణయరసమ్ వెళ్ళమిట్టితేయిరుప్పతు. ప్రియస్య భావః-ప్రేమా; ప్రేష్టో వికారః - ప్రేమమయా; తాదృశా ప్రవా హా భజతీతి - ప్రేమమయప్రవాహభాక్; తస్య. తతతీరవనా వళీ=“తతం వ్యాప్తే విస్తృతేచ” ఇతి కోళః. “తను - విస్తారే” ఇత్యస్తాధాతోః కర్తరి క్తప్రత్యయాన్తం రూపం తతమితి. తతత్వ వీక్షేషణమ్ వనావళియిల్ అన్వయిక్కుమ్. [వనావళీ=] ఆవళి

శబ్దమ్ ఇకారాస్తమాకపుమ్ ఈకారాస్తమాకపుమ్ముణ్ణు ; ఇగ్గే ఇకారాస్తమాకక్కొణ్ణాల్ ప్రథమాద్వివచనమాకిటతు. అప్పోతు 'భవతః ఎఱ్ఱ క్రియాపదమధ్యాహార్యమ్. ఈకారాస్తమాకక్కొణ్ణాల్ ప్రథమైకవచనమాకిటతు అప్పోతు, భవతీతి వా, భవత ఇతివా క్రియాధ్యాహరః. చలశ్చాసా సిద్ధుశ్చ - చలసిద్ధుః ; దృగేవ చలసిద్ధుః. తస్య. నమోల్పార్వత్యై నిష్ఠవానిల్లాన్తజ్జై క్కొల్లైకొళ్ళరత్తున్ ప్పేరరుళాశనుడైయ తరుక్కణ్ణల్ నిష్ఠవానిల్లాతే ఉత్తరశమాయరుక్కిటపడి.

“నాసికైవ సేతుః” ఎఱ్ఱ ఇదానీ స్తవ పారత్తిలుమ్ అనుపపత్తియై యెప్పర్కళ్. ... (3౫)

శ్లో॥ విభవం వివృణోతి విస్తృణోతే

రుచమావిష్కరుతే కృపామపారామ్ ।

అభివపాతి హపమాద్రభావం

తనుతే తే వరదైవ దృష్టిపాతిః ॥

3౬॥

పదవ్రతై.

హీ వరద ! = వరదసే !

తే = ఉన్నడైయ

ఏయి దృష్టిపాతిః = ఇస్త కటాక్షమానతు

విభవమ్ = (ఉన్నడైయ) ఉభయవిధూతి

సాపాభావత్వతై

వివృణోతి = కృత్మానాత్కృష్టతు ;

రుచమ్ = కోణ్డైయ

విస్తృణోతే = పరపచ్చయికిష్టతు ;

అపారమ్ = ఎరైయిల్లాత

కృపామ్ = కృపైయై

అవిష్కరుతే = వెలిపరుత్తుకిష్టతు ;

హపమామ్ = అపదైయై

అభివపాతి = పెరుకచ్చయికిష్టతు ;

అద్రభావమ్ = కెల్లూకకిష్టిత్తై

తనుతే = ఉణ్డాత్కృష్టతు.

[విభవమిత్యాది.] ఎమ్మెరుమా పక్కలిలే నాలడివరప్పుకు రనిష్టవరకల్ “తొణ్ణిరోక్కరుళి చ్చోతివాయ్ తిటన్దు ఉణ్ తామై క్కణ్ణళాల్ నోక్కాయ్” ఎన్దు ప్రాథిపుర్ కళితే. “దేవరాజ దయాసిన్దో” దేవదేవ జగత్పతే! త్వదీక్షణసుధాసిన్దు వీచివిజ్జేవ శీకరై: | కారుణ్యమారుతానీతై శ్రీతలైరభిషిచ్చు మామ్ ” ఎన్దు ప్రాథిపుతుతానుమ్ మిక్కై యామ్బుడి ఆశ్రితర్ తిటన్దు త్తిలే కటాక్షుధా రైకల్ సదా ప్రసరిత్తుక్కొణ్ణితే శేరరుళాళనుక్కిరుప్పతు.

కమకణ్ తాపణ్ణిన కృషికల్ తప్పినాలుమ్ శోమ్బుల డైన్దు కై వాక్కామల్ పిన్దెయిమ్ కృషియైయే ఉగన్దు పణ్ణుమా పోలే, ఎమ్మెరుమా కల్పన్దోటుమ్ సృష్టిక్కచ్చెయ్ తే నఫలమా కారిరుక్క, అవ్వళపూడ కై వాక్కామల్ ఎన్దేను మొరునాల్ ఫలి క్కుమెన్దు మేన్దేలు మొరుప్పట్టు జగత్సృష్టియైవణ్ణి, సృష్టమాన జగత్తిల్ అనుప్రవేశిత్తు అవ్వవపదాధజ్జకుక్కు వాచకమాన శబ్దమ్ తన్నళవిలే పర్యవసిక్కుమ్బుడి ప్రకారియాయ్ నిన్దు జ్ఞాతవ్య ధర్మప్రకాశకమాన శాస్త్రజ్ఞైయుపదేశిత్తు, తిరుప్పావ్కడలిలే తిరు వనన్దాల్ వాన్దేలేయేటి, పదుక్కై వాయ్ ప్పాలే కణ్ వళర్ న్దరుళు కితాప్పోలే జగద్రక్షణచిన్దైవణ్ణి, చిన్దితోపాయానుగుణమాక

ఎన్దేనుమ్ ట్టుణ్ణాల్ కాణక్కుడాత తాన్ దుఃఖోత్తరమాన ముచువ్యరుడైయి పిటవియిలే ఆవిభవత్తరుళి అవర్ కళుడైయి మాంసచక్షుస్సుక్కు విషయామ్బుడివన్దు ఇప్పడి అవతారాదికళాలే “ఎనక్కడిమైయావారుణ్ణో?” ఎన్దు ఇతువేకార్యమాక త్రేడిత్తిరి కిటవ్ శబ్దాదివిషయజ్గళిలే దుఃఖప్పట్టున్దుకిట లోకస్వభావతై నవాసనమాకప్పొక్కుకైక్కాక; మృగపక్షికల్ పిడిప్పార్ నజా తీయబుద్ధియాలే తన్నోడే ఇణక్కవన్ద్రాన మృగపక్షికలైప్పార్

[ఉన్ననమ్] “మాట్టయర్కట్టుకత్తిక వల్లియో కొట్టున్దో”
వెన్ను నిత్యనదేహజనకమాయితే * కోలనీళ్ళొడిమూక్కిగుప్పతు
‘ఉన్నతా నాసికా యస్యసః - ఉన్నసః’ ఎన్ను విగ్రహమాకక్కడ
వతు ; “ఉపసగాచ్చు ||” సూ|| ౫-౮-౧౦౯ ఇతిహి పాఠేనిః.

[ఆయత్కణక పాశపరికర్మసదంసమ్] ప్రశస్తా కణ్ణో -
కణకపాశౌ; ఆయన్తాచ తౌ కణకపాశౌచ - ఆయత్కణకపాశౌ;
తౌ పరికర్మణీ (పరికర్మ వా) యయోస్తా - ఆయత్కణక పాశపరి
కర్మాణౌ; తాదృశౌ సదంసా యస్య తమ్. ఘోళశవుమ్ తళతళెన్ను
తోజ్జుకిస్త తిరుచ్చెవికల్లై యుడైయవనెన్దై. “పరిక ర్మాజ్జసంసా
రః” ఎన్న అమరకోశ క్తికపడి శరీరశోభాధాయక కర్మవాదియాన
పరికర్మశబ్దమ్ ఇజ్జు లక్షణయా శరీరశోభాధాయక వస్తువాదియా
కిఅతు “ఉయ్విడమేయైయర్క్కు మశుర్క్కు మరక్కర్కట్టుమ్,
ఎవ్విడవెన్బులజ్జి మకరమ్తయైక్కుమ్ తళిర్కోల్!” ఎన్నలామ్బుడి
యాన తిరుచ్చెవికల్తానే తిరుత్తోళ్కళుక్కు అలజ్జారమాక
అమైవపడి. “సదంసస సజ్జిత కుస్తలాన్తికానతీణక కణకభర
ణాధ్యకస్థరః” ఎన్టాకితే సుందర బాహుస్తవత్తిల్. “ఉదగ్రపీనాంసవిల
మ్బిక్కణ్డలానలకావలీ బస్థురకమ్బుకస్థరమ్” ఎన్టాకే ఆళవన్దారుమ్.
ఇత్తాల్, తిరుచ్చెవిమడల్కళిక్ ఒట్టుకునీట్టి కూఆప్పట్టతాయ్త్తు.

ఇజ్జేశిల్ శొల్లువర్ ; -కణకపాశయోః పరికర్మణీ - కణక
పాశపరికర్మణీ; (కున్డలజ్జల్) ఆయతీ కర్ణపాశపరికమణీ యయో
స్తా - ఇతి సప్తమీబహువ్రీహిః శేషం పూవనతే; ఇతి. ఇత్తాల్,
ఘోళశవుమ్తోజ్జుకిస్త తిరుక్కున్డలజ్జలై యుడైయవన్ ఎన్నతాకిఅతు
స్వాభావికదివ్యావయన సౌందర్యమాత్ర త్రిలే ఈడుపాడాకచ్చెల్లుమిన్ద
శ్లోకత్తిల్ ఊడే ఒరుదివ్య భూషణత్తైయుమ్కూట్టి ప్పొరుల్కొళ్ళతు

శిశువాడు. “కణికా తవ కరీశ! కిమేషా కణభూషణముతాం నవిభూషా | అంసలమృత్యులకభూషణమాహా మానసస్య మమవా పరికర్మ” ఎన్ను - ‘తిరుక్కుణ్డలబ్ధి తరుచ్చెవి కిరుక్కు అలజ్కార మో? తిరుత్తోల్ కిరుక్కు అలజ్కారమో? తోల్ కిలిలే అలైయా నిన్దుళ్ళ తిరుక్కుల్ కిరుక్కు అలజ్కారమో? అన్దియే, ఎన్ను డైయ నెన్దుక్కుత్తానలజ్కారమో?’ ఎన్ను వితిక-డోలారూఢరాయితే ఆత్మవాసిరుప్పతు.

[ఆచుదిత్యాది.] ఆజ్ఞాపూర్వకమాన ఇణ్ ధాతువిక్ లక్షా పమ్ శత్రుప్రత్యయాస్తమానాల్ ఆయచ్చబ్బనిష్పత్తిః [కణికాపాశ] సంస్కృతవ్యాఖ్యానత్తిలే కేశపాశశబ్దతై దృష్టాన్తికరిత్తు పాశశబ్దతై ప్రశస్తాధికమాక పురైత్తార్ ఇజ్జే “గచ్ఛతఃస్థలనం నదోషాయ” ఎన్నుమ్ న్యాయమ్ కొళ్ళవేణుమ్ ‘కేశపాశ’ ఎన్నుమిడత్తుళ్ళ పాశశబ్దమ్ ప్రశస్తాధికముల్ల; “పాశః పక్షశ్చ హస్తశ్చ కలా పాధాః కచాత్పరే” ఎన్ను అనురకోశ త్తికపడి కలాపవాదియా నుత్తస్తే. కణికాశబ్దాత్పరమాన పాశశబ్దమ్ ప్రశస్తాధికమ్ “...పాశస్తు మృగపశ్వాదిబన్ధనే | కణాన్తే శోభనాధకస్యైత్ కచాన్తే నికరాధకః | ఛాత్రాద్యన్తేచ నిదాధకః” ఇతి హైమః. కాముదియిల్ “యాప్యే పాశప్” (౧-౩-౪౭) ఎన్నుమ్ నూత్రిత్తిక్ వృత్తియిల్ “కున్దిశో భిషక్ - భిషక్వాశః” ఎన్ను ఉదాహరణమ్ కొనుత్తిరుప్పతాలున్, నూత్రిముమ్ తదనుకూలమా యిరుప్పతాలుమ్ ఇతఱుక్కు విరుద్ధమాక నైఘణికర్ అధకభేదవ్యవస్థి పణ్ణియిరుప్పతు ఎజ్జనే? ఎన్ను శిలర్ శక్కిప్పర్ కళ్, పాణినిశొన్నతు ‘పాశప్’ ఎన్నుమ్ ప్రత్యయతైప్పర్లవామ్, కోశకారర్ ఎడుత్తిరుక్కుమ్ పాశశబ్దమ్ ప్రాతిపదికమామెన్దుణ్ క అన్యత్రవిస్తరః.

[అభిజాతకపోలమ్] “అభిజాతస్తు కులజే బుధే” ఎన్న అను రికోశ త్తికపడి - కులీనపర్యాయమాన అభిజాతశబ్దమ్ శ్రేష్ఠవాచక మాక త్తిలైక్కట్టుమ్. ఎమ్మెరుమానుడైయ దివ్యకపోలజ్జళుక్కు చ్చిఱిప్పానతు - “యశోదాబ్జుల్యగ్రోన్న మిత చుబుకాఘ్రాణముది తౌ కపోలావద్యాపిహ్యనుపరిత తద్దషణగమకౌ । విరాజేతే” (సుంద రియాహు స్తనమ్) ఎన్న పడి - కృష్ణానతార త్తిలే యశోదే ఉకన్దు ము త్తమ్కొడు త్తశువడు ఇల్లైత్తైక్కుమ్ కాణలామ్మడియిరుక్కై - “పరి మణ్ణితిరాసమణ్ణలాభి వణరదాఘ్రాకమభీష్ట గోపికాభిః । అనువర్తిత దాతనప్రహహాఽదిన పుల్లంహీ కపోలయోయుగంతే.” ఎన్నమ్ ఇతుతన్ని లే అరళిచ్చెయ్యక్కడవతితే. స్ఫటిక మయగణ్ణళైల కృతజ్ఞాన ఇరణ్ణ ముకురమణ్ణలజ్జళై త్తులక్కి త్తుడైత్తు ఇణ్ణైత్తు వైత్తాఱ్ఱోల్ తిళితెన్వితే దివ్యకపోలజ్జళిరుప్పతు; అన్ద అభి జాత్యముమామ్.

[పారణీయతి] ‘పుత్రమాత్మన ఇచ్ఛతి - పుత్రీయతి’ ఎన్ను మాపోలే, పారణామాత్మన ఇచ్ఛతి=పారణీయతి ఎన్నుకిడక్కిఱతు. “సుప ఆత్మనః క్యచ్ ” - “క్యచి చ ” ఇతి సూత్రిద్వయమత్రాను సన్ధేయమ్ ఉపోషితనాయిరున్దవన్ వయితారపుణ్ణుళైయితే పార ణ్ణైయెన్వతు, “ఉణ్ణానాల్ కళియావతోన్వితై” ఎన్విరుక్కుమాత్త వాన్ “కణ్ణుకొణ్ణై కణ్ణిణ్ణైయారక్కళిత్తు” ఎన్విఱపడియే ఎమ్మెరు మానుడైయ తిరువేనియై సేవిక్కప్పెఱుమ్నాళై ద్వాదశియాక పుమ్, అతుపెఱాతనాళై “అన్వైన్క్కవై పట్టినినాళే” ఎన్విఱపడియే ఏకాదశియాకపుమ్ తిరుపుళ్ళమ్మల్ శ్రియిరుక్కిఱారాక్తాయాలే నిత్య ద్వాదశియాక వేఱుమెన్దు పాఠిక్కిఱారాయ్త్తు. “నిపేషితం త్వాం

సతతోత్కయాశ్రియా కరీశ ! పశ్యేమ పరశ్శశం సమాః" ఎన్జితే
ముడివిల్ ప్రాధానైయుమ్.

[మే దృక్.] * ఏహి పశ్య శరీరాణిష్యడియే - వట్టినికిడ
క్కుమ్ కణ్ణలోడే తువణ్ణుకిడక్కుమ్ తమ్నిలైమైయై క్కాట్టు
కితార్.

(౨౨)

శో॥ నీలమేఘనిభమజ్జనపుజ్జ
శ్యామకున్తళమనన్తశయం త్వామ్ ।
అబ్జపాణిపదమమ్బుజనేత్రం
నేత్రసాత్కురు కరీశ ! సదా మే ॥

౨౩॥

పదవురై.

హే కరీశ ! = హిస్తిరివాధనే !

నీలమేఘనిభమ్ = కరుముకిల్ పోన్ద ఎవాయ్

అజ్జనపుజ్జ శ్యామ } * మైవణ్ణనఱుమ్
కున్తళమ్ } ఇళిక్కుళై
యైయనాయ్

అనన్తశయమ్ = తిరువనన్దామ్ వామ్ మాతు
పల్లికాల్ పువాయ్

అబ్జపాణిపదమ్ = తామరై పోన్ద తిరుక్కై
కళైయమ్ తిరువడికళై
యైయనాయ్

అమ్బుజనేత్రమ్ = తామరై పోన్ద తిరుక్క
దోకళై యైయనాయ్

త్వామ్ = ఉన్దై

సదా = ఎప్పోతుమ్

మే = అడియేనుక్కు

నేత్రసాత్కురు = చతుర్వికాపయమాక్కి

యరుళ్

[నేనైసాదిత్తుళైన్ద పడి]

[నీలమేఘనిభమిత్యాది.] "త్వాం మే దృక్ పారశీయతి"
ఎన్జితే తీర్థ్ అరుళిచ్చెయ్ తతైయే విశదతమమాక అరుళిచ్చెయ్ కి
తార్ * కార్ కాలత్తైఱుకిన్ద కార్ముకిల్ పోల్ వణ్ణనాయ్, * మై
వణ్ణఱుమ్ కుళ్ళిక్కుళైల్ పిక్ తాత్తికళునువనాయ్, * ఐవాయ్

రవణై మేలాతిష్ఠేరుమానాయ్, * విట్టిలక్ష్మశెమ్శోతిత్తామరై పాతమ్
కైకళీకణ్ణళి విళగ్గుమవనాయ్ పేరరుళాళప్పెరుమాళాయరుక్కిల
వునై. ఎనతావియణ్మితాడి యుగుక్కాట్టాతే ఒళియానిష్ట
నీ. అల్లునక పకలురుడైవీడిన్ది నల్కియెనైవిడాతే “ కావిపోల్
వణ్ణర్ నన్దు ఎకకణ్ణళి తోన్ది నారే ” ఎన్నుమ్మడి. కణ్ణళినిష్టకలా
తరుళవేమమెన్దితార్.

[నీలమేఘనిభమ్] “ ముకీలురువ మెచ్చుడికళురువన్దానే. ”
తాపత్రయాతురర్క్కు తాపహరమాయ్, విరహతాపాతురర్క్కు
అస్తతాపత్రైయుమాత్తొక్కడవతా యరుక్కుమ్ వడివితే. “ ఏష
సవకస్వభూతస్తు పరిష్కజ్జో హనూమతః ” ఎన్దు - అడిమై శెయ్తా
ర్క్కు పరిశిలాకక్కొడుక్కుమ్ వడివితేయాయ్త్తు ముతిలిలే ఇవర్
వాయ్వైప్పతు

నీలమేఘమపోస్త న్వభావతై యుడైయనక ఎన్దుమామ్.
౧. పెయ్య వేణ్ణుమిడమళవుమ్ శెన్దు పెయ్యుమ్ మేఘమ్. * వన్దురు
ళియెన్నెజ్జిడమ్ కొణ్ణ వానవర్కొల్లున్దాయ్త్తు ఇవక. “ పద్భ్యా
మభిగమాచ్చైవ ”

౨. మిన్నలుళ్ళకాలమ్ జలమ్నిరమ్బియరుక్కుమ్ మేఘమ్ :-
పిరాట్టియిల్లాతకాలత్తిర్ కప్పై కున్దుమితే ఎమ్మెరుమానుక్కు.
“ నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి ” ఎన్దు అత్తొన్ వేణ్ణిన్ద్రోతే తత్తమ్బున్దియై
యమ్.

౩. మొణ్ణ ఇడత్తిలుమ్ పెయ్యుమ్ మేఘమ్ :- వసిస్థాదిక
ళుక్కుమ్ జ్ఞానప్రదనితే, చిత్రకూటత్తిలే వసిస్థక పెరుమాళ్ పాడే
శిల ధర్మనూక్కుణ్ణళి కేట్కుప్పెన్ద్రోతానితే. “ సోహంతే పితురా
చార్యస్తవై వచ వరస్తప ! + మమ త్వం వచనం కువక నాతి

నతేన్సతాం గతిమ్. " ఎన్టు తెరుక్కిళ్ళర్న వన్కిన్తెయుమ్ వాయ్మూడువిత్రానితే శిలధర్మమర్కజ్జలై చొన్లై.

౪. పెయ్యపెత్తాత కాలత్తిలే వఱక్కుమ్ మేఘమ్ ;—
“ఋణం ప్రవృద్ధమివమే హృదయాన్నావనపతి ” ఎన్టు నెళ్ళులర్న పేళినానితే.

౫. ఇన్న కాలత్తిలే ముత్తై పెయ్యమెన్టు అఱుశియిడవల్లార్ ఆరుమిలై ; పెయ్యవేణ్ణియ కాలత్తిల్ పెయ్యతోఱ్ఱియవుమ్, పెయ్ నతఱ్ఱు సమ్భావనైయిల్లాత కాలత్తిల్ అచిన్తితమాక వన్దుపెయ్యవుమ్ కడవతు మేఘమ్ ;—“నాసా పురుషకారేణ సచాప్యన్యేన హేతునా । కేవలం స్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్షే కఙ్గిత్కదాచన.”
ద్రౌపదిక్కు అచత్తిలే వన్దు ముఁమ్ కాట్టాతోఱ్ఱినా ; అపేతునిర పేతుమాక * తావియన్టులకవెల్లామ్ తలైవిళాక్కొల్గాక.

౬. ‘ వనత్తిడరై ఏరియాక వెట్టియాయ్త్తు ; నీ ముత్తై పెయ్ తాకవేణుమ్ ’ ఎన్టు వల్లైక్కవొణ్ణాతు మేఘమ్ ;—ఎన్నెరుమాక పడియుమిజ్జనేయితే ; “ వనత్తిడరై ఏరియామ్ వణ్ణుమియన్ బుమితు వల్లాల్ మారియార్ పెయ్కిత్పార్ మన్ బు ” ‘ పెణ్ణులామ్ శడై యునానుమ్ పిరమనుమునై కాణ్ణా నెణ్ణిలాపూఱ్ఱియూఱ్ఱి తవమ్ శెయ్తార్ వెళోకినిట్టు విణ్ణుళార్ వియప్పవన్దు అన్తైక్కవ్వురులై యీవ్రననితే.

౭. జలస్థలవిభాగమిట్టియే పెయ్యుమ్ మేఘమ్ ;—

“ దాశాయకీశాయచ రాక్షసాయ ” వేడక్ వేసువిచ్చి పత్తి కురిజ్జు శరాశరమ్ ఇడైచ్చి ఇడైయర్ తయిర్ త్తాఱ్ఱి కూని మాలా కాళర్ పిణవిరున్దువేణ్ణడిళిట్టవర్ అవకమకక అవతమ్మి అన్తై

అరవమ్ చుత్తైయాళ్ళ పెన్ద్ర మైన్దక్ ” (ఆచార్యహృదయమ్.)

ఎన్నుమ్బడియితే భగవద్విషయాకారమ్ పెన్ద్ర వర్కళిరుప్పతు

౮. “వహతి వహతు నిస్సవో మేఘః” ఎన్ను-పెయ్యమ్ కాలత్తిలే ఆడమ్మగనుట పెయ్యమ్ మేఘమ్;—కుచేలనుక్కు అరుళ్ శెయ్తపడి ఇజ్జనేయితే

౯ విరాటపవణ కాలక్షేపత్తుక్కు వరుమ్ మేఘమ్;— భగవద్విషయ కాలక్షేపజ్జళిలే వస్తునిఱ్ఱుమ్ ఎమ్మెరుమాన్, *శ్రీ శైలేశదయాచాత్రమెన్టు వస్తానితే జీయర్ గోస్తియిలే; “సమాప్తా గ్రన్థస్య ప్రథితవివిధోపాయనచయో పరంసజ్జీభాతే వరవరమునేరం ధ్రువవిధే । హరాద్బాలః కశ్చిత్కుత ఇతి నిరస్తోవృషకగతో జగౌ రక్షేశాఖ్యః సరిణశచతుహేయచ ఇదమ్ ॥”

౧౦ శుక్తికళిల్ పెయ్తు ముత్తాక్కుమ్ మేఘమ్;— అడి యార్ క్కు ఇప్పమాదియాకియ ఎమ్మెరుమానుడైయ కలాత్తధారై యుమ్ ఆన్ద్ర వారాచార్యర్కళిడత్తే ఫలవత్తరమావతితే

౧౧ తూతుపిడప్పడుమ్ మేఘమ్; “విణ్ణీల మేలాప్ప విత్తా ప్పోల్ మేకణ్ణాళ్”, “జీమూతేన స్వకుశలమయాం హారియ వ్యక్ ప్రవృత్తిమ్”—ఎమ్మెరుమాన్తానుమ్ ఇన్నార్ తూతనన నిన్తానితే *కోత్తైవేలై వర్ క్కాయ్ ముణ్ణకలమ్ కూఱిదువా తూ తనాయ్ మున్న వనాల్ శొల్లణ్ణానితే.

౧౨. “చాతకః స్వానుమానేన జలంప్రాధయతేఽమృ దాత్ । సమహచాదార్యవాక్ సనాం ప్రావయత్ప్రమ్భునా మహీ మ్.” బరుచాతకమ్ ఇర్క్క ఉలకెల్లామ్ నీర్ నిరవ్వుమ్ మేఘమ్;— దశరథాదికళ్ అల్పప్రాధవైః శ్రీరామాదికళ్ సప్రాపకా రమ్ శెయ్యక్కాణ్ణితోమితే.

౧౩ త్వయివవకతి పజ్జన్యే సవేపల్లవితా ద్రుమాః ।
అస్తాకమకన్యతౌణాం పూవకపత్రేషు సౌశయః ॥ మత్తై శిలర్
క్కు త్రీజు, శిలర్ క్కు న న్నే;—“కజ్జణానాళకవర్ కరుముకిర -
ఎన్దాయ్ ॥” “తాయర్ మక్కియి ఒన్నార్ తళిర ” ఇత్యాది

౧౪. “ఎత్తనైయుమ్ వాకమత్తనకాలత్తుమ్ పైజుక్కల్
కల్ మైత్తెయ్యున్దనూముకిలే పార్ త్తిగుక్కుమ్. ”—“కల్తై వాయ్ తు
స్సమ్ కల్తైయాతొమ్మివాయ్ కల్తైకణ్ మల్లైల్ లే ” అనన్యగతిక
ళాల్ ప్రతీక్షిక్కుప్పడుకై ఒక్కురుతే

౧౫ “ప్రాప్తపేణ్యస్య మాలిన్యం కిం దోషోఽభీష్టవషిణః ? ।
శారదాభ్రస్య శుభ్రత్వం వద కుత్రోపయుజ్యతే ? ॥”—
* అధికతాధికపరిదాన దీక్షితనుజ్ఞైయ మూర్తి కరియతిరుమేని
యాకిలుమ్ ఆకవకమానిరుక్కుమ్; కానిలుమురుప్పాలార్
శైవిక్కినాతకీర్తియార్, పేనిలుమ్ ఎరమ్తర మిళక్కిలాతతేవరా
య ముక్కణ్ణా భస్మాధూళన ధనశితనాయిరున్దాలుమ్ అన్దశుభ్ర
త్వమ్ శ్వభ్రపాతహేతువాను త్తనైయితే.

౧౬. “తుప్పార్ క్కుత్తుప్పాయ తుప్పాక్కి త్తుప్పార్ క్కు
త్తుప్పాయనూఉమ్ నుత్తై.” (కుఱల్) అన్న వధకక త్వేన భోగనాధన
మాయమ్, పిపాసాశామక త్వేన స్వయంభోగ్యమాయమిరుక్కుమ్
మేళుమ్;—“ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తన త త్త్వమ్.” ప్రాపక
నాయమ్ ప్రాప్యనాయమితే ఎమ్మెరుమానిరుప్పతు

౧౭ “ఆనక యావన్తి యాన్తాసు చాతకాశ్రుణి తో
యద ! । తావన్తోపి త్వయా హన్త నముక్తా వారిచిన్దవః ॥” ఎత్తనై
కణ్ణసిర్ వియ్రిట్టాలుమ్ విరుప్పమిల్లాతవన్తు వాళా కిడక్కుమ్

నైయాకవైత్తు ప్పిడిప్పారై ప్పొలే పార్ వైవై త్తిణ్కువతాక “అతుక్కు ఆవారార్ ?” ఎన్ఱుతేడి (౧) “కట్టలమొన్ఱే నిలముఱుతాయీర్దు” ఎన్ఱు పాట్టిఱ్ఱుడియే తన్నుడైయ తిరువడిత్తామరై యుమ్ జ్ఞానదీపముమ్ మఱుపాడురువిన పరప్పెఱ్ఱుమ్ ఓట్టిప్పార్ త్త పుణ్ణరీ కాత్తున్ఱైయ తిరుక్కణ్ణళానవై ఓరిడత్తిఱుమ్ అతుక్కు ఆవారై కాణామల్, ఒసవిషయవై అప్పడిక్కు ఆక్కుచుతాక ప్పార్ క్కిఱవళవిలే, శ్రీవిభీషణాఱ్ వాక్ విషయమాక ఎప్పొతుమ్ సన్నే హమాక ప్పార్ త్తుక్కుఱ్ఱు కిడక్కయాలే తనక్కుప్పళ్యముడైయాన దక్షిణదిక్కిలే జాతినియచుమాతల్ వణానియచుమాతల్ని క్కే కర్మానుగుణమాక ఏతేను మొరుళరీర త్తిలే ప్రవేశిత్తు అన్ఱశరీర త్తి వఱ్ఱియేహాయ్ జన్మపరమ్మరైకళిలే తోల్ మాటి త్తరై కాణవాణ్ణాత సంసారసాగర త్తినుళ్ళే ఆఱ్ఱన్ఱునడుజ్ఞుకిఱ నమ్మాఱ్ వార్ మేలే పడ, ఇప్పడి ఇనర్ మేలేపట్టవిత్తై (౨) “నమ్మేల్ ఒరుగ్గే పిఱ్ఱువై త్తార్” ఎన్ఱిఱపడియే ఒరుమడైప్పడుత్తి (౩) “ఎఱ్ఱుమ్ పక్క-నోక్క టియాక్” ఎన్ఱు=నాయ్చ్చిమార్ తిరుములై త్తడత్తాలే నెరుక్కియడైత్తాలుమ్ పున్ఱిన్ఱుపార్ క్కవటియానెన్నుమ్మడి న్నేచ్చెయాలే నిహేతుకమాకప్పణ్ణప్పెర్దు విశేషకటాక్షమడియాకవితే అవ్వాఱ్ వార్ తిరున్ఱి ప్రపన్న జనకూటన్ఱరాయ్ “ఆద్యన్య సఃకులపతేః” ఎన్నుమ్మడి నమక్కెల్లామ్ కులముతల్వరాయ్ వాయ్దతు. అప్పడి ప్పట్ట దృష్టిపాతమితే ఆశ్రితర్ కళుక్కెల్లామ్ ఉపజీవనమావతు. అతుతనై ఐన్ఱుపడియాక ఉపశ్లోకిత్తారాయ్త్తు [విభవం వివృణోతీత్యాదియాలే.]

“బృందావనం భగవతా కృష్ణేనాక్లిప్తకర్మణా । శుభేన మనసా భ్యాతం గవాం వృద్ధిమభీషుతా.” ఎన్ఱు - ఎమ్మెరుమా

(౧) తిరువిరుత్తమ్-౧౬౭.

(౨) తిరువిరుత్తమ్-౪౫.

(౩) తిరువాయ్మొళి.

నుడైయ ఒరు మానసానుభూనత్తిఱ్ఱుళ్ళ పెరుమై అతువా
నాల్, దృష్టిపాతత్తీ పెరుమై ' శొలప్పకిల్ వాయముతమ్ పర
క్కుమే. [హే వరద! ఏష తవ దృష్టిపాతః విభవం వివృణోతి.]
మాదృశ రాస త్సుద్ర్ పక్కలిలుమ్ పళ్ళమడైయాకత్తానే ప్రసరి
యాన్జ ఇన్ద కటాక్షవీక్షణమానతు నీయే ఉభయవిభూతిసామా
జ్యధురిన్దరనెన్నుమిడతై విశదమాక్కున్దతెన్దె. "తడజ్జోళ్ తామ
రైక్కణ్ విఱ్ఱిత్తు.....ఇడజ్జోళ్ మూపులకుమ్ తొమ్మిరున్దరుళాయ్"
ఇత్యాది.— దృష్టిపాతమానతు విభవత్తై విశదమాక్కున్దపడి
యెన్నెన్నిల్ ;—“ఏకో ముక్తాతపత్రప్రచలమణిఘణాత్కారిహాలి
మనుభ్యో దృవ్యద్దన్తావళస్థో నగణయతి సతా యత్క్షణం ఖిణి
పాలాః । యత్రస్య తిష్ఠతేనయః కృపణమశరణో దశయన్ దన్త
పక్షీ తత్రే శ్రీరంజరాజప్రణయిని! నయనోదఙ్గితన్యఙ్గితాభ్యామ్ ”
ఎన్దుమ్, “అపాజ్గా భూయాంసో యదుపరి పరంబ్రహ్మ తదభూత్,
అమీ యత్ర ద్విత్రాస్సచ శతమఖాదిన్దదధరాత్ ” ఎన్దుమ్ “ప్రతి
బిన్దు బద్ధకలికబహ్మదివిష్కమ్భకైః ఐశ్వర్యోద్గమగద్గదైరశరణం
మాం పాలయాన్యోక్తితైః ” ఎన్దుమ్ [- శ్రీగుణాత్మకోశే]
భట్టరరళిచ్చెయ్తకణ్కిలే - దృష్టిపాతమ్ పట్టవిడమ్ సావభౌమ
నాకుమ్మడియాయ్ ఇరుక్కయాలే శొల్లుకిటతు నదికళుక్కుళ్ళ
పెరుమై ఊర్ మువాయ్తన్నిలే శతగుణనూయిరుక్కుమితే

[విస్తృతీతే రుచమ్.] “కజ్జైక్కాయన్ద కరువిల్లి కడైక్క
నెన్నుమ్ శిజ్జైక్కోలార్, నెళ్ళూదురువవేవుణ్డ నిలైయుమ్తళిర్న్దు
నైవేనై ” ఎన్నిఱపడియే - కటాక్షమ్-ట్టవాతే పున్దుపార్త్తు అల్లకు
క్కిలక్కాకి, రామశరణ్గళుక్కు ఇలక్కానారోపాతి పాడాన్ద

పాపకారుక్కుమితే; “తామరైక్కణ్ణో కొణ్ణు ఈర్ తియాలో తక విలై తకవిలైయే నీకణ్ణా!” ఇత్యాది. శూపణాఖై శైవియుమ్ మూక్కుమటుప్పణ్ణు కతటియోడి అలమన్దు ముత్తైయిడానిఱ్ఱుచ్చైయే తేయుమ్, కణ్ వట్టియాక అఱ్ఱుకిలే తోర్న్ద్రువళాకై యాలే “తరుణౌ రూపసమ్మన్నౌ సుకుమారా మహాబలా । పుణ్డరీకవిశాలాక్షౌ సవణసత్వమనోహరా ” ఎన్ఱితే కతటినాళ్ తిరుమేనియిలే ప్రవహియానిన్ఱ దివ్యలావణ్యతరంగిణీతరంగజ్జళదజ్జలుమ్ తిరుక్కుణ్ణోక్కిలే తొడై కొళ్ళలామ్మడియితే పేరరుళాళై ప్రకాశిప్పతు.

[ఆవిష్కారు శే కృపామపారామ్.] “ఉయిర్ క్కెల్లామ్ తాయాయళిక్కిన్ఱ తణ్ణామరైక్కణ్ణ”నితే. “తామరైక్కణ్ణా!” ఎన్ఱు విళిత్తితే “అన్దోవడియేఱ్ఱురుళాయన్నరుళే” ఎన్ఱతు. కృపైయిల్లాతవన్ఱు దృష్టిపాతిత్తుక్కు ప్రసక్తితానిన్ఱాయే. “కారుణ్యమారుతానీతైః” ఎన్ఱారితే ఆలవట్టముమ్ కైయుమాన అన్తరంగర్. “కేవలం స్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేతే కళ్పితదాచన.” ఎన్ఱవిడత్తిత్ “స్వేచ్ఛయా” ఎన్ఱతు - ‘స్వకీయకృపయా’ ఎన్ఱవడియితే. “శ్రమణీం ధర్మనిపుణామభిగచ్ఛ” ఎన్ఱు కబన్ఱళొన్నననన్తరమ్ “సోఽభ్యగచ్ఛన్మహాతేజాశ్శబరీమ్” ఎన్ఱిఱడియే స్వయమేవశెన్ఱు విషయీఃరిత్త పేమవిచ్చియాన శ్రమణియై “చతుసా తవ సామ్యేన పూతాస్మి రఘునన్దన! । పాదమూలం గవి మ్యామి యానహం పర్యచారిషన్.” ఎన్ఱు - దేవరీరుడైయ అఱ్ఱుకియదృష్టిపాతత్తాలే ఎన్ఱుడైయ ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకణ్ణెల్లామ్ కబ్బీన్ఱు పరమశుద్ధేయాకప్పెర్న్ద్రే నెన్ఱు శొల్లున్బడియాక్కినతు కృపాబలోత్తద్భితమాన దృష్టిపాతమితే. “పేరరుళాళై” ఎన్ఱు తిరునామత్తిఱ్ఱు ఆకరమ్ తిరుక్కుణ్ణెన్ఱు అఱుతియిడకీతార్ ఉళ్ళుత్తైయుమ్గుణమ్ నోక్కిలే తెరియ

క్కడవతిలే. “నజ్జముడై త్తివరనోక్కున్ నోక్కమ్” ఎన్న వేణ్ణామే
 “ఎన్నాల్ ఎమ్మిరన తడజ్జుణ్ణల్ - న్కాత్తైయై బరుణ్ణే
 మణిన్దు కిడన్దులర్న్దు మెన్కాత్ కమలత్తడమ్పోల్ పొలిన్దున” ఎన్ను
 మ్మడియాయ్త్తు ప్పేరరుళాళన్దుడైయై కడైక్కణిప్పిరుప్పతు

[అభివర్ణతి హర్షమ్] పరమానన్దతై ప్పెరుక్కానిన్దతు

వేర్త్తుప్పశిత్తు వయిఱళైన్దు వేణ్ణడిశిలుణ్ణమ్మోతు ఈ తెన్దుపార్
 త్తిరున్దు నెడునోక్కుక్కొళ్ళుఱిఱపోతై నెడునోక్కలే భక్తవిలోచ
 నత్తిల్ ఋషిపత్నికళిలే బరుత్తియై “తత్తైకా విధృతా భ్రతాః
 భగవన్తం యథాశ్రుతమ్ | హృదోపగూహ్యా విజహా దేహం కర్మ
 నిబన్ధనమ్.” ఎన్దు - స్వవిషయప్రావణ్యతాలే అప్పోతే సంసారా
 న్నుక్తైయామ్మడియాకవున్, అల్లాతారై క్షీణపాపరాయ్ ముక్త్య
 హారామ్మడి పరిశుద్ధరాకవున్ వణ్ణిన సవేశ్వరన్దుడైయై కటా
 తుమ్ ఆనన్దనన్దాయకమెన్నుమిడత్తిల్ విప్రతిపత్తియణ్ణో? “ముక్తి
 మోక్షో మహానన్దః” ఎన్నుమ్మడియాన మహానన్దతై క్కొడుక్క
 క్కడవతు వెఱుమ్ ఆనన్దతైక్కొడుక్కమాట్టాతో?

[అద్రభావం తనుతే.] కడైక్కణ్ణోక్కుమ్ పట్టవాతే కల్లుమ్
 కరైయుమెన్గిఱతు. వెళ్ళుమానతు పళ్ళత్తిలేతానే శెన్దు విఱుమా
 పోలే అభిజనాద్యహజ్కారియోగ్యతైయు మిల్లామైయాలే “నివా
 సాయ యయా వేశ్మ విదురస్య మహాత్మనః” ఎన్దు - తానే శెన్దు
 విదురగృహత్తిలేపుక్కు “విదురాన్నాని బుభుజే శుచీనిగుణవన్దిచ”
 ఎన్దు - అవర్తమ్మడైయై స్పృశముళ్ళవల్లై విరుమ్మి అముతు
 శయిత కణ్ణపరానై ఎతిరియాన దుర్యోధనన్ శీటీచ్చిల్లచ్చెయ్తే
 యుమ్ “భీష్మద్రోణావతిక్రమ్య మాంచైవ మధునూదన | కేమధం
 పుణ్డరీకాత్ | భుక్తం పృషలభోజనమ్” ఎన్దానేయన్ది, కొడితాక బరు

సమోధనమిట్టిలక ; వైయవద్దఁక [పుణ్డరీకాక్ష ! ఎన్ను] వాఙ్మీత్తు
కితానిజే - దృష్టిపాతమ్ ఆద్రణభావజ్ఞై విలై విత్తమైయాలే కల్
నెఱ్ఱుమ్ పతమ్ శెయ్తు ఈర నెఱ్ఱామ్బుడియిజే కటాక్షిస్తు. “తిగ్గళు
మాదిత్తియనుమెఱ్ఱుద్దాఱ్ఱోల్ అగ్గణిరణ్ణుమ్కొణ్ణు ఎగ్గళోమేల్ నోక్కు
ఁదేల్, ఎగ్గళోమేల్ శాఁమిట్టిన్దు” ఎన్నక్కడవతిజే. “యశ్చ
రానుం సపశ్యేత్తు యంచ రామో నపశ్యతి | నిద్రితస్సవన్లీలోకే
స్వాత్మాప్యేవం విగహాతే ” ... (3౬)

శ్లో॥ అరుణాధరపల్లవే లనన్తి

వరదాసౌ ద్విజచన్ద్రచన్ద్రికా తే ।

అధివిద్రుమనుస్తనిస్తలాళీ -

రుచమావిష్కూరుతే హి పుష్కరాక్ష ! ॥

3౭ ॥

పదపురై.

పుష్కరాక్ష ! = తానురైక్కణ్ణవాన
హే వరద ! = వరమతమ పెరుమావే !

తే = ఉన్నడైయ

అరుణాధరపల్లవే = నివ్వతాయ్ తళిర్పా
స్తతాన తిరువధరత్తిరే

అనన్తి = విశ్కొనిట్టళ్ళ

అసా = ఇన్దు

ద్విజచన్ద్రచన్ద్రికా } చన్ద్రైకాపాస్త తిరుమత్తుక్క
చన్ద్రికా } లెక ఒలియానతు

అధివిద్రుమం } పవ్వుత్తిన్మేరే వేక్క
అస్తనిస్తలాళీ } ప్పట్ట ముత్తువరిశై
రుచమ్ } యిక శోభయై

అవిష్కూరుతేహి = ప్రకాశపడుతుక్కిష్టతు
హిమమ్.

[అరుణాధరేత్యాది.] “శెక్కరిడై నునిక్కొమ్మిల్ తోన్దుమ్

శిఱుపిఱైముళై పోల, చక్కశెన్దువర్ వాయ్ త్రిణ్డెమితే నళిర్వెన్

పల్ ముళైయిలక ” ఎన్దు పెయ్యాఱ్ఱోవార్ తిరుమొట్టిక్కు బరువుడై

ప్రతిభిజ్ఞాపకమాయిరానిన్దతాయ్త్తు ఇన్దశోకమ్. “నాళిశమ్ తిగ్గ

లైక్కోళ్ విడుత్తు వేయకమ్బుల్ వెణ్ణెయ్ తొడుపుణ్ణ అనాయర్

తాయవః ” “ఉటియార్ న్ద సఱువెణ్ణయ్ ఒళియ ల్ శెన్ఱు అఱు
 డ్డానై ” ఇత్యాదిప్పడియే - విభవావతారత్తిలే కాదాచిత్కమాక
 ప్రసరిక్కడవతాన తిరుప్పవళనిలావళుకు పేరుళాళన్ఱుడైయ
 తిరుముకవణ్డలత్తిలే అనవరతమ్ అతిశయితమాయ్ విళఱుమితే ;
 అవ్వుకై అనుభవిత్తు ఇనియరాకితార్ తిరువాయ్ప్పడియిల్
 ఉటిళిలే గవ్యళళ శేమిత్తునై త్తిరుక్కున్ఱుగ్గియై అఱేన్ఱు * డల
 డై త్తళిఱుకురమ్మై నుత్తైన్ఱుపుక్కు ప్పశువెణ్ణయ్ కళవుకాణప్పో
 మ్పొతు త్తనిఱిత్తినిరుప్పియాలమ్ అవిడత్తినిరుప్పియాలమ్
 తెరియమైయాలే తడవానిఱ్ఱుచ్చెయ్తే కైయిలే వెణ్ణయ్త్తాళి
 కళో అకప్పట్ట సన్తోపాతిశయత్తాలే వాయ్మలర, అప్పొతు ప్రసరి
 క్కుమ్ ద్విజచన్ద్రచన్ద్రికైయై కైవిళక్కాక అముతు శెయ్యమ్ ;
 కొణ్డియిలేపిడియణ్ణవాతే కణ్ణిక్కుఱుఱుయిన్ఱు న్ద్రాల్ కట్టుణ్ణియణ్ణ
 అఱుమాకైయాలే తిరుప్పవళనిలవు అగ్గే సకృత్సేవ్యమాయరు
 క్కుమ్. తిరువత్తిమానులైయిలే “వరద! తవ విలోకియన్తి ధన్యాః
 మంకతభూధరమాత్మికాయమాణమ్ । వ్యపగతపరికర్మవారివాణం
 మృగమదపజ్జ విశేషనీలమజ్జమ్.” ఎన్ఱు డి భోగ్యమానతిరుమేనియై
 సేవిక్కైయిలేయణ్ణా ఆశాతశయత్తాలే అనవరతమ్ భాగవతగోష్ఠి
 కళో తిరుళుకైయాలే అవర్కలై క్కాణప్పెఱుకైయినాలేయణ్ణాన
 కళిప్పక్కు కాలోపాధియిల్లమైయాలే సావకాదికమాక ప్రసరియ
 సన్ఱ ద్విజచన్ద్రచన్ద్రికైయిలే ఈడుపడుకితార్.

[హేవరద! తే అరుణాధరశల్లవే లసన్తి అసౌ ద్విజచన్ద్ర
 చన్ద్రికా] “చన్ద్రిక ఎగ్గేయిరుక్కితా?” ఎన్ఱాల్ “అలో అన్ద
 మరక్కిలైయిన్దేల్ ఇరుక్కితాకాణ్ ” [‘శాఖాగ్రే చన్ద్రః’]
 ఎన్ఱు ఉలకపల్లక్కిల్ కాట్టవేణ్డియిరుప్పతనాలుమ్, చన్ద్రగుడైయ

చంద్రికై ముతల్ముతలిలే వృక్షశాఖై కళిలుళు పల్లవజుళిలే పళపళ
వానిన్దుక్కొణ్ణు ప్రసరిక్కొక్కణ్ణెయాలమ్ “అరుణాధరపల్ల వేలనస్తీ”
ఎన్గితార్ శివన్ద తిరువధరమాకిఱ పల్లవత్తిన్నేలే ప్రకాశియానిన్ద
తాయ్త్తు ఇన్ద ద్విజచన్ద్రచన్ద్రికై. తమ్ముడైయ భావనాప్రకాశ
త్తాలే మున్నిలైయాకత్తోన్దుకైయాలే “అసా” ఎన్గితార్.
[ద్విజచన్ద్రచన్ద్రికా] ఒవ్వైరు తిరుముత్తుమ్ ఒవ్వొరుచన్ద్రునిదిత్తా
త్తోలే విళిగుమితే. ఆకవే, ‘ద్విజావవచన్ద్రాః, తేషాం చన్ద్రికా’ ఎన్దె.

ఉత్తరాధమ్ ఉత్పేత్తైయాయ్ చెల్లుకిఱతు. [అధివిద్రుమ
మిత్యాది.] కొవ్వైక్కనిపోల్ శివన్ద తిరువధరత్తిన్నేలే వెణ్ణిఱమాన
దన్దకాన్ది విళిగుకిఱపడి యెజ్జనేయిరానిన్ద తెన్దార్ ; పవ్వుత్తిన్నేలే
ముక్తాఫలత్తైవైత్తాల్ ఎజ్జనేశోభిక్కుమో అజ్జనేవిళిజ్జానిన్ద వెన్దె పడి
ప్రవాళస్థాన్తిలే తిరువధరముమ్, ముక్తాఫలస్థాన్తిలే దన్దవన్దై
యుమామ్.

[పుష్కరాక్ష] శివన్ద తిరువధరత్తిన్నేలే వెళుత్తదన్దప్రవై
పరివి అన్దశెన్నిఱత్తై విళాక్కులైకొళువే, శెమ్మై అధఃకృతిమాయ్
వెన్దై మేల్గిన్గిఱ్ఱుమ్బడియాన నిలైమైయున్దాక, ఇతన్దై సహిత్తి
రుక్కమాట్టాత తిరుక్కుణ్ తామరైకళే తమ్ముడైయ శెవ్వియ ఒళి
యై పురవవిట్టు అన్దవెన్దైయై అధఃకరిక్క ముయిల్వనపోల్ విళిగు
కిన్దపడియై అనుభవిత్తు అతుతోన్ద “పుష్కరాక్ష” ఎన్దై సమ్బాధి
క్కితారెన్నలామ్.

అరుణశ్చాసా అధరశ్చ; సవవ పల్లవః, తస్మిన్. లనస్తీ =
లనధాతువిత్ శత్రుప్రత్యయాన్తరూపమ్ స్త్రీలింగమాయ్కీడక్కి
ఱతు అధివిద్రుమమ్ = విద్రుమే - అధివిద్రుమమ్, ఇత్యవ్యయా
భావః ‘హరా - అధిహరి.’ ఇతివత్. [అన్దనిస్తలాళిరుచమ్]

‘అస్త’ ఎస్తతు - ‘స్యస్త’ ఎస్తపడి ‘అసు - తేవణే’ ఎన్ని
 థాతుల్ కర్మణి క్తప్రత్యయాస్తరూపమ్. [నిస్తలం] సంస్కృత
 నిఘంటుక్కులిల్ ముక్తాఫలపర్యాయమాక నిస్తలశబ్దమ్ పరితమాక
 తైరియిల్లె. “వతులం నిస్తలం నృత్తమ్” ఎస్త అమరసింహ
 నుమ్, “నిస్తలం వతులే చలే” ఎస్త విశ్వనుమ్, ఇప్పడియే
 మర్దునుమ్ పల నైఘంటికకళుమ్ శొల్లివైత్తార్కళ్. “కర్ణాస్య
 తస్యాస్తవభ్రురస్య ముక్తాకలాపస్యచ నిస్తలస్య” [కుమార
 సమ్భవే - ౧ - ౪౨.] ఎస్త మహాకవియుమ్ వతులపర్యాయ
 మాక ప్రయోగిక్కక్కాణానిన్తోమ్ ఆనాల్, తమిళిల్ “నిత్తిలమ్”
 ఎన్టొరుశొల్ ముత్తుక్కువాచకమాక ప్రసిద్ధమాయరానిన్తు శీవక
 శిన్దామణి, మణిమేకలైముతలియ తమిళ్ కాప్పియన్గళిల్ ఇచ్చొల్
 విశేషతఃప్రయుక్తమ్, “నిన్తపూర్నిత్తిలత్తై” ఎన్తుమ్, “నిన్తపూర్
 నిన్త నిత్తిలత్తొత్తిన్తై” ఎన్తుమ్, “నిత్తిలన్గళ్ పౌవత్తిరైయులపు”
 ఎన్తుమ్ ఆర్థ్ వార్కళుమ్ అరుళిచ్చెయ్తుళ్ళార్. ఒరు అరుమ్మద
 పురైకారర్, “నిస్తలమెన్నుమ్ వడశొల్ నిత్తిలమెన్తు తిన్దుకిడక్కి
 ఆతు; ముత్తు ఎస్తపడి ‘నిస్తలం వతులే ముక్తాఫలేచ చవలే
 పిచ.’ ఎన్తు నిఘంటు” ఎన్టెఱ్ఱుతిన్తైత్తిరుక్కిత్తార్. మేఱ్ఱుఱ్ఱి
 శ్లోకమ్ ఎన్దనిఘంటువిలుళ్ళతో అఱికిన్దిలోమ్. వతులమెన్గిసి అధే
 తైక్కొణ్డే లక్ష్మీతలత్తుణ్డైయాక ముక్తాఫలవాచక మాకలామెన్తు
 శిలర్ కరుతున్జిన్తునర్. శబ్దార్థకల్పితరువిలే నిస్తలశబ్దమ్ జలపర్యా
 యతయాపి పరితమాకై యాలుమ్, ముత్తు జలపరిణామమాకై యా
 లుమ్ ఇన్వఱ్ఱిక్కొణ్డుమ్ నిస్తలశబ్దమ్ ముక్తాలతుకమాకలామెన్తు శిలర్
 కూఱునర్. “నిన్తులాళీ” ఎన్తుమ్, “నిన్తిలాళీ” ఎన్తుమ్ శిలర్ ఓతు
 వతు అపహరమేయామ్. (32)

శ్లో॥ స్మితస్మిన్ రుణి కా వినిష్పత స్తే
తవ వక్షస్థలభూతలే శ్రీ వికీర్ణాః ।
వరద! ప్రబిభర్తి హారలక్ష్మీం
అపి ముక్తావళి కా నదీన తజ్జా ॥

3౮ ॥

పదవురై.

హే వరద! = వరదనే!

వినిష్పత స్తే = (ముఖమాకిణ ఉన్నతస్థాన
త్రిత్ నిష్పత్) విభానిట్కిణ
తవ స్మిత } ఉన్నడైయ పుణ్ములువ
నిర్గుణి కా } లాకిణ అరువియానతు
వక్షస్థల } తిరుమార్ పాకిణ తరై
భూతలే } యిలే

వికీర్ణాః (సతీ) = ఇత్యైస్త తాయ్ కొణ్ణు
హారలక్ష్మీమ్ = సహ స్రయప్తిక హార శోభైయై
ప్రబిభర్తి = భరియానిష్టతు,
ముక్తావళి కాపి = ఏకావళి హారముమ్
తజ్జా = అన్ద అరువియిల్ నిష్ఠముజ్జాన
నదీన = ఆఱుపోలే
(భాతీ) = విశ్లజుకిన్దతు.

[స్మితస్మిన్ రుణి కేత్యాది.] అభిమతజనదత్తనానన్దవేగత్రాలే
అచాకవతార సమాధియైక్కుడన్ద విష్ణు వెళివిష్ణుకిన్ద అవ్యక్తమధుర
మన్దహానవిలాసన్దన్దైయే మీణ్ణు మొరుడియూక ఉపశ్లోకిక్కితార్.
తిరుప్పవళమాకిణ మేట్టునిలత్రిల్ నిన్దమ్ పున్ములువలాకిణ అరువి
యానతు తిరుమార్ పాకిణ తరైయిలేవిష్ణున్ద విప్రకీర్ణమాయ్
అత్తిరుమార్ పుక్కు ముక్తాహారమెన్నలామ్బుడివిశ్లజుకిన్దతు; ఏఱ్ఱు
నవే శాత్తియుళ్ళ ముక్తావళియుమ్ అన్ద అరువియిల్ నిన్దమ్ పెరుకిన
ఒరు ఆఱుపోలే విశ్లజుకిన్ద తెనితార్.

వక్షస్థల త్రిత్కాట్టిలుమ్ ముఖమ్ మేఱ్ఱుట్టతాకై యాలే
అతు ఒరు ఉన్నతస్థానమాకపుమ్, స్మితమానతు ప్రసరణశీలత్వత్తా
లుమ్ శుభ్రకాన్తియోగత్తాలుమ్ నిర్గుణమాకపుమ్, అన్దస్మితమ్
తిరుమేనియిల్ విశ్లకలితమాక వ్యాపిప్వతానతు. ఉన్నతప్రదేశ త్రిత్

నిన్దుమ్ తదైయిలే అరువివిన్దునుశితటువతాకవుమ్, ఇజ్జనే రూఢకప్రక్రియైయిలే తిరువుళ్ళున్బున్బు అరుళిచ్చెయ్కిఱపడి. ఇప్పడి తిరుమూర్పిలే శితటిచ్చితటి వ్యాపియానిన్దు స్మితనిరుంకైయనతు - తిరుమూర్పిలే ముక్తామయమాన శతయప్పికనహస్రయప్పికహరమ్ శాత్తినాత్పిలే విళిజుక్కిన్దు తెన్గితార్ - తృతీయచరణత్తాలే.

[ముక్తావళికాపి తజ్జా నదీవ భాతి] మూన్దావతుపాదత్తిలే ఉళ్ళ హరపదముమ్, ఇన్ద ముక్తావళికాపదముమ్ భిన్నాధక మెన్బుతై అఱియాతార్ పునరుక్తిశ్శెల్ల వణ్ణవర్కిళ్ అధకభేద మెజ్జనేయెన్నిల్; శతయప్పికహరమెత్తుమ్ సహస్రయప్పికహరమెత్తుమ్ శొల్లప్పడుకిఱ ముక్తాహరమ్ హరశబ్దాధకమ్; ఏకయప్పి రూమాన ముత్తువడమ్ ముక్తావళికాశబ్దాధకమ్ ఎచ్చు కొల్క. యప్పియావతు - నగమ్, గుచ్చకమెన్నువునూమ్. పలవల గుచ్చక జ్జలైయుడైయ ఒరుముత్తుమాలై హరమెన్బుతాకవుమ్, ఒరే గుచ్చకమాకియ ముత్తువడమ్ ముక్తావళికైయెన్బుతాకవుమ్ మహాకవిప్రయోగజ్గళాల్ విళిజుక్కిన్దు. కుమారసమ్భవకావ్యత్తిల్ [పద్మ మనగే, శ్లో. ౮.] “విముచ్యసా హరమహార్యనిశ్చయా విలోల యప్పిప్రవిలుప్తచన్దనమ్.” ఎన్ద శ్లోకముమ్ తద్వ్యాఖ్యానముమ్ అవధేయమ్. ముక్తావళికాశబ్దమ్ అనేకయప్పికహరత్తైయుమ్ శొల్ల కూగుమాయినుమ్ ఇజ్జే వక్తృవివత్తుబలత్తాలే ఏకావళిపాదక మాకక్కడవతు. “.....అథోరస్మాత్రికా మాక్కిన్దై కృతా । హరో ముక్తావళీదేవచ్చన్దోఽసౌ శతయప్పికః ॥ హరభేదా యప్పి భేదాద్గుత్సగుత్సాధకగోస్తనాః । అధకహరో మాణవక ఏకావ ళ్యేకయప్పికా ॥ సైవ నక్షత్రమాబాస్యాత్సప్రవింశతిమాక్కిన్దైః. ” ఇత్యాద్యనురకోశ త్తిఱ్కు హేరుచన్ద్రీవ్యాఖ్యానమ్ కాణ్ణ.

ఆక, చతుర్థచరణత్వార్ శ్లోత్త్రాయ త్తతేన్ననిత్, -
 పేరరుభాళనుడైయ తిరుమార్పిల్ ఏకావళియాన ఒరు ముక్తా
 హారమ్ శాస్త్రప్పట్టిరుక్కిఱతు; 'అతు ముక్తావళియల్ల; వక్షుస్థన్
 లనిపతితవిశీణమాన స్మితనిర్దుర త్తిన్ నిన్దున్ పెరుకియ ఒరుఆఱు
 తా ముక్తావళియాక విళిక్కుకొన్దుత్!' ఎన్దు ఉల్లేఖకలామ్బడియిరా
 నిన్దు తెన్దె. ఆక ఇన్దుశ్లోకత్వార్, పేరరుభాళనుడైయ మన్దహాసప్రభా
 ప్రసరమానతు అనేకయప్తికముక్తాహారమాకవుమ్, వస్తుతః తిరు
 మార్పిలేశా త్తియిరుక్కిఱ ఏకావళిహారమానతు స్మితనిర్దురవిని
 స్సృతైయాన నదియాకవున్ ఉత్పేక్షిక్కుప్పట్టతాయ్తు.

[నిర్దురికా.] నిర్దురిశబ్దత్తిశ్మేత్ స్వాధే కప్రత్యయమ్
 వన్దు 'నిర్దురికా' ఎన్టాయ్ద్రు. శిలర్, అకారాస్తప్రల్లిజమాన
 నిర్దురిశబ్దన్దున్దున్దుమ్, ఈకారాస్త స్త్రీలిజమాన నిర్దురి
 శబ్దమ్ ఇన్దుయెన్దుమ్ ఎన్దుతియిరుప్పతు భాన్దివిలసితమ్; "ఉత్సః
 ప్రసనణంవారిప్రవాహో నిర్దురిరో యుగః" ఎన్దు అమరకోశజై
 మాత్తిరమ్ నోక్కిభమిక్కులాకాతు; శబ్దకల్పద్రుమమ్, శబ్దరత్నా
 వళి ముతలియకోశజ్జలిల్ నిర్దురిశబ్దమ్ ఉపాత్తమాక వే యిరుక్కి
 ఱతు. "జటాకటాహసాభ్రనుభ్రమన్నిలిన్దునిర్దురి విలోలవిది
 వల్లరీ విరాజమానమూర్ధని" ధగ్ధగ్ధగ్ధజ్జ్వలల్లలాటపట్టపావకే
 కిశోంచన్ద్రశేఖరే రతిః ప్రతిక్షణం మయి" ఎన్దు ఒరుమహాకవిశ్లోక
 త్తిల్ నిర్దురిశబ్దప్రయోగత్రైయుమ్ జీవానన్ద ఉదాహరిత్వా.
 నిర్దురి=నిర్దురిణాతి- ఉచ్చస్థానపాతాల్ జీవాభవతీతి నిర్ +
 య్ + అచ్. శారాదిత్వాత్ జీమ్. "పరిమళధురీత్యాది ప్రయో
 గానుగుణ్యాత్ నిర్దురి నిర్దురికా నిర్దురి ఇతిద పర్యాయ
 శబ్దాః." ఎన్టార్ సంస్కృతవ్యాఖ్యాతా.

విశేషాః, విశేషాః=ఇతి పారభేదః. 'విశేషాః' ఇత్యేవ ప్రాచీన పాఠః. నిఘ్నాంతి అనుసన్నిక్రమ్ కాలజ్యభిత్, తృతీయ పాదశ్చ "హారలక్ష్మీమపి" ఎన్నుమళవాక నిఘ్నాంతియనుసన్నిప్తు అధాచ్యేర్ త్రిక్కు విరీతమ్, "అపిముక్తావళికా" ఎన్న యథా క్రమమాకవే అనుసన్నిక్ర. తజ్జా=సస్యాః (సంస్కృతా) జాయత ఇతి.

శ్లో॥ పరిమణితరాస మణ్డలాభిః

సరదాఘాత మభీష్టగోపికాభిః ।

శి అనుసర్తితదాతవ ప్రహషాత్

ఇవ పుల్లం హి కపోలయోగ్యం తే ॥ 3౯ ॥

పదపురై.

హే వరద! = వరదనే!

పరిమణితరాసః } అలంకరికృష్టట తిరు
మణ్డలాభిః } క్కురై గోప్తయై

అభీష్ట గోపికాభిః = ప్రియైకళాస గోప

ప్రియైకళాసే

అహూతమ్ = అహూతమ్ తెచ్చుపట్ట

తే కపోలయోః } ఉపకు కపోలద్యయ
యగమ్ } మమ్

అనుసర్తితదాతవ } ఇహోతుమ్ అను
ప్రహషాదిన } ఎర్తతు వారానిష్ట

అహోతైమ హామిక ప్రకాశ

త్రాలేహే

పుల్లమ్ = వికసిత్తిరానిష్టకు.

[పరిమణితేత్యాది.] దివ్యకపోలజలై అనుభవిత్తు ఇనియరా కితార్. అచాకవతార త్రిలుమ్ విభవావతారవాననై కణ్ణిప్పేరు వర్కకల్ సమ్ ఆత్మ వార్కళుమ్ ఆచార్యర్కళుమ్. "కోవలనాయ్ వెణ్ణెయ్లనాయ్ - అణ్ణార్కోనణ్ణియర్జ్జక్" "అథతిఅలయోత్తి యెమ్మర శే! అర్జ్జత్తమ్మా!" ఎన్నిప్పడై కళిలేయాయ్త్తు ఆత్మ వార్కళిడుపాడు "కూన్దలార్ మక్కిత్త కోవలనాయ్, వెణ్ణెయ్లమా

శి "అనువృత్త" ఎన్నుమ్ ఓకువర్కకల్.

వృద్ధుడైయిల్ కణ్ణుమకిట్టో న్దుపోయ్” ఎన్ఱు న్యక్తమాకవుమ్ అరుళి
 చెప్పయివరకిళ్. మద్రోయైవతారజ్జళితాట్టిలుమ్ కృష్ణావతాంమ్
 సన్నిహితమూకై యాలే అన్ద కృష్ణావతారవాసనైయే మికుతియాక
 చెప్పియుయ్త్తు అచావతాంత్తిలే “వక్షస్థల్యా తులసికమలా
 కౌస్తుభైవైజయన్తి సవేశతత్వం కథయతితరాం రిజ్జధాన్నున్దగా
 స్తామ్ | కూర్మవ్యాప్తీనఖపరిమిళత్పత్తాహేతీ యశోదానద్ధా మాధ్య
 భరణమధికం నస్సమాధి ధనోతి.” [శ్రీరజరాజస్తవే] ఎన్ఱ భట్ట
 రీసుపాట్రిక్ అద్దికు కణ్ణీరే

అథ్ వాతాముమ్ తిరుమాలిరుమ్కోలై అద్దికర్వక్కలిలే
 ఈసుపట్టుప్పేసుమిడత్తు “గాయంగాయం వసగిరిపతే! త్వంహి
 బృందావనాన్తః గోపేనమైవిహారసి యదా సున్దరవ్యూఢ బాహా! |
 రాసారమౌళిత్సవబహువిధప్రేమసీమన్తీనాం చేత శ్చేతస్తవచతు
 తదా కాం దశామన్వభూతామ్?.” [సున్దరబాహుస్తవే - ౧౧౪.]
 ఎన్ఱితే అరుళి చెప్పయితతు.

పేరుళాళనుడైయ దివ్యకపోలజ్జళిక్ ప్రపుల్లతైయైక్కణ్ణ
 వాతే కృష్ణావతారత్తిల్ రాసక్రీడావనంత్తిలే కృష్ణకపోలజ్జళుక్కు
 విళైన్ది హావప్రకిషమ్ స్మృతివిషయమాకి తాదాత్మ్యభావనై
 తోద్రోహ అరుళిచెప్పయిక్తార్ [పరిమణ్ణితేత్యాది] రాసమణ్ణలమా
 వతు కణ్ణసిరానుడైయ రాసక్రీడాగోష్ఠి. బ్రహ్మవైవర్తపురాణ-
 శ్రీకృష్ణజన్మఖండత్తిల్ ఎన్ఱత్తునాలామధ్యాయత్తిల్ రాసమణ్ణలత్తిల్
 సన్నివేశమ్ పంక్తప్రతిపాదిక్కుప్పట్టుళ్ళమై కాణ్ణ రాసక్రీడైయా
 వతు - తమిళీల్, ‘కురవైక్కుత్తు’ ఎనప్పమ్. అతావతు - “అజ్ఞ
 నానుజ్ఞనామస్తరే మాధవః” ఇత్యాదిప్పడి-బన్వొరు ఆయచ్చియిక్
 పక్కత్తిలుమ్ ఒప్పైయిక్కణ్ణరాక పుల దివ్యనుజ్జళవిగ్రహాన్దళై పురిగ్ర

హితుక్కుండ్లు కైకోత్తాడువతు. అజ్ఞనే ఆశుమ్కాలత్తిల్ ఇరణ్ణు పక్కత్తిలుముళ్ళ ఆయ్ ద్చి నూర్ కళుమ్ తజళ్ తజ్జళుమ్ అణిత్తాన కృష్ణకపోలత్తిలే ప్రీత్యతిశయత్తాలే ముత్తిమ్కొడుక్క, అత్తాలే ఒరువిలక్షణమాన హవప్రపకవమ్ ఉణ్ణాకక్కడవతితే కృష్ణకపోలజ్జళుమ్; అన్ద హవప్రత్తినుడైయ అనువృత్తియానతు అద్యాసి మాత్తామైయాలే తత్ప్రయుక్తమాకత్తా ఇన్ద దివ్యకపోలజ్జళే ప్రభులజ్జళాయరుక్కిన్దనవ్రా? ఎన్దు ఉన్నయిక్కిఱపడి.

తిరుమాలిరుమ్శోలై యుకరుడైయ దివ్యకపోలత్తిలే ఈడు పట్టపడియైక్కాట్టిలుమ్ పేరరుళాళనుడైయ దివ్యకపోలజ్జళిలే ఈడు పనుకిఱపడి అత్యన్తమతిశయితమాయిరానిన్దతీ; ఎజ్జనేయెన్నిల్; అజ్ఞు “యశోదాజ్జుళ్ళగ్రోన్నమితచుబుక్కాఘ్రాణముకితొ కపోలా వద్యాసి హ్యనుపరతతధవ్కమకొ. ఏరాజేతే విష్వగ్విరతసహ కారానవరనప్రమాద్యద్భుజ్గాఢ్యద్రుసువనగిరేసున్దరహారే.” ఎన్దు రుళిచ్చెయ్కైయాలే యశోదైప్పిరాట్టియెరుత్తియ్ ఆఘ్రాణత్తాలే యుణ్ణాన హవప్రమేయాయ్త్తు త్తోన్ద్రీరురుక్కుమ్; ఇజ్ఞు “పరి మణ్డితరాసమణ్డలాభిః అభీష్టగోపికాభిః ఆఘ్రాతమ్” ఎన్దయాలే పజ్చులతుమ్కుడిత్తెగ్గళుడైయ ఆఘ్రాణత్తాలేయుణ్ణాన హవప్రపక వ్కనుడజ్జలుమ్ పేరరుళాళనుడైయ దివ్యకపోలజ్జళిలే తోన్ద్రా నిఱ్ఱుమెన్దతితే.

పరిమణ్డితం రాసమణ్డలం యాభిస్తా; తాభిః రాసగోష్ఠయై అలక్కురిత్తిరున్ద - ఎన్ద పడి. [ఆఘ్రాతమ్.] ఆఘ్రాణచూవతు ప్రీత్య తిశయత్తాలే పణ్ణప్పనుకిఱపక్త్రసంయోగత్తిఱ్ఱుప్పర్యాయమామ్. [అనువ రీత్యాది.] అనువర్తత ఇత్యనువర్తీ; తదా భవః - తదా

తనః, తదాతనశ్చసౌ ప్రహవేశ్వః; అనువర్తీచాసౌ తదాతన
ప్రహవేశ్వః; తస్మాత్. కనకకృష్ణశ్చియ కోయిత్వాన్తు పలకుభి
కళుక్కుమ్ అవియాతే అనువర్తిత్తువరుమాహలే, అన్తు రాసక్రీడై
యిల్ అత్తనైగోపిమాన్ కళుమ్ అభినివేశాతిశయమ్. శోధోన్మ నెరు
క్కియణైత్తు ఆఘ్రూశిత్తహవేశ్వ ఇన్తశళవుమ్ అనువర్తిత్తువారా
నిన్తతాయ్త్తు [పుల్లమ్] “ప్రపున్తోత్సుల్లనంపుల్లన్యాకోచవికచ
స్ఫుటాః” ఇత్యనురః.

“అనువర్తితదాతనప్రహవాదిన ” ఎన్తు ఇవకారప్రయో
గమ్ కాణ్డయాలే ఇన్దహేతు పరమాధికముల్ల వెన్తుమ్, “రక్తాతవాం
శ్రీ మృదుళౌ భువి విక్షేపణాన్ధ్రవమ్” ఇత్యాదిన్దలజ్జలిల్ పోల
హేతూత్ప్రేక్షైయేయాకుమెన్తుమ్ కొళ్ళలాకాణెన్తు ఇనప్పిరాన్
పశిక్కుమ్బడి ఆనాన్ ఇనశబ్దమ్ పోమ్బడియెన్నెన్నిర; “కిరు
వహి మధురాణాం మణ్డనం నాకృతీనామ్ ” “కథమివ ” “కుత
ఇవ ” ఇత్యాదికలిల్ పోల వాక్యాలజ్కారమాకకుత్తై యుల్లె. “వి
తోడర్న్దోడియోర్ పామ్మై ప్పిడిత్తుకొన్డాట్టినాయ్ పోలుమ్” “విశ
జ్గాయెట్టిదాన్ పోలుమ్” “మరువినిన్త ఊర్ పోలుమ్” “మరమేటి
యరున్దాయ్ పోలుమ్” ఇత్యాదితమిన్ద్రప్రయోగజ్జలిలుమ్ “పో
లుమ్” ఎప్పతు వాక్యాలజ్కారమాత్రమా యిరుక్కిటవడి కాణ్డ

ఏవకారాధక్షత్రిలుమ్ ఇవకారప్రయోగమున్దు; ఋగ్వేద
త్తిల్ [౧ - ౧౮౪ - ౩] “శ్రియే పుషన్నిషుకృతేన - దేవాః”
ఎన్దవిడత్తిల్ “ఇనశబ్ద ఏవాధేన్” ఇతి భాష్యమ్ ఆనపిన్బు,
ఇజ్జనే ఏవకారాధక్షమాకవౌ వాక్యాలజ్కారమాకవౌ కొన్దు.
“యశోదాన్లుశ్యగ్రోన్నమిత” ఇత్యాదిచున్దరబాహుస్తవశ్లోకమ్బా

లవే ఇతనైయుమ్ ఉత్పేయైయన్మిక్కి యధాభూతాధికీతన
మాక వే నివహిన్మిక్కి ఉచితమ్. ... (3౯)

శ్లో॥ ముఖమున్న సమాయతామయ్యతే -

స్మితదన్తం రుచిరాధరం సత్ప్రభం ।

లనదంసవిలబ్ధికణకపాశం

మయి తే నిశ్చలమస్తు హస్తినాధ! ॥

౪౦ ॥

పదపురై.

హే హస్తినాధ! = శ్రీహస్తినిద్రాధనే!

ఉన్నసమ్ = ఉన్నతమాన నాస్తితయై

యదైత్రాయమ్

అయతామమ్ = సీడ్ల తిరుక్కణైయమ్

త్రాయమ్

ఉద్యత్సితదన్తమ్ = విమ్మి వెలియెమ్మికిన్

పున్నులువలైయదైయ తిరు

ముత్తుక్కణైయమ్

త్రాయమ్

రుచిరాధరమ్ = అమ్మకియ తిరునాధరతైయమ్

దైత్రాయమ్

సత్ప్రభం = ఎల్లెన్ద తిరుప్పరువల్లై యుడై

త్రాయమ్

అనదంస విలబ్ధి విశ్శక్తానిన తిరువోళ్

కణకపాశమ్ } కళళపుమ్ తొక్టా

నిన్ద శిలన్ద శైవికలైయమ్

త్రాయమిరుక్కిల

తే ముఖమ్ = ఉనతు తిరుముఖమణ్డలమా

నతు

మయి = అడియేప్పాల

నిశ్చలం అస్తు = స్థబ్ధమాకక్కడతు.

[ముఖమున్న సమిత్యాది.] తిరుమజ్జెయ్యాల్ వార్ వావి

మావలమ్తోడన్దీ * ఎజ్జ శైమ్మిత్తైయెమ్మిరానళవాక ఒవ్వొరుతిరు

ప్పత్తియైయుమ్ ఒరుతిరు మొట్టి ఇరణ్డతిరు మొట్టి నాన్గుతిరు మొట్టి

ఒరుపత్తు-ఇప్పడియాక అనుభవిత్తు “ఒరుసల్ శున్ద్రమ్” ఎన్నుమ్

తిరు మొట్టియిలే పలతిరుప్పతికలైయుమ్ శేర అనుభవిత్తు ఇనియ

రానార్. తనిత్తనియే అనుభవిష్టతిత్కాట్టిలుమ్ శేర అనుభవిక్కు

నుతిలే ఒరువిలకుణభోగ్యతైయన్దైతే అతతుపన్ద్రయితే తిరుమడల్

కళిం † చరమపనమ్ వీటుపెటువతు. అజ్జనమే “పరభాగమియాత్” ఎన్నుమ్ శ్లోకమ్ముతలాక ఇవ్వళపుమ్వగ, తిరుముకమణ్ణలత్తిలుళ్ళ ఒవ్వైరు దివ్యావయవన్దన్నైయుమ్ తనిత్తనియో ఇనితాక అనుభవిత్తు, అస్సై అనయవజ్జళోజే శేర్న్దశేర్ త్రియాక త్తిరుముకమణ్ణలన్దన్నై అనుభవిత్తు ఇనియరాకిఠార్ - ఇన్దశ్లోకత్తై.

అహ్వానుడైయ శిన్దైయాకిఠపెణ్ణానవళో ఇనిమేల్ దేవాధిరాజ ‡ కణ్ణాశ్లేషత్తుక్కు ప్పీకిఠాళాకైయాలే, నవోడైయాన పెణ్ పిఱన్దక త్రిల్ నిన్దుమ్ పుక్కత్తుక్కుప్పొమ్మొతు జన్మభూమియిలుళ్ళ ఉఱవుముత్తైయారుళ్ళవిడమెజ్జుమ్ పుక్కు అవర్కళై ఉపలాళిత్తు వరుమాపోలే తనక్కు చిరపచితజ్జళాన నయననాసికాద్యవయవజ్జళై కణ్ణాశ్లేషపూవాజ్జమాక ఉపలాలనమ్మణ్ణి ఉఱవానిన్దుపడి - ఎన్దు జీయరరుళిచ్చెయ్యుప్పడి.

[ఉన్ననమ్] ఉన్నతా నాసికా యస్మిన్ తత్ - ఉన్ననమితి విగ్రహః. “ఉపనగాచ్చ” [౫ - ౪ - ౧౧౮] ఇతి పాణిని సూత్రమ్. “నాసికాయా నసాదేశః”...“మాట్టుయర్కఱ్ఱక త్రిన్దవల్లియో కొమ్మిన్దో?” ఎన్దు నిత్యనన్దేహజనకమాయితే కోలనీళ్ళో కొడిమూక్కిరుప్పతు

[అయతాశుమ్] పాఱ్కడల్పోలే ఇక్కణ్ణళుక్కుళ్ళ అకలమ్ ఒగువరాలే కరై కాణవైణ్ణాతపడియాయ్ కాణమిరుప్పతు.

† శిఱియతిరుమడలిల్ “శిరార్ తిరువేళ్ళడమే” ఎన్దు తొడన్దైయళ్ళ చరమభాగముమ్, పెరియతిరుమడలిల్ “విణ్ణకరుళ్ళపొన్మిరైయై” ఎన్దు తొడన్దైయళ్ళ చరమభాగముమ్ - ఎన్దు పడి.

‡ “పద్మాయాః ప్రణయరసాత్” ఇత్యాదియాన అడుతన్దోకమ్ కణ్ణపణాన విషయకమెన్మతుపద్యో చాటూక్తి.

శ్రుతియానతు “యథా కస్యాసం పుణ్డరీకమేవమషీణీ” ఎన్టు - తిరుక్కణ్ణలిలుణ్డాన తెళివుక్కు పుణ్డరీక తై ఒరుపాలిశొల్లిన్ ద్రిత్తనై పోక్కి, అకలత్తైప్పార్ తాల్ కడల్ పుక్కార్ కరై కాణమాట్టా తే మయజ్జుమాపోలే “పుడై పరన్దు మిళిర్ న్దు శెవ్వరియోడి నీణ్ణవప్పెరి యవాయకణ్ణళ్” ఎన్ను మిత్తనై యల్లతు, వేటారు సాశురమిడ వొణ్ణాతే. — ఆయ తే అషీణీ - యస్మిన్ తత్, ఆయతామ్. “బహువ్రీహా సక్యత్తోః స్వాజ్ఞాత్ మచ్” [౧ - ౪ - ౧౧౩.] ఇతి సూత్రమ్.

[ఉద్యత్తి సతద స్తమ్.] అభిమతజన దశానానన్దవేగతైలే అచావతారనమాధియైక్కడన్దు విమ్మి వెళివిట్టుకిన్ద అవ్యక్తమధుర మన్దహానవిలాసమ్ తిరుముత్తుక్కళిలే నిధులెట్టుకిటపడి. “పూవక కర్కానలార్తానాం ధ్యాయతాం ఖేదశాన్తయే । స్వదన్దేన్దుచయో త్థేన హ్లాదయన్ గోగణేనతు.” ఎన్టు పాష్కరత్తిల్ శొల్లిన్ ద్రిత్తే. స్తోత్రత్తత్తిల్ (౧) “శుచిస్మితమ్” ఎన్ద విడత్తిట్టు భావ్యమరుళి చ్చెయ్యనిన్ద తూప్పల్ పిళ్ళై “స్మయన్నివ నృపో హన్తి” ఇతివత్ విరుద్ధాభినన్దిం పరిహర్తుమిహ శుచితోష్వికిః. ” ఎన్దరుళి చ్చెయ్ తిరుప్పత్తైక్కణ్డ మాడమాళికై యాచ్చా “ఎసత్త ప్రమాణ మధుకితాయరున్దతు; అతుతనై వ్యతిరేకముఖేన ఎడతే అన్వయ ముఖేన ఎడుత్తు ప్రకృతానుకూలమాక యోజిప్పతు ఉచితమాయరుక్కుమే” ఎన్టుపణిత్తా అతావతు - “స్మయన్నివ నృపో హన్తి” [అశ్శ శిరిత్తవణ్ణమాక వే కెడుతియై విత్తై త్తిడువా] ఎన్నుమాపోలే, ఎమ్మెరుమాన్టానుమ్ పున్ముఱువల్ శెయ్ తపడియా కవే కొల్లై కొళిక్కుఱుమ్మనామితే; “మున్ ద్రిత్తాడుపుకున్దు నిమ్ముకమ్ కాట్టి ప్పూముఱువల్ శెయ్ తు, శిన్ ద్రిల్ డెజ్గళ్ శిన్దై

యుమ్ శితైక్కక్కడనైయో కోవిన్దా!” ఎన్టపాశురత్తుక్కుమ్
“స్మయన్నివ స్మపాహన్తి” ఎన్టశ్లోకత్తుక్కుమ్ మిక్కపారుత్తము
న్దేతే. రసోక్తిపడుత్తుకిటపాడుకాణమితు. ఉద్యత్ స్థితం యేషు
తే - ఉద్యత్స్థితాః; తాదృశాః దంతాః యస్మిన్ తత్.

[రుచిరాధరమ్.] “ముత్తన్న వెణ్ములువల్ శెయ్యవా
యుమ్” ఎన్నుమాపోలే - నిలవెరిత్తాప్పోలే పరిపుకిన్ట ములువ
లొళియాలే పరభాగనమ్ పెన్ద్రులు విలక్షణమాక విశజుకిన్ట తిరు
వధరత్తైయుడై త్తాయరుక్కిట ఎన్టపడి. “నాలియత్తోకనికొల్
వినైయాట్టియేక్ పల్ వినైకొల్, కోలమ్ తిరళో పవళక్కొమ్
తుణ్డజ్జొలో నీలనెడుముకిల్ పోల్ తిరుమేనియమ్మాక్ తొణ్డైవాయ్”
ఎన్టరుళిచ్చెయ్ త ఆర్ వ ర్ తిరువుళ్ళమడజ్గలుమ్ ఇజ్జు రుచిరపదత్తిలే
గభీతమామరుక్కిటపడి.

[సతభ్రు] “ఇన్నుయిర్ కుక్క వత్తైయర్ మేల్ వత్తైయుమిడై
నీలవిత్తోల్! మన్నియకీర్ మదనక్ కరుప్పచ్చిలైకొల్! మదనన్ట
న్నుయిర్ త్తాతై కణ్ణెపెగుమాళ్ పురువనువైయే” ఎన్నలామ్మడిఎప్పో
తుమ్ ఒగుపడిప్పడ వత్తైన్దపడియోరుక్కిట తిరుప్పరువజ్గళైయు
డైయ. “తణ్కైచ్చార్ జ్జమతువేపోల్ పురువపట్టమిక్కియ” పెరు
మానితే. సతే భ్రువా యస్మిన్ తత్ = సతభ్రు.

[లనదంసేత్యాది.] తిరుచ్చెవిమడల్ కళో తోళళపుమ్ తళ
తళెన్టలొజ్జియరుక్కుమితే. “ఆయత్కణాపాశ పరికర్మనదంసమ్”
ఎన్దితే కీముమ్ అరుళిచ్చెయ్ తతు. లనన్తాచ తో అంసాచ లన
దంసా; తయోః విలమ్పేతే ఇతి లనదంసవిలమ్పినా, ప్రళస్తాచతో
కణ్ణాచ కణాపాశౌ, లనదంసవిలమ్పినా కణాపాశౌ యస్మిన్

తత్. శిలర్ “లనత్” ఎన్టు పృథక్కాక పదచ్చేదమ్ పణ్ణి ఖము విశేషణమాకక్కొళ్వర్. శిలర్ నమ స్తపదమాక వేక్కొణ్ణు కణ్ణ పాశవి శేషణమాకక్కొళ్వర్. అప్పోతు, లనన్తె అంనవిలమ్మికణ్ణ పాశొ యస్కిత్ తత్ - ఇతి విగ్రహః.

[తే ముఖం మయి నిశ్చలమస్తు.] “దురీశ్వరద్వారబహిర్వా తదికాదురాసికాయై రచితోఽయమజ్జలిః” ఎన్టు ప్రాకృతజన ముఖావలోకనత్తిర్ నశ్చైయోభీత్తు ‘దేవం సేవితుమేవ నిశ్చిను మహే” ఎన్టు అధ్యవసీత్తు “ఇన్టు యామ్ వన్దోమిరజ్జు” ఎన్టు ఉక్ కోయిల్ కడై తల్లెప్పుకున్ద అడియేఁతిటత్తిలే ఉన్నుడైయ తిరుముక మణ్ణలమ్ ఎప్పోతుమ్ మాతా తే సేవై తన్దరుళ వేణుమెన్ఱితార్. “వృత్తే పృత్తే చ పశ్యామి చీరకృష్ణాజినామ్బరమ్” ఎన్టు పడి-మారీచనుక్కు ఎజ్జుమ్ ఇరామపిరానుడైయ తోద్రుమేయాయరున్దాతోలే ఇవర్ తనుక్కుమ్ పేరరుళాళనుడైయ తిరుముక మణ్ణలమ్ ఇడై విడాతు మున్ఱిన్టు తోద్రుమేణుమెన్టు ఆశ్చైయిరుక్కిటపడి. “తీముకత్తు నాకడై మేల్ శేరుమ్ తిరువరజ్గర్, ఆ! ముక త్తైనోక్కారాల్ అమ్మనే యమ్మనే!” ఎన్టు పయితెన్ఱిన్దు, “ఒరునాన్టు మెయ్ మైశొల్లి ముకమ్ నోక్కి విడై లాతరుమేల్ మికనన్తే” ఎన్టు ఒరువిశై ముకమ్ నోక్కి నాల్ పోతుమెన్టు శొల్లువారై పోల్ పన్ఱియే “నిశ్చలమ్” ఎన్టు నిత్య మాక (పాధికీక్కిటపడి. (౮౦)

ఇతి పన స్తమాలికాదశకం సమాప్తమ్.

అథ ప్రహమీణాదీదశకమ్.

శ్లో॥ పద్మాయాః ప్రణయరసాత్సమాసజన్త్యాః

స్వం బాహుం సుబహుమతో భుజేన తేన ।

కాం నామాఽన్వభవదహో ! దశాం తదాత్మే

కణ్ఠస్తే కరిగిరినాథ ! కమ్పుకాస్త్రః ॥

౪౧ ॥

పదవురై.

హే కరిగిరినాథ ! తిరుపత్తిమామలై
తలై వనే !

కమ్పుకాస్త్రః = శంఖపూర్వ అగ్రుకియ

తే కణ్ఠః = ఉనకు తిరుక్కణ్ఠుత్తనకు,

ప్రణయరసాత్ = ప్రీతిరసత్వాలే

తేన భుజేన } అప్పడిప్పట్ట (ఉనకు)
స్వం బాహుం } భుజతోడే తన్నుడైయ
సమాసజన్త్యాః } భుజలై త్తఱువిముఱు
కానిష్ఠ

పద్మాయాః = పిరాట్టికు

సుబహుమతస్సక్ = మికవుమ్ బహుమాన

పాత్రమాయోగ్గుణు

తదాత్మే = ఆత్మా-అత్తిల్

కాం నామ దశామ్ = ఎన్న అవస్థయై

అన్వభవత్ = అనుభవిత్తలో !

అహో ! అన్తో !

[పద్మాయా ఇత్యాది.] ఇని తిరుముకమణ్డల త్రిఱుక్కియై

నోక్కుకితార్. తిరుక్కణ్ఠుత్తిలే ఊన్ఱుకితారాయ్ చ్చెల్లుకిఱతు

ఇళ్ళోకమ్. “ అయమపరిః కారకనియమః ” ఎన్నుమ్మడియా

యిరానిన్ఱ తాయ్ త్తు - ఇన్ఱ శ్లోకమ్ ; ఇజ్జనే శొల్లుకైక్కడి యెన్నె

న్నిల్ ; కీర్థ్ ఒవ్వొరు దివ్యావయవత్తైయమ్ వణిక్తకణ్ఠిలే

ఇన్ఱ తిరుక్కణ్ఠుత్తైయమ్ వణిక్కితారాకిల్, తిరుక్కణ్ఠుత్తిలే

సవణజనసాత్మాత్కార గోచరమానతొరు అతిశయత్తైయెడుత్తు అరు

ళిచ్చెయ్యవేణుమ్, “ అణ్ణరణ్ణ పకిరణ్ణ త్తొరుమానిలమెఱుమాల్

వరై, మున్దుముణ్ణ కణ్ణమ్కణ్ణీర్ అడియేనై యుయ్యొణ్ణతే ”

ఎన్ఱ తిరుప్పాణాల్ వారైప్పొలావతు, “ రమయతు స మాం కణ్ఠః

శీరజ్జనేతురుదళ్ళితక్రముకతరుణగ్రీవా కమ్పువలమ్మ మలిమ్మచః ।

ప్రణయవిలగల్గి తీర్చి విశ్వమృతాకరకన్దలీ కనకవలయక్రీడాసంక్రాంత
రేఖ ఇష్టాల్లనన్. ” ఎన్న భట్టరైప్పిలావతు అరుళిచ్చెయ్ తిరుక్క-
వడుక్కుమ్. ఇంద్ శ్లోకన్దన్దిలే “కమ్బుకాంతః” ఎన్న విశేషణ
మొన్దేయాయ్ తు తిరుక్కమ్మత్తిలుళ్ళ అతిశయత్తై వెలియిడువతు.
శ్లోకమ్ముత్తుమ్ కణ్ణాతిశయవణానవ్యగ్రమా యిరాల్తోవతు
కీర్తొడుమ్ మేలోడుమ్ పొరున్దియత్తన్దియే విలక్షణప్రక్రియైయాయి
రాన్దిట్టతీ! ఒరు అనయవత్తై ఎణ్ణెప్పత్తేన్ద్రాల్ అన్దఅవయవత్తిలుళ్ళ
నన్ది వేశత్తేయో, అల్లతు అన్ద అవయవమ్ శేయ్ త కార్యవిశేషత్తై
యో వణ్ణెత్తాలితే అన్దవణానమ్ తదవయవ సమ్బన్దియాకక్కూ-
డుమ్; ఇంద్ శ్లోకత్తిలే అప్పడిప్పట్ట వణానవిన్యాసమ్ ఇల్లైయితే

ఇతు పొరున్దమాటు ఎన్నెన్నిల్; ఇన్దే జీయరరుళిచ్చెయ్యు
మ్మడి:—పేరరుళాళన్దుడైయ తిరుక్కమ్మత్తానతు క్రముకతరుణ
గ్రీవై పోలవుమ్ శబ్దమ్ పోలవుమ్ రేఖాత్రయవిభక్తాజ్ఞమా యిరు
క్కుమ్; అన్ద రేఖైకత్తైక్కణ్ణవాతే “ప్రణయవిలగల్గి తీర్చి విశ్వమృ-
తాకరకన్దలీ కనకవలయక్రీడాసంక్రాంతరేఖ ఇష్టాల్లనన్ ” ఎన్న
తోలే - కణ్ణాన్దేవతత్పరైయాన పిరాట్టియిన్ తిరుక్కైళిలన్దిన్దుళ్ళ
కనకవలయజ్ఞల్ తిరుక్కమ్మత్తిలే అమ్మన్దప్పేన్దు అతనాల్కణాన
రేఖైకళో ఇన్దే! ఎన్న శబ్దక్కుమ్మడియాయరుక్కుమ్; ఇప్పడి
ప్పట్టతొరు సమ్మాననై ఆత్మవాన్ తిరువుళ్ళత్తిలే ఉదిక్క “ఏకసమ్మ
న్దిజ్ఞానమ్ అవరసమ్బన్దిస్తారకమ్” ఎన్నకణ్ణిలే=పణ్ణ పిరాట్టి శేయ్ తరు
ళిన కణ్ణాన్దేవమ్ స్మృతివిషయమాక, తదనుసన్ధానముఖేన తిరుక్క-
మ్మత్తిలే ఈడుపడుకితారాయ్ తు.

“కమ్బుకాంతః” ఎన్నతు విశేషణమాన్దేయాలే తత్ప్రతి
పాద్యమాన అధాన్ ఇంద్ శ్లోకత్తుక్కు ముఖ్యవిధేయవిషయమన్దిక్కే-

ఉపసజ్జనమాయోద్భీద్ధాలుమ్, కణ్డమ్ శైయిత కార్యమొస్తుమ్ ఇతిలే శొల్లప్పడాతోద్భీద్ధాలుమ్, పిరాట్టి ఆస్తు అనైత్తుక్కొణ్డాకాలత్తిలే ఇన్ద తిరుక్కణ్డుత్తుక్కు ఉణ్డాన అతిశయమ్ అతివిలక్షణమొస్తు ఇన్ద శ్లోకత్తుక్కు పరమతాత్పర్యమాకైయాలే “ప్రశస్తిస్సా రాజ్ఞో యదపిచ పురీకోశకథనమ్” ఎన్నుమ్ ప్రక్రియైయిలే ఇన్ద శ్లోకమ్ ముముతుమ్ శృంగ్రాహికయైవ కణ్డాతిశయ ప్రతిపాదకమాకక్కు త్తైయిలై.

[హే కరిగరినాథ! కమ్బుకాస్త్రః తే కణ్డాః, ప్రణయరసాత్ తేన భుజేన స్వం బాహుం సమాసజస్త్రాః పద్మాయాః సుబహుమత స్సౌ తదాత్వే కాం నామ దశాం అన్వభవత్] పిరాట్టి ఎమ్మెరు మానోడే కైకోత్తు త్త్రువి ముముశిప్పరిమాఱిన సమయమ్ పల వుణ్ణు ; తిరుప్పాట్రుడల్ కడైన్దపోతు దివ్యమాల్యామ్బరధరై యాయ్ సవణభూషణభూషితైయాయ్ సకల దేవతైకళుమ్ పార్త్తు కొణ్ణునిట్రు చ్చైనణైన్దతు ఒన్దుణ్ణు ; ఖరవధ త్తినస్తు రాతుసవేట్టై యాఱిన పెరుమాళుడైయ యుద్ధాయాసపరిస్థిన్నమాన తిరుమేని యిల్ రాతుసశరవ్రాత ప్రణారోపణ దివ్యోషధమాన గాథాల్లిజన మొన్దుణ్ణు. ఇవైయెల్లామ్ ఇజుఆట్ వానుక్కు వివక్షితముల్ల కాణుమ్. దివ్యదమ్పతీకళిరువరుమ్ శేరనిన్దు ఒరువర్ కొరువర్ కైకోత్తు కణ్డాశ్లేషమ్ ప్పణ్ణివతు కృష్ణావతారత్తిలే విశేషిత్తు వీటుపెద్దీర్రుక్కు మాయ్త్తు. “మేమైమేదరుమమ్బరం పనభువః శ్యామాస్తమాల ద్దుమైః సక్తం భీరురయం త్వమేవ తనిమం రాధే! గృహం ప్రాప య । ఇత్థం సన్దనిదేశతశ్చలితయోః ప్రత్యర్థకుఞ్జద్రుమం రాధా మాధవయోజనయన్తి యమునాకూలే రహః కేశయః.” ఎన్పడి - యమునైక్కరైప్పు మొప్పిల్ కళిలే కణ్డసిరాన్ ప్రియవల్లభైకళాన

రాధాప్రభృతిదివ్యమహిషికళోజే కైకోత్తు త్తోళోపుణర్దస్త అనుభవ
మాయత్తు ఇట్లు వివక్షితమ్. కణ్డాశ్లేషవిశిష్టమాన పరస్పరభుజా
సంజ్ఞనమ్ ఇంద్ర శ్లోక త్తిలే అరుళిచ్చెయ్యపుట్టరుక్కైయాలుమ్, ఏతా
దృశనన్నివేశమ్ రాధాకృష్ణ బిమ్బచిత్రలేఖజళితే స్పష్టమాయరు
క్కైయాలుమ్, ఇవ్వకైయాన పరిష్కజమ్ కృష్ణావతార త్తిల్ తాన్
ప్రసిద్ధమాకైయాలుమ్, ఆట్ర్వానుకుమ్ కృష్ణావతారవృత్తాస్త
కీర్తనత్తిలే మిక్చరుచియాకైయాలుమ్ ఇతువే ఇట్లు వివక్షితమన్న
పొరున్దుమ్. “పద్మాయాః” ఎన్దు కిడక్కిఱతే; ఇతు ఘటిక్కున్దు
డియెన్నెన్నిల్; “భాగైయాదా జగత్స్వామీ దేవదేవో జనా
దక్షః | అవతారం కరోత్యేషా తదా శ్రీస్తత్సహాయినీ || పునశ్చ
పద్మా సమూభతా హృదిత్యోభూద్యదా హరిః | యదాచ భాగన్
మో రామస్తదాభూద్ధరణీర్వీయమ్ || రాఘవత్వేభవతీతా
రుక్మిణీ కృష్ణజన్మని | అన్యేషు చావతారేషు విష్ణోరేషానపాయినీ ||
దేవత్వే దేవదేహీయం మనుష్యత్వేచ మానుషీ | విష్ణోదేహాను
యాపాం వై కరోత్యేషాఽఽత్తనస్తనుమ్ ||” ఎన్దు శ్రీవిష్ణుపురాణ
త్తిల్ [౧-౯-౧౪౨.] శొన్న కట్టలైయిలే విభవావతార త్తిలెమ్మె
రుమానుక్కు పుత్తికళావారెల్లారుమ్ ఒన్టానపిరాట్టియిన్ అవతా
రభూతైకళాకైయాలే ఘటిక్కున్దుఱైయిత్తై.

[ప్రణయరసాత్ స్వం బాహుం తేనభుజేన సమాసజన్త్యాః
పద్మాయాః] “ఎమ్మెప్పన్ద్రోమెయ్పిణక్కిట్టక్కాల్ ఇంద్రప్పక్కమ్
నిన్టవరెళొల్లార్” ఎన్దు అజ్ఞవేణుమ్నిల త్రిలన్టక్కే హయ్కై
ముతుమణల్ ముల్లెప్పన్ద్రల్ కళితే ఎణ్ణుమ్విహారమాకైయాలే “అలిజి
తాయాం పునరాయతాత్యోమాశాస్త్రహే విగ్రహయోరభేదమ్”
ఎన్నుమ్మడియాన ప్రణయరసమ్ మీతూర్ ద్విరుక్కుమితే; అప్పడి

పట్ట ప్రీతివిశేషత్వాలే పిరాట్టియానవభౌ తక్తాయై అవనుడైయక్త
యోడే ఇతైత్తు నెరుక్కి అవళ పిడరియిలే తక్తాయుమ్, తళ పిడరి
యిలే అవళక్తాయుమాః ఉల్లసిత్తునిఱ్ఱుప్పడియై చ్చొల్లుకిఱతు.
“తేనభుజేన” ఎన్నిఱవిడత్తిలే తచ్చబ్బమ్ విభవావతారసమ్మన్ద పరా
మళియోమ్ అచ్చెయిలుమ్ విభవావతార తాదాత్మ్యాను సన్ధాన
త్తినుత్తైప్ప ఇగుక్కిఱఁడి.

[నుబహుమతః తే కణః] పిరాట్టియిక్ బాహువానతు
ఎమ్మెగుమానుడైయ కణ్డన్పళమ్ పెన్ద్రీవాతే ఒరు విలక్షణమాన
ఇ మై ఉణ్డాక, “హాహా! ఇతొరు స్పశమిరుద్దపడియోక్! ఇతొరు
తరుమిడఱు ఇగుద్దపడియోక్!” ఎన్ఱు అతుతన్ని లే ఉచ్చావచమాన
బహుమానవిశేషజ్గలైప్పణ్ణుళితే పిరాట్టి, అన్ద బహుమానవిశే
షజ్గళుక్కు ప్పాత్రమాన ఉనతు తిరుమిడఱానతు. [తదాత్వే
కానామ దశామన్వభవత్] నెజ్జోల్ నినై పురితాల్ ఎన్నుమ్మడి
యిరానిన్ఱతీ. శొలప్పకిల్ వాయుముతిమ్ పరక్కుమే! “కాం
దశామన్వభవత్” ఎన్ఱు ప్రశ్నమ్ పణ్ణకిఱారల్లర్; “అతువుమొరు
అవస్తాయే!” ఎన్ఱు విద్ధరాకిఱార్. అన్దసమయత్తిలే ఇత్తిరుమిడఱు
పట్టపాట్టై అణుకియిగున్ద కణ్డా అనుభవిక్ పెన్ద్రీవాతేమే!
ఎన్నుమ్ ఇల్లువు శొల్ నలత్తిలే వెళియాకిఱఁడి పారీర్. “హాహస్త
హస్త! భవతశ్చరణారవిన్దద్వన్దం కదాను భవితా విషయో
మమాఽక్ష్యోః | యోహం నిరగళవినిగళదన్ధకారైః వృత్తైస్తృ
జైశ్చసులభం సమయం వ్యతీతః.” [అతిమానుషస్తవే - ౨౯.]
ఎన్ఱు ఎయిఱుపిడిక్కునువఱితే [తదాత్వే] “మార్కభ్రీత్తిజ్గళో
మతినిత్తైన్ద సన్నాళాల్” ఎన్నుమాహోలే అతువుమ్ ఒరునాళే!

ఎన్నితార్. [కమ్ముకాస్తరి] కమ్మువల్ కాస్త; శంఖమ్పోలే
 లిట్టియి ఎస్తవడి. “శంఖస్సృతమ్మరస్త్రియా” ఇత్యమః.
 రేఖాత్రయవిభక్త్యాత్వోదిసాధర్మ్యజైః ట్టు క్కణ్ణత్తుక్కు శంఖసాదృ
 శ్యవణః నమ్ కవిసమయసిద్ధమ్.

[సమాసజన్తాః] “పల్లె - సక్తే” ఎన్నుమ్మఱాతు “దంశ
 సజ్జన్జాంశపి” ఎస్తనూత్రతాల్ నలోమ్ పెల్లు, వతమానే
 లటి ‘సజతి’ ఎస్త రూపమాయ్, సమ్ ఆజ్ ఇత్యుపసగద్యయ
 పూవకమాయ్ శత్రుప్రత్యయాస్తమాయ్ స్త్రీలిజ్జత్తిల్ ‘సమా
 సజన్తి’ ఎస్త ప్రథమైకవచనరూపమ్ నిష్పన్నమాయిమ్ సుందర
 బాహుస్తవత్తిల్ [శ్లో ౬౮.] “లక్ష్మీధరసజతి సింహగిరేస్త
 తీషు” ఎస్తవిడత్తిలే ‘సజతి’ ఎన్నతు “సక్తోభవతి” ఎన్నుమథా
 త్తిలే ప్రయుక్తమ్; ఇజ్జు “సమాసక్తం కువకన్తాః” ఎన్నుమథా
 త్తిలే “సమాసజన్తాః” ఎన్నిటప్రయోగమ్ అస్తభావత్యాధిక
 మెన్నవేణుమ్. [తదాత్వే] ‘తత్కాలస్తుతదాత్వంస్యాత్’ ఇత్యమః.

ఇదశ్లోకిమ్ముతల్ “యా దామోదర ఇతి” ఎన్నుమ్
 శ్లోకిమశ్వాకపుశ్యపతినోరుశ్లోకజ్గళుమ్ ప్రహషిణీవృత్తమ్ “మాన్
 జౌగస్త్రిదశయతిః ప్రహషిణీయమ్” ఇతి తల్లక్షణమ్ (౪౧)

శ్లో॥ సాయామా ధృతపరిణాధయోబ్ధయో వా

తాదృశ్యః స్ఫుటమథవా దిశశ్చత్రసః ।

చత్వారో వగద' సరప్రదాస్తద్వీయాః

భాసస్తే భుజశఃస్థాస్తమాలినీలాః ॥

౪౨ ॥

పదపురై.

హేవరద ! = వరదనే!

తమాలనీలాః = పచ్చిలై మరమ్ పోల్ కలు

త్తవై యాయ్

వరప్రదాః = (అడియార్ వేణ్ణుమ్) వర

జ్జలై అళిక్కలై వై యాయ్

చత్వారః = వానాకియ

త్వదీయాః భుజః ఉనతు ఉక్కులై తడి

పరిఘాః పోవ్ట భుజగ్గానవై

సాయామాః = నీట్టియోడుకూడి

ధృతపరిణాధయః = శుభ్రీ ముప్పరప్పడై త్తన

అభయోవా = కడల్ పోలవో

అభః అన్తి

తాదృశ్యః = అత్తవై నీట్టియమ్ శుభ్రీ ము

ప్పరప్పముడైయ

చత్రస్థః దివోవా = వాన్తుతిశై కళో పోలవో

భానస్తే = విశ్లేశానిస్తన.

సుఖమ్ - ఉత్పేక్షానూచకమవ్యయమ్)

[నాయామా ఇత్యాది.] పేరుభాళనుడైయ భుజజ్గళిలే ఈగుపనికితార్ “బాహుచ్చాయామవప్తభో యస్య లోకో మహాత్మనః” ఎన్నిటవడియే ఇనకతోళోనిమ్మలిలే ఒతుణ్ణివర్ కుక్కు మతిభుక్కుళ్ళేయుగుప్పరై పోలే భయమ్ కెట్టియక్కులామ్మడి యుమ్, నప్తలోకప్రజైకభుమ్ ఇత్తోళోనిమ్మలిలే ఒతుణ్ణినాలుమ్ అవ్వ శవేయన్తికే ఇన్నముమ్ శతిగుళితనప్తలోకజ్గభుణ్ణానాలుమ్ అవర్ ముక్కుమిడమ్ పోరుమెచ్చుమ్మడి ఒతుణ్ణివర్ కళోశురుణ్ణి నిమ్మలి విజ్జి విశాః తనుజ్గళా నిరుక్కుప్పడియుమ్ పర్థు, త్తిశైకళైయుమ్ కడల్ కళైయుమ్ ఒప్పుచొల్ల ఒగుప్పనికితార్.

[హేవరద! తమాలనీలాః వరప్రదాః చత్వారః త్వదీయాః భుజపరిఘాః - సాయామాః ధృతపరిణాధయః అభయోవా భానస్తే.] అలచుప్రాస్త నెకన్దకైయమరర్ వేన్దనితే పేరుభాళన్. అథి కళో ‘అలమ్, అలమ్’ ఎన్నుమ్మడియాయ్ పుటమ్మెరువర్ వాళలిలే శెల్లకేణ్ణానపడి వర్మాప్తమాకకొడుత్తు నీణ్ణ తిగుక్కైకళితే. “చతుర్ణాం పురుషార్థానాం చాతా దేవశ్చతుర్భుజః” ఎన్

పడి-చతువిధపుగుహాధజ్జలైయుమ్ కొడుత్తరుభుక్కిడాక భుజ
జ్జభుమ్ నాయుద్ధియ. కొడుక్కైయే విల్లెనీరాక నళర్నెన్దైకళి.
[తమాలనీలా:] “కట్టుక్కావన నట్టులతోళక” ఎన్దైడి పచ్చిలై
క్కాడు పరన్దాత్పిలేయితే తిరుత్తోళకళి విళిజుకిఱుడి తాపా
తర్ తమాలచ్చాయైయిలే ఒతుజ్జి విడాయ్ కెళుమాపోలే తావత్ర
యాతురర్ ఇత్తోళినిల్లిలిలే యెతుజ్జియితే విడాయ్ తిరువతు.
“బాహుచ్చాయామనవ్వుభో యన్యలోకో మహాత్మనః” ఎన్నక్కడవ
తే. తిరుత్తోళిళుక్కు క్కడల్ తన్నై ఒప్పుచ్చొల్లుకితారాకై
యాలే నైల్వగుణసాధారణ్యవ్యోతనాధమాక “తమాలనీలాః”
ఎన్దైకార్. ఇనినాల్ అధాత్పిన్దమాన శ్రమహరిత్వముమ్ ఉపమా
నోపమేయజ్జభుక్కు సాధారణధర్మమైన్దు కొళిక.

[భుజపరిఘాః] భుజాః పరిఘా ఇన - భుజపరిఘాః, పరిఘ
మావతు ఉద్ధుల్ తడి. “సరిఘోఽన్తే యోగభేదే పరిఘాః తేఽగళ
లేపిచ.” ఎన్దు నిఘ్నఘ. ఆశ్రితర్ కళుక్కు అజ్జనాన్తాతడి రక్షణ
త్తుక్కు సుదృఢ్ పరికిరమా యిగుక్కయాలే భుజజ్జలై అగళ
మాక అగుళిచ్చెయ్ తపడి. ఇప్పుకిప్పట్ట భుజజ్జళి కడల్ పోల్
విళిజుకిన్దు మైన్దు - నీళ తైయిమ్ శుద్ధియై మైయైయుమ్ నైల్వ
తైయిమ్ శ్రమహరిత్వతైయిమ్ చతుస్సంఖ్యత్వతైయిమ్ పద్ధి.
“సాయామాః”=ఆయామమావతు దైఘ్యమ్; “దైఘ్యమా
యామ ఆనాహః” ఇత్యమరః. ఆయా చేన సహితా స్సాయామాః.
“ధృవపరిణధ్యయః”=పరిణధియావతు-పరిణాహమ్; “పరిణాహాః
విశాలతా” ఇత్యమరః ‘పరి’ ఎన్నుమ్ ఉపసర్గపూర్వకమాన
ణహధాతు ఘృన్తమానాల్ ‘పరిణాహః’ ఎన్దైమ్; క్రిచ్ ప్రత్య
యాన్తమానాల్ ‘పరిణధిః’ ఎన్దైమ్. ధృతా పరిణధిః యైస్తే -

ధృతపరిణాధయః. ఆక ఇవ్విరణ్ణవిశేషణజ్ఞాలుమ్ సముద్రజ్ఞలిక
అకలనీశముడైమైశోల్లప్పట్టతు. “అబ్ధయోవా” ఎన్ఱవిడత్తిర్, వా=
ఇవాళాన్; “వా స్యాద్వికల్పానమయోదేవాధేచ సము
చ్చయే” ఇతి విశ్వః “ఉఃమాయూ వికల్పే వా” ఇత్యమరశ్చ.

ఇజ్జనే భుజ్జగుక్కు సముద్రజ్జలై ఒప్పుచ్చొన్న వితిలుమ్
త్పత్తిపెతాతే మద్ద బొరుదృష్టాన్త మరళిచ్చెయ్కితార్ - [అథ
తాదృశ్యః చతస్రః దిశోవా భాననే] ‘తాదృశ్యః’ ఎన్ఱతు -
‘సాయామాః ధృతపరిణాధయః’ ఎన్ఱ కీర్తే అబ్ధిక్కుచ్చొన్న విశే
షణన్వయమ్ ఇజ్జుమ్ అనుషజ్జమ్ పణ్ణిక్కోళ్ళ వేణుమెన్ఱు తెరివత్త
పడి. అకలముమ్ నీశముమ్ అశవిటన్ఱుకిడక్కిట నాల్ తిన్ఱైకళ్ళోపోలే
ఉన్నుడై యభుజ్జల్ విభిజ్జుకిన్ఱ నవెన్ఱ పడి. సముద్రజ్ఞలిక అకల
నీశజ్జభుక్కాకిలుమ్ ఓళవిలే విచ్చిత్తియన్ఱు; దిక్కుక్కుళిక్
విస్తారమ్ అజ్జనలవితే.

సమసిద్ధాన్తత్తిలే దిక్కెన్ఱు తనియే ఒగు ద్రవ్యమిన్ఱైడిర్.
నాలుపేర్ నాలుదిక్కిమ్ విన్ఱిన్ఱాల్ నాల్వార్క్కుమ్ నగువానప్రదేశమ్
ఒరువనుక్కుక్కుక్కుయ్ ఒరువనుక్కుమేత్కాయ్ ఒరువనుక్కు
వడక్కాయ్ ఒరువనుక్కుత్తెత్కాయ్ త్తోర్దుమ్ ద్రవ్యమన్ఱిక్కే
ప్రతియోగ్యనుగుణకల్పనాకమాత్తెయూలేయితే ఇజ్జకి తోర్దుమ్
నతు. నాల్వార్క్కుమ్ ననువేయిరుక్కిట పృథివ్యాదికళ్ ద్రవ్య
మాత్తెయూలే ఇప్పుకి విప్రతిపత్తివిషయమాకిటత్తిల్లై ఇనిత్తాక్
ఆదిత్యుదిక్కిటవిడమ్ కీక్కుక్కువుమ్ అవన్ఱమిక్కిటవిడమ్ మేత్కా
కివుమితే కొళ్ళుక్కితు. అతుత్తా మహామేరువుక్కు నాలుపార్వ
త్తిలుమ్ భేదిత్తితేయిరుప్పుతు. అత్తెయూలేయితే నాలుపాశన్ఱైతిలు
ముళ్ళున్ఱొకళుక్కు మహామేరు వడక్కుయిరుక్కిటతు. “నైవా

పదవురే.

హేవరద ! = వరదనే!

తప భుజాః = ఉన్నడైయ భుజభల్

ఇన్దిరాయాః } పిరాట్టియిక్ అభిజ్ఞన త్రి
అశ్వేషేవా } లేయా

గోపీనాం అభివత } అయ్యిక్కుళుక్కు
త సుందనేవా } అభివతమాక

త్రిగుక్కురైకో త్తరేయా
అచా = అల్లతు

సవనీతమోహదోహత్ = వెణ్ణెయ్ కళవుక్కు
కున్ద్రుత్తిత్కాక

యశోదయా = యశోదైయిసారే
బనేవా = కట్టుబడిలేయా

అధికాం మదమ్ = అధికమాన మక్కిల్
చ్చియై

సమాప్తిస్తాః = అడైదన ?

[అశ్వేష ఇత్యాది] మీణ్ణుమ్ అద్దభుజభళిలేయే ఈసుపట్టు
ప్పేసుకిత్తార్. ఇద్దభుజభల్ నిస్సీమమాక వళర్విరుక్కైక్కుడి
సన్తోషమాకవేణున్. సన్తోషమూగ్గానాల్ శిఠియవడివున్ పెరియ
వడివాకప్పగిణియూనిన్జ తీణ్. కరసుపురుషుమ్ మహాబలికక్కు
లిలేశెన్ఱ మూడడియిక్కు, మావలి ధారైవార్త్తు దత్తమ్మణ్ణ
వాణ్ ‘అభిసుతరాభమ్ కిక్కైక్కుప్పెల్లోమ్’ ఎన్నుమానద్దమే
వీలైసిరాకవితే “మగ్గరమీతుపోకి మదినిన్జెన్జ మలరోకాణ్ణ
వళర్ శేర్, అన్ద్రమేభీనూడు శెలనయ్ త్తచాదమ్” ఎన్నుమ్మడి
బిజ్జివళర్నదతు. “అల్పలాభజనన్తోషాదపి స్యాదగ్గరిమా లభూః ।
తాదృశేవహి లోపేణ వాచనో వప్యధే హరిః.” ఎన్ఱు ఒగుభావు
కనుమ్ శొల్లివెత్తాక్. అప్పడిపోలే ఇద్దభుజనృద్ధిక్కు హేతు ఏతేను
మొరు సన్తోషమేయాకవేణుమెన్ఱు అఱుతియిట్టు అన్ద్రసన్తోషనన్దనక్కు
ప్పలహేతుక్కుళుళవ్వాక్రైయాల్ “ఇన్దహేతువా? అన్దహేతువా?
ఎన్దహేతు?” ఎన్నుమాపోలే పేరరుభాళనైన్కిక్కి ప్రశ్నమ్ ణ్ణ
కిత్తార్

పూవా = ధన్త్రిల్ ఇరణ్ణుహేతుక్కుళుమ్, ఉత్తరాధన్త్రిల్
ఒగుహేతువుమ్ ఆకమూన్ఱుహేతుక్కులై అరుళిచ్చెయ్తు, ఇవల్

శ్రీల్ ఎన్దహేతువడియాక ఉన్నుడై యభుజ్జల్లో సన్తోషమడై న్దన? ఎన్దు వినవుకితార్.

[హేవరద! తన భుజాః - ఇంద్రిరాయా ఆన్లేపే అధికాం ముదం సంప్రాప్తావా? (ఉత) గోపీనామభిసుతరాసబద్ధనే అధికాం ముదం సంప్రాప్తావా? ఆహా, తవ నవనీతమోషదోషాత్ (ప్రాప్తే) యశోదయా (దామభిఃకృతే) బద్ధే అధికాంముదం సంప్రాప్తావా? ఎన్దు ప్రశ్నత్రయమిరుక్కిటపడి “మేఱుఱిత్త మూన్దు అవసరజ్జలి లున్దా ఆనన్దమున్దాయ్ద్రు” ఎన్దు లఘువాక త్తానే మఱుమాన్ద్రు మ్మోలివిడవొన్దాతపడి “అధికామ్” ఎన్దు విశేషణమిడుకితార్ సన్తోషత్తుక్కు. మూన్దు అవసరజ్జలిలుమ్ ఆనన్దమున్దాయ్ద్రునైన్దు మిడమ్ నానటివేక, ఇవన్ద్రుల్లో ఎన్దు అవసరత్రిబన్దాన ఆనన్దమ్ అధికమ్? ఎన్బతేయాయ్త్తు ఇప్పోతు నాకేట్టతు; ఇతుతనై ఎ ఆరాయ్న్దు విడైయళిప్పొయ్గితార్.

[ఇంద్రిరాయా ఆన్లేపే] భగవత్కృతృమాయ్ ఇంద్రిరాకర్మక మాన ఆన్లేషమెన్దుమ్, ఇంద్రిరాకతృకమాయ్ భగవత్కర్మకమాన ఆన్లేషమెన్దుమ్ ఇరణ్ణువకైయాన ఆన్లేషముణ్ణు. ఇజ్జున్ద్రు శబ్దశక్తి ఇవిరణ్ణుక్కుమ్ పాతువాయరుద్రాలుమ్ ఇన్లే ఇంద్రిరాకర్మకమాయ్ భగవత్కర్మకమాన ఆన్లేషమెన్దురైప్పతే రనవత్తరమామ్ ఉత్తరా ధన్త్రీల్, యశోదాకర్మకమాయ్ భగవత్కర్మకమాన బద్ధమ్ ఎన్బతు సువ్యక్తమాయరుక్కైయాలే అళిఱుచ్చేరి ఇజ్జుమ్ అజ్జనే కొళోవతు ఉచితమాయమిరుక్కుమితే. పిరట్టితానేశెన్దు ఎమ్మెగు మైనై అడైన్దు అవసరజ్జల్లో పలువుణ్ణు; “క్షీరోదాచ్చిస్సము ద్భూతా సవకభూషణభూషితా । దివ్యమాల్యామ్బరధరా మా ధవం పరివస్వజే” ఎన్దుపడి - తిరుప్పావ్విడల్కడైన్దపోతు సకల

దేవతైకభుమ్ పార్తుక్కుణ్ణునిఱ్ఱు చ్చెన్ద్రైస్థ ఆశ్లేషమ్ ఇదై
నివత్యేతమాకలామ్; అన్త్రి, ఖరవధత్రినన్త్రి రాక్షసవేత్తైయాడిన
పెరుమాళుడైయన్యధాయానపరిస్విన్నమాన తిరుమేనియల్ రాక్ష-
సశరవ్రాతవ్రణారోపణదివ్యోషధమాకచ్చయేత గాఢాశ్లేషమెన్నపు
మామ్, “అకలకిల్లేనిఱ్ఱైయమెన్త్రి అలర్ మేల్ మన్దైయన్తైమార్ పాః,
ఎన్నున్బుడి, శెయ్తుపోరుకిఱ్ఱ నిత్యాశ్లేష శైవ్చొన్న తాకపుమామ్.

[గోసీనామిత్యాది] - “అజ్ఞనామజ్ఞనామస్తరే మాధవః
మాధవంమాధవంచాన్తనోజ్ఞాన్తా.” ఎన్త్రిపడి ఒన్వైరు ఆన్
చ్చిరుక్ పక్కత్తిరుమ్ ఒన్వైరుకణ్ణనాక. వడివెనుత్తు శిన్త్రి ఆడిన
కురిన్దైక్కుత్తు రాసబద్ధసమృద్ధుమ్. అన్ద్రక్రీడైయిలే “అసే
నాంసో నివీడితః । ఏకః కృతీ మదగ్గేషు శేషమన్దం భువోధరః”
ఎన్నున్బుడి కణ్ణసరానుడైయ భుజమ్ వీఱుపెన్ద్రీరుక్కుమితే.

[బ్రహ్మేవా - ఇత్యాది.] “సంసారబద్ధస్థితిమోక్షహేతుః”
ఇత్యాదిపడియే బ్రహ్మవిక్తిశ్చై త్తకోనజ్కల్పత్తాలే కట్టునతు విడువ
తాకిఱవక్ “మత్తుఱ్ఱుకడై వెణ్ణెన్ మ కళవినిలువిడైయాపృణ్ణు ఉరలి
నోడిఱ్ఱైన్దరున్దేజియవెళివే” ఎన్త్రిపడి * పడలడై త్తశిఱ్ఱుకురమ్మైకిళిలే
నున్దైన్దరుక్కు ఎళువెణ్ణెన్ మ కళపుకణ్ణకున్ద్రైత్తిఱ్ఱాక్ యశోదై
ప్పిరాట్టియాలే కట్టుణ్ణపడియెచ్చొల్లుకిఱ్ఱు. “పిరాట్టియోడై అన్దైర్
కాలత్తిలుమ్ తిరుక్కురివైకోత్తకాలత్తిలుమ్ ఆనన్దమ్ విజ్ఞయిరుక్కు
క్కుత్తైయిలై, అత్తై వెణ్ణెయ్ణు కొణ్ణెయిలేపడియెణ్ణు ఆపృణ్ణిరు
క్కుమ్ కాలత్తిలే “ఆరావయిన్ద్రీశోడాన్ద్రీధాతాక్” ఎన్త్రిపడి
నెజ్జాఱల్ విజ్ఞయిరుక్కుమాకై యాలే సన్దోషప్రశ్నప్రకరణత్తిలే
ఇన్ద అపదాన్తైయెనుత్తురై పుత్తు కూసుమో?” ఎన్త్రి తిలర్ కడి

ప్పర్. ఆనందపరమకాష్ఠైక్కు ఆనందమాన ఇన్వపదానంతై దుఃఖై
కతానమాక నినైపుతు అజ్ఞానవిజృంభితమేయామ్. “కణ్ఠినుణ్
శిఱుత్తామ్బినాల్ కట్టణ్ణప్పణ్ణియ పెరుమాన్.” ఎన్ఱశ్రీసూక్తియిన్
అత్తన్దకరుత్తై ఆరాయ్న్దణర్దనార్ ఇన్దశ్శై ఉడిక్క వట్టియై.
“తామ్బినాల్ కట్టప్పట్టనూయన్” ఎన్నా తే “కట్టణ్ణప్పణ్ణియ పెరు
మూయన్” ఎన్దరుళిచ్చెయ్తళికరుత్తు అఱివిర్కళో? - కణ్ఠ
పిరాన్ వెణ్ణెయ్కళపుశెయ్కీఱ తన్నై యశోదైప్పిరాట్టి అడిక్కడి
తామ్బినాల్కట్టి వరుత్తుక్కిన్ఱాన్ఱు వీట్టిలుళ్ళ కయిఱుకల్లై త్తుణ్ణ
తుణ్ణాక అఱుత్తువై త్తినువాన్; అనన్దన్దై అవళో ఒన్ఱోడొన్ఱు ముడి
పోట్టు ఒరుకయిఱునడివమాక్కి అతుకొణ్ణ కణ్ఠపిరానై క్కట్ట
ముయలుమళవిలే అతు కణ్ఠినుణ్ శిఱుత్తామ్బాకైయాలే అవన్
తిరుమేనిక్కు ఎట్టమ్పోరాసుల్ అవళో ఇతికళన్వతామున్దైయా
యిరుక్కిఱవళవిలే, తన్నుడైయ సాశీల్యమ్, సాలభ్యమ్, ఆశిత
పారిత్రవ్యమ్ముతలియ శీలజ్జలై వెళియిడువతత్కైన్ఱై పరిత్వనిలై
యైత్తివిర్న్ద మనుష్యసజాతీయనాకి అవతన్దై తిరానిన్ఱ తాన్ ఉరలోడు
కట్టణ్ణిరుక్కైముతలియ ఇవ్వకైకిళాల్ అక్కుణ్ణజ్జలై విళణ్ణచ్చెయ్
తుకొళ్ళాపిడిల్ అవతారమ్ విఫలమాయొట్టియుమెన్ఱు తీరువుళ్ళ
ప్పన్దన్దై, ఒరుశున్దై ముక్కుప్పోరాత అన్దత్తామ్బ ఇరణ్ణుమాన్ఱు
శున్దై ముక్కుప్పోరుమ్బడి తీరుమేనియెచ్చురుక్కియమైత్తు ఎళితిరి
కట్టలామ్బడి శెయ్తుకొణ్ణమైయాలేయితే “కట్టణ్ణప్పణ్ణియ” ఎన్ఱు
అవతారమ్ ప్రయోజనవత్తరమాకిప్పన్దై అతు ఇన్వపదానత్తాలే
యాకైయాలే కిణ్ఠపిరానుక్కు ఇతిలుణ్ణాన హమ్మప్రకమ్మమ్ వాచా
మగోచరమెన్ఱితే అత్తన్దకరుత్తు మాచార్యోకళుమ్ అనుసన్ధిత్తు
పోన్దతు.

ఆక, పద్మాపిష్వజమ్ రానన్ధనమ్, దామబన్ధనమ్ ఎన్త
 మూన్తవనరజ్జభుల్ ఉన్నడైయ భుజజ్జభుక్కు అళవిజన్త ఆనన్త
 మున్డాకియతు ఎన్త అవసరి తిలే శొల్లాయెన్తియార్. అత్ర సన్స్కృత
 వ్యాఖ్యాతా - “పరత్వదశానహద్విరాల్లిజ్జనాదపి అతిప్రీతికరం
 సైవీరసజ్గతగోపాజ్జనాల్లిజ్జనమ్; తతోప్యతిప్రీతికరం ప్రేమాన్ధయా
 యశోదయా నింబుశిన్వతన్తన్వసాశీల్యాతిశయనిబన్ధనబన్ధనమితి
 భావః ” ఎన్తతు ఇన్దే అనుసన్ధేయమ్ “శేయోజ్జు తణ్ తిరుమాలి
 రుమ్ శోలై మలై యుత్తై యుమ్ మాయా! ఎవక్కురై యాయితు, మత్తై
 నాన్గినుళాయో? తేయోమ్బు కై మత్తైయోర్ శిఱువులియూర్ చ్చుల
 శయనత్తాయో? ఉనతడియూర్ మనత్తాయో? అతియేనే ” [పెరియ
 తిరుమొళి ౭ - ౯ - ౭.] ఎన్తవిడన్తిలే, ఎమ్మెరుమానుక్కు నాన్మ
 త్తైకళిత్కాట్టిల్ శిఱువులియూర్ చ్చులశయనత్తిరుప్ప భోగ్యమ్;
 అతుతన్నిత్కాట్టిల్ అడియూర్ కళిక తిరువుళ్ళత్తిలిరుప్ప పరిమ
 భోగ్యమ్ - ఎన్త అరుళిచ్చెయ్ వతుపోల, ఇన్దమ్ - పద్మాపిష్వ
 జ్జత్తిత్కాట్టిల్ రానబన్ధనత్తిలే ఉకప్పు మేచ్చుట్టిరుక్కుమ్; అతిత్కా
 ట్టిల్ * కణ్ణిక్కుఱుమ్ కయిన్ ద్రొల్ కట్టణ్ణిరుక్కైయిలే ఉకప్పు
 అళవద్రుతు - ఎన్త నివహాకకవిడక్కుమ్

“దామ్నాచై పూదరే బద్ధ్యా వ్రత్యబధ్నాదులూఖలే”
 ఎన్తున్ “ఉరవిడైయాప్పణ్ణు” ఎన్తుమ్ తిరువయిన్ ద్రొలేకట్టుణ్ణాతాక
 వితే శొల్లిక్కిడక్కిఱతు; భుజజ్జశైప్పన్ ద్రొ అజుర్రస్తావమిలైయే;
 ఇజు భుజజ్జభుక్కు ఆనన్తమున్డాకతాక అరుళిచ్చెయ్ వతు ఎన్తియ? ”
 ఎన్తు భానప్పిరాణ్ జీయరైక్కిట్ట; “పిళ్ళాయ్! కణ్డలైయో?
 “కైయైప్పిశిత్తుక్కరై యురలోడెన్దై కాణవే కట్టిన్ ద్రొలైయే”

ఎన్టు పెరియార్ వా రరుళిచ్చెయ్ తపడి పారాయ్ ” ఎన్టురుళి
చ్చెయ్ తార్.

అహో=వికల్పార్థకమవ్యయమ్. ... (౪౩)

శ్లో॥ సాలీయా ఇవ విటపాస్సపల్లవాగ్రాః
కల్లోలా ఇవ జలధేస్సవిద్రుమాగ్రాః ।
భోగీన్ద్రా ఇవచ ఫణామణీర్ధనక్త్రాః
భాసస్తే వరద! భుజాస్తవాయణాగ్రాః ॥ ౪౪ ॥

పదవురై.

హేవరద!=వరదనే!

అయణాగ్రాః = శివ స్థానానికలైయడైయ
వైయాన

[శివస్థానికలైయడైయ]

తవ భుజాః=తవ భుజభాగంనై,

సపల్లవాగ్రాః=తలిరోడేకూడిన మనికలై
యడైయవైయాన

సాలీయాః = సాలవృక్షానికలైయడైయ
యాన

విటపా ఇవ=కలైకల్ పోలవుమ్

సవిద్రుమాగ్రాః = పల్లవోడేకూడియ
మనికలైయడైయవైయాన

జలధేః=కడలినుడైయ

కల్లోలా ఇవ=పెరియ అలైకల్ పోలవుమ్

ఫణామణీర్ధనక్త్రాః=పడబ్బలిల్ళ మణిః

నాలే విశక్తానిన్ద్ర ముఖభక్తై
యడైయ

భోగీన్ద్రా ఇవచ = (శేషావాసుకి ముతి
లియ) అరవరళుకల్ పోలవుమ్

భాసస్తే=విశక్తానిన్ద్రన.

[సాలీయా ఇత్యాది.] పేరరుళాళిన్దుడైయ భుజభాగం తిరు
విరళకళోడే శేర్ న్దే శేర్ త్రియల్లకుక్క ప్పాశురమిసుకితార్. మని
యిలే ఇళన్దళిరకలైయడైయ సాలవృక్షానైకల్ పోలవుమ్, పపల్ల
వైకొట్టిక్కిన్ద్ర కడలిలైకల్ పోలవుమ్, ముఖత్తిలే ఫణామణికల్
విశక్తప్పెన్ద్రు నవరాజభాగం పోలవుమ్ విశక్తానిన్ద్ర - శేషియ తిరు
విరళకళోడేకూడిన దేవరీరుడైయ తిరుక్కళో ఎన్ద్రుతార్.

“అరుణాగ్రాః తవ భుజాః” ఎస్త ఉపమేయాంశ జైత్రే
మూన్తు అంశజ్గల్ కిడక్కిస్తన. అనైయావన - ‘తవ’ ఎస్త యుష్మ
దంశమ్ ఒన్తు; ‘అరుణాగ్రాః’ ఎస్త అజుశ్యంశమ్ ఒన్తు; ‘భుజాః’
ఎస్త హస్తాంశమ్ ఒన్తు; ఆక మూన్తు. సాలీయా ఇవేత్యాద్యప
మానాంశ త్తిలుమ్ ఇజ్జనే ఇవల్ ముక్కు ప్రతిద్వద్వియాక మూన్తు
అంశజ్గల్ కూఱప్పట్టుళ్ళమై కణ్ణుకొళ్ళవేణుమ్.

౧. యుష్మదంశస్థానే సాలవృక్షమ్; భుజస్థానే విటపమ్;
అజుశిస్థానే పల్లవజ్గల్. సాలవృక్షమావతు - తమిళిలే మరామర
మెనప్పడుమ్. సాలశబమ్ సామాన్యతఃవృక్షజాతిక్కుమ్ వాచక
మాయ్ విశిష్య వృక్షవిశేషత్తుక్కుమ్ వాచకమాయిరుక్కుమ్.
“పుంసి భూరుహమాత్రేపి సాలో వరణనజయోః” ఇతి నిఘంటుః.
ఎమ్మెరుమానుడైయ తిరుమేనియిక్ పశుమైనెఱి త్తిఱ్కుమ్ కుళిర్న్దు
శ్రమహరిమాయిరుక్కైక్కుమ్ సాలవృక్షమ్ ఒప్పిడప్పట్టతు.

౨. “కల్లోలా ఇవే” త్యాదియిల్ యుష్మదంశస్థానే
జలధి; భుజస్థానే కల్లోలమ్; అజుశిస్థానే విద్రుమమ్. — గామ్బి
ర్యమ్, నైల్యమ్, శ్రమహరిత్వమ్మురలియ గుణజ్జలి నాలుళ్ళ సాధ
ర్యైష్టైష్టమ్ ఎమ్మెగుమ్మానై క్కడల్ వణ్ణనెన్సర్ కళితే. కై కళుక్కు
అలైయై ఉవమైకూఱుతలుమ్ కవిమరపు; “తిరైక్కైయాలడివరుడ”
“అయైక్కుమ్ కరుజ్కడల్ వణ్ తిరైక్కైక్కొణ్ణుపోయ్” ఇత్యాది
అరుశిచ్చైయల్ కళికాణ్ణ. రత్నాకర త్తిలేయుళ్ళ అలైకళ్ పవళ
జ్జళైక్కొట్టిత్తుక్కొణ్ణ ఎఱియుమాతలాల్ అలైకళాకిఱ కై కళుక్కు.

శుభ్రజ్యోతి అజులిన్హసీయజ్జళాకచ్ఛొల్లప్పట్టన. ఇతు ఆరుణ్య నిబన్ధనమ్.

3. “భోగీంద్రా ఇవచే” త్యాదియిల్, యుష్మదంశ త్రిక్షు-
ప్రతిద్యద్వియాన ఉపమానాంశమ్ ఇత్యై బుద్ధిమాన్గల్ యోజిత్తు
కొల్కోక భుజస్థానే భోగీంద్రమ్, అజులిన్హసే ఫణామణి. ఆక,
ఇన్ద్రకోకత్తాల్, విటజ్జల్ పోలపుమ్ అలైకల్ పోలపుమ్ అరవజ్జల్
పోలపుమ్ పరుత్తు నీణ్ణు మనోహరణ్ణాయ్ విశజ్జుకిన్ద్ర తిరుక్కైకళుమ్
శైవ్యిత్ర్ పోలుమ్ పవర్జుల్ పోలుమ్ శైవ్యణిపోలుమ్ విశజ్జుకిన్ద్ర
తిరువిరల్ కళుమ్ అనుభవిక్కుప్పట్టన.

సాలస్య ఇమే - సాలీయాః. పల్లవేన సహితాని - సపల్ల
వాని, తాదృశాని అగ్రాణి యేమాంతే - సపల్లవాగ్రాః. ఏవమేవ
‘సవిద్రుమాగ్రాః’ ఇత్యైత్రాపి ఫణాసు మణయః, తైః ఇథాని
వత్తాణి యేమాంతే ఫణామణీర్ధవత్తాః. ‘ఇన్ద్ర - దీప్తా’ ఎష్ట
ధాతువిల్ కతః క్రితప్రత్యయాన్తమాక నిష్పన్నమ్ ఇద్ధకబ్దమ్.
ఇజుళ్ళ భోగీంద్రశబ్దమ్ శేషవాసుక్రితభృతినపరాజబోధకమెష్ట
కొల్కోక. “అరుణాగ్రాః” ఎష్టపదత్తిల్ తిరువిరల్ కళుక్కు వాచక
మానపదమ్ వ్యక్తమాక ఇత్యైయాకిలుమ్, అగ్రపదమానతు అజు
ళియై లక్ష్మీక్కిఱతెష్టణార్కక. ... (౪౪)

శ్లో! అమౌఘభేః స్వయమభిమన్ధనం చకధణ

త్రోణీధం పునరవిభశ్చ సప్తరాత్రమ్ ।

సప్తానాం వివలయసిన్ధు కణ్ఠముత్త్రామ్

అన్లుంనా వరద! తథాపి పాణయన్తే ॥

౪౫ ॥

పదవురై.

హేవరద ! = వరద నే !

స్వయమ్ = నీతానే

అమ్మోధేః అభిః } కడల్ కడైతై
మనఃమమ్ }

చకధణ = శయితరులివాయ్ ;

పునః = అన్తియమ్,

సప్తరాత్రమ్ = ఏళువ శళవుమ్

తోఱీఁద్రంచ = గోవధణగిరియైయమ్

అవిభిః = తాజ్జినిష్టాయ్ ,

సప్తానాం ఉత్తైమ్ = ఏళువునభజులిను
దైయ

కర్ణంచ = కళులైయమ్

వివలయసిన్ద్రు = (నప్పిన్నైప్పిరాట్టిక్కాళ)

ముఱిత్తాయ్ ,

తథాపి = ఇత్తనైశయితునైత్తుమ్

తే పాణయః = ఉనతు తిరుక్కైళి

అమ్మనాః = వాదవిత్తై.

[అమ్మోధేః త్యాది.] ఎమ్మెరుమానుడైయ తిరుక్కైళి శయితరులిన శిల అతిమానుపదివ్యచేష్టితజ్జళై అరుళిచ్చెయ్తు, “ఇత్తనై అన్తిత్తియైళి కళి శయితరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ ఇత్తిరుక్కైళి ఇత్తైయమ్ వాట్టమడైయవిత్తాయ్ !” ఎన్ఱు విస్మితరాకితార్.

“కొడియేళు శెన్దామరైక్కైవిరల్ కళి కోలముమట్టిన్దిల వాడిన్ద్రుల్, నడివేళు తిరువుకిర్ నొన్దులుల మణివణ్ణామలైయు మోర్ శమ్మిరిశమ్” ఎన్ఱు పెరియాళ్ వార్ తిరుమొట్టియైత్తిరువుళ్ళ మ్మన్ద్రు అరుళిచ్చెయ్కిఱ శ్లోకమాయ్తు ఇతు. గోవధణనోద్ధరా చరిత మొట్టేయాయ్తు అప్పాశురత్తిత్ ప్రతిపాదితమ్; ఇన్ద్రశ్లోకత్తిత్, సముద్రమధనమ్, గోవధణనోద్ధరాశమ్, సప్తవధభజ్జనమ్ - ఎన్ఱు మూన్దుదివ్యచేష్టితజ్జళై అరుళిచ్చెయ్కితార్.

కీర్త “మధ్యమానచలఘేసలే” త్యాశ్లోక వ్యాఖ్యానత్తిలే సముద్రమధనవృత్తాన్తమిరుక్కుశ్చుడియై ప్రతిపాదిత్తోమ్; అతనై అశ్లేకణ్ణుకొళివతు. [పక్కమ్-౧౩౮.]..గోవధణనోద్ధరావృత్తాన్త మిరుక్కుశ్చుడియెజ్జనేయెన్నిల్; తిరువాయ్ప్పాడియిల్ ఒరుకాల్

శరదృతు వస్తవాతే అపార్వతు ఇక్ష్వాకుర్క శైలూరుమ్ సంవత్సర
 న్దోఱుమ్ సడత్తువతుపోల్ ఇన్ద్రనుక్కుపూజై శైయ్యో ప్పలపల
 వణ్ణికళిల్ శోఱుమ్ తుమరుమ్ నెయ్యుమ్ కాయకటికిళుమ్ మన్ద్రుమ్
 ముళ్ళ పూజాద్రవ్యజ్జలైయుమ్ విశేషనూక శేఖరిప్పలైక్కణ్ణ
 కణ్ణపిరాళ్ అవర్కలై నోక్కై “ఓ పెరియార్ కళా! సాముమ్ నమ్ము
 వై యపశుక్కుళుమ్ ఎతనాల్ జీవిక్కితోమో అతులనక్కన్తో పూజై
 శైయవతు తకుతి, ఇన్ద గోవధణగిరియేయితే పశుక్కిళుక్కు
 ప్పల్లుమ్ తణ్ణీరుమ్ కొడుత్తు కాప్పాన్ బుక్కిన్దు; ఇన్ద్రినాల్ నమక్కు
 ఒరుపయనుమి వైయే. సమ్ కులదేవతైయాకియ ఇన్దగోవధణ
 గిరియై ఉపేక్షిత్తు దేవతాన్తరపూజై శైయతాల్ “యోవై స్వాం
 దేవతామతియజతే వ్ర స్వామై దేవతాయై చ్యవతే, న ఎరాం
 ప్రాప్నోతి పావీయాణ భవతి.” ఎన్ద శ్రుతియిప్పడి పావీయన్ద్రపే
 యాయత్తు ఫలిప్పతు, అకైయాల్ ఇప్పుజనైయన్దైయమ్
 ఇన్నలైక్కై ఇడుగ్గళి, ఎన్న, ఇడైయర్ కళి ఇడైక్కేట్టు అజనమే
 శైయ్య, కణ్ణపిరాళ్ తానే ఒరుదేవతాయాపమ్ కొణ్ణ అనన్ద్రై
 మున్ద్రుమ్ అముతుశైయతరుళ, దేవేన్ద్రో పళిక్కోపత్తాలే పుష్క
 లావతణమ్ ముతలియ పలమేళుజ్జలైయేవి, కణ్ణో విరుమ్బిమేయ్ క్కిఆ
 కన్దుకళుక్కుమ్ పశుక్కుళుక్కుమ్, కణ్ణుక్కు ఇష్టరాన ఇడైయర్
 క్కుమ్ ఇడైచ్చియర్ క్కుమ్ ఓజువిలైయెచ్చుడి కల్ మళైయై ఇడై
 విడాతు ఏమునాళి పెయ్ విత్తపాముతు, కణ్ణో గోవధణగిరియై అడి
 మణ్ పన్ద్రోజ్జే! పిణ్ణియెడుత్తు క్కుడైయాకప్పిడిత్తు మళైయై
 త్తడుత్తు ఎల్లావుయిర్ కళైయుమ్ కాత్తరుళినక ఎన్దతామ్.

ఇని, సప్తవిమలభజ్జనవృత్తాన్తమిరుక్తుమ్బడియెన్నిన్నిల్;-
 కున్కునమ్ ఇడైయర్ తలై వన్దుడైయ మకళాయుమ్, నీళాదే

వియ్ అంశమాకప్పిటస్తతనాల్ సీలై యెన్ట పెయరాల్ వల్లజ్జప్పట్టు
వరువవళుమాన నప్పిన్నే ప్పిరాట్టియై మణిమ్పుణర్ వరత్కాక అవ
ళుడై యతకిప్పనార్ కన్యాశుల్కమాకిక్కుటిత్తపడి, యార్క్కు
మడక్కాత అనురావేశమ్ పెన్ద్రు ఏఱు ఎరుళుకలై యుమ్ కణ్ణపిరాన్
ఏఱుతిరువురుక్కొన్డై శెన్ట్రు వలియడక్కి అప్పిరాట్టియై మణిమ్పుణర్
స్తననెన్పుతామ్

[తథాపి తే పాణయః అహ్లానాః] ఇతన్తె ఆనైత్తోబ్బీరకళో
శైయిత తిరుక్కైళో శితితుమ్వాడవిలైయే! వరజ్జవిలైయే!
ఈతెన్న అఱ్ఱుతమెన్గితార్. సముద్రమధనమ్, గోవధనోద్ధరణమ్,
సప్తవణభజనమ్ముతలియ చేప్పితజ్జలైచ్చెయ్తరుళినవన్ ఇప్పే
రరుళాళనే - ఎన్గిట తాదాత్మ్యముమ్, అన్దమిడుక్కుళోన్ట ఇప్పేతు
శ్రీహస్తాగిరిమూర్తాకవిలే ఏఱుద్దరుళిరుక్కితానెన్నుమిడముమ్
ఇన్ద్రశోకత్తిఱ్ఱు ప్రధానప్రమేయమామ్.

[అభిభాషా] “దు భుభో - భరణే” ఇత్యస్మాద్భాషాః లజీ
మధ్యమైకవచనమ్. తత్ర ప్రధమపురుషైకవచనమప్యేవమేవ. [సప్త
రాత్రమ్] సప్తానాం రాత్రీణాం సమాహారః - సప్తరాత్రీమ్ తత్.
“అహస్సవైకదేశసంఖ్యాతపుష్యాచ్చ రాత్రేః” ఇతిసూత్రేణ
అచప్రత్యయః. “సంఖ్యాపూర్వం రాత్రం క్లీబమ్” ఇతి నపున
కత్వమ్. “కాలాధ్వనోరిత్యన్తసంయోగే ద్విత్వయా” ఇతి ద్విత్వ
యాన్తత్వంచ బోధ్యమ్. (రగి)

శ్లో॥ విజ్ఞాతో ప్రజనదనాజ్గణేషు కిం తే
గోయప్ప్రగహణవళాన్ను గోవగోష్ఠ్యామ్ ।
ఆలమ్బాద్ధయనయసూత్రతోత్రయోవాన్
పాణీనాం వరద! తవాఽరుణతవ్సమాసీత్ ॥

రక్ష ॥

పదవురై.

హే పరద ! పరదనే !

వ్రజసద నాజ్ఞజేషు = తిరువాయ్ పాడియి

లుళ్ళ మనై కళికాముగ్ బ్రజలిల్

రిజ్ఞాతః కిమ్ = తవభ్రష్ట చిత్రయాడిన

తాలేయో,

గోపగోస్థ్యమ్ = ఆయర్ కళిక తిరలిలే

గోయప్తిగ్రహణవికాన్ము = పశుక్కు-లై

మేయిక్కు-మ్ కోల్ కలై

పిడిత్రత నాలేయో,

హయనయనూత్ర (పార్థకసారధియా

లోత్రయోః } యిరున్దపోతు లేర్

అలమ్బద్వా } క్కుత్తిరై కలై కిమ్

తునడతుమ్ కరువికళాయిరున్ద

కడివారైయేయమ్ కాటేయై

యమ్ పిడిత్రత నాలేయో,

తివ పాణీ నమ్ = ఉనతు తిరుక్కైకళుక్కు

అరుణత్విం అనీత్ = కివప్ప ఉండాయ్తు?

[రింఖాత ఇత్యాది.] పేరరుళాళనుజ్జియ తిరుక్కైకళిక

స్వాభావికమాన ఆరుణ్యత్రిఱ్కు హేతుప్రశ్నమ్ - ణ్ణకితార్. తిరు

వాయ్ పాడియిల్ ఆయర్ మనై కళిలోఱుమ్ “తక్ముకత్తుచ్చుట్టి

తూజ్జత్తుగ్గైవభ్రష్టపాయ్, పొన్ముక్కిణ్ణిఃకియార్ పుప్పియతియ

లైకిన్ణా” ఎన్దుమ్ “తణ్ణనామరైక్కణ్ణనేకణ్ణా! తవభ్రష్టేయిన్దు

తళర్ న్దతోర్ నడైయాల్ మణ్ణిల్ శెమ్మిడియాడినన్దు” ఎన్దుమ్ అరు

ళిచ్చెయ్ తపడియే తవభ్రష్టవిళైయాడినపోతు తిరుక్కైతలజ్జలై

త్తరైయిలే ఊన్దినమైయాలే ఇవై శివన్దనవ్రా? అన్దుయ్, * వేలి

క్కోల్ వెట్టియిలే యశోదైయానవళి కాక్కైయెనోక్కి “కాలిప్పిక్

పోవాతోర్ కోల్ కొణ్ణవా” “తడక్కైక్కుత్తక్క నల్లజ్జముడైయ

తోర్ కోల్ కొణ్ణవా” “కన్దుకళి మేయ్ ప్పతోర్ కోల్ కొణ్ణవా”

ఎన్దు పలకాలుమ్ వేణ్దినపడియే అతు కొణ్ణకొడుత్ర కోలై త్తిరు

క్కైయిలే తాణ్ణియిరుప్పనితే కణ్ణసిరా; “కోలాల్ నిరై మేయ్ త్తు

ఆయనాయ్” ఎన్దుమ్ “కోలాల్ నిరై మేయ్ త్రవెమ్మోవలర్ కోవే”

ఎన్దుమ్ “అన్దరమున్దువత్తణ్ త్తైక్కావిక్కిట్టి వరుమాయరోడుడక్

ఎన్యుమ్ 'రిజ్లెంట్' ఎన్యుమ్ పెయర్. 'రిఖ - గతె' ఇత్యేకే;
 'రిఖ - గతె' ఇత్యేకే "బాలానాంహస్తపాదగమనం రింఖా"
 ఎన్టాక్ జీవానస్తక్. [ప్రజనదనాజ్ఞేషు] ప్రజమావతు "గోష్ఠా
 ధ్వనివహా ప్రజాః" ఎన్ట అమరకోశ త్రిన్వడి గోష్ఠవాచకమాయ్
 లక్షణయా తిరువాయ్ప్పడియై వ్సొల్లక్కడవతెన్బర్. "ప్రజయో
 పీదపాజ్ఞవేధనీయమ్" ఎన్టార్ దేశికనుమ్. 'అజ్గనమ్' ఎన్యు సకా
 రాస్తమాన పదముణ్డేయల్లతు ణకారాస్తమానపదమ్ అసిద్ధమ్ -
 ఎన్యు శిలర్ మఱుత్తుక్కుఱువర్; అవర్కళి "అజ్గనం చత్వ
 రాజరే" ఎన్ట అమరకోశ త్రిన్సుధైయిలే "అజ్గణమితిపారేతు
 పృఠోదరాదిః" ఎన్టతై నోక్కిఱ్ఱిలర్ పోలుమ్.

ఇన్ద్రజిత్తిలే సిద్ధవిషయహేతుత్ప్రేక్షాలజ్కారమ్ గమ్యమ్.
 స్వాభావికమాన ఆరుణ్యత్తిఱ్ఱు (ప్రశ్నవ్యాజేన) హేతుక్కుఱై
 ఉత్ప్రేక్షిత్తపడి. "రక్తాతవాఽఙ్ఘ్రి మృదుళౌ భువి విత్తేపణాధ్య
 వమ్." ఎన్నుమాపోలే.

శ్లో॥ సవక్షాస్సముచితశక్తయస్సదైవ
 త్వత్సేవానియమజపస్తవదేశభోగాః ।
 హేతీనామధిపతయస్సదాకిమేతాన్
 శోభాధణం వరద ! చిభషిన్ హవన్తతోవా ॥ ౪౭॥

పదపురై.

సవక్షాః=సవక్షార్కశాయమ్

సముచితశక్తయః=(ఆనందానందమ్)

చిభృశక్తియైవ

ఋకశాయమ్

త్వదేశభోగాః=అనన్యభోగరకశాయమ్

(అలవ)

సదైవ=ఏప్పొతుమే

<p>త్యక్తేవానియమ } ఉన్నై సేవిత్తుక్కొ బావః } జ్జీరుప్పతిలే నైయత్తి ముడైయిరకళాయుమ్</p>	<p>కోభాభంవా=అర్చనకొకవో హుంకోవా=నైవ త్రివాలో సదా=ఎప్పుడును విభషి=భరిత్తుక్కొజ్జీరానిష్టాయ్ ?</p>
---	--

(సన్తి)=ఇరానిష్టార్కళో;
 ఏతా=ఇప్పడిప్పట్ట ఇవ్వాన్ వార్కళై

[సవజ్ఞా ఇత్యాది.] దివ్యాభరణమ్ పోస్త దివ్యాయుధాన్ వార్కళుడైయ శేర్ త్రియల్లై యనుభవిత్తు, అవ్వనుభవపరీవా హమాక వొరుప్రశ్నమ్ ఇణ్ణకితార్ హేతీనామధిపతికళాకితార్. “రథాజ్గళంఖాఽసిగదా ధనువనైః” ఎన్నప్పట్ట తిరువాట్టియాన్ వాన్, శ్రీపాళ్ళుజన్యమ్, శ్రీనందమ్, శ్రీకామోదకి, శ్రీశార్ఙ్గమ్ ఎన్నిట వచ్చాయుధాన్ వార్కళో. “ప్రగ్వస్తా భరిణై యుక్తం న్వా నురూపైరనూపమైః । చిన్మయైస్సప్తకైశ్చ అన్యోన్యగుచిరజ్జితైః ” ఇత్యాదిప్రమాణజ్గళిలే ఇవ్వాన్ వార్కళుడైయ ప్రభావమ్ పేళప్పట్టుళ్ళుత్తు శ్రీశంఖచక్రాదికళుక్కు ఆయుధకోటియిలుమ్ ఆభరణకోటియిలుమ్ పరిగణనముణ్ణితే ఆయుధత్వాకారేణ ఇవ్వాన్ వార్కళుక్కు ధారణమ్ అనావశ్యకమాకైయాలే ఆభరణత్వేన ధారణమేయాయుక్కువకుమ్మెన్టు తిరుప్పళ్ళున్బుల్లి అతుతిన్నై ప్రశ్నవ్యాజేన వెలియిట్టరుళుకితారాయ్త్తు.

[సవజ్ఞాః సముచితశక్తయః] ఎమ్మెమానుడైయ జ్ఞానశక్తి కళుక్కు కున్టైయుణ్ణాకిలితే దివ్యాయుధాన్ వార్కళుడైయ జ్ఞాన శక్తికళుక్కు కున్టైయుణ్ణాక ప్రసక్తి తానుళ్ళుత్తు. * తమ్మైయేనా ళుమ్ వణ్ణిల్తోమ్మివార్కు తమ్మైయేయొక్క వరుళోశెయ్యుమవ నితే అమరర్ తలై వన్.—ఎమ్మెరుమానుడైయ ప్రియహితజ్గళై నన్దు అఱిక్కిడాన సవతోముఖజ్ఞాన పొమ్మల్యత్తైయుడైయ

వర్కళాయమ్, త్రితిస్తు తలైక్కట్టవల్ల శక్తిపూరితయై యుజ్జీయ
వర్కళాయమిరగక్కుమ్మడియై చొప్పిల్లుకీటతు.

[సదై వ త్వత్సేవానియమజుషః] ఎప్పోతుమ్ ఉనక్కు అత్తా
చిచ్చేనకమ్ శేయవ శైగో ప్రతమా కుక్కుటి కొణ్ణార్కళాయమితే
అవర్కళిరుప్పతు [త్వదేకభోగాః] ఉన్నైయే సవనవిధభోగ్యవగణ
ముమాక కొణ్ణవర్కళాకైయాలే ఒరునొడిప్పొయ్తుమ్ ఉన్నై
విట్టు అకన్టిరుక్కునుంట్టాతవర్కళెన్టపడి “త్వదేకభోగాః” ఎన్ని
విశేషణతై మున్దూ అన్వయిత్తు. అతవవ సదై వ త్వత్సేవానియమ
జుషః ఎన్ట పిన్నై యన్వయిత్తుకొళ్ళవుమామ్.

[ఏతాన్ సదా బిభక్షిః; ఏతత్] కిం శోభాధణమ్? (ఉత)
హవతోవా?] ఇప్పడిప్పట్ట పశ్చియుధాల్ వార్కకలై నీ ఒరు
నొడిప్పొయ్తుమ్ విడామల్ ఏన్దికొణ్ణిరుక్కైక్కుక్కా రణమిన్టై;
ఏనెనల్; ఇనరీకల్ సవణ్ణర్కళాయమ్ సముచితశక్తికళాయ
మిరుక్కయాలే నీ ఏవిక్కార్యమ్కొళ్ళవేణ్ణాతపడి ఉన్టన్ తిరువుళ్ళ
క్కరు త్రితిస్తు నేణ్ణిల్లుచ్చెయ్తు తలైక్కట్టవల్లవర్కళి; ‘ఇవర్
కలై నామ్ విడామల్ కైయాలే ఏన్దికొణ్ణిరావిడిల్ ఇవర్కళి స్వా
ధాపరతయా ఎన్గేనుమ్ అకన్టపాయ్విడక్కుదుమ్’ ఎన్ట శక్తిక్క
పుమిడమిల్లాతపడి ఇవర్కళి త్వదేకభోగర్కళాయ్ త్వత్సేవానియ
తర్కళాయరానిన్టార్కళి; అకైయాలే ఇవర్కళై నీ తిరుక్కయ
లేన్దికొణ్ణిరుక్కై నిన్ప్రయోజనమ్; ఆయిరుక్కుచ్చెయ్తేయుమ్
నీ ఇవర్కళై ఏన్దికొణ్ణిరుక్కై పృథావరీశమమాత్రఫలకమా
యిరాతితే; ఏతాకీలుమొరు శిఠన్టప్రయోజన మిరుక్కవేణుమ్;
మాకిక్యమన్దిరత్తిఱ్ఱు మజ్జభాధణమాక మణివిళక్కేల్లుమా
పోలే కేవలమ్ శోభాధణమాకవే ఇవర్కళై ఏన్దియిరానిన్టాయ్

పోలుమ్ అన్నిక్కే, అత్తాణిచ్చేవకరై ఉకప్పిమికులియాలే కడక్క
విట్టిరుక్కమాట్టత అరశర్కళి అవర్కలై అనవరతమ్ అన్జెన్దు
కొణ్ణు ధరి త్తిరుక్కమాపోలే ఇవ్వాల్ వార్ కళుడైయ సవజ్జత్తి
సవశక్తి త్తిత్వాద్యనుసన్ధానజనిత పావప్రకవత్తాల తాన్ నీ ఇవర్
కలై విడమాట్టతే ధరియాసిన్టాయో?

“ శోభార్థమ్ ” ఎన్నురఱుక్కు - స్వకీయశోభార్థమ్ ఎన్ఱు
పారుళికొళ్ళాతే “ ఆభరణత్తుక్కల్లకు కొడుక్కుమ్ పెరుమాళ్ ”
ఎన్నుమాపోలే శ్చాయుధాల్ వార్ కళుక్కు శోభైయైవిలై పుత
త్తాక, ఎన్ఱుపారుళికొళ్ళతుమ్ పారున్ఱుమ్. అవ్వోవన్ఱుక్కల్ మిక
చ్చిత్తననై యాయరున్దాలుమ్ వకు త్తసాన త్తిలే ఇరాతవన్ఱు అల్లై
యిల్లకుమ త్తనై యితే. అప్పడియాకామే ఇవ్వాల్ వార్ కలై
త్తన్బక్కలిలే అమైత్తుకొణ్ణు అవర్కళుక్కు అల్లకుకొడుక్కిత్తా
యోవెన్ఱె.

[త్వత్సేవానియమజపః] త్వత్సేవాయాం యో నియమః,
తం జపన్తే, (ఆధవా) త్వత్సేవైవనియమః, తంజపన్తే ఇతి విగ్ర
హః. [త్వదేకభోగాః] త్వయి ఏకస్మిన్ భోగః యేషాం తే.

“ ఆయుధతయా ధారణస్య వృధాఽఽయుసత్వాత్ భూష
ణకోటావస్తభావ ఇత్యభిప్రాయః. ” ఎన్ఱు సుస్మృతవ్యాఖ్యాతృ
వాక్య మత్రానుసంధేయమ్. ౪౭.

శ్లో॥ కిం ధాతుగణవవిధాన మార్థకాఽభూత్
వక్ష్యే పరదవరేణ్య ! యత్ర నామ ।
పద్మయా ముఖమథ కౌస్తుభశ్చ జాతే
చంద్రాకాపురుషిక రాయ తేతు హరః ॥

ఎదవురై.

హేవరద వరేణ్య ! = సరసుభిక్తుమ్ దేవర్	ఉడునికరాయ తే = నత్తత్రసమాహమ్
కలిశిజన్త వరదర జనే !	పోస్తుశతో,
యత్ర వత్ససి = యాతౌరు (ఉనతు) తిరు	(తదిదమ్) = ఆప్పడిప్పట్ట ఇన్
మార్పిల్ (ఉళ్ళ)	తే వత్సః = ఉనతు తిరుమార్ పానతు
పద్మయాః ముఖమ్ = పిరాట్టియిన్ తిరు	ధాతుః = బహువుక్కు
ముకముమ్	గగనవిధాన అకాశ మేపులొరు భూత
అథ కౌస్తుభశ్చ = శ్రీకౌస్తుభమణియుమ్	మాతృకా తై సృష్టిపుత్రుక్కు
చంద్రాకౌ = చంద్రసూర్యర్కళాక	మూలనిదశకానమాక
జాతే = అయినవో,	అభూత్ = ఐమ్ = అయిల్ నో ?
హరస్తు = ముక్తాహరమో వెన్టాల్	

[కిం ధాతురిత్యాది] “ ఉయ్యపులకు పడైక్కవేణ్ణి ఉన్దియిల్ తోన్ ద్రినాయ్ నాన్కునై ” ఎన్టపడి అన్తైయుమ్ పడైపుతశ్శాక త్తిరునాభీకమలత్తిల్ నిస్తుమ్ ఉన్నా లే తోన్ ద్రినివక్కుప్పట్ట చతు ముఖం ఆకాశం సృష్టిపుత్రుక్కు సీ ఉన్నుడైయ తిరుమార్ పైయే మాతృకైయాక కాట్టిత్తిన్తాయో వెన్టిశార్.

[హే వరదవరేణ్య ! తే యత్ర వత్ససి పద్మయా ముఖం కౌస్తుభశ్చ చంద్రాకౌ జాతే; హరస్తు ఉడునికరాయతే, తత్ వత్సః ధాతుః గగనవిధానమాతృకాభూత్తిమ్ ?] ఒన్టైప్పార్ త్తు ఒన్టై నిమిక్కుమిడ త్తిల్ పూవకవతియూన వస్తువుక్కు మాతృకైయెన్ట పెయర్. మాతృకైక్కు ప్రతిసమ్మన్దియానతు పుత్రికైయెనప్పడుమ్. ఆకాశసృష్టిక్కు ప్పేరరుళాళనుడైయ తిరుమార్ పుమాతృకైయెన్టాల్, తిరుమార్ పైప్పార్ త్తు ఆకాశమ్ సృష్టిక్కుప్పట్ట తెన్టపడి గగనమాకిల పుత్రికైక్కు త్తిరుమార్ పుమాతృకైయానాల్ ఇరన్డిక్కుమ్ సాధర్న్యమ్ ఇరుక్కువేణుమేయెన్నిల్; ఉత్త

రాధకృత్తిలే అస్తసాధర్యమ్ ఉపపాదిక్కిప్పడుకిఱుతు. * అకలకిల్లే నితైయుమెన్దు అలర్ మేల్ మక్కైయైత్తై మార్ పనాకై యాలే ఇడై విడతు తిరుమార్ పిలే యెఱున్దగుళియిరానిన్దు పిరాట్టియిక్ తిరు ముకిమణ్డమ్ చన్ద్రన్ పోలపుమ్, కురుమామణిప్పుణ్ కులూవిత్తి కఱుమ్ తిరుమార్ పాకై యాలే తళతళ వెన్దు తిఱున్దిన్దు శ్రీకృస్తుభ మానతు సూర్య పోలపుమ్. ముక్తాహరిమానతు నక్షత్రగణన్దల్ పోలపు మిరుక్కు మ్పడియై చ్చొల్లిన్దు.

ఆ ఇన్ద్రశోకత్రాల్, పేరుభాళనుడైయ తిరుమార్ పిక్ వై శాల్యముమ్ నై మళ్యముమ్ ఆరుళిచ్చెయ్య ప్పట్టతాయ్త్తు.

గగనవిధానమాత్మకా = గగనవిధానే విషయే మాత్మకా. యత్రనామ=నామేతి వాక్యాలజ్ఞానరూపమవ్యయమ్ ఉడుకర వదాచరతి - ఉడువిక రాయతే. ... (౪౮)

శ్లో॥ అజ్ఞానాం త్వదుదరమామనన్తి సన్తః
స్థానం తద్వరద! కథన్తు కాశ్యమన్యః ?
మాహాత్మ్యం స్వత ఇహ యేషు సూనమేషాం
ఋద్ధిస్సాన్యస్మహిమకరీ నహితరేషామ్ ॥ ౪౯॥

పదవురై.

హే వరద! - వరదనే!
త్వదుదం=ఉనతు తిరువయిల్ తై
అజ్ఞానామ్=అజ్ఞుల నైక్కుమ్
స్థానమ్=ఇరుప్పిడమాక
సన్తః=(పరాశరాది) బ్రహ్మవిత్తుక్కుల్
అమనన్తి=ఇ అమృకిన్తనర్ ;

తత్=అప్పడియిరుక్కు
అన్యః=ఇన్ద్రత్తిరువయిల్ ముక్కు
కాశ్యమ్=మెలివానతు
కథంను=ఎజ్జనేయో ?
(ఎన్దుకజ్జిత్తు త్రామే సమాహిత
రాణితార్ ; -)

ఇహ=ఇప్పుడే
యేషు=ఎవ్వనికన్న
మాహాత్మ్యమ్=పెరుమైన
స్వతః=స్వతస్సిద్ధమే,
ఏషామ్=ఇవ్వనకన్న
ఋద్ధిః=(ఉద్ధాకిం) సమృద్ధియానతు
మహిమకరీ=పెరుమైనవిశేషమునందు;

ఇతరేషామ్=(ఇయత్క్రైయాన పెరుమైన
యిల్లాత, మన్ బ్రవన్తుక్కురుక్కు
(ఉద్ధాకిం)
ఋద్ధిః=సమృద్ధియానతు
మహిమకరీనహి=పెరుమైనవిశేషమునందు;
తన్వితే;
నానమ్=ఇతరు తిష్ఠన్.

[అద్ధానామిత్యాది.] పేరుభావమునైనది తిరువుదరత్తి
కాశ్యంతై శజ్జానమాధానముద్రాయాలే అరుభిచ్చయేకితార్.
[హే వరద! నస్తః త్వదుదరమ్ అద్ధానాం స్థానమామనన్తి; తతో
అస్య (ఉదరస్య) కాశ్యంతో కథన్తు?] ఎన్తు పూర్వాధాత్రాలే
శక్త్యై ఉత్థాపనమ్పణ్ణకితార్. మాహాత్మ్యమిత్యాది ఉత్తరా
ధాత్రాలే తత్పరిహారమ్పణ్ణకితార్.

పేరుభావనే! నీ * అద్ధరద్ధపకిరద్ధ త్తొరుమానిలమెము
మూల్ వరై మున్ బ్రుముద్దవనాకై యాలే ఉత్తిరువనమ్మోశ్శిలే ఎత్తి
నైయో అద్ధబ్బళో కిడప్పతాకవితే పరాశరపారాశర్యాది మహమ్మి
కళో శొల్లియిరానిన్ద్రాకళో; అప్పడియిరుక్కు ఇత్తిరువుదరమ్ పెరు
త్తన్తో విళగ్గవేణమ్; ఉద్ధతురుక్కాట్టాతే శిఱుత్తుక్కిడప్పానే? -
ఎన్తు శక్తిత్తపడి

[మాహాత్మ్యమిత్యాది.] స్వకీయశక్త్యై శ్లేషభగ్గియాలే
స్వయమేవ పరిహరిత్తుక్కురుక్కుకితార్. [ఇహ యేషు (వస్తువు)
స్వతో మాహాత్మ్యం (అస్తి); ఏషాం (సమృద్ధవస్త్రీ) ఋద్ధిరేవ మహిమ
కరీ భవతి; ఇతరేషాంతు న=(స్వతస్సిద్ధమాహాత్మ్య రహితానాం
వస్త్రానాం విశేషతః సమృద్ధిసమృద్ధి, సాసమృద్ధిః మహిమకరీ నభ
వతి). ఎవ్వనకన్న స్వతస్సిద్ధమాన మాహాత్మ్యంతై యుక్తేయ

నవో, అన్ద వస్తుక్కుళుక్కు ఉడ్డాకిఱ సమృద్ధితా అవద్ ముక్కు ఒరు పెరుమైయై విత్తిక్కక్కడవతామ్, స్వతస్సిద్ధమాహాత్మ్యశూన్య మాయ్ అతపన స్వతోలఘువాన వదాధజ్జకుక్కు ఎత్తనై సమృద్ధియుడ్డానాలుమ్ అతనాల్ ఒరు పెరుమై విత్తియాతుకాణ్ ఎన్టవడి.

ఇజ్జే “మాహాత్మ్యమ్” ఎన్ఱిఱ పదత్తుక్కు ఇరణ్ణధణమ్ ; ఉలక త్తిలే ఆకారప్రయుక్తమాన మహాత్మ్యమెన్న గుణప్రయుక్త మాన మహాత్మ్యమెన్న ఇవ్విరణ్ణవక్తైయాన మహాత్మ్యత్తైయుమ్ వివక్షిత్తు “మహా” ఎన్ఱు వ్యవదేశిపుత్తుణ్ణు ; పెరుమ్మెరియ మలై కల్ వీడుకల్ ఆఱుకల్ ముతలియ ఉరువిత్పెరియ వస్తుక్కులై మహచ్చబ్దత్తాలే వ్యవహరిపుతుపోల నే మేలాన గుణజల్ పడైత్త మహానుభావర్కత్తైయుమ్ మహాన్దశెన్ఱిఱిమ్. అవర్కల్ ఉరున త్తిల్ పెరుమైయుడైయవర్కళల్లావిడినుమ్ (“శిఱుమామనికర్” ఎన్ఱిఱపడియే) పెరుమ్గుణజల్ వక్తైత్తిరుపుతుపద్దీయే అవర్ కలై పెరియోర్కళెన్ఱిఱిమ్ అఱు పెరుమైయాయనతు నేరాక అవర్ కళిడత్తిలే ఇల్లావిడినుమ్ గుణజల్ వధీయాక ఇరుపుతుపద్దీయే మహా చ్చబ్దేన వ్యవదేశమ్ నికట్కిన్ఱతు ఆకవే నేరాక స్వరూపత్తిలిరు క్కుమ్ పెరుమైయున్ఱుమ్ గుణద్వారా ఏత్పుడుకిఱ పెరుమైయున్ఱు మాక ఇరణ్ణవిధమాన పెరుమైకుళుమ్ మాహాత్మ్యశబ్దత్తాలే వివక్షి క్కుప్పడలామ్. “మాహాత్మ్యంసత” ఇత్యాది ప్రకృతస్థలత్తిర్ మాహాత్మ్యశబ్దత్తుక్కు స్వరూపతోబృహత్త్వమాకిఱ ఉరువప్పెరు మై ఇరణ్ణవతు అధణమాకక్కిళ్ళప్పడవేణుమ్. గుణతో మహాత్మ్య మాకిఱ స్వభావప్పెరుమైయే ముతలధణమాకక్కుడవతు.

నిహుప్తతాత్పర్యమేతెన్నిల్, “కులం రూపం వయో విద్యా” ఎన్నున్ఱుడియాన శిఱన్దగుణజ్జళాల్ పెరుమైపద్దీరున్ఱుళ్ళు

వర్కభుక్కు ఉద్ధాకితవైరుసమృద్ధితా అవర్కభుక్కు పెరుమైయై
పురనచ్చెయ్యమేయల్లతు బరుగుణమునున్ ద్రు తుద్రపురువర్కభు
క్కు ఎవ్వళపుసమృద్ధియన్దానామ్ అవర్కభుక్కు స్వతస్సిద్ధమాన
లాఘవన్దా విశజ్ఞుమ్; పెరుమైయెన్నతు బరుకాలుమ్ ఉద్ధాకమా
ట్టాతు ఇతు లోకదృష్టమాన విషయమ్. ఇంద్రదృష్టానమ్ ప్రకృతి
త్తిల్ ఉదర కాశక్యసమధానత్తుక్కు ఎజ్జనే ఉపయుక్తమాకిఱ
తెన్నిల్; వ్యోరేముఖత్తాలే ఆకిఱతు. పేరుభాళనుడైయ తిరు
వుదర త్తిఱ్ఱు స్వతోమాహాత్మ్యమిల్లామైయాల్ అణ్ణసమృద్ధియా
నతు మహిమకరియాకవిలై యెన్ద తాకిఱతు. ఇప్పొత్తు మాహాత్మ్య
శబ్దార్థమ్ గుణోనుహత్త్వమల్ల; స్వరూపతో మహత్త్వమే
యామ్ స్వతఃకృతమాయితే తిరువుదరమిరుప్పతు ఇజ్జనే అథా
భేదమున్దాకై యాలితే శ్లేషభజ్జియెన్న పుట్టతు.

ఇంద్ర శ్లోక త్తిఱ్ఱు ఇజ్జనమాకవే పెరియోర్కళ తాత్పర్య
మరుళిచ్చెయ్యక్కిట్టిరుక్కిఱోమ్, సంస్కృతవ్యాఖ్యాతావుమ్ ఇవ్వ
క్కిఱ్ఱాజ్జనే ఎఱ్ఱుతియిరుక్కిఱార్, —“లోకే స్వతః ప్రాధానాం
మహతామేవ సమృద్ధిః మాహాత్మ్యావహా దృష్టా, తుద్రాణాం
సమృద్ధిసద్భావేషి మాహాత్మ్యం నదృష్టమ్; అతో మహాపురుష
లక్షణతయా ఉదర కాశక్యస్య స్వతస్సిద్ధత్వాత్ అణ్ణసమృద్ధిరపి
మాహాత్మ్యావహా నభవతీత భావః.” ఎన్దార్. ఇప్పడియిరుక్కిచ్చిల
అరసికర్ ఇవ్వధత్తిలే శువడఱియాతే ఇతనై దూషిత్తు అన్యథా
యోజప్పర్కళ. అవ్వధత్తై అనువదిక్కవుమ్ యామేవిరుమ్ముకెన్ది
లోమ్ పేరుభాళనుడైయ తిరువుదరత్తిఱ్ఱు స్వతోమాహాత్మ్యమిలై
యెన్దుశొన్నాల్ ఇతు మహాపచారమామెన్దితార్కళ. అన్దో! అనివే
కత్తిక్ సామ్రాజ్యమిరున్దపడియితు. ఓరో అభినన్దిభేదత్తాలే ఎమ్మె
రుమానై కళ్ళనెన్దుమ్ అజ్జనెన్దుమరుళిచ్చెయ్త మహాభక్తకర్తై
యిమ్ ఇని మహాపచారపుట్టవర్కళాక కొళ్ళవేడ్డివరుమ్. ఇంద్ర

స్తవత్తిర్తానే “అనన్యార్థీనత్వమ్” ఎన్నిట శ్లోక త్రైయుమ్ అవర్
కళి దూషితార్కభావేణుమ్. ఇత్యులమ్. ... (౮౯)

శ్లో॥ సాన్దర్యామృతరసవాహవేగజస్యాత్
ఆవతణస్తవకిల పద్మనాభ ! నాభిః ।
తిత్పద్మం పరిచి ' విభాతి కాన్తిమయ్యాః
లక్ష్మస్తే సకలనపుజామోను నద్మ ।

౧౦॥

ఎదన్మై.

పద్మనాభ ! = పట్టునాపనాకియ
హే ఎరిచి = ఎరిచినే !
తవ నాభిః = ఉనకు తిరునాభియానకు
సాన్దర్యామృతరస } తిరుమేనియ్యకాకిలి
వాహవేగజః } అమృతరసప్రవాహ
త్తిక్ జగత్తాలే ఉడ్డాన
ఆవర్తః స్యాత్ = శుభ్రీయామ్;
తత్పద్మమ్ = అన్దనాభియిలుళ్ళ తామరై
మలరానకు

తే = ఉన్నదైయ
సకలనపుజామః = తిరుమేనియ్యజుమ్
వాన్తిమయ్యాః = కాన్తిమయ్యాః
కాన్తిమయ్యాః = కాన్తియాకిలి
లక్ష్మ్యః = లక్ష్మీకృష్ణ
సద్మను = ఇరుప్పిడమ్మాల
విభాతి = విశజ్జుకిన్దుతు.

[సాన్దర్యామృతేత్యాది.] కొప్పువ్విలెట్టు కమలప్పువ్వు
కిలీడుపట్టు అగుళిచ్చెయ్కితార్. పూవాధణత్తాలే తిరునాభియై
యుమ్, ఉత్తరాధణత్తాలే తిరునాభీకమలజ్జైయుమ్ వణిక్కిఅవడి.

[హేపద్మనాభ ! తవ నాభిః సాన్దర్యామృతరసవాహవేగజః
ఆవతణఃస్యాత్కీల.] “భవదనుభవసవివశరదైయ అభినివేశపాశ
పరిభ్రామిత మతిసుఖానమధ్యమానమాన సాన్దర్యదుగ్ధసిద్ధిపానతు
శుభ్రీహోరమ్ తిరైన్దైయన్దు నడుక్కుభ్రీత్తిట్ట శుభ్రీహోర్ శున్దరమా
మున్దిమలరుమ్” ఎన్దు అభియుక్తిర్పాశురమ్ ఇన్ద్రశోకజై క్కణిశి
త్తిణ్ణే. మహాప్రవాహముళ్ళవిడజ్జుళిలే శుభ్రీయ్యుడ్డానతు మహానదీ

ప్రభృతికలితే కాణాస్త్వమ్, పేరురుభాళనుడైయ తిరుమేనియడజ్జ
లుమ్ పెరు వెళ్ళుమకోత్తు పెరు కానిన్త సాన్దర్యప్రవాహత్తిక్ వేగ
త్తినా లేయుణ్ణాన శుభ్రీతా తిరునాభియెన్తు వ్యపదేశిక్కుప్పడుకిట
తెనిఱార్.

[తత్పద్యమిత్యాది.] “తః నాపివలయత్తుప్పేరొళిశేర్ మన్ని
యతామరై మాయులర్ పూత్తు” (పెరియతిరుమడల్) ఎన్నిటకడియే
అన్దత్తిరునాభియిలే తోన్టియుళ్ళి తామరై మలరానతు - తిరుమేని
యెజుమ్ తిక్కోసిన్త కాన్తియాకిట పిరాట్టియిక్ ఇరుప్పిడమోవెన్ది
తార్. తామరై మలర్ పిరాట్టిక్కిగుప్పిడమాయిత్తే యిరుప్పతు.
ఇన్ద నాభీకమలముమ్ ఒరుపిరాట్టిక్కిగుప్పిడమాః వేణుమే, తిరుమేని
యిక్ లావణ్యనన్నుత్తై లక్ష్మీత్వేన రూపణస్పణ్ణి అన్దలక్ష్మీక్కు
ఇతు ఇరుప్పిడమెన్దితార్. ఇతనాల్, నాభీకమలమ్ తిరుమేనిముఠు
మైక్కుమ్ శోభావహమాయురుక్కుమ్బడియై అరుళిచ్చెయ్తవాలు

సాన్దర్యమేవ అమృతరసః, తస్య వాహః (ప్రవాహః) ;
తస్య వేగేన జాయత ఇతి—సాన్దర్యామృతరసవాహ వేగజః. అవర్తః=
“స్యాదావరోఽన్భుసాం భ్రమః” ఇత్యుచుః. పద్మం నాభోయస్య
సః - పద్మనాభః; గడ్వాదిత్వాత్సప్తమ్యాః పరినిపాతః, “అచ్
ప్రత్యవ్వవపూర్వాత్సామలోమ్నః” ఇతిసూత్రే ‘అచ్’ ఇతి యోగ
విభాగాత్ అచ్, అతఏవ పద్మనాభ ఇత్యకారా న్తత్వమ్—తస్మాం
పద్మమ్—తత్పద్యమ్.

సంస్కృతవ్యాఖ్యాతృనూక్తిః;—“అత్యన్తరస్య త్వాత్సాన్ద
ర్యస్య అమృతత్వేన రూపణమ్. నాభేనిమ్న త్వాత్ సతులత్వా
చ్చ సాన్దర్యామృతరసవాహ వేగజన్యాఽన్త ర్తత్వేన రూపణమ్.
లక్ష్మ్యస్తామరసవసతిత్వాచ్చ నాభిపద్మస్య సమగ్రవిగ్రహశోభాభిధ
లక్ష్మీభవనత్వేన నిరూపణమ్ పద్మనాభేతి సముద్ధిరిపి సాభి
ప్రాయా.” (౧౦)

శ్లో॥ యా దామోదర ఇతి నామదా తవాసీత్
నా దామాకిల కిణకారిణీ బభూవ ।
తస్మాన్ వరద ! వలిత్రయచ్ఛలేన
త్వన్మధ్య ప్రథమవిభూషణీబభూవ ॥

గీ॥

పదవురై

హే వరద ! = వరద నే !

యా దామా = యాతొరు తామ్మనకు

తవ = ఉనకు

దామోదరః ఇతి } దామోదర నెన్నుమ్
నామదా అసీత్ } తిరునామతై తద్దలో

సాకి = అన్దతామ్మన్దో

కిణకారిణీ } తమ్మమ్మైయుమ్మణు

బభూవ }

పల్లవీలు ;

తత్ = అన్ద తమ్మమ్మనకు

వలిత్రయచ్ఛలేన = త్రివిధయైవ వ్యాజత్రాలే

త్వన్మధ్య ప్రథమ } ఉనకు మధ్య ప్రదేశ
విభూషణీబభూవ } తుక్కు ముతనై

యాన భూషణమా

యిద్రు.

[యాదామోదర ఇత్యాది] పేరరుభాళనుడైయ తిరువుదరి త్రిలే తిక్కీన్ద్ర త్రివళికిల్లై ఒరుచమత్కారమాక నణిన్ద్రరుగు కితార్ [హేవరద ! యా దామా తవ దామోదర ఇతి నామదా అసీత్] భట్టర్ సనాసనామభాష్యత్రిలే దామోదరనామవివరణ త్రిలే “ఉత్తరే దామాని అస్యేతి దామోదరః ‘దామాని లోక నామాని భాన్తి యస్యోదరాస్తరే । తేన దామోదరో దేవః.’ ఇతి ‘దేవానాం సుఖశాంతి త్వాద్దామాద్దామోదరం విదుః’ ఇతివా.” ఎన్దు ఇరణ్డుయోజనైకిల్ అరుళిచ్చెయ్తు, మూన్దావతుయోజనైయాక “‘తతస్సదామోదరతాం ప్రయయా దామబన్ధనాత్’ ఇతివా” ఎన్దు - కృష్ణావతారత్రిలే యశోదైప్పిరాట్టి కణ్ణపిరాన్దుడైయ తిరువయిద్ర్దోలే తామ్మైక్కొణ్డు కట్టినాళాకై యాలే అతు తోన్ద్ర దామోదర నెన్దు కిరునామమాయిద్ర్దోన్ద్రాణితే “దామోదర ఇతి ఖ్యాతో యశోదాదామబన్ధనాత్” ఎన్దితే నిరుక్తియుమ్. అకైయాలే యాతొరు తామ్మ ఉనకు దామోదర నెన్నుమ్ తిరు నామత్తిఱ్కు హేతువాయ్త్రో,

[సా దామాకిల కిణకాడిణీ బభూవ] యశోదైకట్టిన తామ్బూనతు త్తమైయ్యుక్తాక్తి ధ్మి పడి “తామ్ మోరుకుట్టి త్తయిర్ నయ్విట్టజ్జీబ్బ, తామో త్తయిర్ పరెన్తు ఆయ్చియర్ తామ్బినాల్ తామ్మోతరక్కయాలార్క్కి త్తమైయ్యుక్త తామోతరా! ” ఎన్నక్కడవతితే. పాయ్కైయ్యాల్ వార్ తాముమ్ “అఱియుముల కల్లామ్ యానాయుచల్లెక, పాఱికోళి శిత్తెయుపణమూర్ న్దాయ్! ” వెఱికిమిట్టమ్ కామ్మేయ్ మెత్తోళి కడ్డె వ్వెయ్యుక్తాయ్, తామ్మే కొట్టార్ త్త త్తమిమ్బు” ఎన్నరుళిచ్చెయ్ తానతే. త్తమమ్బానతు - దానుబనన త్తిక నరుక్కత్తాలే ఉట్టాన కాయ్ పు

[తత్ పళిత్రయచ్చలేన త్వస్మధ్య ప్రథమవిభూషణీబభూవ.] యశోదైప్పిరాట్టి కట్టుమోబుతు తామ్మై ముమ్మడియాక్కికొట్టా కట్టుకైయాలే త్రిగుణీకృతమాన అన్దత్తాబ్బుక్ విమదాతీశయ త్తాలేయట్టాన కిణత్రయమే పళిత్రయమ్మోల్ కాట్టితన్న శిశిన్దతారు మధ్యభూషణమాక విశజ్జుక్తిన్ద జెన్దపడి నూనమ్ ఎన్దతు ఉత్పేత్తా లిజ్జమ్. “విభూషణీబభూవ” ఎన్నా తే “ప్రథమవిభూషణీబభూవ” ఎన్దతు - సాలభ్యసాశీల్యజ్జలై వెళిప్పగుత్తమ్మకోలమే ముతన్దెపెలు మెన్ద తిరువుళ్ళత్తాలామ్. “త్వస్మధ్య ప్రథమవిభూషణీబభూవ” ఇతి ప్రాచాం సార!

ఆక ఇన్దశ్శోకత్తార్ కణ్డపిరానుక్కుమ్ తేవపిరానుక్కుముళ్ళ తాదాత్మ్యముమ్ వెళిప్పగుత్తమ్

పూర్వాధాత్తిల్ ‘బభూవ’ ఎన్దతు తనిక్రియాపదమ్. ఉత్త రాధాత్తిల్, చ్చిప్రత్యయాన్దమాన విభూషణశబ్దత్తోడ వకీభూత మానక్రియాపదమ్ కిణంకరోతీతి కిణకాడిణీ ... (౧౦)

ఇతి ప్రహషిణీదశకం సమాప్తమ్.

అథ మన్దాక్రాంతాదశకమ్. <<<

శ్లో॥ యాదృగ్భజాధ్యుపితభువి యద్వస్తు హస్తీశ! జాతం
తత్తాదృతం ఫలతిహి ఫలం త్వయ్యపేక్షామహే తత్ ।
యస్మాదన్తాధ్యుపిత ఉదరే తావకే జాయమానం
పద్మం పద్మానన! కిల ఫలశృణ్ణవన్తానఖిన్తాన్ ॥ ౧౭॥

పదవృత్తే.

పద్మానన! = తామరైచోష్ణ తిరుముక	తత్ = అన్త వ్యాయతై
హస్తీశ! = క్రీహ స్తిగిరివాధనే!	త్వయితి = ఉక్త పక్కలిలుమ్
యాదృగ్భజాధ్యుపిత } ఎన్త జాతీయమా	ఈక్షామహే = కాణానిష్టోష్ ;
భువి } న విరైచాయన్తి	యస్మాత్ = యాతొరుకారణత్వాలే
యనితి త్తిలే	అన్తాధ్యుపితే = అన్తజ్జల్ వసిక్కపెన్తోయ
యత్ వస్తు = యాతొరువస్తువానతు	తావకే ఉదరే = ఉనతు తిరునయిగ్గీర్
జాతమ్ = ఉన్తాయత్తో	జాయమానమ్ = ఉన్తాకిలి
తత్ = అన్తవస్తువానతు	పద్మమ్ = (వాల్) కమలమానతు
తాదృతం ఫలమ్ = అన్తవిరైయిన్ సజా	అఖిన్తాన్ = అశేపన్తోయ
తీయమానఫలత్తై	అన్తాన్తాన్ = అన్తసమాహున్తై
ఫలతిహి = ఉన్తాక్కున్తిన్త తన్తో ;	ఫలతి = ఉన్తాక్కున్తిన్తో.
	(కిల - పాదరగహూమవ్యయమ్.)

[యాదృగ్భజేత్యాది.] సింహావలోకనవ్యాయత్తాలే తిరియ
ట్టుమ్ తిరునాభీకమలత్తిలే యీడుపట్టరుళిచ్చెయ్కీత్తార్. నకల
బ్రహ్మాన్తాభుమ్ ఇతిల్ నిన్తమున్తాకుమ్బుడియై బిరుచుమత్కారమాక
అరుళిచ్చెయ్కీత్తార్.

ఉన్తలైయైవిత్తైత్తార్ కాతామశి విల్లైయాతు; కాతామశియై
విత్తైత్తార్ ఉన్తలై విల్లైయాతు; “ యవాః కిలోస్తా నభవన్తి శాల

యః" ఎన్త తిత్తే. [యాద్భ్యోజాభ్యుపితభువి యద్వస్తు జాతమ్, తత్ తాద్భృతం ఫలం ఫలతిహి] ఎన్త బీజత్రాలే ఎన్తపదాధామ్ విశ్లే క్షిప్తతో, అన్తపదాధామానతు తద్బీజసజాతీయమాన ఫల త్రైయేయితే విశ్లే విక్కుమ్, ఇవిషయమ్ ఉలక త్తిల్ కాణపుడువతుపోల ఉన్న శవిలుమ్ కాణపుడానిన్తతు. ఎజ్జనేయెన్నిల్ ; [యస్మాదిత్యాది.] ఉన్నుడై యతిరువుదరమ్ అణ్ణజ్జభుక్తెల్లామ్ ఇరుప్పిడమానతు. అప్ప డిప్పట్ట తిరువుదరత్తిలే ఉణ్ణాన కమలమానతు నిజబీజసజాతీయజ్జ భాన అణ్ణజ్జలైయితే యుష్షణ్ణానిన్తతు. ఇత్తాల్ "ఉద్దిమేల్ నాన్ను కనైప్పడైత్తా నులకుణ్ణన నెన్దెపెమ్మాక్" ఎన్నుమిడమ్ శొల్లిత్తా శా కిటతు. "అణ్ణాభ్యుపితే తావకే ఉదకే" ఎన్నుమోతు "అణ్ణా నాం త్వదుదరమానునన్తి సన్తః స్థానమ్" ఎన్తక్కిలిల్ శ్లోకమ్ స్మృతా వ్యమ్. నాభీసద్భమానతు స్వస్మాదుత్పన్న చతుముళాభిద్వారా అణ్ణ వణ్ణజ్జభుక్కు ఉత్పాదకమెన్బర్. ఎమ్మెరుమానుడైయ పరత్వజై మూతలిక్కైక్కు అడియిడుకిటతాయ్త్తు ఇన్దశ్లోకిమ్.

ఫలతి - ఎన్నుమ్క్రియై క్వచిత్ అర్కకమాకవుమ్ క్వచిత్ సకర్కకమాకవుమ్వరుమ్. ఇజ్జేసకర్కకమ్. "జనికతుః ప్రభవః" ఎన్తనూత్రప్పడి "ఉదరాజ్జాయమానమ్" ఎన్ను వేణుమాకిలుమ్ 'ఉదకే' ఎన్త సన్తమిప్రయోగి త్తతు జన్మాధికరణత్వమాత్ర వివత్తై యాలే. * "వివత్తూతః కార కాణి" ఇతే.

ఇన్దశ్లోకిమ్ముతల్ "శ మోభర మోభరుహముఖ!" ఎన్నుమ్ శ్లోకిమభనాకవుళ్ళ దశకమ్ - మన్ద్రాకాన్తావృత్తమ్ ; "మన్ద్రాకాన్తా జలధిషడ్వక్త మ్భానతౌ తోగురూచేత్" ఇతితల్లతణమ్. (గి.౨)

శ్లో॥ అజ్ఞే యజ్ఞేశ్వర! కిల జనే క్వాప్యదశః విముశః
విశ్వాధీశః కతమ ఇతి తన్నిణాయం వణాయామః ।
వ్యావక్రోశీ సృషు సముదితా యానుపాశ్రిత్య, తేషి
బ్రహ్మద్యాస్తే వరద! జనితాస్తుప్తా నారవిన్దే ॥ ౧౩॥

పదవురై.

యజ్ఞేశ్వర! = సహాయజ్ఞ సమారాధ్య నాన
హే వరద! = వరదనే!

క్వాపి అజ్ఞేజనే = (అడియేనాకిణ) ఒక
మూఢజన త్రినిష త్రిల్

విశ్వాధీశః కతమః } “ సహ లోకజ్ఞు
ఇతివిముశః = క్షుప్త త లైవి
యార్ ? ” ఎన్ని

అదశః = నోక్కినేక ;
[సహేశ్వరకయార్ ? ఎన్న
అజ్ఞ నాన అడియేన్ ఆరా
యస్త పార్ త్రేక్ ఎన్]

తన్నిణాయమ్ = ఆవ్యారాయచ్చియన్
ముడిపై

వణాయామః = శొల్లుకితోమ్ ;

యాక పాశ్రిత్య = యావర్ కిలబ్రహ్మ
కలైప్పట్ ౧

వ్యావక్రోశీ = (పరత్వవిషయమాన)
మాటుపాదానకోలాహల

సృషు సముదితా = (దేవతా స్తరప్రణారాన)
మనుష్యుర్ కలిపి త్రిల్

తే బ్రహ్మద్యా అపి = అన్తబ్రహ్మది దేవ
ఉడ్డాయిన్ తో,

తా స్తరజ్ఞుమ్
తే = ఉన్న డైయ

తున్తకన్దారవిన్దే = ఉన్నియెమూలకన్తమాక
వుడైయ తామరై మలరిల్

జనితాః = ఉడ్డాక్క పట్టపై.

(ఎన్టునిణాయమ్ తేటిన్ దు ఎన్తపడి.)

[అజ్ఞే యజ్ఞేశ్వరేత్యాది] “ మేవిత్రాముమ్ పిరమన్ శివనిన్ది
రనాదిక్కెల్లామ్, నాపిక్కమలముతక్క ధిజ్జే ” ఎన్న మధకమరుశి
చ్చయ్కతారిలిల్. దేవతా స్తరజ్ఞల్ పక్కలిలే పరత్వశక్తై స్త్రుమ
ఎర్కళెల్లామ్ ఇన్ద త్తిరునాభిక్కమలత్తై త్రాముతు తెలియలామె
యెన్దితార్ పోలుమ్.

[యజ్ఞేశ్వర !] ఇంద్ర శ్లోక త్రిక్ ప్రమేయత్తుక్కు అనుగుణమాయరుక్మిణితాయత్తు ఇంద్రసమ్బాధనమ్. ఇంద్రాదికలై దేవతైయాకక్కుణ్ణుక్షణ్ణుమ్ యజ్ఞజ్ఞశ్శెల్లామ్ భగవదారాధనమాకవే తలైక్కుట్టుమెన్మితే పరమైకాన్తిసిద్ధాన్తమ్. “పశ్చిమహాయజ్ఞాదికళాన నిత్యనైమిత్తికజ్ఞభిల్ అవర్కళిపేర్శొల్లుమ్బొతు ‘యే యజన్తిపితృన్దేవాన్ బ్రాహ్మణాన్ సహుతాశినాన్ ! సవభూతాన్తరాత్మానం విష్ణుమేవ యజన్తితే ||’ ఇత్యాదికళిల్ మహాపితృకళణుతియిట్టుడియే - రాజసేనికర్ రాజానుక్కు చ్చుట్టైమేలే మాలైయైయుమాభరణత్తైయుమిట్టాలుమ్ శిట్టైయిల్ తువక్కల్లు రాజావిక్రీతియే ప్రయోజనమాక తైల్లిన్దిరుక్కుమాపోలవుమ్, యజ్ఞగ్రహరాధ్యాయాదికలిలుమ్ శ్రీహస్తిగిరిమాహాత్మ్యత్తిలుమ్ ‘సాక్షాదప్యవిరోధం జైమినః’ ఎన్నిటనూత్రత్తిలుమ్ శొల్లుకటవడియే దేవర్కళి పితృక్కుశ్శెన్మిట శిట్టైకళొడు తువక్కట అన్వైశబ్దజ్ఞభి అనయనశక్తిపామ్మల్యజ్ఞభాలే ఈశ్వరకొప్పిలలే నారాయణాది శబ్దజ్ఞభిపోలే నిట్కిటనిలైయైయుమ్కిణ్ణు అవర్కల్లినుడైయ ఉచ్చారణాదికళిల్ శ్వేతద్వీపవాసికళాన శుద్ధయాజకళుక్కుప్పిలే త్కపరమైకాన్తిత్వమ్ కులైయాతే నిట్కిటవడియే నిరూపిత్తు త్కపరాశ్రమనిమిత్తగుణాద్యధికారత్తుక్కు అనురూపమాక అడిమైకొళ్ళ నజ్కుల్పిత్తిరుక్కిట శాసితావాన శేషియినుడైయ శాస్త్రవేద్యాన్జ్ఞానుజ్ఞాపరిపాలనరూప కైజ్కుర్వముఖత్తాలే ప్రత్యక్షవిదిత పరమపురుషాభిప్రాయరాన ముక్తరైప్పిలే కిళ్ళిత్కరనాయ్కొణ్ణు ముక్తతుల్యనాయ్.....” ఎన్దు రహస్యత్రయసారత్తిల్ కృతకృత్యాధికారత్తిలే అభియుక్తర్ అరుళిచ్చెయ్తతు ఇళ్లే అనుసంధేయమ్.

“చతుర్భిశ్చ చతుర్భిశ్చ ద్వాభ్యాం పఞ్చభిరేవచ । హూ
యతేచ పునదాన్వాభ్యాం స నో విష్ణుః ప్రసీదతు ” ఎన్నిట శ్లోక
ముమ్ అనుసంధేయమ్ (చతుర్భిశ్చ) “ఆశ్రావయేతి చతురక్షరమ్”
(చతుర్భిశ్చ) “అస్తు శ్రౌవశీతి చతురక్షరమ్ ” (ద్వాభ్యామ్)
“యజేతి ద్వ్యక్షరమ్ ” (పఞ్చభిః) “యేయజామహ ఇతి పఞ్చక్ష
రమ్ ” (పునదాన్వాభ్యామ్) “ద్వ్యక్షరో వపల్కారః ”—ఇతి
సంక్షేపః.

[అష్టై కాపి జనే “విశ్వాధీశః కలమ” ఇతి వినుశ్శమ్
అదశశమ్] బ్రహ్మవిష్ణు రుద్రేంద్రాదీశ కైష్ట శొల్లపృక్షిణివర్కభు
క్కుల్లే సర్వేశ్వరక్ యారాకక్కుగమెన్తు . అజీవిలామసశనా
కియ నాక్ ఆరాయన్వకున్దేక్ ఎన్తు పడి [తన్నిణాయం వణాయా
మః] అన్త ఆరాయ్చిగుక్ ముడిపు ఎన్నయిన్ద్రైన్దిల్; శొల్లకేక్
కేన్దిక్ ఎన్దితార్. అతుతన్దైయరుళిచ్చెయ్కితార్ - వ్యావక్రో
శీత్యాదియాలే. [యానుపాశిత్య సృషు వ్యావక్రోశీ సముదితా,
తేపి బ్రహ్మద్యాః తే తున్దకన్దారవిన్దేజనితాః] “అభినివేశసశీకృతచే
తసాం బహువిదామసి సంభవతి భ్రమః” ఎన్నిట, డియే ఓరొన్దిలే
అభినివేశాతిశయస్రయుక్తమాస అవివేకత్తాలే ఓరోశ్రుతివాక్యజ్జ
కీలే మణ్డిక్కిడన్దు సేవ్వచ్చెక్కునుగుణమాకి అపాదకజ్జలైప్పిన్ది సభిర్
మదిచ్చుడైయనై సమ్మువార్ శిలరుమ్, నాన్కుక్కిడన్దులై సమ్ము
వార్ శిలరుమ్, ఇమైయవర్తలై వన్దై యేత్తువార్ శిలరుమాయ్
ఇప్పడి యావై యావైశిల దేవతాన్దరజ్జలైప్పిన్ది పరత్వవివాదమ్
జనిధర్మాక్కుళుక్కు ఉన్దాయ్న్ద్రో, అన్ద దేవాన్దరజ్జళుక్కుడైయ
నాబిక్కుమలమేయితే ముతక్కిన్దున్దాయరానిన్దతు. కార్యవగణ
త్తిలే ఏక దేశికభాయశ్శవర్కభుక్కు విశ్వాధీశతత్వప్రపక్తియై
యితే.

“క్షరం ప్రధానమమృతాక్షరం హరః క్షరాత్తానావీశతే దేవఏకః” “ప్రధానక్షేత్రజ్ఞపతిగుణజేశః” ఇత్యాదివేదాన్తజ్ఞులీల ప్రతిపాదికృష్టట్టు “పతిం విశ్వస్య” ఎన్టు విశ్వత్కల్లామ్ పతి యాకవుమ్ “ఆత్మేశ్వరమ్” ఎన్టు తనక్కుత్తానే ఈశ్వరనాకవుమ్ “సతస్యేశే కశ్చన” ఎన్టు అవనుక్కు నియన్తావాయరుప్పానోరు వనుమ్మిలైయాకవుమ్, “సతత్సమశ్చాభ్యధికశ్చదృశ్యతే” ఎన్టు అవ నుక్కు ఒత్తారుమ్మిక్కారుమ్మిలైయాకవుమ్, “తమీశ్వరాణాం పరమం మహేశ్వరం తం దేవతానాం పరమంచ దైవతమ్ | పతిం పతీనాం పరమం షరస్తాద్విదామ దేవం భువనేశమీడ్యమ్” ఎన్టు నియన్తాకళుక్కల్లామ్ పరమోపాస్యనాకవుమ్, శేషికళుక్కల్లామ్ పరమ శేషియాకవుమ్ ఉపనిషత్తుక్కుళిలే ఓతప్పట్టు సకలోకనియ న్తావాన సవేశ్వరమెరువనుళక. అవక్ ఇవ్వచిత్సంస్కృప్తరాన బద్ధ చేతనర్కు బద్ధనివృత్త్యధికమాక జ్ఞాతవ్యనాకైయాలే అవను డైయ యాథాత్మ్యజ్ఞై విమర్శైత్తు అటుతియిడవేణుమ్.

ఏవంభూతవాయరుప్పానోరు ఈశ్వరనైక్కుళ్ళాతపోతు ఇన్ద్ర క్షేత్రజ్ఞానవక్ ఇప్పడి సుఖదుఃఖానుభవమ్ పణ్ణక్కుడాతు. ఏనెన్నిర్ ; “నిత్యోన్విత్యానాం చేతనశ్చేతనానామేకో బహూనాం యోవిదధాతి కామాక్” ఎన్టు నిత్యరాయ్ చైతన్యగుణకరాయ్ అసంఖ్యాతరాన ఆత్మాక్కుళుక్కు నిత్యనాయ్ చైతన్యగుణకనాయ్ అద్వితీయనా యిరుప్పానోరువక్ అభిమత్యజ్ఞైక్కుడానిఱ్కుమెన్టు శొల్లుకైయాలుమ్, దుఃఖాద్యనుభవత్తిర్వందాల్ అవగ్రుక్కు హేతువాన అవిద్యాకర్మదేశోదికల్ అచేతనశ్చాకైయాలే చేతనా ధిస్తానమిల్లాతపోతు పురుషానధిస్థితమాన వాశ్యాదికరణశ్చల్ రథ నిర్దాణత్తుక్కు క్షమమల్లాతాప్పిలే అనుభవిష్పిక్కుమాట్టా, అను

భవిష్యతి చేతనకర్తా సుఖానుభవశ్రద్ధాభువేయాకిలుమ్ తన్నూ
లమాన హేతుక్కులైయటిన్దు అనుస్కికవేణ్ణమ్ యోగ్యతైయై
యైయనాయిరా. చేతనకర్త తన్నాముడైయకర్తాదికలైయే
అతియూతిరుక్కు పిఱగుడైయ కర్తాదికలైయటిన్దు అధిస్తిక్కుక్కు
యోగ్యరల్లర్. ఆకైయాలే ఇవర్కభుడైయ కర్తాదికలైయముటి
క్కుక్కు సవజ్ఞనుమాయ్ అతిన్దపడియే అధిస్తిప్పిత్తు అనుభవిప్పి
క్కుక్కు సవశక్తనుమాయ్ ఇచ్చేతననుడైయ విధినిషేధాను
వర్తనాఽతివర్తనజ్ఞిల్ అనుగ్రహనిగ్రహజ్ఞలైవ్పణ్ణుమ్మడి నియన్తా
వుమాయ్ తత్తదాకార పుణ్యపాపకర్మజ్ఞభుక్కు ఫలమాన సుఖ
దుఃఖజ్ఞలైక్కు డుక్కుక్కు చేతనాచేతనోభయ విలక్షణనాయిరు
ప్పానారు ఈశ్వరనుజ్ఞెన్దు కొళ్ళవేణుమ్, ఆకైయితే “భోక్తా
భోగ్యం ప్రేరితారంచ మత్వా సవణం ప్రోతం త్రివిధం సవమే
తత్ ” ఎన్దు భోక్తృభోగ్యప్రేరియితృమాప చిదచిదీశ్వరత్రయూత్త్
కమాక జగత్తై ఉపనిషద్భాగజ్ఞిలే ఓతిక్కిడక్కిఱతు ఇన్దనియ
న్ద్రత్వ విశిష్టమాన బ్రహ్మజై “కారణం తు ధ్యేయః” ఎన్దు జగ
త్కారణతయా జిజ్ఞాస్యమాక ఉపనిషత్తిలే యోతుక్కైయాలే కార
ణవాక్యజ్ఞిలే * సద్బ్రహ్మత్వాదిశబ్దజ్ఞాలే శొల్లప్పట్ట ఎన్దు ఇన్దు
తెన్దు న్యాయసంచారినిపుణర్కళాలే అఱుతియిడప్పఱుమ్.

ఎజ్జనేయెన్నిల్ ; ఛాన్దోగ్యత్తిలే “ సదేవ సోమ్యేదమగ్ర
ఆసీత్ ఏక మేవాద్వితీయమ్ ” ఎన్దు బృహదబృహత్సాధారణమాన
సద్భుద్ధతాలే శొల్లప్పట్ట కారణఎన్దువానతు వాజననేయకత్తిలే
“బ్రహ్మవా ఇదమేవాఽగ్ర ఆసీత్ ” ఎన్దు బృహత్తైకాస్తమాన
బ్రహ్మశబ్దతాలే శొల్లప్పట్టతు. అవిడత్తిలే సవశాఖాప్రత్యయ
న్యాయతాలే కారణవాక్యజ్ఞశ్శెల్లావద్బ్రహ్మమ్ ఏకవిషయత్వమ్

వేద్యుకై యాతే - “పశుమాలభేత” ఎన్ఱు సామాన్యమాన పశు శబ్దమ్ “ఛాగోవా మస్త్రవణాత్” ఎన్నిట నూత్తత్తిల్ విశేషోప స్థాపకమాన ఛాగపశువిలే స్వీకృతమూపోలే ఇన్ఱు సామాన్యమాన సచ్చబద్ధత్తుక్కు వాచ్యమాన కారణవస్తువానతు విశేషోప స్థాపకమాన బ్రహ్మశబ్దవాచ్యమెన్ఱు నిశ్చయిక్కుప్పడుకిటతు. ఇన్ఱ బ్రహ్మశబ్దదాత్ “మమయోనిర్నహద్భ్రహ్మ” ఎన్ఱుమ్ “తద్జ్ఞానం బ్రహ్మనంజితమ్” ఎన్ఱుమ్ చిదచిత్సాధారణమూకై యాతే ఐతరే యత్తిలే “ఆత్మావా ఇదమేవీవాగ్రతీత్ | నాన్యస్కిన్ఱ్చనమిషత్” ఎన్ఱు చేతనైకాచారధారణమాన ఆత్మశబ్దత్తాల్ విశేషిత్తతు ఇన్ఱ ఆత్మాకలిత్ జగత్తారణభూతర్ ఆత్మస్థ విశేషాకాక్షయైలే అన్ఱ విశేషమావతు “స్వం తదన్ఱ్చి | తే వశే” “విశ్వస్మాద్విన్ఱ్చి ఉత్తరః” ఇత్యాదికథాల్ సహోత్తరనాక చ్చొల్లప్పడుకిట ఇన్ఱ్చినో?.

“తమగ్నేద్వే వృషభస్సతాయసి త్వం విష్ణురుదుగాయో నమస్యః- త్వంబ్రహ్మ రయివిదద్భ్రహ్మణస్సతే త్వంవిధత్తాస్సచసే పురన్ఱ్చియ” “త్వమగ్నేరుద్రో అమరో యచోదివః” ఇత్యాదికలిలే సవాత్మకనాక చ్చొల్లప్పడుకిట అగ్నియో?.

“తత్సవితువరేణ్యం భగోదేవస్య ధీమహి” “చిత్రందేవానాముదగాదసీకం చతుర్విత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః | ఆప్రా ద్యావాపుథివీ అన్ఱరితుం సూర్య ఆత్మా జగతస్తస్థుషశ్చ” “హంసశ్శుచిషత్” ఇత్యాదికలిలే ఉపాస్యనాక ఓతప్పడుకిట ఆదిత్యనో?.

“సోమఃపవతే జనితామతీనాం జనితా దివో జనితా పృథివ్యాః | జనితాగ్నేజనితా సూర్యస్య జనితేన్ఱ్చిన్ఱ్చి జనితోత విష్ణోః” ఇత్యాదికలిలే సమోత్పాదకనాక చ్చొల్లప్పడుకిట చన్ఱ్చినో?.

“రాజాధిరాజాయ ప్రసహ్యసాహినే | నమోవయం వైశ్రవణాయ కుర్మహే | సమే కామూర్ కామకా

మాయ మహ్యమ్ । కామేశ్వరో వైశ్రవణో దధాతు ॥ ” ఇత్యాదికలిలే సవకఫలప్రదనాకచ్చొల్లప్పదుకిట వైశ్రవణో? “ఇనుమ్మేవగుణ శ్రుధీహావమద్యాచ ముడయ । త్వామచన్యరాచకే తత్త్వా యామి బ్రహ్మణానందమానస్తదాశాస్తీ యజమానో హవిభిః” । అహేడమానోవరుణేహ బోధ్యురుకేంస మా న ఆయుః ప్రమోషీః ’ ఇత్యాదికలిలే ఆరాధ్యనాకచ్చొల్లప్పదుకిట వగుణో? ఇన్నముమ్ ప్రదేశాన్తరజలిలే ఉత్కృష్ట రాక ఓతప్పట్టుళ్ళ వాయుయమప్రభృతి కళాన దేవతావిశేషజలోవెన్నిల్ ;

అవర్కళాకమాట్టార్కల్ ; బ్రహ్మోవినుడైయ పక్కలిలే మన్వస్తరన్దోటుమ్ పదినాలుపర్యాయమ్ పదజ్జల్ ఇట్టు మాఱుమ్బడి యాయ్ అవ్వోకాలజ్జలిలే సృష్టిసహారజ్జళుక్కు శ్రీభవిప్పారు మాయ్ “భీమాస్తాద్వారః పవతే । భీమోదేతి సూర్యః । భీమాస్తా దగ్ని శ్చేంద్రోశ్చ । మృత్యుధావతే షణ్ముః” ఎన్తు తజ్జలిల్ వేఱు పట్టరుప్పారు ఈశ్వరనుడైయ ఆజ్ఞైక్కు అజ్ఞేవశిష్టారుమాయ్ అవనైయారాధిత్తు పదవిపెన్ద్రౌరుమాయ్ శాస్త్రుత్తినుడైయ అనువర్తన, అతివర్తనజ్జళాలే పుణ్యపాపజ్జళైప్పెన్ద్రౌ తత్తత్ఫలనూన సుఖదుఃఖజ్జళైయనుభవిప్పారుమాయ్ పరిచ్ఛిన్న విభాతిక రాకచ్చొల్లి ప్పొరుకైయాలే ఇప్పడి అస్తదాదికలోపాతి సవకనాథాంణనూన స్వభావజ్జళైయుడైయ ఇన్ద్రోచన్ద్రో సూర్య యమ వాయువగుణ కుజే రాదికల్ ఈశ్వరత్వశ్చైక్కు కుమ్మకూడ అహారల్లర్

(పూర్వపాదః.)

“యదా తమస్తన్న దివా నరాత్రి నకపన్న చానచ్ఛివవ కేవలః । తదక్షరం తత్సవితుర్వరేణ్యం ప్రజ్ఞాచ తస్మాత్ప్రసూతా

పురాణీ" ఎన్ని శ్వేతాశ్వతరోపనిషద్వాక్యతాలే అన్త జగత్కారణవిశేషమ్ శివనెన్దు బుద్ధిపణ్ణపుడానిన్తు ; మోక్షప్రదత్వముమ్ నారాయణాత్పరత్వముమ్ అన్తశివనుక్కే యుళ్ళకెన్తుమ్ అన్త శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్తిల్ తానే నేరే శొల్లపుడానిన్తు " వేదాహమేతం పురుషం మహాన్తమాదిత్యవణ్ణం తమనః పరస్తాత్ । తమేవ విదిత్వాఽశిమృత్యుమేతి నాన్యః పథా విద్యతేఽయనాయ ॥ యస్మాత్పరంనాపరమస్తికిన్చిత్ యస్మాన్నాచీయో సజ్జాయోస్తి కిన్చిత్ । పృథుణ్ణవ స్తభో దివిత్తిన్త్యేకస్తేనేదం పూణ్ణం పురుషేణ సవన్మ్ ॥ తతో యదుత్తరతరం తదరూపమనామయమ్ । యపతద్విదురమృతాస్తేభవన్తి అభేతరే దుఃఖమేవానుయన్తి ॥ సవాన్సనశిరోగ్రీవః సవన్భూతగుహాశయః । సవన్వ్యాపీచ భగవాన్ తస్మాత్సవన్గతశ్శివః " ఎన్తు వ్యాపకనాన పరమపురుషనిత్కాట్టిర్ ఉత్తరమాయిరుపతొరు తత్త్వైచ్చొల్లి అతనుడైయ జ్ఞానాజ్ఞానస్థితాలే మోక్షసంసారజ్ఞాతాప్రమోల్లి అత్తత్త్వమ్ సవన్వ్యాపియాన శివనెన్దు నిగమిత్తు

అప్పడియే ఛాన్దోగ్యదహరవిద్యైయిలుమ్ "అథ యదిదమస్మిన్ బ్రహ్మపురే దహరం పుణ్డరీకం వేశ్మ దహరోస్సిన్నన్తర ఆకాశస్తస్మిన్ యదన్తస్తదన్వేష్టవ్యం తద్వావ విజ్ఞానితవ్యమ్" ఎన్ని విత్తాలే హృదయపుణ్డరీకమధ్యవర్తియాన ఆకాశశబ్దవాచ్యమాక ఒగునన్తువై నిదేశిత్తు అతుక్కుళ్ళే యిరుక్కిటవన్తు ముముక్షుక్కుళుక్కు అన్వేష్టవ్యమెన్తు శొల్లపుడానిన్తు. ఇవిడ్తల్ ఆకాశశబ్దమ్ తత్ప్రకరణోపనంహరత్తిలే "ఆకాశోహవై నామరూపయో నిఘ్నహితా తే యదన్తరా తద్భ్రహ్మ" ఎన్తు నామరూపనిఘ్నాఢ్యత్వశ్రుతియాలే, పురుషనూక్తత్తిలే "సవాన్స రూపాని విచిత్ర్య

ధీః । నామాని కృత్వాఽభివదన్ యదాస్తే” ఎఱ్ఱ నామరూప నివాహకనాక చొల్లెప్పట్ల పరిమపురుషనుక్కు వాచకిమాకై యాలే అస్తతకాశశబ్దవాచ్యనాన పరిమపురుషనుక్కు అస్తవతీయాయురుప్పొరు వస్తు ముముక్షుక్కుఁకుఁకు ఉపాస్యమెఱ్ఱ ఇవాస్వ కృత్తిలే తానానిస్తతు.

తైత్తిరీయదహరవిద్యైయిలే “దహ్రం విపాఙ్మం పరవేస్స భూతం యత్పృథ్విరీకం పురమధ్యసాథమ్ । తత్రాపి దహ్రం ౧౧౧౦ నిశోకస్తస్మిన్ యదస్తస్తదుపాసితవ్యమ్ ॥ యద్యేదాదా స్వరః ప్రోక్తా వేదాస్తేచ ప్రతిస్థితః । తస్య ప్రకృతిరీనస్య యః పరిస్స మహేశ్వరః.” ఎఱ్ఱ - ఛాన్దోగ్యవాక్యత్తిల్ పాలే హృదయాస్తవ తీయాకపుమ్, ఉపాస్యాధారమాకపుమ్ ఆకాశశబ్దపర్యాయమాన ౧౧౧౦శబ్దత్తాలే పరిమపురుషునై నిదేశిత్తు తదాధేయమాయురుప్పొరువస్తునై ఉపాస్యమాకిచొల్లి అద్దవిషయమ్ “యఃపరిస్స మహేశ్వరః” ఎఱ్ఱ మహేశ్వరనాక నిష్కషిక్కప్పడానిస్తతు.

అప్పడియే బృహదారణ్యకత్తిలే - “యవహోఽస్తవాృద య ఆకాశస్తస్మిన్ ఛేత్తే సవతస్య పశీ సవతస్యేశానః” ఎఱ్ఱ హృద యమధ్యస్థమాక ఆకాశశబ్దత్తాలే ఛాన్దోగ్యత్తిల్ పాలే పరిమపురు షునైచొల్లి తదస్తవతీయాక ఈశానక్ ప్రతిపాదిక్కుప్పడా నిస్తాన్.

అప్పడియే అధవణశ్ఠైయిలే “కారణంతు ధ్యేయః సవైశ్వర్య సమ్పన్నస్స వేశ్వరః శమ్భురాకాశమధ్యే ధ్యేయః” ఎఱ్ఱ హృదయమధ్యస్థమాన ఆకాశవర్తియాయ్కొణ్డా ఉపాస్యమాన వస్తునై శమ్భుశబ్దత్తాలే విశేషేత్తు “శివవక్” ధ్యేయశ్శివజ్ఞుర

సంవత్సరపురిత్యజ్య" ఎన్ఱు అన్దశమ్మనై శివశబ్దతాలే నిగమియా నిన్దతు.

అప్పడియే అధివశింసిన్ఱ ప్రధమఖణ్డత్తిలే "దేవా హవై న్విగం లోకమగమన్ | తేదేవా రుద్రమప్పచ్చన్ | కోభవానితి సోబ్రహ్మన్ | అహమేకః ప్రధమమాసం వర్తామిచ భవిష్యామిచ | నాన్యః కిన్చిన్తతో వ్యతిరిక్తః" ఇత్యాదివాక్యతాలే - దేవర్కకళాలే పృష్ఠనాన రుద్రన్ తిన్నుడైయ సవేశ్వర్యత్వత్తై పురక్కచ్చొన్నాన్. అన్తమ్ దేవర్కకళో అత్తైయెన్ఱు రుద్రనైస్తోత్రమ్మణ్ఱి నార్కళో ఎన్ఱుతోడన్ఱి ద్వివీయఖణ్డత్తిలే "యోవై రుద్రస్సభగవాన్ యశ్చ బ్రహ్మ తస్మై వై నమోనమః | యోవై రుద్రస్సభగవాన్ యశ్చ మహేశ్వర్యస్తస్మై వై నమోనమః." ఇత్యాదివాక్యతాలే రుద్రన్ఱైయ సవేశ్వర్యమానతు సువ్యక్తమాకచ్చొల్లప్పట్టతు - తృతీయచతుర్థఖణ్డల్లిలే "సవీకో రుద్రస్సతఃశానః సభగవాన్ సమహేశ్వరః సమహాదేవః." ఎన్ఱుతదసాధారణ - అనేకనామనిదేశ శతనిన్ఱి వచనముఖతాలే రుద్రన్ఱైయ విశ్వరూప్రతిపాదిక్తప్పశు క్కిటతు. అప్పడియే పశ్చిమఖణ్డత్తిలే "తదేతద్రుద్రచరితమ్ | ఏషో హదేవః ప్రదిశోను సవాణః పూర్వౌజాతస్సన్ఱి గభే అన్తః | సవచజాతస్స జనిష్యమాణః ప్రత్యజ్ఞాన్ఱిస్త్వతి విశ్వతోముఖః..... తదేతదుపాసితవ్యమ్." ఎన్ఱు తోడన్ఱి - "వాల్మగ్రమాత్రం హృదయస్య మధ్యే విశ్వందేవం జాతవేదం వరేణ్యమ్ | తమాత్మసంయేనుపశ్యన్ఱిధీరాః తేషాం శాన్తిశ్శాశ్వతీ నేతరేషామ్." ఎన్ఱు హృదయమధ్యవర్తియాన రుద్రన్ఱైయ ఉపాసన్ఱై మోక్షఫల మాకచ్చొల్లి "ప్రతిమేతత్పాశుతమ్" ఎన్ఱు తోడన్ఱి - "అగ్ని రిత్యాదినా భస్మగృహీత్వా విమృశ్యాన్ఱాని సంస్పృశేత్ | తస్మా

ద్రవ్యమేతత్పాశుపతమ్ । పశుపాశవిమోక్షాయ” ఎన్టు అతుక్కు
అజ్గమాక సమస్త్రకమాన సవాణ్ణభన్తు స్పృశకలతీణమాన పాశు
పతప్రతముమ్ శోల్లప్పట్టతే

ఆకై యాలే జగత్కారణభూతనాకవుమ్ మోక్షప్రదనాక
పుమ్ సనకవేదాస్తవేద్యనాకవుముళ్ళ భగవాన్ పశుపతియెన్ను
మిడమ్ సిద్ధమ్ ఇప్పిగుద్రనుడై య సవకస్తాత్పరత్విమ్ ప్రత్యక్ష
శ్రుతిశ్రుతిప్రసిద్ధమాయుళ్ళవిడత్తిల్ పారుషేయనచస్సుక్తాన పురా
ణాదికల్ తిదనుగుణమాక నియిప్పిక్కివేడ్డకై యాలే అద్దశ్రుతిక
లోడు అనుగుణజ్గళాన ఇతిహాసపురాణాదికల్ ప్రమాణజ్గళాకక్కుడి
వన అల్లాత ప్రాజాపత్యాదిస్సృతికీళుమ్ విష్ణుపురాణాది పురాణజ్గ
ళుమ్ ప్రత్యక్షశ్రుతివిరోధత్తాలే “విరోధేత్వనపేక్షుగన్యాత్”
ఎన్నిట న్యాయత్తాలే అనాదుణీయజ్గళాకక్కుడివన “యీ వేద
బాహ్యః స్మృతియో యాశ్చికాశ్చ కుదృష్టయః । తాస్యివాన్
నిష్ఫలాః ప్రేత్య తిమోనిష్ఠాహి తాస్స్మృతాః” ఎన్టు వేదవిరుద్ధ
స్మృత్యాదికై త్యాజ్యమాక మనుభగవానుమ్ శోన్నానితే ఆకై
యాలే శివనేనసవకస్తాత్పు నెన్టు చ దికోలాఃకాలమ్ ఇన్లువార్శిలర్,-

మద్రీఋమ్శిలర్ - కారణవాక్యగతజ్గళాన + సద్బ్రహ్మత్వ
శబ్దజ్గల్ నాధారణశబ్దజ్గళాకై యాలే చేతనవిశేషపర్యవసానత్తై
యిపేక్షిత్రాల్ “హింణ్యగభణస్సమవతేతాగ్రే భూతస్య జాతిః
పతిరేక ఆనీత్” ఎన్టు తుల్యప్రకరణస్థమాన హింణ్యగభణశబ్దత్తాలే
శోల్లప్పట్ట చతుర్ముఖనాకిట విశేషత్తిలే పర్యవసేయానిఱ్ఱుమ్.
అప్పియే “అమృతస్యపారే” ఎన్నిట అనువాకత్తిలే “యస్మిన్నిదం
నంచ విచైతి సవమ్.....యతిః ప్రనూతా జగతః ప్రనూతీ.....
స తస్యే శే కశ్చిన్ తస్యనామ మహద్భువః.....” ఇత్యాదికళాలే

జగత్కారణమాకపుష్ మోక్షప్రదనాకపుష్ ఒరుపురుషునైచ్చొల్లి,
 పిన్ను “అదభ్యస్సమ్ముఖో హిరణ్యగర్భః ఇత్యప్తే” ఎన్టు - మున్ను
 శొన్న వాక్యత్తోజ్జే ఏకవాక్యమాక “అదభ్యస్సంభూతః” ఎన్ను మను
 వాక్ యైయమ్ “హిరణ్యగర్భః స్సనువతతాతాగ్రే” ఇత్యాదికశాన
 ఎట్టుబుక్కుయు ముదాహరితుక్కుట్టుకై యాలే జగత్కారణ
 భూతనాకపుష్ అనన్యేశ్వరనాకపుష్ మోక్షప్రదనాకపుష్ మున్ను
 శొల్లపట్ట పురుషో హిరణ్యగర్భః నెన్టు స్పష్టమాయితోయి ఆకిల్,
 “అదభ్యస్సమ్ముఖః” ఎన్ని ఆనువాకముమ్ పూర్వాక్షత్తోడు
 ఏకవాక్యనూకై యాలే “ప్రీత్యే లక్ష్మీశ్చ పత్నీ” ఎన్ని శ్రియః
 పతిత్వలిజ్జమానతు మున్నుశొన్న పురుషో నారాయణనెన్టు కాట్టా
 తోమెన్నిల్ ; లిజ్జత్తిత్కాట్టిల్ శ్రుతి ప్రబలైయూకై యాలే శ్రియః
 పతిత్వలిజ్జత్తిత్కాట్టిల్ హిరణ్యగర్భశబ్దరూఢైయూన శ్రుతితానే
 విశేషత్తై నిరపేక్షమాక కాట్టవర్తీయ ; ఇన్నిముమ్ “సూర్యా
 చంద్రసుసా ధాతా యధాపూర్వమకల్పయత్” ఎన్టు జగత్సృష్టావై
 హిరణ్యగర్భః సూర్యాయమాన ధాతృశబ్దత్తాలే శొల్లిర్తీయ. “ప్రజా
 పతిః ప్రజా అనృజత” ఇత్యాదికారణవిషయశ్రుతికళుమ్ ప్రజాపతి
 యైయే కారణమాకచ్చొల్లనిన్తున. “ప్రజాపతేస్సభాం వేష్మ ప్రప
 ద్యే” ఎన్టు ఛాన్దోగ్యదహరవిదైయిలై ప్రాజాపత్యస్థానత్తై ముక్త
 ప్రాప్యమాకచ్చొల్లిర్తీయ ఆకైయాలే రుద్రనుక్కు ముత్పాదక
 నాన హిరణ్యగర్భః ముముక్షూపాస్యమాన పరబ్రహ్మమాకక్కడి
 వతు - ఎన్టు స్వచ్ఛందవాదకోలాహలమ్ పణ్ణవారుమాయరుక్కిరి
 ఇవిభూతియిలై, ఇవ్వార్థ్వా నకలశాస్త్ర ప్రవీణరాయరున్తు
 వైత్తు అవరోకళోశొల్లిమ్ అన్దువాద దగ్గళుక్కు అలకలకాక ప్రతి
 వాదగ్గళో శొల్లి అన్దుదేవతానరగ్గళి అవరత్వజైయుమ్ శ్రీమన్నా

రాయణనుజ్ఞేయ పారమ్యజ్ఞేయుమ్ మూలలిక్కు ముయలాశే,
 “యో బ్రహ్మణం విదధాతి పూర్వమ్” “యన్నాభివద్ధాదధవన్మ
 హంతా ప్రజాపతిః” “తత్ర బహ్మ చతుర్ముఖోఽజాయతే” “యతో
 జజ్ఞ ఉగ్రస్తేవనృన్ముః” అథవా ఇదంతహి ప్రజాపతౌ హరి ఆసీత్”
 “త్రిత్యశ్శూలపాణిః పురుషో జాయతే” “విరూపాక్షాయ బ్రహ్మ
 ణః పుత్రాయ జ్యేష్ఠాయ శ్రేష్ఠాయ” ఎన్యుమ్; “రుద్రసగ్గం ప్రవ
 త్యోమి” ఎన్యు తొడజ్జి “ప్రాదురాసీత్ప్రిభోంజ్యే కుమారో నీల
 లోహితః” - “ఏతో గ్వావిబుధశ్రేష్ఠో ప్రసాదక్రోధజౌ హరేః ।
 తదాదశితపథానా నృప్తిసంహారకారకౌ.” “కఇతి బ్రహ్మణో
 నామ ఈశోహం సహదేహినామ్ । ఆవా తవాఽగ్నే సమ్భుతో
 తస్మాత్కేశవనామవాన్.” ఎన్యు ముద్దాన ప్రమాణగతికై యుమ్,
 ఇన్ద్రప్రమాణజ్ఞైయ్యోమ్ మెయ్పిత్తుక్కున్జ్ఞు విశ్వానిన్ద్రశ్శ తిరు
 నాభీమల జ్ఞేయుమ్ ఎమ్మెరుమానుజ్ఞేయ పారమ్యప్రతిపత్తిక్కు
 ప్రధానసాధనమాక తిరువుళ్ళప్పల్లో అరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు.
 పలపలవాన దాహ్యవస్తుక్కుళుక్కు అగ్నికణమెన్జ్ఞే దాహకమాక
 అమైకితాప్పోలే, కుదృష్టికిళి దువాణదరాశికళుళ్ళెల్లామ్ “బ్రహ్మ
 ద్యాస్తే పరదజనితా స్తున్దకన్దారవిన్దే” ఎన్గిటవెరు శ్రీనూక్తిఖిల్లామే
 నజ్రకురారమాకప్పోరుమ్మడియితే ఇవ్వధకస్థితియిరుప్పతు. *తేవు
 మెప్పోరుళుమ్మడైక్కు పూవిలోనాన్కుకనై ప్పడైత్త తేవనేయితే
 ఎమ్మెరుమానావాణ్.

వ్యాసశ్రోతీ=పరస్పరవివాదఇతి పర్యవసితోఽథః “కమణ
 వ్యతిహారే ణచ్ఛ్రీయామ్” [3-3-౪౩] ఎన్గిటనూత్రత్తాల్ ణచ్ఛ్రీ
 ప్రత్యయముమ్, “ణచఃశ్రీయామణ్” [౧-౪-౧౪] ఎన్గిటనూత్ర
 త్తాల్ స్వాధికమాన అణ్ప్రత్యయముమ్, “టిడ్థాణణ్” ఇత్యాది

సూత్రత్రాలేజీప్రముఖప్రాప్తమయ “వ్యావక్రోశీ” ఎఱ్ఱ రూపమనిష్ఠు
న్నమాయత్తు మాఘకావ్యత్తిల్ ఎట్టావతుసగత్తిల్ [శ్లో-3౨]
“ముగ్ధత్వాదవిదితకౌశలప్రయోగాః” ఎఱ్ఱ శ్లోకత్తిల్ “వ్యాత్యు
శీమ్” ఎఱ్ఱ ప్రయోగిత్తిగుప్పతుమ్, అఱ్ఱ మల్లినాథవ్యాఖ్యాతా-
“వ్యాత్యుశీమ్=వ్యతిహానేణాత్మణమ్; పరస్పరాభ్యుత్పాదమిత్యర్థః”
ఎఱ్ఱ వివరిత్తిరుప్పతుమ్ ఇట్లే అనుసంధేయమ్.

సిద్ధాంతకొముదియిల్, ఉత్తరకృతస్తత్తిల్, “న కర్మవ్యతీ
హాశీ” ఎఱ్ఱమ్ సూత్రత్తికోట్టి “వ్యావక్రోశీ” ఎఱ్ఱ ఉదాహర
ణమ్ కొడుక్కప్పట్టిరుక్కిటతు. అఱ్ఱ బాలమనోరమైయిల్—
“వ్యావక్రోశీ - పరస్పరం నిన్దక ఇత్యర్థః.” ఎఱ్ఱ ఎఱ్ఱుతప్పట్టిరు
క్కిటతు. అనాల్ అతు ప్రామాదికమెట్టే కొళ్ళవేణమ్; ‘వ్యావ
క్రోశీ’ ఎఱ్ఱతు గారీకబ్రమ్మాలే స్త్రీవత్సయాన్తశబ్దమెన్నుమిడతై
మఱున్ సకారాన్తపుల్లిగ్గశబ్దమాక భ్రమిత్తు “పరస్పరం నిన్దకః”
నిఱ అధికమ్ ఎఱ్ఱుతప్పట్టెఱ్ఱు ఎఱ్ఱెళిక

అదశశ్మ=“దృశీ - ప్రేక్షణీ” ఎఱ్ఱమ్ ధాతువిల్
లుజ్జిల్ “అదశశ్మ” - “అదాక్షిత్” ఎఱ్ఱ రూపద్వయముణ్ణితే.
[తన్నిణాయమ్] తేన విమశేణ జాతోనిణాయః ఎఱ్ఱావతు,
తస్య నిణాయః ఎఱ్ఱావతుకొళిక. [వణాయామః] ముతలిల్ “అద
శశ్మ” ఎఱ్ఱ ఏకవచనక్రియై యిరుప్పతాల్ ఇఱ్ఱమ్ “వణాయామి”
ఎఱ్ఱ ఏకవచనక్రియైయాయుర్కు వశక్కుమేయల్లతు ‘వణాయామః’
ఎఱ్ఱ బహువచనమాయుర్కు వట్టియైయెఱ్ఱు శిలర్ పార తైత్తిరు
త్తునర్కభామ్. అతువేణా;-ఇఱ్ఱనే ఏచన తై మాతాడిప్రయోగిప్ప
తుమ్ అవ్యాహతమేయామ్ విమశేణమయత్తిలేతమై అత్యల్పతయా
అనుసంధేయైక్కాక ‘అదశశ్మ’ ఎఱ్ఱ ఏకవచనమాకవుమ్, తన్ని

ణాయ ప్రకాశనసమయ త్తలే విషయగౌరవానుగుణమాక శ్తమై గౌరవ్యరాక అనుసన్ధి త్తమైక్కాక 'విణయామా' ఎత్తు బహువచన మాకవుమ్ ప్రయోగిత్తునినారెచ్చణార్క

[యానుపాశ్రీశ్య వ్యా-కోశీ సృషు సముదితా.] 'సృషు'- ఎత్తు తత్తదేవతానానార్కళాన మనుష్యర్కశ్తే. - చతుర్ముఖ భక్తర్కళో రుద్రాదిర్కళిక్ పామ్యుత్తైదూషిత్తు చతుర్ముఖపామ్యు ప్రతిష్ఠాపకమాక వాదిప్పతు; రుద్రభక్తిర్కళో చతుర్ముఖాదిర్కళిక్ పామ్యుత్తై దూషిత్తు రుద్రపామ్యుప్రతిష్ఠాపకమాక వాదిప్పతు, ఇన్పడి అవరవర్కళో స్వస్వదేవతాభూషణమాక వుమ్ ఇతరదేవతా దూషణమాకవుమ్ వాదిప్పతు.

[తున్ద కన్దారివిదే] తున్దమ్ - ఉపరమ్; తదేవకన్ద - మూలం యస్యతీత్, తాదృశే అరవిదే; నాభీకమలే ఇతియావత్. (౧౩)

శ్లో॥ ముష్ణక్ కృష్ణః ప్రియనిజజన్మైజ్జయ్యహైయజ్జవీనం
దామ్నా భూమ్నా వరద ' హి యయా శ్చగ్గ యశోదా
క రాభ్యామ్ ।

బద్ధో బద్ధతుపణకంణీం తాకిలాఽద్యాపి మాతుః
ప్రేష్టూ గాత్రాధరణమువరాబద్ధనాఖ్యై బిభక్షిత్ ॥ ౧౪॥

పదవురై.

హి వరద ! ప్రేరకుళాశనే !	ప్రియనిజజన్మైస్సహ=తోహ్నాగోడుకూడ
కృష్ణః శ్చగ్గ=కృష్ణానారమ్మశేయ	ముష్ణక్=కళవాడానిష్ట
తరుణియ సీ	యశోదాకరాభ్యామ్=యశోదాయిక్
జయ్య హైయజ్జవీనమ్=జయ్యత్తు సమా	కైకళినాల్
దిత్తుక్కొల్లక్కూడి	యయా దామ్నా=యాతొరుతామ్ని
యతాన గవ్యత్తై	నాత్

బద్ధః=కట్టపట్టినవాక

(ఆధూః)=ఆవాయో,

బద్ధత్వపదకరణీయః=(సంసారబద్ధమెన్ను

మ) కట్టై అవిచ్ఛేద

తులైక్కవల్ల

తావః=అన్యతామై

అద్యాపి=(పేరరుభాళనాక సేవైసాది

క్రీ.తి) ఇహౌతుమ్

మాతుఃప్రేమా=తాయినీవత్తుళ్ళ అన్ని

నాల్

ఉదరాబద్ధనాఖ్యమ్=ఉదరబద్ధనమెట్టు

పెయిర్ పూడ్చి

గాత్రాభరణమ్=దేహధూషణమాక

విభషి=కాత్రియరూపినివ్తాయ్.

[మున్యన్నిత్యాది.] పేరరుభాళనుడైయ తిరునాభీకమలత్తిలే

శుభ్రీయాఱుపట్టక్కిడన్ద ఆభ్ర్వాక్ తిరువుళ్ళమ్, అన్దకమలత్తోడే

శేర్న్ద తిరువుదరబద్ధనత్తిలే ఆబ్బుజ్జాల్ పడుకిఱపడియై చ్చొల్లుకిఱతు

ఇన్దశ్శోకమ్. తిరునాభీకమలత్తుక్కొవెన్దొల్ వెఱుమ్బ్రవ్వువొరువ

నుక్కే ఇరుప్పిడమాకప్పెన్దొల్ మేన్దైయుమ్ అబ్బుకుమన్దొవుళ్ళతు ;

అతుక్కాశ్రయమాన నమ్మైచ్చార్ త్తాల్ “త్రివిధచిదచిద్బృన్దం తున్దా

వలమ్మినళిత్రయం విగణయదివై శ్వర్యం వ్యాఖ్యాతి రజ్జమహేశితః |

ప్రణతపతతాం బ్రూతే దామోదరత్వకరః కిణః తదుభయగుణా

కృప్తం పట్టంకిలోదరబద్ధనమ్. ” [క్రీరజ్గరాజస్తవే.] ఎన్నిఱపడియే

త్రివిధచేతనాచేతనపగళత్తుక్కు సూశ్రయమాన మేన్దైయైయుమ్,

ఆశితర్క్కుక్కట్టవుమడిక్కవుమామ్మడి ఎళియోమాయ్ సాలభ్య

నీర్చైయైయుముడైయోమాన ఏన్దొత్తాల్ పట్టజ్జుట్టియన్దో నామిరు

ప్పతు! ; ఎట్టు తిరువుదరమానతు తిరునాభీకమలత్తిత్తాట్టిల్ తన

క్కుణ్ణాన ఏన్దొత్తైక్కాట్టి నాభీకమలావగాధమాన ఆభ్ర్వాక్

తిరువుళ్ళత్తై మీళివుమ్ ఇళిక్క, అత్తిరువయిన్దొత్తై ఆశ్రయమాక

ప్పన్దొనిఱ్కిఱ తిరువుదరబద్ధనమానతు తన్నక్కలిలే పంపిక్తు

న్దభోగ్యతైయై అనుభవిప్పిక్క అనుభవిత్తు ఇనియరాయ్ ప్పేశుకి

తార్. పేరరుభాళనుడైయ తిరువుదరబద్ధనమెన్ని తిరువాభరణమ్

దామోదరత్వఖ్యాపకమాన దామబద్ధనత్తిట్టు ప్రత్యభిజ్ఞాపకమా
యిరుక్కుమ్మడియై వెళియిడువతాయ్త్తు ఇన్ద్రకోమ్.

“జయ్యమోయజ్జవీనమ్” ఎత్తవిడత్తు ‘జయ్య’ ఎత్తు పృథక్ప
దమాక్కి “ప్రయనిజజనైజయ్య” ఎత్తు సముబద్ధ్యస్తమాక యోజ
త్తు, “స్వకీయభక్తిజనైజేతుం శశ్య” — భక్తిపరితినేత్యశః. ”
ఎత్తు ఉరైత్తార్ సంస్కృతవ్యాఖ్యాతా. — ఇన్ద్రకోమ్ ఇబక్తిక్కు
ప్పొరున్దుమాయినమ్ అత్తనై న్వాగువాకమాట్టాతు; వత్తివివ
క్షితముమల్ల “హేవరద! త్వో ద్విష్టస్య జయ్యమోయజ్జవీనం
ప్రియనిజజనైస్సహముఘన్” ఎత్తు యోజపుతువేచారుతామ్ పేరరు
భాళనే! నీ క్షణ్ణిరానాయ్ త్తిరువవతిరిత్తరుళిఃపోతు * తన్నేరా
యిరమ్ పిల్లైళిళోడుకూడిగ వృజ్జైళ్ళైళ్ళైళ్ళకాదాయ్; అద్యో! ఈతెన్న
లీవివేకమ్!; స్వకీయమాననన్దువై ప్పిఱ్ శ్వాధీనపుష్పత్తివైత్తు
క్కుణ్ణిరన్దువై, అవరకలై వెత్తు అవ్వన్దువై మీటుక్కుళ్ళవో,
కళపువట్టియాలే పెన్దుక్కుళ్ళవో శొల్లాయప్పనే! ఉన్నుడై
యతాన భూమియై మహాబలి తిన్నుడైయశెన్దు భావిత్తు ఇఱుమాన్ది
రున్దకాలత్తిలే నేర్కొనునేలే శెన్దు “కెనువాయ్! ఉక్ మదమిరున్ద
పడియెక్!; తిరువడికళిలే నణ్ణిప్పో; ఇలైయేల్ తలైయఱున్దు
ణ్ణాయ్ ” ఎత్తుకొల్లి పరిత్వప్పిడైక్కాట్టి భూమియైయెల్లామ్
న్వాధీనపుడుత్తిక్కుళ్ళ ప్రాప్తియుణ్ణాయరుక్కుచ్చెయ్ తేయుమ్ అన్ద
ముజమాగైత్తిలే శెల్లాతే “కణ్ణాఱిరన్దక్కుళియక్కుఱురునాయ్,
వణ్ణారావేల్వయిల్ మణ్ణిరన్దాకాణ్ణేడి” ఎత్తు అనైవరుమ్ ఏశు
మ్మడి భిక్షుకవేషధారియాయ్ శెన్దు పెన్దుత్రాత్తోలేయిరాన్దతితే
ఇవ్వపదానముమ్ * శరాశరమ్మున్దువుమ్ నియట్టనట్టిక్కాయి
రుక్కు ఉనక్కుఱుప్పాకాత నవనీతముణ్ణో? అతుతన్నిలే పిఱ్ స్వ

కీయత్వముద్ధి క్షణిక్విడన్దార్క భాకిల్ అవర్క కళుడై య దురభిమానతై
అడియఱుత్తు ఉన్నుడై య సవకన్వామిత్వతై ఉపపాదిత్తు ఇవ్వభి
యా లే నేర్కొడుచేరే అన్ద గవ్యతైపైఱువతఱుక్కు ప్రాప్తియున్దా
యిరుక్కుచ్చెయ్ తేయుమ్, అజ్జరైప్పొలవుమ్ అశ క్తరైప్పొలవుమ్
కిళివువభియిలే పుకున్దు కైప్పల్దీనాయే! ఇతు అవివేక త్తే నా
ప్రూజ్యమో? సౌలభ్యప్రకాశనవిపాటియో? అతియోమ్ - ఎన్నిఱ
ఇవ్వళపు ఉట్కురుత్తై అమైత్తితే “జయ్యహైయజ్జవీనమ్” ఎన్దు
అరుళిచ్చెయ్తుళర్. [జయ్యంచతల్ హైయజ్జవీనంచ - జయ్యహై
యజ్జవీనమ్] “కుయ్యజయ్య శక్యాథే” ఎప్పతు పాణినినూ
త్రమ్. జేతుంశక్కిమెన్నిఱ పొరుళిలే జయ్యమెన్దాకిఱతు. (జేతుం
యోగ్యమాకిల్ జేయమెన్దామ్.) హైయజ్జవీనమ్ జయ్యమాకై
యావతెన్నెన్నిల్, “సమస్తసమస్తకళుక్కుమ్ నాక్ కడవనాన
పిన్దు ఎన్నుడైయతాన గవ్యజ్జళిలే నీజ్జల్ స్వకీయతాబుద్ధిన్దాకై
యావతె? ఎన్దసస్తువిలుమ్ ఉజ్జళుక్కు న్వామిత్వమిల్లెకిడికోల్,
అనపిన్దు ఉన్దమ్మనై కళిలే తీరళుమ్ గవ్యజ్జళైయడైయ సమక్కు
క్కిప్పొరజ్జోల్; ఇల్లయేల్ కుడియిరుప్పిల్దు పడువీర్కళి” ఎన్దు
కట్టలైయిల్లు నిరుపాధికన్వామిత్వముతైయా లే నేర్కొడుచేరే లభి
క్కక్కుడియతాకై. ఇప్పడిప్పట్ట గవ్యతై [ప్రియనిజజనై: (సహ)
మున్జ్క] క్షణిక్విరానుడైయ తీమ్ముకళుక్కు పెరునిలైనిత్పార్
* తన్నేరాయరమ్ పిల్లైకళున్దేతే. “వల్ళినుడక్కిడై మాతర్ వద్దలర్
తూల్దీడ, తుళివిళైయాడి త్తోల్లరోసు తిరియామే” ఎన్నిఱడియే
తనొక్కత్త పరువత్తిసరాన పల్లాయరమ్పిల్లైక్కళోడే కూడియితే
తీమైశెయ్తుతిరివతు.

“ప్రియనిజజనైమున్జ్క” ఎన్నిఱవిన్విడత్తిలే—“వీరే వీరని
పల్లబాలకిగళే (భుజే) తివ్క సగోపాలకో యన్ద్రాన్దస్థిసరదుగ్ధ

భాణ్ణయవకృప్యాఽఽచ్చాద్య ఘట్టారవమ్ | వక్త్రోపాస్తకృతాజ్జలిః
కృతిశిరఃకమ్పం పిఙ్క యః యః పాయాదాగతగోపికానయన
యోగఃకణ్ణాపసూత్కారకృత్.” ఎన్త కణాకమృతశ్లోక తై పరకక్ర
పుపన్యసిత్తిరుభువర్ జీయర్. తరువాయ్పాడియత్తెన్దళి గన్యజ్జళై
త్తిరిట్టి ఉఱికిళిలే శేమిత్తువైక్కుమోపుతు కిణ్ణపిరాన్తుడైయ కుఱు
మ్ముకళైనినైత్తు అవనుక్కు ఎట్టవొణ్ణాలిడి వైక్కివేణుమెన్తు
ఉయం వైత్తిరువర్ కిళితే, అతులిన్తైయత్తిన్ద కిణ్ణపిరాళి తన్నోట్టై
ప్పిళైకళై ఉడకకొణ్ణాపాయ్ ఒరువకతోళిలే ఒరువనాకి నిఱుత్తి
ఉఱిక్కుఅళవాకి అమైన్దన తే తానేఱిప్పటిత్తుణ్ణనామ్. ఇన్ద ఉతవి
క్కాకిచ్చిల పళైళ్ళిళైక్కుట్టికొణ్ణాపావనాకైయాలే “ప్రియనిజ
జనైః” ఎన్తతు. ఒరుకాల్ కొణ్ణియిలేపడియన్దాలమ్ “నవనీత
భాణ్ణవివరే హస్తం కమధకం న్యధాః?” ఎన్తు పెణ్ణళోకేట్టాల్
“వాతః! కజ్జున నత్సకం మృగయితుమ్” ఎన్తు ఇవక మఱు
మూర్ధ్రిమురైప్పనే, అన్ద మఱుమూర్ధ్రిజ్జే దృఢీకరిక్కుడవ
ప్పిళైకళితే ఉడకుక్కుడవర్ కిళి; అతుతోన్తివాయ్త్తు “ప్రియ
నిజ” ఎన్తతు

ఇప్పుడి వెణ్ణైయైక్కుళళుకిణ్ణవాతే ఉడైయవర్ కిళి వన్దుకణ్ణ
“ఇక్ష్వారపుకుతువర్ విశురివరిల్లాల్” ఎన్తు అఱుతియిట్టు,
“పుణ్ణిల్ పుళిప్పెయ్తా లొక్కుమ్మిమి పురైపురైయా లివై శెయ్య
నల్ల, అణ్ణాన్దానోర్మకనైప్పెర్ధ్రి అళోతైన్దాన్! ఉక్మకనై
క్కువాయ్” “శాళక్కిరాసుముడైయనమ్మి శాయ్త్తుప్పరుక్కిట్టు
పోన్దన్దన్దా, ఆలైక్కురుమ్మి ముఱ్ఱియనైయ అళోతైన్దాన్! ఉక్మక
నైక్కువాయ్” ఎన్తు యశోదైప్పిరాట్టి పాడేవన్దుముతైయడ,
అవళుమ్ * కణ్ణియూర్ కుఱుమ్ కయిర్ధ్రిథాళికిట్టి “యదిశశోషి

సప్రీతమారణ్యకథాసు తస్మా ” [యాదవాభ్యుదయే ౪ - ౩౧.]
 ఎన్నక్కడవతితే. “ పరమపురుషనాన కణ్ణపరా ఇన్నడి ఎలియ
 నాయ్కట్టుణ్ణ కిడన్దపడియే! ” ఎత్తు ఇన్దదామబన్దవృత్తాన్దతై
 “ ఎత్తిఱమిత్వాదిప్పడియే ఉల్కుత్తైన్దు అనుసన్ధిప్పార్ “ మమ
 మాయా దురత్యయా ” ఎన్నప్పట్ట మాయాబన్ధిత్తై విచ్చేదతై
 పెన్ద్రుయి వాకిత్తవరకళితే; అవ్వధమ్మొల్లుకీఱుతు “ బన్ధక్షపణ
 కరణీమ్ ” ఎత్తు బన్ధన్య (సంసారబన్ధన్య) క్షపణమ్-నాశం, కరోతీతి
 బన్ధక్షపణకరణీ. ఇదం ల్యుడన్దరూపమ్ పలర్ “బన్ధక్షపణకరణీమ్”
 ఎత్తు పరిప్పర్కళి. అతు అపపారమేయూమ్. ‘బన్ధక్షపణకరీ’ ఎత్తు
 పుల్లిజరూపమ్ ఉణ్ణాకిలితే ‘కరణీ’ ఎత్తు స్త్రీలిజరూపమ్ సిద్ధిక్కు
 వత్తియుణ్ణావతు.

[తాం (దామానమ్) ఉదరాబన్ధనాభ్యం గాత్రాభరణమ్
 అద్యాపి బిభషిః.] కృష్ణావతార త్రిలే కణ్ణణ్ణ అన్దతామ్మై శ్రీహస్తి
 గిరిమూఢావిలే పేరుళాళనాయ్నిఱ్ఱిఱ ఇన్నిలైయిలుమ్ ‘తిరు
 వుదరబన్ధన’ మెగ్గిఱ దివ్యాభరణమాక చ్చాత్రియరుళానిన్దాయెగ్గి
 తార్. ఇతుతనక్కు అడియెన్నెన్నిల్; [మాతుః ప్రేష్ఠా] అన్ద
 మాతావిఠపక్కలుళ్ళు ప్రేమమేయితే ఇన్దైక్కుమ్ అన్దతామ్మై
 ఆభరణమాకవున్ద శాత్రిక్కుళ్ళుకైక్కు హేతువెగ్గిత్తార్. ఉలక
 త్రిలెప్పిళ్ళకళి తీమైకళి శెయ్తు మాతావిఠకై యాలే కట్టుణ్ణకిడ
 పుత్తుణ్ణాకిలుమ్ అన్దబన్ధమ్ అచర్కళుక్కు శోకాయనామిత్తనై. కణ్ణ
 పిరానుడైయ కట్టు అప్పడిప్పట్టతై “వెణ్ణైయ్కన్దాయ్చ్చి వా
 తామ్ముకళాల్ పుడైక్కలన్దానైయమ్మూనై” ఎన్దవిడత్తు, “తామ్ము
 కళాల్ పుడైక్క అలర్దానై - పుడైక్కప్పడైక్క ముఖవికాసమ్
 పెన్ద్రువనై” ఎన్దితే అరుళిచ్చెయ్వుతు. అతావతు - నమ్మూడైయ

ఎళిమై వెళిప్పసుమ్మడి ఇజ్జనేటిప్పొడి సువనే! ఎత్తు ఉచ్చిరుక్కుమ వనితే. అల్లాతార్ కుమ్ తక్కగుణజ్జల్లై వెళియ్ వార్ పక్కలిలే యితే ప్రేమమ్ మిక్కిరుప్పతు. అన్ద్రప్రేమత్తాలేడిర్ అన్దుపెల్లొ దామబన్ద్రపణై ఇన్దుమవిడతే ఉన్దుశాత్తిక్కొణ్ణిరుక్కొడి. "మాతుః ప్రేమ్మా" ఎన్దుతు-మాతృవిషయకప్రేమ్మా ఎన్దు ఓడి "మున్దుక్కొక్కొన్దు" ఎత్తు సమ్మద్ధ్యన్దుమాక పుమ్ శిల్పర్ ఓతునర్ హై ని జ్జవీమ్=హ్యన్దు నగోదోహోద్భవం మృతమ్. "తత్తు హైయగ్గవీం యత్ హోయ గోదోహోద్భవం మృతమ్" ఇత్యుమాః పుత్తుగుక్కునెయ్. (౧౪)

శ్లో॥ సాన్దర్యాఖ్యా సరిదురసి విస్తీయ మధ్యాపరుద్ధా
 ఘానాల్పత్వాద్విషమగజాఽఽవగ్గారాభనాభిః ।
 ప్రాక్య ప్రాప్తధియ జఘనం విస్తృతా హస్తినాభ ।
 స్రాతోభేదం భజతి భవతిః పాదదేహావదేహత్ ॥ ౧౫॥

ఎదిప్రై.

హే హస్తినాభ! = హే హస్తినాభానా!	పాప్తః పథిమ = అడైయప్పట్ల పృథుత్తై
ఉరసి = తిగుమార్ పిత	యడైత్తాన [ఐనమాన]
విస్తీయ = పావి	జఘనమ్ = జఘనప్రదేశత్తై
(పెంకిక్కొణ్ణునరుమళిల్)	ప్రాప్య = అడైన్దు
మధ్యాపరుద్ధా = మధ్యప్రదేశత్తాలే తడై	విస్తృతా సతీ = మున్దుశిరుమార్ పిత
పట్టతాయ్	పాల్) పరవియతాయ్ కొణ్ణు
ఘానాల్పత్వాత్ = అపకాశమ్ స్వల్పమా	భవతిః = ఉన్దుడైయ
యరున్దతనాలే (ఉడ్డాన)	పాదదేహావదేహత్ = తిరువడిక శ్లెన్ణి
విషమగతిజ	హ్యజత్తాలే
అవగ్గారాభ	స్రాతోభేదం భజతి = ప్రవాహభేదత్తై అడై
నాభిః	కిఱతు. [ఇరణ్ణునాయ్
సాన్దర్యాఖ్యా	క్కాలాకప్రపహిక్కిఱ
సరిత్	తెన్దు పడి]

[సాంద్ర్యాభ్యేత్యాది.] ఇని, తిగుత్తోకల్ తిరుముద్దాల్ కల్ తిరుక్కణైక్కాల్ కల్ ముతలియ అవయవన్న వేజ్జళై త్తని త్తనియే వణిక్కప్పకుకితారాయ్ అన్ద అవయవజ్జళి విశిష్ట వేష మాయ్, తిరువుదరత్తుక్కు కీర్థిప్పట్టతాన పాదదేశై ఒరుచమ త్కారమాకి వణిక్ త్తరుళుకితార్ ఇతిల్ [హేహ స్తినాథ! ఉరసి విస్తీర్య మధ్యావరుద్ధా, స్థానాల్పత్వా ద్విషమగతిజావర్తగతా భనాభిశ్చ భవతః సాంద్ర్యాఖ్యా సరిత్, ప్రాప్తవధిమ జఘనం ప్రాప్య విస్తృతానతీ పాదదేశాపదేశాత్ ప్రోతోభేదం భజతి-ఇత్యన్వయః.] పేరుళాళనుడైయ తిరుమేనియిలే అల్లకు వెళ్ళమిన్టోడాన్తిన్టెన్న్ లామ్బడియిరుక్కయాలే అన్దసాన్దగ్గై ఒరువదియాక రూపణమ్ పణ్ణుకితార్. అన్దవదియానతు, [ఉరసి విస్తీర్య] తిరుమార్పిలే పరివి. విశాలమాన ఇషమ్వాయ్ త్తాల్ నదికల్ పరివిచ్చెల్లుమితే. * పెరియవరే మార్పితే పేరుళాళనుడైయ తిరుమార్వు. అతిలే ఇన్దసాన్దర్యసిరిత్తానతు నిస్సజ్జోచమాక పురవిల్ త్రాయ్ త్తు. [మధ్యా వరుద్ధా] అజ్జమ్మూర్విలేసరవి కీర్థియిచ్చువాతే ఇన్దైయిలే త్తడైయన్దతాయ్ త్తు. ఇన్దైయానతు ప్రకృతికృతమాకైయాలే; ఇట్టళత్తిలేపెరుకిచ్చెల్ల వైన్దాతే. ఆకైయాలే సాన్దగ్గనదియానతు మధ్యావరుద్ధమాయ్ త్తు “స్థానాల్పత్వాత్” ఎన్నిఱవతు మధ్యమ దీపమోలే మున్నుమేసిన్ను మన్వయిక్కవుమామ్.

[విషమగతిజావర్తగతాభనాభిః] సమగతియాకప్పెరుకి వన్ద సరిత్తు మధ్యావరుద్ధమాయ్ పోకవే అన్దసమగతి మాటి విషమ గతియాయ్ త్తు. విశక్కుటమాన ప్రదేశత్తిలే విరిన్దైల్ల కేణ్డియ ప్రవాహమానతు ఒరువజ్జుచితస్థలత్తిలే విషమగతియాకప్పెరుక ప్పక్కాల్ కుళప్పడియిలే కడలైమశుత్తాత్పోన్ట ప్రవాహాధిక్య

త్రాతే శుభ్రపడువతుణ్ణితే. అన్దశుభ్రీతానో! ఎన్నలామ్మడియాయ్త్తు
తిరునాభి. ఆకవే, విషమగతియడియాకపుణ్ణాన ఆవతళగతమ్
[శుభ్రీ] పోస్త నాభియైయుడైత్తాన యాతొరు సాన్దర్యనదియుణ్ణు;
అశువానతు. [ప్రాప్తధిమ జఘనం ప్రాప్య విస్తృతాసతీ] స్థల
నజ్జోచక్కుత్తెనీజీ పృథువాన జఘనస్థానత్తైప్పెల్లొరు, మీణ్డమ్
తిరుమార్పిల్ పోలే విస్తృతమాయ్. [పాదదేశాపదేశాత్ ప్రోతో
భేదం భజతి.] ఇరణ్ణట్టతిలుమ్ నీణ్ణు విళజుకిన్ద తిరువడిక శైన్దవ్యాజ
త్రాతే అన్దసాన్దర్యనదితా ఇరణ్ణు పెరుక్కాక ప్పిరియలుల్లొరు
తెన్గిత్తార్ ఉలకిల్ పెరుక్కాటుకళి ఇయల్వు ఇజ్జనేయితేయిరు
ప్పతు. ఆకవిత్తాల్-పేరుగుళాళనుడైయ తిరుత్తాళ్ళోళి, సాన్దర్యమే
వడివెపత్తాన్ద్రున్దళన్ ఎన్దతాయ్త్తు. తిరుప్పాదజ్జలై సాన్దర్య
త్తుక్కు అధికరిణమాక వణిక్కైయన్దిక్కే సాన్దర్యతాదాత్మ్య
మాకి వణిక్తవితు సాన్దర్యప్రాచుర్యద్యోతినాథమామ్.

సాన్దర్యమితి ఆఖ్యా యస్యాస్మా - సాన్దర్యాఖ్యా. విషమ
గత్యా జాయత ఇతి విషమగతిజః; సచాసౌ ఆవర్తగతశ్చ,
తస్య ఆభేద ఆభా యస్యాస్మా; విషమగతిజావర్తగతాభా నాభిః
యస్యాస్మా, ఇతి బహువ్రీహిగభాబహువ్రీహిః పృథోభావః -
ప్రథిమా; ప్రాప్తః ప్రథిమా యేనతిత్. జఘనమావతు కటిపురో
భాగమ్. ... (౧౭౧)

శ్లో॥ రమ్భాస్తమ్భాః కిరివరకరాః కారభాస్సారభాజః
వేషాశ్లేషా అపి మరకతస్తమ్భముఖ్యాస్తులాఖ్యాః ।
నాన్యం సమ్యగ్వరద ! నదధుస్సవణముసౌక్యస్వరూపాః
సహ్యైశ్వర్యం దధతి సతథా యావనారహ్యజృమ్భాః॥ ౧౭॥

పదవురై.

హేవరద ! వరదనే !

సారభాజః = బలిష్ఠజ్ఞాన

రమ్యాస్తమ్యాః = వాఙ్మేల్లఱు శైన్య

కరివరికరాః - గజేంద్ర త్రికాతుత్కృత శైన్య

కారభాః = కరభప్రదేశజ్ఞశైన్య

మరకతస్తమ్భముఖ్యాః = మరకతమయమా

న తూడోమతిలియవై యెన్న

(అకియ ఇవైయెల్లామ్)

నేహశేషః = తుడైశినుడైయ అకృతిహా

స్త అకృతియిన్ సమ్మనత్తై

యిడైయవైశిళాయ్ (అతిఏ)

తులాఖ్యాః అపి = ఉపమానమాకహ్నుమ్

ప్రసిద్ధియై ఉడైయవై

యాయినమ్

ఉవోః = పరుత్తిరుక్కిల

త్యదూవోః = ఉపతుతిరుత్తుడైకళుక్కు

సనఁసామ్యమ్ = సవాత్మనాసామ్యత్తై

సమ్యక్ = వజ్రాక

నదధుః = వెలివిల్లై ;

హి = ఏ సత్త్వో,

(తే) = కీర్తించున్న రమ్యాస్తమ్యాదికల్

తిథా విశ్వరూపం = అప్పడిప్పట్ల శక్తివిశే

పత్తై

నదధతి = వహిక్కిన్జన్జిల్లై ;

తిథా యావనారమ్మ } ఎహోతుమ్ యా

బృహదాః } వినారమ్మమ్

యాయరుక్కిల అప్పడి

ప్పట్ల అల్లకులైయమ్

(అల్లకు) యావనారమ్మ

త్తిలున్దాకక్కుడియ అ

ప్పడిప్పట్ల వి కా సజ్జలై

యమ్

నదధతి = వహిక్కిన్జన్జిల్లైయితే.

[రమ్యాస్తమ్భా ఇత్యాది.] పాదదేశ త్రిలే ప్రథమావ
యవమాన తిరుత్తోడై కళిన్ అల్లకిలే అల్లక్కల్ ఎట్టుప్పేళుకిత్తార్.
కన్దలితకదళీ కాణ్డకరికరకరభమరికతస్తమ్భాదికల్లై వెన్ఱు అడివరుత్తు
నునిశిలుత్తు మదమదెన్ఱు మాంసశబ్దశాయితే పేరుళాళనుడైయ
తిరుత్తోడైకల్ విశబ్దమతు కదళీ కాణ్డప్రభృతికల్లై సామాన్యమాక
చ్చిల కివికల్ తొడైకళుక్కు ఉపమానమాక వణిన్జుత్తున్దాకిలుమ్
పేరుళాళనుడైయ తిరుత్తోడై కళుక్కు అవై ఉపమానమాక ప్రాప్తి
యైయెన్నుమిడతై సహేతుకమాక అరుళిచ్చెయ్కిత్తార్. “ నాగే
స్త్రిహస్తాస్త్వచి కకశత్వాత్ ఏకాన్తశ్చైత్యాత్కదర్శివశేషః ।

లభ్యాపి లోకే పరిణాహిరూపం జాతాస్తదూవోఽరుపమాన
బాహ్యః." ఎట్లు సామాన్యవిషయజ్ఞశీల్ శోల్లమ్మడి ఇతువానాల్
పేరరుభాళవియత్తిలే కిముత ? ఎన్నుమిత్తనైయితే

[రిమ్భాస్తమ్భాః] అడివరుత్తు నునిశిఱుత్తిరుక్కైక్కుమ్
కుళిర్ ద్దిరుక్కైక్కుమ్ కదిళి కాణ్ణజ్జళైత్తుడై కిళుక్కు ఉపమానమాక
వొల్లిపొపువత్తుణ్ణితే. [కరివరకరాః] అప్పడియే యానైయిన్
తుత్తిక్కైక్కుమ్. [కారభాః] 'తస్యేదమ్' ఎన్నిట అధ్నత్తిలే వద్ద
అన్త్రత్తయచుల్ల, కిరభా వవ కారభాః ఎట్లు స్వాధికత్తయ
మాయ్కొడ్డిక్కిఱతు. కరభమావతు- 'కిరబద్ధాదాకనిష్ఠం కిరస్య
కిరభో బహిః" ఎన్లు అమరకోశ త్తిన్బడి - మణిక్కట్ట ముతల్ శుణ్ణ
విరిలళి ప్రముళ్ళ కిరబహిఃప్రదేశమ్. ఇతుప్రమ్ అడివరుత్తు నునిశిఱు
త్తిరుక్కైక్కుమాలే ఊరుదృష్టాన్తిమాకిలైక్కుప్పమ్. [నారభాజః]
ఇన్ద్రశేషణమ్ రిమ్భాస్తమ్భాదివిశేష్యవత్తుప్తయత్తిలుమ్ అన్వ
యిక్కైక్కుమ్ యతు. బల్లిస్సజ్జళాన (అల్లతు) ప్రశస్తజ్జళాన కదిళి
కాణ్ణజ్జళైన్ శుణ్ణాదణ్ణజ్జళైన్ కరిభప్రదేశజ్జళైన్ మరికితిస్తమ్భా
దికళైన్ ఇవైయెల్లామ్. [వేషాశ్లేషా అపి, తులాఖ్యా అపి] తొడై
కిళుక్కైయ ఆకృతిపొన్త ఆకృతియాన్మన్నశ్చై యుడైయవైక
ళాయ్ అతవ సాదృశ్యప్రసిద్ధియైయైయనై కళాయున్ద్రపాతిలుమ్
ఎన్టఱడి. వేషస్య ఆశ్లేషః యేషుతే - ఇతి వ్యధికిరణబహువ్రీహిః.
అథవా, వేషమ్ ఆల్లిప్యన్తితి వేషాశ్లేషాః ఎన్నుమామ్. రిమ్భా
స్తమ్భాదికళి ఊరుసమానాకారిజ్జళైన్తాయ్త్తు. తులాఖ్యాః -
తులేతి ఆఖ్యా యేషాంతే. అథవా, తులాయాం (ఔపమ్యే),
ఆఖ్యా (ప్రసిద్ధిః) యేషాంతే - ఇతివా భవతు. 'కరభోరు!' 'రమ్భోరు!' ఇత్యాదిప్రయోగజ్ఞుళ్ళమైయూల్ రిమ్భాస్తమ్భాది

కళుక్కుమ్ తొడైక్కుమ్ ఒరు ఉపమానోపమేయభావప్రసిద్ధియు
జ్ఞోతే, అట్టైచ్చొన్న పడి. “ హస్తహస్తయుగభాసవృత్తై । రాజతః
క్రమకృశౌచసదూరూ సుంద్రస్యవసభూధరభతుః ” ఎట్టు సుందర
బాహుస్తవత్తిలే ఇవర్తాముమ్ అరుళిచ్చెయ్తాఁతే - తాకికప్రసి
ద్ధియై యనునోత్తు. ఆక, ఉపమానత్వప్రసిద్ధియైయుడైయ ఇంద్ర
వస్తుక్కుళైల్లామ్ ;

[పరద । ఉవోః త్వదూవోః సవణాసామ్యం సమ్యక్
సదధుః] ఉన్నుడైయ శిఱస్తతిరుత్తొడైకళుక్కు ఏకదేశసామ్యత్తై
పహిక్కుమిత్తనైయల్లతు సవణాసామ్యమ్ పోరాతుకాణ్ ఎన్
పడి. సువృత్తజ్గళాయ్ క్రమకృశజ్గళాయరుక్కుసుగత్తిఱ్ఱుమాత్తి
రమ్ ఒరునాఱు పోలియాకకూక్కుసుత్తనైపోక్కి, ఉట్టుకున్దుపార్
త్తాల్ ప్రధానాంజ్గళిలే కుత్తెయున్ద్రోరుక్కుమితే అన్వపమాన
పదాధ్యక్షభే. కేలమ్ ఆకారిసామ్యత్తైక్కొడ్డే పూణౌణపమ్యమ్
సాధిక్కూడ్డమాకిల్ తెన్నైమరత్తైయుమ్కూడ తొడ్డైకళుక్కు
ఉపమైయాకకూక్కుఱలామితే.

రమాభస్తమాభదికళితా ట్టీల్ పేరుభాశనుడైయ తిరు
త్తొడైకళుక్కు ఉళ్ళ శిఱప్ప ఎన్నెన్న ; వృతిచేకముఖత్తాలే అరుళి
చ్చెయ్కీతార్ [నవ్యైశ్వర్యమిత్యాది.] తే - ఎన్నిఱ ఒరుకత్తెవద
మధ్యాహ్నమ్ ఆంద్రరమాభస్తమాభదికళానవై ; [నహి తథా
వశ్యం దధతి ; నహి తథా యశావనారమ్భజృమ్భాశ్చ దధతి]
విశ్వరూపావతు - ఇక్లేశక్తి ; అతావతు నామధ్యమ్. ఎమ్మెరు
మానుడైయ తిరుత్తొడైకళుక్కు అసాధారణమానశక్తి ఏతెన్నిల్,
ముకుతైటభసంహారివృత్తానైత్తై త్తిరుపుళ్ళున్ద్రోరుళిచ్చెయ్కీఱ
పడి. తిరుమాలిరుజ్జోలైయైరుడైయ తిరుత్తొడైకళుక్కు విశే

షణ్ణమిదుమౌతు “పిష్టదాప్తమధుకైటభకీచా” ఎష్టరుభిచ్చెయ్త
వరితే ఇనర్ ఆదిస్పష్టికాలత్తిల్ తోన్ఱినవర్కళాయ్ మహాబలింపర్
కళాన మధుకైటభర్కళెన్ను మురుర్కళిరువరుమ్ మున్నొరుకాల
త్తిల్ చతుర్ముఖనిడత్తిలిరున్దు వేదజ్జళైక్కొళైక్కొణ్ణ కడలిల్
మూర్క్కి మత్తెన్దువిడ, శానప్తెలియైత్తయిమ్ పెరువిళక్కాన వేదజ్జళో
బుట్టిన్దమైవర్గ్గి ఉలక సుజుమ్ పేరుల్ మూడినలియ్యాసత్త, ఒహ్
దకళినైవరుమ్ కణ్ కెట్టవర్ పోల యాతోన్ఱుమ్ శెయ్యవళియామరి
త్తికైత్తు వరున్దువతుక్కు ఎమ్మెరుమాత్తిరువుళ్ళనింజ్జి క్కడలినుళో
పుకున్దు అవ్వసురర్కళైత్తేడ్కణ్ణపిడిక్క, అవర్కళుమ్ శెరుక్కి
ఎమ్మెరుమానై ఎదిర్త్తు పెరుమ్ పోర్ పురియ, ఎమ్మెరుమాత్
ఇవర్కళైత్తుడై యాలిశుక్కిక్కొన్ఱరుళినానెన్ఱు సైదమితే ప్పణ్ణరు
నమయవి శేవత్తిలే అవ్వసురర్కళో పెర్గ్గిరున్దవరిమ్ ప్పడుతాకా
మైక్కాక వాయ్త్తు త్తుడైయిడైయిలిఱుక్కి ముడిత్తతు. ఇన్దశక్కి
విశేషమాయ్త్తు ఇజ్జే విశ్వరృశబ్దతాలే వివక్షితమ్ ఇప్పడిప్పట్ట
వల్లమై రిమ్మాన్దమాన్దకళుక్కు అణుమాత్రముమిరుక్కు ప్రసక్తి
యిలైయితే.

[తథా యశావనారవృజృహృశ్చ నదధత్తి] రమ్మాన్దమాన్ద
డికళో కాలాధీనపరిణామశాలికళాకైయాలే సవకకాలత్తిలుమ్ బరు
పడిప్పడ అద్దికుపెర్గ్గిరుక్కుమాట్టా; ప్రధమక్షణత్తిలే శెవ్వియ
వాక్కికాణప్పట్టు ద్వితీయక్షణత్తిలే ఉరుమాయ్న్దొగ్గియుమ్బడి
యితే అవర్గ్గి రీతియిరున్దు. తిరుత్తుడైకళోవ్వాల్ యశావన
త్తిన్ ఉపక్రమదశైయిలే యిరుక్కుక్కడవ విజృంభత్తిఱుక్కు ఒరు
పోతిలుమ్ విచ్చెదమిన్దికే యశావనప్రాగభావదశైయై ఎప్పి
తుమ్ కోట్సున్దనపోల విశ్వానిన్దమైయాలే ఇవర్గ్గిరుక్కుమ్

అవగ్రోమిక్కుమ్ నశువాశిపోరుమితే. “జృన్భస్తు త్రిషు జృన్భణమ్” ఎన్న అమరకోశ త్రిన్పడి జృన్భశబ్దమ్ లిజ్జ తయ త్రిలిముడ్డా కైయాల్ ఇణ్ణే స్త్రీలిజ్జమాకప్రయుక్తమాయ్త్తు. (జృమ్భా, జృమ్భే,) జృమ్భాః ఇతి ద్వితీయాబహువచనమ్. జృమ్భాజ్ ఎన్ఱుమ్ శిలర్ ఓతువర్. జృన్భానూవతు - విలక్షణవికాసమ్

“కారభాః” ఎన్నతఱ్కు- ‘కరభస్య ఇమే’ ఎన్ఱు వ్యుత్పత్తి పణ్ణి, ‘వేషాశ్లేషాః’ ఎన్నతై విశేష్యమాక్కి కారభపదశ్చై అత్తుక్కు విశేషణమాక్కి “కరభసమ్భన్ధిః ఆకారపరిణామాః” ఎన్ఱు ఉరై త్తార్ సంస్కృతవ్యాఖ్యాతా. ఇతి సామన్వయమ్ ఎవ్వళవెన్ను మిడతై నిరూపకర్కళితామే నిరూపిక్కక్కడవర్కళి. — సవణం సామ్యమెన్ఱుతు - సవాత్సనాసామ్యమెన్ఱుడి. అంశతస్సామ్యమే యుశ్శత త్తనై. (౧౬)

శ్లో॥ యా తే గాత్రే పరిద ! జనితా కాన్తిమయ్యాపగాభూత్
తస్యాః స్రోతోద్వితయమిహ యద్యాతి పాదప్రవాదమ్ ।
తజ్జాతోధక్వాభ్రమియుగమివోద్భానునీ జానునీ తే
స్యాదక్షిణోవాః కతుదయుగళం యౌవనైశ్వర్యనామ్నోః ॥

పదవృత్తే.

హేపరిద ! = పరిదనే!
తే గాత్రే = శరీరమునీయిల్
కాన్తిమయీ = కాన్తిస్వరూపమాన
యా అపగా = యాతొరు నదియానతు
జనితా = ఉద్భాక్కుపుట్టిరుక్కిటతో,
తస్యాః = అన్దనదియనుడైయ

యతో స్రోతోద్వితయమ్ = యాతొరు
ఇరణ్ణపిరివాన ప్రవాహ
మానతు
ఇహ = ఇన్ద్రు మేనియిల్
పాదప్రవాదమ్ = తిరువడిః శాన్తిమయపదేశతై
యాతి = అన్దైన్ద్రతో,

ఉద్భానునీ = మేఘాక్షిప్త శోభైయాయుః	(భాశః) = విశజ్ఞుః స్తవః ;
దైయవైయాన	వా = అల్లఁగు,
తే జానునీ = ఉనఁడు ముద్దువాల్ కళానవై	యాంనైశ్వర్యం } యావనమెన్న మిశ్వ
తజ్జాతోధక్వభ్రమి } (పాదప్రవాదతై	సామ్నాః } గృహెన్ద్రమ్ పెయరై
యుగమివ } అద్యైశ్చ అన్త	యదైయ
ప్రవాహద్వయ త్తిలుణ్ణాన	ఉన్తో = ఇరణ్ణు ఎగుఁగుకలిన్దుడైయ
ఊర్ధ్వాకారమాన ఇర	కకుదయగళం } ఇరణ్ణు ముశుప్పక
ద్దునీర్క్కుమిఱ్ఱిపోల	స్యాత్ } కామ్.

[యంపే గాశ్రణత్యాది.] తిరుముద్దున్నాల్ కళిన్దుకిలే ఈమ పట్టుప్పేశుకిఱార్. “సాన్దర్యాఖ్యా పరిగుగిసి” ఎన్ద్ర క్షీర్తిల్ శోకిత్తిక్ తాత్ప్ర్యై ఇన్ద్రశ్శోకక్తిక్ పూనాన్కథకత్తాలే అనుభాసిక్కి గార్. [హేచరద! శేగాత్రే కాన్తిమయీ యా ఆవగం ఆభూత్, తస్యాః యత్ప్రసోద్యోద్వితయం పాదప్రవాదం యాః] పేరుగళాళినే! దేవరి రుడైయ తిరుమేనియిలే యానోరు సాన్దర్యమహానది వెళ్ళుచుట్టు క్కిడక్కిఱతో, అన్దనదియిన్దుడైయ యాన్దు ప్రవాహద్వయ మానతు అంఘ్రిదణ్ణజ్జళైన్దిట న్యపదేశతై యదైన్దిరుక్కిఱతో. — (ఇన్ద్రధక్మ పూనాన్కత్తానువాదమెన్నుమిడతై నన్దుశక్కుమ్ యచ్చబవేప్పై.)

[తజ్జాతేత్యాది.] అన్దప్రవాహద్వయ త్తిలుణ్ణాన ఊర్ధ్వాకారమాన ఇరణ్ణు నీర్క్కుమిఱ్ఱికళిపోలే విశజ్ఞానిస్తవ - దేవరి రుడైయ తిరుముద్దున్నాల్ కళి. ఎనవే, సాన్దర్యమ్ శేజ్జీనిఱ్కుమిడ మెస్తతాయ్త్తు. ఇజ్జనప్ప క్కే, వేతూరువశియాకవుమ్ ఉత్పేయి క్కలామెన్దితార్ [స్వాదిత్వాదియాలే] యావనైశ్వర్యసామ్నాః ఉన్తోః కకుదయుగళం వాస్యాత్ = యావనమెన్న విశ్వర్యమెన్న ఇవైకళాకిఱ ఇరణ్ణువృషభ రాజజ్గళిక్ ముశుప్పకళి తాన్ ముద్దున్నాల్

కళాక మిళిర్ కిష్ట నవెన్టుమ్ శొల్లలామెన్తై. వృషభజ్ఞభుక్కుముశు
ప్పానతు అసాభారణనిరూపకమావతుపోల, తిరుముల్లిన్దాల్ కళ
యావనై శ్వర్యజ్ఞభుక్కు అసాభారణనిరూపకజ్ఞభా యిరుక్కిన్టన
వెన్టపడి. “ యశావనవృషకకుదోద్భేదనిభం నితరాం భాతి విభోరు
భయం జాను శుభాకృతికమ్. ” ఎన్ట సున్దరబాహు స్తవనూక్తి
ఇక్కి అనునన్దేయమ్

ప్రోతోద్వితయమ్, ప్రోతోయుగళమ్ ఇతి పాఠభేదః. ఉద్భా
నునీ=ఉద్గచ్ఛన్తో భానవో యయోస్తే-; ఎప్పోతుమ్ వెళిక్కిళర్ కిష్ట
ఒళిపారున్దియవై. కకుదయుగళమ్=“ వృషాక్కి కకుదోఽస్త్రియా”
మిత్యమరః. ... (౧౭)

శ్లో॥ ప్రేష్టాప్రూతుం కరిగిరిశిరోఽఘోముఖభావభాజోః
లక్ష్మీద్వన్ద్యాహ్వయకమలయోదణ్డకాణ్డాయమానే ।
అద్రిస్పశోఽద్భవసుఖత ఉత్కణ్టకే రోమహమాత్
ద్రప్తుదన్వప్తినకరద ! కిమలం లక్ష్మీతుం జప్తి కే తే ॥ ౧౮ ॥

పదవురై.

హేవరద ! = వరదనే !

కరిగిరిశిరః = హస్తిగిరియిన్ ఉచ్చయై

ప్రేష్టా అప్రూతుమ్ = (భోగ్యతాతిశయ

ప్రయుక్తమాన) ప్రీతియాదే

అప్రూణమ్ శయవరణుక్కు

అఘోముఖభావ } కవిభ్రముకమా యిరు

భాజోః } క్కుమ్ నిలైమైయై

అదైస్తుళ్ళ

అంప్రేద్వన్ద్యాహ్వయ } తిరువడి యిలైక
కమలయోః } శెన్నుమ్ తావ

రై మలర్ కళిసుడైయ

దణ్డకాణ్డాయమానే = వాళత్తణ్డ పోన్టన

వాయ

అద్రిస్పశోఽద్భవ } తిరుమలైయోలై

సుఖతః } స్వకలైరైయ

ణ్డాన సుఖత్తి నాలాయ

రోమహాసాత్ = మయిర్క్కుచ్చెటివి	ద్రష్టః దృష్టిః = సేవిషువనుడైయ చతు
నాల్	సాన్సతు
ఉత్ కణ్ణికే = కణ్ణికతబ్బళాయిరానిస్తుళ్ళ	అజ్జితుమ్ = విట్టు అవ్వరుకేపాక
తే జజ్జే = ఉనతు కణ్ణికార్కత్తై	అలం కిమ్ = వల్లలో?

[ప్రేమ్నాఘాతుమిత్యాది.] పేరరుభాళనుడైయ తిరుక్కణ్ణైక్కార్కళినరుకిలే తామ్ ఈశుపట్టవడియై అరుళిచ్చెయ్ కితార్. తిరువత్తిమామలైయిక్ భోగ్యతాతిశయప్రయుక్తిమాన ప్రీతివిశేషత్తాలే అత్తిరుమలైయిక్ ఉచ్చియై మోన్దు మకిల్ల వేణుమెన్టునినైత్తు పేరరుభాళత్తిరువడిత్తామరైకళానవై కీర్త్తుముకమాయిరుప్పనవాకవుమ్, తిరుక్కణ్ణైక్కార్కళానవై అత్తామరైకళిక్ నాళదణ్ణజ్జళో వెన్నలామ్బడియిరుప్పనవాకవుమ్, హస్తిగిరిస్పశక్తాలుణ్ణాన సుఖవిశేషత్తాలే అక్కణ్ణైక్కార్కళో రోమాజ్జితమాయిరుప్పతానతు కమలనాళదణ్ణజ్జళిలే కణ్ణికమెన్నలామ్బడియిరుప్పతాకవుమ్, ఇప్పడి పరమభోగ్యమాన తిరుక్కణ్ణైక్కార్కళైత్తవిర్త్తు మల్లొన్దు ఎన్దవస్తువిలుమ్ కణ్ శెల్లొన్దొత్తపడి ఆభిరూప్యమవిజ్ఞయిరుప్పతాకవుమ్ అరుళిచ్చెయ్ కితార్.

[కరిగిరిశిరః ఆఘాతుమ్] అత్యంతప్రీతివిషయమానవస్తువిలే ప్రీతివిరోధాహమాకచ్చెయ్యుమ్ శెయల్ కళిలే ఉచ్చిమోరుకైయెన్బతు ఒన్బితే. “ఎన్నార్వత్తిడైయల్లున్దత్తల్లువాతే ముల్లుళాతే మోవాతుచ్చి” ఎన్నక్కడవతితే. పేరరుభాళక్ పొరున్దివర్తిప్పతల్లు ఇత్తిరుమలైయానతు మికవుమ్ పాణ్గానప్రదేశమాక వాయ్ తమ్మెయాలే అన్దప్రీతివిశేషత్తుక్కుప్పొక్కుప్పిడాక ఇత్తిరుమలైయై ఉచ్చిమోరవేణుమెన్టు పేరరుభాళనుడైయ తిరువడిత్తామరైకళో అథో ముఖత్వత్తై ప్రాపిక్కవే, కణ్ణైక్కార్కళో నాళదణ్ణసానీయత్వత్తై

ప్రాపి త్వవ. సుందరబాహు స్తవ త్తిలుమ్ - “అథోముఖస్య స్తవదార విద్వయోరుదభృతోదా త్తసునాళసన్నిభే । విలంఘ్య జంఘే క్వను రంహతో దృశౌ వనాద్రినాధస్య సుసుందరస్యమే.” ఎన్టరుళిచ్చెయ్ తుళ్ళమైకాణ్ణ.

తిరుక్కుణైక్కాల్ కళై కమలనాళదణ్ణమాక చ్చొన్నాల్ అతుక్కు ఇరుక్కుడవ కణ్ణకవ్యాప్తియిరుక్కు వేణుమేయెన్న ; అతువుముణ్ణెన్ఱార్ [అద్రిస్స శేత్యాదియాలే.] ఇప్పతమవస్తుసన్గ త్తిలే రోమాళ్ళుముణ్ణాకక్కడవతితే.

[ద్రవ్యః] అనుభోక్తావాస అస్మాదృశజనత్తుకౌన్వపడి. జంఘికే=జంఘే ఏవ జంఘికే ; స్వాభేకప్రత్యయః. “తేజంఘికే లంఘితుం దృష్టిః అలంకిమ్ ?” ఎన్వతు - వైత్తకణ్ వాణ్గాలే ఇమై క్కొట్టురలుమ్ శెయ్యా లే సదాదశనమ్మణ్ణవేణుముడియితే దేవరీ రుడైయతిరుక్కుణైక్కాల్ కళినట్టిరుప్ప తెన్ఱై. ... (౧౮)

శ్లో॥ భక్తానాం యద్వపుషి దహరం పణ్డీతం పుణ్డీరీకం
యచ్చాన్తమానం వరద ! సతతాధ్యాసనాదాసనాబ్జమ్ ।
ఆమ్నాయానాం యదపిచ శిరో యశ్చ మూర్ధా శరారేః
హస్త్యద్రేవాః కిమతిసుఖదం తేషు వాదాబ్జయోస్తే ॥ ౧౯ ॥

పదపురై.

హేవరద ! = వరద వే !

భక్తానామ్ = భక్తరాన యోగితగుడైయ

వపుషి = శరీర త్తిలే

పణ్డీతమ్ = జ్ఞానవికాసకాలియాయ్

దహరమ్ = దహర మెన్నుమ్ పేరుడైయ

తాయ్

యత్ పుణ్డీరీకమ్ - యాతొరుపుణ్డీరీకముణ్ణో

(పరమపద త్తిల్)

సతతాధ్యాసనాత్ (ఆపి) } నీ ఎప్పుడు

ఆహ్వానమ్ } మ్ వీర్ శ్లో

రుద్దాలుమ్ వాట్టమడైయాత

అసనాబ్జంచయత్ = అసనపుణ్డీరీక మెన్నుతు

యాతొరుపుణ్ణో,

అమృతానాం } వేదాంతమెన్నతుయా	తేషు=అకప్రసిద్ధమాన విష్ణుసానన్దగుల్
శిరోపిత యుత్ } తోష్టణో,	తే సాదాబ్జయోః=ఉనతు తిరుపడి త్తామ
శకారః మూఢాః } సమృద్ధి వారుడై	రైకభుక్కు
యశ్చ } య తిరు ముడి	అరిసుభదమ్ = మిక్కు సుభుప్రదమాన
యాతొష్టణో,	ఇదమ్
పాస్త్యద్రేః } ఇష్టక్రిహస్తిగిరియిక్	
మూఢాఃచ యః } శిఖరమ్ యాతొ	కింవా ? = యాతుకోల్ ?
ష్టణో,	

[భక్తానామిత్యాది.] పేరరుభాశనుడైయ దివ్యావయవనన్ని వేళెజ్జలిక సాందర్య త్తిలే ఈడుపాడాయ్ చెల్లుకెఱ ఇప్రకరణ త్తిలే ఇష్ట శ్లోకమ్ ప్రాసంగికమాయీరానిష్ట తాయ్త్తు. ఇ త్తిరువడికలిక అరుమ్ పెరుమైకభుక్కు త్తకుతియామ్మడి పారున్దివ ర్రిక్కైక్కురియ నిలమ్ తిరువ త్తిమామలైయినుచ్చియేయామెన్టు తమితిరువుళ్ళత్తై ఒరువిల కుణప్రశ్న భజియాలే అరుళిచ్చెయ్కీతార్.

ఎమ్మెరుమానుడైయ తిరువడికభుక్కు అధిస్తానస్తానజ్గల్ పలవుణ్డు. “పోతిల్ కమలవన్నెజ్జమ్పుకున్దు” ఎన్టుమ్, “పనిక్కు డలుల్ పళ్ళికోల్ ప్పొయ్క విట్టు ఓడివన్దైమనక్కడలుల్ వాల్లిపల్ల మాయమణాశనమ్మి” ఎన్టుమ్, “విట్టుశి త్తైమనత్తే కోయిల్ కొణ్ణ కోవల్” ఎన్టుమ్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే ఆల్ వార్ కళ పోల్వారాన పరమభక్త కలిక హృదయపుణ్డరిక్మ్; - నలమన్దమిల్లో నాట్టిలే భగవత్పాదపీరమాక భగవచ్చాస్త్రాదికలిల్ ప్రతిపాదితమాయ్ విమ లాద్యప్రకృత్యధిష్ఠిత దళాప్రకవిశిష్టమాయ్ కణికాకాపరికమితర మాయ్ సతతవికాసోన్ముఖమాన ఆననపద్మమ్; - “నాన్మత్తైయచ్చి యిల్ నన్దువిళిగ్గియ నారణనార్ పదమే” [విల్లిపుత్తూరార్ పారతమ్.] ఎన్నిటపడియే - వేదమూఢావాకియ ఉపనిషత్తుక్కుల్; - “వన్దెన

తుచ్చియుళానే” ఎట్టువ్, “తిరుమాలిరుమ్ శోలై మలైయే తిరుప్పా
ఱ్ఱుడలే యోలైయే” ఎట్టు మరుళిచ్చెయ్ తవడియే-నమ్మాళ్ వా
రుడైయ తిరుముడి;-ఎన్ను మిత్తాదిస్థానజ్గళ్ ఉత్తిరువడికళ్ పారున్ది
వర్తిక్కైక్కుప్పాజ్గాన ఇడజ్గళెన్దు కేట్టిరున్దోమ్; ఇప్పోతు నీ హస్తీ
గిరిమూథా-విలే పణ్ణమ్ విరుప్పత్తైప్పార్ త్రాల్ అమ్మాస్థానజ్గళెల్లామ్
“కల్లమ్ నైకడలు” మిత్తాదియిట్టడియే *పుల్లెన్దొట్టిన్దనకొల్.
ఎన్ను మ్మడియాయ్ ఇవ్విడ తైయే పరమభోగ్యమానస్థానమాక ఆద
రిత్తు వర్తిక్కితాయ్ పోలిరానిల్లో; పెరుమానే! ఇన్న ఇడన్దా
ఉత్తిరువడిక భుక్కుప్పాజ్గాన ఇడమెన్దు అటుతియిడమాట్టుకిటిలే;
నీయే తెరియనరుళిచ్చెయ్ తరుళ వేణుమెన్దుతు పరమతాత్పర్యమ్.

ప్రమాణబలత్తాలే భక్తజనహృదయపుణ్డరీకాదికళ్ ఉత్తిరు
వడిక భుక్కు ప్పాజ్గాన ప్రదేశమెన్దిరున్దాలుమ్ ప్రత్యక్ష త్తిలే హస్తీగిరి
మూథా-వే పాజ్గాన ప్రదేశమెన్దు విళిబుక్కిన్దుతు; ఆకిలుమ్ ప్రత్యక్ష
త్తైయే ప్రధానమాకక్కొన్డు శాస్త్రప్రమాణజ్గళై ఉపమదిక్కు
మ్మడియానసాహసమ్ అడియేనుక్కిల్లామైయోల్ ఉత్తిరువడిక భుక్కు
అభిమతతమమాన అధిస్థానభూమి ఇన్న తెన్నుమిడతై నీయే శోతి
వాయ్తిట్టదు అరుళిచ్చెయ్ తరుళాయ్గెత్తార్.

“శేయోజు తణ్ తిరుమాలిరుమ్ శోలై మలై యుత్తైయు
మాయా! ఎక్కురైయాయ్తు మత్తెన్దొన్దుళాయో? తీయో
మ్మక్కై మత్తెయోర్ శిటుపులియూర్ చ్చులశయనత్తాయో? ఉన
తడియార్ మనత్తాయో? అటియేనే.” [పెరియతిరుమొళి ౭౫ ౭]
ఎన్ను మ్మపాశుర తై ఒరుపుడై అడియోల్లోయ్తు ఇన్దొళ్ళమ్. అన్ద
ప్పాట్టి వ్యాఖ్యాన త్తిలే “ఇత్తర్ శొల్లిల్లోయ్తు - సాధరి

పలవడి ప్రకృష్టాహ్వానే ఇన్వోవిడబ్లీతోటుమ్ ఇని అవ్వరుక్తితై యెన్నుమ్మడి కుత్తెయటవర్తిక్కిటవడియై కాట్టిక్కొనుత్తాన్.” ఎన్నరుళిచ్చెయ్తిరుక్కయాలే ఇన్ద శ్లోకత్తుక్కుమ్ అతువే తాత్పర్య మాకలామ్.

అత్ర సంస్కృతవ్యాఖ్యాతా - “ఉక్తేష్వేతేషుపశ్చిసుఫా నేషు తవపాదాబ్జయోః [కింవా అతిసుఖదమ్?] హస్తిగిరిభిఖరమేవ అతిసుఖదమితిభావః, అత్రైవయథామనోరథం సకలసమాశ్రయణ సౌకర్యసకలఫలప్రదత్వసమ్భవాత్.” - ఇతి.

[భక్తానాం యద్వపుషిదహరం పణ్డితంపుణ్డికీమ్.] ఛాన్దో గ్యుత్తిలే [౨ - ౧ - ౧] “అభయదిదమస్మిన్ బ్రహ్మపురేదహరం పుణ్డిరీకంవేశ్మ.....” ఇత్యాదిశ్రుత్యై అనుసన్నిపృథు. శ్రీభాష్యత్తిల్ దహరాధికరణప్రమేయతైయమ్స్సరిప్పతు. “దహ్రాంవిసాహ్మం పర వేశ్మభూతంయత్పుణ్డిరీకం పురమధ్యసంస్థమ్ । తత్రాపిదహ్రాంగగనం విశోకస్తస్మిన్ యదస్తస్తదుపాసితవ్యమ్.” ఎన్ద ఉపనిషత్తుమ్ ఇక్లే వివక్షితమ్. దహరమెన్దతు నూత్ముమెన్ద పడి పణ్డితమెన్దతు “పడి - గతే” ఎన్ద ధాతుపడియాక ప్పిఱన్దశబ్దమాక్తయాలే “గత్యథాఁ బుధ్యథాఁ” ఎన్దపడియే జ్ఞానవికాసశాలియెన్ద. ... (౧౯)

శ్లో! పద్యాస్వద్యాఽఙ్గులిషు పరద! ప్రిన్దతః కాన్తిసిన్ధోః

ప్రవీచీవీధీవిభవముభయ్యాష్వమ్భుసో లమ్భితాసు ।

విన్దన్నిన్దుః ప్రతిఫలనజాం నమ్మదం కిం పదం తే

ఛాయాచ్చద్మా నఖవిరతితాం లమ్భితశ్శుమ్భితస్సన్ ॥ ౬౦ ॥

పదపూర్వే.

పేరవరద ! = వరదన !

కాన్తసిన్ధోః = కాన్తయాశిరఃపాదలిక్

అమృతః ప్రాంతతః = సీత చంద్రుల

పీచీపీధీవిభవమ్ = అలెవరికై కలిశోభయై

అమృతాను = అదైవిక పుట్టియక్కి

పద్యాను ఉభయాంశు తిరువడికలిత

అజులిషు } యజ్ఞాన ఇర

జ్ఞానపాన తిరువెరళకలిత

ప్రతిఫలనశాం సమృదమ్ = ప్రతిఫలిపుత

సాలావశోభయై

అద్య విద్వక్ = ఇహోపతు అదైయానిష్టవ

సాయ (అతవీవ)

ఛాయాచ్ఛద్యా = ప్రతిచ్ఛాయాస్వరూప

సాన

ఇన్ద్రః = చంద్ర సానవక్

నఖ వితతితామ్ = నఖ పక్షి యాయరు

క్లయై

అమృతస్సక్ = అదైవిక పుట్టినసాయ

తే పదమ్ = ఉనతు తిరువడియై

శుభ్యితః కిమ్ = విశిష్టచ్చయేతనకార ?

[పద్యాస్విత్యాది.] తిరువడికలిలుళ్ళ తిరునఖజులై వణిక్కితార్. తిరువెరళకలివణనముమ్ ఊడే నికట్టే కిన్టతు. — పేరరుభాళనుడైయ తిరుమేనియిలే ఒరు కాన్తినముద్రమ్ ఉణ్ణాయ్తు; కడలాకిర అలైకళముణ్ణాక వేణుమితే. అవ్నలైకళ తానో ఎన్నలా మృడియిరానిన్టన తిరువెరళకళి. అత్తిరువెరళకళితే ప్రతిఫలియానిన్ట చంద్రక్ ప్రతిచ్ఛాయెయెన్నుమ్ వ్యాజత్తాలే నఖపక్షియాయరుక్లయైయడైన్డు తిరువడికళుక్కు శోభావహానాక అమైనా నెన్గితార్. సుందరబాహుస్తవత్తిలే - “సౌందర్యసారామృతసిన్ధుపీచి క్రేణీషు సాదాజులినామికాసు । నృకక్రత్య చంద్రక్రియమాత్మకాన్త్యా నఖావళీ శుశ్చుతి సుందరస్య.” ఎన్టరులిచ్చెయేతపడి కాణ్ణ.

పద్యాను = పదనమ్మనిసిషు ఎన్ట పడి. “శరీరావయవాద్యత్”

[గీ - ౧ - ౬.] ఎన్నుమ్నూత్రత్రాల్ యత్ప్రేత్యయాన్తమాంబురుక్కితతు. ‘ఉభయాంశులిషు’ ఎన్టతు - ఇరణ్ణుతిరువడికలిలు మళ్ళమైయెప్పల్లి. ఉభౌ అవయవౌ ఆసామిత్యుభయ్యః; తాసు.

అజ్ఞులికకుక్కు వామపాదపతిత్వమ్ ఒరు అవయవమ్ ; సవ్యపాద పతిత్వమ్ ఒరు అవయవమెన్యుణ్ క. అవయవమావతు - పకు పెన్యునడి.

[ప్రతిఫలనజాం సమ్మదం విద్వత్ ఇన్దుః] కడలైకళితోఁటుమ్ చన్ద్రోఁ ప్రతిఫలిత్తు పలచన్ద్రనాకక్కానిన్దుఁమితే. అప్పడియే ఇజ్ఞుమ్ సౌన్దర్యసాగర త్రికతరజ్జమాకియ ఒవ్వురు తిరువిరిలిలుమ్ చన్ద్రోఁ తనిత్తనియే ప్రతిఫలిత్తు సఖావళియాక విశజ్ఞుక్కిన్దున్దున్దు. “ప్రతిఫలనం విద్వత్” ఎన్దులే పోతుమాయిరుక్కు “ప్రతిఫలనజాం సమ్మదమ్” ఎన్దుతు - శజ్జరకశడైయినిల్ తజ్జి శీర్ కుల్లెన్దురుక్కు మవనాన చన్ద్రనుక్కు ప్పేరరుళాళనుడైయ తిరువిరిల్ కళితే ప్రతి ఫలిపుతానతు మహత్తరమాన ఐశ్వర్యమితే ఎన్నుమ్ తీరుపుళ్ళ మాయ్త్తు. “ఛాయాచ్చద్మా” ఎన్నతఱ్ఱు “ప్రతిచ్ఛాయావ్యా జితః” ఎన్దు సంస్కృతవ్యాఖ్యాతా ఎఱ్ఱుతియిరుక్కుమధమ్ శబ్దా ధమాక ప్పొరున్దుతాయినుమ్ తాత్పర్యమర్థాదైయిలే పొరు న్దులామ్.

సఖవితతితామ్=సఖానాం వితతిః - సమాహా; తస్యభావః తామ్. (అత్రసంస్కృతవ్యాఖ్యాపజ్ఞిః.) “శుమ్భితః - శోభిత వాక్కిమ్? ‘శుభశుమ్భ - శోభాధే’ ఇతి ధాతుః. యవ్యవిగ్రహ లావణ్యాణామోమిపజ్ఞినున్దురవదాజ్ఞుశీషు బహుప్రతిఫలనవ్యాః జేన సఖపజ్ఞిత్వం ప్రాప్తశ్చన్ద్రః కింపాదారవిన్దుయుగం శోభయ తీత్యధః. శుమ్భిత ఇతి అన్తభావవితతిచ్చిత్యయాన్దుః. యద్వా ‘పదం సఖవితతితాం లమ్భితః’ - పదయోఃసఖవితతితాం ప్రాప్త ఇత్యధః. శుమ్భితః - శుశుభే ఇత్యధః. అథవా, ప్రాప్తీత్యధ్యా హార్యమ్; పదం ప్రాప్య శుమ్భిత ఇత్యన్దుయః.” ఇతి. (౬౦)

శ్లో॥ శమ్భోరిమ్భోరుహముఖ! సఖా నన్ సహజ్యశ్శశాజ్యః
కువన్ సేవాం వరిద! వికలో వృత్తహింసస్సవక్రః ।
త్వత్పదాబ్జే ప్రియసుఖ! సఖచ్ఛదన్తనాశ్రిత్య నిత్యం
నద్వృత్తోభూత్సచ దశగుణః పుష్కలో నిమ్మలజ్యః॥ ౬౦॥

పదపురై .

అమ్బోరుహముఖ! = తామరై హస్త తిగు
ముకముడైయనాయ్
ప్రియసుఖ! = శుజ్ఞప్రియనాన
హేవరిద! = పేరుళాళనే!
సహజ్యః = (ఏఱ్ఱనవే) పాపముడైయ
నాన-శబ్దత్తైయుడైయనాన
సః శశాజ్యః = ఆన్త చన్ద్ర) నానవన్
శశాజ్యః = గుద్రనుక్కు
సఖా = తోక్కి నాయగున్దొణ్ణుమ్
సేవాం కువన్ = (శిరోభూషణమాయ్)
సేవయై ప్పణ్ణానిన్దొణ్ణుమ్
వికలః = విద్యావిహీననాయ్ - చూలి
యాయ్
వృత్తహింసః = సదాచారహీననాయ్ = ఉరు
జ్జైవడివిమ్మన్దననాయ్

కువక్రః = కుటిలహృదయనాయ్. మికపుమ్
శోణలన ఆకారముడైయనాయ్,
సన్ = అకానిన్ద
నలచ్ఛదన్తనా = నఖజ్జశేనీఱ వ్యాజత్తలే
త్వత్పదాబ్జే = ఉన్ తిగువడిత్తామర్కః శై
నిత్యం ఆశ్రిత్య = నిత్యమాక ఆశ్రయిన్ద
నిమ్మలజ్యః = శశబ్దమనీయనాయ్. యుమ్
పుష్కలః = నిత్యపూణానాయ్. మ్
నద్వృత్తః = సదాచారకాలియాయ్. మ్
ఉణ్ణాన ఉరుజ్జైవడివముడై
యనాయ్. మ్
దశగుణః = పతిత్తుమడజ్జు పెరుకినినా
యమ్
అభూత్ = అనాన్.

[శమ్భోరిత్యాది.] ఇప్పడి చన్ద్రీక ప్రతిచ్ఛాయావ్యాజత్తా
లావతు పేరుళాళన్ తిరువడియై యాశ్రయిత్తమైయాలే పెన్ద్రు
నన్దై శై వేషణ్ణియాలే ఒగు చమత్కరమ్. శోన్ద్రు అరుళిచ్చయ్
కిణ్ణార్, చన్ద్రీనానవన్ గుద్రనుక్కు సఖానాయుమ్ సేవకనాయ
మిరున్దొణ్ణు పాపిన్. నాకపుమ్ జ్ఞానశూన్యనాకపుమ్ దువత్తనాక
పుమ్ వక్రచిత్తనాకపుమ్ ఆయ్. విట్టాన్; 'అసేవ్యసేవైయినాలే నామ్

ఇతి నై కేమః శ్చై యదైవోమే' ఎన్తు అపన్తానే అనుతపిత్తు నఖ
వ్యాజతాతే దేవరీర్మయతిరువడియై ఆశ్రయిత్తు అన్తక్కేడుకళ
నీడి ఎల్లానన్తై కళమ్ అన్తై యప్పేన్ ద్రానెన్ద్రాన్. వరదరాజపదా
శ్రయణత్తిఱ్ఱు మున్ను చన్ద్రోపాపిష్టత్వాదిదోషవిశిష్టనాయకున్దా
నెన్నతు శబ్దశ్లేషలభ్యమ్. ఎజ్జనేయెన్నిల్; [సహజ్జః వికలః,
వృత్తహీనః, సువక్రః] అజ్జేన సహితస్సహజ్జః; “అజ్జో
లాళ్ళన ఉత్సగ్గే కళజ్జే పాతకేపిచ” ఇతి హలాయుధః. “అజ్జ
కేపి శశజ్జీరే జలనిధేః పజ్జం పరే మేనిరే సారజ్గం కతిచిచ్చ
సంజరిరే భూచ్ఛాయమైచ్చన్ పరే । ఇన్దౌ యద్దళితేన్ద్రగిరికల
శ్యామం దరీవృశ్యతే” ఇత్యాదిప్పడియే - చన్ద్రో కళజ్జవిశిష్ట
నెన్ను మిడమ్ సుప్రసిద్ధమ్. అజ్జశబ్దార్థమ్ పాపముమాకై యాలే
పాపిష్టనాయక్కి డన్దా నెన్ను మిడముమ్ తోన్ ద్ముఃఆతు [వికలః]
విగతా కలం యస్యః కలైయెత్తు శాస్త్రవిజ్ఞానత్తుక్కుమ్ పోడ
శాంతత్తుక్కుమ్ పెయర్ రుద్రశిరస్సిలేయళ్ళ చన్ద్రో కలమా
త్రనాకై యాలే పూర్ణానల్లనితే, వికలన్తతు మూలియెన్తపడి;
తుయిష్టు ఎన్నుమామ్ ఇతువాన్తనాధమ్ అతిపుక్కిరున్దా
నెన్ను మథమ్ శ్లేషశక్తిలభ్యమ్. [వృత్తహీనః] “వృత్తోఽధీతే
వ్యోతేపి వర్తులేపి మృతే వృతే । వృత్తేన్ద్రనిల్గం వాక్కిబే చన్ద్ర
శ్చోత్రవృత్తిః.” ఇతి మేదినీ. పూర్ణాచన్ద్రనాకేతే వతులా
కాన్దాయుక్కులాపతు; అపూర్ణానాకై యాలే వతులాకార
శూన్యన్తతు వాన్తనాధమ్ పృత్తపెన్తు సచ్ఛత్రత్తుక్కుమ్
పేరాకై యాలే. ఎల్లానన్తైయిల్లాతవన్తెన్త శ్లేషశక్తిలభ్యార్థమ్.
[సువక్రః] “వక్రః కుటిలే క్రూంభామయాః” ఇతి హైమః. శరీ
రత్తిలేయళ్ళ కాటిల్యముమ్ బుద్ధియిలేయళ్ళ కాటిల్యముమ్ ఆక

ఇరణ్ణముళ్ళననై వక్ర నెన్బతుణ్ణు. ఇక్లే శరీర తకాట్ట్యమ్ వాస్త
వాథమ్. కోణలాన [అతానతు - ఋజునల్లాత] బుద్ధియైయుడై
యవనాయిరున్దానెన్బతు శ్లేషశక్తిలభ్యాథమ్. ఆక, సహజ్జత్వమ్
వికలత్వమ్ వృత్తిహీనత్వమ్ సువక్రత్వమెన్గిట నాలుదోషజ్ఞో చన్ద్ర
నుక్కు, మున్నేయిరున్దన. ఎన్దనయ త్రిలే ఇక్కుత్తైళ్ ఇన్దన
వెన్టాల్, అత్తైక్కాట్టుకితార్ [శిమోః సఖాః; శిమోః సేవాం
కువణ్ ఎన్దు] ఈశానదిక్కానతు సోయదిక్కుక్కు సన్నిహిత
మానమైపద్రో “శిమోస్సఖానన్” ఎన్దుతు. శివశిస్సుక్కు
భూషణమాయిరుక్కున్దన్దై పద్రో “సేవాంకువణ్” ఎన్దుతు.
“సహజ్జః” ఎన్దు విశేషణమొన్దునూత్తిరిమ్ “కువణ్ సేవామ్”
ఎన్బుతెఱ్ఱు పూర్వవర్తియాకై యాలే సహజ్జత్వమాకిట దోషమ్
స్వాభావికమెన్దుమ్, మద్రో వికలత్వాదోషజ్ఞో అన్దదేవతాన్ద
రత్తిక్ సమ్బంధతాలేసేర్న్దవెయెన్దుమ్ విశ్శానిఱ్ఱుమ్.

ఇని, శ్రీ దేవధిరాజచరణారవిన్దనమాశ్రయణతాలే ఇక్కు
త్తైళ్లెల్లామ్ నీజ్గి నన్దై పెద్రోనొనెన్గిటతు - ఉత్తరాథమ్ “త్వత్వా
దాజ్జే” ఎన్దుతు ద్వితియాద్వివచనమ్. “ప్రియమఖి!” ఎన్దు సమోభ
ధనమ్ సహజ్జనాయమ్ వికలనాయమ్ వృత్తిహీననాయమ్
సువక్రనాయమ్ ఇరున్ద చన్ద్రక్ పేరుళాశసుడైయ తిరువడిత్తా
మరైకలిలే సఖవ్యాజేన సమాశ్రయిత్తపిన్బు, నిత్యో సద్వృత్తనాక
వుమ్ దశగుణనాకవుమ్ పుష్కలనాకవుమ్ నిష్కళజ్జనాకవుమాయ్
విట్టాన్గిటవితిలుమ్ శ్లేషమగ్యదైయాయిరుక్కిటతు. సఖచన్ద్ర
నుక్కు వర్తులాకార త్రిలే కుత్తైయిల్లామైయాలే సద్వృత్తనెన్గిటతు.
(సతో వృత్తం యస్మిన్ = విద్యమానపతులకారః ఎన్దుపడి.)
పత్తుత్తిరువిరల్కలిలుమ్ పత్తుచన్ద్రనాక పడిపుకొణ్ణమైయాలే దశ

గుణనైగితు. నఖత్వావస్థయిలే పూర్తిక్కుక్కుత్తై యల్లామైయాలే
 పువ్వులనైగితు. మధ్యే కళజ్జముశ్శుతు ఆకాశస్థచన్ద్రనుక్కే
 యాకై యాలమ్ నఖచన్ద్రనుక్కు అప్పిప్పిట్టకళజ్జమిరుక్కు
 ప్రసక్తియల్లామైయాలమ్ నిష్కళజ్జనైగితు పూర్వాధాత్తిలే
 'నవశ్శుక్కి' ఎవ్వుతుక్కు ప్రతిద్యద్వియాక ఇట్టే "నిష్కళజ్జుః"
 ఎవ్వుమ్, 'ఏకలః' ఎవ్వుతఱ్ఱు ప్రతిభటమాక "దశగుణః" ఎవ్వుమ్,
 'నృత్తహీనః' ఎవ్వుతఱ్ఱు ప్రత్యసీకమాక "నద్వృత్తః" ఎవ్వుమ్,
 'సువర్ణః' ఎవ్వుతఱ్ఱు ప్రతియాక "పుష్కళః" ఎవ్వుమ్ అరుళి
 చెప్పయేతుశ్శుక్కి కాణ్ణ. "నూనం దేవతాన్తరసేవా అపకషణ
 కరీ; భగవత్సేవా ఉత్కచణకరీతి భావః." ఇతి నన్మృతి
 వ్యాఖ్యానూక్తిః

'యో జాగ్రత్తశివో మలీచ శిరినా సంభాషితశ్శమిభునా
 సాయం యచ్ఛ్రాణాయా శశధరో నూనం నఖవ్యాజతః ।
 పూణాత్వం విరుత్తమజ్జ్వలతయా సాధణం బహుత్వం తథా
 యాతిన్ద్ర తరుష్ణాశైలనిలయం సన్దామహే సున్దామ్." ఎవ్వు సున్దరి
 బాహుస్తవశ్లోకముమ్ ఏతత్సమానాధాకమాయురుక్కుమ్. (౬౦)

❧❧❧ ఇతి సున్దాకాన్తాదశకం సమాప్తమ్. ❧❧❧

❧❧❧ అథ నానావృత్తదశకమ్. ❧❧❧

శ్లో॥ త్వత్పదాబ్జేప్రజాతా సురనరిదభవత్పాకృతుధాణ, తతస్తాసు
 ఏకాం ధత్తే ధువసాన్ప్రభువనఃపునాత్ ప్రేక్షాఘో భావయన్తీ
 తతైగికా ఖం ప్రజన్తీ శివయతీతు శివ సాపునస్సప్రధాభూత్
 తాస్వేకా గాం పునానా వరిద! సగరజన్మగణగణం చకారి ॥

పదపురై.

హే వరద ! వరదనే !

త్వత్పదాబ్జేః శివోతిరుడిత్రామరైయిల్

ప్రభాతాః శుద్ధాన

శురసరిత్ = గర్జయానతు

ప్రాక్ = చున్దలమున్నుమ్

చతుర్థాః = నాన్దుపిరివః

అభవత్ = అయిదురు ;

తతః = పిఱకు

తాను = అన్దనాన్దిల్

ఏకామ్ = ఒక్క

ధ్రువః = ధ్రువశానక

ధత్తే (స్మృ) = ధరిత్వా ;

సా = ధ్రువశాతేరిక్కప్పట్ట అతు

త్రీక్ పథం = చూన్దుమాగకజ్జల్

బావయన్తీసతీః శుద్ధాక్కానిన్దుకొన్దు

అభివక్త = (స్వగ, అనరితు, సాత
శరూప) లోకత్రయతై

అపునాత్ = పరిశుద్ధమాక్కిల్లు ;

తత్ర-చూన్దుఃత్రియాక ప్పెగుకినఅవల్లుల్

ఇం ప్రజన్తీ = అనరితుమ్మోక్కిచ్చెల్లానిన్దు

ఏకాతు = ఒకనినియోవెన్దూల్

శివమ్ = గదనై

శివయతి = పరిశుద్ధనాక్కానిన్దుతు ;

సాపునః = శివనాతే ధరిక్కప్పట్ట అన్దగజ్జే

యోవెన్దూల్

సప్తధాఅభూత్ = ఏడుపిరివ క అయిదురు

తాను = వల్లుల్

గాఁ పునాన = భూమియైప్పొక్కున్దయా

క్కానిన్దు

ఏకా = ఒకగ జ్జేయానతు

సగంజస్యగః = సగరపుత్రకకుక్కు

సగం చకార = స్వగకస్పష్టియై పుణ్ణి

ల్లు. [సగరపుత్రకకై

స్వగకమడవిత్తు.]

[త్వత్పదాబ్జ ఇత్యాది.] పేరుభాళినుడైయి దివ్యావయ

వజ్రళిక్ వణానమ్ కీర్త్యోక్తిలోడే తలైక్కట్టల్ న్దాకిలుమ్ ఇన్ద
శ్లోకముమ్ అచ్చేషభూతమాయరుక్కుమ్. కీర్త తిరుక్కైకళై
వణికత్తరుగుమ్పొతు “అమ్మోధేస్వయమభినునధనం చకిధక”
ఎన్నుమ్ శ్లోకమ్ ప్రాసగ్గికమాక అమైనాప్పిలే శ్రీపాదవణానత్తిలే
ఇన్దశ్లోమ్ ప్రాసగ్గికమామ్. వణ్ణిరుకాల్ త్రివిక్రమావతారమ్
శేయ్ తరుళినకాలత్తిలే. “కుత్తెకొణ్ణనాన్దుక్ కణ్ణిత్తేన్దెన్దెయ్తు,
మత్తెకొణ్ణ వన్దిత్తాల్వాల్ త్తి - కత్తెకొణ్ణాన్దత్తా శేన్ని మేలేఱ
క్కమునినాక్, అణ్దత్తా శేవడియైయాన్దు” [నాన్దుక్ తిరునన్దాతి.]

ఎన్నరుళిచ్చెయ్తపడియే తిరువడివిళిక్కిన తీర్థమ్ పలముకమాక
'పెరుగినపడియై అరుళిచ్చెయ్కితార్'.

[పాక్] అస్తివృత్తలకనుభవకాలత్తు. [త్వత్వాదాజ్జేద్రజాతా
సురసరిత్ చతుర్థా అభవత్] దేవరీగుడైయ తిరువడిత్తానురైయిల్
నిన్దుమ్ పెరుగిన గజ్జెయనతు నాలుడియాయ్ పెరుగుల్ ముత్తు.
అవల్ ముల్ ఒరుకడియై అరుళిచ్చెయ్కితార్ [తాస్వేకాం ధత్తే
ధ్రువః ఎన్దు.] ఉత్తానపాద నెన్దుమ్ చక్రవర్తియిన్దుయై పుత్రనా
కియ ధ్రువక్ ఒరుగజ్జెయై త్వావహియానిన్వాక్ ధ్రువధృతై
యాన అన్దగజ్జె శెయ్తపడియై అరుళిచ్చెయ్కితార్ [పా త్రిభువనమ
పునాత్ క్రికాఁథో భావయన్తి ఎన్దు.] అన్ద గజ్జెయనతు మూన్దు
మాగజ్జై ఉత్తాక్కిక్కొణ్ణుపోయ్ స్వగమ్, అన్తర్ముమ్, పాతా
ళమ్ ఎన్దుమ్ శ్రీభువనత్తైయమ్ పరిశుద్ధమాక్కిల్ ము. ధ్రువనాలే
ధరిక్కప్పట్ట గజ్జెయనతు మూన్దు. డియాక పెరుకి మూపుగజ్జై
యమ్ తూయ్మై పెరువిత్రతెన్దై అన్దమూన్దు పెరుక్కుళితే ఒరు
పెరుక్కిఁడియై అరుళిచ్చెయ్కితార్ - తత్తైకేత్యాదియాలే.
[తత్ర ఖం ప్రజన్తి ఏకాతు శివం శివయతి] మూన్దునభీయాక పెరు
కిన అవల్ ముల్ అన్తర్ముత్తైనోక్కిచ్చెన్దు ఒరుపెరుక్కానతు రుద్ర
నుడైయ శింసుక్కు అణికలమాకి అవనై పురిశుద్ధనాక్కిల్ ము.
“కన్య పాదోదకేన సశివః స్వశిరోధృతేన?” ఎన్దుతే ఆళవన్దారరు
ళిచ్చెయ్తతు శ్రీభాగవత త్రిలుమ్ “సంచిస్తయేద్భగవతశ్చరణార
విందమ్” ఎన్దుతోడజ్జి “యాచ్ఛాచనిస్సృత సత్త్వినరోదకేన తీర్థే
న మూర్ధ్ని విధృతేన శివశ్శిశ్నాభూత్” ఎన్దు శొల్లిల్ ము. ఉద్యో
గవర్వత్తిల్ “అత్రగజ్జాం మాహాదేవః పతన్తిం గగనాచ్ఛృతామ్ ।

ప్రగృహ్య ప్రదక్షా లోకే మానుషే బ్రహ్మవిత్తిమః” ఎన్టు గూఢ
మాకచొప్పిల్లప్పట్టవితు ఈశ్వరసహితైయితే - “ద్రవీభూతస్తదా
ధర్మో హరిభక్త్యా మహామునే! । గృహీత్వా ధర్మపానీయం పదం
నాధస్య తుష్టయే ॥ తౌళితం పరియా భక్త్యా సాద్యాఘాత్యాదిభిర
చింతమే । తదమ్బు పరయా భక్త్యా దధార శిరనా హరః ॥ సావ
నాధణం జటామధ్యే యోగ్యోస్తీర్మిత్యవధారిణాత్ । సమామృతా
స్యధ బహూన్నముమోచ తథా హరః.” ఎన్టు సువ్యక్తమాకకూర్
టపట్టతు.

శివశిరోధృతైయాన అన్దగజ్జెయి పడియై అరుళిచ్చెయ్
కితార్ - సాపునరిత్యాదియాలే. సాపునః=శివనై పురిశుద్ధనాక్కిన
అన్ద గజ్జెయివెన్టార్, నప్తధా అభూత్ = హ్రాదినీ పద్మినీత్యాది
నామజ్గళాలే ఏమిటడియాక పెరుకిన్ద్రు. [త్రాసువకా గాంపునానా
సతీ సగరజన్మగణగణం చకాగ] ఏమిటడియాన అనన్ద్రుళో
ఒన్టానతు భూమియైపురిశుద్ధపుష్పతావిన్డుకొన్డు సగరపుత్రకళుక్కు
స్వగణస్వప్తియైప్పిత్తనతు ఒరుకాత్ సగరచక్రవర్తి అశ్వమేధ
యాగమ్ పణ్ణునుళవిలే అన్ద అశ్వమానతు కాణామత్ పోకి, అన్దనై
త్తేడికొన్డార్ వతతాకి పితావాలే నియమిక్తప్పట్ట సగరపుత్రకళో,
కున్ద్రునున్ద్రు పలప్రాణికిన్ద్రై హింసిత్తుకొన్డు సాతాళమ్వరైయిల్
నిలజైత్తోణికొన్డు పోక్తైయిల్ కపిలమహామునియన్ అరుకిలే కుతి
రైయొక్కొన్డు అన్దకపిలమహాక్షేయై అభిభవిక్కుప్పక, ఉడనే అవర్
ఇవర్కిన్ద్రై భస్మీకరిత్తువిడ, భగీరథప్రయత్నత్తాలే భూలోకత్తిలే
కొణరప్పట్ట గజ్జెయిత్తధత్తై తైళిత్తు భస్మమాయ్కిడన్ద అవర్
కళో స్వగణలోకిమడై విక్కిప్పట్టసర్ ఎన్టు శ్రీరామాయణత్తిలే బాల

కాణ్డత్తిలే [3౮ + ౪3 సగజ్జళిల్] శొల్లప్పట్ట కడయై ఇళ్లే అను సద్దప్పడు.

ఆకవిస్తశ్లోకీతాల్ - సవణ్లోకజ్జళైయుమ్ పరిశుద్ధప్పడు త్త వల్ల తీధణవిశేష్ణజై వెళిప్పడు త్తినపెగుమ్మె ఎమ్మెరుమాణ్తిరువడిక్కు అసాధారణమెమ్మె అనుసన్నికప్పట్టతాయ్త్తు.

ఇస్తశ్లోకీమ్ముతల్ “సరసింహతమరగాణి” ఎన్నుమ్ శ్లోకీ మళవాశుశ్శ దళకమ్ కీర్మ్ మెల్ దళకజ్జళిపాలే ఓరోవృత్తత్తిలే అమ్మెయాతే నానాప్ప త్తజ్జళిలే అమ్మెర్దురుక్కుమ్. ఇస్త శ్లోకీమ్ స్రగ్ద రావృత్తమ్ ; “స్రుభైర్నయాణాం త్రియేణ త్రిముఖతీయుతా స్రగ్దరా కీర్తితేయమ్.” ఇతి తల్లక్షణమ్. ... (౬౨)

శ్లో॥ పరిజనపరిబహో భూషణాన్యాయుధాని

ప్రవరగుణగణాశ్చ జ్ఞానశక్త్యాదయస్తే ।

పరమపదమధాన్యాయాత్మదేహస్తధాన్యత్తా

పరద! సకలమేతత్సంత్రితార్థం చకర్థం ॥ ౬౩॥

పదపూర్వే.

హే పరద! = పరదనే!

పరిజనపరిబహో = శేషశేషాశ నాదిపరిజన
జ్ఞుమ్, చత్రచామరాది

పరిచ్ఛదజ్ఞుమ్

భూషణాని = కిరీటకండ్లాదిభూషణజ్ఞుమ్

అయుధాని = తిగువాణ్ణీతి గ చ్చజ్ఞుముతలియ

దివ్యాయుధజ్ఞుమ్

జ్ఞానశక్త్యాదయః = జ్ఞానశక్తిముతలియ

తే = ప్రసిద్ధజ్ఞాన

ప్రవరగుణగణాశ్చ = అవర్గుణగణజ్ఞుమ్

పరమపదమ్ = పరమపదముమ్

ఆధ అజ్ఞాని = అజ్ఞుమ్

అత్మదేహః = స్వాసాధారణదివ్యవిగ్రహముమ్

తథా అత్మా = దివ్యాత్మస్వరూపముమ్

ఏతత్ సకలమ్ = ఆకియవైయెల్లాంబ్లేయమ్

సంత్రితార్థం చకర్థం = ఆశ్రితార్థం

కాక్కినాయ్.

[పరిజనపరిబహూః ఇత్యాది.] ఇస్త వరదరాజ స్తవమాకితతు ద్వయవివరణమెన్నితే పలకాలుమ్ శొల్లిప్పొద్దతు. “శ్రీనిధిం నిధిను పారమధీనామ్” ఎన్నిట శ్లోకత్రాలే శ్రీమత్పదజై వివరిత్తు, మేల్ ప్రథనుదశకమ్ముడియ నారపదార్థత్వేన తిరుమలైయిళిటప్పై అరుళిచ్చెయ్తు, నారాయణపదత్తిలే గుణప్రాధాన్యవివక్షేయాలే తిరుక్కల్యాణగుణజ్జలై ద్వితీయదశక త్తిలరుళిచ్చెయ్తు, దివ్యమజ్జళ విగ్రహయోగముమ్ నారాయణశబ్దార్థమాకైయాలమ్ చరణ శబ్దార్థతయా ఆక్షేపతప్రాప్తమాకైయాలమ్ అత్తిరుమేనియై అనుభవిక్కుత్తిరుపుళ్ళమ్మల్దీ “పాణిపాదపదనేతుణశబ్దైః” ఎన్ఱు తొడజ్జి కీర్త్తిశ్లోకముళవాక వడివల్లికువణానత్తిలే ఊన్ఱినార్. ఇన్ఱ దివ్యమజ్జళ విగ్రహానుభవమాయతు రామకృష్ణాదివిభవావతార త్తిరు మేని యనుభవవిరుప్పత్తిలే కొణ్ణుమూట్టిల్దీ. మేల్ అప్పడియే అనుభవిక్కుళ్ళకుకిత్తారాయ్ అతఱ్ఱు ముకవురైయాయరాన్ఱితాయ్తు ఇన్ఱశోకమ్. “స తే రూపం నచాకారో నాయుధాని నచా స్పదమ్ | తథాపి పురుషాకారో భక్తానాం త్వం ప్రకాశసే.” ఎన్ఱ జతన్ఱాశ్లోకవివరణమాయాయ్తు ఇన్ఱశ్లోకమిరుప్పతు. ఎమ్మెరుమా నుడైయ స్వరూపరూపాదికలైలామ్ ఏరార్థమాకైయాలే అన్ఱ పారార్థ్యామ్ వెళియామ్మడిక్కుఱుప్పాక త్తిరువవతారజ్జళ శైయ్ తరుళనేర్దతెన్ఱు ఇత్తాల అరుళిచ్చెయ్కిటఁడి.

[పరిజనపరిబహూః] పరిజనపరిచ్ఛదజ్జళ ఆశ్రితార్థమాయరు క్కైయావతెజ్జనేయెన్నిల్; “అడియార్కళో కుఱ్ఱొజ్జలైయుడఱ కూడువశెన్ఱుకొలో?” ఎన్ఱు ఆల్వార్ వాయ్వెరువుకైయాలే భగ వత్పరిజనమ్ ఆశ్రితర్కుఱు ప్రాప్యమాయితే యిరుప్పతు పరిజనమా వతు నిత్యసూరివగఱమ్; ఆశ్రితరావార్ ఆల్వార్ పోల్వార్. భగ

వదథణమాకవస్త్వకాణమ్ నిత్యసూరికల్ శమైన్దిరుప్పతు; ఆశ్రితర్ కళుక్కు ఉశాత్తుడైయావతత్కైయితే. “నిత్యాభినాభ్యుతపరస్పర సీచభావైః మద్దైవతైః కరిజనైస్తవ సజ్గతీయ.” [శ్రీనైకమస్తవే] ఎన్నక్కడవతితే ఇని, పరిబహుమావతు - ఛత్రచామరాది పరి చ్చవవగమ్. ఇవై సూరికోటియిలే అస్తభూతమాయుక్కు చెప్పయితేయమ్ నిత్యసూరికళుక్కు కైజ్జుర్యోపకరణమాయితే యిరుప్పతు ఆకైయాలే ఇనైయమ్ ఆశ్రితార్థమాయిన.

[భూషణాని] “సహిమే జీవితేనాధో నైవాదైవణవ భూషణైః | వసన్త్యా రాతుసీమధ్యే వినా రామం మహారథమ్.” ఎన్దు పిరాట్టివార్తై. “న మే స్నానం బహుమతం వస్త్రాణ్యభరణా నిచ | తేని వినా కైకయాచుత్రం భరతం ధర్మచారిణమ్.” ఎన్దు పెరు మాళుడైయవార్తై; తద్దాముక్తైయ భూషణాదికల్ ఎమ్మెరుమాను క్కుఱుప్పకవేమెన్దు అల్లాతార్ విరుమ్బానిఱ్కు, ఎమ్మెరుమాన్ తన్నుడైయ భూషణాదికల్ స్యాశ్రితర్ కళుక్కుఱుప్పకవితే విరు విప్పిప్పరుఱిఱతు.

[ఆయుధాని] ఇనైయమ్ ఆశ్రితవిరోధినిరసనత్తుక్కు ఆయు ధమాయమ్, వినైయర్దు అనుభవిప్పార్క్కు ఆభరణమాయు మిరుక్కుమ్. ఎన్నకైయిలుమ్ పారాధ్యమేయాయేత్తు ఇవర్దు మిక్కు వడివాయురుప్పతు. “ఎప్పోతుమ్ కైకమైలానేమియాన్ సమ్మేల్ వినైకడివాన్” ఎన్దుమ్ “కూరారాట్రివేణశజ్జేన్ది క్కొడియేన్బాల్ వారాయ్” ఎన్దుమితే అరుళిచ్చెయల్. ఆయుధత్తిక్ పారాధ్యత్తై జయద్రథవద్రుసిరిణత్తిలే తెలియక్కుణ్ణకొళ్వతు. “నాట్రికై కూఱి ట్టుక్కాత్తునిస్త” ఇత్యాది.

[జ్ఞానశక్త్యాదయః ప్రవరగుణగణాశ్చ] జ్ఞానమ్ అజ్ఞర్ కుః;
శక్తి అశక్తర్ కుః; ఊమై సాపరాధర్ కుః, కృపై దుఃఖః భుక్తు;
వాత్సల్యమ్ సదోషర్ కుః; శీలమ్ మందర్ కుః; ఆజ్ఞానమ్ కుటి
లర్ కుః; సౌహృదమ్ దుష్టహృదయర్ కుః; మాదానమ్ విశే
షభీరుక్కుభుక్కు - సౌలభ్యమ్ కాణవాశైష్పిల్యవర్కభుక్కు ఎగ్గిట
ఇన్విడై విలే తిరుక్కల్యాణ గుణజ్ఞైల్లామ్ ఆశ్రితాధామాయితేయిరు
ప్పతు శౌర్యవీర్యాది గుణజ్ఞభుక్కు ఆశ్రితాధాత్వముణ్ణోఁననిల్,
“ఆశ్రితవిరోధిపరసనాధాతయూ క్రోధాదేరపి కల్యాణగుణశబ్దేన
సంగ్రహః.” ఎన్దు గద్యభాష్యత్తిలే దేశిసరుళిచ్చెయిత కట్టళైయిలే
అవైయుమ్ ఆశ్రితాధామాక కుఱ్ఱైయిల్లై. “తవరదరాజోత్తమ
గుణాః సీమాసోఽసంఖ్యాః ప్రణతజనభోగం సమవతే.”

[వరమపదమ్] ఇతువుమ్ తఁకు భోగస్థానమన్తికే ఆశ్రి
తర్ కాకచ్చమైందతా యిరుక్కుమ్. తిరునాయ్ మొట్టి [3.-౯-౯]
“వానవర్ నాటైయుమ్ నీకణ్ణుకొళ్ళెన్దు వీమమిరుమ నిన్దునన్దై” ఎన్దు
విడత్తిలే ఈడుః—“(వానవర్ నాటైయుమ్) కుడియిరుప్పారోపాతి
యాయుల్ ము వరమపదత్తిల్ శ్రీవైకుంఠాధనుక్కు; ప్రాప్తిదేశమ్
నిత్యనూరికళిట వట్టుక్కాయిరుక్కుమ్. ‘భవద్విషయవారసః’
ఎన్నుమతువుమ్ తన్మక్కలిలేయాయురుక్కిటతు. (నీకణ్ణుకొళ్ళెన్దు)
‘కృతం దశగుణం మయా’ ఎన్దు శ్రీభక్తార్ తై వశిర్తువైత్తు,
పెరుమాళ్ మీణ్ణెయిన్దురుళిసపోతే శ్రీధంతాల్ వాకా కాట్కొడు
తాప్పలే. ‘వానవర్ నాటైయుమ్ నీకణ్ణుకొళ్ళ’ ఎన్దెయాలే-మున్నే
అజ్ఞేయుళరాన నిత్యనూరికళోడు ఇన్దువుక్కవనోడు వాళియల్ మి
రుక్కై. అన్దినకన్టికాపక్కల్ వాత్సల్యతా లేమున్నున్దన్దై కా
ఱ్ఱైక్కొళ్ళుమ్ సురభియైప్పలే. ‘త్వయి కిచ్చిత్సమాపన్నే’
ఇత్యాదివత్.”

[అడ్డాని] “యత్సంవృతం దశగుణోత్తరసప్తతత్త్వైర్జ్ఞాన చతు
దశశబ్దగద్యవధాత్మధామ । అడ్డాని తత్సంవృతాని పరశ్శతాని
క్రీడావిధేస్తవ పరిచ్ఛదతామగచ్ఛత్.” [శ్రీవైకుంఠస్తవే - ౪౮.] ఎట్టు
అడ్డాజ్జశైలామ్ ఎమ్మెరుమానుడైయ క్షేడైయిలే వినియుక్తజ్జళాయి
రుక్కుమెన్టు శొల్లియిరానిఱ్కు, ఇగ్గే “సంశ్రితాధానంచకథా”
ఎట్టతు ఎజ్జనే? ఎన్నిలే; ఇవల్లైయెల్లామ్ ఆశ్రితర్కు ఉఱుప్పా
క్కుత్తైతా ఎమ్మెరుమానుడైయ లీలైక్కు విషయమితే, ఆత్త
యాలే వ్యాఘాతమిలైయాయ్త్తు.

[ఆత్మదేహా:] దివ్యగుణభవిగ్రహముమ్ ఆశ్రితర్కేయూ
యరుక్కుమ్. పరమపదత్తిల్ నూరికళుక్కు భోగయోగ్యమా
యరుక్కుమ్; పూహత్తిల్ వందాల్ శ్వేతద్వీపవాసికళుక్కు భోగ
యోగ్యమాయరుక్కుమ్; బ్రహ్మదికళుక్కు ఆశ్రయణీయమాయరు
క్కుమ్. విభవజ్గళిల్ వందాల్ అతీన్రియమాన విగ్రహాడై సాధుపరి
త్రాణాధామాక ఇన్రియగోచరమాక్కి అనుభవిప్పికైక్కు ఉరిత్తా
యరుక్కుమ్. అచావతారజ్గళిలే వందాల్ “పిన్నానార్ వణజుమ్
శోతి” ఎన్నిఱ్కుడియే అన్నదాదికళుక్కుకేయూ యరుక్కుమ్.

ఇజ్జనే పలశొల్లి ఎ? ఉన్నుడైయ దివ్యాత్మస్వరూపమే
పరాధామాయరుక్కుమెన్రితార్ [ఆత్మా - ఇత్యేతత్సకలం సంశ్రి
తాధానంచకథా.] నిలాత్తెన్టల్ చందనాదికళోపాలే తనక్కెన్న ఒన్రి
న్రిక్కే పిఱ్క్కేయాయరుక్కుమిత్తనై. “అనన్యాధీశత్వం తవకిల జగు
వైకాదికగిరః పరాధీనం త్వాంతు ప్రణతపరతన్త్రం మనుమహే”
ఇత్యాది.

ఇన్ద శోకమ్ - మాలినిన్పత్తమ్; “ననమయయయతేయం
మాలినిభోగిల్కై.” ఇతి తల్లక్షణమ్. ... (౬౩)

శ్లో॥ అనాప్తం హ్యప్తవ్యం న తవ కిల కిచ్చిద్వరద ! తే
జగజ్జన్మనేమప్రళయవిధయో ధీవిలసితమ్ ।
తథాపి త్నోదీయసుసరికులేష్వాశ్రితజనాన్
సమాశ్లేష్టుం శేష్టుం తదనుభవతాం చాఽవతరిసి॥ ౬౮॥

పదవురై.

హే వరద ! = వరద నే !

తవ = ఉనకు

అనాప్తమ్ = మున్ముక్తికాంతతాయ

అప్తవ్యమ్ = విజ్ఞప్తపదైక్య వేదీయతాన

కిచ్చిత్ = ఒప్పును

సకిల = ఇతైయితే ;

హి = ఏనాహి

జగజ్జన్మనేమ } జగత్కుళిణస్య పీఠీతి
ప్రళయః ధయః } సంహారకార్యణ్యే

ధీవిలసితమ్ = (ఉనకు) సజ్జులైతి

విలాసమాకనిః ప్రీతిస్తతః ;

తథాపి = ఇప్పుడి అనాప్తసమస్తకామనా

యినను

అశ్రితజనాన్ = (త్వస్మిరహఃసహిష్ణుక్కు

తాన) భాగవతిరీకై

సమాశ్లేష్టుమ్ = అలైకైక్కుమ్,

తిదనుభవతామ్ = అన్తభాగవతిరీకైకుమ్

తీర్థిభైక్కుమ్ దుష్టరీకై

శేష్టుంచ = పాడితదన్త్రునతెక్కుమ్

త్నోదీయసుసరికు } అతత్పుడమాన దేవ

కులేషు } మనుష్యాదిహితీరి

అవతరిసి = అవతరిత్రుకానిష్టాయ.

[అనాప్తమిత్యాది.] "వర్తితాణాయ సాధూనాం వినాశా

యచ దుష్కృతామ్" ఎన్టు ఎమ్మెరుమాన్తానే * శోతివాయతిజన్తు

అరుచిచ్ఛయేతతై వివరియానిన్తుకొణ్ణు అవతారిహేతు ఇన్నతెన్ను

మిడనై అరుచిచ్ఛయేకితార్. జగత్సృష్టిసేవసంహరణ్యై నడత్తువత

త్కాక త్తిరువవతరిక్కితానెన్టు శిలర్నినైక్కూడుమెన్టు తిరు

పుళ్యమ్మనీటి అవనీమిక్కు అచ్యధాసిద్ధియై అరుచిచ్ఛయేకితార్

పూవాఢాథతారే. [నరద! తవ అనాప్తం అప్తవ్యం కిచ్చిన్నా స్తికిల]

నీ అనాప్తసమస్తకామనెన్టితే ప్రసిద్ధిపెనీటిరానిన్తాయ ; ఇతువరై

యిల్ పెతాతతాయ ఇవిపెఱక్కడవతాన ఒన్టుమ్ ఉనకు ఇప్సల

కిర ఇన్తుకాణ. అన్తయారే యత్కిచ్చిదభీష్టసిద్ధికాక నీ ఇన్నిల

త్రిలే నద్దురువవతరిక్కితాయెన్దెక్కు అవకాశమిట్టై. “విశ్వం ధియైవ విరచయ్య నిచాయ్యభూయస్సంజహుషః” ఇత్యాదిప్రాయే సంకల్పమాత్రత్తాలే సృష్ట్యాదికై నివహిక్కునల్ల సీ తదధికమాక అవతరిత్తాయెన్దె అనజ్గతమ్. “సోకాయమత | ఐహుస్యాం ప్రజాయేయేతి | సతపాత్యత | సతపస్తస్త్వా | ఇదంసవకమసృజత | యదిదం కించ” ఎన్నితే ఓకిక్కి డక్కిటతు.

పిన్నై ఏతుక్కాక త్తిరుచవతరిత్తతెన్న [అశ్రితజనానాసమాశ్లేష్ఠః తదసుఖకృతాం పేష్ఠంచావతరసి] ఎన్నితార్. అవతారత్తుక్కు సాధుపరితాణమే ప్రధానోద్దేశ్యమెత్తమ్ దుష్కర్మినాశ సమ్ “గ్రామంగచ్ఛక్ తృణంస్పృశత” పోలే ఉపనజనఫలమెత్తు మితే ఆచార్యరికల్ అరు?చ్చెయ్వతు. సజ్జల్పమాత్రత్తాలే దుష్కర్మినాశసమ్ శెన్తరుళక్కూడమాకిలుమ్ సాధుపరితాణమ్ సజ్జల్పసాధ్యమాకాతే. “కిళ్ళమాయా! ఉన్నై ఎకకణ్ కాణపన్దు ఈయాయే” ఎత్తుమ్ “ఎకకణ్టుత్తిణ్ కొళ్ళళైరునాల్ అరుళాయ్ తిరువురువే” ఎత్తుమ్ “మిన్నియల్ మేకమ్ విరైదైతిర్వద్రాటప్పిల్, ఎన్నిడైక్కొట్టరా అచ్చోవచ్చో ‡ ఎమ్మైరుమాకవారా అచ్చోవచ్చో” ఎత్తుమ్ ప్రాథికక్కుమంకల్ భుడైయకాతలై సజ్జల్పత్తాలే తలైక్కొట్టప్పోకాతే. “మమ్మిక్కాతఘానమే ప్పడైయాక మలరులకిల్, లొమ్మమ్మాయార్క్క శ్రిత్తాయ్ శుడర్చోత్తి మత్తెయూలే” ఇరుద్దవిడత్తేయిరుద్దు సజ్జల్పరూపజ్ఞానత్తాలే రక్షిత్తాయాకిల్ “ఆన్నైయిడర్ పట్ట మడుకొకరైయిలే అరైకురైయత్తలైకురైయ ఉణ్ ట్రియన్దొమ వన్దునిమ్మిన్దా” ఎన్నిది నిర

‡ కొట్టరా అచ్చోవచ్చో=ఓడిండ్లు ఎన్నైక్కొట్టికొల్ ఎత్తపడి.

వధికతేజస్సు ఇబ్రస్తతేయన్తో ఎస్తాంతే. శ్రీగజేన్ద్రాగ్ర్వానుదైయ
కైయిల్ పూవై శైవ్వియభీయామే తిరువడికలిలే ఇసువిత్తుక్కొల్లాతు
సంకల్పతాలే రక్షీక్కుప్పార్కుమన్తు ఘటియాతే. ఇన్ద్రధేవిశేష
జ్జల్ తోన్దుకైక్కాకవాయ్తు “ఆశ్రితజనాః రక్షీతుమ్” ఎన్నా తే
“సమాశ్లేష్టుమ్” ఎన్దుగుళిచ్చెయ్తతు. “ఏవనవన్ద్యభూతోమే శరి
ష్వజ్జోవానూమతః” - ఉడమ్బుకొడుత్తార్కు ఉడమ్బుకొడుక్కునువనితే

[తదసుఖకృతాం పేష్టుంచ] తచ్చబ్రహ్మ పూర్వోక్త - ఆశ్రిత
జనపరామర్శిః. ‘శాతుశనత్తైవలియుమ్ కిర్జ్జాపోల్వారై క్కిబ్బు
జైమక్కైక్కాక వెన్దై. “జాసినిప్రహణనాటక్రాధసిమాం హింసా
యామ్” ఎన్దు పాచెనిసూత్రత్రాల్ ‘తదసుఖకృతామ్’ ఇతి కమః
శిష్యస్తే

[ఊదీయ సురసంకులేష్వవతుసి] అత్యంతం తుద్రాణి -
ఊదీయాంసి, ఊదీయాంసితాని సురసంకులాః; తేషు. షట్
త్రింశద్భేదభిన్నమాన ఏద్యనాభాదివిభజముమ్ ఉపేన్ద్రత్రివిక్రమ
దధిభక్త హయగ్రీవసరనాంయణ హరికృష్ణమస్మిన్మూర్తి పరా
హద్యంతార విశేష జ్జఘనల్లామల్ తుద్రయోనికిళిల్ కణ్ణిస అప
తాంజ్జల్ అసంభేయజ్జఘాయితే యిరుప్పతు “ఉయిరిల్పొమ్ ఎన్ని
న్దుయోనియుమాయ్ ప్పిఱన్దాయమైయోర్తలై వా” ఎన్దాంతే

ఇన్ద్రశోకమ్ శిఖిరిణీవృత్తమ్; “రనైరుదైర్శిచ్చిన్నా యమన
చథలాగశ్శిఖిరిణీ” ఇతి తల్లక్షణమ్. (౬౪)

శ్లో॥ వివేకధియమేకితో హ్యభినివేశలేశో హరేత్

మహాత్త్వభినివేశనం కిముత తన్మహిన్నుస్తవ ।

అహో! వినదృశే జగత్పవతతథా పాధాఢకం

నిజం జనముదచ్చాయ్ వరద! తం సమాశ్లేషః ॥ ౬౫ ॥

పదవురై.

హేరద ! = పేరదాశనే !

ఏకతః = ఒకవస్తువిత్ ఉత్ప

అభినివేశలేశః = అకాలేశయమ్

వివేకధియమ్ = ఇతు తక్కుతు ఇతు తక్

తతు ఎత్తు పసత్తవితాః !

వివేకజ్ఞానై

హరేద్వి = కొత్తైకొప్పుమితే ;

మహత్ అభినివేశ } అధికమాన అశ్చయో

శనంతు } వైష్టాల్

కిముతః = వివేకతై అట్లెక్కుమెప్పతిల్

ఎన్నసంశయమ్ !

తత్ = అశ్చయోశే

తవమహిమ్నః = ఉనతు పెరుమెక్కు-

విసద్యశే = అనుదూషమల్లత

జగతి = ఇంద్రలోక త్తిల్,

సాధాణాగమ్ = అజాణాదికల్

నిజః జనం } బంధజనమాక సమ్భవి
ఉదచ్చియన్ } యానిష్టవిశాయ

తవ్ = అన్ద అజాణాది జనతై

సమాశ్లేషః = తస్మాదు ఒకరినొకరి

క్కుచ్చెయ్యానిష్టవిశాయ

అనితతథా = అనతత్తరునిశాయ ;

అహా ! = ఇతాయ సాకల్యమిష్టపతి

ఎన్ !.

[వివేకధియమిత్యాది.] కీర్త్యోకే త్తిల్ ప్రస్తుతమాన సాశీ

ల్యై అనునదిత్తు ఎన్నితరాకితార్. [ఏకతః అభినివేశలేశః వివేక

ధియం హరేత్] ఒరునస్తుశన్ని లే న్వులపాభినివేశమన్దానామ

అతు వివేకజ్ఞానతై క్కులైత్తుడుమెన్నుమిడమ్ జగత్ప్రసిద్ధమితే. 'ఇన్ద

వస్తు సమక్కుర్చిడైత్తావేమమ్' ఎన్దు నెజ్జిర్ పట్టాల్ పిన్బు అతు

తన్నై పెఱున్దైచ్చాక ప్రవర్తిక్కుమన్ ఒరువరప్పిలే నిల్దానా

యైత్తు. " ఇతు కతన్యమ్ ; ఇతు అకతన్యమ్ ; ఇతు భక్ష్యమ్,

ఇతు అభక్ష్యమ్ ; ఇచన్ సన్యక్, ఇచన్ అసన్యక్, ఇతున క్తన్యమ్,

ఇతు అవక్తన్యమ్" ఎన్దిన్వళవు ఆరాయ్చిశెయ్యమాట్లాతే ఏతే

నుమొగునబ్బియిలేనుయైన్దు స్వసమీహితతై సాధిత్తుకొప్పుమితే

అభినివేశత్తికపణి. " అభినివేశనకీకృతచేతనాం బహువిదానుమి నమ్బు

పత్రిభుమః" ఎన్దితే ఆగనుప్రసామాన్యత్తిలే ఆశపన్దాగుమ భిచ్చయ్

తతు. " అశై పెరుక ఆరాయ్చికుఱుకుమ్" ఎన్పిర్ కిళితే సామా

న్యరుమ్

[మహాదభినివేశనంతు కీముత] అత్యల్పమాన అభినివేశమ్
 యదుత్పత్తిః పాడు ఇతువానాత్, అవ్యభినివేశమ్ మిగుద్ధాత్ వివేకమ్
 కులైః పడి వాచామగోచరమితే. అభినివేశ త్రిక్ అశ్రు ఏఱుఏఱు
 వివేకతుయ త్రిక్ అశ్రుమ్ ఏఱుమితే. ఇస్త సామాన్యన్యాయ శ్చై
 ప్రకృత త్రిలే అతిదేశిక్కి తార్ [తదిత్యాదియాలే] లతే=చుహత్తాన
 అభినివేశముద్ధానాత్ వివేకమ్ సన్ధ్యాకులై యుమాకై యాలే యెన్ద
 పడి. [తవచుహిమ్నో విసదృశే జగతి] పరానే! ఉక్పెరుమైక్కుమ్
 సీనద్దపిన్ద ఇప్సలకత్తుక్కుమ్ ఎన్న శేర్ త్రియున్దు? “అవజానన్తి
 మాం మూఢాః” ఎన్దు సీతానే ముడిమేల్ మోతిక్కిఱ్ఱుమ్మి
 అతీప్రకేట్టుక్కు ఎన్దైలిలమాయితే ఇవ్విరుళో తరుమాళాలమిరు
 ప్పుతు. “విన్ఱుళార్ పెరుమాళ్కుడిమై శెయ్ వారైయుమ్ శెఱుమై
 మ్ములనివై, మన్ఱుళెన్దై పెన్ద్రుల్ తొలెన్ శెయ్యా?” ఎన్దు ధీనుతాను
 శ్రీసంరక భుమ్కూడ నెన్ఱుళైన్దు సదుజుమ్మడియితే ఇప్సలక త్రిక్
 కొడుమైతానిరుక్కుమ్మిడి. ఇప్పడిప్పట్ట నిలవులక త్రిలే [అవతతధక్]
 దేవరీర్ అవతాంమ్ శెయ్ తరుళిల్ ము. ఇజ్జనే విసదృశమానలోక
 త్రిలే తీరుచవతరిక్కైక్కు కారణమిన్న తెన్నుమిడమ్తోన్ద అరుళిచ్చె
 యేకితార్ [పాధానదిమిత్యాది.] అజానన్, అక్రూరర్, విదు
 రర్, మాలాకారర్ ముతలానారై స్పకీయబద్ధజనమాక త్తిరుప్రళ్య
 మ్మన్ద్రు అవర్కళోట్టై సంశ్లేష త్రిలేయుళ్ళ అభినివేశాతీతయమా
 నతు “ఇవ్విరుళో తరుమాళాల త్రిలే నామ్ పోయ్ ప్పిఱ్ఱైక్కుయూన
 తెన్?” ఎన్దు ఆరాయవైట్టాతే పిఱ్ఱుకొడునిఱ్ఱు క్కాగణమా
 యిల్ దైన్ద పడి. * మహతోమదైస్సహ సీరధ్దేణ సంశ్లేషమాకిఱు
 సోశీల్యమ్ అనుసద్ధిక్కుప్పట్టతాయ్ త్తు [అహా!] ఇప్పడియు మొగు
 సోశీల్యముద్దానతే! ఎన్దు ఆశ్చర్యస్సుకుతార్.

ఏకతః=“ సావకవిభక్తికస్తసిః ” ఎప్పరితో వైయాకరణం. అవతతథః=“ అవ ” ఎన్నుమ్ ఉపసర్గపూర్వకమాన శ్లోధాతు వుక్కు లిణ్యాధ్యమైకవచనమ్ “అవతేరిధ” ఎన్ను సిద్ధిక్కుమేయల్లతు “ అవతతథః ” ఎన్ను సిద్ధిక్కుమాట్లాశెన్టుమ్, ఇవర్ తామే అతిమా నున్న స్తవత్తిల్ “ అభిగనతేరిధ ” ఎన్నుమ్, భట్టర్ శ్రీంజ్జరాజ స్తవత్తిలే ఉత్తరతకత్తిల్ “ మరుజసమయం కృత్వా నాథాఽవతేరిధవద్ద యా ” ఎన్నుమ్ ప్రయోగత్తగుళినాకళెన్టుమ్, ఆక వే “ అవతతథః ” ఎన్నిట ఇన్ద్రప్రయోగమ్ అపాణినీయమెన్టుమ్ శొల్లువర్కళిశిలర్ ; ఇవ్విడత్తిలే పెరియోర్కళ శరుళిచ్చెయ్యమ్మడిః—“ ఆగమశాస్త్ర మనిత్యమ్ ” ఎన్ను పల వైయాకరణకళి అభిప్రాయపట్టు “ సాగరం తతుః కామస్య ” ఇత్యాదిప్రయోగజ్జల్లె ఉపపన్నమాక్కి యరుప్ప తాల్ అన్ద మతత్తై నమ్ ఆచార్యర్కళుమ్ త్తువివార్కళెన్నలామ్. పరిభాషేన్దు శేఖర్ త్తిల్ “ ఆగమశాస్త్రమనిత్యమ్ ” ఎన్నిటవైపూర్వ పక్షకోటియిలేయాక్కి, మేలే, “ తన్న - భాష్యే అదశనాత్ ” ఎన్ను ఖణ్డిత్తిరుక్కైయాలే ఇతుసమాభాసమాకుమోనెన్టు శిలర్ శక్కిక్కుక్కుగుమ్; పరిభాషేన్దు శేఖరోక్తి ఇవ్విషయత్తిలే అనా దరణీయమెన్టుకొణ్ణాల్ వరువతొరు ప్రత్యనాయమిలైకిడిర్.

సమాశ్లేషకః=అభిలాషుకః, అభివషుకః ఇత్యాదిప్రయో గజ్జల్లెక్కణ్డింకళి శ్లిషధాతువుక్కుమ్ ఉకళ్ ప్రత్యయమ్ వర క్కుడుమెన్టైణ్ణి ‘ సమాశ్లేషుకః ’ ఎన్ను పారమోతువర్కళి, “ అష పతపదస్థాభూవృషహనకమగమ శ్లోధ్యఉకళ్ ” ఎన్ను పాణిని నూత్ర ముత్తిలర్ పోలుమ్.

ఇన్ద్రశ్లోకమ్ పృథ్వీవృత్తమ్ ; “ జసౌజనయలావసుగ్రహయతి శ్చపృథ్వీగురుః ” ఇతి తల్లక్షణమ్. ... (౬౫)

శ్లో॥ సంశ్లేషే భజతాం త్వరాపరవశః కాలేన సంశోధ్య తాన్
 ఆనీయస్వపదే స్వసజ్జమకృతం సాధుం విలమ్బం బలః ।
 అత్యౌమ్యౌ త్సమికాం వరా వరద! సన్నత్రావకీణాన్ భవేః
 కింనామ త్వయసంశ్రితేషు వితంక్ వేసం పృణేషేతు తాన్ ॥

పదప్రచే.

హే వరద ! = పేరదరాజానీ!
 త్సమికాం వరః) బాణమైకాళికభుజో
 త్వమ్ (తలైవనాననీ
 భజతామ్ = భక్తర్కః భుజైయ
 సంశ్లేషే = అవియిత్
 త్వరాపరవశః = మిశ్రమ త్వరిత నాయ
 (అతివేగ)
 తాన్ = అన్య భక్తర్కతై
 కాలే = కాలక్రమమాక
 సంశోధ్య = శిరతీయ త్రి
 స్వపదే ఆనీయ = తనకు నిశ్చయింపజేయు
 పరమపద త్రిలే కొంగర్ స్తు శేర్
 త్సుక్ష్మాం (అల్లతు) ఉక్
 అడిశేర్ త్సుక్ష్మాం
 స్వసజ్జమకృతం } ఆవర్కతై ఉన్నదే
 విలమ్బమ్ } అలైయిచ్చెయవతిల్
 ఏఱ్ఱిదుకొల కావవిశమ్మతై

సాధుమ్ = సహిష్ణుతమ్
 అత్యౌమ్యౌ = అల్లననల్ల నాయ
 అత్రి = ఇవిగూళ్ తరుమాథాల త్రిలే
 అవతీణాన్ భవేః = పిఱదైయాకిల్ పిఱ
 ద్దికుకిదాయ, (అత్తైష్ట్రుదీ
 నాన్ ఒమ్మమ్కేట్ట
 వరవిత్తై)
 కిన్దు = పిన్నైయోవెనాల్,
 అసంశ్రితేషు = అనాశ్రితర్క లిదై త్రిత్
 శవమ్ = ఉనకు దివ్యవిగ్రహాత్తై
 వితంక్ = అనుభావమాక కొదానిష్టవ
 తాన్ = అవర్కతై యుమ్ [నాయ
 పృణేషే = తిరువుళ్ళమ్మన్ దుకిన్దాయే
 (ఇదమ్) కింనామ = ఇతు ఎకాళిల్ ?

[సంశ్లేషభిత్తాది] కీర్తీశ్లోక త్రిల్ శోన్న సాశీల్యమ్ అనా
 శ్రితర్ పక్కలిలుమ్ వీణుపెన్ దువిశజ్జమ్మడియై అరుళిచ్చెయ్ కిత్తార్
 ఇతిల్. ఎమ్మెరుమాన్ ఒరుచేతననై తక్ తిరువడిత్తానరైకలిలే
 అత్తాశిచ్చేవకత్తుక్కు ఆళాక్కిక్కొళ్ళ త్తిరువుళ్ళమ్మన్ దీనార్ అన్య
 భగవన్మనోరథమ్ అహ్నే తే శడక్కెన్ తలైక్కట్టువత్తొన్దల్ల, “జన్మా

కుంతైత్తు ప్రాణధారణత్తుక్కు త్తక్కనళవాక్కి ఉన్ఱకాలజ్గిల్
 పవతాగ్రిత్తిలమ్ : ఇంగ్గిమధ్యత్తిలమ్ : స్తుమ్ శీతకాలజ్గిల్
 అతాక్కయమూన తలాక్కజ్గిలే ముట్టుక్కిడ్డన్ఱు జీణపణాఫలా
 శనరాయమ్ ఇప్పడి తశ్శెన్ఱైయాలే శరీరై శోషిప్పిత్తు క్కీర్త్తి
 చ్చిన్న కర్మానుష్ఠానత్తాలే - తిలత్తెలవత్ ఆత్మావోడే పిరిక్క
 వైగ్గాతపడి పొరుద్దిడ్డన్ఱు పాపజ్గళై “ధర్మేణపాపమహదతి” ఎన్నిట
 పడియేపోక్కి, ఇప్పడి ప్రతిన్ఱకపాపనిష్ఠత్తియాలే మనశ్శుద్ధిహేతు
 వాన వివేకపిమోకాభ్యాసక్రియా కల్యాణానిపనాదానన్ఱవజ్గళా
 కితి వివేకాదిన ప్పాముమ్ శమదమాదికళుమ్ అభివృద్ధమాక, “ఈన
 మాయవెట్టునీక్కు” ఎట్టు అవిద్యాదికల్ ఇన్ఱమ్ శరీరసమ్పన్ఱయ
 క్తమాన తాత్రయముమాకితి ఎట్టైయుమ్పోక్కి, కామక్రోధ
 లోభమోహమదమాత్సర్య అజ్ఞాన అనూయైకాకితి ఎట్టైయుమ్
 తులైత్తు అహింసాద్యక్షవిధపుష్పజ్గళై యుమిట్టు అల్లుమ్పకలుమ్ భగ
 వత్సమారాధనత్తైచ్చెయ్తు ఇప్పడి నిత్యకర్మానుష్ఠానమ్ తొడక్కి
 భగవదారాధనంబున్ఱమాక ప్పణ్ణమ్ కర్మానుష్ఠానత్తాలుమ్ భగవ
 ద్గుణానునన్ఱానత్తాలుమ్ “కషాయేర్నఖః పక్షేతశోజ్ఞానం ప్రవ
 ర్తతే” ఎన్నిటపడియే జ్ఞానయోగాహామామృడి మృదితకషాయ
 రాకైయాలే పరిశుద్ధాన్ఱకరణరాయ్ ఎమ్మరుమానై “కణ్ణో
 శివన్ఱు పెరియనాయ్” ఎన్నిటపట్టిల్ శొల్లుకిటపడియే అవయవ
 శోభై ఆభరణశోభై ఆయుధశోభై కళోడకూడి కాళమేఘనిభశ్యాను
 మాయిరున్ఱుళ్ళ దివ్యసుగ్గళవిగ్రహత్తుడనే హృదయకమలత్తిలే ధ్యాన
 ముక్తి, అన్ఱ ధ్యానత్తుక్కు విచ్ఛేదముమ్ విన్ఱ్ఱితియునున్ఱు సవక
 కాలమున్ విషయాన్తరజ్గళా లహృతమాకాతప్రేమత్తైయుడైయ
 రాయ్ తత్సంక్షేప విశ్లేషైకసుఖదుఃఖరామ్మడి ద్రువానున్ఱ్ఱితి

యాయ్ అతు తాన్ క్రత్యతనమానాకారమాయ్ దేశవిశేషత్తి
 లనుభంజయిమ్ కాట్కడైక్కొళ్ళుమ్మడి పరమప్రయోజనమాయ్
 వేదసమైమ్ ఉపాసనమైమ్ సేవైయైమ్ ధ్యానమైమ్ ఏవ
 మాదిశబ్దజ్ఞాల్ శొల్లప్పడుఁజి భక్తియాసతు “ఉభయపరికర్మిత
 స్వాస్త్య” ఎనిఱుడియే కర్తజ్ఞాన సంస్కృతాస్త్రకరణనుక్కు
 ప్పిఱుక్కుమళిన్ద్రాక్షైయాలే - ఇవ్వళు అరుమైయానభక్తి విత్తైయ
 పెన్ద్రుననైతేనలమన్దమిల్లళోర్ నాట్టిలే పోయ్పుక పెఱువాన్,
 ఇతు తాన్ స్వల్పకాలత్తిలే నిష్పన్న మాఁక్కడఁతవిత్తే. ఇన్ద క్రమ
 త్తాలే చేత రొళ్ళ పరమపదత్తేఱ వగుమళవుమ్ పార్ త్తిరుక్కు
 మ్బియాన విశిష్టసహిష్ణుత్వమ్ ఎమ్మెగుమానుక్కిల్లై యెన్దిఱుతు -
 పూర్వాధికత్తాలే

[భజతాం సంశ్లేషే] “భోగదశైయిలే ఈశ్వరనభిక్కు
 మ్బొతు” ఎన్దితే సమాచార్యర్ కళగుళిచ్చెయ్ వతు; “కిమపి
 కిమపిమన్ద్రామన్ద్రాన క్తియోగాదవిరిళితః పోలం జల్పతోరక్రమేణ |
 ఆశిధిలపరమమృత్యుపృతైకై దోష్టాః అవిదితగతయామా రాత్రి
 రేవవ్యరింసీత్.” [ఉత్తర రమచరితే] ఎన్దు దమ్మతివిషయజ్ఞుళిలే
 పేశువల్లెల్లామ్ అత్తల్పమెన్నుమ్మడియితే ఎమ్మెగుమాన్ ఆశ్రితిర్
 కళోఁజకలన్దు పరిమాఱుప్పక్కా లిరుక్కుమ్మడి. అతుతోన్ద్రవా
 య్తు “సంశ్లేషే” ఎన్దుతు ఇన్దే

[త్వరాపరవశః] ఒన్దిలే ఒరుత్తనుక్కు అనుబుభూషైయన్ద్రా
 నాల్ అభినివేశముమ్ విజ్ఞిక్కిడన్దతాకిల్ క్రమప్రాప్తిపార్ త్తిరుక్కు
 ప్పొకాతే. “తావివైయమకొన్ద్ర తన్దాసురైకఱ్ఱు కూవిక్కి
 ళ్ళుమ్ కాలమిన్నమ్ కుఱుకాతో” ఎన్దు ఇత్తలై తుడిక్కుమతుక్కు
 మేఱుడవాయ్తు అత్తలై తుడిప్పతు.

[కాలేన సంశోధ్యతానిత్యాది.] ద్వీపాంతరత్తిలే ఘక్ష్మానాన తోరు ఫలత్తై స్వదేశత్తిలే భుజ్జక్కువిరుమ్పువానోరువన్ అతిఘ్న వేణ్ణియ సంస్కారజ్జల్ పలనన్ద్రైయుమ్ అడైవే శైయ్తు నెడున్జా లమ్ పరిశ్రమప్పట్టాలితే అభీష్టమ్ సిద్ధిప్పతు; అత్తనై విళమ్మత్తై ప్పొఱుక్కమాట్టానాకిల్ స్వదేశ తైవిట్టాట్టిరు అన్ద ఫలముళ్ళవిడత్తై శెల్లవేణ్ణుమిత్తనైయితే. అప్పడియే “జ్ఞానిత్వాత్తైవ మమతమ్” ఎన్దు కొణ్ణు విరుమ్పుప్పడుమ్ జ్ఞానిచేతనర్కళై అనుభవిక్కు విరుమ్మున్ద్ర పరవానుదేశన్ అనర్కళై సంస్కారక్రమత్తినాలుమ్ కాలక్రమత్తినాలుమ్ వరప్పర్ త్తిగుక్కుమ్ విళమ్మమ్ వాతాతవనాయ్ స్వదేశత్తై విట్టకన్దు అనర్కళన్ వాఱురుడమాన ఇగుళ్ తగుమాఱాలత్తిలే తాన అడియిట్ట వన్దుళినాన్ తత్సంగ్లేషత్తిలుళ్ళ చాపలాతిశయత్తాలే. ఇప్పడి ఆశ్రితజనసంగ్లేషత్తిల్ అభినివేశాతిశయత్తాలే ఓడివన్దు అవ. తరిత్తాయాకిల్ ఇతుపన్ద్రై ఉన్దై పుర్యనుయోగమ్ కణ్ణువారారు మిల్లై, ఆశాపాశత్తాలే శైయ్ తాయెన్దిట్ట అతుతన్నిర్ కామచారా నుజ్జై ప్పణ్ణక్కడఱొమెన్దిత్తార్ [అత్రావతీణోఽథవే ఎన్నుమళవాలే.]

[కిం నామేత్యాది.] ఆశ్రితజనసంగ్లేషచాపలత్తాలే నీ ఇజ్జే వన్దు పిఱన్దతిల్ యాతొరు విప్రశపత్తియుమ్ కణ్ణున్దియోమ్ వన్దు అవతరిత్తవిషత్తిలే ఉకవాత కంసశిశుపాలాదికభుక్కుమ్ ఉన్దుడైయ దివ్యమగ్గళవిగ్రహత్తై అనుభవయోగ్యమాక్కిత్తన్దు అన్ద పుడుపావి కళైయుమ్ తిరువడి శేర్త్తుక్కొణ్ణాయెన్బతు యాతొన్దులు, ఇతు ఎకకొల్! ఎన్దు ఇతుతన్నిలే పోన్ విప్రతిపన్నరాయిరానిన్దోమ్ కాణ్ణెన్దిత్తార్.

[అసంక్రితేషు వేపంబితరన్ తాన్ వృణీషే-ఇదం కింనామ?] “వైతునిన్దైవల్లవా పత్తిత్తవర్క్కుమ్ మాటిల్ పోర్, శైయ్తు

విన్న శెల్డీర్ త్రియిల్ వెన్డెర్ కుమ్నన్దనై, ఎయ్తలాకుమెప్పర్' [తిరుచ్చప్పవిరుత్తమ్] ఎన్దరుళిచ్చెయ్తార్ తిరుమళిశైప్పిర్. "భగవచ్చు-కేణవ్యాపాదితః తత్సన్నిధాద్ధగ్ధాఖిలాఽఘనఞ్చయః భగవతా అన్తమునసీతః తస్మిన్నేవ లయముపయయా" [శ్రీవిష్ణు పురాణే. ౪ - ౧౫ - ౧౫] ఎన్దార్ పరాశంభగవాన్; అవన్దై యెల్లామ్ తిరువుళ్ళప్పన్దై "తాన్మణిమే" ఎన్దితార్ [ఇదం కింనామ?] ఉన్నడైయ నిరజుశస్వాతన్త్ర్యమ్ కరైయళియ పెరుకప్పక్కల్ 'ఉన్దార్, ఉన్దాతార్' ఎన్దు వాళివైయాతే ఎల్లారైయుమ్ ఒక్కత్తిరువుళ్ళప్పన్దైః అపడి ఎకొత్! ఎన్దు తలైశీయ్కీతార్. "నిరజుశస్వభావస్వా"న్త్ర్యవతోభవతః అనా శ్రిత శిశుపాలాదివిషయ సౌశీల్యమిరిదృశ్యమానాతిశయ మిత్యాశయః." ఇతి సంస్కృతవ్యాఖ్యాతా.

"అవతేణోభవే" ఎన్దవిడత్తిల్లు "కృతావతారోఽభూః" ఎన్దు సంస్కృతవ్యాఖ్యాతా పొరుళురైత్తతు ప్రామాదికమెన్న వేణుమ్ లిజ్దరూపత్తుక్కు భూతకాలాధమ్ కొళ్ళక్కూడాతే. శిలర్ 'భవే' ఎన్దవిడత్తుళ్ళ విసగ్నైయైయైత్తు "భవే" ఎన్దు పారమాక్కి 'ఆత్రధవే అవతేణః' ఇన్ద సంసారభూమియిలే అవ తరిత్తాయ ఎన్దు పొరుళామెప్పర్. ఇతెల్లామ్ లిజ్దరూపమ్ ప్రయోగిత్తుళిన ఆన్దానన్దైయ హృదయభగ్గైయ యతియాతారుడైయ స్వచ్చంద్రోవన్యాసమామ్. లిజ్దలకారత్తుక్కుళ్ళ అనేకాధకల్గిర్ కామచారాన్మజ్జై ఎన్దొరు అధకముణ్డ; అన్దధక యాయ్త్తు ఇగ్గే వివక్షితమ్; అతావతు - ఉన్ ఇన్దప్పడియే నీ అవతరిత్తుక్కొల్ కిడాయ్ ఎన్దపడి. "భజత్సువాత్సల్యవశాత్సముత్సుకః ప్రకామ మత్రావతరేవకరప్రద" ఎన్దు మేలేయుమ్ అరుళిచ్చెయ్వర్. ఆక

ఇంద్ర శ్లోక త్తిల్ - ఎమ్మెరుమాక్ తిరునాళ్లైవిట్టు సంసారభూమియిలే
తిరువవతరి త్తరుళిన విషయత్తిలే కామచారానుజ్ఞాయమ్, ఉకవా
తారై యుముట్టుడ ఉయ్విత్తవిషయత్తిలే హేతుప్రశ్నముఖేన ఎమ్మె
రుమానుజ్జైయ నిఁజ్కుశస్వాత ప్రయ్యవైభవశ్చై వెలియిట్టపడియుమ్
విళియితామ్.

ఇంద్ర శ్లోకమ్ శాదూలవిక్రీడితవృత్తమ్ ; “సూర్యాశ్చైవ
మహానజస్తతాన్సగురవశ్శాదూలవిక్రీడితమ్.” ఇతి తల్లక్షణమ్. (౬౬)

శ్లో॥ వరద! యది న భువ్యవాతరిష్యః

శ్రుతివిహితాస్త్యదుపాసనాచనాద్యాః ।

కరణవిధవిధూరికే నతి త్వయి

అవిషయతానికృతాః కిలాభవిష్యన్ ॥

౬౭ ॥

పదవురై.

హే వరద! = వరద హే!

భువి = ఇన్దిరిత్తిలే [నిట్టాయాకిల్

నావాతరిష్యయది = నీ అవతరియారీరు

త్వయి = (పరవ్యూహః స్తర్యామ్యాకౌరవా

యిరుక్కి-అ) నీ

కరణ పథ } ఇన్దియమాగళాత్తుక్కు

విధూరికేన } దూరస్థనా యిరుక్కు

మళవిల్

శ్రుతివిహితాః = వరదగిల్ విధిక్కు ప్పట్టుళ్ళ

త్వదుపాసన = } ఉన్నైయ పాసిత్తల్

అచనాద్యాః } ఆరాధిత్తల్ ముతలి

యత్తియైళ్

అవిషయతా } నివిషయజ్జళా యెట్టివి

నికృతాః } తనాదే తిరస్సుత్తజ్జళా

అభవిష్యత్ కిల = అయివిడుమత్తన్నైయితే

[వరద! యదీత్యాది.] ఇజ్జనే ఎమ్మెరుమాక్ అవతారమ్

శైయ్తరుళావిడిల్ శ్రుతస్త్యత్వాది సకల శాస్త్రజ్ఞభుమ్ నివిష

యజ్జళా యెట్టియుమ్మెచ్చుశొల్లి అవతారిత్తిక్ అవశ్యకతైయై అరుళి

చ్చెయ్కితార్.

[హే పరద! త్వం భువి నావాతరిష్యేయది] పేరరుభాశనే! .
 దేవరీర్ ఇన్ద భూమణ్ణలత్తిలే రామకృష్ణాదిరూపేణ తిరువవతరియా
 తొట్టియిల్. [అతవవ త్వయి కరణపథవిదూరగేసతి] పరవ్యాహ
 న్తయామిరూపేణనిష్ఠ ఇన్దియమాగత్తుక్కు అణిత్రాకాతే అవ్వ
 రుకుపట్టల్. “అప్పాన్ ముతలాయ్నిన్ఱ అళప్పరియవారముతు”
 ఎన్నిఱపడియే లీలావిభూతిక్కు అప్పాన్పట్టిరుక్కిఱ పరత్వమానతు
 అణ్ణత్తుక్కు ప్పఱమ్మే పెరుక్కిడక్కిఱ ఆవరణజలమ్ పోలేయాయ్,
 “చాలాత్తి నీ కిడక్కుమ్ పన్నెయ్యామ్ కేట్టేయుమ్” ఎన్నిఱపడియే
 కేట్టిరుక్కుమి త్తనైయల్లతు శెన్ఱు కాణవరితామ్బుడి యిరుక్కిఱ
 వ్యాహమానతు పరత్వమ్మోలే అతివిప్రకృష్టమన్ఱిక్కే యిరున్దా
 లుమ్ తృపాతనకు దుమ్ప్పిపమాన పాణ్డల్ పోలేయాయ్,
 కణ్ణు పన్ద్రు వేణుమెన్ఱు ఆనైప్పట్టవనుక్కు హృదయత్తిలే యిరుక్కు
 చ్చెయ్ తేయుమ్ “కట్కిరీ!” ఎన్నిఱపడియే కణ్ణుక్కు విషయ
 మన్ఱిక్కే అష్టాంగయోగరూప మహాయత్నత్తాలే కాణవేణుమ్బుడి
 యాన అన్తయామిత్వమానతు - తృపార్తనుక్కు కొట్టుమ్ కున్దా
 లియుమ్ కొణ్ణుకల్లినాలల్లతు కుడిక్కక్కిడైయాత భూగతజలమ్మోలే
 యాయ్ - ఇప్పడి ఇవైయెల్లామ్ కాణవానైప్పట్టవర్ కళుక్కు ఉఱు
 ప్పన్ఱిక్కే యెట్టికై యాలే “మణ్ మితుత్తిల్ వాయ్” ఎన్నిఱపడియే
 పెరుక్కాఱు పెరుకినాత్తోలే భూమియిలే అవతరిత్తునచ్చరిత్తరుభా
 తొట్టిన్దాల్ శాస్త్రుజ్జలిలే “నిదిధ్యాసితవ్యః” ఎన్ఱుమ్ “అచయేత్”
 ఎన్ఱుమ్ “ప్రణమేత్” ఎన్ఱుమ్ “నిత్యంప్రదక్షిణీకుర్యాత్” ఎన్ఱుమ్
 విధిక్కుప్పట్టుళ్ళ ఉపాసనాచణన ప్రదక్షిణనమస్కార ప్రభృతికళాన
 వభీషాదుకళుక్కు విషయమిన్ఱిక్కే యెట్టియుమితే యెన్ఱిత్తార్.
 మనుష్యర్ కళై నోక్కి ప్రవర్తిత్త శాస్త్రుజ్జలిలే విహితజ్గళాయళ్ళు

విధికళుక్కు ఒరువిషయమ్ కిడైయాతేపోనాల్ అన్ద శాస్త్రజ్ఞల్
 “జరద్గవాదివాక్యాథక్మోల్లే వ్యాహతాథక్జలామితే; “శ్రుతిః
 స్మృతిమక్మైవాఙ్గా” ఎన్ద తిరుముకప్పాశురముమ్ ప్పఱుతేయామ
 త్తనైయితే. అజ్జనాకామైక్కాకవాయ్త్తు త్తిరువవతారజ్ఞల్ శెయ్
 తరుళిల్ ము. “సింహాద్రినాథ! తవవాఙ్మనసాతివృత్తంరూపం త్వత్తి
 ద్రియముదాహరణాస్యవాణీ! ఏవఙ్చనత్వ మిహచేత్సనువాతరివ్య
 స్త్వద్ జ్ఞానభక్తివిధయోఽద్య ముధాభవిష్యత్.” ఎన్ద సున్దర
 బాహుస్తవత్తిలు మరుళిచ్చెయ్ తార్. “ధృతినియమనరత్నావీక్షణై
 శ్శాస్త్రదానప్రభృతిభిరచికిత్స్యాత్ ప్రాణినఃప్రేక్ష్యభూయః! సుర
 మనుజతిరశ్చాం సవకథాతుల్యధర్మా త్వ మవతరసిదేవోఽజోషిస
 న్నన్యయాత్మా.” ఎన్ద ఇన్ద అవతార హేతువైయే ప్రకారాన్తరేణ
 భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్ తార్.

ఒరన్దై విలే ఎన్జువారిడరైక్కళై వాక్ పిల్లై యెన్నారొరువర్
 జీయర్ పాడే విడైకొణ్డు “అనుజనురనురూపరూపచేష్టా నయదిన
 మాగమమిన్దిరాఽకరివ్యత్ | అసరసమధవాఽప్రియమ్భవిష్టు ధ్రువ
 మకరివ్యతిరిజ్గరాజనర్క ” ఎన్ద శ్రీరజ్గరాజస్తవత్తిలుమ్, “యది
 మనుజతిరశ్చాంలీలయాతుల్యవృత్తే రనుజనురనురూపాదేవి! నావా
 తరివ్యః | అసరసమభవిష్యన్మర్కనాధస్యమాతః! దరదళదరవిన్దో
 దస్తకాన్తాయతాక్షీ! ” ఎన్ద శ్రీగుణరత్నకోశత్తిలుమ్ భట్టర్
 అరుళిచ్చెయ్ కిఱుపడిపార్ తాల్ ఎమ్మెరుమానుడైయ శృఙ్గారకలా
 విలాసవైదగ్యతై ప్పొల్ పడుత్తామైక్కాకవే పిరాట్టి తిరువవతరిత్త
 రుళినతేన్దితార్, పిరాట్టియినవతారత్తుక్కు ఇతు హేతువానాల్
 ఇప్పడియే భగవదవతారత్తుక్కుమ్ హేతు పిరాట్టియిన్ సర్వవైద
 గ్యతై ప్పఱుతాక్కనొణ్ణామై ఎన్నక్కూడాతో? శాస్త్రవిధికళో

పముతాకామైక్కాక అవతరితానెన్నానే? ఎన్నుకేట్ట, “పిరాట్టియినవతారమ్ భగవదవతారానువిధాయెన్ను శాస్త్రమ్ శొల్లుతైయాలే అజ్జు అజ్జనేశొల్లవడుక్కుమ్, భగవదవతారమ్ పిరాట్టియినవతారమ్ శైప్పి శెల్లుమతల్లామైయాలే అజ్జనేశొల్లవొణ్ణతుకాణ్; శాస్త్రవిధికల్ నివిషయనూకామైక్కాక ఎన్నుమితువే శాలప్పొరుస్తుమ్ కిడాయ్ ” ఎన్నరుళిచ్చెయ్తార్.

ఇక్కడ “నరద” యదినభువ్యవతరిష్యః ” ఎన్నతు విభవావతారమ్ శైయుద్దేశితు అరుళిచ్చెయ్తతల్లవెన్నుమ్, దేవాధిరాజరూపేణ నిన్న అచావతారమ్ శైయు ఉద్దేశితుచ్చొల్లిన్ద్రొస్తుమ్ శిలర్ శొల్లువర్కళ్. కీటుమ్ మేలుమ్ విభవావతారప్రకరణమాకవే శెల్లుకైయాలే ప్రకరణవిరుద్ధమాకచ్చొల్లునుతు అనాదరణీయమామ్

“అవాతరిష్యః - అభవిష్యః” = లృజ్ రూపమ్; హేతు హేతుమద్భావోక్తిస్థలమాకైయాలే. “కరణపథవిమారగే” ఎన్న విజ్ఞత్తిర్ కరణశబ్దత్తాలే చక్షుర్ద్రియముమ్ త్వగ్ద్రియముమ్ ప్రాధాన్యనవిపక్షితమెస్సర్. చక్షుస్త్వగ్ద్రియజ్ఞభుక్కు గోచరియాత్మోభిద్దాలుమ్ మానసమాన ఉపాసనత్తుక్కు కుత్తైయిల్లామైయాలే “ఉపాసనాచనాద్యాః అవిషయతానికృతాః కిలాభవిష్యః” ఎన్న ఉపాసనత్తైయుమ్ శేర్త్తుచ్చొల్లుకిటపడి యెజ్జనేయెన్నిల్; ఎన్నుమ్ కణ్ణుక్కు విషయమాకాతతొరువస్తువై యారుమ్ ఉపాసిక్కురుమ్మూర్కళితే గగనారవిన్ద శశవిమాణాదికళ్పోలే భగవత్త్వమ్ తుచ్చుపెన్ను నిన్దెక్కప్పెన్ద్రొత్ పిన్దె అతుతన్దె ఉపాసిక్కు ఎజ్జనే విరుమ్మక్కూడుమ్? ఆకవే ఉపాసనత్తుక్కుమ్ చక్షువిషయత్వమ్ ఇన్దియమైయాలే తాకైయాలే ఉపాసనత్తైయుమ్ కూట్టి యరుళిచ్చెయ్తార్.

[అవిషయతానికృతాః] ఒరు షడ్జితమృన్యక్ రోగాభిభూత
 నాయ్ ఒరు మరుత్తువకపాడేతెన్టు కై కాట్ట అనరుమ్ కై పార్తు
 ఒరు ఔషధతైక్కొడుక్కుమళవితే “ఇనై స్వీకరిక్కుమిడత్తిల్
 షధ్యమేతావతు ఉణ్ణో!” ఎన్టు రుగ్గక్ కేట్ట, “ఒన్టుమిలై, మణిక్కు
 ఒరుమన్తై తోయపానమ్ స్వీకరిక్కక్కడవాయ్” ఎన్టు వైద్యక్
 శొల్ల, ఇవన్టాక్ షడ్జితమృన్యనాకైయాలే తోయపానశబ్దార్థకై
 అతియాతవనాయురున్టుమ్ అతువె? ఎన్టు కేట్టటియ లజ్జత్తు,
 తోయపానమెన్టు ఒరు మరున్టువదార్థక మిరుక్క కూడున్, కడై
 కళిల్ విచారిత్రాల్ కిడైక్కి అతు, ఇవనై క్కేట్టానక్ ఎన్టు తూప్పీమ్
 పన్దువిట్టు, పిఱకు ఊరారిడత్తిలుమ్ కడై కళిలుమ్పోయ్ విచారిక్కు
 పురుకుళవితే తోయపానమెన్టుతై తోపయానమెన్టుతాక మరున్టు
 సర్గిత్తు “శిఱితు తోపయానమ్ కిడైక్కుమో? కొచ్చున్ తోప
 యానమ్ ఇరుక్కుమో?” ఎన్టు తిఱిదుకిడన్దువాశల్ తోఱుమ్ పుక్కు
 మ్మన్టు విచారిత్తుక్కున్దుపోయ్ కడై శియాక తోపయానమెన్గిఱవన్టువే
 అనత్తెన్టుమ్ అన్దు తుచ్చవన్టువై స్వీకరిక్కున్దుడివిధిత్త వైద్యను
 డైయనార్తై నివిషయమాకైయాలే అవక్ పిరట్టప్పేళువా నొరు
 వకెన్టుమ్ నిమ్మపిఱత్తానామ్ అతుపోల, “భగవానై ఉపాసిక్కు
 వేణ్ణియతు, భగవానై ఆరాధిక్కువేణ్ణియతు, భగవానై త్తిరువడి
 తొళివేణ్ణియతు, భగవానై చ్చుల్లీ వలమ్ శెయ్యవేణ్ణియతు” ఎన్ది
 పుడైకళితే శాస్త్రజ్ఞలిల్ ఓతిక్కిడప్పతఱ్ఱిణ్ణి భగవానెన్బానొరు
 వక్ ఎన్దుక్కుమ్ చతుర్విషయనాకాతేపోనాల్ తోపయాన
 కథాసధర్మావామత్తనైయితే అజ్ఞనాకామైక్కాకి వాయ్త్తు
 స్వమేవ రూపం తత్తత్సజాతీయసుస్థానం స్వస్వభావమజహదేవ
 కువణ్ తేఘతేఘ లోకేష్వనతీర్యవతీర్య తైస్సై రారాధిత

దిష్టానురూపం ధర్మాధికామమోక్షాఖ్యం ఫలప్రయచ్ఛా భూభా
రావతారణాపదేశేన అస్సదాదీనామపసమాశ్రయణీయత్వాయా
వతీర్య ఉవాక్సంకలమనుజనయన విషయతాగతః” ఎచు గీతా
భాష్యప్రవేశేత్తిలే ఎమ్మెరుమానార్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే తిరువవ
తరి త్తరుగినాన్.

నవిద్యతేవిషయః యేషాంతే అవిషయాః; తేషాంభావః -
అవిషయతా; తయానికృతాః. నికారమావతు తిరస్కారమ్;
నికృతాః ఎస్తతు తిరస్కృతాః ఎస్తపడి ఆక, అవిషయతానికృతాః
ఎస్తతు - అసమ్బద్ధాః ఎస్తపడి.

ఇద్ద శ్లోకిమ్ పుష్పితాగ్రావృత్తమ్; “అయుజి నయుగరే
ఫణో యకారో యుజివ నజౌ జరగాశ్చ పుష్పితాగ్రా.” ఇతి తల్ల
తు.ణమ్. (౬౭)

శ్లో॥ యదపరాధసహస్రమజస్రజం

త్వయి శరణ్య! హిరణ్య ఉపావహత్ ।

వరద! తేన చిరం త్వమవిక్రియః

వికృతిమభికనిభజనాదగాః ॥

౬౮॥

పదవురై.

శరణ్య! = రక్షక నాన

హి వరద! = వరదనే!

హిరణ్యః = హిరణ్యకశిపువానవన్

త్వయి = ఉక్తవిషయ త్రిత్

అజస్రజమ్ = సావణకాలికమాన

యత్ = యాతొరు

అపరాధసహస్రమ్ = ఆయిరక్కణక్కాన

అపరాధత్తై

ఉపావహత్ = శయితానో,

తేన = అద్ద అపరాధసహస్రత్రై

చిరమ్ = నెడునాళ్లవరైయిర్

అవిక్రియః = వికారమే ఉజ్జాకాతిరువ్

త్వమ్ = నీ

అభికనిభజనాత్ = శిఱుక్కునైయాకి

య ప్రహ్లాదనుక్కునేర్ వ్

నలివుకారణమాక

వికృతిమ్ = మనోవికారత్తై

ఆగాః = ఆడైవ్దాయ్.

[యదపరాధసహస్రమిత్యాది.] “ఈశ్వరనవతరిత్తుప్పట్టిన అనైత్తిరికళెల్లామ్ భాగవతాపచారమ్ పొతామైయెన్టు జీయ రరుళిచ్చెయ్ వర” ఎన్టు శ్రీవచనభూషణ త్రిల్ పాశురమ్. అతావతు- సజ్కల్పమాత్రతాలే సవణ్ణైయుమ్ నివణ్ హిక్కవల్ల సవణ్ శక్తి యాన సవణ్ శర్వర్ తనై యభీయమాటి ఇతరసజాతీయనా యవ తరిత్తు కైత్తిడనాయ్ నిన్టు శెయ్ త హిరణ్యరావణాది నిరసనరూప అతిమానుష చౌష్టితల్ల శెల్లామ్ ప్రహ్లాదక్ మహాపిణ్ శో తొడక్కమాన అవ్వోభాగవతవిషయజ్గళిల్ అవ్వవర్ ప్ట్టిన అపచారమ్ సహియామై యాలే ఎన్టు సజ్జీయరరుళిచ్చెయ్ వరామ్. అవ్వథక్ మేయాయ్ త్తు ఇన్ద శ్లోక త్తిలే అరుళిచ్చెయ్యప్పగుకిఱతు “యాప్రీతిమయినం వృత్తా మ్భక్తేషునదాఽస్తుతే । అవమానక్రియాతేషాం సంహర త్యఖిలంజగత్ ” ఎన్టు భాగవతాపచార త్తిక్ కౌరవ్యశై ఎమ్మెరు మాన్డానే శోతివాయ్ తిఱన్దు అరుళిచ్చెయ్ తానితే.

[హే శరణ్య! వరద! హిరణ్యః త్వయి అజస్రజం యద పరాధసహస్రం ఉపావహత్, తేన (అపరాధసహస్రేణ) చిరం అవిక్రి యః స్థిత స్త్వం అభణ్కనిభణ్కనాత్ వికృతిమగాః] ఎమ్మెరుమాన్ తన్నళవిలే తీర్క్కభీయ అపరాధప్పగుమవర్ కళైప్పల్లిలి ఒన్టుమ్ కణిశియాన్ ; స్వాశ్రితర్ విషయ త్తిల్ స్వల్పాపరాధమ్ ప్ట్టవా నుణ్డాకిలుమ్ అననై అప్పోతే తలై యఱుత్తుప్పొడువాన్దై తే ఇతి హసపురాణజ్గళిల్ ప్రసిద్ధియిరుప్పతు. [“త్వయి కిచ్చిత్తమాపన్నే కిం శార్యంసీతయామమ ”] చక్రవర్తి త్తిరుమకనార్ ఎల్లున్దరునిఱ్క- చ్చెయ్ తే రావణ్ గోపురిశిఖర త్తిలే వన్తు తోదోదోసవాతే ‘రాజ ద్రోహియాన పైయల్ తీరుమున్నేనిత్తైయావతె? ’ ఎన్టు మహా రాజర్ అవన్నేలే ఎల్లుప్పాయ్ న్దు శాన్తుచంద్రపోతు ఇజ్జనే అరుళిచ్చెయ్

కితార్ - సీర్ మహారాజరాన తరమ్మకులైయ అవక్ ఒరువాతైన్ శొల్లమాకిర్ సీర్ తేడిప్పోకిఱ శంక్కుత్తాన్ నమక్కు ఎన్ శెయ్యో? ఎత్టారిత్తే ఇజ్జనేయితే ఆశితవిషయత్తిలే ఎమ్మెరుమాన్ పత్తపతి త్తిరుప్పతు ; “ ప్రాణేభ్యోపిగరీయాంసః ” ఎన్నుమ్బడియాన అద్ద భాగవతర్కశుక్కు ఒరుతీజునేర్దొర్, తనక్కు త్తీజునేరుమ్బాతు పిఱక్కుమ్ శీర్దొమ్ కుళప్పడియెన్నలామ్బడియితే శీర్దొమ్ పెరుకి చెల్లుకిఱవడి. “ సాగరం శరణంగతిః ” ఎత్తు సముద్రరాజునై శరణ మ్ముక చెప్పయ్ తేయమ్ అవక్ ముకమ్ కాట్టిదొర్దొనాఱ, “ కోపమా హరియత్తీవ్రమ్ ” ఎన్నుమ్బడి శీర్దొమ్ తై వరవత్తై త్తుక్కొణ్డార్ పెరుమాళ్, — పిన్ను రావణనాలే తిరువడినోవుట్టవాతే “ తతో రామోమహాతేజః రావణేనక్తిత్రవణమ్ దృష్ట్యాప్లవగ శాదూలం కోపస్యనశమయవాన్. ” ఎన్నుమ్బడి కోపిట్టపల్లక్కార్. ఇజ్జనేయితే భాగవతవిషయత్తిలే ఎమ్మెరుమానుక్కుళ్ళ పరివిక్ మికుతియిరుప్పతు.

హిరణ్యకశిపువానవక్ ఎమ్మెరుమాన్ తిఱ త్తిలే నేర్కొడు నేరే అపచారప్పట్టు త్తిన్దనాళ్కళ్ ఎణ్ణిఱన్దవై యుణ్ణు ; అన్నా ట్కుళిలే ఎమ్మెరుమానుడైయ తిరువుళ్ళమ్ అవ్వరక్కనభవిలే శిఱి తుమ్ వికరిక్కవిత్తై, పళ్ళియిలోతివన్ద తక్ శిఱువక్ వాయిలోరా యిరనామమ్ ఒళ్ళియవాఃప్పోత ఆజ్జతనుక్కు ఒత్తుమోర్ పొఱున్ది లనాకి, ప్పిల్లైయెచ్చీటి వెకుణ్ణునలిదొ నెత్తటిన్దవాతే “ నమ్మళవిలే ఎత్తనై తీమ్బనాయిరున్దాలున్ పొఱు త్తిరువుతోమ్, నమ్మడైయ నాన శిఱుక్కునై నలిదొనెన్నా ఇని పొఱు త్తిరుక్కుమో? ” ఎత్తు ఆఱియిరుక్కుమాట్టాతే అప్పో తేవన్దతోన్ది ప్పుడైత్తానాయిదొయి.

“వరత్తాల్ వలినినైన్దు మాతవ! నిఁపాదమ్
శిరత్తాల్ వణక్కానామెన్టే?—ఉరత్తినాల్
ఊరియాయ్ నేర్వలయో నాయవిరణియనై
ఓరియాయ్ సియిడన్దతూణ్.”

[ముతల్ తిరువనాతి - ౯౦]

ఎన్దు పాయ్ కై యాల్ వార్ పాశుర నై ఇన్దళ్ళోకత్తోడే ఇన్దైత్తు
నివఁహి త్తరుళ్ వర్. [మాతవ! నీ ఓరియాయ్ ఇరణియనై ఊని
డన్దతు - (అవఁ) నిఁపాదమ్ శిరత్తాల్ వణక్కానామెన్టే?] శ్రియః
పతియే! నీ సరసింహమాయ్ క్కిళ్ళర్ న్దు హిరణ్యకశిపువై క్కిట్టిత్తు
ప్పొట్టతు అప్పరిక్కొ ఉన్నుడైయ పాదారవిన్దత్తిలే తలై శాయ్
త్తిలఁ ఎన్దు కారణత్తినాలో? ఎన్దు ప్రశ్నగమనికైయిలే తలైక్కట్టి
నార్ ఆల్ వార్, అవరుడైయ తిరువుళ్ళనై వివరిక్కితారాయ్ త్తు
ఆల్ వార్. ఇప్పాశుర త్తిఱ్ఱు వ్యాఖ్యానమరుళిచ్చెయ్ త పూర్వర్
కల్—“నాట్టిల్ కణ్ణటియాత అద్వితీయమాన సృసింహమాయ్ క్కొణ్ణ
అవనుడైయ మాంసశమాన పెరియశరీరై ఆశితవత్సలనాన నీ
ఇడన్దు పొకట్టతు బ్రహ్మాదికల్ కొడుత్తవరత్తాల్ వన్ద తఁమిడుక్కై
క్కనక్కనినైత్తు సవాఁధికినాన వున్నుడైయ తిరువడికలై త్తలై
యాలేవణగ్గి ఆశ్రయియాతే యిరున్దాన్ ఎన్టో, అన్బితే; శిఱుక్కనై
క్కఱువినిల్దా నెన్ను మితుకొణ్ణితేయెన్దపడి.” ఎన్దు రుళిచ్చెయ్ తతు ఇన్ద
ళ్ళోకాథనై అనుసన్ధిత్తితే. ఆల్ వార్ కల్ ఎమ్మెరుమానుడైయ
ఓరోఅవఁబాన్దల్లైప్పల్లి ప్పేళియరుళుమ్బొతు ఉత్తరమిన్న తెన్ను
మిడన్దై వెళియిడామల్ తానే ప్రశ్ననైమా త్రిరమ్ పణ్ణి నూత్రమ్బొలే
నిఱుత్తునర్ కల్; అవర్ కళుక్కు వివక్షితమాన ఉత్తరనై ఆల్ వా
నితే వెళియిట్టరుళ్ళతు. పెరియతిరువనాతియిల్ “శీరాల్ పిఱన్దు శిఱ

స్పాల్ వళరాతు, 'పేర్ వామనాకాక్కాల్ పేరాళా' — మార్ పార
 ప్పల్కి నీయుణ్డమిట్ట స్త పూమినీరేట్పరిలే? శొల్లునీయామటియచ్చా
 ట్టెన్దు" ఎన్ఱునూత్రమ్మోలే అరుళిచ్చెయ్తలై ఇవర్ తామ్ అతిమా
 నువ్వుస్తవ త్తిలే " త్వన్నిమితా జరరగాచ తవత్రిలోకీ కింభిక్షణాది
 యమ్మ శేభవతోదురాచా? " ఎన్ఱు అనువదిత్తు, " మధ్యేతథాతున
 విచక్రమిపేజగచ్చేత్ త్వద్విక్రమైః కథమివశుతిరిళ్ళితాస్యాత్ ? "
 ఎన్ఱు ఉత్తరాధత్తాలే ఆట్ వారుడై య హృదయ శ్చై వెలియిట్టరుళి
 నార్. ఆట్ వార్ వెలిప్పడైయాక అరుళిచ్చెయ్తుళ్ళవన్ ముక్కు
 ఆట్ వాన్ నూత్రమియన్ మిడిడముమణ్ణు; తిరువాయ్ మొట్టియిలే
 " ముక్కుత వై నుతియ శక్కరనల్ వల శ్చైయాన్, తొమ్మిక్కుతల్
 కలితిప్పిన్ పుళ్ళూర్ న్దుతోన్ఱివై యే, ముక్కుతాళానమే పడైయాక
 మలరులకిల్, తొమ్మిమ్మూర్ క్కళితాల్ ఉన్ శుడర్ చ్చోతిమై
 యాలే? " ఎన్ఱు వెలిప్పడైయాక అరుళిచ్చెయ్తలెట్టు ఇవర్ శ్రీ
 వై కున్ఱుస్తవ త్తిలే " విశ్వం ధియైవవిరచయ్య నిచాయ్యభూయః సజ్జ
 హ్రువస్సతినమాశితవత్సలత్వే । ఆజగ్మవస్తవగజోత్తమ బృహి
 తేన పాదంపరామమృశుపోపిచ కామనీమా? " ఎన్ఱు నూత్రమియన్ శ్రి
 యరుళినార్. " యదపరాధసహస్ర " మెన్ఱిజ ఇన్ద్రోకత్తాలే పోయ్
 కై యాట్ వారుడై య నూత్ర శ్చై వివరిత్తరుళినారాయ్త్తు.

ఇన్ద్రోకమ్ ద్రుతవిశిష్టతవృత్తమ్ ; "ద్రుతవిశిష్టతమాహ
 కభోధరా" ఇతి తల్లక్షణమ్. (౬౮)

శ్లో॥ త్వమామనన్తి కవయః కరుణామృతాభే ।

జ్ఞానక్రియాభజనలభ్య మలభ్యమనైః ।

ఏతేషు కేన వరదోత్తరకోసలసాః

పూవణం సదూవణమభజస్తహి జన్తవస్తామ్ ॥ ౬౯॥

పదపూరై.

కరుణాన్మతాభ్యే=అరళాకిఱ అన్మతత్తు
 హేవరద!=వరదనే!

కవయః=(పరాశరపారాశర్యాదికళాన)
 పెరియోర్కళో

త్యామ్=ఉన్నై
 జ్ఞానక్రియా } జ్ఞానయోగ కర్మయోగ
 భజనలభ్యమ్ } భక్తియోగభక్త్యాతేప్రాప్య
 నాకవుమ్

అన్త్రైః=ఉపాయాన్తరజ్ఞలివాలే
 అలభ్యమ్=అప్రాప్యనాకవుమ్

అమనన్తి=ఓర్తిన్తై త్రిరక్కిఱార్కళో;
 పూనామ్=మున్నుక్కిరామావతారత్రిలో
 ఉత్తరకోసలస్థాః } ఉత్తరకోసలత్రిలుళ్ళ
 జన్తవః } జన్తుక్కుళ్ళో
 సదూనామ్=త్యేణముట్టడ
 త్యాం అభజన్తహి=ఉన్నై అదైవవశే
 (అప్పడి అదైవతానతు)
 ఏతేషు=కిథోచ్చొన్న కర్మజ్ఞాన భక్తి
 యోగజ్ఞలిర్
 కేన?=ఎన్ద ఉపాయమ్కొణ్ణు?

[త్యామానునన్తిత్యాది.] చక్రవర్తిత్తిరుమకనారుడైయ
 నిహేతుక కృపావిభవన్తై అనునన్దిత్తిరుళుక్కిఱార్. నిత్యవిభూతి
 యిలే నిత్యముక్తరోజే కూడియిరున్దు ఓరొన్తే నిరతిశయానన్దజనక
 మాన స్వరూపరూపగుణ విభూతికళైల్లావన్ద్రైయుమ్ యుగపదేవ
 అనుభవిక్కైయాకిఱ పూణాణనుభవమ్ ఎమ్మెరుమానుక్కుచ్చెల్లా
 నిఱ్ఱు అప్పొత్తప్పొత్తు వడిపుణ్ణుమాటినాత్పిలే పుతుక్కుఱిత్తు
 వర పుణ్ణుమన్దవనుభవ మొన్తుమ్ వడివిల్ ఓన్ద్రాతే దేశాన్తరగత
 నాన పుత్రకపక్కులిలే పిఱ్ఱిహృదయమ్కిడక్కుమాపోలే దేశాన్త
 రస్థరాన సంసారికళోపక్కులిలే తిరుపుళ్ళమ్మన్దై “న ఏకాకీనరమేత”
 ఎన్దిఱుడియే ఇన్దసంసారిచేతన విశ్లేషానహిష్టువాయ్ ఇవర్కళోజే
 కలన్దు పరిమాఱుకైక్కు క్కరణకళేబరజ్జలైక్కుడుత్తు అవన్ద్రై
 కొణ్ణు అఱియవేణుమవన్ద్రైయఱిన్దు శెయ్యవేణుమవన్ద్రైచ్చె
 యేతు తవిరవేణుమవన్ద్రైత్తవిర్న్దు ఇప్పడి వ్యాపరిక్కైక్కిడాన
 చిచ్చుక్కిప్రవృత్తిశక్తి నివృత్తిశక్తికళాకిఱ శక్తివిశేషజ్జలైయుమ్

కొడుత్తు ఇత్తనైయుమ్ శెయ్తు స్వామిత్వప్రాప్తిలో ద్రివిధవర్కళిక
కణ్ణుక్కు విషయమాయ్ నిఱ్ఱిల్ 'త్వం మే' ఎఱ్ఱాల్ సహాయుల్
'అహం మే' ఎన్నుమ్ స్వతంత్రరాజైయాలే 'ఎఱ్ఱళికణ్ ముకప్పిల్
నీ ఒరుకాయ్ నిఱ్ఱుక్కడవైయల్లై' ఎఱ్ఱ అఱ్ఱైయిట్టు నిషేధిప్పర్
కళైఱ్ఱునినైత్తు "న చత్తుపాపశ్యతి కశ్చనై నమ్" "కళ్లిలి" ఇత్యా
దిప్పడయ్ ఇవర్కళిక కణ్ణుక్కు ఒరుకాలముమ్ విషయమాకామల్,
త్తనైయుమ్ తాయైయుమఱియాలే కిడన్దఱజుకిఱప్రజైయై వత్సలై
యానవల్ తానఱ్ఱిన్ద రత్తురత్తుక భావ సమృద్ధమడియాక ముతుకిలే
యఱ్ఱైత్తుక్కొణ్ణు కిడక్కుమాపోలే * అనాదిమాయాయాసు ప్తరాయ్
స్వస్వరూపవరస్వరూపజుళిలొనైయు మఱియాలే కిడక్కిఱ ఇచ్చే
తనరై శేషియాన తానఱ్ఱి రత్తురత్తుక సమృద్ధమేహేతువాక విడి
మాట్టాతే "య ఆత్మని తిస్త్" ఎఱ్ఱిఱపడియే అన్తరాత్మజ్యేన ఇవ
ద్రోశై స్పర్శితక్కుణ్ణు ఇప్పడి అన్తరాత్మతయా అవస్థినాన తా
ఇవర్కళైయొరుకాలుమ్ కైవిడాతే భారకనాయ్ కొణ్ణు భార్య
భూతరాన ఇవర్కళి సత్తైయఱ్ఱియామల్ నోక్కి సవావస్థైయిలు
మివర్కళుక్కుత్తుజైయాయ్ "ఆదావీశ్వరద త్తయైవపురుషః స్వాత
న్త్ర్యశక్త్యా స్వయం తత్తత్కమచికిషణావయతనాన్యత్పద
యన్ నరశే" [త్వస్వసారే] ఎఱ్ఱిఱపడియే అడియిలే తాకొడుత్త
జ్ఞాత్వత్వరూపస్వాతన్త్ర్యశక్తియాలే స్వరుచ్యనుగుణమాః ప్రవృ
త్తికళైప్పణ్ణిక్కొణ్ణుపోరుకైక్కు యోగ్యరాన ఇచ్చేతనర్దువాన
నాబలత్తాలే పావకర్మజుళిలే ప్రవర్తిక్కుమళవిలుమ్ అన్తర్యామి
యాన తాన్ నినైత్తాలే మీట్రులాయరుక్కుచ్చెయ్ తేయుమ్ అప్పడి
శెయ్యుమళవిల్ స్వాజ్ఞరూపశాస్త్రవినియోగమ్ అఱుమెన్నుమత్తై
ప్పద్రువుమ్ సనకముక్తిప్రసన్నమ్ వరుమెన్నుమత్తైప్పద్రువుమ్

మీటూమాటూతే అనుమతిదాన శైష్వణ్ణియుమ్, ఉదాసీనననీక్కే
యిరుక్కచ్చెయ్తే “ ఇవర్కళో ఎక్కేసుకెట్టాలెన్న ? ” ఎన్నిరుక్కు
ముదాసీనరైప్పోలేయిరున్దుమ్ అతిల్నిన్దునువర్కళై మీటైక్కూ
ఱుప్పొచ్చిల్లిక్కొళ్ళ త్తక్కతోరునన్దయాకిఱ అవకాశమ్కిడైక్కి
వణ్ణియుణ్ణోవెన్దు ఇడమ్పార్త్తుప్పోరుమళవిల్ శాస్త్రనుర్యాదాను
గుణమాకవాతల్ తానతిన్దతాక ఆరోపిత్తుక్కొణ్ణాలల్ ఇవర్కళై
అనత్కర్గత్తిల్నిన్దుమ్ మీటైక్కూ అవకాశమాయిరుప్పతోరు
నన్దైకాణాతమాత్రమేయన్దిక్కే అవ్వనత్కర్గజ్జళితే నన్దైయెన్దుపేరి
ట్టొక్కొళ్ళలావతోరు తీమైయుమ్కాణాతే, అతావతు - పరహింసై
శెయ్తుక్కొణ్ణ తిరియానిఱుచ్చెయ్తే భగవద్భాగవత విరోధికళా
యిరుప్పరై యాదృచ్చికమాకహింసిక్కై, విషయప్రవణనాయ్
భగవద్దాసికళైప్పిపర్దీ పులకాలుమ్ కోయిల్కళితే పుకున్దుపుఱ
ప్పడుకై, వయల్తీన్దవశువై త్తోడర్న్దవాతే అతుబరుకోయిలై
వళైయవరుమాకిల్ అత్తైఅడిక్కైయిలున్దాన ఆగ్రహత్తాలే తానుమ్
అత్తైవళైయవరుకై, నిన్దాధమాక త్తిరునామజ్జళైచ్చొల్లుకై ముత
లానవై శిల ఉన్దాకలామే, అవైయుమొన్దుమ్ కాణక్కిడైయాతే
ఇప్పడి బరుప్రకారత్తాలుమ్ ఇవర్కళోపక్కల్ ప్పళైకాణావిట్టాల్
“ ఇతునమక్కు క్కిడైప్పొన్దుల; ఇత్తై ఇఱున్దోమ్ ” ఎన్దుముతు కణ్ణ
నీరోడేమీఱువతు, ఇప్పడిమీన్దాతోప్పోలే మీన్దావిశుకైయన్దిక్కే
ఇవర్కళై యుజ్జీవిప్పిక్కైక్కూ అవకాశమ్పార్త్తు ట్టిరికిఱతనక్కేఱ
అవకాశమ్పెర్దీవళవిల్ ‘ ఎన్నూరైచ్చొన్నాయ్, ఎక్కేరైచ్చొ
న్నాయ్, ఎన్నడియారైన్దొక్కి నాయ్, అవర్కళోవిడాయైత్తీర్ త్తాయ్,
అవర్కళుక్కు బతుజ్గనిఱులైక్కొనుత్తాయ్ ” ఎన్దాతోప్పోలే శిల అజ్ఞా
తసుక్కుతజ్గళై ఏటిట్టు, - పోవాణియుమ్ శెయ్వానొరువక ఆరేనుమ్

పరీక్షైక్కుక్కాట్టినపానై ఉరైకల్లిలేయురైత్తు ఒన్ఱుమ్ శోరాతపడి మొక్కుకాలేయుత్తియెడుత్తు నాల్ వట్టత్తిలే 'కాల్ పాన్నాయిన్ఱు, కమ్మజ్జుపాన్నాయిన్ఱు' ఎన్ఱు తిరట్టుమాపోలే - ఒరుజన్ఱమ్ ఇరణ్ఱు జన్ఱత్తళవన్ఱిక్కే చేతనరుడైయ జన్ఱపరమ్మరైకల్ తోటుమ్ "విడైయైత్తిరత్తాయ్, ఒతుజ్జనియైక్కొడుత్తాయ్" ఎన్ఱాటోప్పేయున్ఱాక్కుమ్ యాదృచ్చిక్కుమ్, "ఉరైచ్చొన్నాయ్, పేరైచ్చొన్నాయ్" ఎన్ఱాటోప్పేలనరుమ్ ప్రాసజ్జిక్కుమ్, "అడియైరైన్ఱొక్కినాయ్" ఎన్ఱాటోప్పేయున్ఱాక్కుమ్ అనుషజ్జిక్కుమ్ మెన్ఱిటసుకృతవి శేషజ్జల్ శాస్త్రవిహితముమ్ చేతనవిదితముచున్ఱియరుక్క త్తానేకల్పిత్తుమ్, కల్పితమాన అనైతనై ఒన్ఱై అనేకమాక్కియుమ్ నడత్తిక్కొణ్ఱుపోరుమనాన ఈశ్వరనుడైయ సహజకారుణ్యవిభవమ్ శ్రీరామావతారత్తిలే నన్ఱు విశ్లేషపడియై ఇన్ఱళ్ళొకత్తిలే అనునన్ఱిత్తురుకుత్తార్.

[కరుణామృతాభే!] కరుణైయాకిట అమృతత్తుక్కుక్కడల్ పోన్ఱవనే! తేవపిరానాకిత్తాన్ తిరువరుళుక్కు ప్పిటన్ఱకమెన్ఱు మిడమ్ 'పేరుళాళన్' ఎన్ఱుమ్ తిరునామత్తాలేయే విశ్లేషమితే. [కవయః] అప్రత్యక్షతత్త్వార్థన్ సాత్త్వార్థమిర్కళాన పరాశం సారాశర్యాదికళెన్ఱై. "కవిః క్రాన్తదశీన్" ఎన్ఱక్కడవితే. [త్వాం జ్ఞానక్రియాభజనలభ్యం అన్యైరలభ్యం చ ఆమరన్తి జ్ఞానయోగ, కర్మయోగ, భక్తియోగజ్ఞాలే ఉన్ఱై ప్రాపక్కులామత్తనై పోక్తి వేటొన్ఱాలుమ్ ప్రాపక్కులాకాతెన్ఱిత్తార్కల్. "కమణ్ఱై వహిసం సిద్ధిమాన్ఱితా జనకాదయః" । "వణాశ్రమాచారవతా పురుషేణ పరఃపుమాన్ । విష్ణురారాధ్యతే పద్మానాన్యస్త్రోషకారకః." "భోక్తారంయజ్ఞతపసాం సర్వలోకమహేశ్వరమ్ । సుహృదంసర్వ భూతానాం జ్ఞాత్వామాం శాన్తిమృచ్ఛతి." "తేహంసతతయుక్తా

నాం భజతాం ప్రీతిపూర్వకమ్ । దదామిబుద్ధియోగంతం యేనమాముపయాన్తితే." ఎత్తు - కర్మయోగజ్ఞానయోగజ్ఞకుక్కుమ్ భక్తియోగత్తిఱ్కుప్పాలే న్వతన్తోచాయత్వమ్ శొల్లప్పట్టిరానిష్టతు. వరస్వరమ్ అజ్ఞాజ్ఞిభావమెన్నతు కర్మజ్ఞానభక్తికల్ మూన్తుక్కుమ్ సాధారణమ్.

శ్రీగీతాధికసంగ్రహత్తిలే "కర్మయోగస్తవస్తీర్థదాన యజ్ఞాదినేవనమ్" ఎత్తుతొడగ్గి అరుళిచ్చెయ్యప్పట్టళ్ళ శ్లోకజ్ఞల్ ఇక్కిఅను సన్దేయమ్. [తవ స్తీర్థదాన యజ్ఞాదినేవనం - కర్మయోగః] తవశ్చరణ యజ్ఞానుసానాదికలై తత్తత్సలప్రాప్తియశ్చమ్ ఆదరత్తోడమ్ నియమత్తోడుమ్ నిరస్తరమాకప్పరిగ్రహిత్కై కర్మయోగమ్ [జ్ఞానయోగోజితస్యాన్తైః పరిశుద్ధాత్మనిశ్చిః.] జితమనస్కర్కల్ నిరస్తరచిస్తనరూపమాక పరిశుద్ధాత్మధ్యానత్తిలే ఊష్టియిరుత్కై జ్ఞానయోగమ్ [భక్తియోగః పరై కా నప్రీత్యాధ్యానాదిమసిః] పరమపురుష నిడత్తిలే ఏకాన్తికమానప్రీతియోజే ధ్యానాచానక్రణామాదికలిలే నిలైత్తిరుత్కై భక్తియోగమ్. ఇతఱ్కుమేల్ ఒరుశ్శక్కై ; అతావతు-కర్మయోగత్తిలుమ్ ఆత్మజ్ఞానముమ్ ఆరాధ్యప్రీతియుమ్ అనున తిత్తుచ్చెల్లుకిఱతు, జ్ఞానయోగిక్కుమ్ అస్తాకరణశుద్ధిక్లాక కర్తానుస్థానత్తై విడాతేయేతు తీరవేణుమాక్తయాలే జ్ఞానయోగత్తిలుమ్ కర్తానువృత్తియుణ్ణు; తదారాధ్యేశ్వరభక్తియుమ్ తొడన్ద్రుపారుమ్. ఇప్పడి భక్తియోగత్తిలుమ్ కర్మజ్ఞానానువృత్తితవిరవొణ్ణాతు , ఆయిరుక్కు, కర్మమ్ జ్ఞానమ్ భక్తి ఎన్దిప్పడి తనిత్తనియే విభజ్జెయ్యావతె? ఎన్ను; [త్రయాణామపియోగానాం త్రిభిరన్యోన్యసంక్షయః] ఎన్దితార్. ఒన్దుప్రధానమా యిరుక్కుమాకిల్ క్షీరశకరాన్యాయతాలే గౌణమాక మన్ద్రొన్దుమ్ ఉడకేర్వతు విభాగభజ్జకమన్ద్రుపడి.

[యే ఉత్తరకోసలస్థాః జన్తవః పూర్వం త్వాం సదూర్వ
 మభజన్త, తే ఏతేషు కేన?] 'మునివేద్యే త్రితరీవిశజ్జ మిలక్కు
 మనై ప్పిరిన్దశనాలో ధంక్కమాట్టాతే పోరక్లేశిత్రపెరుమాళ్
 రాజ్యతై విట్టెట్టున్దరుళత్తోడగ్గియపోతు అయోధ్యానగరత్తు ఉయిర్
 కళెల్లామ్ పెరుమాళ్ చ్చరణమడైన్దు దేవరీర్ ఎజుచ్చెన్టాలుమ్ అడి
 యోజ్గళైయుమ్ కూడవే అట్టైత్తుక్కొడైట్టున్దరుళవేణుమ్" ఎన్దు
 ప్రాధిక్కు, పెరుమాళ్ అవర్కళుడైయ భక్తిప్రకరణత్తైక్కణ్ణు
 "తథా2న్దు" ఎన్దు రుళిచ్చెయ్తు అనై నరై యుమ్ తిమ్మైప్పిత్తోడగ్గిన్దు
 వరుమాటు వణి త్తరుళిప్రయాణప్పిట్టార్, అప్పిట్టుతు అన్నగరత్తి
 రున్దు మనుష్యర్కళిమాత్రమేయల్లానుల్ పశుపత్నాది సనున్దపన్దు
 జాతముమ్ అకమక్కిన్దు పెరుమాళ్ పిళ్ళెన్దు, ఇప్పిడి పలరుమ్
 పుడైశూట్రు పెరుమాళ్ సరయునదియిలికగ్గి త్తన్నడిచ్చితిక్కె
 ట్టున్దరుళుమ్బొతు తమ్మిన్దు ఇడైయతాత అన్బుక్కొణ్ణు పిప్పిల్
 సరయువిర్ మూట్టికి ఉడైత్తుత్తుటన్దు ఎల్లావుయిర్ కట్టుమ్ బ్రహ్మ
 లోకత్తుక్కు మేప్పిట్టతాయ్ పరమపదమ్ పోలవే అపురరాన్వత్తియూ
 కితి శితిప్పిళ్ళ సాన్తానికమెన్నుమ్ లోకత్తై అళితరుళినార్ ఎన్దితి
 ఇతిహాసత్తై "కత్పారిరామపిరాన్దైయల్లాల్ మన్ద్రుమ్కట్పరో?
 పుత్పాముతలాపుల్లెటుమ్బొదియొన్దిన్దియే, సత్పాలయోత్తియిర్
 వాడుమ్ శరాశరమ్మున్ద్రువుమ్, సత్పాల్కుయ్ త్తనన్ నాన్దుక
 నార్ పెన్ద్రునాట్టుశే" ఎన్దు నమ్మాళ్ వారుమ్, "అన్దుశరాశరజ్జళై
 వై కున్దత్తేన్ద్రు" ఎన్దు కులశేఖరప్పెరుమాళుమ్ అనునన్దిత్తరుళినార్
 కళి; ఇవ్వాళ్ వాన్ తాముమ్ సున్దరబాహున్ద్రుత్తిలే "అయో
 ధ్యికాన్ నపశుకీచత్పణాంశ్చజన్తూన్ కిజ్కర్కణోనుబత! కీదృశవేద
 సాధ్యాన్ సాయుజ్యలభ్యవిభవాన్ నిజనిత్యలోకాన్ సాన్తానికా
 నగమయో వసన్తైలనాథ!" ఎన్దు అరుళిచ్చెయ్ తార్.

[సదూహమ్] “పుత్వాముతలా” ఎన్నతై అనువదిత్తపడి అవిడత్తిలే ఈడు:—“పుత్వాముతలా ప్పల్లెఱుమ్బుదియెన్ఱు ఇవ ధ్దుక్కురుప్రాధాన్యమ్ శొల్లుకితార్లర్; రామవివయీకార త్తుక్కు ముఱ్ఱుట్టనవివైయెన్ఱిత్తార్; వెళ్ళుమానతు తాళ్ళన్దవిడత్తిలే యోడుమాపోలే. -స్థావరజ్జలిల్ తణ్ణియతు పుల్లు; జ్జనుజ్జలిల్ తణ్ణి యతు ఎఱుమ్బు; ఇవైయిరణ్డైయుమ్ ఒక్కవెఱుక్కైయాలే. జ్ఞాన ఫలమ్మోక్షమెన్ఱిఱత్తై త్తవిర్క్కిఱతు; చైతన్యముఱ్ఱాకై యుమ్ ఇల్లై యాకై యునుప్రయోజకమ్ పెరుమాళ్ కృపైక్కెన్ఱిఱతు. ఇవధ్దుక్కు కర్తత్రార్ వరుమ్ తారతమ్యజ్జలి అప్రయోజకమెన్ఱిఱతు; నిరుపాధి కశేషివక్తల్ అప్రతిషేధమే పేర్దుక్కు వేణువతు.” ఇతి.

“సదూహమ్” ఎన్నతు తృణాదికళుముట్టడవెన్నపడి. [ఏతే ఘకేన?] కీర్తించొన్న కర్తజ్ఞానభక్తికళిల్ ఎన్నప్రపాయజై యను ప్పిత్తు అవై వీడుపెర్దున పిరానేయెన్ఱు మడిసిడిక్కితార్. కేవలమ్ ఉన్నుడై యనిహేతుకకృపైయేపర్దుతాళాక ఉయ్విత్తాయితనై యితే. ఇతుతోన్ఱవాయ్త్తు “కరుణామృతాభే!” ఎన్న సమ్పాది త్తతు. ఇప్పడిప్పట్టకృపై మదేకవజమో? ఎన్న ఉభృతై.

[జస్తవః] “ప్రాణీతుచేతనోజన్మీ జన్తు జన్య శరీరిణః” ఎన్న అమరకోశమాకై యాలే తృణాదికళుక్కు జన్తుశబ్దవాచ్యత్వమకూ డుమోవెన్ఱు శబ్దీక్కవేణా; “అనేన జీవేనాత్మనానుప్రవిశ్యనాను రూపేవ్యాకరవాణి” ఎన్న వ్యప్తిస్పృహ్యస్మృఖ భగవత్సజ్జల్పమాకై యాలే నామరూపవిజ్ఞమాన సకలవస్తుకళిలుమ్ ఓరో జీవాధిపాన ముణ్డెన్ఱుకొళ్ళవేణుమ్ ఘటపటాదికళాయున్దల్ళ పదార్థజ్జలిల్ జీవాధిపానముణ్డెన్ఱు తోర్దుతొతిరుక్కిఱతు కర్తానుగుణమాన జ్ఞాన సజ్జోచాతిశయత్తాలే. “తయా తిరోహితత్వాచ్చశక్తిః క్షేత్రజ్ఞనం

జ్ఞతా । సవకభూతేషుభూపాల । తారతమ్యేనసర్వతే ॥ అప్రాణవత్సు
స్వల్పానా స్థావరేషుతిశోధికా ” ఎన్నిక్కడవలెనో. అక్షయాలితే
“ సరకనాశనై నావిల్కొణ్ణయైయాలి మానిడశాలియర్, పరుకుసీరు
ముఁక్కుమ్ కూట్రాయుమ్ పావమ్ శైయేతన తాళాళాలో ” ఎన్ను -
భగవద్విముఖిర్కళి కుడిక్కుమ్ తిణ్ణీరుమ్ ఉడుక్కుమ్ పుడైవై
యుమ్ పావశై చ్చెయేతనసోతా నెన్టార్ పెరియార్ వార్. నీరిలుమ్
కూట్రయిలుమ్ జీవాధిష్ఠానాల్లాతవన్టు అజ్జనే అరుళిచ్చెయ్య
క్కుడాతితే.

ఇంద్రశోకమ్ అనన్తతీలకవృత్తమ్, “ఉత్తం వనన్తతీలకం తభజా
జగౌగః ” ఇతి తల్లక్షణమ్. ... (౬౯)

శ్లో॥ భజత్సు వాత్సల్యవశ త్సముత్సునిః
ప్రకామమత్రావత రేవకప్రద ।
భవేత్స తేహం సులభోఽధ క్షిప్రదం
యదజ్ఞ ! దామ్నా నియతిః పురాఽరుదః ॥ ౭౦ ॥

విదన్యై.

అజ్ఞ ! విరప్రద !! = వారాయ విరదానే !	తేహమ్ = అన్త అన్పిరః కుక్కు
త్వమ్ = నీ	సులభశ్చ = విలియనాకవుమ్
భజత్సు = భక్తకళి పక్కలిల్	భవేః = అకుకిదాయ,
వాత్సల్యవాత్ = పీరివికేలత్రాశే	పురా = పణ్డు (కృష్ణావతారి త్రిత్)
సముత్సునిః = మిక్రవికత్తుమ్ కొణ్ణనయ	దామ్నా = తామ్పినాశే
అక్రి = ఇవిభూతియిల్	నియతిః = కట్టుణ్ణనాయ
ప్రకామం అవతరేః = వణ్ణియపడి అవతి	అరుదః ఇతియత్ = అరుతాయ ఎన్నతు
రిత్తుక్కుళి ;	యాలోన్టుణ్డు
అథ = అరణ్యమేల్	ఇదం కింను ? = ఇతు ఎకాళిల్ ?

[భజత్ప్రిత్యాది.] సమ్మతిపన్నమాన కృష్ణావతారి సౌల
భ్యంతై అనుసంధిక్కితార్. కీర్త “సంశ్లేషేభజతామ్” ఎన్నువ శ్లోక
త్తిల్ పాదత్రయత్రాలే అరుళిచ్చెయిల్ అధంతై ఇతిల్ పూవా
ధంత్రాలే సంగ్రహితారాయత్తు. [అజ్గ! వంప్రద!] ‘అజ్గ’ ఎవ్వుతు-
సే! ఎవ్వడడి. సమ్పాదనాధికమవ్యయమ్ [వాల్పిల్యవశాల్
భజత్సు సముత్సుకస్సక్] ఒరువనుక్కు అనేకపుత్రకభుజ్జాయ్
అవర్కళిల్ ఒరువక్ స్వకర్తాచుగుణమాక దేశాన్తరసి పోనాల్
మద్రుణ్ణాన పుత్రరుమ్ తానుమాయిరున్లు జీవియానిల్లు చెయ్తే
యమ్ “ఇవర్కళోపాతి అననుమ్కూడి యరున్లు వాట్టుకైక్కు ఇల్లు
ప్పిటన్లువెత్తుమ్ ఇత్తెయ్యున్లుకిడక్కితానే” ఎవ్వు - దేశాన్తరగత
నాన అన్దపుత్రికపక్కలిలే పితావినుడైయ వ్పాదయమ్ అవగాహిత్తు
స్వదేశేత్తిలే ఇరుప్పక్కొళ్ళాతే తుడిక్కునూపోలే, నిత్యము క్కరోడీ
కూడియరున్లు పరిపూణానభవమ్ అవిచ్చిన్నమాయ్ చెల్లానిల్లు
చెయ్తేయమ్ అతు ఉణ్ణతురుక్కాట్టాతే సంసారికభవక్కలిలే తిరు
పుళ్ళమ్కుడిపోయ్ ఇవర్కళైప్పిన్లు అద్రుమాట్టాతే ఇవర్కళోడీ
కలన్లు పరిమాటుకైక్కాక ఇవ్విభూతియిలే వన్లు పిటన్దాయాకిల్
వేణ్డియమట్టుమ్ పిటన్లుపోరుకిడాయ్, అన్దసంసారికభవక్కలిలే ఉ
సౌలభ్యంతై వినియోగిత్రాయాకిల్ అతువుమ్ వేణ్డియమట్టుమ్ విని
యోగిత్తుప్పోరుకిడాయ్ ; ఇవద్రుగిల్ అడియేనుక్కు అల్పముమ్
విప్రతిపత్తియిల్లై, “హోయావికలయిర్ నెయ్యముతుణ్ణచ్చొన్నార్
శొల్లిసకుమ్పరిశే, పెద్రు తాయాలాప్పణ్ణిరున్లుతేజుమ్తాడాళా!”
ఎవ్వుమ్, “ముట్టుతుమ్ వెణ్ణయలైన్లు తొట్టుణ్ణుమ్ ముక్కిళిమ్ శిఱు
త్రామరైక్కెయ్, ఎత్తిల్కొల్ తామ్బుకొణ్ణడిప్పతల్లు ఎల్కు
నిలైయమ్ వణ్తయిర్తోయన్ద శెవ్పాయమ్, అట్టుకైయవజ్జి

నోక్కు మన్నోక్కుమణికొల్ శెజ్జెటువాయ్ నెళిప్పతువుమ్” ఎన్ఱు మరుళిచ్చెయ్యమ్మడి గవ్వస్తేయనిమిత్తమాక త్రామ్బాలాప్పమ్మ అమ్మతాయెన్ఱు యాతొరువృత్తానమున్ఱు, ఇతు ఇరుక్కుప్పడియెన్” ఎన్ఱు ఇతిలే పోర విచికిత్తితనాయిరానిన్ఱేన్ఱెన్ఱార్. మనుష్యత్వై కాన్తమాన అజ్ఞానాశక్తికల్తెత్తాన్ ఏటిట్టుక్కొన్ఱాయే, పిన్ఱై అమ్మతుతీరువుమ్ నేణుమో? ఇతు ఎన్న సౌలభ్యపరమకాప్పై! ఎన్ఱు ఉళోకుళైన్ఱు ఉరుకున్ఱైమ్మే పేచ్చిలేతోన్ఱుమ్.

[“కన్ద్రబీనిమ్ మేయ్క్కిలుమ్ మేయ్క్క్ పెన్ద్రన్దాన్ కామ వాన్ద్రన్ఱ తియుమాన్ పెన్ద్రన్దాన్, పన్ద్రబీయరలిన్ఱై యాప్పమ్మన్ఱాన్ పావికాళుజ్జళు క్కేచ్చుక్కొల్లో?”] సంనారబద్ధసితిమోక్షు హేతు వానవన్ ఇజ్జనే స్రతిక్రియైకణమాట్టాతే నిన్ఱాన్ఱన్ఱార్ ఇన్ఱమహాగుణ త్తిలే నైదుపాకవన్ఱోవడుప్పతు, గుణమే కున్ద్రన్దమాన్త్రోన్ద్రు కైక్కు వీజ్గళో శిశుపాలన్ పిఱన్ఱ ముహూర్తాన్త్రిలేయోపిఱన్ఱతు. ఎజ్గళోవగన్త్రులుక్కార్ “ఎత్తిఱమ్!” ఎన్నమతు ఉజ్గళుక్కు ఏచ్చు క్కుడలావతే! ఎన్ఱాళితే శూడిక్కొడుత్త శుడర్క్కొడి.

“అవతరే:” “భవే:” ఎన్ఱ ఇన్ఱుక్రియైకళుమ్ - కామ చారానుజ్ఞాథేన్ లిన్.

ప్రీతివశాత్, ప్రేమవశాత్, స్నేహవశాత్, ఎన్ఱిజ్జనే అరుళి చ్చెయ్యతే “వాత్సల్యవశాత్” ఎన్ఱెయాలే భక్తర్కళున్ఱైయ శరీ రత్తిలుళ్ళ అమ్మక్కు ముతలానవన్ద్రై ఉకన్దరుళోవతత్కాకవే వన్ఱు పిఱన్ఱాన్ఱెన్ఱతు. అజ్గేకన్దన్ఱార్ ఇతుక్కిన్ఱైయొతిజే. దోషభోగ్యత్వ మితే వాత్సల్యమావతు. శిలర్దోషాదశిత్వమే వాత్సల్యమెన్ఱుమ్, దోషభోగ్యత్వమే వాత్సల్యమెన్ఱుక్కొన్ఱార్ శాస్త్రాథ్జగళో వ్యాకుల

జగదామెన్ముమ్ శొల్లువతు భగవద్గుణదూషణత్తిలే ఒరుప్పట్టవడియా
మత్తనై, అన న్తకల్యాణగుణాకరనాన ఎమ్మెరుమానుడైయ గుణజ్జ
లిలే శిఱన్దతునాత్సల్యమ్ అడియార్కళుడైయ దోషజ్జత్తిక్కిణ్ణు
వెఱుప్పొక్కొళ్ళాత్తే తదజ్జీకాత్తుక్కు అన్దదోషజ్జలైయే కవైచ్చె
యాక్కుడై - వాత్సల్యమ్. ఇవ్వధత్తై మఱుత్తుక్కుఱుమవర్
కలై ఎన్ద్రున్దొల్ల వేణ్ణువతోన్దుణ్ణు; సంస్కృతవేదకుద్బుష్టికల్ ఎమ్మె
రుమానై న్యక్తమాకవే నిగుణనెన్దార్కళి; ద్రమిదోషివత్తు-
ద్బుష్టికల్ అప్పడి నాత్తుత్తాకచ్చొల్ల ఇతాయ్త్తు ముఖభేదేన అజ్జ
నమే శొన్నార్కళాయ్త్రేఱుకిఱతు శాకిరకళాన సామాన్యపురు
షర్కళుక్కు ఇళైయుమ్గుణత్తై ఎమ్మెరుమానుక్కిలైయెన్నుమవర్
కళి తిరువాయ్ మొట్టియిన్ ముతత్పాట్టిన్ ముతలడియైయుమ్
“అనవధికాతిశయాసంభేయ కల్యాణగుణగణౌఘమహాణవ !”

ఎన్ద్ర ఎమ్మెరుమానార్ శ్రీనూక్తియిన్ ప్రథమపద తైయుమ్ పట్టు
తాక్కినార్కళామత్తనై. ఇవర్కళుడైయవత్తిల్ భగవద్గుణజ్జళుక్కు
“ఉయర్వెఱుపుయర్” “అనవధికాతిశయ” ఎన్ద్ర విశేషణజ్జళి
అనన్దతాధమేయామ్. దోషజ్జలై భోగ్యమాకక్కొళ్ళవెన్బుతు
సామాన్యమాక గుణమా? అన్దా? ఎన్దు కేట్టితోమ్; “నమ్మన్ద
విశేషాన్వితేషుప్రీతిః స్నేహః, యస్యవిపాకాః - అస్థానభయశక్తి
త్వమ్, దోషానవభాసః, దోషేవిగుణత్వబుద్ధిరిత్యాదయః” ఎన్దు శ్రుత
ప్రకాశితైయిల్ అరుళిచ్చెయ్తుళ్ళమైయాలే కున్దొజ్జలై నన్ద్ర
మాకక్కొళ్ళుకైయెన్బుతు శిఱన్దగుణమ్ ఎన్న వేణుమేయల్లతు అన్దై
న్నచెణ్ణాతు “వాత్సల్యం నామ దోషేష్వపి గుణత్వబుద్ధిః” ఎన్దు
సమన్వయాధికరణశ్రుత ప్రకాశితైయిలుముళ్ళుతు. ఆక గుణత్వేన
ప్రతిపన్నమానవితు ఎమ్మెరుమానుక్కు ఇళైయెన్దార్ అవనుక్కు

ఒగుగుణమకున్వియతాకితం. అప్పోతు భగవద్గుణభుక్కు ఇట్ట అనవధికాతిశయత్వాది విశేషణ్యో నిరధికమేయేతి.

వస్తుతో దోషమానవత్తై గుణమెచ్చుగహితార్ ఇతు భ్రాన్తిజ్ఞానిసూక్తేయా లే ఈశ్వరై భ్రాన్తనెన్తు దూషితపడియాకా తోవెన్నిల్, ఆకాతు ప్రేమాతిశయత్వా లే ఎరుమ్ భ్రమమెల్లమ్ అడిక్కుబ్బిజ్ఞుపెఱుమే “జగత్సం శరీరం మే” ఇత్యాదిక్కు విరుద్ధమాకి “జ్ఞానీత్వాత్మైవమేమతమ్” ఎన్తానే గీతాచార్య; ఇతి నైయుమ్ భ్రాన్తియెన్న వేణుమ్. విరోధపరిహరిత్తిలే “సవన్ శేషి యాన సవన్ శ్వర్” ఆశ్రితిర్కలైప్పల్ల శేషమాయరుక్కు మిరుప్ప గుణకృతమాయ్ ప్రిత్యశయహేతువాకైయా లే దోష మన్తు” ఎన్తు దేశిక అరుళిచ్చెయ్తలై క్కణ్ణికోళో? “ఉన్న తెన్న తావియుమ్ ఎన్నెతున్నతావియుమ్” ఎన్టవిడత్తిఱ్కు ఆశవన్దారు లిచ్చెయ్యమతు అతివికళో?. సవన్కుకనాన ఎప్పెరుమానై రత్తుకోటియిలేయాక్కి మజ్జళాశాసన్మణ్ణవతుమ్ భ్రాన్తికార్య మెన్టిట్ట దూషిక్తపడవేణుమే. నోన్బునోన్బ్రై, కామకాలిలే విఱ్కుకై, మడలూగుకై ముతలియ క్రవన్న సన్తానప్రవృత్తికలైయుమ్ భ్రాన్తికార్యమెన్తుకొణ్ణ ఆఢ్ వాక్కిలైయుమ్ భ్రాన్తరెన్న వేణుమ్. “ఆక్గారవారుమతు క్కేబు అఱ్కులుమిఱ్కుమ్ పూజ్జారరవు” “న్నేహద ఘోసరత్నోప్యసనిభిరభయం శార్దూచక్రాసిముఖైః” ఇత్యాదిప్పడియే * సలమన్దమెల్లతోర్ నాట్టిలుమ్కూడ ఇరుళోతరుమాఖాలత్తిత్తోలే భయశక్తై వణ్ణిక్కు లఱ్కుక్కి అయర్వఱుమమరర్కలైయుమ్ అతి విలాసునిశరోఱ్కుక్కు నిన్దైక్కువేణుమ్. “సాశీల్యంనామ - పున్ద జనసంశ్లేషదశాయాం స్వమహత్త్వబుద్ధిరాహిత్యమ్” ఎన్తు దేశిక తామే అరుళిచ్చెయ్తలే, అతఱ్కుమాత్తిరమ్ ఇవర్కళో ఎజ్జనే

ఇతైంద్రార్కళో అతియోమ్ ; ఎమ్మెరుమాన్ మహతో మహీయా
నాన తన్నైన్నున్దాన్దతరనాః నిన్దైత్తుక్కొల్వతు ఇవర్కళోపతు
త్తిలే ఎజ్జనేకోల్ పొరున్దవతు ? . “జ్ఞానవిపాక కార్యమాన అజ్ఞాన
త్తాలే వరుమవైయెల్లామ్ అడిక్కల్ ముళ్ళుపెఱుమ్” ఎన్ద శ్రీవచనభూష
ణనూక్తిక్కు ఇతైన్ద - కీర్తించొన్నివిషయజ్ఞైయెల్లామ్ ఉపపన్న
మెన్నుమ్మొతు ఇక్కణక్కిలేతానే దోషేషుగుణత్వ గ్రహణమెన్ను
జైయుమ్ పొరున్దవిడరాస్తమ్.

అమరసింహాన్ “భ్రాన్తస్తువత్సలః” ఎన్నా తే “స్నిగ్ధస్తు
వత్సలః” ఎన్టాన్ - ఎన్ను మనర్కళుడైయ బుద్ధిశాల్యత్తై ఎన్ శొల్ల
వల్లమ్. కుర్మిత్తై నర్మిమాఃకొంభుకైయెన్ది గుణత్వజ్ఞానమ్
స్నేహవిపాకమ్ - అతానతు, అచ్చముర్మినిన అవస్థయెన్ద శుభ
ప్రకాశికైయిల్ అరుళిచ్చెయ్తిరుక్కైయాలే పుమకాస్తానన్న
స్నేహమేయితే వాత్సల్యమావతు శ్లో॥ స్నేహణోచ్చాయనశాప
రావధితియా దోషేగుణత్వ గ్రహణోవ్యాజప్రేహి సుదశణాన్ర్యగు
రుభిఃశ్రీభావ్యతీకాకృతో । ఏవఞ్చైమరసింహకోశచరితం స్నిగ్ధత్వ
వాత్సల్యయోః పరాయత్వమవద్యగన్ధవిధురం సజ్జాఘటికస్ఫుటమ్ ॥
ఎన్దు సమ్ప్రదాయసిద్ధాజ్ఞన త్రిలుమ్ శోన్నమ్.

దోషత్తిల్ దోషత్వమ్ నవనాదా భాసిత్తుక్కొట్టిరుక్క గుణ
త్వభానమ్వరువతు నవజ్జత్తైక్కుమ్ తత్త్వజ్జత్తైక్కుమ్ కొత్తై
యామ్ ఎన్దుమ్ ఒరుకోటిశొల్లువర్కళో. అన్దో! దోషాదశిత్యమ్
వాత్సల్యమెన్ది ఇవర్కళమ్ ఇన్దమాషణ త్రిఱ్కు పురిహరమ్ ప్లెక్కి
త్తీర వెణ్డమే. నవజ్జనుక్కు అజ్ఞానత్తై అగ్గీకర్పిహోడు అన్యథా
జ్ఞానత్తై అగ్గీకర్పితోడువాళియై టాకిడిర్. ఒరువస్తువై ఉళ్ళుడియతి
యాలివళివీల్, అన్యోడు అతియామైయుమ్ సంశయాత్మవాయ్

నిష్పతుమ్ విపరీతమాక అతివతుమ్ మజ్జన్తు తీకై పుతుమెల్లాంచే
తుల్యయోగజ్ఞేమమెన్నతు నివేవాదమాతలాల్ ఎమ్మెగుమానుకు
ఇనర్కల్ అజ్ఞాన జ్ఞే అజ్ఞీకరిప్పహోగు నామ్ అన్యధాజ్ఞాన జ్ఞే ఇశేన
తోడువాళియిల్లడిర్. “భక్తవత్సలః” ఎన్న తిరునామ శ్లోక్కు-
భగవద్గుణదవణత్తిలే భావ్యమరుళిచ్చెయ్యాసేన్ భక్తర్. “భగవత్
భగవద్భువ విస్మృతాన్యకామః - భక్తవత్సలః” ఎన్నో. ఇన శ్రీ
సూక్తియిన్ సారస్యత్తై ఆహ్వాన అతివారార్? సహస్రనామత్తిలే
“సహస్రనామః” ఎన్న చెయ్ తేయితే “అవిజ్ఞానా” ఎన్నో. అజ్ఞత్వసవణజ్ఞత్వజ్ఞభుక్కు సామానాధికిరణ్యత్తి ఇనర్కల్? అజ్ఞాన
క్కుమోహతు అన్యధాజ్ఞానత్వత్తై నివహింపుతు తానో అజ్ఞాన
పుడుమ్?

ఎమ్మెగుమానుక్కు దోషాదశికత్వమెన్నుమ్ గుణమ్ ఇన్నె
యెన్నార్ ఆరుమిల్లై అతు ప్రీతియిన్ ఇమమ్మెన్నుమ్ దోషభో
గ్యత్వమ్ చరమపవణమెన్నుమ్ శెళియివే ఐమ్. దోషాదశికత్వమెన్నుమ్
దోషభోగ్యత్వముమ్ విరుద్ధధర్మజ్ఞశిల; కేమచిత్? దాచిత్ దోషా
దశికాయుక్తిప్రమ్, కేమచిత్? దాచిత్ దోషభోగ్యనామ్ ఎమ్మె
గుమానుశక్ ఎన్నితే సత్సన్నుదాయమ్. ఇతిలే శ్రీమద్భక్తశ్లోక
మీనూగుణముమ్ దోషాదశికత్వత్తోడు పిరోధక్కు సామానాధికి.
దోషదశికాసమయిల్లావిడిల్ తిమిన్ సక్తియేయిల్లై ఐతే. ‘మహా
కాస్తాభూతవాత్సల్యకధనేన మీనూప్రకాశమే’ ఎన్నితే శ్రీ గీర్వా
భావ్యత్తిల్ దేశికే. బరుగుణ శ్లోక్కు ముద్? రుగుణ శ్లోక్కు
ప్రీతిస్సార్క్కిల్ పరత్వమెన్నుమ్ బిజ్జేపిన్ ముద్? రుగుణ శ్లోక్కు
కడల్ పుక్కిలియుమ్మడి తకకొశలమ్ కాట్టలాకుమ్. * పిణ్డాయుమ్
రర్ పితగ్గయమ్ గుణమ్ కెల్లొకోళైయినానాకియ ఎమ్మెగుమాను

పదపురై.

ఇంద్రకా - చంద్రనానవకా
 మాళికై - మాళికైకళితే
 శేరుమ్ - శేరుమ్మడి యిరుప్పతాయ్
 శతురర్కళి-ఉకా మెన్నైత్తన్నైముతలి
 యవత్తై యజ్జిను మజ్జిశాసనమ్
 పణి నోక్కవల్ల సమర్థరానవర్కళి
 వర్తిక్కిరి
 వెళ్ళుటై - తిరువెళ్ళుటైయితే
 నీన్దాయ - నిన్దరళినవనే
 ఇంద్రనోడు - మూపులమక్కుమ్ కావల
 నాకియ ఇంద్రనోడే
 పిరమకా - పతనాన్లు లోకజ్జళైయుమ్
 పడైత్త నాన్మొకనుమ్
 ఈశకా - అట్టిత్తల్ తొట్టిలుక్కురియ
 రుద్రనుమ్
 ఇమెయవరెల్లామ్-మద్ర్ ముమ్మణానదేవర్
 కళెల్లారుమ్
 మనిరమ్ - పురుషనూక్తమ్ ముతలియ

మా - శిఱన్ద
 మలర్ - మలరై
 కొణ్ణు____,
 మనైన్ద - పిఱర్కణ్ణుక్కుత్తైరియాతపడి
 ఉవరాయ్-దూర త్తిలుమ్ కిట్టత్తిలుమన్
 క్కే నడువిడత్తరాయ్కొణ్ణు
 పన్దనిన్దార్ - వన్దిరానిన్దార్కళి
 అమ్మకనే - ఎప్పొరుతుమ్ కాప్పిడవేణ్ణు
 మ్మడియాన అమ్మకైయుడైయవనే
 ఇతు____,
 అన్దియమ్ పోతాకుమ్-మాలైప్పొరుతా
 యిరుక్కు మెన్న
 అకిల్ ఎకా శెయ్యవేణు మెన్న,
 కాప్పిడవారాయ్ - ఉన్నుడైయ ఇయ
 త్తై-యాన లేజన్మక్కుమ్ ఒప్పన్
 య్మొకుక్కుమ్ ఒరుకుత్తెవారాతపడి
 యాక త్తిరువన్దిక్కాప్పిడ నీవర
 వేణుమ్

వ్యా - ముతత్తాప్పట్టు. (ఇంద్రనిత్యాది) త్రైలోక్యపాలక
 నాన ఇంద్రనోడే, చతుర్దశభువనస్రస్థావాన బ్రహ్మపుమ్, జగత్సం
 హార కర్తావానరుద్రనుమ్, ఇవర్కళుక్కు పరతస్త్రిరాయ్ వర్తి
 క్కుమ్ మద్ర్ ముమ్మణానదేవర్కళుమ్మెల్లామ్ ఇత్తాల్-అధికారిపురుషర్
 కళోడు అవర్కళుక్కు క్కుడిచుక్కళాయ్ వర్తిక్కుమవర్కళోడు
 వాళియట ఎల్లారు మెన్దపడి. బ్రహ్మరుద్రేన్ద్రార్కళి మూవనై
 యుమ్ శొల్లకిటవిడత్తిల్, ఇన్ద్రనైమున్దుట చ్చొల్లిన్దు - అవనో
 పాతి బ్రహ్మరుద్రర్కళుక్కుమ్ అధికరిత్తకార్యత్తాల్వన్ద ఏన్దు
 మిత్తనైయొమ్మియ, ఈశ్వరత్వగన్ధమిలై ఎన్దుతోన్దుక్కైక్కాక.

ఇవర్ కళ్ తా తొట్టిల్ పరువమేపిడిత్తు ఇవ్విషయ త్తిలే కిళ్ళిత్కరి
త్తితేపోరువతు ఆత్తయాలే, ఎట్టిలుడైక్కిణ్ణిణితన్దువనాయ్ నిన్దు ఇన్దు
నోడే వణ్ణచ్చిటుత్తిట్టిల్ వరవిట్టబహ్మపుమ్ ఉడైయార్ కనమణి
వరవిట్టరుద్రనుమ్, వలమ్మరి, శేవశిక్కిణ్ణిణిముతలాననై వరవిట్ట
మన్ ముముణ్డాన దేవర్ కళు మెల్లా మెన్దె.

(మన్దిరమామలర్ కొణ్ణ) తిరుమన్ద్రపుష్పజ్ఞాణ్ణ. మత్తై మెన్ది
టతు మత్తై కొణ్ణున్దిరమాన శ్రీ పురుషనూక్తాదికళై. మామలర్
ఎన్దిటతు శ్లాఘ్యమానకల్పకపుష్పాదికళై. (మత్తైర్దువరాయ్ వన్దున
న్దార్) “కట్కరియపిరమక్ శివ ఇన్దిరక్” ఎన్దిటవడియే ఇజ్జుళ్ళా
రుడైయకణ్ణుక్కు విషయమాకాతవర్ కళాత్తయాలే పిటర్కుత్తైరి
యాతపడియాక నీయరుళ్ పాడిట్టవాతే వరుచ్చడి ఉనక్కు అదూర
విప్రకృష్ణరాయ్ వన్దు నిన్దార్ కళ్. “మత్తైర్దువరా” ఎన్దు పారమానా
లుమ్, ఉవరాక అదూరవిప్రకృష్ణరాక ఎన్దు పారుళ్.

(శన్దిరనిత్వాది) చన్ద్రవద త్తళపుమ్ శెల్లటన్దైయిరుక్కయాలే
చన్ద్రమాళికై కళితేవన్దు శేరుచ్చడి యిరుప్పతాయ్, ఉక్ సాకు
మార్యాదికళత్తిన్దు మజ్జళాశాసనమ్ వణ్ణి నోక్కవల్ల నమర్థరానవర్
కళ్ వర్తిక్కిట తిరువెళ్ళత్తైయిలే నిన్దు గుళివనే. (అన్దియమ్ పోతి
తువాకుమ్) ఇతునన్ద్యాకాలమా యిరుక్కుమ్. విళై యాట్టప్పరా
క్కాలే అన్దు మత్తైయి అఱికితాయ్ లెయి. (అమ్మకనే) దృష్టి
దోష భయత్తాలే అనవరతిమ్ కాప్పిడవేణ్ణుమ్మడియావ అమ్మకై యు
డైయవనే. అన్దు మత్తై తఱియాతాప్పోలే ఉక్ అమ్మిక్ వాళియుమ్
అఱికితాయ్ లెయి. (కాప్పిడవారాయ్) ఉన్నుడైయ స్వాభావిక
మాన సముదాయశోభైక్కుమ్ ఒప్పనై యుక్కుమ్ ఒరుక్కుత్తై వా
రాతపడియాక త్తిరువన్ది కాప్పిడవారాయ్

మూ — కన్ఱకళిల్లమ్ పుకున్దు కతఱుకిన్ఱ పశువెల్లామ్;
 నిన్ఱొట్టిన్దెనున్నైక్కువి; నేళమేలొన్ఱుమిలాతాయ్!
 మనిల్ నిల్లెన్దప్పోతు; మతిల్ తిరువెళ్ళైనిన్ఱాయ్!
 నన్ఱకణ్ణాయెన్ఱకళొల్లు; నానున్నైక్కుప్పిడవారాయ్.
 పదపురై.

పశువెల్లామ్ - పశుక్కళెల్లామ్
 కన్ఱకళిల్లమ్ - కన్ఱకళి నిట్కిరివిడత్తిలే
 పుకున్దు - వన్దు పుకున్దు
 కతఱుకిన్ఱ - కన్ఱకళి కుడిత్తల్ కఱత్తల్
 కెయ్యప్పెత్తామల్ ములైక్కడు
 ప్పారే కతఱానిన్ఱ

అవల్ శైప్పోల,

ఉన్నై -

కూవి - నాక అత్తెత్తు

నిన్ఱొట్టిన్దే - నిన్ఱవిట్టే

నేళమ్ - ఎకపక్కల్ న్నూమ్

ఒన్ఱమ్ - అత్తెల్లముమ్

ఇలాతాయ్ - ఇల్లాతవనాయ్

అనిప్పోతు - అనిప్పొత్తుతిల్

మనిల్ - శున్దరదేవతైకళి నిన్ఱుమిడ

మాన నాన్ఱునియిలే

నిల్లెల్ - నిల్లాతేకళాయ్

మతిల్ - ఉనక్కరణానమత్తియుడైయ

తిరువెళ్ళై - తిరువెళ్ళైయిలే

నిన్ఱాయ్ - నిన్ఱరుళినవనే

ఎన్ఱక - ఎన్నడైయ

కొల్లు - కొల్వట్టినడక్కై

నన్ఱకణ్ణాయ్ - ఉనక్కు నన్ఱైయైతా

రానిన్ఱున్ఱిడాయెన్ఱ

అకిల్ ఎక కెయ్యవేణుమెన్ఱ

నాక - ఉక పక్కల్ అన్నడైయళాయ్

వాళ్ళత్తుకయై తొట్టలక పుడైయ

నాక

ఉన్నై - ఎప్పోతుమ్ కాప్పిడవేణుమ్మడి

యాన అత్తుడైయ ఉన్నై

కాప్పిడవారాయ్ - కాప్పిగుమ్మడివర

వేణుమ్.

వ్యా.— ఇరణ్ణామ్మట్టు. (కన్ఱత్యాధి) పశుక్కళానవైయె
 ల్లామ్, కన్ఱకళి నిట్కిరి విడత్తిలే వన్దు పుకున్దు, కన్ఱకళెక్కుడిక్క
 విడుతల్, కఱక్కుతల్ కెయ్ వారిల్లాతతుకొన్ఱ ములైక్కడుప్పారే
 కతఱానిన్ఱ. అధవా, “కతఱుకిన్ఱ” ఎన్ఱతై, కీఱుమ్మేలుమ్ అన్ఱ
 యిత్తు - కన్ఱకళెల్లామ్ తొమ్మివత్తిల్ తన్దామ్ నిలై కళిలే పుకున్దు నిన్ఱ
 ములైయన్ఱ పెత్తామెయాలే నాక్కుబట్టి క్కతఱానిన్ఱన; పశుక్క

శైల్లామ్ పుటప్పేనిన్దు, కన్దుకళ్ కుడిత్తల్ కఱ త్తల్ శెయ్యప్పెతా
మల్ ములైక్కడుచ్చాలే కతతానిన్దున వెన్నుపుమామ్. అవై అప్పడి
కతఱవేణ్ణుకిఱతు-మున్నుపోలే నీ కన్దుకళ్ విట్టు క్కఱవామైయన్తో,
అతు శెయ్యాతోటివా నెన్నెన్న (నిన్తోటిన్దేనున్నైక్కూవి) నాన్
ఉన్నైయటైత్తు నిన్దువిట్టేక్ పిన్నై అఱ్ఱు అర్ అతు శెయ్ వార్. అవై
కన్దెనిన్దైత్తుక్కతఱుకితాప్పోలేయన్తో, నానుమ్ ఉన్నై యటైత్తునిన్దు
విట్టవడి. (నేకమేలొన్దుమిలాతాయ్) ఎన్నక్కల్ స్నేహమాకిల్
ఓన్దుమిల్లాతవనే. కతఱుకిఱ తాయ్ కళళవిల్ కన్దుకళుక్కుణ్డాన స్నే
హమ్, ఎన్నక్కలునక్కు ఉణ్డాక వేణ్డావో, అతు ఏకదేశము మిల్లా
తవనా యిరుద్దాయే నీ. నాన్ ఉన్నక్కల్ స్నేహమన్ బీరుక్కితేనో,
విళైయాడివరుకై క్కాకనిన్దేన తనై యన్తో వెన్న (మన్దిల్ నిల్లేలన్దిప్పోతు)
నన్ద్యాకాలత్తిలే ట్టుద్రదేవతైకళ్ నిఱ్ఱుమిడమాన నాఱ్ఱున్దియిలే
నిల్లాతేకొళాయ్, విళైయాడుకైక్కు స్థలముమ్ కాలముమల్లకాణ్
ఇతు (మతిళ్ తిరువెళ్ళైనిన్దాయ్) మగ్గళాశాసనపరర్కు అఱ్ఱ
వేణ్డాతవడి ఉనక్కు అరణాక పోరుమ్బడియాన మతిళైయుడైయ
తిరువెళ్ళైయిలే నిన్దురుళినవనే. పుటప్పేపుటప్పట్టు వ్యాపరియాతే
అన్వరణుక్కుళ్ళేనిన్దాయాకిల్ ఎనక్కిప్పడి వయిఱుపిడిక్కవేణ్డావే.
(నన్దుకణ్డా యెన్దుకళొల్లు) ఇప్పడి శొన్నవిడత్తిలుమ్ త్తళొల్
అవక్ కైక్కొళామైయాలే, ఎత్తళొలపు నన్దుకిడాయ్, అఱ్ఱైక్కై
క్కొళ్ ఎన్దితాళ్, “తాయర్ వాయ్చ్చొల్ కరుమమ్ కణ్డాయ్”
ఎన్దొప్పోలే. (నానున్నైక్కాప్పిడవారాయ్) ఉక్ పక్కల్ స్నేహ
యుకైయాయ్ మగ్గళాశాసనపరైయాయిరుక్కిఱ నాన్, అనవర
తమ్ కాప్పిడవేణ్ణుమ్బడిమాన సాకుమార్యాదికళైయుడైయ పున్నై
క్కాప్పిడుమ్బడియాక నీ వారాయ్.

మూ.-శెప్పోతు మేకములై యార్కళో శిఱుశోఱుమిల్లుమ్ శీతై త్రిట్టు
అప్పోతునానురప్పప్పోయడిశిలుముణ్డీలై; ఆళో వాయ్
ముప్పోతుమ్ వానవ కేత్తుమ్ మునివర్కళో వెళ్ళత్తెనిన్టాయ్!
ఇప్పోతునానొన్టుమ్ శెయ్యోక్, ఎమ్మిరాక్! కాప్పిడవారాయ్.

పదవురై

ముప్పోతుమ్ - కాలై	శిఱుశోఱుమ్ - విశై యట్టుక్కొకమణ
ఉచ్చి, మాలైయాకియ మూన్టుకాల	టొట్టోత్తుచ్చమైత్త శిఱుశోల్ శ్రై
జళిలుమ్	యుమ్
వానవర్ - దేవర్కళాశే	శీల్ గ్రిల్లుమ్-కొట్టకత్తెయుమ్
ఏత్తుమ్ - స్తోత్రమ్ పణ్ణప్పడువానాయ్	శీతై త్రిట్టు - అట్టిత్తుప్పొక్కట్టతుమన్తి
మునివర్కళో - ఉన్నైయెప్పోతుమ్ మన	అప్పోతు - అన్దకాల త్తై
నమ్ పణ్ణానిఱ్ఱు-మవర్ కళో పొరున్ది	నాక్—,
వాల్ కిఱి	ఉరప్ప - కోపిక్క
వెళ్ళళై - తరు వెళ్ళళైయితే	పోయ్ - ఎకముకనిఱ్ఱు అణ్ణిప్పోయ్
నిన్టాయ్ - నిఱ్ఱుమననాయ్	అడిశిలుమ్ - ఉనక్కినితామ్మడి శమైత్త
ఎమ్మిరాక్ - ఎనక్కు ఎల్లాప్పడియా	అడిశిలైయుమ్
లుమ్ ఉపకారక నానవనాయ్	ఉణ్డీలై - పణ్ణచ్చెళ్ళిఱుకై విరలనెత్తుమ్
ఆళ్వాయ్ - ఎన్నై యశప్పిఱన్దవనే	వారివాయ్-కొణ్డీలైయాకిలుమ్
శెప్పు - పొట్కిణ్ణమెన్టు	ఇప్పోతు—,
ఓతుమ్ - శొల్లత్తక్కనిలై మెయ్యెయ్	నాక్—,
త్తాయ్	ఒన్టుమ్-ఉన్నైప్పిడి త్తిల్ అడి త్తిల్ ఒన్టుమ్
మెల్-మృదువాయిరున్దళ్ళ	శెయ్యోక్—,
మలైయార్కళో - మలైయైయుడైయ	కొప్పిడవారాయ్ - ఉనక్కు నాక్ కొప్పి
వర్కళుడైయ	డుమ్బడి వన్దరుళవేణు మెనిఱాళో.

వ్యా.—మూన్టామ్బట్టు (శెప్పిత్యాది) శెప్పెన్టుశొలుమ్బు
డియాన సన్ని వేశ్తైయుడైత్తాయ్ అతుపోలే కతినమా యిరుక్కై
యన్తిక్కే మృదువాయిరుక్కుమ్ మలైయైయుడైయవర్కళుడైయ

(శిఱుశోఱుమిల్లుమ్ శితై త్తిట్టు) లీలార్థమాక మణఱ్ఱొట్టిత్తు
 చ్చుమై త్త శిఱుశోఱ్ఱై యుమ్ కొట్టక త్తైయుమ్ అట్టి త్తిట్టు. (అప్పోతు
 నానురప్పప్పోయ్) “వెణ్ణళ్ళోడే కైప్పిణక్కిట్టు విళైయాడిత్తిరియ
 వేణ్ణాకాణ్” ఎన్ఱు అప్పోతు నాకొప్పిత్తవాఱే నాకొ పిడి త్తల్
 అడి త్తల్ శెయ్యప్పోకిఱేక ఎన్ఱు ఎకముకొ నిఱ్ఱు అళిప్పోయ్.
 (అడిశిలుముణ్డలై) ఉనక్కినితాక చ్చుమైత్తువై త్త అడిశిలుమ్ అముతు
 శెయ్ త్తిలై. (అళిప్పోయ్) ఎన్నై యాళప్పిఱునవనే ఇప్పడియో నీయెన్నై
 యాళ త్తెడుకిఱుతు? ఇవళై యాళుకై యావతు- ఇవళో శొల్వళివేన్ఱు,
 ఇవళో కొడు త్తవళ్ఱై యుమ్ వినియోగమ్ కొణ్ణు, కోఱ్ఱీఱ్ఱోక్కన్ఱాయ్
 సడక్కైయిఱే. (ముప్పోతుమిఱ్ఱాయ్) “అతిసడువన్ఱివాయ్” ఎన్ఱిఱ
 పడియే, తిసన్ఱైయుమ్ - బ్రహ్మభావనై త్తలై యెడు త్తపాఱేల్లామ్,
 దేవర్కళాళే స్తుతిక్కప్పడుమవనాయ్, మణ్ణళాళా సనవరరాయ్
 కొణ్ణు ఉన్నుడైయ సమృద్ధియైయే ఎప్పోతుమ్ మనసమ్ పన్ఱానిఱ్ఱు
 మవర్కళుడైయ తిరువెళ్ళత్తైయిలే నిఱ్ఱుమవనే. (ఇప్పోతు నానొ
 ఱ్ఱుమ్ శెయ్యోక) అప్పోతు హితరూపమాక ఉన్నైక్కోపిత్తు వార్తై
 శొన్నే నాకిలుమ్ ఇప్పోతు నానున్నై ఒన్ఱుమ్ శెయ్యోక. (ఎమ్మిరాకొ
 కాప్పిడవారాయ్) ఎన్నుడైయ నాధనే, ఉనక్కు నాకొ కాప్పిడు
 మ్మడివారాయ్.

3.

మూ.—కణ్ణిల్ మణల్ కొడుతు విక్కాలినాల్ పాయ్ న్దనై యెన్ఱైన్ఱు

ఎణ్ణరుమ్ పిళైకళో వన్ఱిట్టివరల్ ముత్తైప్పడుకిన్ఱార్;

కణ్ణనే! వెళ్ళత్తైనిన్ఱాయ్! కణ్ణారోడే త్తిమై శెయ్ వాయ్!

వణ్ణమే వేలైయిలోప్పాయ్! వళ్ళలే! కాప్పిడవారాయ్.

పదపురై.

వెణ్ణనే - ఎల్లార్కుమ్ కిట్టపళియనాయ్
కళ్ళేఱునిన్టాయ్-తిరువెళ్ళేఱుయిలే నిన్ట
రుళినవనాయ్

కణ్ణారోడే - కణ్ణవర్ కళోడెల్లామ్

తీమై - తీమ్బుకళై

శెయ్నవాయ్ - శెయ్యుమవనాయ్

వణ్ణమ్ - నిఱత్తిల్

వేలైయతు - సముద్రత్తై

ఒప్పాయ్ - ఒక్కమవనాయ్

వళ్ళలే - ఇన్బుక్కయెనమ్ముమ్మత్తుమ్

ట్రాక అనుభవిక్కుమ్మడిపణ్ణినవనే

ఎణ్ణరుమ్ పిళ్ళైకిళ్ - ఇత్తనై పేరెన్టువణ్ణి

చ్చొల్లిముడియాతపెణ్ణిపిళ్ళైకళాన

ఇవర్ - ఇవర్ కళో

ఉన్నాల్లిడుపట్టమై తోడ్రు

వనిట్ట - ఎక్కకణ్ణాకాణ వన్దు

కణ్ణిల్ - ఎజ్జళ్ కణ్ణిలే

మణిల్ - మణలై

కొడు - కొణ్ణువన్దు

తూవి—,

కాలినాల్ - కాలాళే

పాయ్ననై - పాయ్ననాయ్

ఎన్జెఱు - ఎన్జెఱున్దనియ్కొల్లి

ముఱెప్పడుక్కివార్ - ముఱెయిడుకి

వార్ కళో

ఆతలాల్ ఆవర్ కళిడత్తిల్ పాకామల్

కాప్పిడవారాయ్ - కాప్పిడుమ్మడివన్దు

రుళ వేణు మెనివార్

వ్యా — నాలామ్బాట్ట. (కణ్ణిలిత్యాది) కణ్ణవిట్టిత్తు విళై
యాడవాన్టాతపడి కణ్ణిలే మణలైక్కొడువన్దుతూవి. “ఎజ్జళ్ కణ్ణిలే
మణలైత్తూవువానెక” ఎన్దవాణే, కోపిత్తుక్కాలాలేయుతైత్తాయ్దు
తనిత్తనియ్ కొల్లి. ఒరువరిరువరన్దు క్కే, అనన్జాళుతరాన పిళ్ళైకిళ్
ఉన్నాల్ ఈడుపట్టమైతోడ్రువన్దు ఇవర్ కళో ముఱైప్పడానిన్దపడి
పారాయ్ (కణ్ణనేవెళ్ళేఱునిన్టాయ్) ఎల్లార్కుమ్ సులభనాయ్ కొణ్ణు
తిరువెళ్ళేఱుయిలే నిన్దరుళినవనే. (కణ్ణారోడేతీమై శెయ్నవాయ్)
ఉన్నోడు సన్బున్దముమ్ సేహముముణ్ణాయ్ నీ శెయ్తతు పొఱు
క్కత్తక్కవర్ కళన్ది క్కే, కణ్ణవర్ కళోడెల్లామ్ తీమ్బుకళైచ్చె
య్యుమవనే! ఇప్పడి తీమై శెయ్లలాకాతు కాణ్. (వణ్ణమేయి
త్యాది) నిఱనూనతు సముద్రత్తోడొక్కుమవనే. వణ్ణమ్ - నిఱమ్.

309 పెరియార్ వార్ తిరు మొగ్గి—ఇరణ్డామ్ పత్తు.

ఏకారమ్-అవ్యయమ్, వేలై-నముద్రమ్. అతు ఎస్తతు. వేలై యాకిఱ
వతు ఎస్తవడి. ఇత్తార్-తీమ్ము శెయ్ తాలుమ్ విడవొణ్ణాత వడివల్లుకై
యుడైయవనన్తే. (వళ్ళలే) ఇవ్వడివల్లుకై యెనక్కు ఉపకరి త్తవనే!,
కాప్పిడవారాయ్. ఉక వడివల్లుకున్ నాక కాప్పిడుమ్బడివారాయ్.

మూ.—పల్లాయర పరివూరిట్టిల్లైకళ తీమైకళ శెయ్ వార్;
ఎల్లాము న్మేలన్తి ప్పొకా తెమ్మిరాక! నీయి జ్జేవారాయ్;
నల్లార్ కళ వేళ్ళజ్జెనిన్టాయ్! ఇనచ్చుడరే! ఉక మేని
శొల్లార వాత్తనిన్తే త్తిచ్చొచ్చుడక్కాప్పిడవారాయ్.

పదవురై.

నల్లార్ కళ - ఉన్నైయన్పుడక వాత్త	ఉన్నైలన్తి ఉక మేరేయేమమమోట్టియ
కిఱవర్ కళ పారున్ది వాత్త	పోకాతు - పుఱమ్ము పోకాతు
వెళ్ళట - తిరు వెళ్ళటయిరే	అతలార్,
నిన్టాయ్ - నిన్టరుళిపవనాయ్	నీ,
ఇనచ్చుడరే - అతివార్ విళ్ళజుమన	ఇజైవారాయ్ - నల్లవర్ కళ వర్తికిఱ్ఱ
నాయ్	విజ్జేవనరుళ వేణు మెన్న్
ఎమ్మపిరాక - ఎన్నాయ నానవనే	నీయత్తేక్కిఱతు ఎక శెయ్య ఎన్న
ఇత్తూరిల్ - ఇవ్విడైచ్చెరియిల్	ఉక - ఉన్నుడైయ
తీమైకళ శెయ్ వార్ - తీమ్ముకళైచ్చె	మేని - తిరు మేనియే
య్యుమవరాన	శొల్ - శొల్మోళ్
ప్పిల్లైకళ - శిఱువర్ కళ	అర - న్నైయమ్బడి
పల్లాయరవర్ - అనేక మాయరమ్మ పేర్ క	నిన్తే త్తి - నిన్త పుడిత్తు
ళిరుక్కిఱార్ కళ	వాత్తే త్తి - ముజ్జళాశానవమపణ్ణి
ఎల్లామ్ - అవర్ కళ శెయ్యుమ్ తీమ్ము	శొప్పడ - నవ్వాక
కళెల్లామ్	కాప్పిడ - నాక కాప్పిడుమ్బడి
	వారాయ్ - వర వేణు మెన్నిఱాళ్

తమమాన అన్త అవతారత్రయత్తిలే వాత్సల్యకృపాసాలభ్యాతి
శయతై యదపరాధసహస్రమిత్యాదిశ్లోకత్రయత్రాతే అజైవే
అరుళిచ్చెయ్తు, సింహావలోకనన్యాయత్రాతే మీణ్ణమ్ సరసింహావ
తారత్తిలే అభినివేశిత్తుచ్చెల్లకితార్. శ్రీవాస్తిగిరియి అడియిలే
కోయిల్కోణ్డెల్లుదరుళియిరుక్కిట శ్రీనృసింహనై మజ్జళాశాసనమ్
శైయ్తరుణ్ శ్లోకిమ్ ఇతు ఎన్పారుముళిర్

[హే వరద! తే అగ్రాణీ సరసింహతనుశ్చ, భక్తగిరిః సమ
సమయనముద్భవశ్చ, స్తమ్భే సమ్భవశ్చ పరేశ తాం విశునయతి.]
అప్రాకృతదివ్యసంస్థానశాలియాన సరసింహవేషతై పురిగ్రహిత్త
తుమ్, “ఎన్జుముళకణ్డెక్” ఎన్జు శిఱుక్కుళోన్న తుణత్తిర్
తానే ఎన్దుతోన్దియతుమ్, అన్దతోన్దొన్దాన్ సమ్భవితథలజ్జళిర్
నిన్దుమాకామే తూణిలిరున్దు అనతుమ్ ఆ ఇల్లెల్లామ్ ఉన్దున్దియ
పరమేశితృత్తతై నన్దువిళక్కు-కిన్దునెన్దితార్.

హిరణ్యకశిపువాకితార్ - దేవమనుష్యాది సకలప్రాణికళా
లుమ్ పకిలిలుమ్ ఇరవిలుమ్, వానత్తిలుమ్ భూమియిలుమ్, వీటిక
అకత్తిలుమ్ పుటత్తిలుమ్ తనక్కు చురణుల్లాతడి వరమ్పెన్ద్ర
వక్. ఇవక్ దేవర్ముతలియ యావర్క్కుమ్ పలపలకొడుమైకరై
పూరిన్దు అనై వరుమ్ తన్నైయే కడపుళాకవిణ్ణుచ్చడి శైయ్తువరు
కైయిల్, అవక్ముకనాన ప్రహ్లాదాద్ధీవాక్ ఇళమైతోడగ్గి మహా
విష్ణుభక్తనాయ తన్నైయికోట్టరైప్పడి ముతలిల్ అవక్పెయరై
చ్చొల్లి కల్వికత్తామర్ నా రాయణనామమ్శొల్లిపరవే కడుమ్కోడిమ్
కొణ్డ ఇరణియిక్ ప్రహ్లాదనై త్తవ్విప్పిగుత్తునతల్కు ఎలవాటు
ముయన్దపిక్, అజ్జనమ్వట్టిప్పడాత అనైకొల్లుతల్కు ఎన్నవుపా
యమ్ శైయ్తుమ్ అవక్ భగవదనుగ్రహబలత్తాతే ఒరుహానియు

మిస్ట్రీ క్లెయిరుకు, ఒరునాల్ సాయజ్ఞాల త్తిలే అన్దహిరణ్య త్ త్ పుత్రనై నోక్కి “సీశోల్లుమ్ నారాయణనెన్బాన్ ఎజ్జేయుళన్, కాట్టు” ఎన్న, అక్కుమార్ త్ “తూణిలుముళన్, తురుప్పిలుముళన్, ఎజ్జుముళన్” ఎన్దు ఉఱుతియాయ్ వొల్ల, ఉడనే హిరణ్య త్ “ఇజ్జు ఉళన్?” ఎన్దుశొల్లి ఎతిరిన్ సన్ద తూడై ప్పడైక్కు ఉడనే అతిలిరున్దు తిరుమల్ మనుష్యరూపముమ్ సిహవశీప్రమోదిలన్ద నరిశిజ్జమూర్తి యాన్దుత్తోన్ది హిరణ్యనైప్పిడిత్తు వాశిప్పిడియిల్ త్ తమడిమితు వైత్తుక్కొణ్ణు త్ తిరుక్కై నఖిజ్జళాల్ అవన్ మార్ పైప్పిళన్దు అట్టి త్తిట్టు ప్రహ్లాదనుక్కు అరుళశెయ్ తా నెన్దు స్రస్థిమితే. “అళన్దిట్ట తూడై యవన్ తట్ట ఆజ్జే, వళన్ ద్దిట్ట వాళుకిర్ చ్చిజ్జపురువాయ్, ఉళన్ ద్దొట్టిరిణియనోణ్ మార్వలమ్, పిళన్దిట్ట కైళల్” ఎన్దుమ్, “ఎజ్జుముళన్ కణ్ణనెన్దు మక నైక్కాయ్ న్దు, ఇజ్జిలైయాలెన్దిరిణియన్ తూణ్ పుడైప్పి, అజ్జప్పియై అవన్ వియత్తోన్దయ, ఎన్ శిజ్జప్పిగన్ పెరుమై ఆరాయుమ్ శీర్ మైత్తే?” ఎన్దుమ్ అహ్ వార్ కిళ్ ఈశుపడు వర్ కళాయ్ త్తు.

వేతేయిరు తూణిలిరున్దు నరిశిజ్జమూర్ త్తి తోన్దినాల్ ‘మున్న మే ఒరునరిశిజ్జతై ఉళేవై త్తు నాట్టియతూణ్ అతు’ ఎన్దు శిక్కిక్కుక్కుమూర్ కైయాలే అన్ద శక్కిక్కు ఇడమఱుచ్చడి అన్ద హిరణ్య తానే తనతు ఉయరిమ్ పరుమనుక్కు ప్పొర్వ ప్పొర్ త్తు అళన్దు నాట్టియ అవన్ వాశల్ తూణిలిరున్దే తిరుమల్ నరిశిజ్జమూర్ త్తోన్దినానెన్దుమ్, - వేఱు యాదేనుమ్ కైయాల తట్ట అత్తటియ విడ త్తిలిరున్దు శోన్దినాల్ ‘అవన్ తమ్ కైయిల్ నరిశిజ్జతై అడక్కి కొణ్ణువన్దు తూణిలేపాయ్ చ్చినర్’ ఎన్దు శొల్లక్కుమూర్ కైయాలే అతఱు అవకాశమిల్లాతపడి అన్దహిరణ్య తానే త్ త్

యాల్ తట్టినవళవిల్ తిరుమాల్ తోన్ఱిననెప్పతుమ్,—అవక్
ఓడిడత్తిల్తట్ట మద్ర్ద్రోడిడత్తిలిరున్ఱు నరశిజ్జమ్ తోన్ఱినాల్ “ఎజ్జు
ముళక్” ఎన్ఱు ప్రహ్లాదక్ శెయ్తల్ ప్రతిజ్జై తవటి “నీ శొల్లుకిటవక్
ఇజ్జిలై” ఎన్ఱు హిరణ్యక్ శెయ్తల్ప్రతిజ్జై నిలైనిఱ్ఱుమాకై యాలే
అతఱ్ఱు ఇడమిల్లాతపడి అవక్తట్టిన ఇడత్తిలిరున్ఱే తిరుమాల్ తోన్ఱి
నానెప్పతుమ్,—అవక్తట్టినపిఱకు శిఱితుపోతు కిఱ్ఱిత్తు నరశిజ్జమ్
తోన్ఱినాల్ “నాత్తట్టినప్పొరుతు తిరుమాల్ అజ్జిలై” ఎన్ఱు అవక్
శొల్లి, తిరుమాల్ ఎజ్జుమ్ ఎప్పొరుతుమ్ ఎల్లాప్పొరుళోళిలుమ్
ఉళ్ళుమ్పుఱుముమ్ వ్యాపిత్తిగుక్కిఱ ఉణ్మైనిలైయై మఱుక్కూడు
మాకై యాలే అతఱ్ఱు ఇడమిల్లాతపడి గళక్ మ్ కరుముతిల్తల్
ప్రసవమ్ముతలియింపుమ్, కుఱ్ఱున్దైయాయజనిత్తిల్ పిఱకు నాళిడై
విల్వళర్తల్ ఎన్ననవుమ్ ఇల్లామల్ అన్వెతిరియినుమ్ పరుత్తు వళ
ర్దనడినైయుడైయనాయ్ అప్పొరుతే తోన్ఱిననెప్పతుమ్,—అజ్జనమ్
తోన్ఱియవిడత్తుమ్ హిరణ్యక్ జయశీలనాళివుమ్ నరసింహక్ పరా
జతనాళవుమ్ నేర్దాల్ “ఎజ్జుముళక్” ఎన్ఱు ఉణ్మై నిలైతా
లుమ్ పరత్వమ్ సిద్ధియాతేపోయ్విడుతల్ పద్ర్ద్ర్ అత్తఱ్ఱాట్టిలుమ్
తోన్ఱితరుప్పతే నలమారలాల్ అజ్జననాకాతపడి అక్కొడియ
వనై త్తవఱాతు అఱ్ఱి త్తననెప్పతుమ్,—దేవర్ మనుష్యర్ విలజ్జు
కళో స్థావరమ్ ఎన్నుమ్ నాల్వకై ప్పిఱప్పుక్కళిలుళ్ళునద్ర్ద్ర్
ఒప్పైన్ఱినాలుమ్ తనిత్తని శాకాతపడియుమ్, బ్రహ్మస్పష్టిక్కు ఉళో
పట్ట ఎన్ఱప్రణేయి నాలుమ్ శాకాతపడియుమ్ అవక్ బ్రహ్మరుద్రాడి
కళిడత్తిల్ పెద్ర్ద్రవరమ్ పుఱుతుపడామైక్కాక నదిజ్జులన్దశిజ్జమాయ్
తనైన్ఱైతే తోద్ర్ద్రునిత్తుక్కొణ్ణ తోన్ఱిననెప్పతుమ్,—అన్ఱు

శత్రుజ్ఞానాని నామ శాకాతపడియుమ్ ఈరముశ్చతనాలుమ్ ఈర
మిలాతలనాలుమ్ ఇతివాతపడియుమ్ పెద్దద్రవరమ్ వీణ్ పోకామే
సఖజ్ఞానినాత్ కీణ్కొన్టననెప్పతుమ్,—పడిలిలుమ్ ఇరివిలుమ్ శాకా
తపడి పెద్దద్రవరమ్ పాయ్ పడాతవాటు అప్పకలిరవుకళిన్ సద్ధియా
కియ మాలైప్పొయ్తలే కొన్టననెప్పతుమ్,—భూమియిలుమ్ వాస
త్తిలుమ్ శాకాతపడి పెద్దద్రవరత్తై ఒత్తుమాటు త్తేమడిమీతు
వైత్తు కొన్టననెప్పతుమ్,—వీట్టే అకత్తిలుమ్ పుటత్తిలుమ్ ఇతి
వాతపడి పెద్దద్రవరత్తిలు విరోధగున్టి వాశ్చిడియ్కమీతు
వైత్తుకొన్ట కొన్టననెప్పతుమ్,—ఇనైపోల్ వన పల విశేషజ్ఞల్
ఇప్పపదానత్తిలే అరుమైయాక నోక్కత్తక్క పియమజ్జల్ శురెరు
రర్ మునివర్ సరర్ కైయిల్ పారిల్ శుడర్ వానిల్ పకలిరివిల్ ఉల్
పుటమ్మిల్, పెరున్డైయిల్ తాశాకావిరణ్ణన్టనై ప్పిరకలాడక్
తర్ క్కిత్తుణ్ణన్టనై తూణిల్, సరహరియాయ్ ప్పొయ్తుపుకునేరన్టన్నిల్
నాడియుదిత్తుయర్ వాశ్చిడిమీతేటి, ఇరణియనై త్తొన్టైమ్మై
వైత్తుకిరినాలే ఇరుపిళివాక్కినైయిరయే యెమ్మిరానే!” ఎప్పర్
పిన్నోరుమ్. ‘సవకవ్యాపియాన పరమ్మెరుల్ శ్రీమన్నారాయ
ణనే’ ఎన్టపరమాధణమ్ ఇత్తిరువవతారత్తి శైయల్ కళాల్ నన్ట
విశ్శేయై ఇన్దశ్శోకత్తిలే మూన్టపడియాక వెడుత్తుక్కాట్టినా
రాయ్త్తు.

[అశాణీ సరసింహతను:] ‘అశాణీ’ ఎన్టతు అప్రాక్తితై
యెన్టపడి. సత్త్వరజస్తమోమయమాయితే ప్రకృతితానిరుప్పతు.
“సతస్య ప్రాకృతామూర్తిః” ఎన్టయాలే శుద్ధసత్త్వగుయసూ
యితే నృసింహమూర్తియిరుప్పతు. లనియే మానుషమూర్తియాక
ప్పిఱక్కలామ్, సింహమూర్తియాకప్పిఱక్కలామ్, ఇజ్జనే సరజ్జ-

లనశిఖమాయ్ ప్రితనతు సరిమేశితృత్వప్రయుక్తమితే. ఇప్పడి నక్షి-
ణముండియాకప్రితవాతోట్రియిల్ హిరణ్యవధమ్ అమైయాతితే
అవకపెన్ద్రుపరజ్జలై ప్పదుతాక్కాతడియితే ఎమ్మెగుమాన్
వ్యాపగిప్పతు. గౌణశబ్దమ్ స్త్రీప్రత్యయాస్తమానాల్ ఈకారాన్త
మాక్కిడవతు తద్గితవృత్తి

[భక్తిగింసమసమయసముదభనశ్చ] “ఉవాక్యమస్త్యద
కేషుచాన్త్యగుసతానస్త్యస్తి చోష్ణద్యుతౌ వహన్నా దిక్షు విదిక్షు
వాయునభసో స్తిర్యక్ష్యతిర్యక్షుచ । అన్త్యస్తబహిరస్తి సత్యసతివా
సారేష్వసారేషువా సనత్రాస్తి సదాఽస్తి కింబహుగిరా? త్వ
యస్తి మయస్తిచ ” - “ఎజ్జముళక ” ఎన్త ప్రహ్లాదకశోల్లి
వాయ్మూసువతఱ్కుమున్నెయితే వన్దుశోన్తిత్తు “మీళవవక్
మనై మెయ్మెకొళిక్కురు - కోళియినువజ్జొల్లెల్లెల్లెణుడలమ్
కుగుతికుట్టుయెట్టుక్కురుకిరాల్కుడై వాయ్ ” ఎన్తిహడియే స్వా
శ్రితనాన ప్రహ్లాదాద్ వానై సత్యవాదియాక్కువతఱ్కాక త్తోన్తి
వడియాలే విళమ్బమ్పాఱుక్కమాటిన్ద్రులక్. * ఎజ్జముళకణ్ణ
నెన్తగునై క్కాయ్దు ఇజ్జెల్లెయాలెన్దిరిణియక్ తూణ్లెల్లెన్దు
అజ్జ అప్పొదుతే అనకవియత్తోన్తియ శిజ్జప్పిరానితే.

[స్రవేభి సమ్భవశ్చ] పితామహానుక్కు ఒరు పితామహి
యాయ్త్తు స్తమ్భమ్ “యత్ప్రదుభకననాదవన్ధ్యజరరామదృ
చ్ఛికాద్యేధసాం యాకాచిత్సహసా మహాసుగృహస్థాణా పితా
మహ్యభూత్ ” [దశావతారస్తోత్రే] ఎన్వారితేదేశిక. [అశన్దిట్ట
తూణైయవకతట్టవిత్యాది.] ‘మున్నే సరిసింహత్తైవైత్తునట్ట తూణ్
ఎన్నవొణ్ణాతవడి హిరణ్యకానే తనక్కుప్పొగుత్తిమార్తు అశన్దు
నట్టతూణై, వేతేశిల్ తట్టినాల్ ‘కైయిలే సరిసింహత్తై అడక్కి

కొండ్లవస్తు తూణిలేపాయ్చినారొకళ్' ఎన్నక్కూగుమే, అజ్జ్ శొల్లవొణ్ణాతపడి అనన్టానే 'నిశొల్లుకిఱవణ్ ఇన్దస్తమ్మత్తిలే ఉణ్ణో?' ఎఱ్ఱ అఱ్ఱ అడిక్కు అడి త్తవిశమొట్టియ న్దలాన్దరత్తిలే శొన్దెలుమ్ ఇనణ్ ఇన్దొయెన్దప్రతిజ్జె సలైసన్ద కామెఱ్ఱ అన్దొణిల్ అననడిత్త విడన్దన్ని లే శడక్కనత్తిన్దినానాయ్త్తు. [తే పరేశతాం పిశున యతి.] ఇన్దొయెల్లామ్ ఉన్నుడై యపరమేశితృత్వత్తై క్కొట్టొల్లిత్తా రానిన్దన వెన్దెత్తార్. పరమపురుషనన్ది క్కే సామాన్యపురుషనాకిల్ ఇత్తనై శక్తివిశేషమ్ కూడాతిఱేయెన్ద కరుత్తు

అక, కీర్తీశ్లోకత్తిలే సాలభ్యత్తైయనుసన్ధిత్తారాయ్ ఇన్ద శ్లోకత్తిలే పరత్వత్తై అనుసన్ధిత్తాం య్ ద్విల్లుకిఱతు. పరత్వేనతి సాలభ్యమితే అభినన్దసియమాత్త్తు. కేవలసాలభ్యముమ్ కేవలపరత్వముమ్ అప్రయోజకమితే. ఇని ఇన్దశ్లోకేత్తై ఇజ్జనే పరత్వ పరమాకకొల్లాళ్ళాతే కీర్తీశ్లోకజ్జభుక్కుచ్చేర సాలభ్యపరమాక వే నివహిత్తుప్పొరువర్ శిజ్జప్పెరుమాళ్. అతుతానెజ్జనేయెన్నిల్ ; [పరేశతామ్] పరః ఈశః యస్యనః - పరేశః, పరితస్త్రిః ఎన్దనిడి. పరేశతావెన్దతు - పారితస్త్రియెన్దతాయ్త్తు. దేవాదిచతు వికథజాతీయిల్లునద్రీద్రీల్ ఒష్టకైయిలుమ్ పడక్కుడవన్దనాక పుమ్, పకలిరప్రకభుళ్ ఒగుకాలత్తిలుమ్ పడక్కుడవన్దనాకపుమ్, అస్త్రశస్త్రజ్జలిలాన్టాలుమ్ పడక్కుడవన్దనాకపుమ్ ఇప్పడియెల్లామ్ బ్రహ్మరుద్రాదికళ్ కొడుత్తపరత్తుక్కు విరోధమ్వారాతపడియాక పుమ్, ప్రహ్లాదనుదైయవార్తైక్కు ఉడకపట్టపడియాక పుమ్ నరసింహ పదాన్తిలే కాణ్డెయాలే దేవపారితస్త్రిముమ్ ఆశ్రితపారితస్త్రి ముమ్ తోన్దొక్కడవతిఱే. స్వతస్త్రినాకిల్ అవరకళ్కొనుత్తపరత్తై స్సాన్ద పడుత్తియే యథేచ్ఛమాకి వన్దపిఱన్ద వత్తైక్కలామితే. నర

సింహమాయప్పిఱక్కవుమ్ అన్నిప్పొలిలే గోష్ఠవుమ్ తిరువుక్కికళాలే
 కీశవుమ్ మడియిలేవైత్తు ముడిక్కవుమ్ వేణ్ణావే. ప్రహ్లాదనుడైయ
 ప్రతిజ్ఞానమకాలత్రిలేవన్దు తోష్ఠవుమ్ వేణ్ణావే. దేవర్కళకొడుత్త
 వరశై ప్పొడుతాక్కవొణ్ణామైయాకిఱ దేవపారతన్యముమ్ ప్రహ్లా
 దనై వితథప్రహ్లానాక్కవొణ్ణామైయాకిఱ ఆశితపారతన్యముమ్
 ఉళ్ళమైయాలితే ఇప్పడియెల్లామ్ శెయ్యవేణ్ణిల్లు. ఆకైయాలే
 * పరేశ తామెన్ద్రతల్లు పారతన్యమెన్ద్రపారుళవేణ్ణిత్తు పారున్ద
 త్తట్టిలై. ఆకిఱమ్ పరేశశబ్దత్తుక్కు పరతన్త్రాధకత్తిలే ప్రసిద్ధి
 ప్రాచుర్యమిలైయెన్దిల్, తిరుమాలైయల్, “కావలిల్పులనై
 వైత్తు” ఎన్ద్రవిడత్తిల్లు వ్యాఖ్యానమరుళిచ్చెయ్యనిన్ద పెరియ
 వాచ్చాన్దొప్పి “కావలిల్లారపడి ఇచ్చియిజ్జశైవైత్తు” ఎన్ద్ర అధక
 మరుళిచ్చెయ్తపిన్నర్, “కావలిల్లారపడియెన్ద్రాల్ శబ్దమవచిక్కుమో
 వెన్దిల్ ; మీసూంసకర్ శబ్దతైనియమిత్తాకిలుమ్ అధకత్తై ముఖ్య
 ముంకొళ్ళుమాపోలే ఇజ్జమ్ అధకంవత్తాలే శబ్దతై నియ
 మిత్తున్దొల్లకిఱోమ్.” ఎన్ద్రరుళిచ్చెయ్తారిత్తే. అన్దకిఱికిలేయా
 య్త్తు ఇజ్జమ్ నివహిక్కి వచుప్పతు. వ్యుత్పత్తిబలత్తాలే పరేశ
 శబ్దత్తుక్కు పరతన్త్రాధకత్వమ్ ఘటియామైయిలైకాణమ్.

ఇన్ద్రశోకమ్ ఆర్యావృత్తమ్. ... (20)

❧❧❧ ఇతి నానావృత్తదశకం సమాప్తమ్. ❧❧❧

— అథ ససన్తతిలకదశకమ్. —

శ్లో॥ తాపత్రయీనుయ దవానలదహ్యమానం
 ముహ్యస్తమస్తమవయస్తమస్తా నైవ ।
 స్థాతుం ప్రయాతుముపయాతుమనీశమీశ ।
 వాస్తీశ । దృష్ట్యహృతపృష్టిభిరాభజేథాః ॥

పదపురై.

ఈశ = సకల స్వామియాయ్
 ఆనన్ద ! = పరిపూర్ణ స్వరూపనాయ్
 హస్తీశ = హస్తీగిరి న భవాని విరదనే!
 తాపత్రయాయు } తాపత్రయమాకిణి
 దవానిత } కామ త్రియ నా
 దహ్యామానమ్ } లేకపిక్కపెన్నె
 బలవాయుమ్ (ఆతపీవ)
 మహ్యాస్తమ్ = మయక్కమడైయానిష్ట ని
 నాయుమ్
 ఆస్తమ్ = (ఇష్ట ఆకీర్ణయిత్) ఎత్తై మె

నై న ఆవియ స్తమ్ = ఆటియోతవనాయుమ్
 స్థాతుమ్ } కయ్యోన్మన్మనిజ్ఞుత్తల్లమ్
 ప్రయాణుమ్ } ఒన్మెచ్చెయ్యప్పొనిత
 ఉపయోతుమ్ } అుమ్ ఉన్మెక్కి
 ఆనీశల(మమ్) } ట్టుకైక్కుమ్ ఆనమ
 భవానాయుముల్ శ్రీ ఆడియేనై
 దృష్టిప్రమృతప్పిళిః = కటాక్షమృతి వర్ష
 జ్గళాలే
 అభజేథా = పుడైకూర్మక్కడవై.

[తాపత్రయాయుత్యాది.] సకల స్తకల్యాణగుణవిశిష్టనాయ్
 ఆశ్రయణసౌకర్యానహదివ్యపిగ్రహవిశిష్టనా గ్ం ఎత్తై ఎరిజనాదివిశి
 ష్టనాయ్ సాధుపత్రతాశాగ్రహం కేవలచోమసామత్రత్తాలే వస్తు
 తీరువనతరిత్తరుభుమవనాన పేరుభాళిన్మై విస్తరేణ అనుభవిత్తు
 ప్పేళిన ఇష్వళనాల్ ద్వయత్తిరి “శ్రీమన్నారాయణచరణౌ” ఎన్ను
 మళపుమ్ పరిత్రాయ్, ఇని “శరణగ్రహద్యే” ఎన్నుమిడతై
 వివరిక్కుక్కుకితాయ్ పేరుభాళకతిరువడిళిలే ప్రవత్తిణ్మై
 విత్తిస్తవర్ “అనుజో రావణస్యాపాం తేనచాన్యైవమానితః | త్యక్త్వా
 పుత్రాంశ్చదాశ్చ రాఘవం శరణంగతః” ఎన్మ విభీషణాత్ వా
 గనుంధిత్తట్టలైయిలే తాముమ్ ప్రపిత్తువాన తిమ్మిడైయ దోష
 భూయస్త్యై ఆవిష్కరిత్తరుభుకితాల్ మెల్ ఎట్టుళ్ళోకిజ్గళాలే.
 స్వదోషభూయస్త్యానుసన్ధానమెనిజవితులివై చ్చిలర్ ప్రవత్తిక్కు
 పూర్వాజ్ఞమాకపుమ్ కిలర్ ఉత్తరాజ్ఞమాకపుమ్ కిలర్ ఉభయాజ్ఞ
 మాకపుమ్ శయీతుపోరక్కాణానిష్టోమ్. అశవద్దారుమ్ ఎమ్మెగు
 మానాగుమ్ ప్రవత్తిక్కు ఉత్తరిలే విశేషిత్తు స్వదోషభూయస్త్యా

పార్థమాకవితే, ఆత్మయాతే “ఉరుక్కాట్టుమ్” ఎన్నిటను. (ఇన్దు ఒలి
కొళ్ళవేద్రుక్కేవారాయ్) ఇప్పోతు ఒలియెయ్యుడైతామ్బుడి ఏద్ర
థొనిన్దే, ఇత్తైక్కణ్డరుళుమ్బుడి కడుకవారాయ్. తిరుక్కావు
నానున్నైచ్చాత్త-ఉరుక్కాట్టుమన్ది విళక్కిన్మొలికొళ్ళవేద్రుక్కే
వారాయ్ ఎన్దన్దయమ్.

అ.—నిగమత్తిల్, ఇత్తిరుమొత్తికద్ర్థొరుప్పలమ్ శొల్లి
త్తైక్కట్టుకీతార్.

మూ.—పోతమర్ శెల్వక్కొమ్మున్దుపుణర్ తిరు వెళ్ళత్తైయానై
మాతర్కుయర్ న్దవశోత్తైముకన్దన్దై కాప్పిట్టమాద్ర్థమ్
వేతప్పయ్కొకొళ్ళవల్లవిట్టుశిత్తైశొన్నమాలై
పాతప్పయ్కొకొళ్ళవల్లపత్తరుళ్ళార్ వినై పోమే.

పదపురై.

మాలెక్క - లోకత్తిలళ్ళ స్త్రీక శెల్వా
రిలమ్

ఉమర్ న్ద-మేట్టుట్టాళాన

అశోత్తై - యశోదెప్పిరాట్టియానవశో

పోతు - శెన్దామరై మలరై

అమర్ - ఇరుప్పిడమాక వుడైయళాయ్

శెల్వమ్ - ఎల్లాచ్చెల్వజగుమ్మమ్ ఇరు

ప్పిడమానపళాయ్

కొమ్మున్దు - ముతల్ మణవాట్టియానపెరి

యపిరాట్టియార్

పుణర్ - నిత్యసంశ్లేషమ్ పణ్ణమ్బుడి

తిరువెళ్ళత్తైయానై - తిరువెళ్ళత్తైయితే

నిట్కిలవనాయ్

మకన్దన్దై - తనక్కు మకనాయ్ నిన్ద

వన్ద

కాప్పిట్ట - మకక్ పక్కలితే తనక్కు

ణ్డాన అన్దొల్లామ్ తోద్ర్థొరత్తైయిట్ట

మాద్ర్థమ్ - పొశురజ్జళై

వేతప్పయ్క - ఎమ్మెరుమానై వాద్ర్

త్తుకయేవేదతాత్పర్యమెన్దు

కొళ్ళవల్ల - కైక్కొళ్ళవల్ల

విట్టుశిత్తై - పెరియాళ్వార్

శొన్న - అరుళిచ్చెయ్త

మాలై-మాలైయాన ఇత్తిరుమొత్తియిల్

పాతమ్-పాట్టుక్కోతోటుమ్ పిన్నడి

యిల్ శొన్న

399 పెరియార్ వార్ తిరు మొట్టి—ఇరణ్డామ్ పత్తు.

పయక్ - ప్రయోజనత్తై	విన్నె-మదగళాశాసన విరోధియాయుళ్ళ
కొళ్ళెల్ల - అడైతట్టు తక్క-	పాపమ్
పత్తయళ్ళార్-భక్తిమానళ్ళా యుళ్ళవర్	పోమ్ - తన్నడైయేవిట్టపోమ్
కళుడైయ	

వ్యా.—(పోతమర్ శెల్వకొమ్మిన్దు) తనక్కుప్పిఱన్దకమాన తామరై ప్పూవై యిరుప్పిడమాకపుడైయళాయ్, శ్రీయాకై యాలే సకలనమ్మత్సమప్టిభూవైయాయ్, ప్రధానమహిషియాయరున్దుళ్ళ పెరియపిరాట్టయార్. “వజ్జయచ్చెల్వ్” ఎన్జితే తిరునామమ్. (పుణర్ తిరువెళ్ళత్తెయనై) అవళ్ తామరై ప్పూవై విట్టునన్దు, “అకలకిల్లేనిత్తె యమ్” ఎన్జిఱవడియే-తుణకాలముమ్ పిరియ మాట్టాతే నిత్యసంశ్లే పమ్ వజ్జుమ్బడియాయ్ కొండ్లతిరువెళ్ళత్తెయిలేనిత్కిఱవనై, “కోల్ తేడియోడుమ్ కొమ్మిన్దు” ఎన్జిఱవడియే కొమ్మిన్దానతోన్దు, ఉపమ్మన్దైయొట్టియ ధరిక్కమాట్టాతాప్పోలేయాయ్త్తు, పోతమర్ శెల్వ కొమ్మిన్దాన వివళుమ్ తిరువెళ్ళత్తెయనాకటి ఉపమ్మన్దోడీపుణర్ నల్లతు ధరిక్కమాట్టాతవడి, ఉపమ్మన్, ఆధారమాయ్ నిఱుమ్ మాత్రమాయ్, శెన్దామరైక్కణ్ణర్ అప్రధానరాయ్ ఇవళే అన్వూ రుక్కుప్రధానైయాయరుక్కుమ్బడి (మాతర్కుయర్ న్దవళోత్తై) “ఎన్ననోన్న్వనోన్ద్రాళ్ కొలో వివనై పెన్ద్రన్దవయిఱుడైయాళ్” ఎన్జుమ్, “ఎల్లామ్ తెయ్ వనజ్జై యళోదై పెన్ద్రాళ్” ఎన్జుమ్ శొల్లుమ్బడి ఇవనైప్పిళ్ళైయాకప్పెన్ద్రన్దు, ఇవనుడైయ బాలచేప్పితాడి కళాన సకలరనజ్జళు మనుభవిక్కప్పెన్ద్రన్దవళాకైయాలే లోకన్దో స్త్రీక శెల్లారిలుమ్ ఉత్కృష్టైయానయళోదైప్పిరాట్టి.

(మకన్దన్దై కాప్పిట్టమాన్ద్రమ్) రూపగుణచేష్టితజ్జశెల్లా వన్ద్రాలుమ్ అనవరతమ్ కాప్పిడవేణ్ణుమ్బడియాయరుక్కుమ్ తన్ను

జైయపుత్రనానవనై, పుత్రన్నేహమెల్లామ్తోడై రత్నైయిట్టపాశు
రజ్జళై. (వేతప్పయనిత్యాది) భగవద్విషయత్తిల్ మజ్జళాశాసనమ్
పణ్ణకైయే వేదతాత్పర్యమెన్ఱుత్తిన్ఱుక్కొళ్ళవల్ల పెరియాద్వారరుళి
చ్చెయ్త మాల్తెయాన విత్తిరుమొట్టియిల్. (పాతప్పయనిత్యాది)
పాట్టుక్కళ్తోఱుమ్ పిన్నడియిల్ శొన్నప్రయోజనత్తైక్కొక్కొ
ళ్ళవల్ల భక్తి నూన్ఱళాయుళ్ళవర్కళ్ళుడైయ్ మజ్జళాశాసన విరోధియా
యుళ్ళ పాపమ్ తన్నడైయ్ విట్టుప్పోమ్. ౧౦.

పెరియజీయర్ తిరువడికళేశరణమ్.

అడివరపు—ఇద్దిరన్ కన్ఱు కెప్పు కణ్ణిర్ పల్లా కజ్జన్ కళ్ళమ్
ఇన్ఱమ్ ఇరుక్కు పోతమర్ వెణ్ణెయ్.

ఇరణ్డామ్మత్తు-ఒన్నతానీరు మొట్టి - వెణ్ణెయ్ విఱ్ఱుణ్ణి ప్రవేశమ్.

.—కీర్తీ-పూచూట్టిక్కా-ప్పిట్టు, తనక్కు వశవర్తియాక్కి-
తన్నరుకే ఇవనై యుఱక్కి, నిర్భరైయాయ్. మాతావాన యశోదై
ప్పిరాట్టి తానుముఱక్కి ఉణర్దు, తన్నుడైయ గృహకార్యపరవణై
యాయ్ వ్యాపరియానిఱ్ఱు, ఇవనుముణర్దు పోయ్ ఊరిలకజ్జళితే
వుక్తు, అఱ్ఱుణ్ణాన వెణ్ణెయ్ కళై విఱ్ఱుణ్ణి అనై యిరున్ద పాత్రజ్జళైయుడైతు
కాయ్ చ్చివై త్తపాలై శాయ్ త్తుప్పరుకి, అవర్ కళ శమైత్తువై త్త పణి
యార్ జ్జళోముతలానవన్ద్రై నిశ్శేవమాక వెడుత్తు జీవిత్తు, శిఱుపెణ్ణై
యైత్తు అవళోకై యిల్ వళైయైక్కయిల్ శిక్కిణ్ణుపోయ్ అత్తైక్కొ
డుత్తు నావఱ్ఱుమ్మిజ్జళోక్కొణ్ణు, ఇప్పడితీమ్మకళై చ్చెయ్ కైయాలే అవ్వ
వగృహజ్గళిలుళ్ళార్ తని త్తనియేవన్దముత్తైప్పట్టు “ఉకాప్పిళ్ళైయై ఇణ్ణే
అయైత్తుక్కొళ్ళాయ్” ఎన్ద్రప్రకారత్తైయుమ్, ఇవళుమ్ ఇవర్ కళో
శొన్న వనన్దరత్తితే ఇవనై ఇణ్ణేయైత్తుక్కొళ్ళుకైక్కాక, పలకాలు
మివనై స్తోత్రమ్ పణ్ణువతు, ఉన్నైప్పిఱర్ శొల్లుమ్ పరిభవమ్ ఎనక్కు
ప్పొఱుక్కప్పొకిఱత్తిలై, వారాయ్ ఎన్నతాయ్, ఇప్పుడై కళితే పల
వన్ద్రై యుమ్ శొల్లి ఇవనై యయైత్త ప్రకారత్తైయుమ్ తదవస్థాపన్న
రాయ్ కొణ్ణుపేళి, మున్ముఱవక శెయ్ త క్రిడై కళెల్లావన్ద్రై యు
మనుభవిత్తుహృష్టరాకితార్ - ఇత్తిరు మొట్టియిర్.

అ.—ముతతాప్పట్టు. ఊరిల్ స్త్రీకళితేలిలర్ తజ్జళో గృహ
జ్జళితే ఇవక శెయ్ తతీమ్మకళై, తాయారాన యశోదైప్పిరాట్టిక్కు
వన్దశొల్లి, అవనై నీ యిణ్ణేయైత్తైక్క వేణుమెన్ద్ర పడియై చ్చొల్లుకిఱతు.

మూ — వెణ్ణయ్విఘ్నజ్ఞీ వెణ్ణుజ్జలత్తై వెణ్ణిడైయిట్టతనోశై కేఱ్ఱుమ్

కణ్ణపిరాకకల్లకల్లితన్నైక్కాక్కిలొముకనైక్కావాయ్;

పుణ్ణిల్ పుళిప్పెయ్తాలొమ్మమ్మిమైపురైవ్వురెయ్ లివై శెయ్యవల్ల

అణ్ణిణ్ణానోర్ మకనైప్పెల్ ముళోతైనజ్ఞాయ్ మకనైమ్మావాయ్

పదపురై.

పురై పురై - మనైకళోతోఱుమ్

పుణ్ణిల్ - పుణ్ణిరే

పుళి - పుళియై

పెయ్తాలొమ్మమ్ - శురనిట్టల్ కరి
మ్మమాప్పోరే

ఇవై - ఇప్పడిప్పట్ట

తీమై - అద్ర్మొణాతిత్తిమైకళై

శెయ్యవల్ల - శెయ్వతిల్ వల్లవనాయ్

అణ్ణిల్ - తరైవనాకుతణ్ణుమ్మి
ప్పొన

కణ్ణాక - కణ్ణయ్డైయనాయ్

ఓర్ - ఓప్పథ్మ

మకనై - పిళ్ళైయై

పెల్లొ - పెణ్ణుకైయల్

నడై - పూరైయన

అళోతాయ్ - యళోడైప్పిరాట్టియే

వెణ్ణయ్ - కడైన్దడుత్తుత్తాట్టికళితే శేర్దు
వైత్తవెణ్ణయ్

విఘ్నజ్ఞీ - ఇతైయమ్విఘ్నాతపడివిఘ్నజ్ఞీ

వెణ్ణుజ్జలత్తై - వెణ్ణుమ్కల్లకళై

వెణ్ణిడైయిట్ట - కల్లిరేయిట్టడైత్తు

అళుక - అళుకడైకిణిపోమ్మజాన

ఓశై - ఓశైయై

కేఱ్ఱుమ్ - శెవికొదుత్తుక్కేట్టిన్

కణ్ణాక - కప్పనాన

పిరాక - ఉపకారకక

కల్ల - ,

కల్లితన్నై - వణ్ణునైయ్కొయివిడైయై

కాక్క - కాత్తుక్కొళ్ళైక్క

కిలోమ్ - ఎగ్గళాల్ముడియాతు ఆత
లాల్

ఉక - ఉన్నడైయ

మకనై - పిళ్ళైయై

మావాయ్ - ఉన్నక్కలిల్ పరుప్పడి
యత్తెక్కు

కావాయ్ - వెలియిటోప్పామే కాత్తు
క్కొళ్ళవేణ్ణుమ్

వాఱ్ఱ. — (వెణ్ణయ్విఘ్నజ్ఞీ) కడైన్దడుత్తుత్తాట్టికళితే శేర్దువైత్త
వెణ్ణయ్విశేషమాకక్కళవిలేవిఘ్నజ్ఞీ. అవ్యళపుమన్తి కే (వెణ్ణుజ్జల
త్తై వెణ్ణిడైయిట్ట) అతు ఇరున్దపాత్ర శైక్కల్లిలేయిట్ట ఉడైత్తు, వెణ్ణ
య్తాకవిఘ్నజ్ఞీనానాకితాక, వెణ్ణుజ్జలత్తై వెణ్ణిడైఉడైక్కుమో,

ఇత్తాల్ ఇవనుక్కు ప్రయోజనమెన్నెన్న (అతన్నోకై కేట్టుమ్)
అతు ఉడైకిఱపోత్తై క్కైత్తై కేట్టైయామ్ త్తు ఇవనుక్కు ప్రయోజనమ్
అతుక్కాకచ్చెయ్యుమ్ ఎన్న ఆనాల్, “ ఉజ్జల్ గృహజ్జలై ఇవ
నుక్కుప్పుకుర అవకాశమిల్లాతపడి అడైత్తు నోక్కొక్కొళ్ళోళ్ ”
ఎన్న (కణ్ణపిరాకాకల్ ద్దొకల్వితనైక్కాక్కకిలోమ్) కృష్ణనాన
పువకారకకాకల్ ద్దొకల్వితనైక్కాక్కకిలోమ్ నాజ్జల్ కాక్క మాట్టుకిఱి
లోమ్. ఎల్లారుడైయ కళపుమ్ కాక్కలామ్, ఇవనుడైయకళపు
ఎజ్జళాల్ కాక్కప్పొకాతెన్దై. పిరానెన్దతు-వృతిరేకోక్తి. స్వాస్వాప
హరియెన్దపడి. ఉన్దమ్ గృహజ్జలై నీజ్జల్ కాక్కమాట్టికోళాకిల్ ఆర్
కాప్పైరెన్న (ఉకమకనైక్కావాయ్) ఉన్నుడైయప్పిల్వైయై నీకా
త్తుక్కొళ్ళుపుతియాకిల్ ఎల్లామ్ కావల్ పడుమ్; నీలత్తైచ్చెయ్యాయ్
ఎన్దవాణే, శిఱుప్పిల్వైకల్ తీమ్ముకలైచ్చెయ్యార్కళో, అఱ్ అఱి
యామల్ ఏతేనుమ్ శిల శెయ్ తిరుణ్ణాకిల్ నీజ్జళుమ్ శద్దొమ్ పొలుక్కు
వెణ్ణానో, ఇప్పడి .లర్ తూదొలమోవెన్న (పుణ్ణిల్ పుళిప్పెయ్ తా
లోక్కుమ్ తీమై) పుణ్ణిలేపుళియైక్కు అన్దిట్టాల్ కరిక్కుమాప్పోలే దున్ద
హమానతీమ్ముకలైచ్చెయ్యనిన్దాల్ ఎజ్జనేపొలుప్పతు. నీజ్జల్ ఓర
కత్తిలుచ్చారన్దో, ఇప్పడి శొల్లుకిఱికోళ్, ఉజ్జళోంకత్తిలుమ్ ఇప్పడి
నిన్ద ఇవకతీమ్ముకలైచ్చెయ్ కిఱానాకాతేయెన్న; ఎజ్జళక మొన్దిలు
మన్ద(పురై పురై యాలివై శెయ్యవల్ల) అకన్దోఱుమ్ ఇప్పడి యిరున్దళ్ళ
తీమ్ముకలైచ్చెయ్యవల్ల వక కాణివక ఎన్దిటార్కళో. పురై యావతు-
గృహమ్, వీప్పైయాలి-అకన్దోఱుమెన్దపడి. ఆల్ - అడై. (అణ్ణల్
కణ్ణా) అణ్ణలెన్దతు-స్వామివాచకమ్. అణ్ణల్ కణ్ణానెన్దతు-స్వామిత్వ
నూచకమాన కణ్ణాయుడైయవనెన్దపడి. ఇత్తాల్-ఇన్దిట్టైల్, స్వామి

యెస్తతు కృతీమర్కుత్తలై వనెస్తపడియాయ్, ఇతుక్కు ప్రకాశకమాన
కణ్ణెయ్డై యవనెస్తతాయ్ త్తు. అన్బిక్కే, అన్బిఱ్కుప్పెత్తు-అన్బిఱ్కు
ఎస్తపడియాయ్, అన్బి నెస్తతు - అన్బియనాకాతవనెస్తపడియాయ్,
ఇప్పడి తీమ్బుకళైచ్చెయ్ కైయా లే తన్నప్పినమ్మియుమ్మిఱ్వువళర్ న్దతు
అవనినై శెయ్ తళియార్" ఎన్బిఱ్ పడియే సాధువాయ్ త్తిరియుమ్ నమ్మి
మూత్తపిరానుక్కుమ్ తనక్కుమ్ ఒరు శేర్తియిల్లాతవసెన్దపుమామ్
(ఓర్ మకనైప్పెల్ అళిశోతై నన్బాయ్) ఇప్పడి అద్వితీయనాన ప్పిళ్ళై
యైప్పెల్ బిఱ్ పూర్తియైయుడై యవళే. (ఉక్ మకనైక్కువాయ్)
ఇప్పడి తీమ్బుకళైచ్చెయ్ తుతిరియాయ్, ఉక్ మకనై ఉన్బక్కులి లే
అత్తైత్తుక్కుళ్ళాయ్. ౧

అ — ఇరణ్ణామ్బట్టు. — ఇప్పడి ఇవర్ కళో శొన్నవన స్తరమ్
యశోదైప్పిరాట్టి తక్ పుత్రనాన వవనై యత్తై త్త ప్రకార తైవ్విల్లు
కిఱ్ఱతు.

మూ — ఎరుకవరుకవరుకవిజై, వామననమ్మి! వరుకవిజై,
కరియక్కుల్ శెయ్యువాయ్ ముకత్తుక్కు త్తనమ్మి! వరుకవిజై,
అరియనివనెన్క్కిన్దనన్బాయ్, అన్బనన్బాయ్! అళలకత్తార్
పరిపవ్వుపేళ త్తరిక్కుక్కిలే, పావియేనుక్కిజై పోతరాయ్

పదపురై.

వామనన్ - మాణియురువాయ్ కొన్బు	ఇజై —
అళితరణ్ణెమ్ శెయ్ కై రూల్ ఎన్ద	ఎరుకవరుకవరుక - మిక్కిలిరై వాయ్
నమ్మి - పూర్తియైయుడై యవళే	ఎన్దగళ వేణువ
అజ్జెయిరున్ద తీమ్బుకళైచ్చెయ్ తుకణ్ణార్	కరియ - కలుత్త
వాయ్ లే ఉన్బై పరిభవిత్తుప్పేళ నాన్బి	కుల్లల్ - తిరుక్కుప్పైయుమ్
కాతపడి	శెయ్యి-శివన్ద

320 పెరియాళ్ వార్ తిరు మొழి—ఇరణ్డామ్ పత్తు.

వాగ్దు - తిరుప్పవళితైయుమ్

ముకత్తు - ఆచ్చిరణ్డొక్కుమ్ నడువేవిళ
గ్గానిన తిరుముక తైయుముడై
యనాయ్

నమ్మి - తాయ్తనకళ్ళొల్లిల్లొయ్యచ్చె
య్యుమ్ గుణపూర్తియైయు
డైయనాయ్

కాకుత్త - కకుసచక్రవర్తియిక్ వంశతై
విళిజచ్చెయ్తైయాల్ వన్దకాకుసన
న్నుమ్ పెయరైయుడైయవనే

ఇజై—,

వరుక - వన్దరుళవేణుమెన్న
అజువన్దిరుప్పొరుళొరుత్తి
ఉక్ మకనైప్పుకల్ న్దైక్కితాయల్లతు
అచ్చములుప్పడికడినుప్పేసుకిటి
రైయేవన్న)

నక్కాయ్ పిల్లైపెల్లొయ్నేహిత్తునల్ల
ప్పొరుక్కు పూర్తియైయుడైయవనే

ఇవక్ - ఇచ్చిలుపిక్

ఎనక్క—,

ఇను—,

అరియక్ - పెలుతల్లియన్దెన్దొల్లి

అజ్జనవణ్ణా - అజ్జనమ్మాన తిరుమేనినిఱ
తైయుడైయవనే

అశలకత్తార్ - అశలకత్తుప్పెణుకళాన
వర్కళ్

పరిపవన్ పేళ - కళ్ళక్ తీమ్బక్ ఎన్దొ

ప్పొలే ఉన్నైప్పరిభవత్తుప్పేళ

తరిక్కిల్లైక్ - ఎక్కెయియారక్కేట్టు
ధరిత్తిరుక్కమాట్టేనెన్న

అకిళ్ ఎక్కెయ్యవేణుమెన్న,

పావియేసుక్కు - ఇచ్చొల వ్రకళ్ళొక్కెట్టు

మ్మడియాన పాపత్తెప్పణ్ణిన వెన్న

డైయ మనత్తన్నమ్ నిజుమ్మడి

ఇజై—,

పోతగయ్ - వన్దరుళవేణుమ్

వ్యా.—(వరుకవరుకవరుకవిగ్గే) అగ్గేయిరున్దు తీమ్బుకల్లై
చ్చెయ్తుకణ్ణార్ వాయాలే మరిభవమ్ కేళాతే ఇగ్గేవావెన్దితాళ్.
వరుకవెన్దతు. వావెన్ద పడి అవక్ కడుకవరుకైక్కాకప్పలకాలుమ్ శొల్లు
కితాళ్. ఇప్పడియల్లై త్తవిడత్తిలుమ్ వారామైయాలే (వామననమ్మి
వరుకవిగ్గే) నీ వామననమ్మియన్దొ, ఆశ్రితరక్షణమ్ శెయ్యుమ్ గుణ
పూర్తియైయనీ యిగ్గేవారాయెన్దితాళ్. అవ్వళవిలుమ్ వారా
మైయాలే (కరియవిత్తాడి) కలుత్తతిరుక్కుల్లైయుమ్, శివన్దతిరు
ప్పవళితైయుమ్, ఉపమానరహితమాయ్ కొణ్డొ ఇరణ్డొక్కుమ్

శీఘ్రచైతన్యమేవ శీర్షమైకున్తాతుకిషీర్ అవభోముక త్రిలేయైస్తు కుష్టై
కితాః. [కింవత్సన్యపకల్మషాఃకృతధియః] “ ఇంద్రపుక్కుమ్ నిష్ట
వరేశోల్లార్ ” ఎన్ను మూపోలేయిరున్దతు. ఒరుసత్కులప్రసూతా
ఇజ్జనే శీర్కులైన్దు టిరియానిన్తా నెన్దు మేలైత్తలై మత్తెయోర్ ఎ
శోల్లార్ ? నాల్వర్ ఐవర్ టిరియుమిడజ్జళిలే నామపుకుకైక్కు క్కు
విత్తైత్తలై యిడుమ్మడి తీక్కుఱ్ఱై కళి కేట్టా వ్రా నామ్ జన్మమెమ
త్తతు! ఎన్దు ఇన్నా తాకితాః. [స్వప్నే పిసాదులభా] “ సనవిర్
శెన్టార్ కుమ్ సన్దొక్కిరియానై నానడియే నత్తెయూర్ నిష్ట
సమ్మియై, కనవిల్ కణ్ణే ఇన్దు కణ్ణమైయాలె కణ్ణిణ్ణై కళి కళిప్పక్కళి
త్తేనే ” ఎన్తా పోలే అవత్తైక్కనవిల్ కాణప్పెన్ద్రే నాకిలుమామితే;
అతులనక్కుమ్ నాభాగ్యమ్. ఇన్ద్రే నాకా తేయై ముడిమేర్
మోతిక్కొళ్ళుఱ్ఱపడి. [చేతః! స్వాస్థ్యమప్రైహి] నెన్దై! కులత్తు
క్కుమ్ శ్రుతత్తుక్కుమ్ తక్కవాలు వర్తిక్కుప్పారాయ్ అవన్
దుక్కు విప్రతీపజ్జఘాన విపయజ్జలై నిన్దైత్తు క్కులైతలై తవిరాయైన్దు
హృదయై శిక్షిక్కితాః. [కఃఖిలయువాధనోద్ధరగధాస్యతి.]
అవభుడైయ అధరపానత్తుక్కు ఇట్టప్పిఱన్దభాగ్యవాఁ ఎఱ్ఱున్
ద్రానో!. దాభాగ్యత్తి మేలైత్తైయిలే కిడక్కిఱనామ్ నాక్కి
నీటిప్పయ నెన్నామ్? ఎనితాః. ఓరడైవిలే ఇంద్రశోకమ్ జీయర్
గోష్ఠియిలే ప్రస్తుతమాక, “ ఇంద్ర వితకొత్తున్దకృమతిస్మరణ శజ్జా
దైన్యధృతిచ్చిన్దైళి ఏకకాలత్తిలే ఉన్దాయినవ్రా? కాలభేదేన
ఉన్దాయినవో? ఎన్దు శిజ్జప్పిరాకేట్టా, “ శతప్రపత్రశతభేదన
నాయమ్ ఇజ్జే అనుసన్ధేయమ్ ” ఎన్దురుళిచ్చెయ్తార్. ఉదాహృత
శోకత్తిలే విరుద్ధవిద్వితైకళిలుమ్ దితైకళిలుమ్ ఏకకాలత్తిలే నెన్దు
శెల్లక్కణ్ణోమాకైయాలే అతు ఇన్దిడత్తుక్కు ఉదాహరణమాక
వడుక్కుమ్.

[త్వత్పాదయోరనుదతస్పృహ ఏషసోహమ్] “పోతెల్లామ్ పోతుకొణ్ణుం పొన్నడిపునైయమాట్టే, తీటలా మొట్టికల్ కొణ్ణుం తిరుక్కుణమ్ శెప్పమాట్టే, కాలలాల్ నెళ్ళనున్నుకలన్దిలే” ఎన్ని తార్. : ఉన్నడిప్పోతు నానణుకావకై వేల్ మువ్వికలిలే తిరి న్దులొలకీన్టే సత్తనై పోక్కి “సోమూర్ త్రివల్ కూర్ శ్రీలొన్దుకాణలు మాన్జోల్ ?” ఎన్ని సప్రహలేశముమిటైయే పావియేనుక్కెన్దితార్.

“దిశాసు” ఎన్టు - శిల సత్కర్మజగిలుమ్ నెళ్ళుశెన్టతాక అరుళిచ్చెయ్ తారే, ఇతుపేల్ ముక్తు ఉడలాకాతో వెన్నిల్; ఆకాతు. “తుయం మేతరు తున్బవిన్బవినైకళాయ్” [తిరువాయ్ మొట్టి 3-౯-౮.] ఎన్టవిడత్తు ఈట్టిలే-“తున్బవినైయోఁ ఇన్బవినైయోడు వాళియట ఇరణ్ణుమ్ దుఃఖిచ్చెయ్ పణ్ణి త్తరుమెన్టాయ్ శ్రీరుక్మిణారివర్; భగవచ్చేవత్వవిరోధియాయ్ కొణ్ణు బన్దకిమాకై ఇరణ్ణుక్కు మొక్కు మితే, ‘పుణ్యపాపేవిధూయ’ ఎన్కడవతితే” ఎన్టరుళిచ్చెయ్ తతుకాణ్ణ. “నద్యన్త్యజన్తివరద! న్దియబద్ధభావాః పైతానుహా దిమః జేవ్యసిభావబద్ధమ్! కిన్దెన్దజేతసుఖసజ్జరణోత్సుకాయ కారా గృహేకినకశృంఖలయాపిబద్ధః.” [వరదరాజ పంచాశత్] ఎన్టరితే జేశికున్దుమ్. పాపకర్మమ్ ఇగుప్పువిలన్జోపాతి; పుణ్యకర్మమ్ పో విలన్జోపాతి వాయవ్యమ్, ప్రాజాత్యమ్, ఆగ్నేయమ్ ముతలాన ఇట్టికల్ పుణ్యకర్మజగియాకిలుమ్ అవై ఫలద్వారా బన్దకణ్ణకై యాలే పాపతోన్కొం అన్ద పుణ్యకర్మజగియుమ్ ఉతటిత్తీరవేణ్ణిల్ ము. అల్లాతపోతు భగవత్ప్రప్తి ఘటియాతీతే. ఇన్దిడత్తిలే - “పుణ్య త్తుక్కు అన్బుకిటవక పాపత్తెన్పణ్ణానితే; ఇవకపుణ్యత్తై పాప మెన్దిరుక్కుమ్; అవకపాపత్తై పుణ్యమెన్దిరుక్కుమ్. అవనుక్కు అతు కిన్దెయాతు; ఇవనతు శెయ్యాల్.” ఎన్ని శ్రీవచనభూషణ నూక్తికళుమ్ తద్వ్యాఖ్యాననూక్తికళుమ్ అనుసంధేయమ్.

[వషసోహం నన్వస్తి నిశామయామి] ఇప్పడియుక్ తిరువడి త్తామరైకళితే ఒరుకాలుమ్ రుచియుణ్ణాకప్పెతాతే కైకట్టియప్పొన నాక్ ఇని నన్వపెన్రువాల్ పునక్తియణ్ణో? “తిరుమాలురువో డవక్ శిన్న మేపిత్ర్తానిఱ్వుతోర్ తిరుమాల్ తలైక్కొణ్ణనజ్జిల్లు ఎజేవరుమ్తీవినైయే?” ఎన్ఱుమ్ “లాభస్తేహం జయస్తేహం కుత స్తేహం పరాభవః । యేహమిన్దీవరిశ్యామో హృదయేసుప్రతిష్ఠితః.” ఎన్ఱుమితే ధీమతామగ్రేసరర్కల్ పేళియిరుప్పతు. భగవదను రాగత్తై క్కనాక్కణ్ణటియాతనాక్ ఒరునన్వైపెఱువేనాక ఎణ్ణియిరు క్కైక్కు ఎన్నప్రన్తియుణ్ణెన్ఱితార్.

[హస్తిగిరినాథ!] ఎత్తలైయాలే ఒరునన్వై సమ్పాదిత్తు క్కొళ్ళి వింక్తిలైయెన్ఱేనత్తనైపొక్కి ఉత్తలైయాలే వరక్కడవ న్డైకలై ఇల్లైశెయ్ వేనల్లెన్ఱై. మాదృశరాన పావికలైయుమ్ తిరుత్తిప్పణిక్కొణ్ణ నన్వైపెఱుత్తుకైక్కాకవిత్తే నీ * తనిక్కడలే తని చ్చుడరే తనియులకేయెన్ఱెన్ఱుసక్కిడమానవన్రున్ఱైయెల్లామ్ కాఱ్కు డైక్కొణ్ణ తిరువత్తిమామలైయిలే వన్రునిన్ఱరుళిన్రున్ఱెన్ఱితార్.

ఇజ్జనే యడియో : నిశనేన్ఱెయెన్ఱుమిలే నాకైయాలే ‘దృప్యమృతవృష్టిభిరాభజేభాః’ ఎన్ఱితార్ - ఎన్ఱు నివహాక్క లుమామ్. (23)

శ్లో॥ హై! నిభాయోన్మ్యవిసయోస్మి యతస్త్యదంధ్రా
లిస్సమలభవతి చేతసి దువిఁసితే ।
దుక్కుర్మవర్మపరికమిత ఏషసోహమ్
అగ్రే వరద్రుద! తవ వ్రలపామి కిఞ్చిత్ ॥

పదపురై.

హే నిరప్రద ! నిరదనే !

ఏవసోహమ్ ఇవ్యధీయేక్

నిభానః ఆస్మి అచ్చమ్ కట్టవ శాయితా

నిష్టేక్ ;

ఆవినయః ఆస్మి వినయమథ నిరానిష్టేక్ ;

హై ! అన్యో !

యతః ఏ సన్తాల్ ;

దువిశాసితే తిరుదామలిరక్కిణ

చెతసి (ఎన్నుడైయ) సజ్జానతు

త్వదంధ్రాః శున్నడైయ తిరుపడికలిల్

లిహ్నామ్ విరుప్పత్తై

అలభవనతి అడైయాతిరుక్కు మళవిల్

మమ్మర్మవర్క్క తీవినైకళాఱి కవచ

పరికమితః } జ్జలై ఆణిస్తుళ్ళ

ఏవసోహమ్ ఇవ్యధీయేక్

తవ అగ్రే శుక్ ఎతిరిల్

కిళ్ళిల్ వాయల్ వద్దహొడై

ప్రలపామి పితిల్ నిరానిష్టేనీ

[హైనిభానోస్మిత్యాది.] “త్వత్పదయోరనుదితస్పృహః”

ఎన్టుశొన్నివితు పొయ్యన్దిక్కి ఉణ్ మైయాయరుక్కుప్పెల్లిల్ అడియేక్, తిరుముళ్ళేన్దిత్తైక్కుమ్ అయ్యోనా యిరున్తువైత్తు

“హస్తీశ ! దృష్ట్యమృతవృష్టిభిరాభజేథాః” ఎన్టు వాయ్కూ శాతే

విణ్ణప్పమ్ శేయవతు ఎన్ను అచ్చమ్ కట్ట అసీతియెన్టు అనుశయిక్కితార్. “నిభానోస్మి” ఎన్టుమ్ “అవినయోస్మి” ఎన్టుమ్ తమ్మై

తామే నిన్దిత్తుక్కుళ్ళుక్కిటవితు వ్యాజగత్రహాయ్, తామ్ విరుమ్ముమ్ పరమపురుషార్థమానతు మల్లిపురుషార్థజ్జితాట్టి

లుమ్ శాలపుమ్ శీరియతు ఎన్ను మిడైయైమ్ అన్ద పురుషార్థలాభత్తిలే తమక్కుళ్ళ త్వరాతిశయైయైమ్ వ్యజ్జిప్పిక్కైయిలే

నోక్కుడైతాయరుక్కు మెన్టు శొల్లువర్కళి. “ధిగశుచమవిసీతం నిదాభానం మామలజ్జం పరమపురుష ! యోహం యోగివర్యా

గ్రగదైః । విధిశివననకాదై ధ్యానమత్యస్తదూరం తపపరిజనభావం కామయేకామవృత్తః” ఎన్టు అళవన్దార్ శ్రీనూక్తియై ఒరు

పుడై ఒత్తిరుక్కిటతాయ్త్తు ఇన్ద శోకమ్.

[హా!] కట్టేకట్టేనగితార్. అపనుడైయ వైలకుణ్యుడై
యుమ్ తమ్ముడైయ స్వరూప తైయుమ్కణ్డార్, ధార్మికవైత తణ్ణిర్
ప్పందలై యభీష్పరైప్పిలే ఆధ్ వార్ పోష్ట మహాస్థకు అను
భావ్యమానవస్తువై నామ్ సమోభిక్తుప్పేళి దూపిక్కిఅపడి ఎన్నే!
ఎన్ఱు వెఱుక్కితార్. “వళ వేల్దులకిన్ఱుతలాయ వానోరైయై”
ఇత్యాది. ఊరుణియిలే కళియైవెట్టియెటివార్తైప్పిలవుమ్ అమృత
త్తిలే నజ్జైక్కలన్ఱువైప్పరైప్పిలవుమ్ నిత్యనూరికళుక్కు అను
భావ్యమానవస్తువై నామ్వుక్కు అభీక్తయూవతె! ఎన్ఱు * తళర్
పున్దు నీజునినైత్తారితే ఆధ్ వార్.

[నిధియొద్ద] “పరిశ్రమేష్వరభిక్షానం మనసానిష్ఠచింత
సమ్ । వితథాభినివేశశ్చ త్రివిధంమానసంస్మృతమ్.” ఎన్నెయాలే
వితథాభినివేశముద్ధి అశ్రియే మానసావచారత్రిత్ కుత్తె
యద్ధిరానిష్ఠే, ఆత్మేయాలే పురోడాశశ్చైవిరుమ్భుకితనాయ్కు
ప్పాలే సమక్కుమ్ తక్కుదణ్ణమ్ తవిరాత్తెన్దు అజ్ఞానిగుజ్జప్రాప్తమా
యిరుక్కు భయలేశముమద్ధిరుద్దేనస్థితార్. “గభజస్సజరా
మృతీక్లేశ కర్మపడ్మాగః । క్వేవ దేవపపట్టతంత్వం శ్రియో
ఽహామకామయే.” ఎన్నారితే భట్టర్. ఘటదాసి నావభౌమక్
పాడేవన్దు ‘ఎన్నెనోక్కాయ్’ ఎన్దు విరుమ్భుమాప్పాలే సమ్మెప్ప
రాలే విలక్షణవిషయశ్చైక్కాముద్ధిద్దోమే, ఇతన్దెప్పిఱరటియిల్
ఎకపడువోమ్ । ఎన్దు అజ్ఞాతేకిడక్కితేక.

[అవినయోస్థి] 'నమనాల్ సదాచార్యనేవై పణ్ణి స్వరూప జ్ఞరాయపొన్ననీర్ ఇజ్జనే వెలుత్తుక్కొళ్ళక్కడవిరో?' ఎమ్మ ఎమ్మెరుమాన్ తిరుప్పళ్ళమాక, అన్దో! ఆచార్యనేవైయ్ నాన్ కనవిలుమ్

శైవ్యతీయనైగితార్, అవినయః = అశిష్యతః ఎన్తపడి. ఆచార్య
 నేనైయిల్లామైయాలే అశిష్యతనాయిరానిన్తేనన్త “ఉమ్మైయ
 నిభయత్వజ్ఞేయమ్ అవీతత్వజ్ఞేయమ్ ఎతుకొన్డ నిశ్చయిత్తీర్?”
 ఎన్తు ఎమ్మెరుమాన్ కేట్టానాకిక్కిణ్డ ముఱుమాన్ ద్రిమురైక్కి
 తార్ [యతి ఇత్యాదినా.] [దువినీతే(మమ)చేతసి త్వదఱ్ఱా
 లిప్పానులబ్ధవతసతి - యతః తవాగ్రే కిశ్చిత్స్రులపామి - (తత
 ఏవ)] ఒరుపడియాలమతిరున్దాతే శీర్ కులైన్దకిడిక్కిట పావియే
 నెజ్జు దేవరీర్ తిరుపడిత్తామరై కలిలే ఆశాలేశముమ్ అమైయ పెత్తా
 తిరుక్క, దేవరీర్ తిరుముప్పేనిన్తు వాయ్ తిఱక్క విరుకుణ్డో? జ్ఞాన
 భక్తిభోతలైయెడుత్తార్ పేశుమ్మడికలై అనుకరిత్తు చ్చిలపాశురి
 జ్గల్ పేశానిన్తేనే!, భయవినయజ్గల్ అడియేనుక్కుణ్డాకిల్ ఇజ్జనేపేశ
 ప్రసక్తియుణ్డో? ఇతుకొణ్డేయాయ్ తు అడియే “నిభయోన్మ్య
 వినయోస్మి” ఎన్తేనైగితార్. “నాణమిల్లాచ్చిఱుతకై యే నానిజ్గ
 లద్ర్ మువతే?”

[దుప్ప-మణవమణ-పరికమిత ఏవ సోహమ్] “ఈవిలాతితీ
 వినైకిత్తనై శైవ్యతనక కొల్!” ఎన్నుమాపొలన్బిక్కే “ననిన్దితం
 కర్మ తదస్తిలోకే నహస్రశో యస్స మయా వ్యధాయి.” ఎన్నుమా
 పోలేయరుళిచ్చెయ్ కితార్. పావజ్గల్ కూడుపూరిత్తుక్కిడక్కితే
 నైగితార్. జీయర్ ఇవ్విడత్తై అనుసన్ధిక్కుమ్మొత్తెల్లామ్ నెడు
 మొప్పతు కిణ్ణమ్ కిణ్డీరుమాయ్ ఉళైలామురుకిక్కురల్ త్తమైత్తీన్దు
 మేలేపోకమాట్టాతే తికై తునిన్బిర్. “ఎమ్మెరుమానుడైయ తిరు
 క్కల్యాణగుణజ్గళై పేళిత్తలై క్కట్టలామ్, ఆద్ర్ వానుడైయ తిరు
 క్కల్యాణగుణజ్గళై పేళిత్తలై క్కట్టవాణ్ణాతు” ఎన్తితే నమ్ముతలకళ
 గోప్పియిలే ప్రసిద్ది. ఇవాద్ర్ వానోడు ఒప్పిడక్కుడియవర్ కళుమ్

మేఘుట్టపింకళుమ్ మున్నుమవతరి త్తత్తిలై పిన్నుమవతరిక్కప్పోకిఱ
త్తిలై. భగవత్సజ్జుల్పత్తాలే ఇచ్చాన్ వా తానే మీణ్ణుమ్ ఇన్ని
లత్తిలే తిరువవతరిక్క త్తిరుచ్చళుమ్మగ్గి నాలుమ్ మున్ను అవతరి త్త
తత్తిలై మైయై అనుకరిక్క-వల్లరల్లర్ ఎన్ని వేణ్ణియిరానిత్తతు. పురుష
గుణజ్జల్లెల్లావత్తగ్గి నుమ్ శిఱిన్ద బూతదయై, ఆచార్యభక్తి, భగవ
ద్భాగవతపారిత్రవ్యమ్, అధ్యాత్మవిద్యాకౌశలమ్ముతలియ ఎణ్ణిల్
పరీ కుణజ్జట్టు ప్పిఱిప్పిడమెన్నలామ్మడి అమైన్ద వాచామగోచర
మహాగుణ దేశికాగ్ర్యకూరాధినాథరాన విపర్ శిఱితుమ్ వాయ్
కూడాతే “దుష్కర్మవర్గపరికర్మితః” ఎన్నతే! ఇతెన్న నైచ్చాయు
సన్ధానసరమకాష్టైయెన్దు పోర విద్ధరాయరుళువర్. [“మొట్టియై
క్కడక్కమ్ పెరుమ్మకథో, వజ్జముక్కుఱుమ్మామ్ కుట్టియై
క్కడక్కమ్ నమ్కూరత్తాన్ వా”] భాగవతవిషయ త్తిలే స్వసా
మ్యబుద్ధియైయుమ్ స్వస్థిక్ ఆధ్యబుద్ధియైయుమ్పిఱిప్పిత్తు స్వరూప
నాశకజ్గళాయురున్దళ్య అభిజనవిద్యావృత్తజ్గళాలే యణ్ణాకక్కడవ
అహజ్జార్తయశూకిఱ మూన్దుసడుకుట్టియైయుమ్ కడదిరుక్కు
మనరెన్దు ప్రసిద్ధి నమార్కచార్యర్కళుక్కుళ్ళే ఇవర్క్కు అసాధా
రణమితే.

క్రిమికిణశోభన్ విష్ణుద్రోహియాకై యాలే విష్ణుప్రతిమైకళై
యెల్లామెనుత్తుప్పొడవ్వుక, అవనుక్కిప్పరానవర్కళో “నమస్త్ర
మాకి ప్రతిష్ఠిప్పిత్త ప్రతిమైకళై అభీయచ్చెయ్యిల్ ఉనక్కుక్కేడు
విత్తైయుమ్” ఎన్న, అతుక్కేట్టి అహ అన్ద ప్రతిమైకళిల్ దైవజై
ఉద్వాసనమ్మణ్ణి అభీయచ్చెయ్ ఫెమ్ ఎన్దు ఉపక్రమిత్తు తదనుగుణ
మాక “అదృశ్యాజ్ఞనమిట్టకొణ్ణై ఉద్వాసనమ్వణ్ణు” ఎన్దుశొల్లి
ఒరుబ్రాహ్మణునై నియోగిక్క, అవనుమ్ ఉకన్దరుళి నిలన్దళిలేపాయ్

అదృశ్యాన్మిట్టకొండ్రు ఉద్వాసనమృణ్మి చ్చిలభగవద్విగ్రహాజ్జితై
 క్కడలిలే యెడుత్తుప్పొకడుకితాన్ ఎన్నుమృతై ఎమ్మెరుమానార్
 తిరుచ్చెవిశాత్తియరుళి ! “ ఇదైశ్శై విడాతే ఇన్ద్రశ్రమనోక్కిక్కొండ్రు
 కడన్దోమ్, ఇవ్విడత్తుక్కుమ్ అభివువరుమ్మడి ఆసురవగళమ్ మేలిడా
 నిన్దతు; వేలోశెయ్యవచుప్పళెన్ ? ” ఎన్దు పెరియనమ్మిక్కు అఱి
 విక్క, అవర్ “ నాన్ పెరుమాళుడైయ తిరువెల్వైయిలే ఒరు
 ప్రదక్షిణమ్ వరుమ్మడియాక ఉమ్ముడైయ శివ్యర్ కళిలే ఒరువరై
 ప్పొరవిడువతు ” ఎన్న; “ అతుక్కావారార్ ? ” ఎన్న; “ ఎన్ పిన్నే
 పోరానిన్ద్రాల్, ఒరువన్ పిన్నే పోకానిన్ద్రేనెన్దు తన్నెజ్జిప్పడాతే ఛాయై
 పోలేయెనై ఎప్పిన్ శెల్వానొరువనాక వేణుమ్ ” ఎన్న, “ అప్పడిప్పట్ట
 వర్ కళి ఇజ్జే ఆరిరుక్క కూడుమ్ ? ” ఎన్దు ఎమ్మెరుమానార్ శిన్ది
 త్తుక్కొనుఱిఱిఆవళిలే పెరియనమ్మి “ అన్దో! శిన్దిప్పతేన్ ? నమ్
 ఆర్ వానై ప్పొరివిడలంకాతో ? ” ఎన్దా రామ్ = ఎన్దు ఇన్ది ఇతిహాసమ్
 తిరువాయ్ మొళియాట్టిలే “ పలరడియార్ ముప్పరుళియ ” [౭-౧౦-౧]
 ఎన్దవిడత్తు అరుళిచ్చెయ్యప్పట్టుళ్ళతు. ఇప్పడిప్పట్ట ! గుణానామా
 కరోమహానానవర్ “ దుమ్మర్మవర్మవరికర్నితః ” ఎన్ద్రాల్, నామె
 ల్లామ్ శొల్లవేణ్డియవాలైన్ ఎతువాయరున్దతు !

లిప్పామ్ = లభమిచ్చా - లిప్పా; తామ్ - దుమ్మర్మాణ్యేవ
 వర్మాణి (కవచాని), తైః పరికర్నితః (అలంకృతః - ఆచ్ఛాదిత ఇతి
 యావత్). “ తనుత్రం వర్మ దంశనమ్ । ఉరచ్చదః కిజ్జ టకో
 జగరః కవచోఽస్త్రియమ్ ” ఇత్యమరిః. “ పరికర్నాఽన్ద్రసం
 స్కారః. ” ఇతిచ. (౭౪)

శ్లో! సవ్యాధిరాధిరవితుష్టిరనిష్టయోగః

స్వాభీష్టభజ్జ్ఞానమనుషఃకరో నికషణః ।

శ్రుంతస్తి సస్తతమిమాని మనోమదీయం

హస్తీశ! స త్వదభిఃపనిధిప్రహరణిః ॥

౭౫ ॥

పదవురై.

హస్తీశ! = హస్త్యుద్రివాధనే!

సవ్యాధిః = శరీరవ్యాధియోగు కూడిన

అధిః = మనోవ్యాధియెన్న

అవితుష్టిః = (తదుపాశనుభవిత్తుమ్) తృప్తి

పీఠవామై యెన్న

అనిష్టయోగః = శబ్దాతంత్ర నిష్టశేర్వతెన్న

స్వాభీష్టభజ్జ్ఞానమ్ = వివిధవిషయ పారశ్

కిదైక్యవాక్యాతపడి తదై

పదువతెన్న

అనుషః కరిః = శోపతైయజ్ఞాక్ష్మణ్య

నికషణః = తాత్ప్రచ్ఛియెన్న

ఇమాని = అక ఇవైకశ్

మదీయం మనః = ఎనతు నైష్ఠా

సస్తతమ్ = ఎప్పడును

శ్రుంతస్తి = ఈశక్తిస్తవ;

త్వదభిలాష } ఉన్నిడత్రి అన్నవైషు

నిధిప్రహరణు } తాకిటనిధియిన్ ఇల్లు

వోవెట్టాల్

సకృన్తతి = పరుతుకిన్త తిలై.

[ఉన్నిడత్రి అన్న ఇన్ద్రయే యెన్ని

దుఃఖమ్మాత్రమిరయైన్త]

[సవ్యాధిరిత్యాది.] కీర్తీ “త్వదంభూ) లిప్సామలభవతి

చేతసి” ఎన్నతై నివరిక్కి అతాయ్త్తు ఇన్ద్రశ్లోమ్. “యన్మహాతణం

క్షణంవాసి నానుజేవోన చిన్త్యతే। సాహనిస్తస్సహచ్చిద్రం సాభ్రా

న్నిస్సాచ విక్రియా.” ఎన్దు ఒరుక్షణమ్ భగవచ్చిన్ద్రైమాటినాలుమ్

అతువేతాన్ మహత్తాన అపతెన్దుమ్, “ఏకస్మిన్నవ్యతిక్రానే

ముహూర్తే ధ్యానవజ్జితే। దస్యభిముషి శేనేవ యుక్తమాక

న్దితుః స్మణామ్.” ఎన్దు - భగవదనుధ్యానమిన్ద్రకే ఒరునొడి

ప్పులుతు కట్టినాలుమ్ నివన్ద్యతైయుమ్ ఎటికొడుత్తవపాలే

ఊణముఱక్కముమద్ర్దు క్కతలక్కడవతెన్దుమ్ ఇస్సడైకలిలే

శాస్త్రమ్శొల్లానిల్లు, అతిలే నాకకరైయాతే కిడక్కితేన్దితార్.

ఎనక్కుమ్ శిలకరైతలకళుణ్ణు, అవై విషయాన్తరజళిలేయాయరు
క్కుమత్తనై పోక్కిల్ “దేవరీర్ పోక్కిల్ భావబద్ధమకులైయి పెన్ద్రే
యతే!” ఎన్నుమత్తాలే యుణ్ణాక్కడవ కరైతలమాత్తిరమ్ ఒరు
నాళుమెనక్కిలై యెన్నితార్.

[సవ్యాధిః ఆధిః] ఆధియుమ్ వ్యాధియుమేష్టపడి. ఇవై తాన్
తాపత్రయత్తిలే ఆధ్యాత్మిక మెనప్పడుమ్. ఆధియెష్టతు మనోవ్యాధి,
వ్యాధియెష్టతు శరీరపీడై. ఆధివ్యాధికళుణ్ణానాల్ అడియేన్ కరై
కిష్టేనేయ్యుభీయ భగవద్విషయాకి భావబద్ధత్తుక్కు హానివస్తువిట్టతే
యెష్ట ఒరుపోతుమ్ కరైకితేన్దైయెన్దై [అవితుష్టిః] - చిరకాలం
బహుశోభుక్తేష్వపి విషయేష్వత్తుష్టిః - విషయజ్గలై నెకునాల్
వయితారపుణ్ణుపోన్దాలుమ్ త్తు పనన్దిక్కేయ్యుభీక్తై. [అనిష్టయోగః]
విరుమ్బాల్తవై వస్తుశేరుక్తైః [స్వాభీష్టభిజ్ఞానమ్] విరుమ్బునతు కైపు
కురానోభీక్తై. ‘ఇన్ను మొరుప్పలై ప్పిఱ్ఱివేణుమ్’ ఎన్దు విరుమ్బు
సిఱ్ఱుచ్చెయ్తే ప్పిఱ్ఱునవేపిఱ్ఱున్దళ్ళు పిలైయ్యుమ్ శెత్తు గృహిణి
తానుమ్ శెత్తునిఱ్ఱున్దెయ్తాని శిలసన్నపజ్జళుణ్ణితే సంసారత్తిలే;
ఇవైయాయ్తత్తు అనిష్టయోగముమ్ స్వాభీష్టభిజ్ఞానముమ్. “రాత్ర
గణమివ్యతి భవివ్యతి సుప్రభాతం భాస్వానుదేవ్యతి హసివ్యతి
ఽబ్జజక్రః | ఇత్థింవిచింతయతి కోశగతే ద్విరేఫే హహన్త! హన్త!
సఖినిం గజ ఉజ్జహర.” ఇత్యాదిపత్.

[అనుషణ్కరో నికషణః] అనుషణ్కమావతు రోషమ్;
అతనై ప్పిలైక్కుక్కడవతాన నికషణ్క-రేణ్ మై. కులమ్, రూమ్,
విద్యై, భిసమ్ ఎన్నుమివన్ద్రొల్ తాన్కుణ్డైయనిఱ్ఱు, పిఱ్ఱర్
అనన్ద్రొల్ నిత్తైయన్ద్రొల్ వరువతోరు అనహిష్టులైయెణ్ణితే
ప్రాకృతజనజ్గళుక్కు; అప్పడిప్పట్ట అనహిష్టులైక్కు నిమిత్తమాన

కులయాపవిద్యాధనాదిషు నికషణముమ్. అథవా, [అమపణకరో నికషణః] సమ్గారసమకుత్తైయుమ్బుడి పిఱర్ ఒరువార్తైశొన్నవాతే అవకతలైయై అరిన్దుపొకడుమ్బుడియానతొరు రోషముణ్ణాకక్కడవ తితే, అన్ద రోషజనకమాన నికషణమాకవునూమ్.

[ఇచూసి] ఆక్కి ధ్ న్నొల్లప్పట్ట ఇనై. అధివ్యాధిల్, అవితుప్పి, అనిప్పయోగమ్, అభ్యభజ్జనమ్, అమపణకరమాననిక షణమ్ ఎన్నప్పట్ట ఇనై. “ఇమాని” ఎన్దు - సామాన్యే నశున్ల కమ్. [మదీయం మనః సంతతం కృత్యంతి.] ఐయో! నమక్కు శరీరపీడై యుణ్ణాయిద్ర్ద్రేయెన్దుమ్, మరోవ్యాధి యుణ్ణాయిద్ర్ద్రేయెన్దుమ్, విషయానుధవమ్ ఎవ్వళపుపణ్ణినాలుమ్ తృప్తిపిఱప్ప త్తియైయెన్దుమ్, అపేక్షిభిజ్జళోకై కూడాతే అనపేక్షితజ్జళో వలియ వన్దుకొడువిల్పు తేయెన్దుమ్, నమ్నెజ్జుశళరుమ్బుడి శిలర్ తణ్ణితాక వార్తైశొల్లుమ్ నిలైమైయిలే ఎమ్బెరుమాన్ నమ్మైనిఱుత్తినాసే యెన్దుమ్ ఇప్పడిప్పట్టకుత్తైకైప్పద్ర్ద్రే అశ్వియే అహోరాత్రముమ్ కవలైప్పడానిన్ద్రేనేయొత్తీయ, “త్వదభిలాషనిధిప్రహణిస్తు (కీర్తిదపి) మదీయంచునో నకృత్యతి” - పేరరుళాళనుడైయ పాదపల్లయత్తిలే అనురాగమ్ కులైయప్పెద్ర్ద్రేద్రోమే! ఎన్దు ఒరుపోతుమ్ కవలై ప్పమిక్కిలేసెన్దె పెణ్ణిగాత్ శుకజ్జళుయ్చ్చాన్ పెరియశోరిశుమ్మై పూణు, ఉణ్ణిరాక్కిడక్కుమ్బొతుముడలుక్కే కరైన్దునైదు, తణ్డ్ర్ద్రోయ్మూలైమార్ణక తమర్కళాయ్చ్చాడియాడి, త్రిణ్ణుపూణ్ణ ముతముణ్ణాత్తొమ్మిరుకళుల్ అడియే అగ్రగణ్యనెన్దు నైచ్చాయ నన్దానపరమకాష్ఠైయిలే నిఱ్కితారాయ్త్తు

త్వదభిలాషనిధిప్రహణిః=త్వయి అభిలాషః ; స ఏవ నిధిః ; ప్రకృష్టప్రహణిః ; నిధేః ప్రహణిః - భగవద్విషయత్తిలే

అభిలాషమాత్రమే అక్షయఫలప్రదమా కైయా లే అతనై నిధియెన్ని
 తార్. ఇక్షే శిల ఆస్తరాభికర్ శోల్లువతోన్మజ్జు; - ఇజ్జనే ఆప్తవాక్
 భగవద్విషయత్తిలే తమక్కు అభిలాషమ్ ఇల్లెయ్యెయినిట పరితాప
 ముజ్జూడ ఇల్లెయ్యాక ఆరుళిచ్చెయ్యుమ్ముకత్తాలే భగవద్విషయక
 మాన అభిలాషమ్ అవశ్యకమెన్నుమిడతై నన్మతెలివిత్తిరుక్కుచ్చెయ్
 తేయుమ్, శ్రీవచనభూషణత్తిలే “ నెడునాల్ అన్యపరైయాయ్
 ప్పొన్దభారై లజ్జాభయజ్గళిన్దిక్కే- భత్యౌనకాశత్తిలేనిన్దు ఎనై ఎ
 యగ్గిరిక్కవేణుమెన్ద పేయ్కుమాపోలే యిరుప్పతొన్దితే ఇవక్
 ప్పణ్ణమ్ ప్రపత్తి.” ఎన్దు - భగవద్విషయత్తిలే తా అభిలాషై
 ప్పణ్ణమాడా తెన్గిటకరుత్తాలే ఎదుతివైత్తు శాస్త్రాధికాయ్ భత్తై విత్తై
 విత్తార్కల్ తెన్నాచార్యర్కల్ - ఎన్బర్ సదాచార్యసేవైయిల్లా
 తార్. అవర్కల్ తెలివుపెణుమ్బడి శుద్ధచొల్లుకితోమ్, - చేతన
 నుడైయ పూవకప్పత్తైప్పార్త్తల్ ఇవక్ భగవద్విషయత్తై
 ఆత్మైప్పడుకై అపరాధకోటియిలే యాయరుక్కుమెన్నుమిడమ్
 ఎమ్మెరుమానారుడైయ అనుష్ఠానప్రకారమ్మొణ్ణ అటియలామ్.
 “అహమస్మ్యపరాధానామాలయః” ఎన్గిటపడియే అపరాధజ్గళు
 క్కెల్లామ్ కొల్కలమాయరుక్కిట ఇచ్చేతన్ ప్రపత్తియైప్పణ్ణవే
 “ సవకాపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి ” ఎన్నుమ్బడి ఇవనళిల్ సవేక
 శ్వరకతిరువుళ్ళిమ్ ప్రసన్నమాయ్విడుకైయాలే అభిలాషాపర
 పర్యాయమాన ఇన్ద్రప్రపత్తి సవాకపరాధజ్గళుక్కుమ్ ప్రాయశ్చిత్త
 మాయరున్దతేయాకిలుమ్ ఇప్పడి యిరున్దశ్శప్రపత్తియై “ త్వత్పా
 దారవిన్దయుగళం శరణమహం ప్రపద్యే ” ఎన్దు ప్పణ్ణియరుళిన ఎమ్మెరు
 మానార్ ప్పూపకప్పత్తై అనునన్దిత్తివాతే అతుత్తనై యుమప
 రాధకోటియిలే తిరువుళ్ళమ్మబ్బి “ త్వమేన మాతాచ ” ఎన్దు

తొడగి ఇత్తలైయిలపరాధత్తై ప్పొఱుక్కైక్కుఱుప్పన బద్ధవిశేష
జ్జలైయెల్లామ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్తుకొణ్ణు “తస్మాత్ప్రేమస్య ప్రణిధాయ
కాయం ప్రసాదయే త్వామహమీశమీశ్వరమ్” ఇత్యాదియాలే -
ఇన్నిడి తిరుముళ్ళే కూశామల్ వస్తునిన్దు ప్రవర్తిన్ణిన ఇవ్వపరాధత్తై
ప్పొఱుత్తరుళవేణుమెన్దు త్మమణన్బుణ్ణవేణుమ్మడి నిత్తైయాలే
ఇవ్వభియాలే ఇతు అపరాధకోటియిలే యాకక్కుత్తైయై. అనాది
కాలమ్ అపరాధత్తైవ్విణ్ణి ప్పిన్బరునాళిలే ఆభిముఖ్యత్తైవ్విణ్ణినానే
యాకిలుమ్ “రిపుణానుపి వత్సలః” “యదివా రావణస్వయమ్”
ఎన్దిరుక్కుమీశ్వరహృదయత్తైప్పార్త్తాల్ అవక్తైక్కొళ్ళ ఒరు
క్కుత్తైయై; అవినిప్పగియిరున్దానేయాకిలుమ్ తక్ పూజవృత్తిత్తై
యుణార్ ద్దాల్ ఇవక్ ఇత్తై అపరాధమాక వేసినైత్తు త్మమణన్బుణ్ణ
వేణుమ్మడియాయితే యిరుప్పతు. ఆత్తైయాలే భగవద్విషయకాభి
లాషమ్ జ్ఞాననామగ్రేసరర్కభుక్కు మిరున్దజెన్దిటకానిత్తైక్కొణ్ణ
అతుత్తన్నై అపరాధకోటియిలే శేకాతతాకన్బొల్లవావతు. “ఇతు
అపరాధకోటియిలే శేర్న్దతాత్తైయాలే నమక్కు భగవద్విషయ
కాభిలాషమ్ కూడాతు” ఎన్దు చోదనమ్మణ్ణవావతు అవకాశమిన్దై.
అభిలాషప్పడవుమ్ వేణుమ్; పిన్బుత్మమణన్బుణ్ణవుమ్ వేణుమ్. “ధిగశుచి
నువీసితం నిద్రాయం మామలజ్జం సరహపురుష! యోహం యోగి
వర్యాగ్రగణైః । విధిశివసనకాద్వైభావ్యతుమత్యస్తదూరం తవ
పరిజనభావం కామయే కామవృత్తః.” ఎన్దు ఆశవన్దార్ శ్రీనూక్తియై
యుమ్, “గర్భజన్మజరామృతిక్లేశకర్మషడూర్కిగః । శ్వేవ దేవ
వషట్కృతం త్వాం శ్రియోహామకామయే.” ఎన్దు భట్టర్ శ్రీ
నూక్తియైయుమ్ శిరిసావహిప్పార్క్కు ఉదాహృతమాన శ్రీవచన
భూషణనూక్తియుమ్ ఆదరణీయమాకక్కుత్తైయై. శ్రీదేశికనుమ్

తెల్లినపేరిన సమయత్తిలే ఇవధధజ్జేయే అనువది తరుళినాన్ ;
 శరణాగతిదీపిత్తైయిలే [శ్లో - ౪౦] “ఇత్థం త్వదేశశరణైరసమైర
 వాప్యే త్వత్కింజురత్వవిభవే స్పృహయాపరాధ్యక్ । ఆత్మా
 మమేతి భగవన్ ! భవత్తైవ గీతాన్ ప్రాచో నిరీహ్య భంజీయ
 ఇహ త్వయాహమ్.” ఎన్నుమ్ శ్లోక ప్తిలే “స్పృహయాపరాధ్యక్”
 ఎన్ఱు ఇరుళు అరుచ్యెన్ తారితే అవిడైఱ్ఱిఱ్ఱు వ్యాఖ్యాన
 మురై త్తవర్కళుమ్ “అతీచజనస్య సావణభౌమసమ్భాగాభిలా
 షోపరాధ ఇతి భావః” ఎన్ఱుమ్, “అత్సుచ్చవిభవే అతీచస్య
 స్పృహో అత్యంతాపరాధ ఇతి భావః” ఎన్ఱుమ్ ఎఱ్ఱులివైత్తార్కిల్
 ఆత్మయాలే భగవద్విషయజ్జే అభిలషిష్ఠతు అపరాధకోటియిలే
 యామెన్నుమిడమ్ దేశికనూక్తిసిద్ధముమాయురుక్కు అనైయతీయ
 పెఱ్ఱాతే కలజ్జ కుచోద్విజ్యల్ ప్లమమవర్కలైప్పిల్లై “వమ్బూర్
 వినాచొల్లలై ఎమ్మైవైత్తిత్తివ్వాక్కునత్తే?” ఎన్ఱునునత్తు ఉదా
 సిత్కై ఉచిరిమ్. (౭౫)

శ్లో॥ విద్యేపమానమదరాగ విలోభమోహాది -

ఆజానభూమిరిహమత్రి భవే నివాజ్జ్ ।

నిదాన్వద్వ! నిత్యనిరవద్య! మహాగుణం త్వాం

హస్తీశ! కశ్చయితుమీక్షితుమిప్పితుం వా ॥ ౭౬ ॥

పదపురై .

నిదాన్వద్వ! = జ్ఞానాజ్ఞానబద్ధ, సంఖయఃఖ
 బద్ధో-ఎన్నిటదన్వద్వమిల్లాలన నాయ్
 నిత్యనిరవద్య! = స్వభావమాక నే హేయ
 ప్రతిః ఆకా యిరుప్పనాన
 హస్తీశ! = పేరురళాళనే!,

విద్యేపమాన మద } విద్యేప = విరుపస్తు
 రాగవిలోభమోహా } విలో అకారణ
 ద్యాజాభూమి } మాక ప్పకైకొ
 శ్వతెన్న, మాన=ఆభిజాత్యాది
 ప్రయుక్తమాక అనాబ్ధిత్కై

యెన్న, మదవిషయలాభత్రాతే
కొట్టుప్పడెవలెన్న, రాగవిష
యప్రాప్తియె విరుమ్మకైయె
న్న, విలోభి = వికేషలోభమె
న్న, మోహ = మోహమెన్న,
అది = ఇవై ముతలాన దుగుణ
జ్గళుక్కు, ఆజానభూమిః = పీఠ
పిండమాయ,

అత్ర భవే = ఇంద్ర సంసార త్రితె
నింజ్జకే = మూర్తీకిక్కిడక్కిఱ

అహమ్ = అడియే

మహాగుణమ్ = శిబద్దగుణద్వైయడైయె
యన

త్వామ్ = ఉన్నె

శ్రయితుమ్ = ఆశ్రయిక్కవావతు

ఈశీశుమ్ = కాణవావతు

ఈప్సితుంవా = విరుమ్మవావతు

కః = ఎప్పుళవక ?

[ఓస్తుక్కు మధికారియల్లైకన్దపడి.]

[విద్యేషమానేత్యాది.]

“ ఉక్ విషయ త్రితే అభిలాషై
యైతైయే ” యెన్నిటి అనుతాపముమిలైయెన్టార్ కీర్త్యోక త్రిల్,
అన్ద అభిలాపైతానుమ్ అడియేసుక్కు అవద్యమెన్దితార్ ఇతిత్.
నికవకత్తిక్ ఎల్లెయిలే నిట్కిఱనాక్ సవాణికనానవున్నై అభి
లష్కిక్కి ఎవ్వళవక్ ఎన్దితార్ ఇతిల్ పూవాణధకత్తాతే తమ్ము
డైయి తణ్మైయై అగుళిచ్చెయ్తు, ఉత్తరాధైకదేశత్తాతే పేరు
ళాళన్దుడైయి సవాణిత్వణై అగుళిచ్చెయ్తు, చరమపాదత్తాతే
తమ్ముడైయి అసహత్తైయై అగుళిచ్చెయ్కితార్.

[విద్యేషమాన పరిదరాగవిలోభమోహా ద్యాజానభూమి
రహమ్] విద్యేషమావతు - నినిమిత్తమాకి ఒరువకపక్కలిలే
వ్దకైకాళ్ళుకై. సానమావతు - “ మానశ్చిత్తసమున్నతిః ” ఎన్నిటి
పడియే ఆభిజాత్యాదిప్రయుక్తమాన మేనాణిళ్ళు - (గవకమ్). మద
మావతు - విషయలాభత్తాతే యున్దాకిక్కిడవ మనక్కళిప్పు. రాగ
మావతు - విషయప్రాప్తియిల్ అభిలాషమ్. విలోభమావతు -
ప్రాప్తమానపూరులై సత్పాత్రత్రితే వినియోగిక్కైక్కు ఇడైచ్చున
గాన అభినివేషమ్. మోహమావతు - కృత్యాకృత్యజ్గలై పున్ద్రోద్రో

తైలివిల్లామై. ఆదిశబ్దంతా లే కామక్రోధాదికలై గ్రహింకొక్కడవతు
ఇప్పుడిప్పుట్టదోషభక్తుకు తృప్తిజన్మభూమియాక అరుళిచ్చెయ్యకెఱా
సద్గుణగణానామాకరరాన వివర్.

అర్థవాక్ ఎమ్మెరుమానార్ కు ఉశాశ్చుడై యాయురున్దు
దశేణనివాహమ్ పణ్ణి యరుళుకిఱకాల త్రిలే రాజేంద్రశోభుపురి త్రిలే
అరిశాణుకొణ్డరున్దు కులోత్తుజ్జశోభుక్ దుష్టలై ఎనాకై యాలే కళ్ళ
ప్పొయన్నూరి కలై మెయన్నూలాకొణ్డు తానుమ్ తిక్ పురో
హితనుమాక నాట్టియళ్ళ విద్యానలై యెల్లామ్ తిరట్టి “శివాత్పరతరం
నాస్తి” ఎన్దు ఎన్దు త్రిడప్పొల్లినిబకన్దిక్క, శిలర్ అవనుడై య శ్చెన్
నైక్కు అజ్జియుమ్ శిలర్ అధః త్తేత్రాదికళుక్కు అత్తై ప్పట్టుమ్
అజ్జనే ఎన్దు త్రిడ, అప్పొతు అస్పరశసడత్తు చ్చిటితువల్లభ్యమ్
పెన్ద్రురెన్దు “నాలూరాక్” ఎన్దిఱ వైన్దనఱ, రాజానై నోక్కి “ఎజ్జి
రామానుక” ఎన్దు త్రిట్టలన్దు ఎన్దు త్రిట్టతావతు; మన్ద్రునిశర్.
ఇట్టాలెన్దు? ఇడావిడిలెన్దు? ఎన్దు కలహమ్ పణ్ణి, అతు వేనిమి త్రమాక
గాజనదస్సలే అర్థవాక్ కీరుక్కణ్ కలై ఇల్లిక్కపుమ్ పోయనప్ప
తిరునాడలక్కరిక్కుపుమ్, ఎమ్మెరుమానార్ నామతుఱక్కుపుమ్
మన్ద్రునిమ్ పల ఆత్తుక్కుళో విల్లై యపుమ్ నేరన్దుతు; ఇత్తనై అనిధి
త్తుక్కుమ్ అన్దనాలూరానే మూలకారిణమాకై యాల్ ఎన్దు మహా
పాపిక్కు ఘోరనరిక పచనత్తై భగవత్పిన్నిధియై ప్రాథిక్కు
ప్రాప్తమాయురున్దుమ్ అర్థవాక్ ఎ మనాత్మికి సాగణామరాకై
యాలే అవనళవిలుమ్ ద్వేషమ్ పారాట్టాలే పగ గిచ్చపై శెయ్ తగు?
అవనుక్కుమ్ తిరునాగువేణ్డినార్ ఇన్ద నరిదిరాజన్ద్రున్దు త్తై ప్పొగు
ళాళక్ తిరుముక్పే పిణ్ణిపుమ్ శెయ్ తు పైల్లక్కట్టాకిఱపోతు (ఎమ్మెరు
మానార్ అన్యవరరా యెన్దున్దురుళియిరుక్క) పేరరుళాళక్, స్తనమ్

తిరుచ్చెవిళాత్తి ప్రసన్ననాయ్ “ఆథ్ వా” ఉమ్మైయ అపేక్షి తత్తై వేణ్ణిక్కొళ్ళుమ్” ఎన్న, అవర్ ఉడైయవర్ తిరువుళ్ళప్పడి తిరుక్కోవేణ్ణిక్కొళ్ళుళల్ “నాన్ పెత్తై పేణు నాలారానుమ్ పెట వేణుమ్” ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య “అప్పియే పెటక్కడన్” ఎన్ఱు పేరరళాళన్ తిరువాయ్మలర్ న్దరుళిసనాక క్రసిద్ధమితే అన హ్యోసచారిళిల్ నాలారాన్ అగ్రగణ్యనానమైయార్ అననుక్కు నరికిమేతవతాతెన్ఱు నిశ్చయి త్త ఆథ్ వా, “వైన్ఱవకులత్తిలే పిటన్దా నొరున్ ఇజ్జనే పడుకుట్రియిల్ విల్లిలాకాతు” ఎన్ఱు ఇరక్క ముత్తైయార్తైయాలే అననుక్కు మోక్షమ్ వేణ్ణివార్. ఆత్తయాలే విద్యేషమ్ సహిక్కవేణుమ్ విషయత్తిలుజ్జూడ ఇవర్ ఆనృశంస్యమే కాట్టుమవర్ ఎన్నుమిడిమ్ సువ్యక్తిమాయరుక్కి ఇప్పోతు ఇవర్ తమ్మై “విద్యేష - ఆజానభూమిః” ఎన్ఱు ననన్దిక్కై ఎన్నాయినన్దతు’.

ఎమ్మెరుమానార్ పాడే తిరువాయ్ మొట్టి కాలక్షేపమ్ తొడన్ది * శూర్త్తి విశుమ్ప్పిణిముకిలళవిలే న్దనాతే “ముడియుడై వానవర్ ముత్తైముత్తై మెత్రిక్కొళ్ళ” ఎన్ఱు పాశురత్తిల్, “పరమపదత్తిలే ముట్టి ప్టరుక్కునువర్కళి పిట్టిట్టు ఎమ్మిన్దరుళుమవర్కళై ఎత్రిక్కొణ్ణు ఉపచరిప్పర్కళి” ఎన్ఱు ప్పడి పరక్క అరుళిచ్చెయ్యకేట్ట ఆథ్ వా “నామ్ పరమపదమ్ పోక ఉడైయవర్ కుక్కు ప్పిట్టిట్టోమాకిల్ అవి డత్తిలే ఉడైయవర్ నమ్మై ఎత్రిక్కొణ్ణు ఉపచరిక్కవేణుమ్మడి నమక్కు మహాసచారమ్ విల్లియుమాతలార్ పరమపదత్తుక్కు నామ్ ముట్టడ వేణుమ్” ఎన్ఱు అతియిట్టు ఎమ్మెరుమానార్ పక్కలిలే విణ్ణప్పమ్ శెయ్యాయలే నమ్మెరుమాల్ తిరుమున్నేపోయ్ ఎన్ఱు ఒరుళ్లోకత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు పరక్కపుసన్యసిక్క, పెరుమాల్ తిరువుళ్ళ ముకన్ద “ఉనుక్కు వేణ్ణిన్ద్రొల్లామ్ తరక్కడవే, వేణ్ణిక్కొళ్ళుమ్”

ఎన్న, ఆల్వానుమ్ “నాయదే! పణ్డే ఎల్లామ్ తన్నరులిదోదే”
 ఎన్న, పెరుమాళుమ్ “అప్పడియన్లు, ఇప్పోతుమ్ వేణ్డిక్కొళ్ళుమ్;
 నమ్ పెణ్ణుకళాణై! నర్మరామానుశినాణై” తవతాతే తరుణ్తోమ్”
 ఎన్న, ఆల్వానుమ్ “త్వదనుభవవిరోధియాన ఇన్దశరీః శైవిమవిత్తు
 నిత్యవిభూతియిల్ దేవరీరుడైయ నిత్యానుభవతై తన్నరుళవేణుమ్”
 ఎన్ను చాధికక్క, అతుకేట్ట పెరుమాన్ ఎందుకుభాకులనాయ్,
 అనత్యప్రతిజ్ఞనాకవాణ్ణామైయాలే ఇని నైయ్యలవత్తిలై మెన్లు తుణిన్దు
 “ఉనుక్కుమ్ ఉమ్ముడైయ తిరునామతై చొల్లునువర్కట్టుమ్
 ఉమ్ముడైయనమ్మన్దమ్ పెద్రవర్కట్టుమ్ మేల్విమత్తిన్దోమ్” ఎన్ను
 తిరువాయ్ నులర్ న్దరుళి త్తిరుప్పరియట్టముమ్ తళిక్కై సాదముమ్
 పూన్దణ్ మాళై త్తణ్ణుమాయమ్ శిరుక్కై చ్చిఱప్పమ్ ప్రసాత్తు విడై
 తన్నరుళినారెన్దుమ్, ఇతనై అఱిన్ద ఎమ్మెరుమానార్ ‘ఉనుక్కు
 ఉమ్మురన ఆల్వానైయిన్దు నామెజ్జనే ఉయిర్ వాల్దొన్దిరుప్పతు!’
 ఎన్ను కనక్కశైత్తు శ్రీసాదత్తుముతలిక శేలారైయమ్ కూట్టిక్కొణ్ణు
 ఆల్వానిర న్దవిడతేనాన్దెన్దు, “ఆల్వాన్! ఎన్ శెయ్తీర్! ఎన్
 శెయ్తీర్!” ఇప్పడియమ్ ఎన్నెప్పడుకొలైయడిక్కులమో?”
 ఎన్నుకేట్టు, ఆల్వానుమ్ పరమపదత్తుక్కు త్రామ్ ముప్పడన్దేయ
 కారణతై అరుళి నైయ్య, ఉడైయవర్ అతుకేట్టు “‘నశాత్త్రం
 నైవచక్రమః’ ఎన్ను అనై ప్పేకెట్టిరుక్కుమ్ భోగవిభూతియిలే సీర్
 అనైపుతేడువళే! ఇతిరు శేవత్వకాన్యైరుదన్దడియెన్!” ఎన్ను
 పోరి విద్రరాయ్ కణ్ణసీర్ కైకళాళితైత్తు ఆల్వానైయడైత్తుక్కొణ్ణు
 విన్నుల్ పారుమలాయ్ త్తిరువుళ్ళ ముడైకులైప్పట్టు “వియో!
 ఆల్వాన్! ఉయిర్ నిలైయాన పుమ్మైయున్దు ఎజ్జనేధోప్పేన్?
 ఎన్నెయమ్ ఉడకొణ్ణుపోక త్తిరువుళ్ళన్నుద్రీసరియైయే! నమ్మె

ఎట్టుపోక న్రమక్కురుచిప్పతే! పరమపదనాథనువ్ అజ్గుళ్ళారుమ్
ఎన్నోన్నోన్ద్రాకోకాలో? ఇజ్గు ఉజ్జుకిటపెరుమాళుమ్ ఇజ్గుళ్ళ
నాజ్గుళుమ్ ఎన్నపాళమ్, ఇన్ద్రోమో? 'ఇచ్చువైతవిం యాళావాయ్
ఇన్ద్రోకోకమాళు మన్నువై కెటినుమ్ వేణ్డే నరజ్జమానకరుళానే!'
ఎట్ట పాశుర త్రైయుమ్ ముట్టన్ద్రీరే! ఐయో! ఎళ శెయ్తీర్!'; ఇని
ఉమ్ తిరువుళ్ళిమ్ కలజ్జుమ్మడి పలశొల్లిప్పయన్? ఉమ్ముడైయ
పేర్దుమ్మక్కు నామ్ విలక్కిడి గూకలామో? సుఖమాక నిత్య
విభాతియేట ఎమ్మన్దరుళీర్" ఎన్దు ఆద్ర్వాళ తిరుముత్తుకై త్తడవి
అజ్జు! త్తు విడైకొడు త్తరుళినారెత్తుమ్ ఇతిహాసమిరుక్కున్మడి ఇత్తనై
వినయనమ్మద్ది అమైయప్పెల్ల వివర్ "మాన - ఆజానభూమి:"
ఎన్దు ప్పిమ్మై అవాజ్క్కోత్తుక్కు ఆకరమాక అరుళిచ్చెయ్తెతు ఎన్నే!.

విభవత్రిలే ఆద్ర్వానుడైయ తిరుమాళికై దేవేన్ద్రభవనమ్
కుబేరభవనమ్ ములలియవన్ద్రైయుమ్ అతిశయిత్తుచ్చెల్వమ్ మిక
విజ్జయిరుద్రతు తిరుమాళికై నాశెక్కైతప్రకళిత కిణ్ణిశికళిళ ఒళై
యోజనై దూరత్తుక్కు అప్పాల్ ఒలిక్కుమెన్టాల్ ఇవరుడైయ
విశ్వోత్తివీటు ఎత్తికైయ తెన్నలామ్! అన్ద చ్చిటన్దశెల్వత్రినాల్
పల అకేచ్చునర్కళైయుమ్ నాధుక్కళైయుమ్ ముద్ర్మమ్ పలరై
యుమ్ పలవకైయాక ప్పరిపోషిత్తుక్కొణ్ణు మహాధార్మికరా యెమ్మ
న్దరుళియిరున్దార్. నాళిల్'టుమ్ పెరుమాళికోయిలిల్ శ్రీహస్తి
వైల శిఖరోజ్జ్వలపారిజాతమాన పేరరుళాళళ నన్నిధియిల్ రాత్రి
తిరువారాధనమ్ ముద్ర్మమ్ముడిన్దు తీర్వై సాదముమ్ అముతు
శెయ్తు పెరియతిరువాళక్కైతప్రకళి ఎప్పోతు మూడప్పకుమో
అతళపిటకుతాళ ఇవరుడైయ తిరుమాళికై వాళెక్కైతప్ర మూడ
ప్పడువతు వట్టక్కమ్. ఒరునాళి పేరరుళాళళ నన్నిధియిల్

ఒరు మహాత్మననిమి త్తత్తినాల్ ఇరాత్తిరువారాధనమ్ ముడిపుపెఱు
 విళప్పిత్తిమైయూల్ క్ల ప్తమానకాలత్తిల్ తిరువాళిక్కతపు శాత్త
 ప్పడామలిరుక్కిచ్చెయ్ తేయుమ్ ఇన్ తిరుమాళిక్కిక్కావల్ అత్తై
 అఱియాతారాయ్ నిత్యసత్తుక్కుడి నియతమానకాలత్తిల్ తిరు
 మాళిక్కి వాళిక్కతపుక్కిచ్చెత్తిన్. అవన్ద్రుల్ క్కేళికిళిక్
 ఓశై ఒరుయోజనైదూరత్తుక్కుప్పల్ ఒలిక్కుమే; అవ్వాశై
 పేరుళాళన్దుడై తిరుచ్చెవికట్టు ఇలక్కాయ్ద్రు. అత్తై
 త్తిరుచ్చెవిశాత్తియ పేరుళాళన్, తిక్కు అన్ద్రుజమాక త్తిరు
 వాంబట్టమ్విశిక్కుణ్ణుతన్నుడన్ ఒరునిరాక్కిలన్దు తాన్ అచ్చావ
 తారి సమాధియొక్కడన్ శోతవాయ్తఱన్దు వాత్తెకకళరుళిచ్చెయ్యు
 మ్మడి ఎరమభాగ్యమ్పెన్ద్రుత్తిరుత్త తిరుక్కిచ్చినమ్మియెనోక్కి “సమ్మి!
 ఇతువే? సమ్మయ ఇరాత్తిరువారాధనమ్ ముడిపుపెఱువఱిక్కు
 మ్మమ్మే సమతుళియిక్కతపు శాత్తప్పడువఱే?” ఎన విసవి
 యుళ, “ఇవోశై ఇజ్జున్ద్రుత్తు, నెమన్దూరి త్తినైమ్ శెవిప్పడు
 కిన్దతు; కూరత్తాన్ద్రువాన్దుడై తిరుమాళిక్కిచ్చెల్ పత్తిక్ శిఱప్పమ్
 ఇతు” ఎన్దు సమ్మి విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అతుకేట్ట తేవపిరన్ వున్దు
 ఱువల్ శెయ్తు “ఆన్ద్రువాన్దుడై ఐశ్వర్యమో సమ్మై ఇజ్జనే మయ
 క్కిన్ద్రు?” ఎనవురై త్తరుళి వేఱుక్కిడై ప్రస్తావిక్కిలాయ్. ఇ
 జ్జనమాకి క్కిచ్చినమ్మిక్కుమ్ కిమలై కేన్ద్రపనుక్కుమ్ సడన్
 సంవాదత్తై మన్ద్రునాల్ ఆన్ద్రువాన్ద్రుత్తిరుళి ప్పొమవిత్తరాకి
 త్తమ్మడై సన్ద్రుశ్వర్యజ్జైయుమ్ సత్పాత్రిజ్జిల్ వినియోగిత్తు
 విట్టు ఎమ్మెరుమానార్ తిరువడికిళిలాశ్రమత్తు పల్లెసంగారాది
 కిళై ప్రధిత్తుప్పన్ద్రు అవర్ తిరువడివారి త్తిలే సత్తులుమడితా
 ఱుమ్మోలై ఒరుకాలుమ్ పిరియూమల్ త దేకిక్కిర్పరాయ్ వత్తిత్తురు

శినార్ ఎన్నున్నదియూన విలక్షణప్రభావ తైయుడైయ వివర్, తమ్మై
“మద - ఆజానభూమిః” ఎన్ను శెరుక్కుక్కుప్పిటిప్పిడమాక అను
స్థంబు ఎన్నుపోక్కు !.

ఆథ్ వాక్, ముతలిలే కూరమానకలలే రాజ్యపరిపాలనమ్
శెయ్తుక్కొణ్ణరుక్కైల్ ఇరాక్కాలత్తిల్ నగరశోధనమ్ శెయ్తు
పోరుక్కైయిల్ ఒరునాళి ఇరవిల్ అధికరాత్రిక్కుమెల్ ఒరు
గృహత్తిల్ వాతైయెలికళి శెవిప్పడ, ఆథ్ వాక్ రహస్యమాక
ఇరున్దు అవహితరాయ్ అప్పేచ్చుక్కళై చెవియెట్టు, అన్ద గృహ
త్తిల్ తిలైవర్క్కు ఒరుమికిళిరుప్ప తాకవుమ్ అవళుక్కు వివాహ
మానాల్ ఉడనే భర్తావుక్కు మరణమ్ సిద్ధిక్కుమెన్దు జాతకత్తి
లిరుప్ప తాకవుమ్ ఇతిన్దె అనైవరుమటిన్దు అప్పెన్దై ఒరువరుమ్
మణమ్ పురియాయ్మాయాలే ‘వయతు శెన్దవివళై ఇరు నామ్ పీట్టిల్
వైత్తుక్కొణ్ణరున్దాల్ లోకావవాదమ్ పిళైయమాకైయాలే ఇని
ఇవళై ఉరున్ నూయ్ పుతే ఉరియపుపాయమెన్దు శొల్లిక్కొణ్ణరున్ద
వార్తైల్లి కేట్టు ఆథ్ వాక్ తిరుమాళికై క్కెళున్దుళి, మన్ద్రేన్దై
నాళి అవర్కళై రాజనభైయిల్ వంపిన్దై “నేన్ద్రీరిపు ఉజ్జళి
పీట్టిల్ వాతైయూడిన పివయజ్జళై చొల్ల వేమమ్” ఎన్ను కేట్టరుళ,
అవర్ కిళుమ్ ఉళ్ళడిశొల్ల, ఆథ్ వాక్ అతుకేట్టు “ప్రజై కళుడైయ
వరు తైత్తీర్ పుతు అంశర్క్కు క్కడమైయూకైయాలే ఉజ్జళి
పెణ్డెన్దై వివాహిత్తుక్కొణ్డాలే ఉజ్జళి కవలై తీరుమన్దో? అప్పడి
శెయ్యలామో?” ఎన్ను, అవర్కళి “ఆ! ఇప్పయ్మన్దో? అప్పెన్దై
దేవరీర్ మణమ్ పురిన్దాల్ అవళుడైయ జాతకత్తి పడి దేవరీరుక్కు
ప్రాణపాయమ్ సిద్ధిక్కుమే; పిఱకు ఇన్నాడు అరాజకమా యెట్టి

యుమే ; నాజ్గళుమ్ పుకలన్లు త్తమమాలువ్రాసే ! ” ఎట్టు కూట, అతుక్కేట్ట ఆర్థ్ వాక్, “ అప్పడియన్లు, అవళిడత్తిరీ నామ్ శిగ్గేరి స్పెత్తై విగుప్పినాన్తో సమక్కు అప్పడిప్పట్ట తీడ్డువీలై వతు ; నమక్కు అళిరీ విగుప్పరులై ; ఇగువరుమ్ సుఖమేవార్ద్ర వ్రాసు ; అత్తై యాలే ధారై వార్ త్తుక్కొ సజ్గల్ ” ఎట్టుశొల్లి అమ్మకై మణమురిస్తు కొళ్ళ, అవళుమ్ శిగ్గేరి త్తిరీ శిఱితుమ్ నెట్టు శెల్లావనశాన్ జ్ఞానధత్తి పిరక్కిళ్ నాళి తోటుమ్ వళిరప్పేర్లు ‘ ఆర్ణాళ్ ’ ఎట్ట తిరునామత్తై అన్వధామాక్కిక్కొణ్ణు ఎట్టున్దుళియిగున్దుతాక పుమ్ ; ఆర్థ్ వాక్ ఐశ్వర్యత్తై యెల్లామ్ తుఱన్దు ఎమ్మెరుమానార్ తిగు వడికిలిలాశ్రియి త్తతు ముత్తర్, నాళి తోటుమ్ ఉపాదానకాలత్తిలే తిరువంజమ్ పెరియకోయిలిల్ శిల తిరుమాళికై కళిల్ ఉచ్చావ్వుత్తి శెయ్ తు అతుక్కొణ్ణు దేహయాత్త్రై యాయ్ ఒవ్వొరునాళుమ్ కిడై క్కిఱ భోజనోపకరణపదార్థత్తిరీ మఱునాళై క్కెన్దు శిఱితుమ్ శేప్పప్పత్తి నైత్తుక్కొళ్ళామే అన్దవైక్క దేహయాత్త్రై నడత్తి పోరుక్కైయిల్ ఒగునాళి విడాప్పెరుయై పోయ్దనాల్ వెళియే పోయ్ ఉపాదానమ్ శెయ్ తు వరిక్కుడావల్ పో, అతినాల్ అన్దకు వెలుమ్ తిథామాత్రత్తై ఉట్టొణ్ణు “ కణ్ణానాన్దు వైప్పైత్తానే కారణాకిరీయా యడియేనాక్, ఉణ్ణానాళి పళియాన్తోన్దిత్తై ఓవాతే సమోనారణావెన్దు, ఎణ్ణానాళుమిరుక్కెళుచ్చానువేద నాన్దొలర్ కొణ్ణు ఉనపాడమ్ ఎణ్ణానాళి, అవై తత్తుఱుమాళిల్ అన్దెన క్కవైట్టనినాళే ” ఎట్ట పడి ప్పినిపా రాట్టామల్ “ ఉణ్ణమ్ శోటు పరుకునీర్ తిన్నుమ్ వెగ్గేర్లై యుమెల్లామ్ కణ్ణెమ్మెరుమాక్ ” ఎన్నుమాపోలే అరుళిచ్చెయలనుసన్ధానమే ధారకమాకొక్కొణ్ణు వేటు ఉణవిన్దియేయిరున్దిడ, అన్దిరపు పెరియపెరుమా శముతు

శైవ్యకిషిపోతై త్తిరుచ్చిన్నపులి శైవిస్సప్తనాతే ఇవర్ దేవియూరాన
అడ్డాల్ పెరుమాళైక్కుటిత్తు “ఉమ్మనైయ అడియవర్ పట్టి
కిడ్కు సీర్కులవిక్కులావి అముతుశైయ్తరుళుత్తీరో?” ఎన్ఱు
నినై త్తవళవిలే సన్జనాన శ్రీరజనాథన్ అన్ద అడ్డాల్నినైనై
త్తిరువుళ్ళప్పన్ అప్పోతే దేవసానకార్యనివాహకగాన ఉత్తము
నమ్మిక్కు అచన్ముఖేన కిట్టలైయ్య్టు అప్పొయుతు తామ్ అముతు
శైయ్త అక్కారవడిశీలై సకలవరిసనపరివార్జకుడన్ అవరైక్కొణ్ణు
ఆల్వాన్ తిరుమాళికైక్కు అనుప్పియరుళ, ఆల్వానమ్ ఇన్దనై
యజిన్దు పతటియెమ్మన్దు ఎతిర్ కొణ్ణు మహాప్రసాదమెన్ఱు అతిర్
తమక్కుమ్ దేవియారుక్కుమాకి ఇరణ్ణుతిల్లై శైయెడుత్తుక్కొణ్ణు
ఉత్తమనమ్మియై పోకవిట్టు భక్తవత్సలనాన భగవానుడైయ అతి
వేలకృపావిభవత్తుక్కు విన్మయస్పర్శు అన్ద ఆడిశిలిల్ ఒరుసకుత్తియై
త్తామ్ అముతుశైయ్త మల్మలై త్తేవియారుక్కు కొండుత్తరుళ,
మున్న దశరథచక్రవర్తిక్కు పుత్రకామేష్ఠియిల్ కడై త్త పాయసన్దీ
కూటుకి శ్రీరామలక్ష్మణ భరితశత్రుఘ్నర్కళి తిరునవతార
త్తుక్కు క్కారణమానతుపోల ఇప్పొయుతు ఇవర్క్కుమ్ శ్రీపరా
శరభట్టర్, శ్రీవేదవ్యాసభట్టర్ ఎన్ఱు ఇరణ్ణు తిరుక్కుమార్కోల్
తిరునవతరిప్పతల్కు హేతువాయిల్ శైన్ఱుమ్ ఇతిహాసమిరుక్కుమ్బడి
విషయవిరక్తాగగణ్యరానవివర్ తమ్మై “రాగ - ఆజానభూమిః”
ఎన్ఱు-విషయశృష్టైక్కు ప్పిఱప్పిడమాకిచ్చొల్లిక్కొళ్ళవుతు ఎత్తిఱమ్.

తిరువరజ్జత్తముతనార్ ఆల్వాన్ తిరువడిశిలిల్ అన్దరజ్జరాయ్
వర్రిక్కిఱనాళిలే అనరుడైయ తాయార్ ఆచార్యత్ తిరునడియడైయ,
దశాహసన్దరమ్ “ఏకాహత్తుక్కు ఒరురై వరివిడవేణుమ్” ఎన్ఱు
విణ్ణప్పమ్ శైయ్య, ఎమ్మెరుమానార్ ఆల్వానైనోక్కి “సీర్ పోమ్”

ఎన్న, ఆల్ఫ్ వానుమ్ అప్పుడేయే ఎమ్మన్నగుళి, అముతనారుమ్ “ఆల్ఫ్ వా” ఇజ్జనే ఎమ్మన్నగుళిపెఱువతే!” ఎన్ను తాల్ న్దుకలై ప్పట్టు సేవిత్తు ఏ కాహాన్తిలే అముతు శెయ్ సగుళప్పణ్ణి ఆత్మాన్మయన్ణ శెల్లామ్ అత్తలైయిలతాక వే అఱుతియిర్బుగుక్కు మవరాక్తెయాలే అమరిమిత మాన ధవన్తై సమకైత్తు ‘ఇవన్ద్రైత్తిగువుళ్ళున్దున్ద్రై యరుళి వేణుమ్’ ఎన్ను ప్రాధికాన్ అల్ఫ్ వానుమ్ అవర్తుయై ప్రాధాన్యై క్కాక అవన్ద్రై అజ్జేరిన్దు, వీధియిలే కనకవవళమాక సమకైత్తు కొంఱు ఎల్లాన్ద్రైయుమ్ ఇత్తైన్దున్దు త్తిరుక్కా వేయిలేసీరాడి త్తిరుగుణ్ కాప్పుశాత్తికొంఱు ఉడైయవర్ శ్రీపాదత్తిలే శెన్ను సేత్తు నిఱ్ఱు, ఉడైయవరుమ్ ఆల్ఫ్ వాన్దై నోక్కి “అజ్జుక్కిడైత్త అధా మెజ్జే?” ఎన్నుకేర్బు, ఆల్ఫ్ వానుమ్ “అవై అనభళమాక్తెయాలే అవ్విత్తే క్కెళ్ళిన్దుపోయిన” ఎన్ను నడప్పడియై విజ్ఞాపిక్క “ఇయారు విలతుణవ్యక్తి యిగన్దడియె!” ఎన్ను తిరువుళ్ళమున్దగుళినార్ ఎన్నుమ్; కుబేరివిభవక్తెనుమ్ కజ్జియిరున్ద సన్కన్న్యైయుమ్ భాగవత సాత్తురిత్తు దేవియారుడనే కోయిలు క్కెమ్మన్దగుళానిఱ్ఱుచ్చై నుజే శ్రీనుధుగాన్దకనరూపన్ద్రైర్ కాట్టిలే ఎమ్మన్నగుళుమ్మోతు దేవియార్ “భయమనువర్తియూనిఱ్ఱిఱుతు” ఎన్న, ఆల్ఫ్ వా, “మడియిల్ ఘనమిరున్దాలన్దో నల్లీయిల్ భయమున్దావతు; అప్పడి ఉన్దిడత్తిల్ ఏతాళిలుమున్దో?” ఎన్నుకేట్టరుళ, “స్వణాపాత్రిన్ద్రైర్ అముతు శెయ్ తుకొణ్ణిగున్ద దేవరీరుక్కు ఇలైయిల్ అముతు శెయ్ వతు వరు త్తమానురుక్కు మేయెన్దెణ్ణి ఒరుస్వణావట్టలై మాత్తిరిమ్ ముచ్చు అన్యశేషమాక్కాతే శేషమాక్కినే; అతు మడియిల్ ఇరా నిన్దతు” ఎన్ను తిరుచ్చెవియిలే రహస్యమాక విణ్ణప్పమశె క్కు, ఆల్ఫ్ వానుమ్ “పూవట్టిల్ అత్తిత్తెత్తిర్దు వుకమ్మన్దైయోవాన్దేయే”

ఎన్నుమ్మడి అప్పొవట్టిలై అవళ్ళొక్కైయిల్ నిన్దుమ్ వాణ్ణి కాట్టిల్ తూర్ శ్రీలే ఎజిన్దిల్లు “ఇది నిభణయమాకి ప్పొకలామ్, వా” ఎన్జెల్లు స్వరుళినార్ ఎన్దుమ్ ఇతిహాసమిగుక్కుమ్మడి + తృణీకృతవిరిచ్చాది నింజుళవిభూతిక రాసవిన్, తమ్మై “విలోభ - అజనభూమిః” ఎన్దునున్దికృతు ఎన్నమాణ్బు!

ఇవిశ్రీమోహమెన్నులొన్దు మికున్దిరానిన్దుతు; ఇతుతాన్ గుణ కోటియలుమ్ దోషకోటియలుమ్ ప్రకారభేదేన గణ్యమాయరు క్కుమ్. విషయూన్దు త్తిలేపిఱక్కుమ్ మోహమ్ దోషమాకవుమ్, సన్నిపయన్దిలేపిఱక్కుమ్ మోహమ్ గుణమాకవుమ్ కొల్లొప్పసు మితే. “యో నిశ్యుచ్యుతపదామ్బుజయుగ్మరుక్మన్యామోహతః” ఎన్నుమ్మట్ట మోహన్ గుణత్తిలే శేరుమితే. ఆత్మవాక్చరిత్రజ్జలై యనున్దితాల్ మోహవాన్తాయూ వేయితే ముమ్ముతుమిరుప్పతు. ఇవర్ క్కు ‘ఆత్మవాక్’ ఎన్దు తిరునామమికి ధీన్దుమ్మెక్కు అడియె న్నెన్దు ఆరాయ్దాల్ ఒరు ఇతిహాసమ్ ప్రసిద్ధమాకిచ్చొల్లిప్పొగువ తుణ్ణు; ఇవర్ భగవద్విషయన్దిలే మిక్కు ఉంక్కుమున్తైయరా యిరున్దుమై నూలే ఇవర్ పక్కలీలే ఒరుగు తిరువాయ్ మొట్టికేల్కు విరున్బునార్ ఎమ్మెరుమనార్ ఇ ర్తామ్ శేవత్వపరమకాన్తై యిలే నిలైన్ త్పొరుగునరాన్తైయాలే అప్పడి ఎక్కుగుమానార్ క్కు త్తామ్ వక్కావాకిన్ఱ్ఱు ఇన్తైయాలొట్టియవే, ముసలియాన్దాన్ ప్రభృతిక భుక్కు ఇవర్ తిరువాయ్ మొట్టిప్పొగుల్ శొల్లక్కడవ తాకవుమ్, అప్పడియే అవర్ కిల్ కేన్బునన్దు ఎమ్మెరుమానార్ వాణ్ణి విజ్ఞాపిక్కుడవతాకవుమ్ ఒరు నియతీయెన్బున్దు ముతలిక శెల్లారుమ్ ఇవర్ తిరుమాళ్ళికైయిలే పొన్దిరున్దు “ఉయర్ అపుయర్ నలమున్తై యవన్” ఎన్దు పాశురమ్మలొడగ్గనవాతే + మతియెల్లాముల్ కలగ్గి

మరుజ్జీతరెప్పటార్. 'బ్రహ్మ నిగుణమ్' ఎన్నారైయ
మిడన్ద్రోప్పిడిత్తాప్పలే ఆధ్వాన్ ముతలడియిలే "నలముడై
యవన్" ఎన్నడి ఎన్నే! ఎన్నాయ్త్తు ఇవర్ మోహిత్తతు. ఇజ్జనే
ఇవర్ మోహిత్తవాతే ముతలిశిల్లారుమ్ కడుకవెల్లున్దు ఎమ్మెరు
మానార్ పాదే ఓడిచ్చెన్దు "కాణవారీర్! కాణవారీర్!!" ఎన్న
యైక్క, అవరుమ్ ఓడినన్దు, "అన్దు 'ఎత్తిఅమ్!' ఎన్న అన్దు
మానమ్ మోహిత్తుక్కిదన్దు ఆధ్వార్ సేవిక్కప్పెత్తాత కత్తెత్తీర
ఇన్దు కణ్ణా సేవిక్కప్పెన్ద్రోమ్!" ఎన్న 'ఉళ్ళెలామరుక్కిరుర్
తెల్లుత్తుప్పేళిడన్దు నెమమ్మోతుపార్ త్తిరన్దుమ్ శివర్ క్కాణామై
యాలే అరుకే ఎల్లుదరుళి 'ఆధ్వాన్! - ఆధ్వాన్! - ఆధ్వాన్
వాన్!' ఎన్న కిరుముత్తుకై త్తటియుణర్ త్త, "ఉయర్ వలప్రయర్
నలముడైయవన్ ఎన్నతే!" ఎన్నకొణ్డే తుణుక్కెన్దున్దారెన్దు
ఉరుక్కత్తిలే ఆధ్వార్ పోన్దుమైయాలే ఎమ్మెరుమానార్ "ఆధ్వాన్
వాన్!" ఎన్న త్తటియుణర్ త్తినారెప్పతు, న్ద్రో అన్దుముతిలక
ఇవర్ క్కు + ఆధ్వాన్ నై తిరునామమాయిన్ద్రోన్దుప్పడి మోహ
జ్జిరాయితే ఇవరిరున్దుతు.

ఇన్నముమ్, "అరవనాయ్కోళోపట్ట మణ్ణాకైచ్చెన్దు
మతియెల్లాముళోలన్ది మరుజ్జీవీధ్ద మతిక్కడలే!" ఎన్న కొణ్డామ
వ్వుడిక్కిడాక, ఒరునాళో ఇవర్ ఓడిడత్తే వ్వుడిపోకానిల్క ఒరు
నకత్తాలో పిడిక్కప్పట్ట తవ్వు కుక్కురలిడక్కిట్టు "ఇతు ఆరటియ
క్కుప్పిడుకిఅతో తాన్!" ఎన్న మోహిత్తువిల్లున్దారెన్దుమ్, మన్ద్రో

† అతిఅన్దుమున్దు సన్దుత్తిర్ తిరునామమ్ ప్రవత్పాజ్జుమిత్తర్ ;
తమిళిలోలిగానామమ్ తిరుమలుమర్ పర్ ఎన్దుమ్. భగవద్దేవతానుభవసాగరత్తిర్
ఉరుకి ఆధ్వాన్ మోహిత్తపడియాలే పిన్న ఆధ్వాన్ నాణునర్.

బ్రూరునాల్ కార్యాధకమాక ఒరుగోట్రత్తుక్కెల్లుస్తరుళ అగ్నే అపొ
తుతాన్ ఒరువన్ ఒరునాత్తైక్కురు వై అటుత్తుక్కొణ్ణుపోనతనాల్
అతిర్నిన్దుమ్ పాల్పెరు కానిమ్కొణ్ణు మూచ్చిత్తారెన్దుమ్,—

ఉజ్జెయవన్ ఒరునాల్ ఓర్ ఊమైయెయైత్తైత్తు వరత్తుక్కుళే
నిటుత్తి వాళిమ్కత్తుకళైయడైత్తు సంజ్జెయాలే తమ్మిరువడికళై
కాట్టిక్కొడుక్క, అన్ద ఊమైయెయై ఇత్తిరువడికళే నమక్కు
త్తజ్జమెన్దు అత్తిరువడికళై త్తకత్తలై మేల్ అనిన్దుకిడక్క, అద్ర్
వాన్ ఇత్తై క్కనవిత్తపురైయాలే క్కణ్ణు “వయో! అద్ర్ వానాక
ప్పిరు శాస్త్రుజ్జలైక్కల్లు క్కెట్టేనే! ఊమైయొక జనిక్కుప్పెల్లీ
లేనే!” ఎత్తు ముడిమేల్ మోతిక్కొణ్ణు మూచ్చిత్తారెన్దుమ్ ఇప్పడి
అద్ర్ వాన్ విషయమాక ప్పుల మోవావృత్తాత్తజ్జళుడాయరుక్కుమితే,
ఇన్దమోహజ్గల్లెల్లామ్ గుణత్తిలే శేరుమత్తనైయల్లతు ఇగ్నే ఇవర్ తా
మనుస్థిక్కి అండి దోషకోటియిలే శేరిక్కడవ మోహమ్ అల్పముమ్
ఇవర్ ప్పిలిలే అవకాశమ్పెట ప్రసక్తియై ఆయరుక్కువుమ్
ఇప్పడి ఇవర్ తప్పై దోషాణామాకరమాక అనుసన్ధిపు అన్నదా
దికళుడైయ అనుసన్ధానాథకమేయమెన్దు కొళ్ళక్కడవతు. భగవ
త్సన్నిధియిలే నామెల్లామ్ పోయ్ ప్పుకురనిన్ద్రాల్ నమ్ అళవుక్కిడాక
అనుసన్ధిక్కువేడ్డమపాశురజ్జలై “నిశ నేనిత్తెయెన్దుమిలే” “నలదా
నొన్దుమిలే నల్లతోరటమ్ శెయ్తుమిలే” “అమర్యాదః శుద్ర
శ్చలమతిరనూయాప్రసవభూః” “తతోనికృష్టే మయిసన్నికృష్టే
కానిమ్కొణ్ణు రజ్జుతే! కరోషి?” ఎన్నక్కొట్టిత్తువైత్తార్ కళితే
పూవకోళి. “వాచామగోచర మహాగుణజేతికాగ్యకూరాధి
నాథకథితాఖలనై చ్యపాత్రమ్ । ఏహోఽహమేవ” ఎన్ద యతిరాజ
వింశతినూక్తియై వ్యాఖ్యానిక్కుమిడత్తు, “‘కథిత’ ఎన్దెయాలే -

అవరహసిచ్చయతారి తనైపోక్తి అవరక్కు ఇతివైయైతితతు ”
ఎవైతే అభియుక్తశోల్లియై.

[అత్ర భవే నిమజ్జక] ఇజ్జనే అడియేన్ విద్యేపమానమద
రాగవిలోభ మోహాదిదోషజ్ఞుక్కు అకరగూయిరానిస్తే నాక్తి
యాలే జ్ఞానాన్మోక్షమెన్నుమ్మడిక్కు అవకాశమపెత్తాతే . అజ్ఞా
నాత్సంసారిమెన్నుమ్మడిక్కి ఉరిపైవ్వుట్టు . అధోఽధఃపాపాత్మా
శరణద! నిమ్మామి తమసియెన్నుమ్మడి పిటవిక్కుడలుళ్లున్ది త్తుళ్లన్
నిట్కితేక్ కాణ్ణెన్దాన్

[నిదన్వన్వ] దన్వన్వశూన్యనే! “క్షుప్తిపాసే శోక
మోహకా రాగద్వేషా తన్దైవచ । కామక్రోధప్రభృతయో దన్వన్వ
శ జ్ఞేన వర్జితాః.” ఎన్నాన్వత్తే; “కాల్ శక్తకాళామైయిలాతాన్
ఎల్ శక్తిలిరాకమిలాతాన్” ఎన్నుగూపోలే రాగద్వేషశోకమోహ
వికళన్దైవచనే! ఎన్దై. అన్వితే, తృతీయపాదత్తై బహుపదమాక
వ్యసియాతే “నిదన్వన్వనిర్వనిరవద్యముహగుణమ్” ఎన్నుమళప్రమ్
సమసిత్తు నివహిపాపురుమున్దు; అప్పోతు దన్వన్వపదమ్ సదృశ
వాదియాన్, నిదన్వన్వః - (అసదృశాః) నిత్యాః నిరవద్యాశ్చ
యే మహగుణాః, తే యస్మిన్ సః ఎన్దాయ్, అనుపమజ్ఞానాయ్
నిర్వజ్ఞానాయ్ సమకల్మషజ్ఞాన మహగుణజ్ఞానైయైయవనే! ఎన్ద
తాకితతు.

[త్వామ్ అహమ్ ఈషితుంవా శ్రయితుంవా ఈషితుంవా
ః?] విద్యేషాదిదోషభూయిస్సనాన అడియేన్ హేమప్రత్యసీక
నిత్యకల్మాణగుణాకరినానలనై విరుమ్మప్రమ్ తోయప్రమ్ కాణలనై
ఎన్వళవిలే? సర్వాత్మనా అడియేన్ అసధికాయెన్దై. [త్వాం

[శయితుమహంకిః?] “నినైన్ద్రైన్ద్రభౌ కరైన్ద్రుకియమైయోర్
పలరుమ్ మునివరుమ్, పునైన్ద్రకణ్ణెనర్ శాన్దమ్ పుకై యోడేన్ద్రవగణ్ణి
నాల్, - ఉక్ పెరుమై మాళూణాతోమాయోనే!” ఎన్దు - జాతి
గుణవృత్తజ్ఞానాదిక భా లుక్కుప్పరన బ్రహ్మేశానాదిక భౌ పలరుమ్
సనకాదియోగిభౌ పలరుమ్ కల్యాణమాన పుషకరణజ్జైక్కుణ్ణు
పరిమభక్తియుక్తరాయ్ ఉనక్కు అడిమై శైయ్ తాలమ్ ఉక్ పెరుమై
మఘ్నుజ్ఞాతో ఎన్ద్రాయాలే అవ్వళవరాన మహానభిషైయ ఆశ్రయణమే
ఉనక్కు అవద్యానహమెన్ను నిన్ద్రాల్ సర్వప్రకారినికృష్టనాన నాక్
ఉనైన్ద్రయైత్తై అతువున్క్కు అవద్యనూమెన్ను మిడమ్
శొల్లవేమో?

[త్యామీక్షీతు గుహంకిః?] “పెణ్ణలామ్ శజైయినానుమ్ పిన
మనుమునైన్ద్రక్కాన్బూ, ఎణ్ణలాపూభీయూభీ ల్దమ్ కయ్ తార్
వేళే కినిట్టు” ఎన్దు - ఉనైన్ద్రక్కాణవాశై ఎట్ట అన్ద అధికారిక పురుషర్
కళే లజ్జిత్తుక్క విత్తై లైయిన్దు నిన్ద్రార్ కణ్ణెనాల్ నాక్ ఉనైన్ద్రక్కాణ
పెణ్ణుకైయెన్ద్రు పూరుభుణ్ణో?

[త్యామీషితుగవా అహంకిః?] ఆప్రుచిచ్చా - ఈపాన;
తాంకర్తుమ్ = ఈపితుమ్. తలైయాలే వణజుతల్, కణ్ణాలే కాణుతల్
ఎన్ను మళపుజ్ఞూడప్పో వేణ్ణా, నెణ్ణాలే ఇచ్చిపుతక్కుత్తా అడియే
సధికారియో? “వరసశిన్ద్రెయైన్ద్రనిన్దు నిన్ను పాదజ్జయమ్, నిరన్దరమ్
నినైపుతాక నినినైక్కవేణ్ణుమే” ఎన్నిటవడియే ఇన్ద ఇచ్చెత్తానుమ్
త్వద్గతమాయరుక్కు పడుక్కుమత్తనైయల్లతు నాక్ ఇచ్చిక్క
ప్రాప్తియణ్ణో? అన్దిక్కే, పెణ్ణిల్ ధర్మైయాయ్ పెతావిడిల్
తుడిక్కాయాయ్ ఇరుప్పరిన్ద్రో ఉనైన్ద్ర ఇచ్చిక్కప్రాప్తర్; “కాచి
దావసథస్యాన్ద్రే స్థిత్యాదృష్ట్యాబహిగుణరుమ్ । తన్నయత్వేనగోవిన్దం

దధౌమీలితః చనా ॥ తద్విత్తవిమలాహ్లాద తీణపుణ్యచయా
తదా । తదప్రాప్తిమహాదుఃఖ విలీనా శేషపాతకా ॥ * చిన్తయన్
జగత్సృజం పరిబ్రహ్మస్వరూపిణమ్ । నిరుచ్ఛాసతయాముక్తిం
గతాన్య గోకన్యకా ॥ [శ్రీవిష్ణుపురాణే, ౧ - ౧౩ - ౨౦]
ఎన్టుమ్, “చిన్తయన్తిక్కుడమ్మపిన్నడైయేపోయిల్లు” [శ్రీవచన
భూషణమ్] ఎన్టుమ్ శొల్లుకొటపడియే - నమ్మాచార్యర్కల్ గోష్ఠి
యిలే * చిన్తయన్తియెన్టే (గుణనామత్తాలే) న్యపదిష్టేయాన పుగు
ఆయోమః, తిరుక్కురినైయినన్టు తిరుక్కురులో శైయైక్కేట్టు శ్రీ
బ్రహ్మవిన్తేజస్విని అపట్టవళివిలే గురుదేశనత్తాలే పోకిమాట్టా
మతనిన్టు క్వివనైధ్యానమ్మణ్ణి తద్గతచిన్తేయైకైయాలేనన్దు నిగ్గుల
సుఖత్తాయమ్ తదప్రాప్తిబద్ధసమాననిరవధాదుఃఖత్తాలుమ్ ప్రతీణా
శేషపుణ్యపాపైయాయ్ తత్సృజం శెల్లాన్టు తతప్రప్త్యలాభ
క్షేత్రత్తాలే ధర్మిమాట్టామల్ మూచ్చుడల్లుకైయాలే అనభుక్కు
దేహమ్ తన్నడైయే కిట్టిన్దుపోయ్ వైన్టు కేళాన్టోమ్; అత్తనై
మనఃపరిపాకిమ్ ఎనక్కు అమైన్దాన్టో ఉన్దైనానిచ్చిక్క ప్రాప్తి
యుడైయేనావేన్దొత్తార్ ఎన్నుమామ్. ... (2౬)

శ్లో॥ పుత్రతాదయః కథమమీ మయి సంస్థితే స్వః
ఇత్యప్రతిక్రియనిరవధాకచిన్తనేన ।
దూయే, నతు స్వయమహం భవితాస్మి కీడ్మక్
ఇత్యస్త హస్తిగిరినాథ! విమశ్కలేశః ॥

22 ॥

పదపురై.

హస్తిగిరినాథ! = పేరయశారనే!

అమీ = ఇవ

మయి సంస్థితేనతి = నాకామాన్దవగిరి | పుత్రతాదయః = మక్కల్ ముతలియార్

కథం న్యూ? ఇతి=ఎప్పుడియాకరకళా?'

అప్రతిక్షియనికథాక } ప్రతికారమబిధ
చింతనన } తాయ (అత
ఏ) పృథకమాన చింతయాలే
అహమ్=అడియే

దూయే=పరితపియానిష్ఠే ;
స్వయం కీర్తక } నామ్ ఎప్పుడియాక
భవితాన్మి ఇతతు } పోతోపేష్ట మా
త్రివ
విమళలేకః=తీతు అరాయచ్చియమ్
(మే) నాన్తి=అడియేయకు ఇల్లె.

[నుత్రాదయ ఇత్యాది.] కీర్తిస్మృతమాన తమ్ముడైయ
అనధికారిత్వైయే ఇతిల్ ప్రకారాంతరేణ ప్రతిపాదిత్తురుభుక్తికార్.
నామెల్లామ్ కనక్కనక్క దువక్ష్మాజ్ఞైచ్చయతు పోరానిష్క
చ్చయే శేయుమ్ నమక్కుమేష్టన ఒగు సుకృతియ్యైయెన్పతాక
అభిమానిపుతుమ్ ఆరివారిప్పతుమ్ శెయ్యాన్మోమ్ ; * అభిలహేయ
ప్రత్యుక కల్యాణైకతానత్వమ్ ఎమ్మెరుమాన్ కల్గలిలే సన్దేహిక్కు
హృదియాయ ఇన్నాన్దోవాన్ కల్గలిలే నిమ్మసిత్తు చ్చెల్లుగ్గడి
యాయ కల్యాణగుణైకరాశియానవివర్, వస్తుతోనైచ్చకాష్టైయిలే
నిష్టనరకభుమ్ శొల్లియతియాల గోపజ్ఞై స్వనిన్దమాకచ్చెల్లా
నిష్టార్; ఇతిరుక్కున్నుడియెన్ ఎత్తు పలకాలుమ్ విధరాయ్ పోరు
వర్జీరు శ్రీవచనభూషణక్రిల్ సచ్చివ్యలతుణ్డరణ్ త్రిలే 'స్వదో
వత్తుమ్' భగవద్భావతగుణజ్ఞుక్కుమే కామ్ పోరుకై యాలే."
ఎన్దరుళిచ్చెయ్యుమిడత్తు "స్వదోవత్తుక్కుమ్" ఎన్దు ముతలిలే
శొల్లుకై యాలే భగవద్భావతగుణానునన్దాన త్రిత్కాట్టేలుమ్ స్వదో
మానునన్దానమే ప్రధానకర్తవ్యమెన్నుమిడిమ్ సిద్ధమాకాన్తపతే.
ఆన్దోవాన్మడైయ శ్రీసూక్తిశిల్ భగవద్గుణానునన్దానమ్ శురుజ్జ
స్వదోమానునన్దానమ్ పెరుక్కియిరుక్కుమెన్ద్రితే ప్రసిద్ధిరు ఎత్తు.
ఆకైయితే శివ్యలతుణ్డత్తుక్కు ఇనర్ ప్రథమసదశానభూమి
యాయ్త్తు. ఎమ్మెరుమానార్ తిరువిడికళిలే పలకోడిసూతాయరమ్

ముతలిఁగి ఆశ్రయతార్కకభా యిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ “శ్రీవశ్య చిహ్న శరణం యః రాజమిషాజ్ఞే” ఎత్తు మణవాళమామునికల్ అరుళిచ్చెయ్ తమై కిణ్ణికి

తిరువాన్ మొట్టియిలే “నైత్తెన్ నక పున్ద్రజుడిక్కు.” ఎన్ఱ పాట్టిక ఊట్టిలే - ఆన్ వాన్ సుసారయ్యైయిలే నిభక రరెన్ఱ మిడత్తుక్కు అరుళిచ్చెయ్ తొరు విసిప్పొమ్మ, అతావతు - “అడ్డాల్ ఒరునాల్ భల్లరెయ్యమ్ శీగ మప్పిల్లెయ్యెయ్యమ్ కాట్టి ‘ఇనర్ కిల్ వివాహప్రాప్తగాన ర్ కల్’ ; ‘పేళా తేయిక్కి-ఆనెక?’ ఎన్ఱ ; ‘ఆకిర్, నాల్లె క్కెరుమాల్ పాడే పోనవాతే వరక్కొన్ఱ’ ఎన్ఱ ; అనర్ కిల్లెయ్యమ్ కొణ్ణు తిరుమున్నేన్ఱుచ్చెయ్ తే పెగుమాల్ అరుళి పాడిన్ఱు ‘ఒత్తు శొల్లవాయ్ పోలే యిరున్దాయీ!’ ఎన్ఱ తిరు పుళ్ళమాక, ‘ఇనర్ కిల్ వివాహప్రాప్తగానార్ కెత్తు శొల్లన్దార్ కిల్’ ఎన్ఱ ; ‘నామెనశ్యమానవిడత్తిలే సన్మన్దితు స్తరుఁటోమ్’ ఎన్ఱ రిచ్చెయ్య, ‘నీన్దై నాల్ మన్నియొక్కొణ్ణు సీర్ వార్ తార్ కిల్” ఎన్ఱ. ఇన్ఱక ఇనర్ స్వప్రస్తిర్ కిల్ భగవత్కుమమనాకవే ప్రతిపత్తిణ్ణి ‘నిభక ర్ నిభకయొస్మి’ ఎన్ఱరున్దమ్, “పుత్రాదయః కథనమిమయినస్థితేస్యక్రియ సరఫక చిన్తనే, దూయే” ఎన్ఱ సాసారికయ్యైయిలే తామ్ మిక్కక వలైయ్యళ్ళవర్ పోల ప్పేళవతు ఎన్నో తాన్ !.

[మయి సంస్థితేనతి] మయి మరణంగ శేనతి ఎన్ఱ పడి. “పరాసు ప్రాప్తపశ్చిన్య పరేత ప్రేత సంస్థితాః । మృతప్రమితౌ త్రిప్వేతే” ఇత్యునురి. [మీ పుత్రాదయః కథంస్మరిః] నామ్ ముడిన్దొటకు నమ్మడైయ పుత్రకళతాడిల్ ఎప్పగుడప్పగు కితార్ కిల్ వెన్ఱు. [అప్రతిక్రియనిధక చిన్తనేన దూయే] లోక త్తిలే

జనితస్కాంకగుక్కు పులచిన్తైల్ వైవత్తుణ్; అన్తై ప్రతికార
సహజ్జళాయమ్ అతవ సాధకజ్జళాయురుగుక్కుమ్; నాకపడుఁజ
చిన్తైయోవెన్ద్రాల్, “ఇన్ద గోపురిమిన్దు కీర్తేవిల్లున్దాల్ శెయ్ వశెన్?,
ఇన్దుగుఁజిన్దు మేలేవిల్లున్దాల్ శెయ్ వశెన్?; కడల్ వెళ్ళమ్ నాట్టిలే
వల్లు పెరుకత్తెయ్ వశెన్?” ఇత్తావిచిన్తైల్ పోలే అప్రతికార
మాయ్ అరివీర నిరధక మామిన్దుక్కున్; అప్పడిప్పట్ చిన్తైయూలే
యాయ్ త్తు అడియేన్ కజ్జుతళర్ న్దు వున్ పట్టిగుప్ప శెన్దాల్.

[‘అహం స్వయం కీదృగ్భవితాస్మి?’ ఇతి తు విమర్శితే
శోపి నాస్తి] ‘నామ్ నాలైక్కు ఎప్పడుపడప్పకాన్టోమో’ ఎన్దు
అప్పుముమ్ చిన్తి త్తెయ్ కిడాయెన్దితార్. “అస్మత్కరణానన్తరం
పుత్రాదయః కథంవా జీవిష్యంతీతి దుస్సమాధేయ వృథావిచారేణ
కరితప్తస్య మమ ‘అహం స్వగీవా నారకీవా ముక్తోవా భవి
ష్యామి’ ఇతి స్వల్పప్రాయోచనా నాస్తీతి భగవల్లాభాభిలాషాద్య
సధికారిత్యముక్తమ్.” ఇతి సంస్కృతవ్యాఖ్యాతా. ... (22)

శ్లో॥ శంపూచలం ఒహుశదుఃఖమసథక హేతుః

అల్పీయ ఇత్యపి పిమ్మప్పిషు దృష్టదోషమ్ ।

దుఃఖాననాద్రథిమతస్సుఖమిన్ద్రోయోత్థం

హేతుం న మే మతిరలం వరదాధిరాజ ! ॥

2౫ ॥

పదవురై.

వరదాధిరాజ! = పేరయళాశ్చైగుమాశే!

విన్యసిషు = అరాయచ్చి శెయ్యున శివిత

శంపూచలమితి = మిన్ద్రోపాల్ తుణిక

మాన తెన్దుమ్

ఒహుశదుఃఖమితి = మఃఖప్రచురమాన

తెన్దుమ్

అసథక హేతురితి = అసథకాబ్దుగుక్కు

అడియాన తెన్దుమ్

అల్పియః ఇత్యపి=అతితృప్తమానత్యైవ	సుఖమ్=విషయసుఖమై
(ఇష్టదియాక)	మే మతిః=ఎన్నుడైయ బుద్ధయానతు
దృష్టదోషమ్=ప్రశ్యక్షీరికృష్టదోష	దువాకసనా } దువాకసనైయికా
జ్ఞతైయుడైత్రాయ	1 రిధిచుతిః } ఉత్తైప్పివాశే
ఇద్రియోత్థమ్=ఇద్రియజన్యమాన	హతుం నాలమ్=విడమాట్టాతిగుక్కియతు.

[శమ్పాచలమిత్యాది] విషయదోషనమష్టయై స్పష్టమాక క్కణ్ణుకొణ్ణిగుక్కుచ్చయ్ తేయుమ్ దువాకసనాదాధ్యత్తాలే అవర్థ్థోత్త సత్తై ముటప్పెఱుగిన్తిలే న్నిత్తార్ [హేవరదాధిరాజ! విమృష్టిషు శమ్పాచలమితి బహుళదుఃఖమితి అనధికహేతురీతి అల్పియ ఇతిచ దృష్టదోషమపి ఇద్రియోత్థం సుఖమ్, మే మతిః దువాక సనాద్రధిచుతిః హతుం నాలమ్.] ఇద్రియకమాన సుఖభావజ్ఞభిలే ఎరగభోగ్యతా బుద్ధిమీనతు ఆపాతిప్రతీతియిలే తోన్త్రినాలుమ్ వివేకితాయగుప్పార్ శిజితు విమశిత్రనాతే అవర్థ్థోన్త్రియ దోషజ్ఞరదజ్ఞలుమ్ కైయిలజ్ఞునెల్లెక్కిపిపాలే విశజ్ఞక్కడవతాయగు క్కమిజే. [విమృష్టిషు] విమృష్టియావతు - విమశేమ్, - ఆరాయ్చ్చి ఆవృత్తిబహుత్వజ్ఞైశ్చర్థ్థ “విమృష్టిషు” ఎన్తు బహువచ నమాయ్క్కిడక్కియతు; ఒరుకాల్ ఆరాయ్ద్దనాతే విషయజ్ఞభి దోషభూయస్త్యమ్ అజియవరితాయ్ పలకాల్ ఆరాయ్ద్దాలితే అతు అజియక్కడవతాయరుక్కుమ్; అతుశోష్టనాయ్త్తు “విమృష్టా” ఎన్నాతే “విమృష్టిషు” ఎన్తు. విపూర్వకమాన మృశ థాతు క్షీప్రత్యయాస్తమాయ్ విమృష్టియెన్తాకక్కడవతు. “త్రి యాక్కిన్” ఇతి సూత్రమ్.

[శమ్పాచలమ్] “మిన్నిన్నిలైయిల మన్నుయిరాక్కైళ్ళో” ఎన్తు, “గభేః లీయతేభూయో జాయమానోఽస్తమేతిచ । శతమాత్రోప మ్రియతే బాలభావేఽథ యావనే । మధ్యమంచ

నయఃప్రాప్య వాధకేనా ధ్రువా మృతిః." ఎఱ్ఱమ్, "నన్నదస్సన్వ
 ప్పనజ్జాశా యావనం కుసుమోపమమ్ | తటిచ్చజ్జలమాయుశ్చ
 కస్యస్యాజ్ఞానతో ధృతిః." ఎఱ్ఱమ్ శొల్లొఱ్ఱిడియే శరీరమే అస్థిర
 మెఱ్ఱాల్, శరీరోపాధికమాన ఇన్ద్రియసుఖమ్ తతోపి త్తణికి మెన్న
 త్తెల్లెలుతే. "సజ్జతాని మృగాక్షీణాం తటిద్విలసితాన్యపి | త్తణ
 ద్వయం నత్యన్తి ఘనారభాన్యపి స్వయమ్ " ఎఱ్ఱానితే ఒమివ.
 అయిడుక, త్తణికి మేయాకిలుమ్ అన్దత్తణత్తిలావతు సుఖరూపమా
 యిరుక్కుమోవెన్నిల్, అతుప్రస్తుల్లెయెన్నితార్ [బహుళదుఃఖమ్
 ఎఱ్ఱు.] అనుభవిక్కుమోపుతుమ్ యథామహోరధిమ్ అనుభవిక్కుప్పె
 త్తామైముతెలాన హేతుక్కుశిడియాక ప్పలదుఃఖజ్జల్ విల్లె వతుణ్ణితే.
 అన్తిక్కే, ఇన్ద సుఖభానత్తై పెఱ్ఱుటపిరుమ్మియవన్ తదధికమాక
 సాధనానష్టాన్దల్ పెఱ్ఱుమ్ వేల్లెయిలే పలదుఃఖజ్జలనుభవిక్కువేణ్ణి
 యిరుక్కేయాలే అత్తెప్పల్లి "బహుళదుఃఖమ్" ఎన్ద తాకపుమామ్.
 తొణ్ణిడిప్పొడియూల్ వార్ మాతరార్ కయిత్తణ్ణెన్నమ్ వల్లె
 యుల్ వట్టట్టుప్పి దేవదేవియి నోక్కుప్పెఱ్ఱుక్కు త్తునణ్ణికిడ
 న్దలత్తిలే ప్పట్టదుఃఖజ్జల్లె న్నెల్లెపుతు. ఇన్ద్రియసుఖత్తై సుఖమిన్దే
 కొణ్ణాలుమ్ దుఃఖాంశమే ప్రచురిమాయిరుక్కుమెన్దై శ్రీవైకుంఠ
 స్తవత్తిలే "భూయాంసి భూయ ఉపయుక్ వివిధాని దుఃఖాన్యన్వ
 శ్చ దుఃఖమనుభూయ సుఖభ్రమేణ | దుఃఖానుబంధమపి దుఃఖవిమి
 శ్రేసుల్పం త్తుద్రం జగుస్పితయఖం సుఖమిత్త్యుపాసే." ఎన్ద రుళిచ్చె
 యేతల్లోకమిన్దే అనుసన్దేయమ్.

ఇన్ద సుఖభానమారతు స్వప్రాగ భావదత్తై యిలుమ్ స్వాను
 భవదత్తై యిలుమ్ దుఃఖబహుళమాయిరుప్పతోడ మేలుళ్ళకాలత్తి
 లుమ్ దుఃఖజ్జల్లె విల్లెక్కక్కడనతాయిరుక్కు మెన్దెత్తార్ [అనధిక

హేతుః ఎన్దు] కణ్డార్ కణ్డవిజ్ఞానామ్ గహిక్కుప్పడియా
యమ్ పేల్ ఘోరినరకప్రవేశ హేతువాయుమితే ఇతిరుప్పతు.
నాలునాళితే సవణస్వత్తై ముమిల్లున్దు కై యమ్ కపాలమునూయ్
ప్పసుఱిఱి అనధ్దణ్ణో వాచామగోచరిమాయితే యిరుప్పతు. ఇని
తాత్ ఇజ్జనే మిన్నిన్దిలైయిలవాయ్, గుఱుబహుళమాయ్ అన
థోదఃమామిరున్దు తేయిఱిలమ్ అన్ద సుఖాభాసత్తై న్దురూ
పన్దానాకిలుమ్ మనాత్తాయిరుక్కుమోవెన్నిల్ ; అతుతానుమిల్లై
యెన్దితార్ [అల్పీయః ఎన్దు.] 'శమ్పాచలమ్' ఎన్దువిడత్తిత్తా ట్టల్
'అల్పీయః' ఎన్దువిడత్తుక్కు వాళియెన్దెన్నిల్, శిలపదాధణ్ణో
క్షణశ్శురమాయిరున్దు వైత్తమ్ స్వరూపతో మహత్తాయిరుక్కు
క్కు ముదితే, అతుతవై న్దువర్తిత్తు క్కిడక్కిఅనడి అన్దిక్కే,
క్కిల్చొన్న * శమ్పాచలత్వాది విశేషణత్రయజ్ఞేయమ్ హేతు
కోటియిలేయాక్కి అతవ పల్పీయః ఎన్దు నివణ్హొచ్చమామ్ ;
అహేతు గుణకృతమాన అల్పత్వమ్ వివక్షితమాఃక్కిడవతు; అన్ద
గుణమ్ క్కిల్విశేషణత్రయత్తలే వ్యక్తమితే. శ్రీభావ్యత్తలే బ్రహ్మ
శబ్దార్థనివణచనమ్ పణ్దురుడత్తిల్, "బ్రహ్మత్వంచ స్వరూపేణ
గుణైశ్చ యత్రానవధికాతిశయం సోఽస్యముఖ్యాశణః" ఎన్దు
పూసాతి అల్పత్వముమ్ అజ్జనే ఇరుడిప్పట్టిరుక్కుమితే. "శిర్లో
ప్పమ్" ఎన్దుతే వైషయికసుఖజ్జలే పావరర కళుమ్ స్వవహత్తు
ప్పరుకిఱతు. అల్పీయః=అత్యంతచుల్పమెన్దునడి.

[ఇతి దృష్టదోషువి] ఇజ్జనే ఇహనుజ్జయదోషజ్జో సువ్య
క్తమాఃక్కిణలాయితే యిరుప్పతు ; ఇచ్చడి కణ్డకొణ్ణిరుక్కుచ్చె
య్ తేయమ్ అనాదిమనాననావిధవమానతు ద్దనుఖాభాసజ్జితే
మేన్దేలన అభినివేశత్తై ప్పెరుక్కుమత్తనైపాక్కి విరక్తిహేతువాకి

అత్యైశ్వర్యతాత్ [దువాణసనాద్రథిమత ఇత్యాదినా.] దృఢస్య
భావః - ద్రథిమః; దువాణసనాయాః ద్రథిమః; తేన - దువాణ
సనైయిక్ ఉత్తేషినాలేయైస్థపడి. వాసనైయావతు - యోగి.
దుష్టవిషయజగతి లేయైస్థాన యోగి దువాణసనైయైస్థపడుమ్. నెను
నాళాక చ్చిలః శ్రీశ్రీలే వాసనైః శ్రీశ్రీస్థానక ఒరునాళశవితే అనీ
శ్రీత్ దోషదిశవనమ్ శ్రీశ్రీనానెన్నా శిష్యకైన విషయకాశితే.
[ఇద్రియోత్థంసుఖం మేమతిః హతుం నాలమ్] విషయేద్రియం
యోగజన్యమాన సుఖభాసజై అడియేన్దుయబుద్ధి విషయాత్మకీతి
తిత్తయీ! ఎకశైయే వేనైస్థాత్. [పరదాధిరాజ!] దుస్త్యజగ
తాన ఇనీశ్రీలే శ్రీశ్రీ అనుస్థాపి పరమేతరవత్తయే యైస్థాత్
కాణమ్.

ఎచ్యూర్ తామ్ బాహ్యవిషయవిక్తాగ్రేసరరెన్ద్రమ్, అత
వేన “అణ్ణభుక్కుమ్ పెణ్ణభుక్కుమ్ ఎత్తాలే వాళియత్తివతు?” ఎన్దు
శిజ్జప్పిరానై క్కేట్టయల్ ఎరెన్ద్రమ్ ప్రసిద్ధమాయరుక్కుమ్; అప్పడి
ప్పట్ట ఎమ్బార్తెయమ్ అతిశక్తిక్కేవేణుప్పడియితే అద్వాన
జైయ వై రాగ్యవిధవమ్ వీణుపెన్ద్రీరుపుతు. ఇప్పడిప్పట్టవివర్
తమ్ వాయాలే “దువాణసనాద్రథిమతస్సుఖమిద్రియోత్థం హతుం
నమేమతరే పరదాధిరాజ!” ఎన్దితారే!; ఇతు ఎన్నసాహస
మోతా!!.

“అన్మదాదికల్ అనుసన్ధిక్కేవేణుమ్బుక్కుమ్ స్వాగురమిట్ట
పడియామత్తనైయితే.” ఎన్దు వాదికేన పడిక్కుమ్బుడి. (౭)

శ్లో॥ బుద్ధ్యాచ నోచ విహితాకరణైవికషిప్త
సంసేవనైస్తదపచారశతైరసహ్యైః ।
భక్తాగసానుపి తతైభిః పతావ్యగజైః
హస్తీశ్చ ! వాక్తనుమనోజనితైహాలోస్మి ॥ ౭౯ ॥

పదప్రసాదము.

బుద్ధ్యాచ=తెరిస్తవ	వికషిప్తసంసేవనై=కాస్త్రనిషిద్ధజ్వలెచ్చెయ
నోబుద్ధ్యాచ=తెరియాలము	కైయాకిం పాపజ్ఞులిఖితుమ్
వాక్ తను మనో } వాక్కున్న శరీరమే	స్వీకృతపచారశతైః=ఉత్తమైర్ త్రిలో పజ్ఞుమ్
నితైః } న్న మనస్సున్న ఇది	పరిపరి అపచారజ్ఞులిఖితుమ్
అనితైః } అనితైః విశ్లేషిం	అసహ్యైః=(సహనహీనులైన) వాక్తవ్యైః
ప్రకృతైర్ అయ్య	అసహ్యజ్ఞులైన
భవతాపి అగజైః=(సంకశక్తవాన)	భక్తాగసాం శతైరిపి=పరిపరి భాగవతాప
ఉన్నా లుమ్ ఎల్లప్పుడు	చారజ్ఞులిఖితుమ్
దాదనైయాన	
విహితాకరణైః=విహితజ్ఞతైః చ్చయ్యామై	హలో=స్మి=కట్టే !.
యాకిం పాపజ్ఞులిఖితుమ్	

[బుద్ధ్యాచేత్యాది.] వైషయికుఖాభివిష్టనెన్నుమిత్తవై
యేయో? కిరణత్రయత్రాలుమ్ ఆడియే శైయతుపోరుమ్ అపచా
రజ్ఞుకుక్కుతాక్ ఒరు పరిమృష్టో వేనితార్. “ యద్భ్రహ్మకల్ప
నియుతానుభవేష్యనాశ్యం తత్కల్పిపంసృజతి జన్మరిహతుణాధేః ”
ఎట్టు తామశోన్నతిఋత్రామే ప్రథమనిదశకనమెనితార్ పోలుమ్.

[బుద్ధ్యాచ నోచ=] బుద్ధ్యాచ నోబుద్ధ్యాచ ఎత్తపడి (అతి
స్థుయి అతియాలముమ్.) అపచారజ్ఞో బుద్ధిపూర్వకమ్, ప్రామాది
కిమ్, అగతికమ్ ఎట్టు త్రివిధమాయుక్కుమ్. ఇట్లు “ బుద్ధ్యాచ
నోచ ” ఎట్టు బుద్ధిపూర్వకతైయుమ్ ప్రామాదికతైయుమ్ నిదేశ
శ్చ త్రతు అగతికత్తుక్కుమ్ ఉపలక్షణమెన్నలామ్. “ బుద్ధ్యాచ ” ఎత్త

విడచిలే శొరుకపుమామ్. “బుద్ధాచనోచ” ఎత్తు - మేలుకృత్యతయా స్తవిశేష్యజ్ఞశ్లోనవద్దోమమ్ కూట్టక్కడవతు [విహితా కరణైః నిషిద్ధసంసేవనైః] ఎమ్మెగుమాన్ నిష్కళినశాస్త్రజ్ఞలో నిధిషేషిరూపమయిగుక్కుమ్. “సత్యంవద. ధమకాచరి.— అహరహస్సన్ధ్యాముపాసీత” ఇత్యాదిశాస్త్రజ్ఞలో విధిరూజ్ఞలో. “నాపు మూత్రపురీషం కుర్యాత్. నఃప్రీతేత్. నవివసనస్నానయాత్. - నాన్మతంవదేత్ నమాంసమశ్నీయాత్ - నామావాస్యాయాచ పౌణెమాస్యాంచ స్త్రియముపేయాత్ - నశశజ్ఞాభక్షయేత్ నసురాంపిబేత్. నపరదారాగచ్ఛేత్” ఇత్యాదిశాస్త్రజ్ఞలో నిషేధరూజ్ఞలో. విహితజ్ఞలై అనుస్మిత్తుప్సోకపుష్పే నిషిద్ధజ్ఞలై విలక్తి బోధరపుమ్ ప్రాప్తచూయిరుక్క, విహితజ్ఞలై విలక్తనతుమ్ నిషిద్ధజ్ఞలై అనుస్మిత్తుమేయాయేత్తు ఎకపక్కలైలేయళ్యశ్శెన్నితార్.

[విహితాకరణైః] “ఇడకిలేమెన్ద్రట్టికిలేనైమ్మన్ వెల్లకిలేన్. కడవనాకిక్కాలన్దోలుమ్ పూసపిత్తేత్తికల్లేన్.” [నిషిద్ధసంసేవనైః] “నహింస్యాత్సర్వాభూతాని” ఎన్నిట శాస్త్రమై అతిలంఘియూత నాల్లిలై, ప్రాప్తవిషయస్తోత్రాహామాన వాక్యైకొండ్లు అప్రాప్త విషయజ్ఞలై స్తుతియూతక్షణమిట్లై; పావియేకపరిగ్రహియూత కరదారజ్ఞలై, పావియేకొల్లైయుడత కరద్రవ్యమిట్లై; పావియేక శొల్లూత పాయ్లై; -పావియేక ఉల్లూత అభక్ష్యమిట్లై. “విహితా కరణైః” ఎన్ద్రాప్సే “నిషిద్ధకరణైః” ఎన్నాతే “సంసేవనైః” ఎన్ద్రతు - నిషిద్ధకృత్యజ్ఞలై అదరపూర్వకమాక అభినివేశితమై తోదోమైకైక్కాన్.

[త్ర్యవచారశతైః] భగవదవచారజ్ఞలో పలవత్తెప్పట్టిరుక్కున్;- “యేతు నామాయభావేన మ్యున్నే పునఃపత్తమమ్ । తేనై పాపజ్ఞ

నోజ్ఞేయాః సహకర్మబహిష్కృతాః ॥ యస్తు నారాయణం దేవం
సామాన్యేనాభిమన్యతే । నయాతి సరకః ఘోరం యావచ్చద్ధృ
దివాకిరమ్ ” ఎఱ్ఱ దేవతాస్తరభోడు ఎఱ్ఱెరుమానై సనుబుధి
శ్శ్చాకాశేస్తు శాస్త్రమ్ శోల్లాసెఱ్ఱ, “అస్త్యప్రవిష్టశ్చాస్మాదనా
నాం సహాత్మా” “తిమిశ్వరాణాం శరమామహేశ్వరమ్”
“సతత్వమశ్చాభ్యధిశ్చ దృశ్యతే” ఇత్యాదిప్పడియే స్వేతునకల
నియానుకనాయ సమానాధిరహితనాన సవేశ్వరై “అశ్లా
న్యన్యా దేవతాః” ఎఱ్ఱ తచ్చరీతయా అభిహితరాన బ్రహ్మాది
దేవతైకిభోడు సనుబుధిశ్శ్చైయెన్న; “అజోపి నన్నిన్యయాత్మా
భూతానామిశ్వరోపిసక్ ॥ ప్రకృతి స్వామధిస్థాయ సగృహ
మృత్యునూయయా” ఎల్లిఱడియే అజహత్స్వభావనాయ అప్రా
క్తతపిన్యసంస్థానై ఇతరసహాయమాక్కి-కొల్లు + తుయరిల్
మలియుమ్ మనిర్ సిఱినియిల్ శోష్ట నిఱ్ఱిఱినిన్తెయెయితియూతే,
అవతారిత్తిల్ మెయ్ చ్చుట్టుక్కాకి అఱ్ఱ శై పతుక్కాట్టివ గణకవాన
జనశోకిమోహాదికిల్లై ముట్టు కిర్గినశ్వరాన మనున్యరోడు సజా
తీయనాక నిన్తెక్కైయెన్న, “తమకున్త శైవ్యరువమప్సరువమ్”
ఇత్యాదిప్పడియే ఆశ్రితర్కు అభిమతమానతు ఏతేను మొరుద్రస్యశ్చై
త్తిరుమేనియాక ఆక్షీకరిత్తు అతిలే అప్రాక్తతవిగ్రహత్తిల్ శ్శ్చ
మాదరత్తై పుణ్ణైయెఱ్ఱున్తగుళియిరుక్కిఱ ఏద్రై శ్చై యతియూతే
మాతృయోనిపరీక్షకరైప్పోలే ‘ఇతు ఇన్నద్రవ్యవన్తో’ ఎఱ్ఱ
విగ్రహోపాదానై నిరూపిక్కైయెన్న; ‘యోఽన్యథానస్తమా
త్మానమన్యథా ప్రతిపద్యతే ॥ కింతేనకృతు పాపం చోదేణాత్మాప
హరిణా? ” ఎఱ్ఱ నకలపాపమూలమాకచ్చొల్లప్పమఱిఱ + ఆత్మాప

† కృషదేశ శివభూతిమాన అర్చిస్తువిల్ స్వరీప్రబుధి

హరిమెన్ను; అముతుఁడికాత్తున్నదిక్కు అహఁ మానవన్ద్రులై ప్రకాశ
మాకవాతల్ అప్రకాశమాకవాతల్ తనక్కా కుక్కై యాకిట భగవ
ద్ద్రవ్యాపహరిమెన్ను ఇవైపోల్వన భగవదపచాంబుళామ్. భగవ
ద్ద్రవ్యాజలై తానీ సాత్తుక్కర్తావాయరున్దు అపహాక్కియెన్ను,
“నామ్ అహరిక్కిటోమియైతే” ఎన్దునినైత్తు, అపహతా
క్కళుక్కు అనుచుత్యాదికళాలే సహాయమ్మొక్కయెన్ను, ‘నామ్
ఇన్ద్రపహాత్తుక్కు కూట్టనే’ ఎన్దునినైత్తు త్తా అన్ద్రపహర్తా
క్కళిఁక్కలిలే శిలవన్ద్రులై యపేక్షిత్తు వాక్కిక్కొక్కుక్కయెన్ను,
‘నామ్ అపేక్షిత్తిలోమే’ ఎన్దునినైత్తు, అవర్కళితాన్ద్రభేతరుమ
వన్ద్రులై వాన్దుకైయెన్ను, ఇవైయెల్లామ్ భగవద్ద్రవ్యాపహరికోటి
యిలేయాయ్ భగవదపచాంబాయ్ తలైక్కట్టమ్.

[భక్తాగమపి శత్రైః] పరోత్కమఁమకన్దు సహియామై
క్కుమ్ స్వాత్కమఁబుద్ధిక్కుమ్ ఉడలాన అహక్కారమడియాక
పుమ్, అవర్కళుడైయ వైన్ద్రవాకారతైబుద్ధిఁణ్ణి “ఇవర్కళాత్తేన్ద్రట్ట
తోన్ద్రాఁల్ ఇవన్ద్రులైన్ద్రున్దున్దున్దున్దు” ఎన్దుగుక్కచాట్టామల్
అభక్తామజ్జగడియాపుమ్ శ్రీవైన్ద్రచర్కళుక్కుచ్చెయ్యుమ్ విరోధ
జ్జల్ ‘ఎన్ద్రున్దునైయితే. ద్వితీయపాదత్తిల్ “త్వదపచారశత్రైః
గజైః” ఎన్దుమ్, తృతీయపాదత్తిల్ “భవతాన్ద్రపహ్నైః” ఎన్దుమ్
ప్రాచీనపాఠమెన్దు కేట్టిరుక్కయాయరుక్కుమ్. అన్ద్రపారత్తిలే “భగవ
దపచార భగవతాపచారానన్ద్రపచారరూప నానావిధానన్ద్రప
చారాఁ” [శరణాగతిగద్యే] ఎన్దు అడైపు అట్టికితాకిటతు. ఇని
“త్వదపచారశత్రైః” ఎన్దుపారత్తిలే ‘అనన్ద్రైః’ ఎన్దిట
విత్తై “భక్తాగమపిశత్రైః” ఎన్దుతక్కు అనన్ద్రత్తిలే యోజన్దు
“అచానై.” ఎన్దు అకిషిన్దుక్కొళ్ళు. “పాతక్రమాదిభక్త

క్రమోబలియాన్ ” ఎన్నక్కడవతే. [అసహ్యోగపచారై:] శీర్ష
 చ్చొన్న పడియే అథవాకామాదిసంస్థనమానిన్వికే హిరణ్యనై
 పోలే భగవద్విషయమును భాగవతవిషయమునున్నాల్ కాణ
 క్కొప్పొప్పొకాతపడి యరుక్కెయమ్, ఆచార్యసరునిచ్చెయేత
 అథవాక్షాపడి అనుస్థియాయెయమ్, అనుసంజేత మన్నునా
 థవాజ్జై అప్పుడొకాతపత్తుక్కాక అసథికారికిఁకుడు ఉపదేశిక్కె
 యమ్, ఆచార్యభక్తరస సబ్రహ్మచారికిఁకుడు ఐకగ్ర్యముగా
 వర్తిక్కవేణ్ణియగుక. అనుశేయ్యతే అనుశోభితితిత్తి పన్నుమ్
 అయాయెయమ్ అసజ్జై యమ్ తొడక్కమానినై అసహ్యపచారజ్జ
 థమ్. అట్లాత అకచారజ్జభిలుమ్ కాట్టిల్ ఇనై ఎన్నగుయనుక్కు
 విశిష్య అత్తనానవ్యాజ్జభాయిగుక్కెయూలే అసహ్యపచారమెన్ని
 అతు. “అతిక్రమన్వాజ్జాతవ విధినిషేధేషు భవత్యేభిద్రుహ్యాన్
 వాగ్ధీకృతిభిరపి భక్తాయనాతమ్ । అజాన్ జానన్వా భవదనహసి
 యాగసి రతః ” ఎన్నాదితే భట్టరుమ్.

అకృత్యోరణత్తిత్తాట్టిల్ భగవదపచారమ్ క్రూరతర
 మాయ్, అతిలమ్ భగవతాపచారమ్ క్రూతమయామ్, అతు
 తన్నిలమ్ అసహ్యపచారమ్ అతిమాత్ర క్రూరయాయిగుక్కుమ్.
 ఇన్కుడి - పూర్వపూర్వజ్జభిత్తాట్టిల్ ఉత్తనోత్తజ్జభిర భగవ
 న్నిగ్రహమతిశయిత్తిగుక్కె. అకృత్యోరణత్తిల్ న్వాజ్జాతలంఘన
 మడియాన శీర్షమితి ; అవ్యశస్త్రితే ఇవాన్సాపుక్కాత్తానాయ్
 అన్సజ్జైయేపిదీత్తు న్కిన్కున్కుపారుమ్ అకతితితిలపచారత్తాల్
 వగున్ శీర్షమితి ; అవ్యశపుష్పత్తితే “జ్ఞానీత్వాత్తైవ ” ఎన్నపడియే
 తంక్కు ఉయరానినై త్తిరుక్కుమ్ భాగంఠః పశుభిల్ అహజ్జా
 థాదికళడియాక ప్పన్నుమచచాంతాల్ వసుమ్ శీర్షమితి; అతుతన్నభి

వన్తి తే నినిఁబద్ధనమాక త్తకపక్కలిలుమ్ తన్నుడై యార్పక్కలిలు
మాతల్, ఉభయనైభఃజ్ఞానాయ్ ఉభయభిముఖానాన ఆచార్యకా
పక్కులీలేళులిల్, మూపర్కుముఖితరాన తర్భిక్కర్పక్కులీ
యతల్ శెయ్యునుచూత్తాల్ నిరుమ్ శీర్గ్రిమ్ ఆత్తయార్ ఒన్దు
కొన్దు క్రూరమాయరుక్మమ్. అమృత్యరణత్తిలే భగవదప
చారాదికళమ్ అస్తభావిక్కుచూయరుక్మ తనిత్తని ఇప్పిరిత్తు
చొల్లుకిఱతు ఇవన్ శ్రీనుడైయ క్రొర్వివేషజ్జితై ప్పబ్బిరితే.
“అమృత్యరణస్తగతిన్యాపి భగవదపచారాదేః బ్రాహ్మణపరి
వ్రాజకన్యాదేన ప్రోష్టత్వజ్ఞాననాయ పృథగభిధానమ్” ఎన్దు
శరణాగతగన్యభావ్యత్తిలే దేశినమసళిచ్చెయ్ తార్.

ఇవ్వత్తావినుడైయ ఉజ్జీన త్రిలోరుప్పట్టు మేస్సేలుమ్కృషి
వణ్ణకైక్కుఱుప్పన ఎమ్మెరుమానుడైయ కృపైక్కుమ్, ఎప్పోతు
మిఁనకుఁ ప్రావ్యమాయినుళ్ళ అననడైయ ముఖోల్లానత్తుక్కుమ్
విలక్తాయుక్కుఱ ఇన్వృత్త్యరణాదికల్ నెరిరేనరు ప్పెఱుమాపాలే
అన్కరువుళ్ళ త్తిలే సిగ్రహ్మైక్కుళిప్పి అననుడైయకృపైయమ్ శక
ర్పమ్ ఇన్క పక్కుల్ అఱుప్పడి ప్పైయాలే ఇన్ద్రై ఉపాయో
పేయవిరోధితెట్టమ్ శాస్త్రమ్కొల్లుమ్.

[భవతాప్యగవైయై] ననకశక్తనానప్రన్నాలుమ్ ఎణ్ణవొణ్ణాల్
పడియితే అడియేక అపచారిజ్గల్ శెయ్ తిరప్పతు. “బహవోన్మప!
కల్యాణగుణాః పుత్రస్య నన్తితే” ఎన్దు ఉకకల్యాణగుణజ్గల్ ఒరు
నడి ఎణ్ణిముడిత్తునిడలామ్; అడియేనుడైయ కల్యాణగుణజ్గల్ వస్తుకః
అనఁభ్యే నాజ్గశ్శెన్దార్. ఇన్దవి శేషమ్ “విహితాఃకైః” ఇత్యా
దికల్లావన్ శ్రీలుమ్ అన్వయిక్కుడెత్తు. [నాక్తనమరొజసిత్తై]
నమిచ్చెయఱుక్కుకొడుత్త వాళైకొణ్డు అన్దో! కైన్దు త్రికొణ్డే

సెన్సిటార్. ["జిహ్వ! కీర్తయకేశవ" మిత్యాది] భగవద్విషయత్తుక్కు ఉఱుప్పక అమైంద కరణత్రయము. భగవద్భావతాపచారత్తుక్కు ఉపకరణమానపడి. "పరిద్రవ్యే వ్యభిధ్యానం మనసాఽనిష్ఠచిన్తనమ్ | విలభాభిసేవశ్చ త్రివిధం కిర్ని మానసమ్ | సారవ్యమనృతంచైవ పైశునంచైవ సవకః | అనిబద్ధప్రలాపశ్చ వాజ్మయం స్యాచ్చతువిధమ్ || అదత్తానాముపాదానం హింసాచైవావిధానతః | పరదారోపసేవాచ శారీరం త్రివిధం స్మృతమ్." ఇత్యాదికథాలే మన్వాదిస్మృతికథాలే శొల్లపటమైకాణ్ణ.

[హతోఽస్మి] ఇప్పడిప్పట్ట అపచారసహస్రభకాలే స్వరూప సత్తేయ కెట్టతెన్నితార్. "ఇచ్చశ్లోకమ్ముముతుమ్ మెయ్కలవార పాయ్" ఎఱ్ఱ భానప్పిరాళ్ వార్తై. ... (2౯)

శ్లో॥ త్వద్ధాన్యమస్య హి మమ స్వరసప్రసక్తం
తచ్చోరయన్నయమహంకిల చఫలప్రకమ్ |
త్వం మామకీనతి మామభిమన్యసేన్య
మాస్తీత ! సంశయయ నస్తమిమం వివాదమ్ || ౨౦ ||

పదవురై.

మాస్తీత ! = శరయభావనే ! ;	ప్రకమ్ = పట్టెల్లామ్
అస్య మమ = ఇప్పడిప్పట్ట (మహాపాపి	తత్ = అద్వస్థతస్పిద్ధదాస్యతై
యాన) ఎనక్కు	చోరయన్ = శత్రుకాజానిష్టనశాయ్
త్విద్ధాన్యమహి = ఉక్తపక్ష-లో అడిమెయ్యా	చఫలకిం = మువిపోన్దేకాకండో ;
యిం పునిన్దో	త్విమ్ = (* నదువేండ్ల మ్యోక్తి - లోకిష్ట
స్వరసప్రసక్తమ్ = స్వారిసిః మానకు స్వర	కాతానాకియ) ని
స్పిద్ధమ్],	మామ్ = (ఇప్పడిప్పట్ట) ఎనై ౨ [ఎఱ్ఱ
అయిమ్ అమామ్ = ఇంద్రకాక్	మామకీనా ఇరిమ్ "ఇవికానముడైయవికా"

అభిమన్య సేన = అభిమాని తరుళిశాయ్ ;

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

అష్ట భువః : సకా శిశువానులేకను

விவரம் : கருத்து என்னும், "அ

పాదాక్షరణ" అను అంశము

శ్రీకృష్ణార్చనమునకు

३२ पुनः

సంశ్లేషము = నిమిషార్థము తగ్గయెడు

కృ. వొడ్డాల పడి సమూలకా ని

పణి కుసుకాయ

[త్విద్వాన్యమిత్వాది.] ఆక ఇన్వశప్రమ్ స్వదోషనముదా
యానుసంధాగమ్ శేయోతరుళి, పంగతిస్వీకారమపియాక స్వరూపసజై
పెట్టేనే క్లిష్టార్ ఇల్. [అన్యమమ త్వద్వాన్యంగా హి స్వరసన
క్తస్] ఇజ్జనే దోషవిస్త్రవేషైః సమాచీయనాన అడియ నుక్కు
దేవరీయడైయ తిరువడిత్తానురైకిలే దాన్యవృత్తియేయితే స్వర
సతి ప్రాప్తమాయురుప్పతు. శేషత్వాదికళుమ్ జ్ఞాత్వత్వాదికళుమ్
ఆస్సిగర్మభగాయినక్కచ్చెయ్ తే శేషత్వాదికలై క్రథానమాక్కి
జ్ఞాత్వత్వాదికలై తదనుగుణమాక యోజిళ్ళుర్కళాయ్త్తు నమ్
ఆచార్యుర్కళి. “జ్ఞానానందమయస్వాత్మా” ఎత్తుమ్ “స్వరూప
మణుమాత్రంస్యాత్ జ్ఞానానందైకలక్షణమ్” ఎత్తుమ్ ఇహట్టేయిల్లు
అహమథత్తై నిరూపియునిట్టుచ్చెయ్ తేయమ్ ఇవై బహిరిజ్జగద్రూ
పకతయా పుటః తథేన్నుమ్మడి శేషత్వమేయితే అన్తరజగిరూపకమా
యిరుప్పుతు. అతావతు - అహమథకమానతు భగవత్స్వరూపత్తుక్కు
ప్రకారతయా శేషమాయొక్కొడ్డే తకనత్తైయామ్బడియిరుక్కుమ్
ఎస్తువాకైయాలే ప్రథమమ్ శేషత్వత్తైయిట్టు నిరూపిత్తుక్కొడ్డే
పిన్దు ముట్టుళ్ళువాకారిజ్జలైయిట్టు నిరూపిక్కు వేడుమ్బడియిరుక్కై.
నిరూపః శ్చిమావతు ఒగవస్తునె మట్టొయిన్దున్ త్కొట్టిల్ వ్యావ
ర్తక్కునంతైయాలే దాన్యసె ఈళిగివ్యావర్తకమాయ్ జ్ఞానా
నందజిల్ అచిద్వ్యావర్తకళియిరుక్కుమ్. “జ్ఞానానందవిస్త్రత్వేనతి
దానత్వమ్ అత్తనో లక్షణమ్” ఎన్దొల్, దళప్రయోజనమ్ శొల్లు

చొల్ల, అతు కట్టలైకొళ్ళుకీ ఆర్థవా తిరుపుళ్ళుకు ఇతై
 యామై కూలే తిగువెలుతుచ్చానలిగళ్ళ, ఉడైయవరుమ్ మేర్
 అరులిచ్చెయ్యూగళ్ళ, ఇచ్చడి నెడుమ్పోతునికళ్ళ, ఉడైయవరుమ్
 అత్తనైనిరూపియాయర్ 'ఎరుళుమ్' ఎన్న, ఇవరుమ్ మ్మలతాను
 లిరుక్క, 'ఆలో సేయభావ్యమ్ శెయ్' ఎన్న కీటిరుండికళాలే
 యుడైత్తు ఉళ్ళే ఎమ్మనరుళ, అరుళిరుద్దశీనైన్దరకల్ "ఆర్థవా!
 ఉడ్చై ఎమ్మెరుమానార్ కీటిరురుళినారే, నీర్ ఎన్నెనై త్తిరున్దర?"
 ఎన్న, ఆర్థవానుమ్ "ఇవ్వాళ్ళనస్తు అవర్కు శేవమాన్ తి ఉడైమై
 ఉడైయవనిట్టవల్ల క్కారురుక్కమాకై యాలే అడియేరుక్కు ఇతిల్
 అన్వరు మున్దుయై" ఎన్నగుళినార్. పిన్న ఉడైయవరుమ్ ఆలో
 చిత్తు త్తేలుతలడైన్దు ఆర్థవాకరుడైయజిన్దు ఉన్దు ఇవ్వళకై
 ఆచార్యముఖే వెళియిక్కరుతి ఆర్థవానైత్తిగుక్కోట్టియూర్
 నమ్మినన్నిధిక్కుప్పోకవిడ, ఆర్థవానుమ్ అజ్గేట ఎమ్మనరుళి ఆటు
 మామ్కాత్తిరున్దు ఇవ్వళకైప్పెర్లుప్పొద్దార్; కిటు శ్రీభాష్య
 లేఖనమ్ తిలైక్కట్టిల్-ఎప్పర్కల్. ఇజ్జమాక వే గురువరమురా
 క్రభామ్, రామానుజదివ్యచరితై, ఎమ్మార్జీయరురుళిచ్చియేత
 శ్రీవచనభాషణ అరున్నుడవురై ముతలియశిలగ్రంథగీర్ అద్విడప్పట్టు
 క్కాణ్ణితు. ఆనాల్ ఇన్వైతిహ్యమ్ సవాత్మనా అనన్బుద్ధ
 మెన్నతు నశ్యమ్. ఉడైయవర్ శ్రీభాష్యమరుళిచ్చెయ్యలొడజు
 మ్మొతు ఆర్థవానైనోక్కి "నాశొల్లుకిటవాక్యమ్ బోధాయన
 వుత్తిగన్దై వ్మదయైలేశేక్కిక్కొణ్ణిరుక్కుమున్నుడైయ తిరు
 పుళ్ళిరుక్కు ఇన్వైదాలొబ్బీయ నీర్ ఎరుతవేణ్ణ" ఎన్న నిరుమిత్ర
 రుళితాకచొల్లినైత్తు, ఇజ్జనే ఆర్థవాన్దేల్ కీటి అన్దై క్కాలా
 లుమ్కైయాలుమ్ ఉడైత్తుళినారెన్ద్రల్ కుతనార్ 'ఉడైయవర్

తామసప్రకృతి' ఎఱ్ఱ అవర్క్కు దూషణమ్ శొన్న పడియాను త్తనై పోక్కి వేటొన్ఱుమ్ విశజ్ఞాతు. మేలుమ్ శ్రీభావ్యత్తుల్ ఆత్మాపుర్ను శేషత్వేనతిజ్ఞాత్వమో, జ్ఞాత్వత్వేనతి శేషత్వమో, కేవలశేషత్వమో లక్షణమాకచ్చొన్న ఇడముమ్ కిడైయాతు. “జ్ఞోఽత ఏవ” [౨-౩-౧౯] ఎఱ్ఱొరు బ్రహ్మసూత్రముణ్ణు; అవిడత్తిల్ శ్రీభావ్యత్తిలే - “ప్రసక్తేన జీవస్వరూపం నిరూప్యతే” ఎఱ్ఱ ఉపక్రమిత్తు “కిం సుగతకపిలాభిమతచిన్మిత్రమేవాఽఽత్మనస్స్వరూపమ్? ఉత కణభుగభిమతపాపాణకల్పస్వరూపమచిత్స్వభావమేవాఽఽగన్తుకచైతన్యగుణఃమ్? అథ జ్ఞాత్వత్వమేవాస్య స్వరూపమితి” ఎఱ్ఱ త్రేధావికల్పిత్తు, “అయమాత్మా జ్ఞాత్వస్వరూప ఏవ; నజ్ఞానమాత్రమ్, నాపి జడస్వరూపః” ఎఱ్ఱ సిద్ధాన్తిరమాయ్త్తు. ఇతఱ్ఱుమ్ మేఱ్ఱుడ ఆత్మైవైప్పద్రీ యానొన్ఱుమ్ శ్రీభావ్యత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్యి ప్పట్టిరుక్క క్కణ్డిల్ మో శేషత్వఘటితమానలతణమ్ శ్రీభావ్యత్తుల్ ప్రస్తావత్తిలుమ్ రాతిరుక్క అతఱ్ఱొక ఆత్మవానుక్తుమ్ ఉడైయ వర్క్కుమ్ ప్రబలవిసంవాదమ్ విశ్లేషతాకర్మాఱుతిల్ అకాణ్డ తాణ్డవమామ్. “అహమధఃత్తుక్కు జ్ఞానానన్దజ్ఞల్ తటస్థమెన్ను మ్మడి దాస్యమితే అన్తగ్గనిరూపకమ్” ఎఱ్ఱ శ్రీవచనభూషణసూక్తి వ్యాఖ్యానత్తిలుమ్, “తిరుక్కోటియూర్ నప్పి శ్రీపాదత్తిలే ఆత్మ వాక్ ఆఱుమానమ్ సేవిత్తునిన్ఱు మహానిధియాకప్పెద్రీ అధఃమితే ఇతు” ఎఱ్ఱ వ్యళవేయాయ్త్తు పెరియజీయరరుళిచ్చెయ్తతు. “అడియేనుళ్ళా” ఎఱ్ఱ పాట్టిక్ వ్యాఖ్యానగ్గళిలుమ్ ఇవ్వళవేయుళ్ళతు ఇని “అనుక్తమస్యతోగ్రహ్యమ్” ఎన్న ప్పార్త్తాలుమ్ అన్ద న్యాయమ్ ఇవిడత్తుక్కుచ్చేరాతు, “అడియేనుళ్ళా” ఎఱ్ఱ పాశురత్తిక్ ఈట్టిక్ అరుమ్బదపురైయిల్ “ఆత్మాపుర్ను అన్తగ్గనిరూ

పకమేతు? ' ఎస్తు ఎమ్మెరుమానార్ తిరువోలక్కత్తిలే ప్రస్తుత మాక " ఎన్నానిష్టతిత్తే , " శ్రీభావ్యలేఖనావసరత్తిలే వినంవాడమ్ పిఱక్క " ఎన్నిరుక్కవేణుమే కింబహునా? శ్రీభావ్యత్తిల్ అచ చిత్తమానతొరువిషయత్తిల్ చచ్చెయ్యణ్ణానతాకచ్చిల్లి అహా చీనర్కల్పిక్కుమైతిహ్యమ్ శ్రీభావ్యమ్ నడైయాడాతదేశత్తిలే విలై చ్చెల్లుమత్తనై. గురుపరమృరాప్రభావాదికళిల్ ఇజ్జనేమాటుపాడాక క్కాణ్బుతు పిత్తాలత్తిలే అచ్చిడువిక్కుమవర్కళ శేర్ త్త తిరు మణమెన్టే కొళ్ళత్తకుమెన్టు కుడప్పామ్మిల్ కైయిట్టరై పోమ్— ఇత్యలం ప్రసక్తానుప్రసజ్జేన.

అడియేనుక్కు ల్వద్దాస్యమ్ అస్తరజనిరూపకమా యిరుక్కు చ్చెయ్ తేయుమ్ [అయమహం ప్రాకతచ్చీరయన్ చస్థలకిల] మున్ముళ్ళకాలమెల్లామ్ ఆత్తాపహారక్కళ్ళనాయప్పోన్దే. [అయమ్] తమ్ముడైయ నికవత్తై ప్పడియెడుత్తుక్కాట్టుకిఱపడి. [అహమ్] మేల్ "చస్థల" ఎన్ట ఉత్తమనాలే అహమెన్నుమిడమ్ సిద్ధమా యిరుక్కు విశివ్యనిదేశితతు - "నీ ఎఱిర్ శూల్ పుక్కుత్తిరియా నిఱ్ఱ నానేకడాయ్ వినాశత్తై చ్చూట్టొత్తుక్కొణ్ణతు " ఎన్టకరుత్తై క్కాట్టుకైక్కామ్. [చోంయన్] త్వద్దాస్యమే స్వరూపమెన్ను మిడమ్ అఱియాతోట్టినేనల్లే; అఱిస్తువైత్తే ఉన్దై వఱ్చిక్కప్పుకు న్దేకాణ్. [ప్రాకచస్థల] "తెరిన్దణర్ వైన్దెన్దెయాల తీవిన్దెయే, వాళావిరున్దొన్దే కీర్తనాళకల్లామ్ " ఎన్నుమాపోలే. "అహం నవం కరిప్పామి" ఎన్దెక్కు ప్రాప్తియణ్ణాయిరుక్కు అనాదికాల మిల్లున్దప్పోన్దే. [ప్రాక్] శబ్దత్తై నెుక్కియాకిలుమ్ అధకారవత్తై ప్పేణుమ్ మీమాంసకర్వడియిలే ఇతఱ్కు - "మున్ముళ్ళకాల మెల్లామ్" ఎన్ట పొరుళొకొళ్ళవడుక్కుమ్. ఒరున్నాల్దై యిల్లువే పయి తెరియప్పొద్దిరుక్కు అనాదికాలమిల్లున్దప్పోన్దే.

చస్థల=స్థలధాతువి భూతేలిటి ఉత్తమపురుషైకవచనమ్.
సమ్మనివేత్ ఎన్నె. “ఇప్పడి అనాదికాలమ్ ‘యానేయెన్నె యటి
యకిలాతే యానేయెన్ నతేయెన్దిరున్దే’ ఎన్నుప్పడి కిడన్దనీర్ ఇన్దు
నమ్మళవిలే వద్దు ‘యానేనీ యెన్నుడైమైయుమ్ నీయే’ ఎన్నువర్
పోల క్కనిన్దునిట్కిఱవడియెజ్జనే?” ఎన్దు ‘పేరరుభాళన్’ కేట్టరుళిన
నాకక్కిణ్డు “ ‘ఇశైవితైన్నె యుత్తాళిశైక్కిఱ్ఱిరుత్తు మమ్మా
నానీ ఉన్నుడైయ నిహేతుకకప్పెయాలే శెయ్తరుళినాయత్త
నై కాణెన్దితార్ [త్వం మాం మామకిన ఇత్యభిమన్యసేన్న్.] ‘ఇవన్
నమ్మడైయానితే; ఇవనై నామ్ శై విట్టిరుక్కప్పెణ్ణమో? ఉడమై
యైప్పేణవేణ్ణవతు ఉడైయవనుడైయ భరమేయితే’ ఎన్దు తిరువుళ్ళ
మాయ్ ఇన్దుళవిలే నీయేకాణ్ ఎన్నె యభిమాని త్తరుళినాయ్.

ఇజ్జనే ఆట్ర్వాన్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యక్కేట్ట పేరరుభాళన్,
“అప్పడియాకిల్ ఇని ఉమక్కు ఒరుకుత్తైయుమ్మిలైయే? ఇని నామ్
ఉమక్కుకచ్చెయ్యవేణ్ణవతు ఒన్దుమ్మిలైయే? నమిహితసిద్ధి పెర్
లోన్దో? ఇని నమ్మై ఒన్దుక్కుమ్ కాలకట్టాతే విడక్కడవీరన్దో? ”
ఎన్ను, [హస్తీశ! సంశమయనస్తమిమం వివాదమ్] - ఎన్నితార్.
“ఏతత్తత్తునరపి దైవదువికాపాకాదాలకణం విషమివ నవకతః
ప్రసక్తమ్ ” ఎన్నుమాపోలే పత్తైయదువాన్సనైయే మీణ్ణమ్
మఱువల్లిట్టు ప్పావియేనై ప్పడుకుఱ్ఱియిలే వీఱ్ఱుమోవెన్దు ప్రకృతి
స్వభావత్తాలే పోర భయప్పడానిన్దే; అడియేన్ స్వతస్సిద్ధమాన
దాస్యతై మఱిన్దు ‘అన్నాల్ నీతన్ద ఆక్కైయిన్ వఱ్ఱియుమ్మిన్దు తిరి
న్దతు ఒరునాల్ ఇరునాళ్ల; అనాదికాలముణ్ణ ఇజ్జనేకఱ్ఱిన్దతు.
“త్వంమే ” ఎన్టాల్ “అహంమే ” ఎన్దు నెడునాళాక మార్పు
నెఱిత్తుక్కిడన్ద అడియేనై ఇన్దునీ నిహేతుకమాక అభిమానిత్తు

ఉరిమైప్పుడు త్రికొణ్ణాయన్నా ఎన్నుడైయ అహజ్కారమమకార
జ్జల్ వేరూన్బిక్కిడన్దవై ఇన్దోడు ములల్ గోరుప్పోయ్ విడుమో ?
“ఎన్బుళార్ పెరుమాళ్కుడిమై శెయ్ వారై యుమ్ శెటుమైమ్బులనివై
పన్బుళెన్దై పెర్ద్రాల్ ఎళైయ్య” ఎన్దు : మరు వళ మతి
నల మరుళ పెర్ద్రాల్ వర్కళే అజ్జినడుజ్జుమ్బాతు నీశ నేళ ఎవ్వళ
పలేళ ? ఇన్దు అభిమతినాయ్ పోన్దెరుక్కట అడియేనే న్నాళైక్కు
“కోయంపిన్దు : ” ఎన్దాప్పోలే డేసిత్తువోల్లన్దు, అవ్వళవిలుమ్ నీ
ఆట్కొళ్ళవన్దాలుమ్ “త్వంమేహం మే కుతస్తత్తదపే కుతః”
ఇత్యాదిప్పడియే ఎళిరమ్బుళొగుక్కవుమ్ నేరుమాకైయాలే ఇవ్వ
ళవిలే అడియేళ త్తన్దనాకిటిలేళ ; “నః తమమం వివాదం సగళ
మయ ” = “త్వంమేహంమే ” ఎన్దిట వివాదమ్ ఇని సమక్కు ఒరు
నాళుమ్ ఉన్దాకాతపడి సమూలమాళ పోన్కి యరుళ వేణుమ్ ;
“శివాలికనవనోడు తోమైకొళ్ళున్దువల్లాయ్, శామూటవన్దై
నీయెన్దిచ్చక్కరత్తాల్ తలైకొన్దాయ్ ” ఎన్దు ఉణ్చేప్పిత శైనినైక్కు
న్దోటుమ్ ఎన్దెన్బు ఆర్ద్రజ్కరై వాన్దోమరమ్బోల్ అజ్జానిన్దుతు ,
ఆకైయాలే, యావదాత్మభావి అడియేళ ఉన్నోడు వివాదప్పడాత
పశి క్పిపై శెయ్ తరుళ వేణుమెన్దితార్ “సంశమయ ” ఎన్దుతు -
సమ్యక్మయమ ఎన్దుడి, ఇప్పోతు శమనమ్ పిన్దెనవళవు పోరాతు ;
“కీమలకలశురర్కళై క్కిమిజ్గరున్దు కిళరామే, అభీవిడుత్తవరుడైయ
కరువభీత్తాప్పోలే అభీక్కవేణుమెన్దై.

“యమోవై వన్దతోరాజా యన్దవైష హృది స్థితః । తేన
చేదవివాదస్తే మాగ్గణం మాకురూగమః.” [మానవే ధర్మ
శాస్త్రం.] ఎన్దొళోకమ్ ఇన్దే అనుసన్ధేయమ్. [యమః] ప్రాదేశికమాన
నియమనై యున్దై యవనైయన్దు శొల్లుకిటతు ; “ప్రభవతి సంయ

మనే మహాపి విష్ణుః” ఎన్న పడి ప్రసిద్ధయగునై యుమ్ నియమిక్కు-
మవనాయిద్రోవక. [వైవస్వతః] వివస్వానుడై య కులత్తిలేపిఱన్గవ
నెన్నుతల్ ; ఆదిత్యాన్తరవస్థిలెన్నుతల్. [రాజా] రిజ్జయఁజీలి
రాజా; అచనై పోలే ‘దహ, ఎచ’ ఎన్లెయన్తి క్కే ఎల్లార్ క్కుమ్
ఇనియనాయిద్రోవక [యః] అన్తర్యామి బ్రాహ్మణాదికలిల్
ప్రసిద్ధి [తవైష హృది స్థితః] అవనెజ్జుద్రోహానెన్న, కణ్ణిట్టియో,
ఉన్నుడై య హృదయత్తిలే పుకన్దు ఆఱ్చియిల్ తుడర్ చ్చి నన్దెన్ది
రుక్మితాఁ, అనాల్ శెయ్యువేణ్ణువ తెన్నెన్నిల్ ; [తేనచేదవివాదస్తే]
ఉడై య వనాయిరుక్మిఱ అవనోడే ఉనక్కు అవినాదముణ్ణాకిల్ -
వివాదమిత్తెయూకిల్. ఇత్తాల్ పేతెక ? ఎన్నాయో [మాగ్జ్గాం
మాంకురూక్ గుఱుః] ఒరుఁగ్గోమ్ తేడిప్పోతల్, పుణ్యత్తేత్రమ్ తేడి
ప్పోతల్ శెయ్యువేణ్ణా అహజ్జూరి మమకారజ్గళోకిడక్కు ప్రాయ
శ్చిత్తమ్ పణ్ణుకై యావతు నిసిద్ధద్రవ్యతై యుళ్ళేవెత్తు మ్మెక్కుకూ
ట్టినవోపాలియితే ఉడై యవనుక్కుమ్ ఉడై మైక్కుమ్ తక్కు పడి
యితే ప్రాయశ్చిత్తముమ్. ఉడై యవనో నవేశ్వరిక ; ద్రవ్యజ్గ
లిల్ ప్రధానమాయ్ కాన్తుభిస్థానియూన ఆత్మవస్తువై తే అప
హంపుతు అపహరిత్తద్రవ్యతై పోకట్టు ప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణువేణుమే;
పోకడుకిఱ ద్రవ్యమ్ తానాకై యాలే ప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణుకైక్కు
వేఱభికారియుమిత్తయే

“త్వం మామకీన ఇతి మామభిమన్యనేన” ఎన్నతు - స్వ
న్వామిభావరూపసమ్మన్తతై జ్ఞాపనమ్ పణ్ణినాయెన్త పడి. “సంశయ
నస్తమిమం వివాదమ్” ఎన్నతు - అన్ద సమ్మన్తజ్ఞానమ్ యావదాత్త
భావ ఉత్తై త్తిరుక్కుప్పడి పణ్ణియరుళ వేణుమెన్త పడి. సమ్మన్తజ్ఞానమ్
ఉత్తై త్తిరుద్దాల్ వివాదముణ్ణాక ప్రసక్తియిత్తైయితే ; “మిధస్సమ్మన్త

విజ్ఞానే వివాదోహి వినశ్యతి” ఎన్నానిప్రతితే. ఒరువ్యాపారియాన
 వక్ తన్నుడైయమనైవి గభీణియిరున్ద సమయత్తిలే అధాన్
 జ్ఞానమ్పణ్వేణుమెన్దు ఒరుద్వీపాన్తరత్తిలే శెబ్బరుక్క, అవళుమ్
 పిల్లైపెన్దు అన్దపిల్లైతానుమ్ వ్వానాయ్ తనక్కుమ్ తమప్ప
 నారుడైయ వ్యాపారమే యాత్తైయాయ్ అవనుమ్ మన్ద్రొరు
 ద్వీపత్తిలే శెన్దు వ్యాపారమ్ శెయ్తుపోరానిక్క ఇజ్జనే పితృపుత్రర్
 కళో ఒరునాళుమ్ ముకమ్పారాతే భిన్నభిన్నదేశజ్గళిలే వసిత్తుప్పో
 కుమ్నాళిలే ఒరునాళో ఇరువరుమ్ శరక్కుప్పిడిత్తుక్కొన్డు ఒరు
 తుత్తైముకత్తిలే వన్దుకూడి తమ్మలమ్ శరక్కుక్కళై ఇళక్కుమ్మోతు
 ఒరుపన్దలిలే ఇరువర్ శరక్కుక్కుమ్ ఇడమ్పోరామైయాలే భయ
 జ్ఞరమాన యుద్ధమ్ విల్లైయుమ్మడి వివాదమ్ ప్రస్తుతమాన సమ
 యత్తిలే, ఇరువరైయుమటివానొరువక్ వన్దు “ఇవక్ ఉక్పితా,
 నీ అవక్పుత్రక్” ఎన్దు అటివి త్తవాతే ఇరువరుమ్ కీర్తీయన్దనాల్లైక్కు
 శోకిత్తు ఇరువర్ శరక్కుమ్ ఒన్టాయ్ అవక్రక్షకనాయ్ ఇవక్రక్ష్య
 నాయ్ త్తలైక్కట్టిన్ద్రొన్దొరు క్కడై ఇగ్గే అనుసన్ధేయమ్. “అడక్కెబ్బిల్
 శమ్బత్తడక్కొన్డు, ఈశనడక్కెబ్బిలపిదెన్దడక్కకవుళ్ళే” ఎన్దు పాటిక్
 ఈట్టినవతారికైయిలే ఇన్ద క్కడై సంక్షిప్తమాయురుక్కక్కొన్డు.(౮౦)

శ్లో॥ భోగా ఇమే విధిశివాదివదంచ కిచ్చ

స్వాత్మానుభూతిరితి యాకిల ముక్తిరుక్తా ।

సవక్ తదూపజలజోషమహం జాపేయ

హస్త్యద్రినాథ! తవ దాస్యమహారసజ్ఞః ॥

పదవురై.

హస్త్యద్రిశాధఃతిరువత్తిమామైశాతనే!	కించ=ఇన్నముమ్
తపఃశున్నయై	స్వాత్మానుభూతిః ఇతి=ఆత్మానుభవమెఱుఱు
దాన్యమహారసజ్జః=ఆడిమైచ్చునడటివన	ఉక్తా=శొల్లపట్ట
నాకియ	యాకిల ముక్తిః=యాతొరు మోక్ష
అహమ్=ఆడియేణా ;	ముణ్డో,
(యే) ఇమే భోగాః=విహితజ్గళాన	సవణం తత్=ఆకియ అనైయెల్లావల్లొ
యావైకిలభోగజ్గళుణ్డో,	యమ్
(యత్) విధిశాది } బ్రహ్మ రుద్రాదికళు	ఉపజలప్రామాక
పదం చ } డైయ పదవి	జామేయ } [-అసారమాక] నిన్
యాతొస్తుణ్డో,	క్కక్కడవే.

[భోగా ఇత్యాది] తమకు ప్పేరరుళాళణ దాన్యరసజ్జాప నమ్ పణ్ణినపడియై అరుళిచ్చెయ్ తార్ కీర్త్యోక త్తిలే ; అడిమైచ్చు వదు సజ్జల్ పట్టవాటే ప్రయోజనా న్తరవైరస్యమ్ పిఱక్క క్కడవ తిటే ; అతు పిఱద్దపడియై అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ ఇతి.

“భోగా ఇమే” ఎన్టవిడత్తిలే ‘యే’ ఎన్ట పదముమ్, “విధి శివాదిపదమ్” ఎన్టవిడత్తిలే ‘యత్’ ఎన్ట పదముమ్ అధ్యాహార్యమ్. అథవా, “యాకిల ముక్తిరుక్తా” ఎన్టవిడత్తిలుళ్ళ యచ్చబ్బడై లిజ్జ విపణామత్తాలే అనువర్జిత్తుక్కొళ్ళవుమామ్. ఇవ్వులక త్తిలిరుద్దు కొణ్డ అనుభవిక్కుప్పడుకిఱ పుత్రప్రాతాదిసంతానసమ్మద్ది, పశుసమ్మద్ది, అన్నసమ్మద్ది ముతలియభోగజ్గళెన్న, న్నగాణదిలోకజ్గళిలే ఇరుద్దు కొణ్డ అనుభవిక్కుప్పడుకిఱ రమ్భాపరిరమ్భాదిభోగజ్గళెన్న, (బ్రహ్మ పట్టమ్ రుద్రపట్టమ్ ఎన్టి ప్పడైకళిలే ఉత్తుజ్జమాక ఓతప్పడుకిఱ పదవిక లెన్న,) కేవలాత్మానుభవమెఱుఱు శొల్లప్పడుకిఱ అవరమోక్షమెన్న - ఇవైయెల్లావల్లొ యమ్ అసారమాక బుద్ధిపణ్ణిక్కడవే ; పేరరు ళాళనే! ఉక్తిఱిత్తిలే దాన్యరసమ్ జ్ఞానగోచరమానాల్ ఇన్ద్రభోగా

భానన్దశైల్యామ్ రోగమాకర్తోన్ మమ తనైపోక్తి బరుభోగమాక
త్తోన్ మమోతాన్ ! ఎస్టార్.

ఒరునాయకమాయ్ ఓడపులకుడనాన్లవర్ - పెరునాగు
కాణ ఇష్టైయిలేపిచ్చై త మ్మొళ్యరాకై యాలే ఐమలొకిమాన
ఐశ్వర్యభోగమ్ అల్పాస్థిరత్వాది దోషమాషితమాయిరుక్కుమ్.
ఆముష్కిభోగజ్జల్ పుణ్యాధీనమాకై యాలే “క్షీణే పుణ్యే మర్త్య
లోకం విశన్తి” ఎన్లెటపడియే పుణ్యక్షయమ్ విజన్దవాతే అధఃపతి
క్కైక్కుటుప్పాకై యాలే “కుడిమన్నుమిన్ శువన్ క్కమెయ్తి
యుమ్ మీల్ వర్కళి” ఎన్టపడి వివేకికళుక్కు నరకపర్యాయమా
యేయిరుక్కుమ్ ఇవైయెల్లాన్ద్రై యమ్ పోలన్బిక్కే అత్తలాభమ్
నిలైసన్ట పురుషాధకమెయాకిలుమ్ భగవదనుభవాన్ద్రైప్పన్ద్రై
ఇతు ఏక దేశమాయిరుక్కై యాలే అతువుమ్ తిణ్ణితు భగవదనుభ
వత్తుక్కు ఇజ్జనే శొల్లలావతొరు కున్ద్రమ్ కుత్తైయై ట్టాకిడిర్.

[తస్మిన్ ఊపజలజోషం జుషేయ] ఊపజలమావతు -
ఉన్మత్తన్తీర్. “ఊపజలజోషమ్” ఎన్టతు ఇముల్ ప్రత్యయాన్త
మాయ్ క్కిడక్కిటతు. “ఉపమానే కర్మణిచ” [3-౪-౪౩] ఎన్ట
పాణినినూత్రత్రాల్ ఇముల్ ప్రాప్తమాయ్తు. “ఘృతనిధాయం
నిహితం జలమ్” ఎన్టాల్ ‘ఘృత మివ నిహితం జలమ్’ ఎన్ట పొరు
ళాకితాప్పాలే “ఊపజలజోషం జుషేయ” ఎన్టతుక్కు ‘ఊప
జలమివ జుషేయ’ ఎన్ట పొరుళాక్కిడవతు ఊపజలత్తై ఎప్పడి
ఒరుపొరుళాక మతిక్కుమాట్టార్ కళో, అప్పడి అడియేన్ భగవదను
భవవృత్తి క్తభోగజ్జల్ ఒరుపొరుళాక మతిక్కుమాట్టేనన్ట తాయ్తు.

“జుషేయ” = “జషీ-ప్రీతిసేనయోః” ఎన్ట భాతుపారమ్.
ఇజ్జే నేవనమెన్లెట అధకైక్కిన్లు అతు తాన్ మానసికనేవన

మాయ్—“నినైక్కక్కడవే” ఎన్దు పారుళ్ కొళ్ళత్తకుమ్,
 కైవల్యమోక్షాదికల్లై ఊపజలతుల్యమాక భావిక్కడవేనెన్దై.
 “జుమేయ” ఎన్దు లిజ్లకారిమ్ ప్రయుక్తమాయరుక్కైయారే “విధి
 నిమన్త్రణామన్త్రణాధీప్త సంప్రశ్నప్రార్థనామ - లిజ్” ఎన్దు పుట్ట
 అధికజ్జలిల్ ఇజ్జేప్రార్థనమెన్నుమ్ పొరుత్తై వివక్షిత్తు, “హే హస్త్య
 ద్రినాథ! అహం తవ దాస్యమహారసజ్జనన్ (కైవల్యాదికం) తత్స
 వణం ఊపజలజోపం జుమేయ” ఎన్దుకొణ్ణు దాస్యరసజ్ఞాన తైయుమ్
 ప్రార్థనీయకోటియిలే కేర్త్తు పొరుళురై ప్పొరుముణ్ణు; కైవల్యా
 దికల్లై అవదాధమాక నినైక్కైక్కుఱుప్పొమ్మడి దాస్యరసజ్ఞా
 నతై ప్పొరుక్కత్తన్దరుళవేణుమెన్దు ప్రాథిక్తపడియామ్. వాదికేనరి,
 అబ్బికియమణవాళచ్చీయర్ తామ్ అరుళిచ్చెయ్త దీపప్రకాశత్తిలే
 ఇన్ద శ్లోక తైయుదాహరిత్తు పొరుళురై యానిన్దవర్ - “ఇజ్జణ్డాన
 శబ్దాదిభోగజ్గళుమ్ మేలుణ్డాన బ్రహ్మరుద్రాదిపదజ్గళుమ్ మన్త్రుమ్
 ఆత్మానుభవమెన్దు శొల్లప్పట్ట కైవల్యమాకిటమోక్షముమాన అవన్
 తైయెల్లామ్ హస్తిగిరినాథనే! ఉన్నుడైయ కైజ్జర్యమాకిట దాస్య
 త్తినుడైయ ఇమైయై అఱిన్దనాక్ ఉవర్క్కుఱ్ఱియిన్ నీరి ఇనిమై
 పోలే నినైత్తిరానిన్దే.” ఎన్దురుళిచ్చెయ్త శుభమై ఇజ్జు స్మరిప్పిక్క
 త్తక్కతు.

“ఆత్మానుభూతిరితి యాకిల ముక్తిరుక్తా” ఎన్దు విడత్తిలే శిల
 వివక్షితాంశజ్గళుణ్ణు; అవన్తై చ్చురుజ్గచ్చొల్లక్కడవోమ్. ఆత్మాను
 భవమ్ మోక్షమన్త్రేన్దుమ్ పునరావృత్తయ్యణ్డెన్దుమ్ ఆకవే ఇతు అనిత్య
 పురుషార్థమెన్దుమ్ శ్రీవేదాన్తదేశికనుడైయ తిరువుళ్ళమ్. ఇతు
 పూర్వాచార్యర్కళిన్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు ఇణ్ణాతెన్దుమ్, ఆత్మాను
 భవమెన్నుతు అపునరావృత్తిలక్షణమోక్షమేయెన్దుమ్ సదాచార్యర్

కిరీట సిద్ధాంతమిరుక్కుమ్మడి. ఇవిపయమ్ శ్రీకార్యాధికరణవాదాది
గ్రంథజిల్ సువిశదమాః ఉపపాదిక్కుమ్మర్చియైతే నామ్
ఇజ్జు విశేషతః పరిశ్రమకొళ్ళ వేడ్కావాయుధవతు. శ్రీదేశిక
న్యాయసిద్ధాంతాన్ తిలే కై వల్యవిషయమాః స్థిల శొల్లికొల్లుపో
మోతు శ్రీభాష్యసూక్తికిల్ స్వనుతానుకూలజ్ఞతైస్తుమ్ గీతాభాష్య
సూక్తికిల్ మాత్తరమ్ అవ్వళమాః ఇణజ్జవిత్తయెస్తుమ్ తిరువుళ్ళ
మ్మల్లో అత్తనోగి త్వా “ఏకగ్రంథశిల సాస్వత్యం బహుగ్రంథస్వా
రస్యాయ గ్రాహ్యమ్” ఎస్తు గీతాభాష్యసూక్తికిల్ తుక్కు అస్వ
రస్యారోపణమ్ శెన్ తరుళినార్. శ్రీభాష్యసూక్తికిల్ తైయుమ్ గీతా
భాష్యసూక్తికిల్ తైయుమ్ ఒన్మోహాన్తు వాశియత సమరసమాక నివ
హిక్కుముడియైతరుక్కుయాయుమ్ అన్యతగ్రంథత్తుక్కు అస్వర
స్యమ్ అన్యభ్యపేయమాత్తయాయుమ్ అజ్జన దేశిక ఎమ్మి
వైతాన్తు అవాచీ ర్ శి అభిమానిప్పర్ళిళి. ఎమ్మెరుమానార్
శ్రీభాష్యగీతాభాష్యజిల్ అరుళిచ్చెయ్ తరుప్పవై అస్వరస్యగ్రం
థిన్మిక్కు నన్మబాయునుమ్మడియై నిరూపిప్పిమ్ కాన్మిక్కు ;—

గీతాభాష్యతిల్ - పశ్చిమిద్వానిస్సనాన కేవలనుక్కు
బ్రహ్మత్వ ప్రకృతీవియక్తత్వ స్వరూపాసానన తైయుమ్ ప్రకృతి
వియక్తత్వ స్వరూపావాప్తి రూపఫల తైయుమ్ అదిరాదిగత్యా
పరమపదప్రాప్తియైయుమ్ అనురావృత్తియైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్
తుళర్ : శ్రీభాష్యతిల్—“అప్రకృతీకాలమ్మనాన్మయతీతి బాదరా
యణః.....” ఎన్త నూత్రవివరణతిల్ “పశ్చిమిద్వానిదోష్యచిరా
దినా గతస్య బ్రహ్మప్రాప్త్యపునరాన్మత్తిశవణాచ్చ ; అతపవ
తత్త్వత్వన్యాయాన్మిక్కుతీవినిర్మక్కు బ్రహ్మత్వ కాత్మానుసంధానం
సిద్ధమ్.” ఎన్తరుళిచ్చెయ్ తరుక్కుయైతే కేవలనుక్కు బ్రహ్మప్రాప్తి

రూపలమ్ శ్రీభాష్యప్రతిపాదితమాక శ్లేఱుకిఱతు. ఆకవే, గీతా భాష్యనూక్తియుమ్ శ్రీభాష్యనూక్తియుమ్ పరస్పరవిరుద్ధమపార తోద్భుమ్. ఇందవిరోధత్వే శమిప్పిక్క ముయన్తతూప్సలోపిత్తై మధువిద్యాన్యాయత్తై మనస్సిలేకొణ్ణు ప్రతివీవియుక్తాత్తానుభవత్తై అవాన్తర ఫలమాకవుమ్ బ్రహ్మనుభవత్తై ప్రధానఫలమాకవుమ్ కల్పిత్తునివహితార్. ఇప్పడి నివహిక్కుమళవిల్ గీతాభాష్య నూక్తియిల్ అన్వారస్యమ్ ఏఱుకిన్తతు, అవ్వళవేయల్ల; అవాన్తర ఫలకల్పక ప్రమాణముమ్ మృగ్యమ్. మధువిద్యాన్యాయమ్ ఇజ్జే సుతరామద్రాసక్తమ్ శ్రీసహస్రనామభాష్యత్తిల్ “ముక్తానాం ఎర మాగతిః” ఎన్ఱవిడత్తిలే “పరమేతి విశేషణేన ముక్తానామేవ కేసాఞ్సిదవాచీనా గతగమ్యతే” ఎన్ఱ భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్త తుమ్, శ్రీవేదాధానగ్రహ తాత్పర్యదీపికైయిల్ “పరమస్వ్వరా డితి ముక్తాల్లోచ్యతే; అత్ర ఎరమకేదేం కైవల్యమోక్షవ్యాప్తుత్తిః.” [౨౧౬ పుట] ఎన్ఱ శ్రుతప్రకాశికాభట్టర్ అరుళిచ్చెయ్తతుమ్ వఱ్ఱుతామ్. ఒరువిరోధముమ్ వారాతపడి నివహిక్కుమ్ వఱ్ఱి యెన్నెన్నిల్ ;—

ప్రకృతివియుక్తాత్తానుభవమే కేవలనుక్కు ప్రధానఫలమ్. ఇజ్జనాకిల్, బ్రహ్మప్రాప్తియై ప్రతిపాదియానిన్త శ్రీభాష్యనూక్తి ఎజ్జనే కేరుమెన్తాల్; “బ్రహ్మప్రాప్త్య పునరావృత్తిశ్రవణాచ్చ బ్రహ్మత్కన్వితానుసన్ధానం సిద్ధమ్” ఎన్ఱయాలే తత్క్రతుసీత్యా బ్రహ్మత్కన్వితప్రాప్తితా బ్రహ్మత్కన్వితోపాసనాను రూప ఫలచూకిత్తుకుమ్. ఆకవే, విశేషాతయా బ్రహ్మణః ప్రాప్యత్వమ్ తేఱుకైయాలే బ్రహ్మప్రాప్తిశొన్నతు పొరున్దమ్. ఇప్పడి బ్రహ్మ ప్రాప్తియుమున్ఱాకిల్ “ఇఱుకలిఱప్పెన్నుమ్ భానిక్కునుప్పయన్ఱై

యేల్ " ఎన్జమ్ " అత్తానుభూతిరితి యాకిల ముక్తిరుక్తా - సవణం
తదూపజలజోపమహం జుషేయ " ఎన్జ మిత్యాది పరస్పహస్ర
ప్రమాణజ్ఞతా లే కై వల్యమోక్షత్తుక్కు అపకవణమ్ విశజ్ఞువతు
ఎజ్జనేశేరుమెన్నిల్ , బ్రహ్మనుభవమ్ అప్రధానమాకపుమ్ అత్త
భోగమ్ ప్రధానమాకపుముళ్ళమైయాలే అపకృష్టమెన్నిటతల్తనై .

ఇనిత్రాక సవణకర్త వినిమోక ముణ్ణానపిన్బు పరమాత్మాను
భవమ్ ముఖ్యమాక ప్రాప్తమాయుక్కు ఇప్పడిశొల్లుకైక్కునియా
మకమేతెన్నిల్ , తత్కృతున్యాయమేయాయ్త్తు ఇతఱ్ఱునియామ
కమ్ . సవణకర్మవినిర్మోక ముణ్ణానాలుమ్ తత్కృతున్యాయత్తాలే
బ్రహ్మత్వకస్వాత్మోపాసనత్తుక్కు ఫలమాక బ్రహ్మత్వకస్వాత్మాను
భవత్తై త్తన్దుభవతాక భగవత్సజ్జల్పచూకైయాలే అన్దనజ్జల్ప
మానతు ప్రాధాన్యేన బ్రహ్మనుభవత్తై ప్రతిబద్ధియానిఱ్ఱుమ్ . భగ
వదనుభవప్రాధాన్యత్తుక్కు ప్రతిబద్ధమీన అన్ద భగవత్సజ్జల్పత్తు
క్కుమ్ సవణకర్మవినిర్మోకత్తోడుకూడవే వినిర్మోకమ్ ఉణ్ణాకాతో
వెన్నిల్ ; పర్యక్తారోహణసమయత్తిల్ తా తాదృశసజ్జల్పమ్
నశిక్కిఱతెన్బు అభియుక్తర్ శొల్లివైత్తిరుక్కెయాలమ్ , విరజాన
దీతరణత్తుక్కు అడుత్తపడియాకవే కై వల్యమోక్షమ్ ఘటిక్కె
యాలమ్ , అప్పీతు తాదృశసజ్జల్పమ్ ఉళ్ళపడియాలమ్ అప్రధాన
బ్రహ్మభోగముమ్ ప్రధానాత్మానుభవముమ్ కూడానిన్బుతు .

ఇప్పడి నివణహిక్కిల్ సవణసమజ్జనమాకటతు . ఇజ్జనన్తిక్కే
ప్రకృతివియుక్తాత్మానుభవత్తై అవాన్దరిఫలమాకపుమ్ బ్రహ్మనుభవత్తై
ప్రధానఫలమాకపుమ్ కల్పిన్బుతు నిర్మూలమెన్నుమళవేయల్ల , గీతా
భాష్యనూక్తిక్కు అస్వారస్యకల్పకమాకపుమ్ ముడికిటతు . పళ్ళా

గిరివిద్యానిష్ఠనుక్కు మూఢకన్యనాడ్యా నిష్క్రమణముమ్ అవ్యవ
ధానేన ఫలభాక్త్యముమ్ శ్రుతప్రకాశికాయాం శ్రుతమ్.

జాపకోపాఖ్యాన త్రితీ వ్యవధానేన ఫలప్రాప్తియానతై ఇజ్ఞు
నిదశిక్కచైజ్ఞాతు జాపకనుక్కునేర్ద్ర బ్రహ్మకాయనిషేవణయాప
వ్యవధానమ్ జిహ్వతోనిష్క్రమణ ప్రయుక్తమెట్టు ఊరక్కడవతు.

ఇవ్వీషయ త్రితీ ఇవ్వళపు ఎటుతువతే నారమ్. సారగ్రాహి
కళాయరుప్పూర్ ఇవ్వళవితతానే తెలియక్కడవర్కళే —“ ఆత్మ
ప్రాప్తేముక్తితా స్యాన్నవా స్యాత్ ఆత్మప్రాప్తిశ్చాశ్వతీ స్యాన్న
వా స్యాత్. వేదాంతార్యో మాషయామాన యద్వై సీతాభాష్యమ్,
తస్మనః స్మృత్యేవ.” ఎట్టు సమ్ప్రదాయసిద్ధాంతానత్రితీ శాన్న్మమ్..
ఇత్యులం దిప్తహతస్య ముద్గరాభిఘాతేన. (౮౧)

❀ ఇతి వన న్తతిలకదశకం సమాప్తమ్ ❀

❀ అథ గౌరీదశకమ్. ❀

శ్లో॥ విషయవిషధర ప్రజవ్యాకులే
జననమరిణనక్ర చక్రాస్పదే ।
అగతీరిశరణో భవాజ్ఞో లురణ్
వరద ! శరణమిత్యహం త్వాంవృణే ॥ ౮౨॥

పదవురై.

వరదవరద్రు మ్మెరుమాతే !,	జననమరిణనక్ర చక్ర - అస్పదే }	పీఠపు ఇతిపుకళా
విషయ విషధర కబ్బాది విషయభక్తి		కింములేకూట్టజ్జ
ప్రజవ్యాకులే } సతకసమాచారభావే		కుక్కు ఇరప్పిడ
నివిడమాయమ్		మాయమిరుక్కిం

భవజ్యోతి-సంసారసాగర త్రిల్

అడవి = పుర కానిన

అహమ్ = అడియే

అది } ఉపేయా నైర్మల్యం,
అవరణ } ఉపాయా నైర్మల్యం.
ఇతి } ఎనిమిది కారణతాతే
తాత్పర్యం ఉన్నది
శరణం వ్యక్తం శరణమే ప్రకృత్యంతే.

[పవనవివర్ధనే త్యాగి.] ఇప్పుడు పదిరాజు స్తవసూక్తియను
ద్వయముగా గానమైతే ఎకతాళము శొల్లివ్వాస్తతు “శ్రీసాధిని నిధి
మహారాధికరామ్” ఎన్నిట శ్లోకములే శ్రీమన్నామై వివరింతు,
మేల్ ప్రాంతము నుండి నా పరాధక్షేపము తిరువత్తియై
మలై నుండి శివమై ముగిసి యెరుతు, నారాయణమైన తిలై గుణ
ప్రాధాన్యముగై నూలే తిరుగ్గోనగుణగల్గితి ద్వితీయవరకతి
లరుగి యెరుతు, దిగ్విజయగై వాయోగమున నారాయణశివై
ధర్మమైన నూలము చుండు గోళము అక్షేపము ప్రాప్తమైతి
యాలము అట్టి మేల్మై యనుభవమైతిరువున్నందులో “పాణి
పాణి వనేతి గళి” ఎన్ను నొకటి “త్యక్తాదాజ్ఞే” ఎన్ను
శ్లోకముల వడినట్లుకు వాడవలె యున్నది, అప్పుడు ద్వయముగలవిగ్ర
హమును భవముగాను రాముని స్థాని విధి వావతార తిరుమేని యను
భవమును తిలై నొకటి మూర్తిమది నూలే అప్పడయే అనుభవమై
పొందు “అనియోగముగానే” ఎన్ను శ్లోకముల వాక అజ్ఞనే
అనుభవము అప్పడివలె ద్వయమైతే “శ్రీమన్నారాయణచరితా”
ఎన్ను గళిమై వివరితారాయ్, అతఁడు మేలే “శరణమపద్యే”
ఎన్ను గళిమై వివరింపుకున్దు పేరులు భావక తిరువడిగిలే ప్రపత్తి
పట్టమిట్టివలె “అనుజో గావణస్వాహం తేనచాన్యైవమగతిః ।
త్యక్తా పుత్రాశ్చ దారాంశ్చ గాఢమ శరణగతః ॥” ఎన్ను
విభీషణుని వాసమునది త్త కట్టయిలే తాముమై ప్రపత్తునాను

తమ్ముడైయ దోషభూయ స్త్వతై “తాత్రయీమయదవానలదహ్యమాన” మిత్యాది శ్లోకాప్తకత్తాలే అనుసన్ధిత్తు, అతఁఁకుమేల్ ఇరణ్ణు శ్లోకజ్ఞతాలే ‘తామ్ ఇతన్తై మహాపాపియా ఇరుక్కచ్చెయ్ తేయమ్ పేరరుభాళణ తమ్మై నిహేతుకమాక అభిమానిత్తరుళి దాన్యరసజ్ఞాపనమ్ శెయ్ తరుళినకడియైయమ్, అతనాల్ తమక్కు ప్రాప్యన్తరజ్జళితే వైరన్యబుద్ధి కనకపుణ్డానవడియైయు మరుళిచ్చెయ్ తు ఇవ్వళవాలే తమ్ముడైయ ప్రపత్త్యధికారపూర్తియై వెళియిట్టరుళి, ఇని ప్రపత్తిపణ్ణుకీతార్ ఇతిల్.

సకలశాస్త్రజ్ఞళిలుమ్ వ్యాపరిషులొన్టాయ్ ఇశ్వాస్త్రజ్ఞళుక్కిల్లామడియాన వేదాన్తజ్ఞళుక్కు క్కిల్లుజ్ఞాయ్ నమ్ ఆధ్వాన్ కళుమాచార్యర్ కళుమెల్లారు మొక్క ఆదరిత్తుప్పొరువతాన ఓరథణ విశేషత్తెయాయ్ త్తు ఇన్ద్రశ్లోక త్తిలే యరుళిచ్చెయ్ వతు, అతావతు “ఆద్యన్యనః కులవతేః” ఎన్దిఱవడియే ప్రపన్నజనకూటస్థరాయ్

మయర్ వఱమతినల మరుళప్పెన్ద్రువరాన ఆధ్వాన్ పరిగ్రహిత్తరుళిన ప్రపత్త్యపాయమ్. ఇప్రపాయన్దనై ఎరిగ్రహిత్తు ప్రయోజనాన్తరత్తై కొల్లొగ్వాగుమ్, సాధనాన్తరజ్జళై పరిగ్రహిత్తు ఇవనై ప్రయోజనమాకప్పన్ద్రువారుమాయిరుప్పర్ కళో పుఱిముళ్యార్. అజ్జనన్దిశ్శే ఇవనైయే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమాక అధ్యవసిక్కుమవర్ కళితే నమ్మూచార్యర్ కళో. ప్రాప్యమివనేయాకిల్ ప్రాపకాన్తరజ్జళై పరిగ్రహిత్తాల్ వరుమ్ కున్ద్రుమెన్దెన్నిల్ ; అవై సాధ్యముమాయ్ పలపుమాయ్ దుశ్యకముమాయ్ స్వరూపత్తుక్కు అననురూపముమాయిగుక్కుమ్ అప్పడిప్పట్టవైయెల్లామ్ త్యాజ్యమాక చొల్లప్పట్టన. ఒన్టాయ్ సిద్ధమాయ్ సుశకమాయ్ ప్రాప్తమాయ్ తనక్కు అవ్వరుకొన్దిన్ది క్కే యిరుక్కైయాలే “తస్మాన్నాన్యసమే

పాం తపసామతిగి క్షమాహుః” ఎన్ఱు పుకల్పసృష్టతాన ప్రపదనత్తిలే యాయత్తు ఇహోతు ఇహిర్ ఇహికిటతు.

ఇన్ఱ శ్లోక త్రిల్ పూర్వాధికతాలే సంసారత్తి క్రౌర్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కితార్. “సంసారసాగరం ఘోరమనన్తక్షేతభాజనమ్” ఎన్ఱుమ్ “పిఱవిక్కడల్” ఎన్ఱుమ్ సంసారత్తై ఒరు సముద్రమాక వాయత్తు అచివ్వుడైయార్ శొల్లిప్పరువతు. ఇవరుమప్పడియే అరుళిచ్చెయ్కితార్ “భవాభా” ఎన్ఱు. “తృష్ణాతోయే మదనపవనో ధూతమోహోర్నిమా లే దారావర్తే తనయసహజగ్రాహ సంఘా కులేద । సంసారాభ్యే మమాతి జలధౌ” ఎన్ఱు నూక్తియుమ్ ఇన్ఱే స్మర్తవ్యమ్

[విషయవిషధర వ్రజవ్యాకులే] సంసారత్తై సముద్రమాక రూపే త్తమైక్కుచ్చేర్ ఇరొన్ఱుపే శేవణమిట్టరుళికితార్. పామ్బుళిళుమ్ ముతలైళిళుమ్ ముతలియ పల దువ్వుజన్ఱుళుక్కు సముద్రమ్ ఆన్ఱదిమా యిరుక్కితాప్పోలే యాయత్తు ఇన్ఱ సంసారద్దానుమిరుక్కుమ్మగి. శిబ్దాదివిషయజ్ఞభాకిట పామ్బుత్తిరళిళిళుమ్ జనన మరణజ్ఞభాకిట ముతలైత్తిరళిళిళుమ్ ఇన్ఱ సంసారసాగరత్తిలే కిడక్కిన్ఱన కిడిర్. పామ్బుళిళుమ్ అకిప్పట్టవనుక్కుమ్ పిషయజ్ఞభిళిళుమ్ అకిప్పట్టవనుక్కుమ్ మతిమయక్కుమ్ ఒత్తినుక్కైయాలే విషయ జ్ఞత్తే విషధరజ్ఞభాక చొల్లుకిటతు ఇన్ఱముమ్ ఉమ్మకున్ఱు విష శిత్తాల్, విషధరజ్ఞభిత్కాట్టిలుమ్ విషయజ్ఞభి క్రౌర్యత్తిలే మేఱుట్టవైయెన్ఱు శొల్లత్తకుమ్ ; “విషస్య విషయాణాంచ దూరమత్యన్తమన్తమ్ । ఉపభుక్తం విషం వాన్తి విషయాన్సన్రణాదపి ’ ఎన్నానిన్ఱతే. అతావతు - విషమానతు సమ్మళ్ళేపుకున్దాలన్ఱి కేవలమ్ స్థగమాత్రత్తాలే నల్లివైవిల్లి వికమాట్టాతు, విషయ

జ్ఞోవేన్నీల్ స్మరణమాత్ర త్తిలుమ్ * కొడువకమ్మియినిలోవీత్ త్తి
క్కుమైక్కుమవై యం యిరుక్కైయాలే విషయజ్ఞళిక కొడుమై
యైప్పల్లీ విషమే నన్దెన్నులామెన్దె.

[విషయవిషధర=] సుముఖ నెన్దిట నపకవిశేషమ్ ఎమ్మోరు
మాన్ తిరునడికళిలే శెచ్చుక్కిట్ట, పెరియతిరువడి ఓసిచ్చెన్దు 'ఎంక్కు
ఆమివ మాయిరుక్కిటవితై కైక్కొణ్ణు నోక్కువతే!' ఎన్దు వెలుత్తు
దేవరీరై యుమ్ నాయ్ ద్విమూరై యుమ్ నెడుక్కాలమ్ శుచున్దుతిరిన్దేనే,
అతక్కు నాన్ ఎన్ పెన్దేన్దే? ఎంక్కువాయ్ త్త ఉన్దెయ్యమ్
విలక్కిప్పోరుక్కితేరే! ' ఎన్దా నెన్దు పురాణ పరిధమానతొరు కత్తె
యిన్దు; అన్ద విషధరన్ ' విన్దుళార్ పెరుమాళ్కుడిమై శెయ్యమవ
నాన పెరియతిరువడియైయిమ్ మతిమరుళప్పణ్ణ వల్లనానాప్పోలే
విషయజ్ఞళుమ్ అత్తిరునడిపోన్ నారాన జ్ఞానినామగ్రేసరర్ కత్తై యుమ్
మయక్కి నలియవన్దేన్దా మెన్దుణర్ క. సంసార త్తిలే ముముక్షుక్కు
ళాయ్ కైజ్కర్య త్తిలే అవగాహిత్తిరుక్కు క్కడవరానవర్ కత్తై
యుమ్ నెరుక్కుమితే విషయ జ్ఞళో ఒరు విశ్వామిత సుగ్రీవాదికత్తై
క్కణ్ణోమే జ్ఞానాధకనాన విశ్వామిత్రనకప్పడ ఒరువిషయ త్తిన్
కాట్కుడైయిలే "అహోరాత్రాపదేశేన గతాస్సౌనత్సరా దళ"
ఎన్నుమ్మడి నెంజ్కాలమ్ మణ్ణిక్కిడదానితే. పెరుమాళ్కు ప్పరివ
రాన మహారాజర్, పెరుమాళ్లై మిన్నుక్కుమ్ ఇడిక్కుమ్ ఇరై
యాకపిట్టవైత్తు నామమానమ్ విషయ గ్రామవ్యగ్ర రాయ్ క్కిడదానే.

[జననమరణ సక్రచక్రాస్పదే] కడలిలే యిన్దెన్దెర్ కళో ముగ
లైకళుక్కు త్తప్పిప్పిత్తైక్కుమాణ్ణాతాప్పోలే ఇన్దసంసార త్తిలే జనన
మరణజ్ఞళో ఈడుడుత్తుచూయ్ త్తు. సంసారిక భాకితార్ ఐహిక త్తిల్
పుణ్యపాపరూపమాన కర్మజ్జళై ఆజ్జత్తుమ్ ఆముష్మిక త్తిల్ స్వగన్

సరకజ్జలిలే యనుభవిత్తు కర్మ శేషత్తోడ భూమియిలే గభావాసమ్
 పట్టుకైక్కు వగుమ్వల్లియిలే ఇన్వాత్తా పడుమ్ ఎలివగనై వేదార్త
 త్తిలే పఞ్గాగ్నివిద్యైయెత్తోరు ప్రదేశ త్తిలే ఓతివైత్తతు. అతానతు-
 యాతినాశరీరత్తాలే సరకానుభవమ్పణ్ణి అశ్వరీరత్తై అశ్వేపాకట్టు
 అనస్తరమ్ పుణ్యశరీరత్తై పురిగహిత్తు స్వర్గానుభవమ్పణ్ణి అశ్వరీ
 రత్తై అశ్వేపాకట్టు నూత్తుశరీరత్తోడ నిరాలమ్మనమాన ఆకాశ త్తిలే
 పతిక్కక్కడవక; ఆదిత్య్ త్తిలే త్తిరిణజ్జళాలే హిమవాల్ హిమత్తై
 ఉపాదానమ్పణ్ణి అత్తాలే ఆకాశ త్తిల్ మజ్జిక్కిడక్కిట అత్తావై
 గ్రహిత్తు మేఘత్తిలే పుళివిడ్కడవక; అశ్వే అన్దహిమమ్ పఞ్క
 రూపేణ వధేక్కుమళపుమ్కిడన్దు పఞ్కధారైకళోడే భూమియిలే
 పతిక్కక్కడవక; అన్దజలమ్ సన్యత్తుక్కు ధారకమాయ్ పుకు
 మళవిలే తద్దావరా సన్యత్తిలే పుకక్కడవక, అన్దసన్యమ్ పక్వ
 మాయ్ అన్దరూపేణ పాణమిక్కుమళపుమ్ కిడన్దు అన్నమానతు
 పురుషశరీర త్తిలే పుకున్దు శుక్లమాయ్ పురిణమిక్కుమళపుమ్ శైల్ల
 అశ్వేకిడన్దు స్త్రీపురుషసంయోగత్తాలే శుక్లద్వారా స్త్రీశరీర త్తిలే
 పుకున్దు “ఇచ్చిన్యామాహుతావాపః పురుషసచసో భవన్తి” ఎన్ది
 అపడియే గభామాయ్ పరిణమిక్కుక్కడవక గభావాసమ్పణ్ణి
 మోత్తు “అత్తామ్మకటుక్కున్న్ది అవన్దైమాత్మభోజన్తైః । అతితాపి
 భిరత్యధణం వధేమానాతివేదనః ॥” ఎన్దిఅపడియే మాత్మభోజన
 త్తిల్ అన్దభూతజ్జళాన క్రూరద్రవ్యజ్జళాలే శోడరిల్లిప్ప ఈయ
 మోత్తులే తుడియానిట్టుమ్; ఇన్ద్రేశేత్తోడే గభాతుమ్మనుకిట
 పైయిలే కట్టుణ్ణ అవయవజ్జళై నీట్టుముడక్కనూట్టాలే “క్షేతాన్ని
 ప్కాన్దిమాప్నోతి జరగాన్తాతురాతురః” ఎన్దిఅపడియే క్షేతేన
 జనిత్తు బాల్యదత్తైయిల్ అశుచిప్రసవజ్జళిలే తుక్తయ్యుణ్ణ “కణ్డూ

యనేపిచాశక్తః పరివర్తేష్యసీశ్వరః । స్నానసానాదిచాహారమవా
 ప్నోతి వరేచ్ఛయా ” ఎన్నిటపడియే తినపుతిష్టవిడతై చ్చుటితిల్
 కడి తవన్ద్రైత్తుడై తల్ శెయ్యమాట్టాతే ధారకాదికళుమ్ పరా
 ధీనమాయ్ ఇప్పడి మహత్తాక్లేశేన అతిశైశవకాలజైప్పోప్పి,
 తానే ఒరుప్రవృత్తివణ్ణ తుమనానవళవిలే “తస్మాద్భార్యే వివే
 కాత్సా యతేత శ్రేయసే నచా” ఎన్నిటపడియే భగవత్ప్రవణనాక
 ప్రాప్తమాయరుక్క, “బాల్యే క్రీడనకానక్తాః” ఎచ్చు లీలైయోడే
 కాలజైప్పోప్పి, యావనావస్థయిలే నరకహేతువాన విషయాస్త
 రజ్జళోడే పోతుపోప్పి జరైయిలేవన్దకప్పట్టు అశక్తియోడే కాలమ్
 కట్టిత్తు నినైవిన్దియే యిరుక్కచ్చెయ్తే ఇడివిఘ్నాంతోలే మర
 ణమ్ప్రాప్తమాక “క్లేశాదుత్త్రాన్తిమాప్నోతి యాన్యశీఙ్ఘరీడితః ”
 ఎన్నిటపడియే ఉత్కృమణదశైయిలే మహత్తానక్లేశతై యనుభవిత్తు
 అనన్తరమ్ మృత్యుపరవశనామ్. ఇతువితే సంనాడికళుడైయ
 యాజైయిగుక్కుచ్చుడి.

జననానిచ మరణానిచ-జననమరణాని ; సక్రాంతం చక్రాణి;
 జననమరణాన్యేవ సక్రచక్రాణి ; తేషామాస్పదమ్, తస్మిక్. జనన
 మరణజ్గతైస్తతు జరామరణ గర్భానిరయయాతనాదికళాన సంసార
 త్తిక్ కార్యవగజ్గతైల్లావన్ద్రైయమ్ శోన్నపడి [భవాభౌ]
 భవనూజితం సంసారమ్ ; స ఏన అధ్విః - సముద్రః. అపరిచ్ఛేద్య
 మాకైయాలుమ్, ఇహ్నివర్కళుక్కు స్వయత్నత్తాల్ కరైయేఱ
 పోకామైయాలుమ్, ఉల్భిరుక్కున్దనైయమ్ నానాప్రాణికళాలుమ్
 నలిపువట్టుత్తీరవేణుకై యాలుమ్ సంసారమానతు సముద్రమాక
 రూపిక్కుప్పదుమ్. “ఇన్నముశేనత్తోన్తి” ఇత్యాదిప్పడియే ముక
 ప్పిలే ఆకవణకమాయురుక్కుమ్తన్దై ఒత్తిరుక్కైయాలుమ్ సాగర

మెన్నలామితే. జరామరణగర్భ నిరయయాతనాదిశుక్కుక్కారణమాకియ అవిద్యాకర్మవాసనారుచి ప్రకృతిబద్ధ సముదాయమ్ సంసారమెనప్పగుమ్ ఇప్పటిప్పట్ట సంసారసముద్రత్తిలే [లురక అహమ్] “ఆవారార్ తుచైయెనలై నీర్ క్కడలుళియ్యున్దుమ్ నానాయ్ పోల్, పిఱవిక్కడలుళినిన్దు నాత్తుళన్దు” ఎన్నిఱపడియే ఓర్ అవ లమ్మమిన్దు క్కే ఇఱ్ఱుమఱ్ఱుమ్ తట్టిత్తడుమాఱుకిన్దు అడియే.

[అగతిః అశరణః] ‘గమ్యత ఇతి గతిః’ ఎన్టాయ్ గతిశబ్దమ్ ఇన్దే ఉపేయ [ప్రాప్య] తై చొల్లక్కవతు. “ఉపాయే గృహ రక్షిత్రోశ్చబ్ద శ్చరణమిత్యయమ్” ఎన్నిఱపడియే శరణశబ్దమ్ ఉపాయత్తై చొల్లక్కడవతు. ఉనై ప్రాప్యమాకప్పన్ద్రీ వేటొన్దై ప్రాపకమాకప్పన్ద్రీయితల్, ఉనై ప్రాపకమాకప్పన్ద్రీ వేటొన్దై ప్రాప్యమాకప్పన్ద్రీయితల్ శెయ్ వార్ కళిలే ఒరుసనో అడియే. కర్మజ్ఞానాదిశై సాధనమాకక్కొన్దు ఉనై ప్రాప్యమాకప్పెఱ నినైప్పార్ గోష్ఠియిలుమ్ అన్వితనల్లే; ఉనై ఉపాయమాకొన్దు ఐశ్వర్యైవల్యాది త్సుద్రపురుషార్థజ్ఞై ప్రాప్యమాకప్పెఱవిరుప్పార్ గోష్ఠియిలుమ్ అన్వితనల్లే. శపాయోపేయజ్ఞలిరణ్దుమ్ నీయేయెద్దిరుప్పవకాణ్ అడియే.

[అహమ్] ఎకకార్యజ్ఞై అఱిక్తైక్కు త్తక్క జ్ఞానవిల్లాతన నాయ్, అఱిన్దాయ్ శెయ్ తుత్తలైక్కుట్టక్కొళ్ళుక్కైక్కు శక్తియిల్లా తననాయ్, అతుతానుమున్దానాలుమ్ స్వరక్షణత్తిలే ప్రాప్తియన్ద్రీ వనాయితే అడియేనిరుప్పతు. [త్వామ్.] ఒరువళ్ళుక్కై నిరప్పకైక్కు త్తక్క మేడుఉన్దానపడి. సవజ్ఞనాయ్ సవశక్తనాయ్ శేషియాకైయాలే ప్రాప్తనుమానవునై యెన్దై. [శరణం వృణే] ఉపా

యమాకప్పర్ ముకితే “ శివైయాలుమ్ శొల్లలుమ్ శెయ్ కైయి నాలుమ్ తేఃపిరానైయే - అడైన్ద ” ఎన్నిటపడియే కరణత్రయత్తా లముణ్డాన స్వీకారమ్ అధికారపూర్తిర్ ఉడలాకై యాలే అమ్మూ స్తుమ్, అపేక్షితమాయరున్దాలుమ్ * జ్ఞానాన్మోక్ష మాకై యాలే అవైయిరణ్డైయు మొట్టయ ఇజు మానసమాన పరణమాత్రతై చొల్లకిటతెన్దు శిలర్ శొల్లవర్ కళి ; వాచికమానవళవైయే శొల్ల కిటతెన్దు ఇనప్పిరాక్ పణిక్కుమ్మడి ; “ శరణవరణవాగియం యోదితా నభవతి బత సాపి ధీపూవికా ” ఎన్దు మేలే అరుళి చ్చెయ్ తతఱ్కు ఇన్దనివాహమ్ పొరుదియతామితే.

అగతిరశరణోహం త్వాం శరణమితి [శరణా భవేతి] వృణే ఎన్దు మన్వయ నూకలామ్. ఇన్దశ్లోకమ్ ముతలాక “ ప్రియమితరద థాపి ” ఎన్దు శ్లోకమళవాకవ్రశ్య దశశమ్ గారీవృత్తమ్ ; “ నయుగ రయుగయుక్ష్మ గారీ మతా ” ఇతి తల్లక్షణమ్. ... (౮౨)

శ్లో॥ అకృతసుకృతకస్సుదుష్కృత్తరః

శుభగుణలవలేశ దేశాతిగః ।

అశుభగుణ పరిస్పహస్రావృతః

వరదమురుదయం గతిగ త్వాం వృణే ॥

౮౩॥

పదవురై.

అకృతసుకృతః = అపృథుకృతతైయ

శుభగుణలవలేశ } నల్లగుణత్రిక్ అవలేశ

దేశాతిగః } త్రిక్కుమ్ అతి

మనస్థియాశవనాయ

సుదుష్కృత్తరః = సాపిష్ఠకళిర్ అగ్ర

దూరస్థనాయ,

గ్రణ్యనాయ

అశుభగుణ పర } కామక్రోధమ్ ముత

స్పహస్రావృతః } లియ పల్లయిరమ్

న్నాల్ అవ్యభవైక్కొన్లు 'ఎకపేరైచ్చొన్నాయ్' ఎత్తుమ్; శిల భాగవతర్ కాట్టిలే వభీహా కానిట్టు అవర్కళైహిసిత్తు ద్రవ్యాప హారమ్ వణ్ణవతాకచ్చిల కళ్యర్ ఉద్యోగికిఱవళివితే స్వకార్యా ధర్మాకప్పోకిఱ ఒరు శేవకన్ అవర్కళోపన్నే యాదృచ్చిమాక వస్తుళోస్త్ర అక్కళ్యర్ అన్దచ్చేవకనై భాగవతరక్షణాధర్మాక ప్పిక్తోడర్దన్దు వగువతాకసనైత్తు భయప్పట్టు విలక, అతుకారణ చూక అన్దశేవకనై 'ఎన్నడియార్ క్కాప్పాల్లొనాయ్' ఎత్తుమ్, ఒరువన్, కోడైకాలత్తిలే త్తెనయల్ తీయప్పక్కవాతే నీరుళ్ళ విడైత్తిన్దిన్దు వయలిలే వాయుక్కుడియాక నెడున్దూరత్తిలే త్తులై యిట్టు ఇతైయానిట్టు, మరుభూమియిలే నెడున్దూరమ్నడన్దు 'తుళి నీర్ పెత్తిల్ నమ్ప్రాణన్ ధక్కమ్' ఎన్నుమ్బడి ఇళైత్తువారాన్ద శిలభాగవతర్ అనకటియామల్ అన్ద నీరిలే త్తెజ్జళో శ్రీపాదమ్ ముత లా.వల్లొనై విళక్కి ఇళైప్పాటిప్పొక, అతు అడిగూక అవనై 'ఎన్నడియార్ విడాయైత్తిర్తాయ్' ఎత్తుమ్; ఒరువన్, తనక్కు శూరుగఁగురజ్జమాగునతిట్టుమ్ కాల్ మువేణ్ణుమ్పొళు వద్దిరుక్కొమ్ ఒరుపుణ్ణిణ్ణైట్టివైక్కొ, మ్మయిల్ ఇడర్వొట్టి శిలభాగవ తర్ అట్టే ఒతుజ్జియిరున్దుపోకి, తావన్తాత్రతాయ్ 'ఎన్నడియార్ క్కు ఒతుజ్జ నిటలైక్కొడుత్తాయ్' ఎత్తుమ్ ఇప్పడైకళిలే శిల ఆజ్ఞాత సుకృతజ్జళై ఎమ్మెగుమాన్తానే ఆరోపిత్తు మడిమాన్జాయ్దున తుణ్ణితే, అప్పొకి అవన్మడిమాన్జా యగవతట్టు ఏగ్గొ కృత్యలేశ ముమ్ శెయ్తేలేనన్దై

సుకృతమ్ శెయ్యాళొట్టిన్దిర కిన్ అజ్జన్ నువ్వుతముమ్ శెయ్యాళొట్టిన్దిరోవెన్న; [సుదుష్కృతరః] దుష్కర్మమ్ శెయ్త వర్కళిలే ఎన్నల్ మిక్కొరుణ్ణోవెన్జిత్తార్. సుకృతమిల్లాతవ్రాపాతి

దుష్కృతము విత్తయాకిల్ డ్డేరుప్పడలామే, శెయ్యచ్చొన్న నన్
 త్తైచ్చెయ్తైలవిర్దు విఃక్కప్పట్టనత్తై క్కుత్తాయటచ్చెయ్ తు
 పోన్దేన్దెత్తార్. [దుష్కృత్, దుష్కృతరః; సుదుష్కృతరః]
 ఎత్తనై ప్రశ్యయమేన్దోనాలుమ్ పర్యాప్తరాకిటిలర్ పోలుమ్.
 నామెల్లామ్ సమక్కిల్లాతి మేన్దైకత్తైచ్చొల్లిక్కొళ్ళ సంగచి నూతా
 ప్పొలే ఇవరుమ్ తిమక్కిల్లాతి తాన్ద్రుక్కిత్తైచ్చొల్లిక్కొళ్ళ ఇతా
 యాతపడికాణుమ్

శోరపుశోంపులాలే సుకృతమ్ శైయతీలీరాకిలుమ్ ఈరమ్
 ఇరక్కమెన్దు శోలపుపకిట శిల ఆత్మగుణజ్ఞాతామీ ఉన్దా మురుక్కు
 మోవెన్దు ; పావయేనుళ్ళపూరియమ్ అవై నడైయాడావెన్దితార్
 [శుభగుణలవలేశదేశాతిగః ఎన్దు.] శుభగుణస్య - సాత్వికతాఽఽ
 స్తికాయాదిసద్గుణస్య, యః లవలేశః - లంశమాత్రమ్ ; తత్ యత్ర
 దేశే వర్తతే తందేశమతిగచ్ఛతి - అసిక్రామతీతి శుభగుణ లవ
 లేశదేశాతిగః ; - అస్యైష్వమ్ శుభగుణముళ్ళ విడక్కియమ్ కాల
 తామోతే కడక్కిఁ జుమ్మమవనెన్దై. నాకొకుడియిరుక్కు మూఁలుమ్
 సద్గుణమమైయాతుకాణెన్దికార్ “యత్రాష్టాక్షరిసంసిద్ధో మహా
 భాగో మహీయతే । నత్తత్ర సచ్చరివ్యన్తి వ్యాధదుభిక్షతస్స రాః”
 ఎన్నుమాపోలే నాకొ వాఱుమూరిలే శుభగుణజ్ఞలో వేరీపశి
 యున్దుమాకాతే. “అకృతసుకృతః - అతఏవ శుభగుణలవలేశ
 దేశాతిగః” ఎన్దు అన్వయితార్ సంస్కృతవ్యాఖ్యాతా.

శుభగుణ మిల్లాతవోపాతి అశుభగుణము మిల్లెయాకిల్
నష్టామే , అజ్ఞమమిరుక్కుప్పెన్ శ్రీలే ఎన్నితార్ [అశుభగుణ పర
స్సహస్రాస్తతః ఎను.] దుర్గుణజ్యులి వృత్తున్ జ్వేల్లువార్ ఎక
వక్కులిలే యథేప్తమాక వృత్తున్ తిప్పణ్ణొక్కళ్ళలా మిన్నితార్ కాణమ్,

కామక్రోధలోభమోహ మదమాత్సర్యజ్ఞ శ్రద్ధాహ్నిలే వదనాఱు
దుగుణజ్ఞశ్చైయేయితే నాటూర్ ఓలైవ్పఱత్తిలుమ్ శిలన్మక్కిళి
లుమ్ కణ్ణఱివతు, ఎకపక్కలిలే కాణవ్పకిత్ ఆయిమ్ పశినాయి
రమ్ ఎన్మకణక్కిలే అవన్ద్రైక్కణ్ణఱియలమ్మడిర్ ఎన్ఱిఱార్ పో
లుమ్. అశుభగుణానాం పాపహస్రమ్, తేన అవృతః - ఆచ్ఛా
దితః=ఓగోమ యిర్ కుట్టెక్కుమ్ ఓరాయిమ్ దుగుణజ్ఞశ్చ కాణ
క్కిడైక్కుమ్.

ఇష్టసిష్టట్ట అకియే [ఉరుదయః వరదం త్వాం గతిం
ప్రణే.] ' సినియైత్తమరర్ పెరువిశుమ్మరుళుమ్ పేరుళాళ
నెమ్మెరుమానాయ్, ' మశిమాశ్శళి శూన్ద్రన్ద్రు కాయకచ్చియిలే
వన్దరుమ్ మామణివణ్ణనాయెన్దరుళియిరానిన్ద దేవరీరై అనిష్ట
నివృత్తిపూర్వకమాక ఇష్టప్రాప్తియైష్టణ్ణిత్తరవల్ల ఉపాయమాక
ప్పన్ద్రుకితే. " వధాహామపి కాకుత్స్థః క్షయాయా పర్యపాల
యత్ " ఎన్దు - తీరక్కటియ అసరాధన్బుణ్ణిర కాకపక్కలిలే
కారియమ్ శెయ్త క్కప్పై దేవరీరడత్తిలే కణ్ణశివన్ద్రుక్క ఇరి
ఎంక్కెన్నకుత్తె యెన్ద్రుడి. ఉరుదయః - అపాకరుణానిధిః ;
పేరుళాళ. ... (౮౩)

శ్లో॥ శరణనరణవాగ్మయం యోచితా

న భవతి బత సాపి ధీపూనికా ।

ఇతి యది దయసీయతా మయ్యహేమా

వరద! తవ భవేత్తతః ప్రాణిమి ॥

౪౮ ॥

పదపూర్వే.

అహో వరద !—వరదరాజనే!,
 యా=యాతొరు
 ఇయమ్=ఇంద్ర
 శరణవరణవాక్=శరణాగతివాక్కునకు
 ఉదితా=(అడియేనిడ త్రిల్) ఉద్దా
 యిల్లో, సాపి=అతువుమ్
 ధీపూర్ణికా } బుద్ధిపూర్ణికమల్ల ;
 నభపతి }

బత !—అన్దో !
 ఇతి=ఎన్దు (తిరువుళ్ళమ్మల్లో)
 మం=అడియేమితు
 దయనీయతా=ఇరక్కమానకు
 తవ=ఉనకు
 భవేద్యం=ఉద్దాకు మేయానాల్
 తతః=అతువుమ్
 ప్రాణిమి=పిల్లై త్రిడువేణ.

[శరణవరణవాగిత్యాది] దేవరీరో పేరరుభాళప్పెరుమాభా
 యిరానిన్ద్రీ ; అసియేనో “ భవ భూలరక్ ” ఎన్దు పసి పిఱవిక్కడ
 లుళ్ ఆత్మన్దు తుళజ్జానిన్ద్రే ; ఆనపిచ్చు దేవరీర్ అరుళుక్కు పాత్రమ్
 తేడమవరాయమ్ అసియే అరుళ్ పురివాగై త్తేడమవరాయ
 మిరుక్కిఱ ఇన్దిరుప్ప క్కేల్పు అడియేనై దయనీయనాక త్తిరువుళ్ళ
 మ్మల్లో, బుమాకిల్ అడియే ఉయ్యత్తై త్రియెన్ద్రార్.

“ ఇరైత్తు నల్ల మిన్దుక్కిళ్ తై యానుమేత్తివే ” ఎన్దుమ్,
 “ ఎప్పడియారా మిలైక్క క్కురుట్టా మిలైక్కమెన్నుమ్ అప్పడి
 యానుమ్ శొన్నే ” ఎన్దుమ్ శొల్లుమాపోలే అడియే ఏతో
 త్పణచ్చేద కణ్ణాయనాదివిశేషతయా అబుద్ధిపూర్ణకమాశ
 చ్చొన్న శరణవరణవాక్కై ఉపాయకోటియిలే అన్వయిప్పిత్తు అడి
 యేనై నేక్కోక్కనినై యాతే కేవలమ్ స్వకీయనిహేతుక కృపై
 యాతే నాన్దో విశ్వేణమెన్దితారాకపుమామ్.

[హే వరద !, యా శరణవరణవాక్ ఉదితా] “ వరద !
 శరణమిహంత్యాం వృణే ” ఎన్దుమ్ “ వరదమురుదయం గతిం
 త్వాం వృణే ” ఎన్దుమ్ యాతొరు శరణవరణవాక్కు ఉద్దాయిల్లో.

[సేయమపి ధీపూర్వికా నభవతి] “మనఃపూర్వోవాగుత్తరః ” ఎన్టమ్, “యద్ధిమనా ధ్యాయతి తద్వాచా వదతి ” ఎన్టమ్ శాస్త్రముజ్జేయాకిలుమ్ ఉచ్చాస్త్రనాన అడియేనశలిల్ మనస్సహ కారమిన్తి క్కేకాణ్ అతున్ణాయ్ తత్తు. “ ఇత్యుక్తికైతవశశేన విడ మ్బయ్యామి తానమ్మ! నత్యవచసః పురుషా పురాణా ” ఎన్నమ్ కణక్కిలే శొల్లిన్ద్ర త్తనైయితే. [ఇతి] ఇత్యుక్తాధ్యోః ఎన్టపడి. * ఉభ్యవారుళ్ళిన్ద్రైల్లా ముడనిరున్దటియుమవరాన దేవీరుక్కు ఇన్ద పరమార్థమ్ తెరియ్యామైయిలైయే ; ఇతు శేరిన్ద్ర, [మయి దయనీ యతా తవ భవేద్యది.] ‘ఇన్ కైమ్ముతల్కొన్ణు రక్షీక్కుత్తక్కు వనల్లక్ ; కేవలమ్ నమతు సిహేతుకకృపైక్కే విషయభూతా’ ఎన్ట తిరువుళ్ళిమ్మన్ద్రుమాకిల్. [తతః ప్రాణిమి] అవిగక్కుగుడి యాక ఉయ్న్ద్రపాకక్కుడవే. ఇత్తూల్ - “ఉత్తమనత్త లెన్నినై నిగున్దాయ్ ” ఎన్టిఱడియే ప్రాప్తిక్కుసాయను అవన్తిన్తెపు ఎన్ట తాయ్త్తు.

“ఉదితా” ఎన్బుత్తై ‘వద’ ధాతున్ కర్మణి క్తప్రత్యయాన్త రూపమాకక్కుళ్ళిల్ “శొల్లప్పట్టతు” ఎన్ట పొగుళామ్ ; అనాల్ ఇన్దే అతు అన్వనమ్ ; ఉత్ ఎన్నమ్ ఉననకాపూవకమాన ఇన్ ధాతువిల్ ౩ ర్తిరక్త ప్రత్యయన్తరూపమాకక్కుళ్ళితే శిఱ క్కుమ్. ఉదితా - ఉన్నన్నా ఎన్టపడి. ‘ఉక్తా’ ఎన్ట పారుళ్ కొన్ణాల్ ఉక్తిక ర్తృత్వన్ తమక్కు ఉళ్ళతాకల్తోన్ద్రుమే ; ‘సాపి న ధీపూర్వికా’ ఎన్ట్రోడు ఇణజ్జాతే, ఆకైయాలే ‘ఉన్నన్నా’ ఎన్టే పారుళాకక్కుడవతు ఎన్నుడైయ నిన్తేవిన్తిక్తే అతు తానే ఉన్ణాయ్ కొన్ణు నిఱ్కున్ణున్తనైయెన్ద్ర. “దయనీయతా ” ఎన్టతు - ‘దయనీయోయమితి బుద్ధిః’ ఎన్టపడి. ‘ప్రాణిమి’ ఎన్ట వర్తమాన

ప్రయోగమాయినమ్ భవిష్యదథఃమ్ కొశ్యచడుక్కుమ్. నూ॥
“వతఃమానసామీప్యే వర్తమానవద్వా” ఎన్నక్కడవతితే. (౮౪)

శ్లో॥ నిరవధిషు కృతేషుచాఽఽగస్త్వహాః

మతిరనుశయిసి యదిస్యాత్తతః ।

వరద ! హి దయసే నసంశేమహే

నిరనుశయధియో హతాహై వయమ్ ॥

౪౫॥

పదపూర్తి

వరద ! = వరదసే !,

అగస్త్వుః = అపరాధజ్ఞానవై

నిరవధిషు = ఎల్లెయిదోలవై యాక

కృతేషుసత్త్వః = శ్రేయస్పట్టపోతిబుమ్

మతిః = బుద్ధియానకు

అనుశయిసిస్యాద్యది = పశ్యాత్తాపతై

యదైయతాకుమయాకిర్

తతః = అన్త అనుతాపమడియాక

దయసేహి = ఇరజ్జియరఖోవాయ్కాణ్ ;

నసంశేమహే = (ఇతిర్) సంశయపుడు

కితోమిలై ;

నియంతః = నామావైష్టాల్

నిరనుశయధియః = అనుతాపమదోల బుద్ధి

యైయదైయవర్కళాక

హతాః = క్షేపిష్టానోమ్.

హై ! = అహో !

[నిరవధిష్టిత్యాది] అర్థదయసియతైక్కుమ్ అవ్వరుకు
పట్టేక్ పావియేనెన్గితార్. శ్రేయతకుగ్గ్రిజ్జుళుక్కు అనుతపిక్కు
వేఱుమే చేతననానవాశిక్కు పాపజ్జళినుడైయ ప్రాయశ్చిత్తజ్జళితే
అనుతాపమితే ముతల్నిట్టతు “అనుతాపాదుపరమాత్పాయ
శ్చిత్తోన్ముఖత్వతః । తత్పూరణాచ్చాపరాధాన్యవేఱే నశ్యన్తి
పాదశః” [రవాన్యత్రయసాచే] ఎన్టమ్, “పాపే కృతే యది భవన్తి
భయానుతాపలజ్ఞాః పునఃకరణమన్య కథం ఘటేత” ఎన్టమ్ శ్లో
క్కడవతితే “కృతే పాపేఽనుతాపా వై యన్య పునః ప్రజా
యతే । ప్రాయశ్చిత్తంత తస్యైకం హరిసంస్మరణం పరమ్.”

ఎన్ఱ ముణ్ణితే. తీరక్కభీయ అసగాధజల్ శెన్ణినాలుమ్ 'ఐయో' ఎన్ శెయ్ శోమ్ ' ఎన్ఱ కైయైప్పిశెన్ఱ అనుతప్పివాకిలుమ్ పెన్ఱ మి తాకిల్ ' ఇనియివన్ తీనెటియిల్ పు కాతే శెవ్వనేవ ర్తిప్పాన్ ' ఎన్ఱ తోన్ఱ్ఱి ఎమ్మెరుమాన్ కప్పైయై ప్పికివిడుకైక్కు ప్పాన్ఱాకుమ్ ; ఇన్ఱ అనుతాపముమిన్ఱిక్కే మేన్మేలుమ్ పావజ్జశైక్కుడుపూరిప్పతి లేయే నోక్కుడైయనాన పావియేనుక్కు ఎమ్మెరుమాన్ కప్పై శెయ్య ఎన్న పన్ఱ్ఱాశున్ఱు? ఇని నామ్ అదకప్పైయై ఇల్లిన్ఱేపా మిత్తినై యాకాతే యెన్ఱుకొన్ఱు వయిఱుపిడిక్కిఱార్.

[నిరవధిషు ఆగస్సు కృతేషుసత్స్వపిచ] ఎన్ఱైనులాత అప రాధజల్ శెయ్యప్పట్టపాతిలుమ్ [మతిః అనుశయినీస్యాద్వది] బుద్ధియానతు అనుతాపభరితైయామాకిల్. అనుశయః అస్యా అస్తీతి అనుశయినీ - ఎన్ఱ ఇనిప్రత్యయాన్ఱమ్. [తనశోయనే=] తహిన్ దయేధాః ఎన్ఱపః “ వర్తమాననామీప్యే వర్తమాన వద్వా.” [నసం శేమహే] అపరాధస్సన్ఱి అనుశయిక్కునువకళ తిఱత్తిలే పోర ఇరన్ఱి మరుల్ పిరెన్నుమిడత్తిల్ సంశయమైనర్కిక్కు పెన్ఱ్ఱిలోమ్ [నినుశయధియో వయం హతాః] అన్ఱ అనుతాప మిల్లామే కెట్టేన్ఱాన్ఱార్. [హై!] ఓర్ అనుతాపమాత్ర త్తాలే కన త్తపేఱు పెఱలంమాయిరుక్కు పావియేనిల్లిన్ఱతు ఎన్న దాభాన్ఱన్ఱమ్! — “కృతేషు నిరవధిషు ఆగస్సువిషయే” ఎన్ఱ విషయనస్తమియాకిపుమ్ కొళ్ళలామ్. ... (౮౬)

శ్లో॥ శరణవరణవాగ్నియం యాఽద్య మే

పరద! తదధికం నకిఞ్చిన్ఱమ్ !

సులభమభినుతాధానం సాధనం

తదయమవసరో దయాయాన్ఱవ !

పదవృత్త.

వరద ! = వరదనే !,

అద్య = ఇప్పటి

మే = అడియేనుక్కు

యా = యాతారు

ఇయమ్ = ఇంద్ర

శరణవరణవాక్ = శరణాగతివాక్కనతు

(అభూత్) = ఉద్ధారు బోధో,

తదధికమ్ = అత్యుక్తమే అట్లుతాయ

సులభమ్ = సుకరమయ

అభిమతాధికమ్. అపేక్షితఫలప్రదమాన

కి ఇచ్చిత్ సాధనమ్ = యాతారు సాధనము

మమ న = అడియేనుక్కులై ;

తత్ = ఇప్పుడి అనన్యోపాయనాయగు

పుతనాలే

అయమ్ = ఇంద్రమయమానతు

తః = ఉన్నదైయ

దయాయాః } అరుళ్ ప్రసరిపుతయు

అవసరః } వాయుత్తికాలమ్.

[శరణవరణవాగిత్యాది.] నిరవధిమాన అపరాధజ్ఞైష్ట్యస్తి

అనుతాపలేశము మిల్లాతిరున్నాకిలుమ్ ఎకవక్కులిలే శరణవరణ
వాక్కు ఒన్లుణ్ణితే; అతుతా అబుద్ధిపూర్వకై యేయాకిలుమ్ ఏతే
నుమొగు న్యజమాత్రమై పోరప్పొలియప్పెరుక్కి క్కనఁకు
క్కార్యమ్ శెయ్యునరాన దేవరీయక్కు అతుతన్న ఒరుపన్ద్రా
శాకక్కొళ్ళ విరకుణ్డే. అప్పడియేకొణ్ణ ఇవ్వళవిలే క్కమైయై పుక
విడప్పారీరెప్పతార్.

‘శరణవరణవాక్కుతానుమ్ అబుద్ధిపూర్వకమెస్తిర్, అను
తాపలేశముమిలైయెస్తిర్ ; సుకృత సుగుణాదిభుక్కు స్రస్త్రియే
యిలైయెస్తిర్ ; ఇవ్వళవిలుమ్ దయైఁల్లవేణుమెన్టుమాత్తిరమ్ వడి
మిడావిస్తిర్ ; ఇతు ఎజ్జనేయావతు ? ; నామ్ దయైఁల్లమొప్ప
తైక్కు ఉచప్పళ్ళలిలే ఏతేనుమొగు కైమ్మొళుణ్ణాకవేణుమే, అతు
చ్చుచ్చియే దయైఁల్లవేణుకిల ఇన్దదయై సావత్రికమాక వేణ్ణి
వరుమే ; * ఎల్లీగుమ్ విడుపెన్ద్రాబులకిలైయామే , ఎన్నుడైయ
ఒరు విభూయైక్కులైయై లీలైయై ఉచ్చిన్నమాక్కవేతే సీర్ పర్

వృతు; ఇతు తకుతియన్ ద్రితుకాణమ్; ఉమ్ళక్కలిలే ఏతేను
 ఒరు కైములెలుణ్ణాకిల్ శొల్లిక్కాణీర్ ' ఎన్దు పేరుభాళక తిరు
 పుళ్ళమాక , దేవరీర్ సిద్ధోపాయమాయగున్దువైత్తు ఎత్తలైయిలే
 శిలఉణ్ణోవెన్దు పార్క్కై శాలవల్లికితాయగున్దుత్తి! , ఎక్కొక్కలిలే
 యుమ్ సాధనమెన్దు కేరిడలావత్తు కాణక్కిడైక్కవేణుమెన్దు దేవ
 రీరుక్కు నిబన్దుముణ్ణాకిల్, కీర్తించున్దు శరణవరణవాక్కు తన్నైయే
 అవలమ్మమాకొక్కొళ్ళలామే; అతఱ్ఱు మేఱ్ఱుట్టశొరు సాధనమ్
 ఎన్నశవిలేకిడైయాతు; యాదృచ్చికమాకత్తోన్దు ఇన్దశరణవరణ
 వాక్కైయుమ్ కాఱ్ఱుడైక్కొణ్ణ ఇతిలుమ్ విఞ్ఞాయతొరు సాధనమ్
 ఎన్నశవిలే యణ్ణాక వేణుమెన్దు విగుమ్మిన్ ద్రాకిల్ అన్దవిరుక్కుమ్
 ఊమనార్ కణ్ణకనవిలుమ్ ప్పుతాయొమ్మీయుమత్తనై; పిన్దు
 అరుభుక్కు అవకాశమ్కిడైయాతే ' ప్రాప్తనూన సమయత్తైయుమ్
 ఇన్దున్దోమే! ' ఎన్దు దేవరీర్ పశ్చాత్తపిక్క విత్తేపుకకిటీర్ , అతు
 వేణ్ణాకాణమ్ ఇన్ద శరణవరణవాక్కుత్తైయే అలభ్యలాభమాక
 కొణ్ణు ఎన్నై వలైయుళకప్పడుత్తప్పారీర్ ఎన్దితార్.

“తదధికం సులభమభిమతాధాదం సాధనం సకీర్షిన్మను”
 ఎన్నైయాలే “శరణవరణం సాధనమ్” ఎన్నుమిడమే సిద్ధమాకా
 నిఱ్ఱు ఏతద్విరుద్ధమాక ప్రపత్తియై అనుచాయమెన్నై అన్యతమెన్దు
 ఎన్దుతివైత్తా నొరుఱక; కార్యమ్ శెయ్యవేణుమిడత్తు ఒరుసాధనత్తై
 అవలమ్మత్తే శెయ్యవేణుమెన్దు నిబన్దుముణ్ణాకిల్ ఇన్దశరణవరణ
 వాక్కుక్కుమేఱ్ఱు ఒరుసాధనమ్ కీడైక్కమాట్టాతెన్దు అరుళి
 చెయ్తతుకొణ్ణే ప్రపత్తిక్కు సాధనత్విమ్సిద్ధమస్సార్ “అధవా
 మాతరంగచ్చేత్” ఎన్ద్రమాణత్తైక్కొణ్ణు మాత్మగమమ్ శాస్త్రీ
 యమెన్దు స్థాపిక్కపుమ్ పల్లర్కిడిర్. “నభవతి బత సాపి గీపూ

వికా " ఎన్దుగుళిచ్చెయ్ తనర్ ప్రపత్తియై సాహుమాని త్తిరువుళ్ళి
 మ్మన్ శ్రీనారెన్ద్రై సాహసచూనుత్తనై. " శరణవరణమ్ " ఎన్నవుమ్
 కూళి " శరణవరణవాక్ " ఎప్పవర్తిరువుళ్ళిమ్ ఎన్నాయిగున్దతు ।
 " ఉపాయస్వప్రాప్తేరునిషదధీతస్స భగవాన్ ప్రసజ్యై తస్యోక్తే
 ప్రపదసనిదిధ్యాసవగతి । తదారోహః పునాం సుకృతచరిపాకేన
 మహతా నిదానం తత్రాపి న్యయమభిలషమాణనిపుణః. " బ్రహ
 న్యశ్రయసాగే ఎన్దుమ్ " ఇయం కేవలలక్ష్మీశోపాయత్వప్రత్న
 యాగ్మికా । స్వపేతుత్వధియం రున్దే కింపునస్సహకారణామ్. "
 [న్యాసాధిగ్ధాజ్ఞనే] ఎన్దుగుళిచ్చెయ్ త దేశికకతిరువుళ్ళిమ్ పుణ్
 పడుమ్మకి మనాసియనూక్తికళుక్కు స్వచ్ఛన్దమాక అపారణజ్ఞల్
 వణ్ణవతు అసాజ్ఞమ్.

ఇన్ద్రక్షిలే సాహమాక వైరువిషయమ్ శొల్లువోమ్. కడలిలే
 వలైశీకి మత్స్యధికళోసిశిత్తు జీవిప్పనెరు శెమ్మగవన్, ఒగునాల్
 మహాఘమాతూరు రత్నమ్ కడలిలేక్కిడైక్కిప్పన్ ద్రాన్ ; అత
 నుడైయ మత్తప్పై అవన్ అతీయమాట్టాశననాకై యాతే " గూమ
 తియమ్ తిల్లైక్కుమ్ కొడిమాళికై శూన్ తేరువిల్ శెయ్దుముత్తు వెణ్ణై
 త్తెనచ్చెచ్చు మున్నిల్ వలైక్కై నులైప్పావైయర్ మాఱు" మహాలే
 అన్దరత్నైక్కిణ్ణుపోయ్ ఒగవ్యాపారియిడత్తిలే స్వల్పవిలై కూటి
 విన్ బువిట్టాన్ ; అన్దవ్యాపారి రత్నత్తికమతిప్ప నన్దుణ్గొన్దవనాకై
 యాలమ్ వాణిజ్యైకజీవియాకై యాలమ్ అవన్ అత్తైక్కిణ్ణు
 పోయ్ ఒగుసావణ్ శౌమనిడత్తిలే క్రమమాక అతఱ్కుళ్ళవిలై కూటి
 ఆయిరమ్ వరాహనుక్కు విన్ ద్రాన్. పిఱకు అన్దన వణ్ శౌమన్
 అన్దరత్నై త్రాన్ విన్నునై శెయ్దునినైయాతే అతనై పెరియతొరు
 హరత్తిలే ఇణ్ణైత్తు స్వయంభోగాహమాక అమ్మైత్తుక్కిణ్ణాన్.

ఆక ఇంద్రకైయిల్ ఒరురత్నత్తుక్కే మూన్టు ఆకారజ్జల్ ఉడ్డాయిన;
౧. న్నల్పవిలైక్కు మాఱుతల్, ౨. క్రమమానవిలైక్కు మాఱు
తల్, 3. విలైక్కు ఆట్టుడామల్ న్నయంభోగ్యమాకక్కొళ్ళప్పగు
తల్—ఎన్టు మూన్టువకైకల్ ఒన్టుక్కేకూడినాప్పోలే ప్రపత్తిక్కు
మిజ్జనే మూన్టు ఆకారజ్జల్ కూఱుమ్. రత్నత్తిక మతిపై అఱియ
మాట్టాత ధీవకపోలే ప్రపత్తియిక్ శీర్మైయై అఱియమాట్టాత
ఱుద్రర్ ప్రపత్తియైక్కొణ్ణు విశ్వరకైవల్యాది ఱుద్రప్రయోజన
జ్జలైక్కొళ్ళర్. రత్నత్తై క్కుఱైన్దవిలైక్కు కొడాతే తకున్దవిలై
క్కుక్కొడుక్కుమ్ వ్యాపారియైప్పోన్ద అధికారికల్ ప్రపత్తియై
మోక్షసాధనమాక అభిమానిత్తు ఱుద్రఫలజ్జలైక్కొళ్ళాతే మోక్ష
ఫలత్తై క్కొళ్ళర్కల్ రత్నత్తై ఒన్టుక్కుమ్ సాధనమాక్కాతే
న యంభోగ్యమాకక్కొళ్ళమ్ సావభౌమనైప్పోన్ద విలక్షణాధి
కారికల్ ప్రపత్తియై ఒన్టుక్కుమ్ సాధనమాకక్కొలాతే న్నయం
పురుషాధనమాకక్కొణ్ణు వతిప్పర్కల్. సావభౌమస్థానత్తై విరు
మ్బాతే వ్యాపారిస్థానత్తైవిరుమ్బి ప్రపత్తియై సాధనమాకక్కొళ్ళార్
అప్పడియేక్కొళ్ళక. సఖలు కాపి తతః క్షతిరస్తి నః.

శ్లో॥ రత్నం ధీవరహస్తలబ్ధ మధనంమూల్యం సమాసాద
యేత్ తద్రత్నం వణిజో వశంచదమధ ప్రాప్నోతి మూల్యం బహు
ఏత్యేతద్యది సావభౌమవశతాం? - ప్రాప్య న్నయం భోగ్యతాం
నిత్యంభూషణతాముపైతి, తదయం న్యాయః ప్రపత్తావపి, ఎన్టు
సమ్ప్రదాయసిద్ధాంతైరే శానోమ్.

తోట్టమిశమైత్తు మామ్బుళిమ్ పయిర్ శెయ్ వార్కళిల్
అప్పిళుజ్జలై (అర్చై క్కుఱైవలైక్కుమ్ అధికవిలైక్కుమ్) విఱ్పరు
ముణ్ణు, విఱ్కాతే న్నభోగాహమాక క్కొళ్ళారుముణ్ణు; ఒరు

మామృద్ధిన్దానే ఒరు త్తనుక్కు ఉపాయ మాయమ్ ఒరు త్తనుక్కు ఉపేయ మాయమ్ ఆకానిష్టత్తు. ఉపాయచూకక్కొళ్ళుమనక అధ మనాకపుమ్, (దరిద్రనాకపుమ్) ఉపేయచూకక్కొళ్ళుమనక ఉత్త మనాకపుమ్ ప్రసిద్ధనామ్. అతుపోలే ప్రతిక్కు ఉపాయత్వాకార ముమ్ ఉపేయత్వాకారముమ్ ఉణ్ణాయరుక్కచ్చెయ్ తే ఉపేయత్వా కార తైక్కొణ్ణ ఉత్తమగోష్ఠియిల్ పుకాతే ఉపాయత్వాకార తైక్కొణ్ణ అధమగోష్ఠియిల్ పుకనినైప్పారై నామే విలక్కువోమ్. ఇత్యల మన్యత్ర పిస్తాః.-ప్రసజ్ఞాత్పిస్తతం యన్న తద్విస్తృతం స్యాత్. (౮౬)

శ్లో॥ పివయవిషయిణీ స్పృహః భూయసీ
తనతు చరణయోనిః సాల్పాసి మే ।
వరద ! నను భరస్తనైవత్యయం
యదుత తవ పదస్పృహజన్మ మే ॥

౮౭ ॥

పదవృత్తే.

వరద ! = వరదనే !,
మే = ఆడియేనుక్కు
విషయవిషయిణీ = శబ్దాదివిషయజ్ఞై
స్పృహ = ఆశైయానతు
భూయసీ = మికపుమ్ అధికమాయరుక్కి
తన = ఉన్నదైయ
చరణయోనిః = తిరుడికిలిలో

సా = అన ఆశైయానతు
ఆల్పాసి = న = కిటితుమిలై,
తవ పదస్పృహజన్మ } ఉక్ తిరువడికిలి
ఇతి యదుత } ల్ (విసక్కు)
అనైవి యుణ్ణాత్కువ
తెన్నతు యాతొప్పణ్ణ,
ఆయమ్ = ఇతువానతు
తివైవి = ఉనక్కే
భరోసను = తెలెచ్చుమైకిడాయ్.

[నిషయవిషయిణీత్యాది.] పేరరుళాళనుడైయ తిరువరుళ్ళో
తివిరి వేఱోరుపాయమాన్ తమక్కిల్లామైయై ఇవ్వళపుమ్వర వెళి

యిట్టానపిన్ని, ద్వయ త్రిలుత్తర ఖణ్డాధమాన కైజ్యుర్యప్రాధికా
నైయై పుణ్ణియరళ విరుప్పి, రుచిమున్నాకచ్చెయ్యుమ్ కైజ్యు
ర్యమే రసిక్కుమాకైయాలుమ్ అద్దరుచితానుమ్ ఎమ్మెరుమాన్
తలైయాలే పరక్కడవశెన్దు అధ్యపసిత్తిరుక్కైయాలుమ్ భోజన
త్తుక్కు త్తుత్తుప్పోలేయాన అద్దరుచియై విత్తైత్తరుళోవతుమ్ అత్త
లై కేళి భరిమెన్దుతార్.

[హే పరద! మే విషయవిషయిణీ స్పృహ భూయసీ] శబ్దా
దివిషయజ్ఞభితే ఎనక్కు విశైక్కిన్ట వినిప్పమ్ అపరిచ్చిన్నమాయరా
నిన్టతీ! అవిషయజ్ఞభో అపరిచ్చిన్నమా యిరుక్కితాప్పోలే అవ
న్ద్రోన్టన్ద్రోన్ద్రోన ఆశైయుమ్ అపరిచ్చిన్నమాయరా నిన్టతాయేత్తు.
“కోవాయెనరెక్ మెయ్కుడియేటి క్కూటైశోటివై తావైన్దు కుమైత్తు
ప్పోకార్, నానవరై వ్పొటుక్కిలేక్ పునితా!” ఎన్దితార్ పోలమ్.
[తవ చరణయోస్తు సా స్పృహ అల్పాపి న.] “ఉదీణానంసారద
వాశుశుక్షణం క్షణేన నివాన్య పరాంచ నివన్యతిమ్ । ప్రయ
చ్ఛతి త్వచ్ఛరణారుణామ్బుజ ద్వయానురాగామృతసింధుశీకరః.”
[స్తోత్రతే] ఎన్దిపడియే - దేవరీగుడైయ తిరువడిత్తామరైశ్శితే
ఎళ్ళళవుకాతలుణ్ణాయినమ్ కనత్తపేటు పెటలామాయరుక్కు,
అన్దో! స్పృహలేశమునుణ్ణాకప్పెన్ద్రోన్ద్రోలేక్.

‘విషయగ్రామజ్ఞులిలే విరుప్పమ్ మీతూర్న్దు శెల్లానిన్ద్రతా
కిల్ ఎన్నెనీర్ శెయ్యొప్పిల్లుకిలతెన్ ?’ ఉడ్డైయే ఉడ్డైయే ఉక
న్దొడిత్తిరివారోడే నీరు మొరువరాయ్ త్తిరిన్దు పోతుపొక్కుమ్ ;
ఎన్ పాడేవరుక్కైక్కు స్రయోజనమెన్ ?’ ఎన్దు పేరుగళాళన్ తిరు
పుళ్ళమాక ; ఇప్పడి అడియేనై క్కైవిడలాకాతు ; విషయగ్రామజ్ఞ
ులిలే విరుప్పత్తైవోలుత్తు దేవీరిళవిలే అతుపెరుకుమ్మడి శెయ్తరు

శవేణువతు దేవరీరుక్మే భరమన్త్రో? అక్తయా లే దేవగ్నడైయ
పాదారవిన్దవిషయఃమాన స్పృహయై దేవరీతామే విల్లైత్తనుళి
వేణుమెన్నితార్. కాలత్కడల్పురైయ విల్లైవత్త కారమర్
మేనియితే.

అత్యస్తం బహ్వీ = భూయసీ. తృతీయ పాదాంతర్తిల్
'అయమ్' ఎన్దు పుల్లెన్నిదేశమ్ పణ్ణనతు - భరః ఎన్దు విధేయ
పద త్తిల్నోక్కలే. ఉద్దేశ్యపద త్తై నోక్కినాల్ నపుంసకలింగతయా
నిదేశశిక్కవేణుమ్. ఇన్దనోక్కమ్ ఐచ్చికమ్. ... (౮౭)

శ్లో॥ ఇయమిహ మతిరస్మదుజ్జేవసీ
వరద ! తపఖలు ప్రసాదాదృతే ।
శరణమితి వచోపి మే నోదియాత్
త్వమసి మయి తతః ప్రసాదోన్ముఖః ॥ ౮౮ ॥
పదపురై.

వరద ! = వరదనే !,	త్వమ్ = నీ
మే = (విషయానురక్తతాన) ఎనక్కు	మయి = అడియేనశివీల్
శరణమ్ ఇతి శరణమెన్నితి వాఙ్మూర్తి	ప్రసాదోన్ముఖః = అనుగ్రహత్తిల్ ఉద్దేశ్య
వచోపి మయి	ముడైయియాయ్
తప ప్రసాదాదృతే = ఉన్నడైయ అను	అసి = ఇరానివాయ్ ;
గ్రహత్రాలన్తి	(ఇతి) ఇయం మతిః = ఎన్నితి ఇన్దబుద్ధియానతు
నోదియాత్ ఖలు = ఉడ్డాక మాట్టాతితే ;	ఇహ = ఇచ్చోతు
తతః = అక్తయి నాలే [- త్వదనుగ్రహైక	అస్మదుజ్జేవసి = అడియోముక్కు ఉజ్జీవనత్తు
జన్యమాన శరణవరణవాక్కు	కుంబుప్పః
ఉడ్డాకపడియాల్	

[ఇయమిహేత్యాది.] కీర్తీ శ్లోక త్తిలే ప్రాధికే త్తపడియే
దేవరీర్ అడియేనుక్కు స్వచరణారవిన్ద పరిచర్యావిషయకమాన

రుచియై విశైషయాత్మాభీయనుమ్ అడియేఁ ఉయ్యస్తుహాః ఒరు విరకుణ్డెనితార్.

[హే వరద ! మే తవ ప్రసాదాదృతే శరణమితి వచోపి నోదియాత్ , తతః త్వం మయి ప్రసాదోన్ముఖోసి ; ఇతీయం మతిః ఇహ అస్మదుజ్జీవసీ.] [మే] విషయాన్తర ముఖీయ వేత్తాన్తు మఱి యాతవెనక్కు. [తవ ప్రసాదాదృతే] దేవరీరుడైయ అనుగ్రహ విల్లావిడిల్. [శరణమితివచోపి నోదియాత్] “వరద ! శరణమిత్వ హం త్వాంపుణే” ఎన్తు వాశఃముమ్ వెళివరమాట్టాతితే. “ఉణ ర్విలుమ్మరొరువనై అవనతరుళాలుఱల్ పొరుట్టు, ఎన్నుణర్వినుళేయిరుత్తినేఁ అతువుమవనతిన్నరుళే” ఎన్నానిన్తుతితే. “నిదానం తత్రాపి స్వయమఖలనిమాణానిపుణః” ఎన్టారితే తూప్పల్పిల్లైయుమ్. “స్వామిఁ ! స్వ కేషం స్వవశం స్వభరత్వేన నిభేరమ్ । స్వదత్తస్వధియా న్వాధఁం స్వస్త్రిన్సన్యసి మాం స్వయమ్” ఎన్తుమ్ శొన్నారితే న్యానదశకత్తిల్.

[తతః] భవదనుగ్రహైక హేతుకమాన శరణవచస్సు అడియేఁకకలిలే యుణ్డాయిరుక్కక్కణ్డైయా లేయెన్దై. [త్వం మయి ప్రసాదోన్ముఖోసి.] కార్యత్తైక్కొడ్డు కారణత్తై సిద్ధవత్కరిక్కవేణు మిత్తనైయితే. ఎన్నుడైయ నినైవిన్తి కేఎవాయిల్ శరణమెన్తు వచస్సు ఉణ్డాకక్కణ్డైయా లే దేవరీర్ అనుగ్రహభిముఖరా యిరుక్కిఱితెన్నుమిడమ్ నిశ్చితమ్. [ఇయంమతిః అస్మదుజ్జీవసీ] భవదను గ్రహాత్తుక్కుమ్ అడియేనుడైయ శరణవచస్సుక్కుమ్ కార్యకారణ భావమొక్కొక్క యాకిఱ ఇన్ద అధ్యవసాయమ్ ఎన్పక్కలిలే ఉణ్డా నపిన్బు ఇని ఉజ్జీవిక్కక్కటైయిన్దో ?—శరణవచస్సు జనిక్కు

మృశి అనుగ్రహిత్తురుళిన దేవరీరే మేలుశ్శవత్తైయమ్ అనుగ్రహి
త్తురుళక్కడవీరాసుక్కు నానిరుద్దుకరై యప్రాప్తియుణ్ణోవెన్టపశి.
“ఏతావకో గమయితుః పనవీం దయాళోః శేషాధ్వలేశనయనే
కఇవాతిభారః” ఎన్నుమాపోలే.

“ప్రసాదాదృతే” ఎన్టవిడత్తిలే ‘ఋతే’ ఎన్టతు - వినా
ఎన్టపడి; “అన్యారాదితరరై” ఇత్యాదిపాణిసినూత్రతైలే ప్రసా
దాదితి పశ్చిమీప్రాప్తిః ఉదియాత్ = ఉత్పావకాత్ ఇకో
ధాన్యోః విజిరూపమ్. ... (౮౮)

శ్లో॥ వరద! యదిహ వస్తు వాఙ్మహ్యహం

తవ చరణలభావిరోధస్తతః ।

యదివభవతి తత్ప్రదేహి ప్రభో !

రూపితి వితర పాదమేవాన్యథా ॥

౮౯ ॥

పదవురై.

హేవరద! ప్రభో! = వరదరాజనే!

అహమ్ = అడియేన్

ఇహ = ఇజ్జే

యద్వస్తు = యాలోరువస్తువై

వాఙ్మహి = విరుమ్మక్కిటేనో

తతః = ఆన్దవస్తువాళ్ళొచ్చిసాల్

తవ చరణలభా = ఉనకు తిరువడికలై

విరోధః

} పెలువతల్లు

న భవతియది = ఉణ్ణాకమాట్టాతాకిల్

తత్ = అన్దవస్తువై

ప్రదేహి = తిన్దరుళో ;

అన్యథా = నాక్ ఒరువస్తువై విగుమ్మవతు

ఉక్ పదకమలప్రాప్తిక్కు

ప్రతిబన్ధ మామాకిల్

పాదమేవ = తిరువడియైయే

బన్ధమానతు రూపితివితర = ఉడనేతన్దరుళో.

[వరదయది హేత్యాది.] శ్రీవైష్ణవవిద్వేషియుమ్ వీరులై వను

మాన శోభిరాజనుడైయ కొడుమైయినాల్ తిరుక్కణ్ణలైయిమ్మన్దు

కోయిల్ వానలైయిమ్మిన్దు తిరుమాలిరుళ్ళొలైక్కు ఎల్లున్దరుళియ

ఆహ్వాన శ్రీవైకుంఠస్తవమ్ ముతలాక మూన్మస్తాత్రజ్జలై యరుళి
 చెయ్ తరుళి పిఱకు శోభ రాజక మాణ్డొట్టెనమెయైక్కేట్టు మకి
 ధ్నం అఙ్గున్మమ్ తిరువర్జమ్ పెరియకోయిలేఱ మీణ్డొట్టున్దరుళిన
 వళవిలే—తిరునారాయణపురత్తి లెట్టున్దరుళియిరున్ద ఎమ్మెరుమా
 నార్ కోయిల్ నిన్మమ్ వన్ద వైరు శ్రీవైష్ణవరాళే శోభ రాజనదిసిల్
 ఆహ్వానుక్కుమ్ పెరియనమ్మిక్కుమ్ నేర్న్ద ఆపత్తైత్తిరుచ్చెవిశాత్తి
 పరమదుఃఖపర్యాకలరాయ్ 'ఆహ్వానాకిలుమ్ ఉయిర్ వాహ్నిన్ది
 రుక్క పెన్ద్రోమే' ఎన్మ తిరువుళ్ళమ్ తేటి కోయిలుక్కెట్టు
 న్దరుళి ఆహ్వానై ఆన్లేషిత్తు త్రేన్ద్రీయరుళిన వనస్తరత్తిలే, మున్ము
 తిరుమాలిరుమ్ శోలై యాత్త్రైయిలే అరుళి చెయ్ తిరున్ద మూన్మస్తవ
 జ్జలైయుమ్ తిరుచ్చెవిశాత్తి తిరువుళ్ళముకన్ద ఆహ్వానై నోక్కి
 'ఉమ్ముడైయ ఇవ్వరుళి చెయల్ కళాలేయన్తో నమ్ముడైయ తిరు
 వరజ్జ చెల్వమ్ నిప్పన్టకమాక పెన్ద్రొము నాముమ్ ఇఙ్గువాహ్నిన్దిరు
 క్కుప్పెన్ద్రోమే; ఇని, పెరుమాళ్ కోయిలిల్ పేరుళాళప్పెరు
 మాళ్ అథికతాధక పరిదాన దీక్షితరాక ప్రసిద్ధరాయిరానిన్టార్;
 సిర్ అవర్ విషయమాక "అడియేనుక్కు క్కణ్ తన్దరుళ వేణు"
 మెన్మ ఒరుస్తవమ్ విణ్ణప్పమ్ శేయ్యమ్' ఎన్మ నియమిక్కు, ఆహ్
 వాన్ 'అడియేనుక్కు ఇక్కణ్ వేణ్ణా' ఎన్న, ఎమ్మెరుమానార్
 'అప్పడియన్మ; వరదక విషయమాక ఒరుస్తవమ్ శొల్లియే
 యాక వేణుమ్' ఎన్మ పలకాలుమ్ నిబన్ధిక్కు, ఆహ్వాన్ అన్దనియ
 మనత్తై శిరసావహిత్తితే ఇన్దస్తవమరుళి చెయ్ తు కొణ్ణుపోరువతు;
 మాంసచక్షుస్సే ప్రాథికైక్కు ఇకర్ తమక్కు అరభిమతమాయి
 నుమ్ ఆచార్యనియమనత్తై అతిలంఘిక్కుమాట్టాత పారతీన్ద్ర్యపరమ
 కాపేయిలేనిఱ్ఱు మవర్మాకై యాలే అతులన్దై ప్రాథికైక్కు వేణ్ణియ

తుమ్ ఇన్ కు అవజన్యమునాయితీ ; అన్వయపాదకైక్కు ఉపాధ్యాయము రానిన్వతాయ్ తు ఇన్వశోమ్.

“నీలమేఘనిభమ్” ఎన్నిట శ్లోకములచెప్పినతపోతే అప్రాకృతదివ్యచక్షుస్సై అసన్యసామాన్యమాక అన్గుహితరుళ ప్పెల్ మవివర్ తస్వాయంలే మాంసచక్షుస్సైత్తావెన్తు నేర్కొనునేరే ప్రాధికక్కు సాట్టామైయాలే అన్వపాదకైన్వై త్తిరువుళ్ళత్తిలే యడక్కి న్యజ్జనుర్యాదైయిలే పాశురిమిడుకితార్.

[హే వరద! ప్రభో! ఇహ యద్వస్తుఅహం వాఙ్మహి, తతః (తేనవస్తునా) తవ చరణలభావిరోధో నభవతియది, తద్వస్తు ప్రదేహి; అన్యథా (-తేనవస్తునా తవచరణలభావిరోధో భవేద్యది,) పాదమేవ వితరి.] వారీర్ పేరరుళాళప్పెఱమాళే! అడియేయో యాశోరువిషయత్తై ఇప్పోతు దేవరీరపక్కలిలే యాచియా నిన్తేనో అవ్విషయమ్ దేవరీరుడైయ తిగువడిత్తానురైళిళిప్రాప్తిక్కు ప్రతిబన్ధమాక ముడియాతిరుక్కుమాకిల్ అవ్విషయత్తై అడియే నుక్కు త్తన్దరుళవేణుమ్; ఇజ్జనన్తి క్కే అడియే ప్రాధికైక్కుమ్ వస్తు దేవరీరుడైయ పదకముల పాప్తిక్కు ప్రతిబన్ధకమాక త్తలైక్కు ట్టుమాకిల్, అడియేనుడైయ ప్రాధికైన్వై ముఱుత్తు, ఇడక్కెన అడియేనై త్తిరుండి శీర్త్తుక్కొళ్ళ వేణుమెన్నితార్. ఇవర్ తామ్ ప్రాధికైక్కుమ్వస్తు ఇన్న త్తెన్తు విశిష్యవిదేశియాతే య త్తచ్చబ్ద జ్గైయిట్టు పాశురిమిడుకితార్ కాణుమ్ మాంసచక్షుస్సాకిఱ త్తుద్ర ప్రయోజనత్తిల్ విరుప్పత్తై త్తమ్తిరువాయాలే వెళియిడక్కుళి.

“చరణలభావిరోధః” ఎన్వవిడ త్తిలే “చరణలభావిరోధః” ఎన్వ శిలర్ ఓతువతు అధైత్తుక్కుమ్ శేరతు, వృత్తైయిమ్ భగ్గు

మాక్కుమ్. లభా=లాభః. “షిద్ధిదాదిభ్యోజ్” ఎస్త పాణినినూత్ర
మాయ్త్తు ఇస్త ప్రయోగత్తుక్కు నిష్పాదకమ్.

“తచ్చదేహి” ఎస్తమ్ పారముణ్ణు. ... (౮౯)

శ్లో॥ తదపి కిమపి హస్త ! దువాణసనా

శతవివశతయా యదభ్యధకయే ।

తదతులదయ ! సావణ ! నవప్రద !

ప్రవితర వరద ! తుమామోనిధే ! ॥

౯౦ ॥

పదస్మరై.

అతులదయ ! = ఒప్పబ్ది అరుశైయుడై

యవనే !

తుమామోనిధే ! = పాణుమైక్కడలే !

సావణ ! = సవణజనితనే !

నవప్రద ! = ఎల్లావద్దై యుమ్మకొడు

ప్పవనే !

వరద ! = (అతుతోస్త) వరదనెస్త తిరు

నామమృణ్ణవనే !

తదపి = అసహాతిలు

(అహమ్) = అడియేక

దువాణసనాశత } వశపతి దువాణసనై

వివశతయా } కరుక్కు వశప్పటిరు

ప్పతనాతే

యత్కిమపి = ఏతోవాస్తై

అభ్యధకయే = ప్రాధికాక్కితేక,

తత్ = అతై

ప్రవితర = కొడు త్తరుళ్.

[తదపికిమపీ త్యాది.] మాంసచక్షుఃప్రాప్తియలే తమక్కు
నిభానమిల్లామైతోద్ధ్రి వరుళిచ్చెయ్తార్ కీర్త్తి ; అతు ఎమ్మెరు
మానార్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు కాలువ్యహేతువా యిరుక్కుమెన్దు అజ్జి
అస్తప్రాథకనైయిలే నైభార్యమ్తోద్ధ్రి అరుళిచ్చెయ్కీతారితిల్.

[తదపి] తథాపి ఎస్తపడి. అతావతు - బౌచిత్వతై ఆరా
య్ద్దు దేవరీర్ తిరువుళ్ళమాసపడి శెయవశెన్దు కీర్త్తిళ్ళొకత్తిలే
అడియేక విజ్ఞాపిత్తిరుక్కుచ్చెయ్తేయుమ్ ఎన్దై. [దువాణసనాశత

వివశతయా యత్తి మప్యభ్యుధయే] ఐహిక త్రిలే షణ్ణిష్ఠాస్త దువాణ
సనాదాధ్యత్తా లే ప్రాప్తాప్రాప్త వివేకమ్ పణ్ణా తే యాతూరుపేథ్ శ్రౌ
అడియే విరుమ్బుసిన్తే, [హే వరద ! తత్ ప్రవితరం] దేవరీర్
అతుతనై త్తస్తరుళవేణుమ్. [అతులదయ !] దేవరీర్ పేరురుళాళ
పైరుమాళల్లీరో. [సావణ !] సవణజనజ్జళోడుమ్ సమ్మన్దమ్ అవిశిష్ట
మన్తోపుమక్కు. సవణశబ్దాత్సమ్మన్దాథే అణప్రత్యయః. సవణ
సమ్మన్థి! ఎన్దై. “సవణపురుషాభ్యాంణధభా” ఎన్దై సూత్రత్రాల్
సావణపదనిప్పత్తి కొణ్ణాల్, సవణజనహితనే ! ఎన్నక్కడవతు.
[సవణప్రద !] సవణస్వదాతావెన్దై ప్రసిద్ధిపెథ్ ముళ్ళపుమక్కు
ఇత్తనైయుమ్ శెయ్యసమక్కుమే. [ప్రవితరవరద !] దయానిధి
యాయ్ సవణససమ్మన్థియాయ్ సవణస్వదాతావాయ్ తిరునామ
త్రాలుమ్ వరదనాయ్ శిళజుకిన్ద దేవరీర్ కొడుత్తేళే వేణుమెన్ది
తార్. [క్షమామ్బొనిధే !] అడియే ఇజ్జనే నిబన్ధిత్తుక్కే
ట్టు అపచారమేయాకిలుమ్ క్షమాసాగరరాన పుమక్కు క్షమిక్క
ప్రాప్తియుణ్ణాయుక్కు, నాన్ కేట్తత్తై? నీర్ కొడుక్కుత్తై?
ఎన్దితార్. ... (౯౦)

శ్లో॥ ప్రియమితరదధాపివా యద్యథా
వితరిసి వరదప్రభో! త్వంహి మే ।
తదనుభవనమేవ యుక్తంహి మే
త్వయి నిహితభరోస్తి సోహంయతః ॥

౯౦ ॥

పదపూరై.

వరదప్రభో! = వరదరాజనే !,

అథాపివా = ఇప్పటి ఆడియేన్ ప్రాథిక

క్కచ్చెయ్ శేయుమ్

త్వమ్ = స్వతస్త్వే నాన నీ

ప్రియమ్ = ఇష్టమానతో

ఇతరద్వా = అనిష్టమానతో

(-హితమానతయో)	మే=పరత స్త్రాన అడియేనుక్కు
యత్=యాతోస్తై	యుక్తమ్=తవస్తతు ;
యథా=ఎప్పడి	యతః=ఏవేష్టాల్,
మే=ఎనక్కు	సోహమ్=అడియేన్
వితరసి=కొడు తరుగుకితాయో	త్వయి=ఉన్ పక్కలిల్
(తథా)=అప్పడియే	నిహితభరోస్మి=భరసమహాణమ్ పణ్ణిక్కి
తదనుభవన మేవహి=అతైయనుభవిప్పతే	డక్కి=తేనితే.
యన్తో	

[ప్రియమిత్యాది.] భగవతి నృస్తభరరాన తమ్ముడై య స్వరూపత్తుక్కుమ్ కులైతల్ వారాతపసి పేశ వేణుమితే; అప్పడి పేగుకితార్ ఇతిల్.

[హే వందస్రభో! త్వం మే ప్రియంవా వితర, ప్రియాది తరత్ (అప్రియం) వా వితరం; యత్ త్వం మే వితరసి తదనుభవ నమేవహి మే యుక్తమ్, యతోఽహం త్వయి నిహితభరోస్మి.]
 దేవరీర్ అడియేనుక్కు ప్రియమానతై త్తవగుళవుమామ్; అప్రియ మానతై త్తవగుళవుమామ్; నిరజ్కుశస్వతస్త్త్రాన దేవరీరై వడిప్పిడువతఱ్కు అడియేన్ అధికారియల్లెనితే. దేవరీడత్తిల్ నృస్తసమస్తాత్మభరనాన అడియేన్ ఎవ్వళవుక్కు అధికారియెన్నిల్; దేవరీగుడైయ తిరువుళ్ళత్తాలే ప్రియమెన్తో హితమెన్తోనినైత్తు త్తవగుళవుమై అనుభవిక్కు మత్తనేయేయితే ఎంక్కుల్లై తెన్దెత్తార్.
 (౯౧)

ఇతి గౌరీదశకం సమాప్తమ్.

 అథ సంశ్లక్షణకమ్.

శ్లో॥ యథాసి యావానసి యోసి యద్గుణః
కరీశ ' యాదృగ్విభవౌ యదిజ్జితః ।
తథావిధం త్వాహుభక్తదుగ్రహం
ప్రపత్తివాచైవ నిరీక్షితుం వృణే ॥

౯౨ ॥

పదపురై.

కరీశ ! = శ్రీహ స్తిగిరినాథనే !,
తస్మిన్
యోహసి = ఎవనాయిరుక్మితాయో
యద్గుణః = ఎవగుణజ్జైయదైయోయా
యరుక్మితాయో
యథా అసి = యాలోరుప్రకారం తైయదై
యోయా యరుక్మితాయో
యావాన్ అసి = ఎవ్వశవనాయిరుక్మి
తాయో
యాదృగ్విభవః } ఎప్పటిప్పట్ట విభవతై
అసి } యదైయోయా యరు
క్మితాయో

యదిజ్జితః అసి = ఎవ్వవ్యాపారతై యదై
యోయా యరుక్మితాయో
తథావిధమ్ = అప్పటిప్పట్టవనాయ్
అథక్తదుగ్రహమ్ = భక్తరకళుక్కన్తి
మన్తైయోర్మక్మ ఆరియనాన
త్వా = ఉన్తి
అహమ్ = అడియే
ప్రపత్తివాచైవ = శరణమ్ ఎన్ని వాక్యోత్ర
త్రైయే
నిరీక్షితుమ్ = సాక్షాత్కరిక్మ
వృణే = విరుమ్మకొటే

[యథాసి యావానసీత్యాది.] ద్వయ త్రిల్ ఉత్తరఖణ్డత్రి
లుళ్ళ నమశ్శబ్దత్తి అథానుసన్ధానమాక భగవత్ప్రవృత్తి విరోధి
స్వప్రవృత్తి నివృత్తిరూప స్వరూపతై క్షీణదశకత్రిలే ప్రతిపాది
త్తరుళినవనస్తరమ్ “ నారాయణాయ ” ఎన్త చతుర్థియి అథా
మీన కై జ్యుర్యప్రార్థనైయై ఇంద్రదశకత్రిలే శైవ్యతరుళి స్తవతై
నిగమిక్మితార్.

అతిల్ ఇంద్రశోకత్రిలే - సవిభూతికనానపునై కుంతైయట
సాక్షాత్కరిక్మవల్లెనామ్మడి అరుళి శైవ్యవేణమెన్దితార్. [హే

కరీశ !, త్వం యోసి యద్గుణోసి యథాసి యావాసి యాద్వ్యసి
భవోసి యదిజ్ఞతోసి ; తథావిధమ్ అభక్తదుగ్రహం త్వా అహం
ప్రపత్తివాచైవ నిరీక్షితుం వృణే.]—[యోఽసి] “సత్యం జ్ఞాన
మనంత్రం బ్రహ్మ” ఎత్తుమ్ “ప్రీశ్వతే లక్ష్మీశ్వ పత్యైవ” ఎత్తుమ్
శుడర్మికు శుగుతికళ శొల్లకిటపడియే సత్యత్వ జ్ఞానత్వ అనంతత్వ
ఆనందత్వ అమలత్వ శ్రియఃపతిత్వాదికళాకిట యావైశిలస్వరూప
నిరూపకగుణజ్ఞభాలే నిరూపితనాయురానిన్తాయో ; [యద్గుణోసి]
“ఎరాఽన్య శక్తివిఽవిధైవ శ్రూయతే స్వాభావికీ జ్ఞానబలక్రియాచ”
ఎన్నిటపడియే జ్ఞానశక్త్యాదికళాకిట యావైశిల కల్యాణగుణజ్ఞభోజే
కూడియురానిన్తాయో ; [యథాఽసి] “యోహోవా ఇమాని భూతాని
జాయంతే, యేనజాతాని జీవంతి, యత్ప్రాయస్త్య భిసంవిశంతి” ఇత్యా
ద్యుతమాయ్ జగజ్జన్మాదికారణత్వాది రూపజ్ఞభాన యావైశిల ప్రకా
రిజ్ఞభైయుడైయెయాయురానిన్తాయో ; [యావాసి] “అణోఽణీయా
స్సూతాతోమహీయాన్” “అన్తబహిశ్చ తత్సంకం వ్యాప్య నారా
యణస్థితః” ఇత్యాద్యుక్త-యావత్పరిమాణ విశిష్టనాయురానిన్తా
యో ; [యాద్వ్యభవౌసి.] “పతిం విశ్వస్యాత్మేశ్వరం శాశ్వతం
శివయ్యుతమ్” “తమిశ్వరాణాం పరమం మహేశ్వరమ్” “తం
జ్ఞేవతానాం పరిమంచ దైవతమ్” ఇత్యాద్యుక్తమాన యాద్వ్యశై
శ్వర్యత్తోజీ కూడియిరానిన్తాయో ; [యదిజ్ఞతోసి] “అన్తః ప్రవిష్ట
శ్చాన్తా జనానాం సర్వాత్మా” ఇత్యాద్యుక్త చేతనాచేతన నియమ
నాది రూపమాన యాద్వ్యశవ్యాపారత్తై యుడైయెయాయురాని
న్తాయో. [తథావిధమ్.] అన్త స్వరూపగుణప్రకార పరిమాణ విభ
వచేష్టితివిశిష్టనానవెన్తపడి. [అభక్తదుగ్రహమ్] “వత్తుడైయడి
యవర్ క్కెళియవన్” ఎన్నుమిడత్తై వ్యతిరేకోక్తియాలే అదుభి

చైతన్యమును కలిగియున్నది. ఎత్తనై శాస్త్రజ్ఞానమిరుద్దాలుమ్ భక్తియు ల్లాతఃసత్త్వ
దుఃఖానామితే ఎమ్మెగుమానిగుప్పతు; “భక్త్యా శాస్త్రా
ద్వేద్ధి జనాదానమ్” ఎన్నానితే సజ్జయన్. — ధృతరాష్ట్రన్ సజ్జ
యనై నోక్కి ‘నీయుమ్ నానుమ్ ఒక్క శాస్త్రవాసనై కల్ శిష్యప్ర
ద్దోమ్; ఇజ్జనేయరుక్కచైతన్యతే నానున్ ఒక్కలితే కేట్రటియ
వేట్టుమ్మడి ఊక్కు వైశిష్యమున్దానపడి యెజ్జనేయెన్న, ఎనక్కు
వాశికేళాయ్ [మాయాం న సేవే] నాన్ వజ్రసజ్జల్ శెయ్ తు
పోరేన్. [నవృథా ధర్మమాచరే] నానోరునాళుమ్ ఫలధర్మజ్జళను
స్థియేన్. [శుద్ధభావం గతిః] నిన్నెళుమ్ శొలపుమ్ శెయలు మొరు
పడిపుట్టరుప్పేన్. [భక్త్యా శాస్త్రాద్వేద్ధి జనాదానమ్] పరియడ్డై
వేకల్లదు అవనై యతిద్దవనల్లెన్; భక్తిసహకృత శాస్త్రత్తాలే
అవనై యతిద్దవనాన్ ఎన్నానితే. “యేతు త్వదంఘ్రిసరసీరుహ
భక్తిహీనాస్తేపానుమీభిషి నైవ యథాధ-బోధః । పితృఘ్న
మజ్జానమనాపుషి జాతు నేత్రే నైవ ప్రభాభిషి శంఖసితత్వబుద్ధిః.”
ఎన్నుమ్ శ్రీవైకుంఠస్తవ శ్లోకముమ్ ఇళ్లే అనుసంధేయమ్.

[త్వా] ఇప్పడిప్పట్ట వునై ౨. యుష్మచ్ఛబ్దత్తిన్ దివ్యతీయా
విభక్తియిలే త్వామ్ ఎన్దుమ్ త్వా ఎన్దుమ్ రూపద్వయమున్దేతే.
[ప్రపత్తివాచైవ నిరీక్షితుం వృణే] వాక్యాత్రమాన ప్రపదసత్తాలేయే
సాతుత్కరిక్క విరుమ్ముకితేన్. ఉన్నుడైయ స్వరూప త్తిలుమ్ గుణ
త్తిలుమ్ ప్రకార త్తిలుమ్ పరిమాణ త్తిలుమ్ విభవ త్తిలుమ్ చేష్టిత
త్తిలుమ్ ఆక ఎల్లావద్రోశిలుమ్ శిషితుమ్ కుత్తాయామే పరిపూర్తి
యాకవునై ౨ సాతుత్కరిక్కి ప్పారిత్తిరుక్కితేసెన్దై. ఇవ్వళవు పారి
ప్పక్కుమ్ కైమ్మతల్ “పరిదముగుదయం గతిత్వాం వృణే” ఎన్న
ప్పట్ట వాచికప్రపత్తియేకాణ్ణెత్తార్. అడియేనుడైయ ఆకిళ్ళున్దై

యుమ్ త్వదేశోపాయత్వత్తైయుమ్ అఱుతియిట్టచొన్న వెనక్క-
డిన్నుడైయ స్వరూగుణాదిలై నీయే కేవలకృపామాత్రత్తాలే
సాక్షాత్కరిప్పి తరుళవేమమెన్టు కరున్తు.

“యథాసి” ఎన్నతఱు, “ఆదిత్యనికాం తమసః పరిస్తాత్”
“య ఏషోస్తరాదిత్యేహిరణ్మయః పురుషోదృశ్యతే” ఇత్యాద్యుక్త
యాదృశవిగ్రహ విశిష్టనాయరానిష్టాయో - ఎన్టుమ్ పారుళాక
లామ్. “యదిజీతః” ఎన్టువిడత్తిలే ఇజీతశబ్దాధామ్ - “వేదాన్వే
షణ మస్తరాదిభరణ త్విద్ధారిణ స్వాశ్రితప్రహ్లాదావనభూమిభిక్షణ
జగద్వికాంతయో యత్క్రియాః | దుష్టక్షత్రసిబహాణం దశము
ఖాద్యన్మూలనం కషణం కాళిన్ద్యా అతిపాపకంసనిధనం యత్క్రి-
డితమ్” ఎన్నపుట్ట దివ్యచేష్టితజ్జళాకమమామ్. “వెన్విశేక్పిల్లై
నల్విల్లైయాట్ల మనైత్తిలుమజ్జెన్నుళ్ళ ముళ్ళోకుళి, ఒన్టుమ్
కిణ్డిడప్పెల్లైల్లెనడియేక్ కాణుమాటిసయుణ్డెసలరుళే” ఎన్నిఱుడి.
వృణే = ఇచ్చామిత్యధామ్.

ఇన్దు శ్లోకమ్ముతల్ “సమాహితైః” ఎన్నుమ్ శ్లోకమశ
వాకపుళ్ళ దశకమ్ - మశస్థవృత్తిమ్. “జతౌతు వంశస్థముదీరితం
జరా” ఇతి తల్లక్షణమ్. (౯౨)

శ్లో॥ అయే దయాళో మద క్షమానిధే !

‡ విశేషణో విశ్వజనీన విశ్వద !

హితజ్ఞ సవజ్ఞ సమగ్రశక్తిక !

ప్రసహ్య మాం ప్రాపయ దాస్యమేవ తే ॥ ౯౩ ॥

పదవురై.

దయాళో! = పేరులు లాళనే!

తమానిధే! = పాటుమైక్కు నిధిపోస్తవనే!

విశేషతః = మిశ్రపుష్ప

విశ్వజనీన = సుఖజనభృగుక్కుష్ప హితైషి
యోనవనే!

విశ్వద = ఎల్లావద్దై యుమ్ తన్దరుళనల్ల
వనే!

హితజ్ఞః = (అతియార్ కరుక్కు) హితమా
నవదై అతియునువనే!

సుఖజ్ఞః = ఎల్లావద్దై యునుతియునువనే!

సమగ్రశక్తిక = పరిపూర్ణశక్తియై యువనే!

అయేవరద = ఎరన్దరుష్ప పెరుమాళ్ళెష్టు తిరు
నానుమ్ పూణ్డిరుప్పవనే!

మామ్ = అడియేనుక్కు

తేదాస్యమేక = ఉన్నడిమై త్రిటతైయే

ప్రసవ్యా = ఎప్పడియావతు

ప్రాపయ = ప్రాప్తమాక్కియరుళ వేణుమ్

[అయే దయాళో! ఇత్యాది] కీర్తనలోకత్తిలే “నిరీక్షితుం వృణే” ఎన్టు సాతూత్కారమాత్రక్తిల్ విరుప్పత్తై అరుళిచ్చెయ్ తార్; అవ్వళవిలే ఐర్వాప్తిపెటవెణ్ణుమో?, “అదశణనే దశణన మాత్రకామాః” ఎన్టు ఓణక్కిలే వేణ్ణిక్కొణ్ణవడియా మత్తనైయా య్త్తు పతు; “ఓణ్ణేక కమలమర్చిచ్చువతు” ఎన్టూల్, అతిఱుక్కు అసుత్తవడియాక “తొణ్ణేశెయ్ శెన్టుమ్ తొమ్ముతునభీయొమ్ముక” ఎన్టెయితే ముత్తై అప్పడియే ఇవరుమ్ సాతూత్కారాన న్దరభావి యాన కై జ్జుర్యపురుషాక్షత్తై ప్రాథిక్కితార్ ఇన్ద శ్లోకత్తిల్.

[దయాళో!] పిఱర్ పనుమ్ దుఃఖ త్తైక్కణ్ణు సహి త్తిరుక్కుమ్ వన్తై దేవరీరుక్కుణ్డాకిలన్టో ఇన్నుమడియేన దుఃఖయాకవే వైత్తి రుక్కువొణ్ణుమ్; శతీర్తుక్కుణ్డామతు శరీరక్కాకితావోలే నాన్ పడుమ్ దుఃఖమ్ దేవరీరుడై యతానపిన్బు ఇని అతియిరుక్కిటశ్శే? ఎన్ఱిత్తార్. పదుఃఖదుఃఖయితే దయాళు వెనప్పడుమాన్.

[వగద!] అడియేనుక్కు ఇత్తినై యుమ్ శెయ్య త్తిరువుళ్ళ ముత్తెయొకిల్ దేవరీరుడై య వరదత్వమ్ ఎన్నాయ్త్తు? మామ్బుళు

పుణ్ణి యెన్నుమాపోలేయో దేవరీర్ వరదరెన్ఱు తిరునామమ్ వహిప్పతు ?

[క్షమానిధే !] అడియేనుడై య పూవాఁఘక్కుళై యేనోక్కి నిగ్రహిక్క త్తిరువుళ్ళమాకిల్ క్షమాగుణమ్ విలైచ్చెల్వతు ఎక్కేయో? “కల్పకోటిశతేనాపి సక్షమామి వసున్ధరే!” ఎన్ఱ దీఘుఁ నిగ్రహత్తై అడియేనళవిల్ ఫలిప్పిక్క త్తిరువుళ్ళమాకిల్, కెరరుళాళ నెన్ఱుమ్ వరదనెన్ఱుమ్ పూణ్ణ తిరునామజ్జల్ శాలలయ్ఱకితాయ్ త్తలై క్కట్టమాకాతే! క్షమాగుణత్తుక్కు జలాజ్జలియామ త్తనైయో?.

[విశేషతో విశ్వజనీన!] సనఁజనజ్జళుక్కుమ్ హితైషియా యిరున్ఱువైత్తు అడియేనరుత్తఁతిఱిత్తిలే అన్ఱహితైషిత్వమ్ వేర్ పటియున్ఱతో? “ఇవన్ఱ్ఱోపుటత్తాళైన్ఱెన్ఱో?” ఎన్నుమాపోలే విశ్వత్తిల్ బహిర్భూతనో అడియే. స్వజనస్వచ రక్షితా” ఎన్ఱతుక్కన్ఱ్ఱాల్ “రక్షితాజీవలోకస్య” ఎన్ఱ ఊర్ప్పొతువుమ్ కళేయవేఱుమోతా! “క్షమానిధేవిశేషతః” ఎన్నుమ్పొతు అకారమ్ వ్రల్లిప్పమాన్ క్కిడక్కిఱతుకాణ్ ఎన్ఱ ఓరడైవిలే అయ్ఱకియ మణవాళచ్చీయర్ అరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టిగుక్తై. అతానతు - “అవిశేషతః” ఎన్ఱ పదచ్చేదమ్ తిరువుళ్ళమానపడి. గద్యత్తిలే “అనాలోచితవిశేషాఽశేషలోకశరణ్య!” ఎన్ఱ అధఁమ్ నాతిన్ఱుకిడక్కిఱ పడి. అవిశేషతః=ఇన్నా రిన్ఱయారెన్ఱు వాళిపారాతే, [వస్తిప్రచణ్డాళ విభాగమ్పారాతే] విశ్వజనీన=అన్ఱెవర్క్కుమ్ ఇరున్ఱ తేకుడియాక హితనానవనే! ఎన్ఱ. ఇవ్వుధఁతై ఇానప్పిరాణ్ కేట్టు న్నారన్యతి శయమిన్ఱిన్ఱు పోరవుక్కన్ఱార్. “అవిశేషతో విశ్వజనీనవిశ్వద” ఎన్ఱ ఏన్ఱెనుత్తు అనుసన్ఱిత్తుమ్పోరువర్ అతిలే అధఁన్నారన్యమిరున్ఱా లుమ్ “విశేషతో - విశ్వజనీన - విశ్వద” ఎన్నుమ్పొత్తైక్కు

విల్లెయుమిన్బుమ్ విల్లెయాతుకిడాయ్ ఎస్పర్ కణపురత్తుచ్చెల్వనార్.
అక్షరానుప్రాసరామణీయకత్తిలే ఆత్మస్తపడి.

[విశ్వాద!] “ఎనక్కే తనై త్తస్త కట్టకమ్” ఎన్నిటపడియే
పుటమ్ముణ్ణానవర్తై యడైయక్కొడుత్తు త్తమ్మైయుమ్ కొడుప్పవ
రవీరో?

[హితజ్ఞ!] “ఉణ్ణిలావియ ఐవరాలకుమైతీర్తీ ఎనై
య్కాదపగ్గ మమ్ నణ్ణిలావత్తయే నలియప్పార్ త్తిరుక్కైయో
అడియేనుక్కు దేవరీర అటిన్దువై త్త హితమ్. * దువ్యాధివ్యాసు
భీషణమాయ్, విషయత్తుద్రగుల్తాధ్యమాయ్, తృపాదపశాలి
యాయ్, పుత్రదారగృహత్కేత్ర మృగత్మస్థామ్ము పుష్కలమా
యిరానిన్దు సంసారిమరుకానార త్తిలే కృత్యాకృత్యవివేకాన్ధనాయ్
ఇతస్తతః పరిభ్రమిక్కునుడియేనుక్కు ఇన్నతుశెయ్కై హితమెన్ను
మిడమ్ దేవరీరటిన్దువై త్తే * పావియేనై పులకాట్టిప్పడుప్పతు హిత
జ్ఞైక్కు ప్పొగునుమోతా!.

[సవజ్ఞ!] ఇశ్శెల్లామ్ అడియేనుణార్ త్త ఉణ్ణరవేణున్దు
డియో దేవరీరుడైయ అటివిరుప్పతు. అడియేనుడైయ ఆత్మనామై
య్కాకనత్తాలే శొల్లిక్కొడునిన్దే నిత్తనై పొక్కి దేవరీరటియాత
తున్దో? * ఉట్టిడన్దనణ్ణమే పుటమ్పాశిన్దు విశ్శుక్కిన్దు ఎన్నా ర్రియై
అటియారో? * ఉళ్ళువారుళ్ళిత్తైల్లా ముడనిరున్దటివీరాయినమ్
+ పాశుమ్కేట్టినాతే తిరుప్రళ్యముకక్కుమెనన్దో అడియే పితర్
మమతు

[సమగ్రశక్తిక!] దేవరీరుక్కు శక్తివైకల్యమున్దెన్దు అడియే
నాటియిరుక్కనో? ఇరుమ్బొప్పొన్నాక్కవల్లీరితే. [తేదాస్యమేవ
ప్రసహ్యమాం ప్రావయ.] ప్రకృతిపారవశ్యత్వాలే అడియేనుక్కు

క్షుద్రఫలాస్తరజ్జలిలే రుచియుణ్ణానాలుమ్ అనరుచియైత్తులైత్తు దేవ
రీరతిఱ తిల్ కైజ్జుర్యసామాజ్యత్తైయే పెణువిక్కవేణుమెన్దితార్.

“దయాళో!” ఎన్ఱ విడత్తిలే శిల వివక్షితాంశజ్జఘ్ణు;
‘ వివక్షితంహ్యనుక్త మాకులీకరోతి హృదయమాకైయాలే వ్యా
కులత్తైతీర చ్చిలశొల్లువోమ్. దయాన్వరూపత్తైప్పఱ్ఱి ఆరాయ్
వోమ్. పరదుఃఖానహిష్ణుత్వమ్ దయైయెన్ఱుమ్ పరదుఃఖ దుఃఖత్వమ్
దయైయెన్ఱుమ్ సమ్పూర్ణకళో తిరువుళ్ళమ్మఱ్ఱియివర్కళో. శర
దుఃఖనిరాకరణేన్ఱైయే దయైయామెన్ఱు దేశికాతిరువుళ్ళమ్. “యా
దుఃఖాపాచికీపాఁ పరహితమనసస్సైవ తస్యానుకమ్పా” ఎన్ఱ అధి
కరణ సారావళియులుమ్ “కారుణ్యమ్ - పరదుఃఖనిరాకరణేచ్ఛా”
ఎన్ఱు శరణాగతిగద్య భాష్యత్తిలుమ్ శొల్లివైత్తార్. “పరదుఃఖ
దుఃఖత్వం దయా” ఎన్ఱతిల్ వైనుత్వత్తైయుమ్ కాట్టివైత్తార్. శర
దుఃఖానహిష్ణుత్వముమ్ పరదుఃఖనిరాచికీపైయమ్ పర్యాయమెన్ఱు,
భ్రమియానిఱ్ఱుమ్ అవాచీనర్కళో “పరదుఃఖానహిష్ణుత్వం
దయా” ఎన్ఱు శ్రీభాష్యకారాదిక శరుళిచ్చెయ్తతల్ ఎమక్కు
వివాదమై యెన్దితార్కళో.

“పరదుఃఖదుఃఖత్వం దయా” ఎన్ఱతిల్ విక్రతివత్తిపణ్ణమ
వర్కళై ఒన్ఱుకేట్కిఱోమ్; ఉలకత్తిల్ సామాన్యమాక ప్పరదుఃఖ
దుఃఖత్వమెన్ఱు గుణమా? దోషమా? చక్రవర్తిత్తిరుమకను
త్తైయ తిరుక్కల్యాణగుణజ్జళై చ్చొల్లిక్కొణ్ణువరుమ్ ప్రకరణత్తిలే
“వ్యసనేషు మనుష్యాణాం భృశంభవతి దుఃఖః” ఎన్నానిన్ఱ
తెన్ఱుతు ఒరువుణ్ణుమనిఱ్ఱు. ఉలకత్తిల్ ఒరువక దుఃఖక్కుమొన్ఱు
అన్దదుఃఖత్తై క్కణ్ణుకొణ్ణిరానిన్ఱ మఱ్ఱియారువక తానుమ్ దుఃఖ
ప్పడాతోఱ్ఱియిల్ అవనైక్కల్ నెన్ఱునెన్ఱుమ్ నిఘ్నానెన్ఱుమ్ వత్తెకూ

ఋతుమ్, పిఠర్ దుఃఖమ్మైక్కణ్ణు పరవశమాక ఒరువన్ దుఃఖమ్ నాకిల్, అనన్త ఈరన్జన్ ఎన్దుమ్ ఇరక్కముళ్ళవన్దుమ్ యరమ దయాళువెన్దుమ్ శొల్లిప్పుకడ్ వతుమ్ ఇన్దాక ఒరువరాలుమ్ అపల పిక్కువొణ్ణాతవై. ఆక వే, యరదుఃఖదుఃఖత్వమెన్నతు ప్రశన్తగుణజ్జ లిల్ ప్రథమమాక క్కణ్ణిడక్కుడియతేయన్ది దుర్గుణమాక ఒరువరాలుమ్ కూఱవొణ్ణాతతు. ఇప్పడిప్పట్ట వారు శిఱన్దగుణమ్ ఎమ్మెరుమాచక్కియైయన్దు సాధిక్క బద్ధపరికరరాయ్ వరుమవర్క ఘడ్డెయ + కరువితే తిరువిలామైయై ఎళిశొల్లువ్రామ్.

పరదుఃఖదుఃఖత్వమ్ ఎమ్మెరుమానుక్కు కూడాతెన్దు వాడి క్కుచువర్కల్ ముఖ్యమాకచ్చొల్లుమ్యుక్తి యాతెన్నిల్ ; పర దుఃఖత్తై ప్పహరిక్కవల్ల శక్తి ననుక్కిల్లామైయాలే నామ్ పరదుఃఖ దుఃఖిళాయరుక్కులామ్ ; సనుగ్రశక్తికనాన ఎమ్మెరుమాన్ ఎలి యెలున్బురాన నమ్మైప్పొల్న్దిక్కే పరదుఃఖనిరాకరణ నిపుణనాకై యాలే అనన్ పిఠర్ పసుమ్ దుఃఖత్తైక్కణ్ణు తానుమ్ దుఃఖక్కు క్కారణమయిలై యెన్దితార్కల్ అన్దో!, పరదుఃఖ దుఃఖత్వత్తు క్కుమ్ పరదుఃఖనిరాకరణ సామధన్యత్తుక్కుమ్ పరస్పరవిరోధ ముణ్డెన్దు నిన్దైత్తచాఱు ఎన్నే!. అవ్విరణ్ణుమ్ పరస్పరమవిరుద్ధమ్ తన్ప్రజైక్కు ఒరుతుప్పమ్ నేర్న్దువిట్టాల్ అత్తై ఉడనే పహరిక్క వల్లశక్తి మాతాపుక్కిరుక్కు చ్చెయ్ తేయుమ్, అప్పడియే అత్తు స్పత్తై అవళోపరిహరిత్తు విడచ్చెయ్ తేయుమ్, “కుఱునైక్కుత్తున్నమ్ పుకానుల్ కాక్కవేడ్డియతు నమకడమైయారున్దుమ్ ఏమాన్దు పోనోమే!; అన్దో! అయాయమాయ్ కుఱునైయై త్తుడిక్కు విట్టోమే!” ఎన్దిప్పడైకలిలే పలవాతాకక్కతటి ఎరున్దున్నుడియై క్కాణాతాయణ్డో?.

దుశ్శాసనకైయిలే ద్రాపది పరిభవప్టు కూవిసపోతు
కణ్ణిరా ఒరువాలు అవళితుయై త్రిత్రిరుక్చైయి తేయున్,
“ఐయో! అవళి కూవిసపోతు నా నేరిల్ శెన్బిరు ఉతవాతోటి
నేనే!” ఎత్తుమ్, “ఐయో! అవళుక్కు పురిభవమ్నేర్న్దు అవళి
కతతినపిన్బు నా అతై ప్పొక్కనేనేయన్బు, ముతల్ తన్ని లే పరిభవమే
యన్దాకాతపడి జాగరూకనాయరుక్కై తవిర్దేనే! అవళుక్కు
నా పెరియకడనాళియాయ్విట్టేనే! ఎజన్మమ్ ఎన్నాయ్ద్రు!
ఎత్తుమ్ తళకావళిశోర్నై నిన్బెత్తు త్రిరువుళ్ళు వేర్వణ్ణ పలవాలు
కతతినపడియై అటియార్కళో?.

“ద్రాపది ‘శరణమ్’ ఎన్ద పుక్తియి త్తనైయున్ తిరువుళ్ళ
త్రిలేకీకన్ద సదస్సిలవళి పరిభవిత పరిభవత్తైయున్ పరిహరిత్తు
దుర్యోధనాదికలైయుమ్ నిరసిత్తు ధర్మపుత్ర తలైయిలే ముడియై
యున్బెత్తు ఇవళికుట్రలైయుమ్ ముడిపిత్తు ప్పిన్బున్ “గోవిందేతి
యదాక్రన్దక్కొన్దా మాం దూరివాసినమ్ | ఋణం ప్రవృద్ధమివమే
హృదయాన్నాపసపతి” ఎత్తు కుజైవాళనాయ్, పరిమివదత్తు
క్కొన్దరుళుకిటపోతుమ్ “నాతిస్వస్థమనా యయా” ఎన్నుమ్మడి
తిరువుళ్ళత్తిర్ పుణ్ణోడేయితే ఎన్దరుళిద్రు” ఎత్తు నమ్మాచా
ర్యిర్కళ విధరాయిగుప్పర్కళాయ్త్తు.

మదువికరైయిలే ముతలైతన్నాలడర్ పుణ్ణ శ్రీగజేన్ద్రాన్
వానుడైయ ఇకరై ఎమ్మెగుమాన్ తీర్ తరుళినానేలుమ్ అవన్దాన్
కట్టదుఃఖమ్ వాగ్విషయమన్దే; ఆన్ద వాన్ భట్టర్ పోల్వార్ కణ్ణిన్ద
అరుళిచ్చైయ్తుళ్ళార్. “సగ్గుహమ్మరమయథాయథం దధానో
ధిజ్ఞామిత్యనుగజగజమాజగన్ద” ఎత్తు శ్రీరజరాజస్తవ త్రిలే భట్టర్
అరుళిచ్చైయ్తమైకణ్ణిరే. ‘మాంధిక్! మాంధిక్!!’ ఎత్తు నొన్దు

కొణ్ణే ఎమ్మెరుమా అరైకులైయ తలైకులైయ ఓడివదానెన్టార్ ఇతువెనోల్!. సహస్రనామత్తిల్ “దత్తు:” ఎన్నుమ్ తిరునామత్తిళ్ భావ్యత్తిలుమ్ ఇతై విళక్కియరుళినార్. ఆత్మోనుమ్ శ్రీవైకుంఠ స్తవత్తిల్ - “విశ్వం ధియైవ విరచయ్య నిచాయ్యభూయ స్సంజ హ్రువస్సతి సమాశ్రితవత్సలత్వే | ఆజగ్గువస్తవ గజోత్తమబృంహితేన పాదం పరామమృశుపోపిచ కామనీమా.” ఎన్నరుళిచ్చెయ్తార్. ఎమ్మెరుమా తాళాత్తియరుళిన తిరుప్పరివట్టతలైప్పెచ్చురుట్టి త్తిరుప్పవళత్తిలేవైత్తు అతనుడైయ పుణ్వాదై వెతుకొణ్ణు ఓరు కైయాలే కుళిర తడవిక్కిదుత్తానెన్టార్ అన్దసయ్యత్తిలే ఎమ్మెరుమా తిరుప్పళ్ళత్తిల్కొతిప్ప వాగ్విషయమామో?.

ఇప్పడి ఎమ్మెరుమా నెజ్జాటల్ పట్ట ప్రకరణజ్గల్ పరశ్శరముణ్ణు. ఇవిడజ్గళుక్కు తూప్పల్పిల్లై పేశువతెన్నెన్నిల్; ఎమ్మెరుమా అఖలహేయప్రత్యసీక కల్యాణైకతాననాకైయాలే అవనుక్కు మెయ్యే దుఃఖముణ్ణాకప్రసక్తియై. దుఃఖగపాల అభినయిక్కుమళవేయన్తి ఉణ్డైయాన వికారజ్గల్ అవనుక్కిలైయెన్తి తార్. — విరోధపరిహారమెన్నుమ్ రహస్యత్తిల్ -

“..... ఇతు స్వతస్త్రనాన ఈశ్వర అజ్ఞానదుఃఖకర్మ వశ్యత్వాదికలై త్తల్లీలాదికళాలే అభినయిక్కితానెన్టు శొల్లుకిట ‘తేన పశ్చయతే లోకా’ ‘మోహయిత్వా జగత్సవమ్’ ఇత్యాది వచనజ్గళాలే పరిహృతమ్; స్వతస్త్రనాయ్ కారుణికనాయరుక్కిట వీశ్వర తగగుణతాలే అవతారజ్గళిలే అజ్ఞానదుఃఖాదికలై ఉణ్డాక్కిక్కిళ్ళుకితానెన్టి పక్షమ్ భేదాభేదిమతజ్గల్పోలే. పరిత్యాజ్యమ్. సవకర్తావాయ్ సవజ్ఞనాయ్ సవశక్తియాన ఈశ్వరస్తానే పరదుఃఖలై ఉత్పాదిత్తు అతుకణ్ణు తానే శోకిక్కితా

నెన్టాల్ ఇతు జరద్రవాదివాక్యత్యుమామ్.” ఎన్టుమ్;—[తత్తైన్] “ఈశ్వరావతారజగిత తోన్ఱిన అజ్ఞానాదికళెల్లామ్ అభినయసిద్ధమానాతోన్” ఎన్టుమ్ ఎఱుత్తిన్ఱై త్తిరానిన్టార్. ‘ఇవన్ ముక్కుచ్చొల్ల వడుప్పత్తె?’ ఎన్టు మధురఃపిదానరై క్కేట్టే, “నజ్కల్పసూర్యోదయత్తిక్ ఇరణ్ణామజ్కత్తిల్ అవర్ తామే ఎఱుత్తిన్ఱై త్తిరుక్కుమ్ శిలవాక్యజ్జలై యెఱుత్తుక్కాట్టలామ్ కిడాయ్” ఎన్టురుళిచ్చెయ్ తార్. అతాకిఱతు - “అలత్యతామయం రజనిచరవంశ బాన్ధవానాం రామమీమాంసకానాం సుభగాభిక్షుకన్యాయః ; యదేతే నిగమాన్తపరిత్యాగినః పరానిధిషీవన్తి ప్రతిక్షీపన్తి చ స్వయమేవ నిగమాన్తాః; అతశ్చ సభాకమ్పభావ ప్రతిపాదకజడపురుష ప్రయుజ్యమాన భసాపజ్కాభావవచనవత్ అపహాస్యవచనామ మీమాం ప్రతిక్షేపేవ్యవత్రపామహే.” ఎన్టు శ్రీసూక్తికళామ్. అద్యైతికలై వేనాన్తవిద్యేషికళెన్టు ఇవర్ కల్ దూషిప్పతావతు హిరణ్యో హిరణ్యాక్షునైన్కి ఆసురప్రకృతియెన్టు దూషిక్కుమా పోలేయామితే. “యది వేజ్కటనాథదేశికీయూ నిగమాన్తస్థితినిణ్ణయప్రవీణాః | అపరైః కిమివాపరాధచూరై రయథాభాషణచాతు రీధురీణైః” ఎన్నువుమ్ పారుదున్.

భగవదవతారజగితే దుఃఖానుభవమ్ అభినయమాత్రమే నృతు పూవణ్కళిక్ గ్రన్థజగిలుముణ్ణు. ఆనాల్, రావణాదికళోడు పోర్ పురిన్దకాలత్తిల్ పెరుమాళ్ అన్త్రుబద్ధరాయ్ మూచ్చిత్తు క్కిడన్దారెన్టుమ్, ఆయ్చ్చియర్, తాచ్చినాల్ కట్టుణ్ణు అడియుణ్ణు అఱుత్తేగ్గినానెన్టుమ్ ఇప్పడియాక చ్చొల్లుమ్ దుఃఖజ్జల్ ఓరోకార్యా ధణమాక అభినీతజ్జళెన్టు తేయ్యోయ్ దయాళుత్వైక్ నికమాన దుఃఖమ్ ఒరునాళుమ్ అభినయయాక మాకాతు.

రామకృష్ణాద్యవతారజ్ఞ లోస్తుమ్ మెయ్యేకిడైయా తెస్తుమ్,
 “రామాదివద్వర్తితవ్యమ్, నతు రావణాదివత్” ఎన్ను ప్రరోచన
 ముణ్ణుకైక్కాకవే కథైకల్ శోడుక్కప్పట్టనవెన్టుమ్ శొల్లునువర్
 కైక్కాణానిన్టోముక్కు ఇలో వియప్పొన్టుమిటై “అవికారాయ
 శుద్ధాయ” ఎన్న సామాన్యవార్తైయెన్నైయే పద్దీనిన్టు విశేషగుణ
 జ్ఞై ఇటైశెయ్ కై అసమజ్ఞనమ్; ఆశ్రితసంశ్లేషవిశ్లేషజ్ఞళితే ఎమ్మె
 రుమానుక్కు వికారముణ్ణావత్తైయెన్టు శొల్లుకై ఎమ్మెరుమానై
 ముత్తిన్డైవాయనాక ఇశైన్దమైక్కు పర్యాయమామత్తై. ౧ ఏతా
 భురుతైయోనుమెన్గి అరువాయ్ మొట్టియిల్ మూన్టామ్మాట్టిల్ -
 “పడనాక త్తణైక్కిడన్ద పరువరైత్తోళ్ పరమ్బుగుడన్” ఎన్నవిడత్తు
 ఈడుముప్పత్తాతాయిరత్తిలే - “తిరువనన్దాభ్యోనోప్పై స్పృశత్తాలే
 ఏకరూపమాన విగ్రహతుక్కు ప్పిటక్కుమ్ వికారతైచ్చొల్లుకిటతు.
 కర్మనిబద్ధమాన వికారాదికల్ ఇటైయెన్దవి త్తనైపోక్కి ఆశ్రితసంశ్లే
 షత్తిల్ వికారమిటైయెన్నిల్ అవ్వనునై అటైయ ఆతైప్పడవేడ్డావే”
 ఎన్నరుళిచ్చెయ్యప్పట్టుళ్ళతు. ఇవ్వధన్విశేషమ్ ద్రమిడోపనిసత్తు
 దృష్టికభుక్కు నర్వథా కైక్కుమ్. పతినెణ్ణాయిరప్పడి యురై కార
 రాన పరకాలయితకల్ ఇప్పడిప్పట్ట అథన్విశేషజ్ఞై దూషిప్పత
 త్తైన్దే ఉరైయెఱుతినవరా యిరున్దువైత్తుమ్ మేఱుఱి త్తడిన్దైల్
 మెయ్మఱన్దార్. ఈట్టుప్పట్టికైక్కైక్కాయాభుకిటముత్తైయిలేఇన్వా
 క్యజ్ఞైయుమ్ విడాతే ఎఱుతివైత్తార్. ౨ అవికారిత్వశ్రుతియైచ్చిక్కన
 పద్దీనిరుప్పార్క్కు ఇవ్వధన్మ్ విగేయమెన్నటై మఱన్దార్.

ఇని, “దయాహి నామ స్వాధ్యక్షనిరపేక్షా పరదుఃఖాసహి
 ష్టుతా” ఇత్యాది శ్రీభాష్యకార శ్రీనూక్తికళిలుళ్ళ అసహిష్టుత్వ

పదమ్ నిరాచీసా పరమేయస్తి దుఃఖత్వపరమల్ల వెన్నార్కు చ్చొల్లుకీఱ్ఱమ్. పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమావతు పిఱ్ఱ పడుమ్ దుఃఖత్తై ప్పొలు త్తిరుక్కమాట్టామై. ఇతు పరదుఃఖదుఃఖత్వత్తుక్కు మేఱ్ఱుట్ట గుణమ్. దుఃఖత్వమావతు ఉళ్ళుక్కుళ్ళేయే దుఃఖప్పడుకై యాయ్, అసహిష్ణుత్వమావతు అన్దదుఃఖత్తై ఉళ్ళే తాఱ్ఱముడియామల్ వాయ్ విట్టుక్కతఱుకై యామ్. “అవక్ పత్తైక్కడిత్తుక్కొణ్ణు దుఃఖత్తై సహి త్తిరున్దాక్” ఎన్టాల్, - దుఃఖత్తై ఉళ్ళేయడక్కిక్కొణ్ణిరున్దా నెన్టమ్, ‘అవక్ దుఃఖత్తై సహిక్కు మాట్టిల్ శ్రిలక్’ ఎన్టాల్-దుఃఖత్తై ఉళ్ళుడక్కిముడియామల్ వాయ్ విట్టుక్కతఱినా నెన్టమ్ పొరుళ్ పడు వత్తై ఉలకిల్ సామాన్యరుమఱివర్. “పూరోత్పిడే తటాకస్య పరీ వాహః ప్రతిక్రియా | శోకఙ్గోభేచహృదయం ప్రలాపైరేవ భార్యతే” ఎన్టు ఉత్తరరామ చరితత్తిలే భవభూతియుమ్ శొన్నాక్.

స్తోత్రరత్నాద్రిల్ “క్షణేపి తే యద్విరహాంతి దుస్సహః” ఎన్టవిడత్తుక్కు భావ్యమరుళిచ్చెయ్యానిన్ట దేశిక -

“దుస్సహశభేన భేదో న వివక్షితః ; సవశక్తేహేయ ప్రత్యసీకస్య తదయోగాత్. అతస్తద్వశావస్థావతాం స్వ విశ్లేషం నోత్పాదయతీత్యేవ తాత్పర్యమ్.”

ఎన్టరైత్తార్. ఇన్ద తాత్పర్యత్తిక్ జౌచిత్వత్తైప్పల్లో ఇఱ్ఱ నామ్ విమళిక్కప్పకుకిన్టిలోమ్. అసహిష్ణుత్వపదమ్ నిరారణేచ్ఛాసర్యా యమన్ట, దుఃఖత్వపర్యాయమేయామెన్నుమిడత్తై దేశికనేతిరువుళ్ళ మ్మల్లో యిరుక్కితారెన్ట కాట్టనన్దోమత్తనై. అతు నిరారణేచ్ఛా సర్యాయమాకిల్ “దుస్సహశభేన భేదో నవివక్షితః” ఎన్టెడుత్తుక్క ధీక్క ప్రసక్తియైయూమితే; ప్రసక్తస్యైవహి ప్రతిషేధః. తాత్ప

ర్యతైక్కాదుపాయ విట్టారాకిలుమ్ శబ్దార్థతై అన్యథాకరిక్కు
ప్పకున్దిరితే

“దయా పరవ్యసనహారా” ఎస్త భట్టర్ శ్రీనూక్తియై చ్చిలర్
‘పరదుఃఖనిరాచికిషా దయా’ ఎన్దెక్కు ఉపప్తమ్భకమాక క్కాట్టు
వర్కళో. అతు వ్యుత్పత్తిపామ్మల్య విరహప్రయుక్తమ్. “దయా
పరవ్యసనహృతిః” ఎన్దిరున్దాలాయ్త్తు అవర్కట్టు అనుకూలనూ
వతు. “దయా పరవ్యసనహారా” ఎన్దెయాలే పిఱరుడైయవ్యసనతై
పోక్కువరట్టు దయై సాధనమెన్నుమథమ్ ప్రాప్తనూమి తనై
యొభీయ, పిఱరుడైయ వ్యసనతైపోక్కు విరుమ్బుకై తా దయై
ఎన్మతాకతైతాతు. అస్త భట్టర్ తామే (తత్తై)న “దయాఽన్యేషాం
దుఃఖాప్రసహనమ్” ఎన్దిరుళిచ్చెయ్ తారాకైయాలే పరదుఃఖాస
హిష్టుత్యమే దయై ఎస్త తాయ్త్తు.

“ఋషేధర్మాత్మనస్తస్య కారుణ్యం సమపద్యత” ఎస్త
విడత్తిలే కారుణ్యశబ్దార్థతై ఇవర్కళో ఎజ్జనేనిమ్మిమ్మిక్కు క్కడ
వర్కళో అఱియోమ్. అన్దే పరదుఃఖనిరాచికిషై అప్రసక్తమ్.
పరదుఃఖ దుఃఖత్వమాత్రమేయితే యుళ్యతు. “మజ్జయన్తి కరుణా
పూరే కపోతానపి” ఎస్తవిడముమ్ కాణ్ణ. వాలివధత్తిలే “సజ్జాత
బాష్పః పరివీరహంతా రామో ముహూర్తం వినునా బభూవ” ఎస్త
తుమ్ ఇవర్కళోపత్తిలే వేషమ్కట్టియాపిసపడియే యాక వేణుమ్.

కిం బహునా? “దయాపరవ్యసనహారా, భవవ్యథా సుఖా
యతే మమ తదహం దయాతిగః । తథాప్యసా సుఖయతి దుఃఖ
నిత్యతో దయస్వ మాం గుణమయ రజ్జమన్దిరః.” ఎస్త భట్టర్ శ్రీ
నూక్తియై తాత్పర్యతై నన్దు ఆరాయప్పెటిల్ ఇన్ద్రప్రకరణత్తిలే

విశ్లేయకూడియ కలక్కజ్జల్ శమిక్కుమ్. గుణత్వదోషత్వజ్జల్ అవనవనుజ్జైయ బుద్ధ్యధీనమ్. నామ్ దుఃఖత్తైయెల్లామ్ సుఖమాక పుమ్ సుఖత్తైయెల్లామ్ దుఃఖమాకపుమ్ దోషత్తైయెల్లామ్ గుణమాకపుమ్ గుణత్తైయెల్లామ్ దోషమాకపుమ్ భ్రమిక్కితోమెన్దితార్ భట్టర్ అప్పడియే పరదుఃఖదుఃఖత్వత్తై హేయప్రత్యసీకత్వ గుణత్తిఱ్ఱు ప్రతిభలమాన దోషమాక క్కరుతువతుమ్ భ్రమసంభ్రమ సామాజ్యమేయాక క్కడవతు.

ఇని, గద్యభాష్యత్తిలే - “పరదుఃఖ దుఃఖత్వాదికంతు న ఆక్షణమ్; అవ్యాప్తైరతివ్యాప్తైశ్చ.” ఎన్టు దేశిక నరైన్దువైత్తతై విమళిఁపోమ్. ఇన్దు లక్షణత్తిఱ్ఱు అవ్యాప్తిదోషప్రదశణమ్ కథజ్జిత్ సమ్భావితమామాయినున్, అతివ్యాప్తిదోషమ్ ప్రస్తావ మాత్రత్తిలమ్వర ప్రసక్తియై. లక్ష్యభిన్నవ్యక్తియిలే లక్షణ సత్త్వమితే అతివ్యాప్తి; దయావిరహితనాన మారువనిడత్తిలే పరదుఃఖ దుఃఖత్వమున్దాకక్కాట్టి అతివ్యాప్తియై సాధిక్కవేణమ్. ఇతు కల్పకోటిశ తేనాపి ఘటియాతు. దయావిరహితక పరదుఃఖ దుఃఖయాః మాట్టా; పరదుఃఖదుఃఖయానవక దయావిరహితనాక మాట్టా. యక్కిచ్చిత్ప్రియోజనాపేక్షయా పరదుఃఖదుఃఖపోల్ నటిప్పననిడత్తిలే దయాభుత్వవ్యవహారమ్ వర శ్చేడివరుమి తేయెన్నిల్; “దయాహినామ స్వాధానిరపేక్షా పరదుఃఖానహిష్ణతా” ఎన్టితే భాష్యకారరుళిచ్చెయ్తతు. “స్వాధానిరపేక్షా” ఎన్టుకణ్డీరే. అనపిచ్చు అతివ్యాప్తి అప్రపన్తమ్

నిత్యము క్తర్కల్ పక్కలిలే పరవాసుదేవనుజ్జైయ దయైక్కు పరదుఃఖదుఃఖత్వ రూపత్వమ్ కూడాతాకైయాలే అవ్యాప్తిదోష మామ్ ఎన్లెయుమ్ లఘుతరో వాదః నిత్యము క్తర్క్కు ఓలక్కమ్

కొడుక్కిఁజిడితిలే నవఁగుణజఘమ్ విశఙ్గిస్తనవెన్తు శొల్లువా
రా? “భవా నవత్తైవ త్వగఁగితమహఁమజ్జగఁగుణః” ఎన్న
నిఱుచ్చెయ్ తేయుమ్ “గుణైష్ఠిస్తేవైః ప్రథమతరమూర్తిస్తవ
బభౌ” ఎన్ఱితి. పరవాసుదేవనుడైయ దయై నిత్యముక్తకళ
పక్కలిలే ప్రసరియాతొఱియినుమ్ సంసారికళ పక్కలిలే వెళ్ళుమిడా
నిఱుమ్. తిరువాయ్ మొయిల్ “నాడినిర్ వణఙ్గుమ్ తెయ్ వ
ముమ్” ఎన్ఱిపాట్టిల్ “అవఁ మేవియుత్తైకోయిల్” ఎన్ఱివిడిత్తు
ఁజిటిలే -

“పరమపద త్తిలుమ్ సంసారికళ పడుకిఱ్కేళత్తై అనునన్ఱిత్తు
త్తిరువుళ్ళత్తిల్ వెళుప్పొడేయాయ్ న్నొయ్దరుళి యిరు
ప్పతు” ఎన్ఱి భట్టారుళిచ్చెయ్య, ఆచ్చానుమ్ పిల్లెయ్
య్యను మిఱ్కేక్కెట్టు ‘పరమపద త్తిలే అనన్దనిభళరనాయిగు
క్కిఱ విరుప్పిలే తిరువుళ్ళత్తిలేయిరు వ్యసనతోడే యిరుద్దా
నెన్ఱె ఉచితమో?’ ఎన్ఱార్కలెన్ఱు పణ్ణితరెన్ఱిఱవర్ వన్ఱు విణ్ణ
ప్పమ్మెయ్య ‘వ్యసనేషు మనుష్యాణాం భృశంభవతి దుః
ఖతః’ ఎన్ఱతుగుణప్రకరణ త్తిలేయోదోషప్రకరణ త్తిలేయో
వెన్ఱు కేట్కమాట్టిన్ఱిలీరో? ఇతు గుణమాకిర్ గుణమెన్ఱు
పేర్ పెన్ఱువన్ఱిన్ఱిల్ అణ్ణిల్లాతొన్ఱుణ్ణో? ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్
తార్. ‘నమస్తకల్యాణ గుణాత్మకోసా’ ఎన్నక్కడవతే.
తన్నిచ్చెయ్మొయ్ కిర్ నిబన్ధనమాక వరుమవై యిలైయెన్ను
మత్తనైపోక్కి అనుగ్రహకార్యమాయ్ వరుమవై యిలై
యెన్నిల్, ముతలిలే చేతననన్ఱిక్కే యొయ్మితి. ‘స
ఏకాకీ స రమేత’ ఎన్ఱతు నిత్యవిభూతియుమ్ గుణజఘముణ్ణా
యిరుక్కచ్చెయ్ తే యితి.”

ఎన్దురుళిచ్చెయ్తుళ్ళవై అమృతాక అనుసన్ధిక్కత్తుతు.

సహస్రనామత్తిలే 'వికర్తా' ఎన్నుమ్ తిరునామత్తుక్కు భావ్యమరుళిచ్చెయ్యానిన్దు భట్టర్ - "స్వాధాహవా శోకాద్యభావేషి పరాధాతత్ప్రసక్తిరదోషః ; అన్యథా పరదుఃఖదుఃఖత్వా దయో గుణాః కథమన్యన్యః?" ఎన్దు సంశయవిపర్యయమట అరుళిచ్చెయ్తువై త్తిరున్దుమ్ విప్రతిపత్తికళవిశైవతే. ఇన్దు థైయెల్లామ్ "మహతామపి కేమాళ్ళిదతివాదాః పృథగ్విధాః । తత్తదధాప్రకంసాది తత్పరత్వాదబాధితాః." [స్తోత్రభాష్యే.] ఎన్దు ఒరుకారికై యినాలే పిళ్ళైతామ్ ఒరుమూలైయిలే మన్జువైత్తారాకిలుమ్, భగవద్గుణప్రశంసైయిలే తీవరుచియుడైయార్క్కు అతివాదమల్లతు పుకల్లిన్దు. భగవద్గుణజ్ఞులై త్తామిట్టిత్తు ఇకమిన్దైప్పార్క్కు భగవద్గుణవిధురై అతివాదికళెన్దు ఏశుకైయల్లతు పణియిన్దు. [ఏషతువా అతివదతి యస్స త్యేనాతివదతీత్యాది.]

ఆయిరన్దా శొల్లిలుమ్ దుఃఖగన్ధవిరహితనాన పరమపావననై పరదుఃఖదుఃఖయెన్దై వ్యాహతమేయితే ఎన్దు మీణ్డమీణ్డమ్ ఇన్దికుమటైకళాయ్ పేశుమవర్కళైప్పల్ "అన్దో! గభాదాభాగ్యమే!" ఎన్దు ఇరిన్జక్కడవత్తనై. శ్రీసహస్రనామభావ్యత్తిలే 'అవిజ్ఞాతా' ఎన్నుమ్ తిరునామత్తిక్ వ్యాఖ్యానత్తిలే - "యేపునః జ్ఞప్తిమాత్రత్వాత్సర్వజ్ఞస్య సర్వా అజ్ఞత్వపరం వ్యాచక్షతే, తే శ్రుత్యాచార్యసేవాచిత్తన్యాయబధిరా శ్మోచ్యాః, న నిరసనాహాః" ఎన్దు భట్టరుళిచ్చెయ్త కట్టలైయితు భగవద్గుణ రత్న భాణ్డాగారమెన్నుమ్ గ్రన్ధత్తిలే ఇతెల్లామ్ పరక్కచ్చిన్నోమాకైయాలే ఇన్దు ఇవ్వళవోడు నిట్కితోమ్.

[విశ్వజనన.] “ఆత్మవిశ్వజన భోగోత్తరపదాత్ ఖః” ఎన్నుమ్ పాణినిసూత్రమతియక్కుడవతు. [మాం దాస్యం ప్రాపయ.] ణజస్తత్వాత్ ద్వికర్మకర్తృమ్.

ఇన్ద్ర శ్లోః త్రిఽపిదశ్శల్ ద్వయత్రిల్ ఉత్తరవాక్య వివరణమా యిరుక్కుమ్. “దయాళో! ఊమానిధే!!” ఎన్ఱు శ్రీమత్పదవివర ణమ్; శ్రీభూమికల్లై దయాఊమాశబ్దజ్ఞశాలే వచిష్ఠతుణ్డతే. “దేవ్యా కారుణ్యరూపయా” ఎన్ఱుమ్ “సాక్షాత్ ఊమామ్” ఎన్ఱుమ్ శొల్లా నిష్ఠతితే ‘సవజ్ఞసమగ్రశక్తికే’ త్యాది సమ్బాధనపదిజ్ఞల్ నారా యణపదవివరణమ్. గుణయోగత్తైయే యితే సమ్మాచార్యర్కశ్ నారాయణ శబ్దార్థమాక నివహిత్తు ప్పీరువతు. ‘దాస్యం ప్రాపయ’ ఎన్నుమిడమ్ చతుర్థీ వివరణమ్. ‘ప్రసహ్య’ ఎన్ఱు సమ శబ్దవివరణమ్. ... (౯౩)

శ్లో॥ స్వకై గుణైః స్వైశ్చరితైస్సవేదనాత్

భజన్తియేత్వాం త్వయిభక్తితోధవా ।

కరీశ! తేషామపి తానకీదయా

తథాత్వకృతై సవతు మే బలం మతమ్ ॥

౯౪॥

పదపురై.

కరీశ! = కరిగినాధనే!,

యే = ఎందఱెవరికళో

స్వకైః గుణైః = తమ గుణజ్ఞశాలా

స్వైః చరితైః = తమ కర్మయోగజ్ఞశాలా

స్వవేదనాత్ = తమ జ్ఞానయోగత్తాలో

అధవా = అల్లదు

త్వయి భక్తితః = త్వద్విషయక భక్తియోగ

త్వామ్ = దేవరీరై

[త్రాలో

భజన్తి = భజిక్కితారకళో,

తేషామపి = అవరికరుక్కుమ్

తానకీదయా = దేవరీరుడైయతాన కృపై

యానతు

తథాత్వకృత్=అన్తనిత్యకైర్జుర్య నిలైమై	మే=అడియేనుక్కుమ్
యై ఉణ్ణాక్కవల్దు;	బమ్=ముఖ్యసాధనమాక
సైవతుదయా=అన్త దయైయన్తో	వత్తమ్=నిచ్చితమ్.

[స్వకై గుణైరిత్యాది.] ఆకింబున్యమే పద్మసాశాక పుష్పై క్కిఱ దేవరీరుడైయ తిరువరుళల్లతు వేటారుపుకల్వైయెన్టు పలకా లుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్ తువన్దారిణే ఇవర్ తామ్. కైజ్జుర్యరూపఫల ప్రాధానా దశైయిలుమ్ అన్త అధ్యవసాయన్దనైయై తిణ్ణితాక విణ్ణప్పమ్ శెయ్య వేణుమితే. అజ్జనే విణ్ణప్పమ్ శెయ్ కిణ్ణారాయ్ త్తు ఇన్ద శోకత్తాల్.

[స్వకై గుణైః] “ఆనుకూల్యస్య సజ్గుల్వః ప్రాతికూల్యస్య వజ్రానమ్” ఇత్యాదికథాయ్ ఆత్మనిక్షేపపర్యస్తజ్జఘాన గుణజ్ఘాతేం ప్రపత్తియోగత్తాలేయెన్టుకడి. అన్తి క్కే, “మద్భక్తజనవాత్సల్యః పూజాయాంచానుమోదనమ్ । మత్కథాశ్రవణే భక్తిః స్వరసేత్రా జ్ఞప్తిరీయా ॥ స్వయమభ్యుచనంచైవ మదర్థే డమృనవజ్రానమ్ । మమానుస్మరణం నిత్యం యచ్చ మాం నోపజీవతి ” ఎన్టు శొల్లప్పట్ట గుణజ్ఘాతే ఎన్నువుమామ్ [స్వైశ్చరితైః] కర్మయోగత్తాలే ఎన్ఱై. “కర్మయోగస్తపస్తీర్థా దానయజ్ఞాదిసేవనమ్” [శ్రీగీతార్థానం గ్రహే] ఎన్టు కర్మయోగత్తిల్ అవాన్తరభదైకల్ పలవుణ్ణాకై యాలే అణ్ణైప్పిల్దు “చరితైః” ఎన్టు బహువచనప్రయోగమ్ పణ్ణి క్కిడక్కిఱతు. [స్వవేదనాత్.] “జ్ఞానయోగో జితక్రోధైః పరిశుద్ధా త్మని స్థితిః” ఎన్నిఱపడియే జితమనస్కర్కల్ నిరన్తరచిన్తనరూప మాక పరిశుద్ధాత్మధ్యానత్తిలే ఊన్టియిరుక్కైయాకిఱ జ్ఞానయోగ త్తాలే ఎన్టుపడి [అధవాత్మయి భక్తితః] “భక్తియోగః పరైకాన్త ప్రీత్యా ధ్యానాదిషు స్థితిః” ఎన్నిఱపడియే దేవరీరుళిల్ ఐకాన్తిక

మాన ప్రీతియొడే ధ్యానాచనప్రణామాదికలితే నిలైత్తిరుక్కయ్యాకిట భక్తియొగత్తాలే ఎవ్వవడి. [కరీశ! త్వాం యే భజన్తి] కర్తజ్ఞానభక్తి ప్రపత్తికళెన్దిట యొగ్గలిల్ ఏతేనుమొవైప్పల్ శ్రీ దేవరీరైయగుకువార్ యావర్ శిలరుణ్ణు, [తేమామపి] అవర్ కళుక్కుమ్. [తావకీ దయా తథాత్వకృత్] అవరవర్ కళ తమ్తమ్ తలైయాలే ఎత్తనై ఆనైత్తోట్టిల్ కళ శెయ్ తుపాన్దాలుమ్ “సప్రీతో ఒలంఫలాయ” ఎన్దిటవడియే దేవరీర్ తిరువుళ్ళముకన్దరుళినాలల్లతు పేటు కైపుకురుక్కై ప్రాప్తియైయెన్నుమిడమ్ అడియే శొల్ల వేణుమో? శుణభజురజ్జళాయమ్ అచేతనజ్జళాయముళ్ళ క్రియా కలాపజ్జళో స్వాతన్త్ర్యేణ పలప్రదానశక్తియై యుడైయనవల్లనే * ఐయకాపాట్రియిలేనిట్టుమ్ ఆనైకుతరైకళుమ్ పోర్ క్కు ఉరిత్తామో? ఇన్ద అచేతంక్రియాకలాపజ్జళో దేవరీరుడైయ తిరువుళ్ళత్తిలే ఇరక్కైప్పిటప్పిత్తు అమ్ముఖత్తాలే ఫలప్రదజ్జళాక వేణుమేయల్లతు దేవరీరుడైయ తిరువరుళై ఎకర్ పారాతే పయక పెటువిక్క మాట్టా వానపిన్దు; [సైవతుమే బలంమతమ్.] అత్తిరువరుళే అడియేనుక్కు బలమాక త్తట్టణ్ణో? అనన్యధాసిద్ధమాన ఉపాయమ్ సిద్ధమాయరుక్క అన్యధాసిద్ధమాన సాధ్యోపాయజ్గలితే పురణ్ణు పుణ్ణుతిపడైక్కై మిక్తైయితే.

[మే] “ఎన్నైయు మెన్నుడైమైయైయుముక్ శక్కరప్పాటి యొల్ శ్రీకొణ్ణు నిన్నరుళే పున్దిరున్దేక్” ఎన్దుమ్, “ముతలాయ నల్లనరుళల్లార్ నామనీర్ వైయకత్తు శ్పల్లారరుళుమ్ ప్పూతు” ఎన్దుమ్ “వడమతురైప్పిటన్దార్ క్కరుళోకొళాళా యుయ్యలల్లల్ ఇల్లైకణ్డీరణే” ఎన్దుమ్ శొల్లుకిటవడియే దేవరీరుడైయ తిరువరు

४४८

శ్రీయే పోరప్పలియ విశ్వసిష్టిరానిష్ట అడియేనుక్కు. [పైస]
అవ్వరుళొస్తుమే. పూవాకథకట్టిల్ శొన్న గుణచరితవేసనభక్తికశ్రీ
వ్యాసర్క్కిఱతు ఏవకారమ్ ఇవర్ తామ్ శ్రీవైకుంఠస్వపత్తిలే యరు
శిచ్చయేతి “యాఃర్మణామధిక్పతియక ఇహోద్యమస్తేష్వప్యేష్వ
నుస్థితి రశేషమిదంహిపుంసామ్ । త్వామస్తరేణ నకథజ్ఞునశక్య
మాప్రుమేవంచతేషుమయిచాస్తి నతేవిశేషః.” ఎష్ట శ్లోకమ్ ఇక్ష్ణే
అనుసన్దేయమ్. ... (౯౪)

నిరుద్యమో నిష్కృతదుష్కృతోనచ ।

అభేయపాదా వరద ! స్ఫుటాస్తతః

క్షమాదయాద్వాస్తవ మజ్జిభాగవతాః ॥

52

పదివూరే.

ਬਰਖ ! = ਬਰਖ !,

అభివృద్ధి = భ క్తిశూన్య వాయినుమ్

అగుచోపి-తదబ్రహ్మన జ్ఞానయోగము

మల్లోలిపకాయినమ్

నిష్క్రియోపి = కర్మయోగశూన్యతా

యనుకు

నిరుద్యమోపి=తినుకూళ్ళు సంకల్పరహిత

శాంతి ను క్షే

న నిష్క్రమ్యత (ప్రాయశ్చిత్తతా లేదని)

దుష్కృత్యోపిచ { కృష్ణదాతి పాపజ్ఞు

శ్రీ యుగైయప సాయినుమ్

అహమ్ = అడియేన్

తన = దేవరీయ డేయ

ಪಾಡ್-ತಿರುವಡಿಕೆ

అభ్యయదితు=అదృష్టవేయాకిల్

తతః = అతః నాన్

క్షమాదయాద్యాః=పొలుమై, దయ

మూల లియ

తప మంగళాః / దేవీరుద్రయ తిరుక్క

గుణాః) ల్యాణగుణాభ్యో

స్ఫుటాః (భవేయః) = ప్రకాశమాకుష్

[యదిత్తిత్యాది.] అడియేనై విప.యీకరియాతవళవిల్ దేన

కీర్తికై య గుణజ్ఞశైలామ్ అనర్చమజ్గళా యోశ్చియుమానపిన్బు, తమ్

పేతాక ఎన్నె విషయాః రి త్తరుళ వేణువతు అవజనీయమెన్దితార్. అడియేనై యపార్కునున్టు * తీపామిక్కుమ్ * నతమామిక్కుమ్ విషయమాక్కవమైయుమ్ ; దైవరీరై ప్పార్ త్తాల్ ఎన్నె విసుమ్బు డియాయరున్దన్? విట్టిరాకిర్ ఉమ్ముడైయ గుణజ్జళుక్కెల్లామ్ జలాజ్జలియేయూమ త్తనైయితే ఎన్దితార్

అడియేనుక్కు భక్తియోగమిల్లై, జ్ఞానయోగమిల్లై, కర్మ యోగమిల్లై అనుకూల్య సంకల్పమిల్లై ప్రాతికూల్యవజ్ఞానమిల్లై, ఒన్టుమిల్లై ఎప్పతునశ్యమ్ ; ఇప్పడియే దేవరీరుక్కు తుమ్మైయిల్లై, దమైయిల్లై వాత్సల్యమిల్లై, ఒరుగుణముమిల్లై యెన్టు శొల్లివిడ క్కుడుమాకిర్ పావియేక్ ఎజ్జనే కడుకొలైప్పట్టాలుమ్ పడలామే; గుణమిల్లై యెన్పునర్కళుడైయ మిడన్ద్రై ప్పిడిత్తాతోప్పేలే ముతలడి యిలేతానే “ఉయర్వఱపుయర్నల ముడైయన్క” ఎన్టు ఆత్మ వారైచ్చొల్లువిత్తు, పిన్నెయుమ్ “వశీవదాన్యోగుణవాన్పజశ్శుచి మన్మదుదయాళుమధురస్థిరస్సనుః | కృతీకృతజ్ఞస్తవమసి స్వభా వతశ్శను స్తకల్యాణ గుణాన్పుతోదధిః.” ఎన్టుమ్, “నమస్తప్రాణి సంత్తాణప్రవీణకరుణోల్బణ!” ఎన్టుమ్, “వినతివివిధభూత వ్రాత రత్నైః డీక్షే” ఎన్టుమ్, “స్వాభావికానపధికాతిశయ జ్ఞానబలైశ్చగ్న్య వీర్యైశ్చ క్షేణేనాస్మీల్య వాత్సల్యమాదకవాజ్ఞాన సాహాదకసాన్య కారుణ్యమాధుర్యగ్నిగమ్భిర్యాదార్య చాతుర్యస్థైర్యధైర్య శౌర్య పరాక్రమ సత్యకామ సత్యసజ్జల్ప కృతిశ్చకృతజ్ఞతాద్య సంఖ్యేయ కల్యాణగుణగణౌఘ మహాణావ!” ఎన్టుమ్ జ్ఞానినామగ్రేసరికళై యిట్టు మూతలిప్పిత్తుమ్పోన్ద దేవరీర్ అన్దగుణజ్జళుక్కు ఇరై తేడి యిడాతేపోన్దతాకిర్ ‘బ్రహ్మమ్ నిగుణమ్’ ఎన్టు విత్తద్రీన పేత్తై యర్కళై! పెరుమైప్పదుత్తీద్రై ను త్తనైపోక్కి జ్ఞానికళై యవ

అపిత్తు పృథువిత్త పాయ్యిల్ పాడల్ కలై. పెరుమైప్పరుత్తిల్
 త్రాకవిరిక్కియై, ఉమ్ముడైయ సత్తైయేడిర్ అభియప్పకుఱిఱతు!
 ఎన్నరువనుడైయ సత్తైయై నోక్కుఱుత్తాలే నీర్ నత్తై పెఱువీరా
 యిరుక్క ఇల్లిప్పత్తే? నీర్ సప్ప్యవతారాది ముఖత్తాలే ఘణ్ణిన
 కృషిక శెల్లాన్ ఉమ్ముడైయ సత్తైయై నోక్కిక్కొళ్ళుక్కై కాన్మత్తనై
 యితే. అతిత్తాక నీర్ పట్టపాడుకల్ అఱివిరే. అప్పాడెల్లామ్ పఱు
 తాయెఱ్ఱియవో పార్ క్కిఱతు. భిఱియిన్దునుణియమ్ మణుమిన్దు
 మలరుమ్పాలే పిన్నెయున్దై తుచ్చవారుణ్డో? నిరూ.కమిన్దై
 యెన్నిల్ నిరూప్పదానుణ్డో? మీనుక్కు త్తణ్ణీర్ వాఱాఱ్ఱిల్లే
 జ్ఞానక్రియాభజన సముత్సమ్మధర్ కలైయై నీర్ నోక్కిప్పోన్దీరాఱ్,
 పెరుమ్ పాడుకల్ పట్టు నిలై నిఱుత్తిక్కొణ్ణ తుమ్మాదయాది కుణజ్జ
 భుక్కు విషయద్దానణ్డే? విషయమ్ నాయ్ త్తళాతుమ్ అవై ప్రప
 రి త్తత్తియైయెన్నిల్, 'గగనారవిన్ద శశవిమాణాదికలైప్పోలే. అవై
 తుచ్చున్' ఎన్న వేణుమ త్తనైప్పోక్కి అవల్ ముక్కు నద్యావమ్ శొల్ల
 ప్పోకాతితే అవై ఇల్లెయిమ్మొత్తెక్కు నీర్ తామ్ ఇల్లెయెన్ద
 తామే; ఆక, ఎన్ సత్తైయై అఱ్ఱిక్కిప్పార్ త్తవితు ఉమక్కున్దెన్ద
 నాశకమాయ్ త్తలైక్కట్టుమానపిన్దు, కడుక వడియేనుక్కు వురు
 పాశ్శమ్ పెఱువిప్పతే పాఱు ఎన్దొర్.

హే వరద! యద్యవ్యహం అధక్తః అగుణః నిష్క్రియః
 నిరుద్యుశ్చభవామి; నిష్కృతమష్కృతిశ్చసభవామి; తథాపి తవ
 పాదౌ లభేయ యది, తతిః తుమాదయా ద్యాస్తవ మజ్జభాగుణాః
 స్ఫుటాభవేయుః. ఎన్దు యోజిత్రాల్ నిరవద్యమ్.

“అగుణోపి” ఎన్దవిడత్తుక్కు - “భక్తియోగాజ్ఞ జ్ఞానయోగ
 రహితోపి” ఎన్దురెత్తార్ సంస్కృతవ్యాఖ్యాతా. శమదమాదిగుణ

రహితోపి ఎన్నపుమామ్. [నిష్కృతదుష్కృతోనచ] నిష్కృతాని
 దుష్కృతానియస్యసః; నిష్ప్రతియాకితతు ప్రాయశ్చిత్తమ్. భయా
 నుతాపలజ్జాదికభాలే పాపజ్గళైత్తుడై నీలేనాకింమ్ ఎన్నపడి. మేన్మే
 లుమ్ పాపజ్గళై కూకపూరిత్తుక్కొణ్డే వరుకిన్దేనాయినమ్ ఎన్నై
 [ఏవమ్భూతోన్యహమ్] తవ పాదా యది తు లభేయ, తతః తవ
 త్తమాదయాద్యాః మజ్గళాగుణాః స్ఫుటాభవేయుః] త్తమైయావతు
 అపరాధనహత్వమ్; “అహనుస్త్వపరాధానామాలయః” ఎన్నిత
 పడియే అపరాధిభావ త్తజ్గళై యనుసన్నితిరుప్పార్ తితి త్తిలేయితే
 త్తమాగుణత్తుక్కుడవయోగమ్; అప్పడి ఉపయోగియాతవన్తు త్తమా
 గుణమ్ అసత్తాయితే. దయైయానతు - పరదుఃఖానహిష్టుత్వమ్;
 * ఆవారార్ తునైయెన్తులై నీర్క్కడలుళ్లున్దుమ్ నావాయ్పోల్
 పితివిక్కిడలుళ్ నిన్దు తుళ్జుక్కుముతలాన దుఃఖముడైయవర్కళి
 తితి త్తిలేయితే దయైక్కు ఉపయోగమ్. అప్పడి ఉపయోగియాత
 వన్తు దయాగుణమ్ అసత్తాయితే ఆన్యశబ్దత్తాలే జ్ఞానశక్తివాతీస్సల్ప
 సాశీల్య సాహదాజ్జవప్రముఖగుణజ్గళై ప్పగ్గిహిక్కడవతు.

శ్లో॥ విలోకనైవిభ్రానుజైరపిభ్రువౌః

స్మితామృతైఃజ్గిత మజ్గళైరపి ।

ప్రచోదితస్తే వరద! ప్రహృష్టధీః

కదావిధాన్యే వరివస్యనంతవ ॥

౯౬॥

పదపురై.

వరద=వరదనే!,

తే విలోకనైః=దేవీదేయ కటాక్ష

పీక్షాగజ్గళాలుమ్

భ్రువోః=తిరుప్పవనజ్గళిన్దుడైయ

విభ్రమజైరపి=విలాసజ్గళాలుమ్

స్మితామృతైః=పరమభోగ్యమాన పున్ను

అంబలాలమ్

ఇజ్జితమజ్గళైరపి=ఆత్మకాన ఇజ్జితజ్గళాలుమ్

అహంప్రసాదితః=ఆడియేత్ ప్రేరిత

తః=దేవరూక్మ

నాయ

పరివస్యసమ్=పరిచర్యయే

(అతఏవ)

కదావిధాన్యే=ఎప్పుడు శత్రుహస్తే

ప్రహృష్టభీః=హివస్త్వశ్చ తనాయ

తేజః.

[విలోకనైరిత్యాది.] అత్తలైయిల్ పేరరుళ్ళన్తి త్తమక్కు ప్పకల్లాన్తిలామైయై వెళియిట్టనన స్తరమ్ కైజ్జర్కర్కత్తిలే తమక్కుణ్డాన త్వరాతిశయతై ఆవిమ్మరి త్తరుళుకితార్. “కదా మా భగవాన్ స్వకీయయా అతిశీలయా దృశానలోక్య స్థిగ్గగమ్భిర మధురయాగిరా పరిచర్యయా మాజ్ఞాపయ్యతీతి భగవత్పరిచర్యయా మాశాంపథయిత్వా” [శ్రీవైకుంఠాద్వ్యే.] ఎన్జరుళిచ్చైయ్ తపడియే పరిచయైయిలాన్తైయై పెరుక్కుకితారాయ్ త్తు.

కైజ్జర్కర్కన్దాన్ స్వరూప పాప్తమాయిరాన్తి స్తతేయాకిలుమ్, అతుతన్నిలే అభిసవేశముమ్ కుత్తెయన్ద్రీరీరాన్తి స్తతేయాకిలుమ్ “క్రియతామితిమాంవన” ఎన్జమ్ “ఏన మన్ద్రుమరాచ్చైయ్ వార్” ఎన్జమ్ శొల్లకిటపడియే అత్తలై ఏవిక్కొళ్ళవేణుమెన్జితే శాస్త్రాధమిరుప్పతు అత్తలైయిల్ నియమనమిన్జిక్కే స్వేచ్చా మాత్రమే పన్ద్రాశాకచ్చెయ్యుమ్ కైజ్జర్కమాకిటతు కాలక్ కొణు మోతిరిమిడుమోపాతియితే. “అడిమైశెయ్యవేణుమ్, ఎల్లానడిమైయమ్ శెయ్యవేణుమ్ ఏవిక్కొళ్ళవునువేణుమ్” ఎన్జరుక్కైయితే ప్రాప్తమ్ శోతివాయ్తిటన్దు నియమిప్పతోడు తిరుక్కణ్ణోక్కాలే నియమిప్పతోడు భూవిభ్రమజ్జళాలే నియమిప్పతోడు వున్జు టువలాలే నియమిప్పతోడు హస్తచేష్టానికిళాలే నియమిప్పతోడు వాళియట ఎల్లామ్ ఉద్దేశ్యమాయుమ్ భోగ్యమాయమిరుక్కుమితే * శయమేయడిమై తలైనిన్దార్ కుక్. ఆకైయాలే, ఏతేనమెరుపడియాలే అడియేనై ఏవిప్పణిక్కొళ్ళప్పెన్ద్రీలు మకిన్ద్రపతు ఎన్జోవెన్జితార్.

[విలోకనై:] “తూతు శయ కణ్ణభోకాణ్ణాన్తుపేశి” ఎన్ని
పడియే కణ్ణాశేపేశవల్లనితే ఎన్నగుమాన్. [భూమోవిభ్రమజై
రపి] భూమిలాసజ్జలమ్ వాక్కిపణియై చెయ్యతుపోరుమితే.
ఉళ్ళుళ్ళుతడజ్జలుమ్ భూవిభ్రమజైలే తెరియక్కడవతాయిలే యిరు
ప్పతు. [స్తితామృతై:] అభిమృతజన దశనానందవేగతాలే అచా
వతారసమాధియైక్కడను విష్ణువెలివరుకిన్ అవ్యక్తమధురమందహాస
విలాసజ్జలిలే కరుత్తు త్రోగముమితే; రస్యతాతితయైవల్ల
అమృతమెగిలెను. [ఇశ్శితమజ్జలైరపి] మజ్జలకరై రిజ్జితైరపీశ్శధా.
ఇశ్శితమావతు - అభిప్రాయముమావ చేప్తే; “అకార స్విజ్జ ఇశ్శి
తమ్” ఎవ్వా అనురనుమ్. హస్తాద్యవయవజ్జలి చేప్తేయాలే
అకూతావిమృతమ్ వణ్ణక్కడవతితే ఆ, అటాతుధారైకళాలుమ్
భూభజ్జవిభ్రమజ్జళాలుమ్ అమృతనివ్వన నోదరునందస్తి తడజ్జళాలుమ్
శుభాశ్రయనివ్వచేప్తేకళాలుమ్ [ప్రచోదిత:] ప్రేరితనాయ్. “ఇశ్శిత
జ్ఞాన్తు మగధాః ప్రేక్షితజ్ఞాన్తు కోనలాః | అధోకాః కురుపాశ్చాలా
స్సవోక్తా దక్షిణావధాః.” ఎన్ననిన్దశితే, మగధరాక్షకుమ్
కోనలరాక్షకుమ్ విరుమ్ముకితాగాయ్తు.

[ప్రహృష్టధీ:] విలోకనాదికళాలే ప్రచోదితనాకాతవశవిల్
ప్రహృష్టాశ్చోడే పణి శేమ్యుప్పొకాతితే. “నాకిచ్చిత్తునత శేవ
త్వమ్” ఎన్తుమ్ “అకిచ్చిత్తురస్య శేవత్వానుపపత్తిః” ఎన్తుమ్
ఓతిక్కిడక్కెయాలే ఆత్మయై ముత్తై ఎన్తుకొణ్ణ అవజనీయ
తయా పణి శయ్ తాలుమ్ అత్తలై ఏవిప్పణికోళ్ళప్పెటిల్ పిఱక్క
క్కడవ హవమ్ పిఱవాలితే. ఆత్మయాలే దేవరీర్ విలోకనాదిక
ళాలే ప్రచోదనమ్ శ్శేణమ్, అతడియాక అడియేనుక్కు హవ
ప్రకవముణ్ణాక వేణమ్; అన్దహవత్తుక్కు పొక్కువీడాకప్పిన్పు

అడిమై శెయ్యప్పెఱి వేణుమ్ ; ఇప్పడిప్పట్ట నొగుకాలమ్ వాయ్తు
“వాయ్పొప్పేతువైప్ప మల్లొలై వా నెఱ్ఱో!” ఎన్ఱు కళిత్తుక్కెఱ్ఱు
ర్యమ్పణ్ణుమ్నాళ్ ఎఱ్ఱుకొల్ ? ఎఱ్ఱుతార్.

“తవ పరివస్యనం కదా విధాన్యే” ఎన్నతై నైరాశ్యత్తిలే
యూక్కి, ఇనినాన్జనే అడిమై శెయ్ వ తెన్ఱురుపారుఱ్ఱో? ఎన్ఱు అన్ఱై
యఱుకితారెన్ఱు పారుళ్ శొన్నా రొరువర్ ; అజ్జనల్ల, “ఎన్ఱేమెన్ఱై
యున్నేరార్ కోలత్తిరున్ఱడిక్కిన్, నిన్ఱేయాఱ్ఱెయ్య నీకొణ్ణరుళ
నిన్ఱైప్పతుతా ?” ఎన్ఱాపొప్పే అపేక్కితారెన్ఱై నివహిక్కు
మ్మడి. నైరాశ్యత్తిలే తాత్పర్యమాక్కుతైక్కు అనసరమిలైయితే.

పరివస్య ఎన్ఱుమ్ పరివస్యనమెన్ఱుమ్ పణివిడైయై చ్చొల్లు
కిఱతు. (౯౬)

శ్లో॥ వివిశ్యవిశ్వేంద్రియ తవకకవణః

మనస్థనలే నిత్యనిఖిల నిశ్చలః ।

సుధాసఖహస్తాపతే సుశీతలః

గిరశ్శ్రవస్యాః శృణుయాను తావతీః ॥

౯౭॥

పదపురై

హే హ స్తిపతే! = తిరుపత్తిమామలై
హతనే!

వివిశ్య = ఉల్ పుకున్ఱ

విశ్వేంద్రియ } సకాన్ద్రియజ్ఞుడైయ
తవకకవణః } పున్ఱ విడైయై త్రిర్
పునవాయ్

మనస్థనలే = శైలిలే

నిత్యనిఖిల } ఎప్పొకుమ్ వాట్టప్పట్టు
నిశ్చలః } నిరమాలురుత్పనవాయ్
సుధాసఖః = అమ్మకిమ్మపొన్ఱనవాయ్
సుశీతలః = మిళపున్ఱుకలిర్ న్ఱనై యాయ్
శ్రవస్యాః = శ్రవస్కు ఇనియవై యాయ్
తావతీః = ఉన్నుడైయవై కళాన
గిరః = వాయ్ ముట్టికలై
శృణుయాను = శ్రవయ్ ముక్కడవోమ్.

[వివిశ్యేత్యాది.] “తొణ్ణరోక్ కరుణిచోతివాయ్ తిఱన్దు తాయైక్కణ్ణళాల్ నోక్కాయ్” ఎన్దు ఆత్మవార్ ప్రాధికత్త అడై విలే ప్రాధికాయ్ తే విలోకనాదిమాత్తైయై ప్రాధికత్తారాయ్ నిన్దార్ కీర్తీ; శోతివాయ్ తిఱన్దున్దు శొల్లవేణున్దాల్ అచావతార సమాధియై అత్యన్దు కులై త్తతాకుమాన్దాయ్ అన్దప్రార్థనై ఆకాశెన్దు నిన్దైత్తార్ పోలుమ్ కీర్తీ; ఇనిత్తా పేరరుళాశన్దుడైయ పరిమాన్ద్రుజ్జలై ఆరాయ్ న్దవాతే ఆతుత్తన్దు యమ్ నివిశజ్జ మాక ప్రాధికక్కలామ్మడియితే యరుప్పతు. తిరుక్కచ్చినమ్మిక లోట్టై ప్పరిమాన్ద్రుజ్జై యారాయ్ న్దార్. అతు “అసశ్శేతమనా లాపమ్” ఎన్దు అచావతారమర్యాదై కులైన్దిరుక్కుప్పడియై యుణ ర్ న్దార్, ఇని నామ్ సమ్భాషణన్దన్దు యమ్ ప్రాధికక్కళ్ళుత్తయెన్? ఎన్దు తమ్మిల్ తామితేటి అతు తన్దు ప్రాధిక్కితారాయ్ త్తు ఇన్ద శోక త్తిల్.

[హే హస్తిపతే!, తావకీ: గిర: శృణుయూమ్] దేవరీ శోతివాయ్ తిఱన్దురుళిచ్చెయ్యుమ్ శ్రీసూక్తికలై అడియే కేట్ట ప్పెటవేణుమ్. అన్ద శ్రీసూక్తి:ల్ ఎప్పడిప్పట్టవైయెన్దు, విశేషిక్కి తార్ - వివిశ్యేత్యాదియాలే. [వివిశ్య] ధర్మభూతజ్ఞానమ్ పుకుమిడ జ్గళడజ్జుం పుకున్దు ఎన్దు పడి. [విశ్వేంద్రియతర్వకర్వణీ:] సవేన్ ద్రియజ్గళిన్దుడైయపుమ్ విడాయై త్తీర్క్కవల్లవైయాయ్. ఇజ్జనన్ది క్కే, “విశ్వేంద్రియాణాం తర్వకర్వణీ - అభిలాషోత్పాదికా: ఇత్యధణః.” ఎన్దు సంస్కృతవ్యాఖ్యాతా ఎదుతివైత్తార్. ఆయి నుమ్, విశ్వేంద్రియాణాం తర్వకమ్ - తృష్ణామ్, కర్వణి - ఆకర్వణి - అసహర స్థితి విశ్వేంద్రియ తర్వకర్వణ్యః, తా: ఎన్ది జ్జనమ్ నివహిక్కడవ తా యిరుక్కుమ్.

[మనస్సనే నిత్యనిఖాతనిశ్చలః] హృదయమధ్యస్థితే నిత్య ప్రతిస్థితజ్ఞఘాయరుక్మ క్కడవైయాయ్. “ఎట్టనెప్పొట్టుతాకిలు మెన్టు మెన్మనత్తలతిరుక్కుమ్ పుక్క” ఎన్నుమాపోలే “ఇళోరు శ్రీనూక్తియిరున్దపడియెన్” ఎన్టు ఇడైవిడైతు ఈశుపడలాన్బుడి హృదయత్తినుళ్ళే పొనిన్దుకిన్కక్కడవ శ్రీనూక్తికలై యరుచ్చె య్యువేణుమెన్టుపడి. [సుధానఖిః] భోగ్యతెయిలే అనుభూతధారైయై ఒత్తిరుక్కువేణుమ్ [సుశీతలాః] * తాపత్రయీ మయదనానల దహ్యామాననాన అడియేనుడైయ తాపజ్జళెల్లామ్ తీరుకైక్కులు ప్పాన కుళిర్ త్తి పొరున్ది యిరుక్కువేణుమ్.

[శ్రవస్యాః] భగవదుక్తికల్ తాన్ శెవిక్కినియ శెన్జొల్లా యితే యిరుప్పలు. శ్రవసో హితిం శ్రవస్యమెన్టాక్కడవతు; “శరీ రావయవాద్యత్” ఎన్టుతే పాణినియమ్. శ్రవస్సుక్కు హితమెన్టతు ఉపకారకమెన్టుపడి. [తానకీరః] కీర్తించున్న గుణజ్ఞభోక్తుమిల్లా తొట్టిన్దాలుమ్ దేవరీరుడైయవైయెన్నునుత్తాలే వరువతొరు ప్పెన్టై యున్దితే ఉక్తికళుక్కు. “ఇన్దితంనిమిషితం చ తావకం రమ్యమద్భు తనుతిప్రియజ్జరమ్.” [సున్దరిబాహుస్తవే]-తనీయమెన్ను మాకా రత్తాలేయితే ఎల్లాముదైశ్వమానతు. అప్పడిప్పట్ట శ్రీనూక్తికలై కేట్టు విరుమ్బుకితారాయ్త్తు. “శృణుయామ” ఎన్టుమ్ “శృణ వామ” ఎన్టుమ్ పారభేదమున్లు; తాత్పర్యభేదమిల్లై. తన్నుడియార్ కలైయుమ్ కూట్టికొన్డు బహువచనప్రయోగమ్ ప్లగ్గికితార్ ; * ఇని యాముతామైపోలే.

ఇవర్తామ్ కేట్టువిరుమ్బుమ్ శ్రీనూక్తికల్ తా నవైయె న్నిల్ ; కుశలప్రశ్నమ్ శెయ్తల్, శిలకైజ్జుర్యజ్జలై నిదేశిత్తు ‘ఇతు శెయ్యాయ్’ ఎన్టు నియమిత్తల్ ముతలియవై యున్దితే ;

అవశ్యమై యాశైష్యదుఃఖిపడి. అన్తిక్కి, “మాతా పితా భ్రాతా నివాసశ్చరణం సుహృద్గతిసాక్షాతాయణః” “శేలేయ్ కణ్ణియరుమ్ పెరుమ్ శైల్యముమ్ సన్తక్కుళుమ్, మేలాత్తాయ్ తన్నెయుమ్ వరేయిని యావారే” ఎన్నిటవడియే మాతాపిత్రాది సవకవిధబంధువగణముమ్ ఎమ్మెరుమానేయాకై యాలే లాకికబంధువగణభోజే పేళిక్కొళ్ళుమ్ పేచ్చుక్కళెల్లామాక వేణు మెన్నితారాకవుమామ్. అత్తవానుడైయ కుటుమ్మభరగోచర ప్రస్తావజ్జళుమ్ పెరుమాళోడేయా యిరుక్కు మెన్నుమిడమ్ - తిరువాయ్ మొట్టియిల్ “నితైన్దవకపట్రి” [గి-గి-౭] ఎన్దపాట్టికళుట్టిలే వ్యక్తమ్. — సుమస్త్ర, అక్రూరప్రభృతికళో విధ వావతారత్తిల్ పారిత్తపారిప్పై ఇవర్ అచావతారత్తిలే పాఠిక్కి తార్ ; “ఆశయా యదివారామః పునశ్శబ్దాపయేదితి” ఎన్దు సుమస్త్రరుమ్, “మామక్రూరేతి వత్సతి” ఎన్దు అక్రూరరుమ్ మనోరథి తిరుందార్కళితే. ... (౯౭)

శ్లో! అశేషదేశాఖిల కాలయోగినీషు

అహం త్వవస్థాస్వఖిలాస్వసన్మధిః ।

అశేషదాన్యైక రతిస్తదాచరణ

కరీశ ! వత్సేయ సదా త్వదన్తికే ॥

౯౮ ॥

పదపురై.

మీ కరీశ! — కరిగితివాధనే !,

అశేషదేశాఖిల } సవకదేశసంకళాఅంజ

కాలయోగినీషు } లోదుమ్ శేర్ వ

అఖిలాస్వస్థాసు = సవకావస్థకలిం

అశేషదాన్య - } సవకవిధ కైజ్జుర్య

ఏకరతిః అహం } జ్జరిలుమ్ ఆరాతకాత

తైయడైయ అడియేక

తత్ = అన్ద అశేషదాన్యతై

అసన్మధిః } శత్రొన్తిల్ బుద్ధిశలుత్త

ఆచరణసక } తపనాయ్ అనుష్ఠియా

నిష్ఠకొణ్ణు

సదా = ఎప్పుడు

త్వదన్తికే = ఉకపరిసరత్తిలేయే

న్తైయే = ఇక్కడక్కడకే.

[అశేష దేశేత్యాది.] “అహం నవంకరిష్యామి జాగ్రతస్స్వ పరశ్చ తే” ఎన్నిటవడియే - సవణదేశ సవణ కాల సవాణవస్థాదితి సవణవిధితై జ్ఞురై కరతియాయ్ ‘ఒత్తీవీల్ కాలమెల్లాముడనాయ్ మన్ని వల్లువిలావడిమై శెయ్య వేణుమెన్నితార్. ధర్మి ఒన్టేయూ కైయాలే విషయమ్ ఎఱ్ఱుమొక్క పూణమానవిన్పు ఒరుదేశవిశేష త్తిలేపోనాల్ శెయ్యక్కడవ అడిమై కెల్లామ్ ఇన్నిల త్తిలే శెయ్య లామ్మడిక్కిడాక క్కుత్తైయన్ద్రురుక్కు మిడమితే తిరువ త్తిమా మ్మలైయాకియతు. ఇవర్ క్కుత్తాన్ ఇప్పుడమ్మ విరోధియాకై యన్తికై అడిమై శెయ్కైక్కు ప్పొజ్జాయరుక్కుమాకై యాలుమ్, అజ్ఞుప్ప నాలుమ్ “సాంశ్చు తే సవాణ కామూనహ” ఇత్యాదిప్పడియే గుణానుభవమే పణ్ణవేణుకైయాలే అన్దశీలాదిగుణభౌతాన్ ఇరుట్ట త్తైయిల్ విళిక్కుప్పిలే ప్రకాశిప్పతు ఇజ్జేయాకైయాలుమ్ ‘నాము విగ్గేయగున్దు నిత్తకై జ్ఞర్యమ్ పణ్ణపైమ్’ ఎన్ట పాఠిక్కితార్. భగవద్విషయ త్తిలే అడిమై శెయ్య వొరుప్పకవార్ కెల్లామ్ ఉళ్ళ తొన్టాయ్ దు మున్నేపారిత్తుక్కొణ్ణియునతు “అహం నవంకరిష్యామి” ఎన్టితే ఇళైయపెరుమాళ్ వడి

హేకరిశ !, అశేష దాస్యైకరతిః అహమ్ అశేష దేశాఖల కాలయోగినీషు అఖలాస్వవస్థాసు అనన్యధీస్సౌ తత్ (అశేష దాస్యమ్) ఆచరన్ సదా త్వదన్తికే వత్తేయ - ఎన్టితార్. [అశేష దాస్యైకరతిరహమ్] అడిమైయిల్ ఒన్టమ్ ఒరువర్ క్కున్ కూటు కొడక్క విళైయాలే ఎల్లావడిమైకలై యుమ్ నానే శెయ్యవేణుమెన్ని రుక్కిట అడియేన్. ఇళైయపెరుమాళ్ పిరియాలే కాట్టిలేయుమ్ కూడప్పిన్దు శెయ్తవడిమైకళుమ్ శెయ్యవేణుమ్; శ్రీభరతాన్ద్రువాన్ ప్పడైప్పిలేపిరివిగున్దు శెయ్తవడిమైకళుమ్ శెయ్యవేణుమ్ ఎన్దిరుక్కి

తారాయ్ త్తు. “.....ఏకరతిః” ఎన్నిట రతిశబ్ద ప్రయోగత్రాలే
 “రమమాణా వనే త్రయః” ఎన్నవిడత్తిలఖతై ప్రత్యభిజ్ఞాపనమ్
 పణ్ణకితార్. [రమమాణావనేత్రయః] పెరుమాళుమ్ పిరాట్టియుమే
 రమత్తిరుక్కచ్చయ్ తేయుమ్ “త్రయో రమమాణాః” ఎన్న ఇతైయ
 పెరుమాళై యుమ్ శేర్ త్తుచ్చొల్లుకిఱతు - దిన్వదన్సుతికళుక్కు పర
 స్పర సంశ్లేషత్రాల్ పిఱక్కుమ్ రనమ్ అచ్చేర్ త్తియై క్కుణ్డననుక్కుమ్
 పిఱక్కైయాలేయితే. అతుపోలే పేరుభాళినుక్కుమ్ పెరున్దేవి
 త్రాయార్ కుమ్ పరస్పరసంశ్లేషత్రాల్ పిఱక్కుమ్ రతి, అచ్చేర్ త్తి
 యిలే అడిమై శైయ్యునిరుచ్చాస్తవ తమక్కుమ్ ఒత్తిరుక్కుమెన్నతు
 తోస్త “దాన్వైకరతిః” ఎన్నితార్. -

[అశేషదేశాఖిల కాలయోగినిషు అఖిలాన్యవస్థాసు] సర్వా
 దేశజ్గళిలుమ్ సర్వాకాలజ్గళిలుమ్ సర్వావస్థైకళిలుమ్ ఎన్నపః. అసై
 కళావన జాగరణస్వప్నాదికల్. [అన్యధీః] అన్యపరసన్తి క్కే.
 * శేరుప్పనైత్తు త్తిరువడితొయి వారైప్పిలేయ. కచ్చెన్దాతితే. [తత్
 ఆచరణ] ‘అశేషదాన్వైకరతిః’ ఎన్నతిలే ఏకదేశమాన అశేష
 దాన్వైకై పురానుశిక్కిఱతాయ్ త్తు తచ్చబ్దమ్. “తవాచరణ”
 ఎన్నతు అపపాతమ్ [నదా త్వదన్తికే వర్తేయ.] పెరుమాళుమ్
 పిరాట్టియుమాయ్ తిరైయైవత్తుక్కొణ్డెరున్దాలుమ్ పడిక్కుమ్ కుత్తు
 విళక్కు ముతలియవైపోలే అన్వళవిలుమ్ నిన్దు అన్తరగ్గప్పత్తికళై
 పుణ్ణవిరుమ్బుకితారాయ్ త్తు. (౯౮)

శ్లో॥ ఇమం జగం హస్త! కదాఽభిషేక్యతి

త్వదక్షిణద్యౌర్వరద! శ్రమాపహా ।

అకృత్రిమప్రేమరస ప్రవాహజా

విసృత్యరీ వీక్షణవీచినస్తతిః ॥

పదివృత్తి.

వరద' = పేరరుళాళా !,	శ్రమాపహ = విడాయతీర్క్కవల్లతాయ్
త్వదక్షీనద్యోః = ఉనకు తిరుక్కణ్ణళాకిఱ	విస్మత్వరీ = ఎజ్జుమ్ పరవక్కజవతాన
నదిః శినుడైయ	వీక్షణవీచినస్తతిః = కటాక్షమాకిఱ అలై
అకృత్రిమప్రేమరస } స్వాభావికమాన	ఇమం జనమ్ = అడియేనై
ప్రవాహా } ప్రీతియాకిఱ రస	కవా = ఎప్పోతు
ప్రవాహాత్రిల్ నిస్తు	అభిషేక్యతి = మజ్జనమాట్రప్పోకిఱు !
మజ్జాః క్కడవతాయ్	
(అతఏవ)	

[ఇమంజనుత్యాది.] “యశ్చ రామం నపశ్యేత్తు యంచ రామో నపశ్యతి । నిద్రితస్స వసేల్లోకే స్వాత్మాప్యేనం విగహాతే.” ఎన్నిఱవడియై - ఎమ్మెరుమానై సేవిక్కప్పెఱుతల్ ఎమ్మెరుమానాలే కటాక్షిక్కప్పెఱుతలాకిఱ ప్రావ్యద్వయముణ్ణితే అతుతన్నిల్, ఎమ్మెరుమానై తామ్ సేవిక్కప్పెఱువతిలుణ్ణట్టిల్ ఎమ్మెరుమానాలే తామ్కటాక్షిక్కప్పెఱుకై ఉద్దేశ్యతరమా యిరుక్కెయూలే అతుతనై ముద్దుఱమున్నమ్ ఇస్తశ్లోక త్తిలే అధిక్కిఱార్.

[హేవరద! త్వదక్షీనద్యోవీక్షణ వీచినస్తతిః ఇమం జనం కదాఽభిషేక్యతి?] దేవరీరుడైయ తిరుక్కణ్ణళాకిఱ నదిక శిల్నిస్తుమ్ వీక్షణజ్జళాకిఱ అలైవరిశైః శీలపరమ్బి ప్పావియేనై మజ్జనమాట్టు వతు ఎన్టైక్కెన్ఱిఱార్. [శ్రమాపహ అకృత్రిమప్రేమరసప్రవాహాజా విస్మత్వరీ.] వీచినస్తతియానతు తన్నిలే పడివారుడైయ విడాయె యెల్లామ్ తీర్క్కవల్లతాయుమ్ ప్రవాహాత్రిల్ ప్రాదుభణవిప్పతాయుమ్ విస్తారశీలమాయు మిరుక్కునూపోలే, కటాక్ష ధానైయుమ్ తానత్రయనివ ర్తనక్షమమాయ్ అవ్యాజప్రీతిరసప్రవాహమడియాక ప్పెరుకువతాయ్ ఆశ్రితజనముళ్ళు విడమెజ్జుమ్పుక్కు వ్యాపిక్కక్క

డవతాయరుక్కుమ్బడియై చొచ్చులుకెఱు. — కటాక్షామృతరిసావసే
కత్తాలే అడియైనై కై జగర్య సామ్రాజ్యాధిపతియాక అక్కియరుక
వేణుమెచ్చు ప్రాధిక్తపడి.

“అభిషేక్యతే” ఎచ్చు శిలర్ ఓతువకోకళో. (౯౯)

శ్లో॥ సదాతనత్వేపి తదాతనత్వసత్
నవీభవత్ప్రేమరస ప్రవాహయా ।
నిషేవితం త్వాం సతతోత్కయా శ్రియా
కిరీక ! పశ్యేమ పరిశ్చలం సమాః ॥ ౧౦౦॥

పదవృత్తై.

కిరీక ! = కిరీకీకాధవ !,	(ఆరవీవ)
సదాతనత్వేపి = నిత్యపరిచితమాయిరుక్కు	సతత ఉత్కయా = నిత్యమాశ్రియోగిణి
చ్చెయ్ తేయమ్	రక్కిఱు
తదాతనత్వసత్ = ఆహూనమానాత్మీయ	శ్రియా = పిరాట్రియాలే
నవీభవత్ ప్రేమరస } పురిశుపురికాక	నిషేవితమ్ = నిత్యానుధూతివాయిరానివ
ప్రవాహయా } విశ్రియానిట్కిఱు	త్వామ్ = కిన్దె
ప్రణయరిస పరమృతయై	పరిశ్చలం సమాః = పల్లాణ్ణపల్లాణ్ణాక
యదైయశాయ్	పశ్యేమ = సేవిక్కుడవోమ్.

[సదాతనత్వేపి త్యాది.] “యశ్చరామం నపశ్యేత్తు” ఎచ్చు
కుత్తై తీరివిరుమ్ముకిఱారితిల్. [హేకిరీక ! శ్రియా నిషేవితం త్వాం
పరిశ్చలం సమాః పశ్యేమ] పిరాట్రియమ్ దేవరిరుమ్ శేర్త్తియా
యిరుక్కు శ్కాణ్ణప్పెఱువేనాకిల్ “శ తాయువైకపురుషః - వేదనూ
త్పిరాయమ్నూఱు” ఎచ్చు ముర్యాదైయైక్కులైత్తు నూన్ద్రొణ్ణకు
మేఱ్వుడ ఇరున్దాకిఱుమ్ కణ్ణకలిప్పేన్దెఱార్.

[సదాతనత్వేపి] నిత్యమాయ్ చెల్లానిట్కిఱు చెయ్ తేయమ్.
[తదాతనత్వసత్ నవీభవత్ప్రేమరస ప్రవాహయా] ఎమ్మెరుమానళ

విలే పిరాట్టియిక్ ప్రణయరసమ్ అవిచ్ఛిన్నప్రాశోయాపేణ నిత్య
మాయ్ చెల్లొనిల్లుచ్చెయ్ తేయమ్ “అప్పొడుతై క్కప్పొడు
తెన్నారావములేమ్” ఎన్నుమ్మడియాన విషయమాకై యాలే క్షణ
న్దోఱుమిట్టుమాఱినాప్పోలే పుతుక్కణి త్తిరుక్కుమాయ్ త్తు. అవళో
తా తిరుమార్ పిలే అవినాభూతైయాయరున్దుక్కొణ్డు నిత్యాను
భవమ్ పణ్ణానిల్లుచ్చెయ్ తేయమ్ “అకలకిలేనితైయమ్” ఎన్నాళే;
ఇతుతా అకన్తిరున్దు శొల్లుకిఱ వాతైయన్దు; అకలుకైక్కు
ప్రసక్తియన్డాయ్ చొల్లుకిఱవాతైయమన్దు; * తదాతదా నవం
నవమెన్నుమ్మడియాన విషయమ్ వడుత్తుకిఱపాడితేయితు అనుభా
వ్యవిషయమ్ నవంసవమానాల్ అనుభవముమ్ నవంసవమామే.
అతడియాక అనుభవితృజన ప్రణయరసముమ్ నవంసవమామితే;
అతైచ్చొల్లుకిఱతాయ్ త్తిజ్జు తదాతనత్వే ఇవ-తదాతనత్వవత్;-
అప్పోతున్డొనాత్పోలే ఎన్దై ఇజ్జనన్దిక్కే, తదాతనశ్చసా త్వశ్చ
తదాతనత్వః, తస్మిన్నివ - తదాతనత్వవత్. ఎన్దు పణిత్రార్ శిజ్జ
పెరుమాళ్. త్వః ఎన్దిఱవితు నవనామశబ్దజ్జళిలొన్దు, ఇరళుక్కు
‘ఇతరః’ ఎన్దుపొరుళ్. “ప్రజాపతిం త్వోవేద ప్రజాపతిస్త్యంవేద”
[యజుషి ౧ కా. ౨ ప్ర.] ఎన్దవిడ త్తిల్ పోలే. ఏవళ్ళు, తదాతనత్వ
వత్ - అప్పోతున్డొన వేటొరువస్తువిల్ పోలే ఎన్దు తాకిఱతు

[సతతోత్కయా] ఉత్కశబ్దమ్ ఉత్కణ్ణితాధకమ్ నితోస్య
త్సుకై యాన న్దెన్దపడి. నవీభవత్ప్రేమరస ప్రవాహత్వాదేవ నితోస్య
త్సుకాభవతి. ‘పిరియే, పిరియేతరియే’ ఎన్దు అల్లువపకలుమ్
వాయ్ పెరువుచువళితే. [త్రియా నిపేవితం త్వామ్] ఇప్పడిప్పట్ట
పిరాట్టియోజే నిత్యసంశ్లిష్టరాన దేవరీరై. [వరశ్శతంసమాః పశ్యే
మ] నడునాళశ్శప్రమ్ సేవిక్కక్కడవోమెన్దై. బ్రహ్మచారి నారాయ

ణనై యన్తిక్ష్ణే శ్రీమన్నారాయణనై సేవికృవిరుమ్ముకితార్. నీరిలే
నెరుప్పక్కిశరుమాపోలే కుళిర్నడకరుపుశ్చత్తిలే అపరాధత్తాల్ శీర్
మమ్పిఱ్డైల్ “కిమేతత్ ? నిదోమఃకథా జగతి ?” ఇత్వాదిప్ప
డియే చాటుశతజ్గళాలే అవనైమయక్కి “అల్లిమలర్మకళిపోక
మయక్కుక్కళాకియుమ్ నిఱ్ఱుమమ్మాన్” ఎన్నుప్పిషిషణ్ణి ప్పొరున్ద
విడవల్ల పిరాట్టియిన్ సన్నిధియిలేయితే సేవికృవడుప్పతు. సమాః=
ద్విత్వీయాబహువచనమ్; “కాలాధ్వనోరత్యస్త సయోగేద్విత్వీయా.”

[పశ్యేమ] అభివేష త్తిల్ తమక్కు త్తోళ్ తీడ్డికళాన తమ్మడి
యారైయుమ్ కూట్టికొట్టమైతోన్ద బహువచనప్రయోగమ్ పణ్ణ
కితార్. (౧౦౦)

శ్లో॥ సమాహితైస్సాధు సనన్దనాదిభిః
సుదులభం భక్తజనైరిదులభమ్ ।
అచిన్త్యమత్యద్భుత మప్రతికలాం
వరప్రద ! త్వత్పదమాప్నుయాం కథమ్ ॥ ౧౦౧॥

⇒⇒ ఇతి వంశస్థదశకంసమాప్తమ్. ⇐⇐

పదప్రసారే.

కరప్రద ! = సేవకళానీ !,	అప్రతకలాన్ = హస్తాత్మకమవిషయ
సాధు = సత్తాక	మాయ
సమాహితై = సమాధినిష్ఠకళాన	(అతదవ)
సనన్దనాదిభిః (అపి) = సనన్దన ససక ససత్తు	అత్యద్భుతమ్ = మిశ్రమాత్యర్థమాన
జాతాది మునివర్కకళానమ్	త్వత్పదమ్ = ఉపకరణ ఇరుప్పిడమాః
సుదులభమ్ = అడైయముడియతతాయ	తరువాత్తే
భక్తజనైః } పత్తుడైయివర్కకు	కథమ్ = ఎప్పడి
అనుభవభమ్ } క్కు ఎలియతాయ	అప్నుయామ్ = (స్వప్రయత్నత్రాల్)
అచిన్త్యమ్ = చిన్త్యమ్ గోచరమల్లాత	అడైయిడువే ?
తాయ	

[సమాహితైర్త్యాది.] “మనోరథాశామతటాః ప్రవాహః” ఎన్నిపడియే కరై యాత్రిన్దు పెరుకిచ్చెల్లుకిఱ తమ్ముడై య మనోరథ ప్రవాహ-పరమ్మరై కరై ఇజ్జనేవిణ్ణప్పమ్ శెయ్తవళవిలుమ్, “కణ్ణేక కమలమలర్ప్పాదమ్” ఎన్దుమ్ “ఉద్రోద్రేనుకన్దు పణి శెయ్తు ఉన పాదమ్ పెద్రోద్రో” ఎన్దుమ్ శొల్లిక్కళిక్కుమ్బడి పేరరుళాళక అరుళో శెయ్యక్కాణామ్మెయాలే తనుక్కుణ్ణాన అతిశజ్జెయై త్తిరుమున్నే విణ్ణప్పమ్ శెయ్కితార్. “ఉన్నుడైచ్చోతి వెళ్యత్తకమ్బాలునై క్కుణ్ణుకొణ్ణిట్టు, ఎన్నుడైయారురురార్ ఎజ్జనేకొల్ వన్దెయ్తు వచే?” ఎన్దాప్పోలే యరుళిచ్చెయ్కితార్.

[సాధుసమాహితైః (అపి) ససన్దనాదిభిస్సుదులకభమ్] తమ్ తలైయిలే శిలవటిట్టుక్కొణ్ణు సమిదైపాతి సావిత్రిపాతియాక ముయ ల్వార్ కుక్కిట్టవరితు అచేతనక్రియాకలాపగ్గలైయే ఉపాయమాక పుద్రోద్రప్పద్రో తదిన్ణైః పరిమంపదమ్ నెడుకుమాయ్తు. “నేరే కడిక్కమలత్తుళిరున్దుమ్ కాణ్ణిలాక కణ్ణనడిక్కు మలన్దనైయయక.”

[పెణ్ణులామ్ శడైయిరానుమ్ పిరమనుమునై కాణ్ణాన్, ఎణ్ణిలాపూత్రియాత్రి తవమ్ శెయ్తార్ వెళోకినిట్టు.] ‘ఉక వాడ పుణ్ణాతుయిర్ కావల్లి ఉడలిల్ పియా ప్పలనైన్దుమ్నొన్దు తామ్ వాడవాడ తవమ్ శెయ్తవర్కళుజ్ఞాడ లజ్జత్తుక్కువిత్తలై యిట్టు నిట్టు మ్పడియాయితే ఒరు*పత్తుడై యడియవక పేలు పెద్రోద్రుతు. [వెళోకి నిట్టు] ముత్తలైయ్కవాయిలే విహ్రోతే తవస్సితేయిన్దు ఎన్న కార్యమ్ శెయ్తోమెన్దు లజ్జత్తిరున్దార్కళాయ్తు. ఎమ్మెరుమానార్ ఒరునాల్ మూకదాననైయైత్తు మరత్తుక్కుళ్ళేనిట్టుత్తి వాళక్క తవుకరై యడైత్తు సంజ్ఞెయాలే తమ్తరువడికరై క్కొట్టిక్కొడుక్క అన్ద ఉమ్మెయమ్ ‘ఇత్తిరువడికలే నమక్కుత్తజ్జమ్’ ఎన్దొన్దు అత్తి

రువడికి తై త్తై త్తై మేల్ అణిచ్చుకిక్క, అత్త వాక్ ఇతై క్కత విణపురై యాలేకణ్ణు 'ఐయో! ఊమైయాక జనిక్కప్పెఱాతే అత్త వానాకప్పిఱున్దు శాత్త్రుజ్జులై క్కల్ ముక్కెట్టేనే!' ఎన్దు ముడిమేల్ మోత్తిక్కణ్ణు కత్తినారామ్; అతుపోలే. "యద్యుహ్మరుద్ర పురు హూతముఖై గుణరాం నిత్యం నివృత్తిసరైసైసనకాదిభివాః."

[భక్తజనైరగులభమ్] "అచ్యుతపదామ్బుజయుగ్మరుక్మ వ్యామోహతస్తదితరాశి తృణాయ మేనే" ఎన్నుమ్మడి యిరుప్పా ర్ కుక్కు "పైయరివిల్మాయాక పరిమపదముజ్జళుక్కామ్ కైయి లజ్జునెలిక్కుని" ఎన్నులామ్మడి ఎళితాయరుక్కుమాయత్తు. నమ్మిల్లై యిళిఱుముఱి నలమన్దమిల్లొర్ నాట్టిలుమ్ విలైచ్చెల్లుమెన్ద వారైయై నిన్దెప్పతు. "నిమ్మల్మపైనిహత జన్మజ రావికారై భూయిన్దభక్తివిభవైరభవైరవాప్యన్."

[అటన్తమ్] "రూపేణ సద్గుణగణైః పరయాసంసృధ్యా భావైరుదారి మధురైరిపివా మహిమాన్. తాదృక్ కదీదృగిదమిత్వ్య పవణాయన్త్యో వాచో యదీయవిభవస్య తిరస్క్రియాయై." [శ్రీ వైకుంఠస్తవే - ౪౩.] ఎన్నుమ్మడి యిరుక్కయాలే చిన్తాపదమతి క్రాన్తమాయితే పరిమపదన్దా నిరుప్పతు. ఎమ్మెరుమానారున్ గద్యత్తిలే "బ్రహ్మాదీనాం వాఙ్మనసాగోచరే శ్రీమశివైకుంఠే దివ్య లోకే,..... తేనామపి ఇయత్పరిమాణమియదైశ్వర్య మిదృశస్వ భావమతి పరిచ్ఛేత్తుమయోగ్యే" ఎన్దరుళిచ్చయితారితే. [అత్యద్భుతమ్] అత్యాశ్చర్యమానతారు స్థానవిశేషమెన్నలా మత్తనై పోక్కి ప్పాశురమిడవొణ్ణాతుకాణుమ్. [అప్రతకణమ్] 'ఏవమృతత్వాత్ ఏవంస్యాచేతత్' ఎన్డాత్పెన్ద తకత్తుక్కుమ్ అభామియాయత్తు. అతపవ [అత్యద్భుతమ్] ఎన్దిజ్జనేయొణ్ణువుమామ్. ఇప్పడిప్పట్ట

తాన [త్వత్సదస్] దేవరీరుడైయ దివ్యాస్థానత్తై. “త్వత్సదస్ః పామో
ఎదమ్.” [కథమాన్నయమ్?] అకిచ్చననాన అడియే ఎజ్జనేప్రాపి
క్కవల్లే “వసత్తిడరై ఏరియామ్నణ్ణయయన్ మితువల్లాల్
మారియార్ పెయ్కిత్పార్ మన్ మి?” ఎన్నిఱ కణక్కిలే ఇరుళక
న్ మిమెటిక తిరో మణ్ణలత్తూడేన్ బైవై త్తేసేవాణ్ణి అగుళ్ కొడుత్తిట్ట
డియవరై యాట్కొళ్ళనల్ల దేవరీరే అడియేనుడైయ అకిచ్చన్యా
ఁనన్యగతి త్వాదికల్ తై త్తిరుప్రళ్యున్బున్బి : నయామిపరమాంగతి
మెన్ద్రపడియే కొడుపోకిల్ పోకిలామిత్తిన్దేపోక్కి, ఎలియెలుమ్మ
నాన నానే ఎప్పడిప్రాపిక్కవల్లే న్నితార్.

“నచ పరమపురుషస్సత్యసంకల్పః అత్యధఃప్రియం జ్ఞానినం
లభ్యా కదాచిదావత్యయిష్యతి” [శ్రీభాష్యే] ఎన్నితారితే భాష్య
కారర్, “పరమపురుషః జ్ఞానినం లభ్యా” ఎన్నిఱ శ్రీమూక్తివిన్యాస
స్వాగత్యత్రాతే చేతనలాభమే ఎమ్మెరుమానుక్కుప్పేలు ఎన్నుమి
డమ్ సిక్కుప్పమాకితాయ్ త్తు. ఆకవే స్వీరులాభత్తుక్కు స్వామి
యే కృపిణణిల్ ఫలిక్కుమిత్తనైయొబ్బీయ కాన్దపాపాణాదికల్ప
నాన ఎన్నుడైయ యత్నమ్ ఫలేగ్రహియాక ప్రాప్తియణ్ణో వెన్ది
తార్. (౧౦౧)

శ్లో॥ రామానుజాష్టోతరణోస్మి కులప్రదీపస్తు -
ఆసీత్స యామునమునేః సచ నాధవంశ్యః ।
వంశ్యః పరాజ్ఞుశమునేస్సచ సోపి దేవ్యాః
దానస్తవేతి వరదాస్మి తవేక్షణీయః ॥

౧౦౨॥

శ్రీవరదరాజ స్తవమ్ మున్ బ్రీన్ మి.

[శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రేణ్యోనమఃక్తి మధీసుహే ।
యదుక్తయస్త్రయ్యాకిణ్ణే యన్తి మజ్జశసూత్రతామ్ ॥]
అథ్ వాక్ తిరుపడికళే శరణమ్.

ఎదవురై.

పరద ! = పేరులూక నే !,	తుడక్కాటుమ్) (శ్రీమహ్నధ
రామానుజాంఘ్రి (అడియేక్) ఎమ్మె	మనికళుడైయి ఎంకత్తవర్ ;
శరణః అస్మి } రుమా నాగుడైయి	సచి=అన్దనాథమునికళుమ్
తిరుపడికళైయే శరణ	పరాజుక్కము నే=నమ్మాళ్ వారుడైయి
మాకవుడైయేక్ ;	ఎంకళి=ఎంక త్తవర్ ;
సచి=అన్దపమ్మెరుమా నాళి	సోపి=అన్ద అథ్ వారుమ్
యామునమునే=అళిపద్మాబుడైయి	జేన్యాః దాసః=పిరాట్టిక్కు అడియవర్ ;
కులప్రదీపః=విద్యావంశత్తుక్కు అజివిల్	ఇతి=ఎన్దితి ఇన్దపారమ్మర్వత్తాతే
క్కాయ్	తవ=ఉనక్కు (అడియేక్)
అసీత్=అసార్ ;	కటాక్షణీయః } కటాక్షిక్కు త్తక్కనా
సచి=అన్ద అళిపద్మార్ తాముమ్	అస్మి } కటాక్షిక్కు కటాక్షి.
నాథవంశ్యః=విద్యాన్యాయత్తాటుమ్కుడల్	

[రామానుజాంఘ్రిత్యాది.] నిగదుత్తిల్, తమ్మెక్కటాక్షి
త్తరుళవేణువతు పేరురుళాళనుక్కు అవజ్ఞానీయమెన్నుమిడ త్తై మూత
లిక్కితార్.

[రామానుజాంఘ్రి శరణాస్తి] ‘ఎనక్కు నిధియుణ్ణు’ ఎన్నా
రైప్పోలే శొల్లుకితార్ కాణుమ్. “రామానుజార్యచరణాస్తి” ఎన్తా
యత్తు తత్త్వదీప త్తిలుమ్ దీపప్రకాశ త్తిలుమ్ వాధికేసరి ఆదరి త్తరు
ళిన పాతమ్ ; “నాకరామానుజార్యరుడైయి కులత్తైయుడైయేనా
కానిన్దే” ఎన్దితే దీపప్రకాశ త్తిలే వివరి త్తరుళిథ్తు. “విప్రర్ క్కు
గోత్ర ‘చరణ’ సూత్రకూటస్థర్ పరాశరపారాశర్య బోధాయనాది
కళి ; ప్రపన్నజనకూటస్థర్ పరాజుక్క పరకాల యతివరాదికళి.”

ఎన్నితే ఆచార్యహృదయమ్. గోత్రనూత్రచరణజ్ఞైల్లామ్ ఇరామా
నుశనుడైయార్కు వ్యావృత్తమాయరుక్కుమాయ్త్తు.

ఇరామానుశనుక్కుణ్డాన ఏన్ద్రున్దానెన్దెన్నిల్ ; [నతు
యామునమునేః కులప్రదీప ఆసీత్] అవర్తామ్ పెరియముతలి
యారుడైయ కులత్తుక్కోర్ విశక్కాయ్ విశక్కినార్. ఇరామాను
శనుడైయకులమ్ శొట్టైక్కులమోవెన్నిల్; ఇజ్జు కులమెన్దుమ్ వంశ
మెన్దుమ్ ఉళ్ళశబ్దల్ అవశ్యసన్తాన పారమ్పర్యత్తైయిట్ట ప్రయుక్త
మల్ల ; విజ్ఞానసన్తానమాయ్త్తు వివక్షితమ్. ఆఃవే, * తూయ్ నెటి
శేర్ ఎతికట్టిత్తైవక్ యమునైత్తుత్తెన నిడైయడియామ్ కతిపెన్
దుడైయక్ ఇరామానుశక్ - ఎన్ద్రతాయ్త్తు.

[సచ నాథవంశ్యః] అన్ద పెరియముతలియూర్ తాముమ్
శ్రీమన్నాథమునికళుడైయ తిరువంశ త్తిలవర్. ఇజ్జు వంశశబ్దత్తాతే
“పితామహం నాథమునిం విలోక్య ప్రసీద మద్వృత్తమచిన్తయిత్వా”
ఎన్నుప్పొడిక్కిడాన కుడల్తుడక్కై చ్చెల్లలామాయినమ్ క్కీఱ్
డుమ్ మేలోడుమ్ శేరుప్పొడి శల్లవేణుమితే. విద్యాసమ్మనమే
ప్రాధాన్యేన వివక్షితమెన్నలామ్.

[సచ పరాజ్ఞుశమునేవకంశ్యః] అన్ద నాథమునికళుమ్
* కురుకైయిల్ వన్దు కొమ్ముప్పడక్కియ కులమునివనుడైయ కుల
కొమ్మున్దు. ఆరప్పొట్టిల్ తెక్ కురుకైప్పిరా నముత త్తిరువా యీ
రత్తమిట్టిన్దై యుణర్న్దోర్కట్టు ఇనియవర్తమ్ శీరైప్పయిన్దు
య్యుమ్ శీలజ్ఞోల్ నాతమునియితే. “ఆద్యస్యనః కులపతేః.”

[సోపి దేవ్యా దానః] అవ్వాన్ద వారాకీతార్ ఉనక్కు ప్పడు
క్కైప్పన్దు. * పల్లియత్తాల్ తిరువరుల్ కొణ్డ తొణ్డెతే. [ఇత్తి]

ఇత్యస్తాధేతోః ఎన్తపడి. [హే వద! తవ ఈక్షణీయోఽస్మి.]
ఉన్తైఽపైర్దీనానై ని క్కటాక్షితాలుమ్ ఉపేక్షితాలుమ్ కేళ్వై
యైక్కాణ్ ; “ సిద్ధిభవతివా నేతి సంశయోఽచ్యుత సేవినామ్
స సంశయోఽన్తై తస్మక్తిపరచర్యారతాత్మనామ్ ” “ మాతాయ
తానవనై ఎమ్మికిరాల్ మార్విర్లు, కూతాకీక్కిణ్ణయ కోళిర్మై -
వేతా, ఏ త్తిరురుప్పై వెల్లుమే ముద్దవరై చ్చాత్తిరుగుప్పర్
తెవమ్ ” ఎన్త శెల్లామ్ కడగోతైయాకవొణ్ణాతే. అన్తెపుర పరికరై
నోక్కాకీరుక్కిప్పమో పునక్కు. “ యన్యా వీత్య ముఖం తదిక్షి
వరాధినో విధత్తేఽఖిలమ్ ” ఎన్నుమ్మికియిరుక్కిణ్ణ పునక్కు అనల్
పుగువమ్ నెటిత్తవిడత్తే కుడసిర్వార్క్క శేణ్ణియిగున్దశే. పిరాట్టి
యిక్ ఉకప్పక్కాక ఆత్మవారై క్కటాక్షితాయ్, ఆత్మవారుడైయ
ఉకప్పక్కాక నాథమునికీ శైక్కటాక్షితాయ్; నాథమునికీళుడైయ
ఉకప్పక్కాక ఆశవనారై క్కటాక్షితాయ్; ఆశవనారుడైయ ఉక
ప్పక్కాక ఎమ్మిరుమానారై క్కటాక్షితాయ్; అవ్వేమ్మిరుమా
నారుడైయ పుకప్పక్కాక అడియేనై క్కటాక్షిత్తు త్తీర పేణుమే
యెన్గిటార్. “ శ్రుత్వాపరం తదనుబంధమదావలిపై నిత్యం ప్రసీద
భగవత్ మమరజ్జనాథ! ” ఎన్టార్ దేశికక్.

భుక్తాకణాక్ ప్రయాగతీథక్త్తిలే కణ్ణపిరానై సేవిత్తు పరమ
పదప్రసాదమ్ పెద్దవిన్ను, “ పిరానే! ఎకతమ్మియాన దన్తకను
క్కుమ్ పరమపదమరుళవేణుమ్ ” ఎన్న, “ ఉన్తైఽపైర్దీనానై ఉకతమ్మి
యుమ్ ఎన్నక్కల్ అన్బుక్కియనో? ” ఎన్న, ఇన్తైయెన్న, “ అత్తి
యాయినమ్ ఎకభక్తనాన ఉన్నిడత్తిలాకిలుమ్ అన్బుక్కియనో? ”
ఎన్న, “ అతుపుమిన్తై; పరదేవతైయాన ఉన్నిడత్తిలుమ్ తమైయ
నాన ఎన్నిడత్తిలుమ్ ఆవక్వైరమ్ ముద్దీనవక్ ” ఎన్న; “ ఆకిల్

ఎన్న అన్వయమొక్కొండు అవనుక్కు ఉయర్కతియళిప్పేక్? ' ఎన్న ;
' అవనుక్కు ఎకతిఱత్తిల్ అన్నియైయాయనుమ్ ఎనక్కు అవన్నేల్
పోర అన్నుణ్ణు' ఎన్న ; కణ్ణపిరాక్ అతుకేట్టు మనముకన్దు 'అనాల్
అవనుక్కుమ్ ముత్తితనేక్, ఎన్నుడైయ అప్పర్ ఎవర్ పక్కల్
అరుళొపురికిన్దు సరో అవర్కళుమ్ పేఱుపెఱప్రాప్తరేః ఇని నీయుమ్
ఉక్తిమ్మియుమ్ 'విమాన మేటి వీడుపెఱువీర్ ' ఎన్దు విడైతన్దురుళిన
తాః విళమ్మమ్ పురాణజ్జళుక్కు జలాఱ్జలియాకామే ఇరామానుశ
నుడైయ అభిమానత్తిలే ఒతుజ్జీక్కిడక్కిఱ ఎన్నై క్కటాక్షీత్త
రుళాయెన్దు తలైక్కట్టినారాయ్త్తు. (ఇన్దు శ్లోకమ్ వసన్తతిలక
వృత్తమ్.)

శ్లో॥ మన్త్రగత్తుగభిః తాధన్ సారపూరిమేదురా

కూరనాథదేశికేన్ద్ర వక్త్రపద్మనిస్సృతా ।

హస్తిశైలకల్పశాఖ దివ్యకీర్తినత్సుధా

వట్పుదాధన్తత్వనిష్ఠ వట్పుదైనిఃపీయతామ్ ॥

శ్రీవత్సాఱ్ఱగురోగభీరహృదయా నూక్తిః క్వభోః, కుత్రభోః

ఘోదీ మున్న కదధ్వసు ప్రవృసురా స్వల్పీయసీ మే మతిః ।

ఏవంసత్యపి హన్త । హస్తిగిరిరాఘద్యోజయన్ సాహసే

స్వాత్మీయామిహ శతపూర్తిమతులాం ప్రాచిఖ్యవన్మన్మథాత్ ॥

పదాథో నిశ్శక్కుం ప్రకటిత ఇహాభూత్ప్రథమతః

వరస్తాద్భావాథో విశదలలితాధ్వన్యభిహితః ।

అవజాన్యశ్శాస్త్రధాన్ ప్రకరణవిశేషేషు ఘటితాః

సతాం పారోభాగ్యప్రవృత్తిరిహ మాభూన్దుణదృశామ్ ॥

౪౬౪

పశ్చిస్తవ వ్యాఖ్యానే

ఇదమేవ సత్త్వా విభూషణం యదహో దోషసమీచికిషణమ్ ।

ఇదమేవ సృజాం విదూషణం యదహో కేవలదోషభాషణమ్ ॥

ఇత్థం వాదిభయజ్జరపంశీయాణ్ణజ్జరార్యో నజ్జులితా ।

శ్రీవరదస్తవటికా విలసతు శరదశ్శతం ముదే విదుషామ్ ॥

పేరరుభాశః పెరుదేవితాయార్ తిరువడికళే శరణమ్.

కూరత్తాశ్చోక్ తిరువడికళే శరణమ్

పెరుమాళ్ కోయిల్ ప్రతివాదిభయజ్జరమ్
అణ్ణజ్జరాచార్యరరుళిచ్చెయ్ త
పశ్చిస్తవ వ్యాఖ్యానత్తిల్
తత్త్వాభాచిన్తామణియెన్నుమ్
శ్రీ వరదరాజస్తవ వ్యాఖ్యానమ్
ముద్దీప్తియి.

